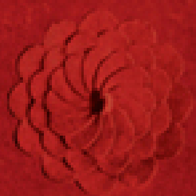
Risale-i Nur Külliyatı'ndan

Kastamonu Lâhikası



Bediüzzaman Said Nursî

Kastamonu Lâhikası

Bediüzzaman Said Nursî

Risale-i Nur Külliyatı'ndan

Kastamonu Lâhikası

Bediüzzaman

Said Nursî

İstanbul - 2011



KASTAMONU LÂHİKASI

ISBN
978-605-4038-40-4

Yayın Numarası
139

Basım Yeri ve Yılı
Çağlayan A.Ş.
TS EN ISO 9001:2000
Ser No: 300-01
Sarnıç Yolu Üzeri No: 7 Gaziemir / İZMİR
Tel: (0232) 274 22 15
Nisan 2011

Genel Dağıtım
Gökkuşağı Pazarlama ve Dağıtım
Merkez Mah. Soğuksu Cad. Nu: 31 Tek-Er İş Merkezi
Mahmutbey / İSTANBUL
Tel: (0212) 410 50 60 Faks: (0212) 445 84 64

Şahdamar Yayınları
Bulgurlu Mahallesi Bağcılar Caddesi No:1
34696 Üsküdar / İSTANBUL
Tel: (0216) 522 11 44 Fax: (0216) 522 11 78

www.sahdamaryayinlari.com

İçindekiler

Kastamonu Lâhikası

Takdim

Bu lâhika mektupları –ki Yirmi Yedinci Mektup'tur– Risale-i Nur'un ilk te'lifiyle başlayıp devam edegelmiştir. Risaleler, Barla'da te'lif edilmeye başlanıp Isparta ve civarındaki kıymettar talebeleri bu risaleleri okumak ve yazmak suretiyle istifade ve istifâza ettiklerinde, hissiyatlarını, iştiyak ve ihtiramlarını, bir şükran borcu olarak muhterem müellifi Hazreti Üstad'a mektuplarla takdim etmişler, bazı müşkülâtlarının ve suâllerinin halledilmesini rica etmişler; böylece hem Hazreti Üstad'ın, hem talebelerin mektupları ile Barla, Kastamonu ve Emirdağ Lâhika mektupları vücûda gelmiştir.

Barla Lâhikaları: Risale-i Nur'un Barla'da te'lif edildiği ve kalemle istinsah edilerek neşre başlandığından Eskişehir hapsi zamanına kadar olan devrede Nur'un ilk müştâk talebelerinin, Nurlar'ın hemen te'lifi zamanında, ilk okuyup yazdıklarında duydukları samimî hissiyat, kalbî ve ruhî istifade ve istifâzalarını dile getiren fıkralarını ve Hazreti Üstad'ın da bazı mektuplarını ihtiva etmektedir.

Kastamonu Lâhikaları ise: Eskişehir hapsinden tahliyeden sonra Nur müellifi Kastamonu'ya nefyedilmiş, Denizli hapsi zamanına kadar orada ikamete mecbur edilmiş; bu müddet zarfında Nur müellifi, Isparta'daki talebeleri ile dâimî muhabere ederek Nurlar'ın hatt-ı Kur'ân'la yazılıp çoğalması, neşri ve inkişafı ve eski yazı bilmeyen gençlerin istifadesi için de Risale-i Nur Külliyatı'ndan bazı bahislerin daktilo ile çoğaltılması hususunda şedit alâka göstermiş ve Risale-i Nur'un mahiyeti, kıymeti, deruhte ettiği kudsî vazife-i imaniyesi ve mazhariyeti, hem talebelerinin tarz-ı hizmetleri, mütecaviz dinsizler karşısında sebat ve metânetleri ve ehl-i İslâm'ın birbiri ile muâmelâtında takip edecekleri ihlâslı hareketleri gibi dâhilî ve hâricî birçok meselelere temas etmiştir. *Bu itibarla Kastamonu Lâhika mektupları, bilhassa yazıldığı zaman*

Deruhte etmek: Üstüne almak, yüklenmek.
Hatt-ı Kur'ân: Kur'ân-ı Kerim hattı, yazısı.
İstifâza etmek: Feyz almak, feyizlenmek.
İstinsah etmek: Bir nüshayı elle yazarak çoğaltmak.
Lâhika: İlave, ek.
Mazhariyet: Muvaffak olma, nail olma, şereflenme.
Muâmelât: Muameleler, karşılıklı ilişkiler.
Muhabere: Haberleşme.
Müştâk: Arzulu, istekli.
Mütecaviz: Haddi aşan, çok fazla ileri giden, saldırgan.
Nefyedilmek: Sürülmek, sürgüne yollanmak.
Neşr: Yayma.
Tarz-ı hizmet: İmana ve dine hizmet usûlü, tarzı.
Vazife-i imaniye: İmana, dine hizmet görevi.
Vücûda gelmek: Meydana gelmek.

itibarıyla da büyük ehemmiyet kesbeden bir devrin mahsulü olması ve birçok içtimaî meseleleri ve küllî, imanî bir nazar-ı hakikatle mütâlaa, mülâhaza ve küllîleşmesi gibi cihetlerde büyük kıymeti hâizdir.

Emirdağ Lâhika Mektupları Birinci Kısmı: 15 Haziran 1944'te Denizli hapsinden beraat ile tahliyeden sonra Heyet-i Vekile kararıyla Emirdağ'da ikamete memur edilen Risale-i Nur müellifi Said Nursî Hazretleri 1947 sonlarına kadar, yani üçüncü büyük hapis olan Afyon hapsine kadar Emirdağ'da ikamet ettiği müddetçe Isparta, Kastamonu, İstanbul, Ankara ve üniversite talebeleri ve Anadolu'da Nurlar'ın neşre başlandığı yerlerdeki talebelerine hizmete müteallik bazı mektup ve suâllerine cevaben yazdığı mektuplardır.

İkinci Kısım ise: 1948-1949 Afyon Cezaevi'nde yirmi ay mevkufen kalıp tahliyeden sonra tekrar Emirdağ'a avdet edip orada bir müddet kaldıktan sonra, 1951 yılında Eskişehir'de iki ay ikameti müteakip, oradan da Gençlik Rehberi mahkemesi münasebetiyle iki defa İstanbul'a gelip üçer ay İstanbul'da kaldığı 1952-1953 tarihlerinde ve daha sonra yine Emirdağ'da iken talebelerine yazdığı mektuplar ve mahkemelere ve dâvâlara temas eden meselelere dair müteaddit bahislerdir.

1953'ten sonra ikamet eylediği Isparta'da arasıra yazdığı mektuplar da vardır. Eskişehir, Denizli ve Afyon Cezaevleri'nde iken hapisteki talebelerine yazdığı pek kıymettar hapishâne mektupları ise, yine müellif-i muhterem Hazreti Üstad'ın neşrini tensibiyle Şuâlar mecmuasında aynen neşredilmiştir.

Bu lâhikalarda geçen talebelerin mektupları, Nurlar'dan aldıkları feyz-i iman, ihlâs ve sadâkatlerini, şehâmet-i imaniyelerini ifade ile üstadlarına arzetmek ve teşekküratlarını bildirmekle bu zamanda zuhur eden bu ders-i Kur'âniyenin muhatapları olduklarını izhar ediyor. Ve Risale-i Nur'un hakkâniyetine ve Hazreti Üstad'ın dâvâsına birer şahit hükmünde bulunuyor.

Risale-i Nur'un te'lifi ve neşriyle beraber bu lâhika mektuplarının zuhuru, devamı ve neşri, bizzat muhterem müellifi tarafından yapılması ve tensip edilmesi ve müteaddit mektuplarda da bu lâhikaların kıymetini ifade buyurmaları ve nazara vermeleri, herhâlde bu lâhikaların ehemmiyetini tebârüze kâfidir.

Avdet etmek: Dönmek.
Feyz-i iman: İmanın bereketi, ihsanı.
Hâiz: Sahip, elde etmiş.
Heyet-i Vekile: Bakanlar Kurulu.
Küllîleşme: Umumiyet, genellik kazanma.
Mevkufen: Tutuklu olarak.
Mülâhaza: Düşünme.
Mütâlaa: İnceleme, etüt etme.
Müteallik: Alâkalı, ilgili.
Şehâmet-i imaniye: İmandan kaynaklanan cesaret.
Tebârüz: Belli olma, görünme.
Tensib: Münasip görme, uygun bulma.

Evet, Risale-i Nur'un te'lifi, zuhuru ve neşriyle beraber hizmet-i nuriyenin ve ders-i Kur'âniyenin tâliminde ve îfâsında ve meslek-i nuriyenin taallümünde ve uzun bir zamandaki hizmetin devamında vâki olacak binler ahvâl ve hücuma mâruz talebelerin cereyanlar karşısında sebat, metânet ve ihlâsla hareketlerinde onlara yol gösterecek, hizmet-i Kur'âniyenin inkişafında sühûlete medar olacak ikaz ve ihtarlara elbette ihtiyaç zarurîdir, kat'îdir, bedihîdir.

İşte Hazreti Üstad'ın bu gibi şüphe götürmez hakikatlere ve meselelere isabetle parmak basıp dikkati çekmesi, talebelerine ikazda bulunması, elbette bu hizmet-i kudsiyenin ehemmiyeti iktizasındandır.

Hem bu lâhikaların bir kısmı ihtiyaca binâen yazılmış ve yazdırılmış ihtarlar olması ve aynı ihtiyacın her zaman tekerrürü melhuz bulunduğundan daima müracaat olunacak hikmetleri ve düsturları muhtevîdir. Nitekim yüzer vâkıalar, hâdiseler ve meselelerde bu ihtiyaç kendini göstermiştir.

Nurlar'ın birinci talebesi Hulûsi Bey*, Hazreti Üstad'a arzettiği bir mektubunda, "Dünyayı unutmak isteseniz, başka hiçbir sebep olmasa dahi, yalnız bu mübârek Sözler'le râbıta peydâ eden insanların rica edecekleri izahatı vermek isteyecek ve cevapsız bırakmayacaksınız... Allah için sizi sevenlere ve sizden istîzahta bulunanlara yazdığınız pek kıymetli yazılarla meclis-i ilmînizde takrir buyurduğunuz mütenevvî ve Sözler'e bile geçmeyen mesâil, kat'iyetle gösteriyorlar ki ihtiyaç da hizmet de bitmemiştir.[1]" demekte ve Nurlar'ın hizmetinde, ikaz, ihtar ve irşadlara ihtiyaç bulunacağını ifade etmektedir ki ondan sonra zuhur eden ihtiyaca muvâfık lâhikalar, o mübârek zâtın isabetli sözünü teyid etmiştir.

Bu lâhikalarda görüleceği gibi Nur müellifi Aziz Üstadımız, Risale-i Nur'un neşri, okunup yazılması gibi bizzat Nurlar'la iştigale ehemmiyet vermekte, talebelerini daima teşvik etmektedir. Bunun lüzum ve hikmeti ise şüphesiz izahtan vârestedir. Zira asrımızda kâinat fenleri ve maddî ilimler revaçta olup, yeni yetişen nesiller bu ilim ve fenleri okudukları.. hem tabîiyyûn

---

1 Bkz.: Barla Lâhikası, 1. Mektup, s.28.

Hizmet-i kudsiye: Kutlu, mukaddes hizmet.
Hizmet-i nuriye: Risale-i Nur hizmeti.
Îfâ: Yerine getirme.
İstîzah: Bir meselenin açıklanmasını, izahını isteme.
Medar olmak: Sebep, vesile olmak.
Melhuz: Muhtemel, düşünülen.
Meslek-i nuriye: Risale-i Nur mesleği.
Râbıta peydâ etmek: Bağ, alâka kurmak.
Tabîiyyûn: Yaratmayı tabiata vererek Allah'ı inkâr eden kimseler.
Takrir: Belirleme, bildirme, ifade etme.
Tâlim / taallüm: Öğretme / öğrenme.
Vâki olmak: Olmak, meydana gelmek.
Vâreste: Kurtulmuş, serbest.

ve maddiyyûnun din ve mâneviyât aleyhindeki neşriyatı.. hem küfr-ü mutlak cereyanı ki; hiçbir din ve mâneviyâtı tanımayan ve Allah'a iman hakikatine karşı muâraza ederek dinsizliği neşreden, İslâmî fikri zedeleyen ve bütün beşeriyeti tehdit eden, yeni nesillere ve gençliğe imansızlık fikr-i küfrîsini aşılamak isteyen kitap, broşür, gazete gibi neşir vâsıtalarının İslâm ve iman düşmanlarınca ön plâna alındığı böyle acîb ve dehşetli bir zamanda, elbette Risale-i Nur'a, okunmasına, neşredilmesine şiddetle ihtiyaç ve zaruret var.

Çünkü *Risale-i Nur, Kur'ân-ı Hakîm'in bir mu'cize-i mâneviyesi ve bu zamanın dinsizliğine karşı mânevî atom bombası olarak solculuk cereyanlarının mâneviyât-ı kalbiyeyi tahribine mukabil, mâneviyât-ı kalbiyeyi tamir edip ferden ferdâ iman-ı tahkikîden gelen muazzam bir kuvvet ve kudrete istinadı okuyucuların kalblerine kazandırıyor. Ve bu vazifeyi de yine mukaddes Kur'ân'ımızın ilham ve irşadıyla ve dersiyle îfâ ediyor.*

Tefekkür-ü imanî dersiyle tabîiyyûn ve maddiyyûnun boğulduğu aynı meselelerde tevhid nurunu gösteriyor.

İman hakikatlerini madde âleminden temsiller ve deliller göstererek izah ediyor.

Liselerde, üniversitelerde okutulan ilim ve fenlerin aynı meselelerinde iman hakikatlerinin isbatını güneş zuhurunda gösteriyor.

Bu gibi çok cihetlerle Risale-i Nur bu zamanda ehl-i iman ve İslâm için ön plânda ele alınması îcab eden ehl-i iman elinde mânevî elmas bir kılıçtır. Asrın idrakine, zamanın tefehhümüne, anlayışına hitap eden, ihtiyaca en muvâfık tarzı gösteren, ders veren ve doğrudan doğruya feyiz ve ilham tarîkiyle âyetlerin yıldızlarından gelen ders-i Kur'ânî'dir, küllî mârifetullah burhanlarıdır.

Asrımızın efkârının anlayışına ve idrakine hitap edici mahiyeti ve Kur'ân-ı Hakîm'in bu zamanın fehmine bir dersi olması noktasından Nur Risaleleri, bilhassa bu memlekette büyük ehemmiyet kazanmıştır. Asırlarca Kur'ân'a

---

Ferden ferdâ: Birer birer, teker teker, herkes.
Fikr-i küfrî: İnkâra dair fikir, düşünce.
İman-ı tahkikî: Delile dayanarak ulaşılan, sağlam, sarsılmaz iman.
Kur'ân-ı Hakîm: Hüküm ve hikmet kitabı, her hükmü yerli yerinde olan Kur'ân-ı Kerim.
Küfr-ü mutlak: Bütünüyle inkâr, ateizm.
Maddiyyûn: Maddeciler, materyalistler.
Mâneviyât-ı kalbiye: Kalpte imanın oturaklaşmasıyla oluşan mânevî değerler, kuvvetler.
Mârifetullah: Allah'ı sıfat, isim ve fiilleriyle tanımak, bilmek. Kalb ve vicdan kültürü.
Muâraza: Karşı çıkma, mücadele.
Neşriyat: Yayınlar.
Tefehhüm: Anlama, anlayış.
Tefekkür-ü imanî: İmanı pekiştiren tefekkür, düşünme.

bayraktarlık yapan ve dünyayı diyanetiyle ışıklandıran bu necip millet, yine dünyaya örnek, ahlâk ve fazilette üstad olarak insanlığın geçirdiği müthiş buhranlardan halâs için çâre-i necatı göstermektedir. Beşeriyeti dehşetli sadmelere uğratan, tehdit eden anarşiliğin, ifsat ve tahribin yegâne çâresi ancak ve ancak ilâhî, semâvî bir dinin ezelî ve ebedî hakikatleridir, hakikat-i İslâmiyet'tir. Risale-i Nur, hakikat-i İslâmiye ve Kur'âniyeyi müsbet ve müdellel bir şekilde insanlığın nazar-ı tahkikine arz ve ifade etmektedir.

Hem Nur müellifi bir mektubunda *"Dâhilde tarafgirâne adâvet ve münakaşalara vesile olan füruatı değil, belki bütün nev-i beşerin en ehemmiyetli meselesi olan erkân-ı imaniyeyi ve beşerin medar-ı saadeti ve umum İslâm'ın esas ve râbıta-yı uhuvveti bulunan Kur'ân'ın hakâik-i imaniyesini bulmak ve muhtaçlara buldurmaya hayatımı vakfettim.*[1]*"* demek suretiyle, hizmet-i İslâmiyenin ve mesâil-i diniyenin umumunu tazammun eden vüs'at ve câmiiyeti hâiz bulunduğunu, dinî hizmetlerin her nev'ini teyid ve teşvik ettiğini ve bir cadde-i kübrâ-yı Kur'âniye olan Risale-i Nur dairesinin umum ehl-i iman ve İslâm'a şâmil bulunduğunu ifade ediyor.

Ve yine aynı mektubunda devamla; *"Hatta değil müslümanlarla, belki dindar hristiyanlarla dahi dost olup adâveti bırakmaya çalışıyorum." harb-i umumî ve komünizm altındaki anarşistlik tehlike ve tahribatlarının lisan-ı hâliyle "Dünya fânidir, firaklarla doludur. Ey insanlar, adâveti bırakınız, Kur'ân dersini dinleyip birleşiniz; yoksa sizi mahvedeceğiz."* diye beyanıyla bu zamanın şartları ve îcabları karşısında tarz-ı hizmeti yine Kur'ân'ın nuruyla göstererek hakîmâne irşadın ve tevfik-i ilâhiyeye muvâfık hareketle isabetli hizmetin îfâsı gibi noktalardan Risale-i Nur'un lüzum ve ehemmiyetini tebârüz ettiriyor.

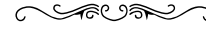
---

1 Bkz.: Emirdağ Lâhikası-2, 317. Mektup, s.380, İhlâs-Nur Neşriyat.

Cadde-i kübrâ-yı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerim'in çizdiği, belirlediği büyük, geniş yol; sırât-ı müstakim.
Câmiiyet: Şümûllü olma, kapsamlılık.
Çâre-i necat: Kurtuluş çâresi.
Erkân-ı imaniye: İman esasları, şartları.
Füruat: İman esaslarından olmayan meseleler.
Hakâik-i imaniye: İman hakikatleri, esasları.
Hakikat-i İslâmiye ve Kur'âniye: İslâmiyet ve Kur'ân gerçeği.
Hakîmâne: Hikmetlice, yerli yerince.
Halâs: Kurtulma, kurtuluş.
Harb-i umumî: Dünya savaşı.
Hizmet-i İslâmiye: İslâmiyet'e hizmet etme.
Medar-ı saadet: Mutluluk vesilesi, kaynağı.
Mesâil-i diniye: Dine ait meseleler.
Müdellel: Delille isbat edilmiş.
Müsbet: Doğruluğu isbat edilmiş, kesin.
Nazar-ı tahkik: Hakikati arayan, doğruya ulaşmak isteyen araştırmacı bakış.
Necip: Asil, soylu.
Nev-i beşer: İnsanlık, insanlar.
Râbıta-yı uhuvvet: Kardeşlik bağı.
Sadme: Çarpma, toslama, belâ.
Tarafgirâne: Taraf tutar bir tarzda.
Tazammun etmek: İhtiva etmek, içermek.
Tevfik-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı, muvaffak etmesi.
Umum İslâm: Bütün müslümanlar.

İşte, lâhika mektupları bu gibi hususlara da işaret ediyor. Değişen dünya hâdiseleri, geniş ve küllî meseleler ve şartlar altında isabetli hizmet-i Kur'âniyenin esaslarını ders veriyor.

Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'nin Hizmetkârları
Tahirî, Zübeyir, Hüsnü Bayram, Mustafa Sungur, Bayram



~ 1 ~

بِاسْمِهِ مَنْ "تُسَبِّحُ لَهُ السَّمٰوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ
وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ"[1]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ حُرُوفِ رَسَائِلِ النُّورِ
الْمَكْتُوبَةِ وَالْمَقْرُوءَةِ وَالْمُتَمَثِّلَةِ فِي الْهَوَاءِ إِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، اٰمِينَ[2]

Aziz, Sıddık, Mübârek Kardeşlerim ve Hizmet-i Kur'âniye ve İmaniyede İhlâslı ve Kuvvetli ve Şanlı Arkadaşlarım!

Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür ve hamdederim ki İhtiyarlar Risalesi'ndeki ümidimi[3] ve Müdâfaât Risalesi'ndeki iddiamı[4] sizinle tasdik ettirdi.

Evet, لِلّٰهِ الْحَمْدُ بِعَدَدِ الذَّرَّاتِ مِنَ الْأَزَلِ إِلَى الْأَبَدِ[5] sizinle otuz bine mukabil gelen otuz Abdurrahman'ı,* belki yüz otuz, belki bin yüz otuz Abdurrahman'ı Risaletü'n-Nur'a ihsan etti. Hem unutulmayan, her vakit yanımda bulunan kardeşlerim, Risale-i Nur'a sizin gibi pek ciddî sahip ve muhafız ve vâris ve hakikatbîn ve kıymetşinas zâtların benim yerimde benden daha kuvvetli, ihlâslı olarak vazife-i Kur'âniye ve imaniyede çalıştıklarını gördüğümden kemâl-i ferah ve sürûr ve itmînan ve istirahat-i kalb ile ecelimi ve mevtimi ve kabrimi karşılıyorum, bekliyorum.

---

1 Öyle bir Zât'ın adıyla ki; "Yedi kat gök, dünya ve onların içinde olan herkes O'nu takdis ve tenzih eder. Ve hiçbir şey yoktur ki O'nu hamd ile tenzih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

2 Risale-i Nurlar'ın okunan, yazılan ve havada temessül eden harfleri adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun, âmin!

3 Bkz.: Lem'alar, Yirmi Altıncı Lem'a *(12. Rica)*.

4 Bkz.: Tarihçe-i Hayat, Eskişehir Hayatı, s.222-223, Şahdamar Yayınları.

5 Ezelden ebede bütün zerreler sayısınca Allah'a hamdolsun.

Hakikatbîn: Hakikati gören, doğru görüşlü.

Kemâl-i ferah ve sürûr ve itmînan: Tam bir rahatlık, sevinç ve gönül huzuru.

Kıymetşinas: Kadir, kıymet bilen.

Mevt: Ölüm.

Müdâfaât Risalesi: Hz. Üstad'ın 1935 senesinde Eskişehir Mahkemesi'nde yaptığı müdâfaaların yer aldığı risaledir. Külliyat içerisinde 27. Lem'a olmuştur. Daha sonraları diğer mahkeme müdâfaaları da ilave edilerek "Müdâfaât" olarak neşredilmiştir.

Sıddık: Sözü özündeki temizliği ortaya koyan, ameli imanını doğrulayan, Allah dostu.

Ben, sizi yazılarınızda ve hatırımdan çıkmayan hidemâtınızda günde müteaddit defalar görüyorum. Ve size olan iştiyakımı tatmin ediyorum. Siz de bu bîçâre kardeşinizi risalelerde görüp sohbet edebilirsiniz. Ehl-i hakikatin sohbetine zaman, mekân mâni olmaz. Mânevî radyo hükmünde biri şarkta, biri garpta, biri dünyada, biri berzahta olsa da râbıtayı Kur'âniye ve imaniye onları birbiriyle konuşturur.

Mâşallah, bârekâllah kerâmât-ı Aleviye'nin Risaletü'n-Nur'a imzasını bu zamanda tam tasdik ettiren kerâmât-ı kalem-i Alevî (Ali) ve Kur'ân'a çok kıymettar hizmeti ve Mu'cizât-ı Ahmediye'nin *(aleyhissalâtü vesselâm)* harika bir kerametini gözlere gösteren ve Kur'ân'ın altın bir anahtarı olan kalem-i Hüsrevî, değil yalnız bizleri, belki ruhânîleri ve melekleri de sevindiriyorlar.

Bu defa elmas kalemli Mübârekler tarafından bir suâl var. Şimdilik cevap elimde değil. Eğer elime verilse, size gelir.

Her gün hatırımda bulunan Rüştü,* Re'fet,* Süleyman, B. M. ve H. K. ve Abdullah* ve sâir isimlerini beyan etmediğim kıymettar kardeşlerimle hususî konuşmadığımdan gücenmesinler. Çünkü hizmetinizin azameti ve ehemmiyeti ve muârızların kuvveti ve şeytaneti nisbetinde ihtiyata ve dikkate mecburuz.

Hâfız Ali* ile Hüsrev'in* birbirleriyle ciddî bir mahviyet içinde kardeşlik irtibatları, Risale-i İhlâs'ın tam sırrına mazhar olduğunuzu bana ihsas etti, ümitlerimi fevkalâde kuvvetlendirdi.

Ben daha ziyade yazacaktım. Fakat şimdi birisi postahaneye gitmek üzere olduğu için acele ettiğinden kısa kestim.

Duanıza muhtaç

س. ع.

İhsas etmek: Hissettirmek, duyurmak.

İhtiyat: Dikkat, tedbir.

Kalem-i Hüsrevî: Hüsrev Abi'nin kalemi, el yazısı, hattı.

Kerâmât-ı Aleviye: Hz. Ali Efendimiz'in (r.a.) Risale-i Nur'a ve müellifine işaret ve ima eden kerametleri. (Bkz.: 18. ve 28. Lem'a ile 8. Şuâ risalesi).

Kerâmât-ı kalem-i Alevî (Ali): Hâfız Ali Abi'nin kaleminin, yazısının kerametleri.

Mu'cizât-ı Ahmediye: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) mu'cizelerinin ele alındığı 19. Mektup.

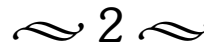
Muârız: Karşı gelen, muhalif.

Mübârekler: Hz. Üstad'ın Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyünden olan Nur talebelerine verdiği bir unvan.

Müteaddit: Birçok.

Râbıta-yı Kur'âniye ve imaniye: Kur'ân ve iman bağı.

Şeytanet: Şeytanlık.



بِاسْمِهِ[1] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ أَيَّامِ الْفِرَاقِ[3]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim ve Hizmet-i Kur'âniyede Kuvvetli, Dirâyetli Arkadaşlarım!

Bu zaman cemaat zamanıdır. Ehemmiyet ve kıymet, şahs-ı mânevîye göre olur. Maddî ve ferdî ve fâni şahsın mahiyeti nazara alınmamalı. Hususan benim gibi bir bîçârenin kıymetinden bin derece ziyade ehemmiyet vermekle, bir batmanı kaldırmayan zayıf omuzuna binler batman ağırlığı yüklense altında ezilir.

Lillâhilhamd Risaletü'n-Nur, bu asrı, belki gelen istikbali tenvir edebilir bir mu'cize-i Kur'âniye olduğunu çok tecrübeler ve vâkıalar ile körlere de göstermiş. Ona ait medh ü senânız tam yerindedir. Fakat bana verdiğinizden binden birine de kendimi lâyık göremem. Yalnız pek büyük bir nimete ve muvaffakiyete sizin gibi hakikatli talebelerin iştirak ve sa'y u gayretleriyle mazhariyetim noktasında, Risale-i Nur hesabına ebede kadar iftihar ederim.

Nur iskele memuru Sabri kardeş! Sabri,* Süleyman ve Hüsrev üçünüzün sohbetinde benim de iki cihette, belki üç cihette iştirakim var.

Nur fabrikası nâm sahibi Hâfız Ali kardeş! Fevkalâde mektubun, ehemmiyetsiz şahsiyetim hariç kalmak şartıyla bana harika göründü. Senin hâlis ve yüksek dirâyetin, terakkide olduğunu gösterdi. Bana "İşte çok Abdurrahman'ları taşıyan bir Ali!" dedirdi.

Mustafa'lar, Küçük Ali,* mübârek ve münevver kardeşler! Mektubunuz Büyük Ali'nin mektubu gibi acîb bir hakikati ifade eder. O hakikat, Risale-i Nur hakkında haktır. Fakat benim haddim değil ki o hududa gireyim.

---

1 O'nun (c.c.) adıyla.

2 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

3 Ayrılık günlerinin dakikalarının âşireleri adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Dirâyet: İncelikleri kavrama, kuvvetli zekâ.
Lillâhilhamd: "Allah'a şükürler olsun ki..."
Mazhariyet: Kavuşturulma, erdirilme, nâil olma.
Mu'cize-i Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'e ait mu'cize.
Şahs-ı mânevî: Hükmî şahsiyet, tüzel kişilik.
Tenvir etmek: Aydınlatmak, nurlandırmak.

Evet, عُلَمَاءُ أُمَّتِي كَأَنْبِيَاءِ بَنِي إِسْرَائِيلَ[1] fermân etmiş. Gavs-ı Âzam Şâh-ı Geylânî,* İmam Gazâlî,* İmam Rabbânî* gibi hem şahsen, hem vazifeten büyük ve harika zâtlar, bu hadisi kıymettar irşadatlarıyla ve eserleriyle fiilen tasdik etmişler. O zamanlar bir cihette ferdiyet zamanı olduğundan hikmet-i rabbâniye, onlar gibi feridleri ve kudsî dâhîleri ümmetin imdadına göndermiş.

Şimdi ise aynı vazifeye, fakat müşkülâtlı ve dehşetli şerâit içinde, bir şahs-ı mânevî hükmünde bulunan Risaletü'n-Nur'u ve sırr-ı tesânüd ile bir ferd-i ferid manasında olan şâkirtlerini bu cemaat zamanında o mühim vazifeye koşturmuş. Bu sırra binâen benim gibi bir neferin ağırlaşmış müşîriyet makamında ancak bir dümdarlık vazifesi var.

Re'fet kardeş! Seninle hiç olmazsa her dört günde bir kere görüşmeye ihtiyaç ve iştiyakım varken dört sene sonra hususî görüşebildik. Senin gibi hem kıymettar, tesirli diliyle ve kuvvetli, letâfetli kalemiyle Risaletü'n-Nur'a çok ehemmiyetli hizmet edenler, her vakit hatırımda mânevî muhataplarım ve hayalen yanımda hazır arkadaşlarımdırlar. Risaletü'n-Nur'un fevkalâde tesirli intişarı, nazar-ı dikkati celbetmesinden şimdilik ziyade ihtiyat lâzımdır.

İktisat Risalesi'yle, Çocukların Tâziyenâmesi risaleleri gönderilse münasiptir.

Umum kardeşlerime, hususan haslarına birer birer selâm ve dua ederim. Ve o mübârek ve kıymettar arkadaşlarımın hatırları için hem akrabalarını, hem karyelerini kendi akrabam ve karyem içine alıp öylece dua ederek mânevî kazançlarıma teşrik ediyorum.

---

1 "Ümmetimin âlimleri, İsrailoğullarının peygamberleri gibidir." (Münâvî, *Feyzu'l-kadîr* 4/384; Aliyyülkârî, *Masnû'* s.123; Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 2/83).

Çocukların Tâziyenâmesi: Mektubat kitabındaki 17. Mektup.

Dümdar: Ordunun güvenliğini sağlamak için geriden gelen artçı kuvvet.

Ferd-i ferid: Benzersiz, yegâne kimse.

Ferdiyet / ferid: Sahip olduğu hususiyeti gereği bir benzeri bulunmayan, hiç kimseye bağlı olmaksızın doğrudan doğruya Kur'ân'dan ders alıp, irşad vazifesinde bulunan velilerin velâyet makamı / bu makamdaki veli.

Gavs-ı Âzam: "En büyük veli" anlamında Hz. Abdülkadir Geylânî'nin lâkabı (k.s.).

İktisat Risalesi: Lem'alar kitabındaki 19. Lem'a.

Karye: Köy.

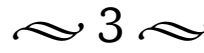
Letâfetli: İnce, güzel, tatlı.

Müşîriyet: Mareşallik.

Nazar-ı dikkati celbetmek: İnsanların dikkatini, ilgisini çekmek.

Sırr-ı tesânüd: Dayanışma sırrı.

Şerâit: Şartlar.



Aziz, Sıddık, Fedakâr, Vefakâr Kardeşlerim!

Sizler ile muhabere edemediğimin sebebi, fevkalâde bir dikkat ve tazyik ve tecrit altında bulunduğumdur. Hâlık-ı Rahîm'ime hadsiz şükürler olsun ki kuvvetli bir sabır ve tahammülü ihsan ederek sû-i kastlarını akîm bıraktı. Burada mufârakat zamanımın her bir ayı bir sene haps-i münferid hükmünde ezici olduğu hâlde, dualarınız berakâtıyla, inâyet-i ilâhiye her günümü bir ay kadar mesûdâne bir ömre çevirdi. Benim istirahatim cihetinde merak etmeyiniz. Rahmetin iltifatı devamdadır.

Sabri kardeş! Sabırlı ol. Ehemmiyetsiz ve zararsız olan vehmî ve asabî hastalığına ehemmiyet verme. Şifaya dua edilmekle beraber, zararsız, hatarsızdır.

*Çünkü eğer hatarât, **seyyie** ise nasıl ki aynada temessül eden pislik, pis değil ve aynadaki yılan sureti ısırmaz ve ateşin timsali yakmaz; öyle de kalbin ve hayalin aynalarında rızasız, ihtiyârsız gelen pis ve çirkin ve küfrî hâtıralar zarar vermezler. Çünkü İlm-i Usûl'de tasavvur-u küfür, küfür değil ve tahayyül-ü şetm, şetm olmaz. **Hasene** ise nurânî olduğundan tasavvur ve tahayyülü dahi hasenedir. Çünkü aynada nurânînin timsali ziya verir, hâsiyeti var; kesifin misali ölüdür, hayatsızdır, tesiri yoktur. Eğer sâir **teellümât-ı ruhâniye** ise sabra, mücâhedeye alıştırmak için rabbânî bir kamçıdır. Çünkü emn ve ye'sin vartasına düşmemek hikmetiyle havf ve recâ muvâzenesinde sabır ve şükürde bulunmak için kabz-bast hâletleri, celâl ve cemâl tecellîsinden intibah ehline gelmesi, ehl-i hakikatçe medar-ı terakki bir düstur-u meşhurdur.*

Akîm: Neticesiz, sonuçsuz.
Asabî: Damarlardan, sinirlerden, hassasiyetten kaynaklanan.
Bast: İç rahatlığı, ferahlık, inşirah.
Celâl tecellisi: Cenâb-ı Hakk'ın azametinin ve kahrının tecellîsi.
Cemâl tecellisi: Cenâb-ı Hakk'ın güzelliğinin, şefkat ve merhametinin tecellîsi.
Emn: Emniyet, güven.
Hâlet: Hâl, durum.
Hâlık-ı Rahîm: Merhamet ve ihsanı pek çok olan Yüce Yaratıcı.
Haps-i münferid: Tek kişilik hücre hapsi.
Hâsiyet: Özellik, vasıf, hususiyet.
Hatarât: Kalbe gelen hâtıralar, düşünceler.
Havf ve recâ: Endişe ve ümit.
İlm-i Usûl: Akâid İlmi. İslâm'ın inanca ait meselelerini inceleyen ilim dalı.
İntibah ehli: Kalben ve ruhen ilâhî hakikatlere uyanmış olan kimseler.
Kabz: Tutukluk, isteksizlik, mânevî sıkıntı.
Kesif: Maddî ağırlığı olan, yoğun.
Küfrî: Küfre ait, inkâr kaynaklı.
Medar-ı terakki: İlerleme, yükselme sebebi.
Mufârakat: Ayrılık.
Muhabere etmek: Haberleşmek.
Muvâzene: Denge.
Sû-i kast: Kötü maksat, kötülük teşebbüsü.
Şetm: Sövme, küfretme, kötü söz söyleme.
Tahayyül-ü şetm: Sövmeyi, kötü söz söylemeyi hayalinden, içinden geçirme.
Tasavvur-u küfür: İnançsızlığa, Cenâb-ı Hakk'ı inkâra ait bir meseleyi tasavvur etme, düşünme.
Tazyik: Sıkıştırma, zorlama, baskı.
Tecrit: Ayırma, yalnız bırakma, kimseyle görüştürmeme. Hücre hapsi.
Teellümât-ı ruhâniye: Ruha rahatsızlık ve sıkıntı veren elemler, ızdıraplar.
Temessül etmek: Görünmek, belirmek.
Varta: Çukur, tehlike.
Vehmî: Vehim, zan ve kuruntudan kaynaklanan.
Ye's: Ümitsizlik.

Şamlı Tevfik'in* ihtiyatını takdir etmekle beraber, eski kıymettar hizmetlerinin onun defter-i a'mâline dâimî bir surette yazı yazmaları için o dahi dâimî çalışması gerekti. Şükür yine elmas kalemiyle vazifesine başlaması, ruhumu ümitler ve iştiyaklarla neş'elendirdi; Barla hayatını hasretle hatırlattı.

Sabri kardeş! İmamet vazifesinde Risaletü'n-Nur'a zarar yok. Ruhsatla amel niyetiyle şimdilik çekilme.

Hüsrev kardeş! Beşinci Şuâ'ın kıymetini tam beyan ve takdirin beni çok mesrur etti. İkinci defa yaldızlı bir Kur'ân'ı yazdığın, beni fevkalâde müferrah etti. Hem benim için de yeni risaleleri mübârek kaleminle(Hâşiye) istinsah ettiğin, beni minnettarlık hissinden mesrûrâne ağlattı.

Rüştü ve Re'fet'in sıhhatleri ve kemâl-i sadâkat ve sebatları, hazin endişelerimi izale etti. Isparta talebeleri hatırları için ben Isparta'yı kendi karyem (Nurs) ile beraber duamda dâhil ediyorum. Hatta emvâtına Nurs emvâtı gibi dua ediyorum. Hakikî vatanım ve memleketim nazarıyla o vilâyete bakıyorum.

Makinesi kuvvetli Ali kardeş! Sizlerin hâlisâne ve ciddî faaliyetinizden, Risale-i Nur'a sizler gibi sarsılmaz çok talebeler zuhur ve devam ettiklerini ümit ederdim. Bildiğim Abdullah gibi ve bilmediğim umum kardeşlerime selâmımı ve bütün mânevî kazançlarıma onları teşrik ettiğimi tebliğ ediniz. Muhaberemde isimlerini yazmadığım ve hatırımda yazdığım kıymettar kardeşlerimle çok alâkadarım.

Kardeşlerim! Çok ihtiyat ediniz, münafıklar çoktur. Mümkün oldukça risalelerin buradan irsal edildiğini söylemeyiniz; tâ Risale-i Nur hizmetine zarar gelmesin.

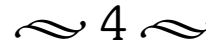
Maatteessüf, ben burada bütün bütün yalnız kaldığım için çok ehemmiyetli hakikatler yazılmadan, kaydedilmeden geldiler ve gittiler.

Hâşiye: Medar-ı hayret bir lûtf-u bereket: Gül fabrikasının kâtipliğiyle Risaletü'n-Nur'a intisap eden Hüsrev, iki buçuk sene evvel bir küçük şişe gülyağı göndermişti. Mütemâdiyen istîmal ettiğim hâlde daha bitmedi, devam eder. Kardeşiniz Emin yanımdadır. Bu berekete şehâdet eder, hem size selâm eder.

Defter-i a'mâl: Amel defteri. İnsanın yaptığı bütün fiillerin kaydedildiği defter.
Emvât: Ölüler.
İmamet: İmamlık.
İntisap etmek: Bağlanmak, mensup olmak.
İstîmal etmek: Kullanmak.
İrsal etmek: Göndermek, yollamak.
İstinsah etmek: Bir nüshayı elle yazarak çoğaltmak.
İzale etmek: Gidermek, yok etmek.
Lûtf-u bereket: Bereketin hediyesi, ikramı.
Mütemâdiyen: Devamlı, sürekli olarak.
Ruhsatla amel etmek: Dinî hükümlerde yine dinin belirlediği mazeretlerle yükümlülüğün en azını veya daha kolayını yerine getirmek.
Teşrik etmek: Ortak etmek.

Kuleönü'nün hâlis ve ciddî ve mübârek çalışkanlarına ve İslâmköyü'nün sâdık ve gayretli ve kesretli talebelerine ve Barla'da vefadâr ve kıymetli dostlarıma ve bilhassa Eğirdir'de fedakâr ve vefadâr Hakkı* ve Mehmed gibi kardeşlerime ve sâir umum ihvanıma binler selâm ve dualar.

Dualarınıza kuvvetli itimat eden ve
çok muhtaç bulunan kardeşiniz
Said Nursî



Aziz, Sıddık ve Fedakâr ve Vefakâr Kardeşlerim ve Hizmet-i Kur'âniye ve İmaniyede Kuvvetli ve Kıymetli ve Çalışkan ve Muktedir Arkadaşlarım!

Bu dünyada benim için medar-ı tesellî sizlersiniz ve hakkınızda büyük ümitlerimi doğru çıkardınız. Cenâb-ı Hak, sizden ebeden razı olsun, âmin!

İrsâlâtınız ve bilhassa "Onuncu Söz" buraya o derece fayda verdi ki, her bir sayfasına mukabil elimden gelseydi büyük bir hediye verirdim. Çoktan beri görmediğim için ben hangisini okursam "En birinci budur." derdim. Ötekine bakardım; "Bu birincidir." Daha öbürüsüne baktıkça hayret ederek kat'î kanaatim geldi ki; *Risaletü'n-Nur'un kitapları birbirine tercih edilmez. Her birinin kendi makamında riyâseti var. Ve bu zamanı tenvir eden bir mu'cize-i mâneviye-i Kur'âniyedir.*

Evet, bu asrın ehemmiyetli ve mânevî ve ilmî bir mürşidi olan Risaletü'n-Nur'un heyet-i mecmûası, sâir şahsî büyük mürşidler gibi kendine muvâfık ve hakikat-i ilmiyeye münasip olarak, birkaç nevide ve bilhassa hakâik-i imaniyenin izharında, intişarında azîm kerametleri olduğu gibi; üç keramet-i zâhiresi bulunan "Mu'cizât-ı Ahmediye", "Onuncu Söz" ve "Yirmi Dokuzuncu Söz" ve "Âyetü'l-Kübrâ" gibi çok risaleleri dahi her biri kendine mahsus kerametleri bulunduğunu çok emâreler ve vâkıalar bana kat'î bir kanaat vermiş. Hatta sekeratta bulunan talebelerine imanını kurtarmak için bir mürşid gibi yetiştiğine müteaddit vâkıalar şüphe bırakmıyor.

Âyetü'l-Kübrâ: "En büyük delil" anlamında Şuâlar kitabında bulunan 7. Şuâ.
Heyet-i mecmûa: Genel yapı, bir şeyin bütünü.
İntişar: Yayılma.
İrsâlât: Gönderilen şeyler.
İzhar: Açığa çıkarma, gösterme.
Keramet-i zâhire: Açık, gözle görülen keramet.
Kesretli: Çokça, çok sayıda.
Mu'cize-i mâneviye-i Kur'âniye: Kur'ân'ın mânevî mu'cizesi.
Riyâset: Önderlik, reislik.
Sekerat: Can çekişme anı, ölüm eşiği.

"Bir saat tefekkür, bir sene ibadet-i nâfile hükmünde..."[1] Bir misali Nur'un Hizb-i Ekber'idir, diye müşâhede ettim ve kanaat getirdim.(Hâşiye)

Sizlere Risaletü'n-Nur'un Hizb-i Ekber'ini ve Kur'ân'ın Hizb-i Âzam'ını göndermek isterdim. Fakat Hizb-i Âzam çok uzun olduğundan daha yazdıramadım. Hizb-i Ekber ise tercüme etmek istedim, şimdilik vazgeçtim. Sizin gibi kardeşlerin tercümeye muhtaç olmadığınızı düşünüp yalnız Arabî suretini göndereceğim inşallah.

Sizlere evvelce Âyetü'l-Kübrâ'nın Birinci Makam'ının hülâsası nâmıyla gönderdiğim parça, o hizbin esasıdır. İhtiyârsız, o esasa küçük fıkralar ve bazı kayıtlar ilâve edildiği vakit birden başka bir şekil aldı. İnkişaf ve inbisat ederek Âyetü'l-Kübrâ'nın misal-i musağğarı gibi şehâdet-i tevhidiyesi parladı, manaları ziyalandı; ruhuma, kalbime, fikrime büyük bir inşirah vermeye başladı. Ben de en yorgunluk ve usanç zamanımda onu mütefekkirâne okudum, büyük zevk ve şevk hissettim.

Bir suâle cevap olarak yazdığım bir fıkrayı size de faydası olur ihtimaliyle beyan ediyorum:

Evliya divanlarını ve ulemânın kitaplarını çok mütâlaa eden bir kısım zâtlar taraflarından soruldu: *"Risaletü'n-Nur'un verdiği zevk ve şevk ve iman ve iz'ân onlardan çok kuvvetli olmasının sebebi nedir?"*

Hâşiye: Âyetü'l-Kübrâ'nın Üçüncü Menzil'inin başında Ahmed Fârukî, Risale-i Nur hakkında demiş ki: *"Mütekellimînden biri gelecek, bütün hakâik-i imaniyeyi kemâl-i vuzuh ile beyan ve isbat edecek."*[*1] Zaman isbat etti ki o adam, adam değil, belki Risale-i Nur'dur. Ehl-i keşif, Risale-i Nur'u ehemmiyetsiz olan tercümanı suretinde keşiflerinde müşâhede etmişler; "bir adam" demişler.

[*1] Bkz.: İmam Rabbânî, *Mektubat* 1/178-179 (209. Mektup), 1/215 (234. Mektup); 2/12 (3. Mektup).

1 Gazâlî, *İhyâu ulûmi'd-dîn* 4/423; Kurtubî, *el-Câmi' li ahkâmi'l-Kur'ân* 4/314; Aliyyülkârî, *Masnû'* s.82; Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 1/370.

Ehl-i keşif: Eşyanın perde arkasına, gaybî âlemlere ait bilinmezleri Allah'ın izni ölçüsünde keşfeden veliler.
Hizb-i Âzam: Üstad Hazretleri'nin, Kur'ân-ı Kerîm'den Risale-i Nur'un üstadı ve kaynağı kabul ettiği bazı âyetleri zikir ve dua maksadıyla okumak için derleyerek bir araya getirdiği dua kitabı.
Hizb-i Ekber: Hizb-i Nuriye de denilen, asıl adı Hizbü'l-Virdü'l-Ekber olan, Zülfikar adlı eserin sonunda yer alan ve bizzat Üstad Hazretleri'nin "On günde bir defa okunsa, imana büyük inkişaf ve kuvvet verir." dediği tefekkürî bir risale.
İnkişaf / inbisat etmek: Açılmak, gelişmek, ilerlemek.
İz'ân: İç kabul, tam olarak anlama, kavrama.
Kemâl-i vuzuh: Tam bir açıklık, açık-seçiklik.
Misal-i musağğar: Küçük numûne, örnek.
Müşâhede etmek: Kalb ve ruh gözüyle görmek, şahit olmak.
Mütekellimîn: İslâm'ın inanca ait meselelerini inceleyen Kelâm İlmi'nin âlimleri.
Şehâdet-i tevhidiye: Allah'ın varlığına ve birliğine şahitlik etme, tevhid nurlarını gösterme.

Elcevap: Eski mübârek zâtların ekser divanları ve ulemânın bir kısım risaleleri imanın ve mârifetin neticelerinden ve meyvelerinden ve feyizlerinden bahsederler. Onların zamanlarında imanın esâsâtına ve köklerine hücum yoktu ve erkân-ı iman sarsılmıyordu. Şimdi ise köklerine ve erkânına şiddetli ve cemaatli bir surette taarruz var. O divanlar ve risalelerin çoğu has müminlere ve fertlere hitap ederler; bu zamanın dehşetli taarruzunu defedemiyorlar.

Risaletü'n-Nur ise Kur'ân'ın bir mânevî mu'cizesi olarak imanın esâsâtını kurtarıyor ve mevcut imandan istifade cihetine değil, belki çok deliller ve parlak burhanlarla imanın isbatına ve tahkikine ve muhafazasına ve şübehâttan kurtarmasına hizmet ettiğinden herkese bu zamanda ekmek gibi, ilâç gibi lüzumu var olduğunu dikkatle bakanlar hükmediyorlar.

O divanlar derler ki: "Veli ol, gör; makamata çık, bak; nurları, feyizleri al."

Risaletü'n-Nur ise der: *"Her kim olursan ol, bak, gör; yalnız gözünü aç, hakikati müşâhede et, saadet-i ebediyenin anahtarı olan imanını kurtar."*

Hem Risaletü'n-Nur, en evvel tercümanının nefsini iknaya çalışır, sonra başkalara bakar. Elbette nefs-i emmâresini tam ikna eden ve vesvesesini tamamen izale eden bir ders, gayet kuvvetli ve hâlistir ki bu zamanda cemaat şekline girmiş dehşetli bir şahs-ı mânevî-i dalâlet karşısında tek başıyla gâlibâne mukabele eder.

Hem Risaletü'n-Nur, sâir ulemânın eserleri gibi yalnız aklın ayağı ve nazarıyla ders vermez; ve evliya misillü yalnız kalbin keşif ve zevkiyle hareket etmiyor. Belki akıl ve kalbin ittihat ve imtizacı ve ruh ve sâir letâifin teâvünü ayağıyla hareket ederek evc-i âlâya uçar. Taarruz eden felsefenin değil ayağı, belki gözü yetişmediği yerlere çıkar, hakâik-i imaniyeyi kör gözüne de gösterir.

Erkân-ı iman: İmanın şartları, esasları.

Evc-i âlâ: En yüksek zirve.

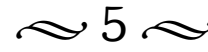
İmtizaç: Karışma, birleşme, uyuşma.

Letâif: Mânevî duyular, ruhânî dinamikler.

Şahs-ı mânevî-i dalâlet: Dalâleti temsil eden genel özellikler, dalâletin hükmî şahsiyeti.

Şübehât: Şüpheler.

Teâvün: Yardımlaşma.



Aziz, Tam Sıddık Kardeşlerim!

Benim bu dünyada medar-ı tesellîm ve sürûrum sizlersiniz. Eğer sizler olmasaydınız bu dört sene azaba dayanamazdım. Sizin sebat ve metânetiniz, bana da kuvvetli bir sabır ve tahammülü verdi. Birden hatıra gelen dört nokta:

Birincisi: Kardeşlerim, bu zelzele benim itikadımda "Şakk-ı Kamer" gibi bir mu'cize-i Kur'ân'dır. En mütemerridi dahi tasdike mecbur eder bir vaziyete girdi.

İkincisi: Eski zamandan beri hiçbir cemaat, Risale-i Nur'un şâkirtleri kadar hak ve hakikat mesleğinde pek çok iş görmekle beraber, pek az zahmetle kurtulmamışlar. Bizim hizmetimizin ondan birini yapanlar, zahmetimizin on mislini çekmişler. Demek biz, daima "şükür ve elhamdülillâh" dedirten bir hâldeyiz.

Üçüncüsü: Ben gönderilen risaleleri mütâlaa ettim. Bir kısım hakikatleri mükerrer gördüm. Makam münasebetiyle tekrar edilmiş. Benim arzu ve belki ihtiyârım olmadan niçin böyle olmuş, kuvve-i hâfızama gelen nisyandan sıkıldım. Birden şiddetli bir ihtar ile "On Dokuzuncu Söz'ün âhirine bak!" denildi. Baktım, risalet-i Ahmediyenin *(aleyhissalâtü vesselâm)* mu'cize-i Kur'âniyesinde tekrarâtının çok güzel hikmetleri, tam tefsiri olan Risaletü'n-Nur'da tamamıyla tezahür etmiş. O tekrarât, o hikmetler için tam yerinde ve münasip ve lâzım olmuş.

Hem Lütfi,* hem Abdurrahman, hem Hâfız Ali hükmünde Küçük Ali, sizin nâmınıza da Yirmi Dokuzuncu Lem'a-yı Arabiye'nin tefsir ve tercümesini istemiş. Benim şimdi onunla meşgul olmaya ne vaktim var ve ne de hâlim müsaade eder. İnşallah ileride Risaletü'n-Nur'un başka bir şâkirdi o vazifeyi yapacak. Hem Yirminci Mektup ile Otuz İkinci Söz, bir derece o lem'ayı izah ederler. Hazreti Ali'nin *(radiyallâhu anh)* iki defa تُقَادُ سِرَاجُ النُّورِ سِرًّا[1] sırrıyla perde altında gizli parlamasına işareti, bizi ihtiyata sevk ve emreder.

Bir meseleye gayet kısacık bir remizle zekâvetinize, fehminize havale ediyorum:

---

[1] "Nurun kandili gizlice, (parlak bir şekilde) yakılır." (Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzelî)* s.509).

Mütemerrid: Dik kafalı, inatçı.
Nisyan: Unutma, unutkanlık.
Şakk-ı Kamer: Hz. Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) parmak işaretiyle ayı ikiye bölerek gösterdiği mu'cize.
Zekâvet: Zekilik, çabuk anlamak, kavramak.

Suâl: "Yerin korkudan titremesi ve hiddeti neden Rus'a gelmiyor ve yalnız ... ?"

Cevap: Çünkü nesholup tahrif olmuş bir dine karşı dinsizlik ile ihênet başka. Ve hak ve ebedî bir dine karşı ihênet ise yeri titretiyor, kızdırıyor.

Mukaddime-i Haşriye'nin makamatını istiyorsunuz. Şimdiki vaziyetim hiçbir vecihle müsaade etmediği gibi haşre dair yazılan hakikatler, burhanlar umuma nisbeten ihtiyaca tam kâfi olduğundan çabuk yazmasına mânen icbar edilmiyorum. Bir parça tehir edildi ve tâcil edilmedi. Hem ben burada kayıtlar altındayım. اَلصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ وَالسُّرُورِ[1]

~ 6 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[2] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[3]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[4]

Aziz, Sebatkâr, Fedakâr, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Gelecek bayramınızı tebrik ederim. وَالْفَجْرِ۝وَلَيَالٍ عَشْرٍ[5] kasem-i Kur'ânî ile fevkalâde kıymetleri tahakkuk eden o mübârek gecelerde ve seherlerde mübârek kardeşlerimin mübârek duaları hem bana, hem ehl-i imana çok bereketli ve nurlu olmasını rahmet-i Rahmân'dan niyaz ederim.

Sâniyen: Size bir küçük sehvin büyük bir nükte-i gaybiyesiyle, karşı sayfadaki hâşiyeyi mevkilerinde yazmak için gönderdim.

Sâlisen: Hulûsi'nin* bir gâilesi var diye hissediyorum. Merak etmesin, Risale-i Nur'un şâkirtlerine inâyet ve rahmet, nezaret ve himâyet ederler.

---

1 "Sabır, kurtuluşun ve sevincin anahtarıdır." (Bkz.: Meydânî, *Mecmeu'l-emsâl* 1/418; Kalkaşendî, *Subhu'l-a'şâ* 2/289. Ayrıca bkz.: Deylemî, *Müsned* 2/415; Sehâvî, *Makâsıdü'l-hasene* s.260).

2 O yüce Zât'ın adıyla.

3 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

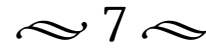
4 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

5 "(Yemin olsun) Fecre ve o on geceye!.." (Fecr Sûresi, 89/1-2).

Gâile: Dert, sıkıntı.
İcbar etmek: Zorlamak, mecbur etmek.
İhênet: Küçük görme, hafife alma.
Kasem-i Kur'ânî: Kur'ân-ı Kerîm'in yemini.
Mukaddime-i Haşriye: Haşir inancına dair olan mukaddime. (Bkz.: Şuâlar, 9. Şuâ).
Nesholmak: İptal edilmek, hükümsüz bırakılmak.
Nezaret/himâyet etmek: Bakmak, gözetmek, koruyup kollamak.
Nükte-i gaybiye: Gayba ait ince bir nükte.
Sehiv: Hata, yanılgı.
Tâcil etmek: Hızlandırmak, çabuklaştırmak.
Tehir etmek: Sonraya bırakmak, geciktirmek, ertelemek.

Dünyanın meşakkatleri madem sevap verir, geçerler; o musibetlere karşı sabır içinde şükürle,[1] metânetle mukabele edilmek gerektir. Hem o, hem sizler bütün dualarımda ve kazançlarımda benimle berabersiniz.

Râbian: Risaletü'n-Nur, kendi kendine Kur'ân'ın himâyeti ve hıfz-ı rabbânî altında intişar ediyor. İmam Ali *(radiyallâhu anh)* iki defa سِرًّا.. ، سِرًّا.. demesi işaret eder ki perde altında daha ziyade feyiz ve nur verir. Sizin gibi kardeşlerim, zamanın sarsıntılı hâdisâtına karşı –şimdiye kadar gibi– yine tam mukâvemet eder ümidindeyim. مَنْ اٰمَنَ بِالْقَدَرِ أَمِنَ مِنَ الْكَدَرِ [2] düsturumuz olmalı.

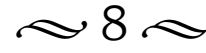


7

Aziz Kardeşlerim!

Bilmukabele bayramınızı tebrik ederim.

Sıhhatimi soruyorsunuz. Buranın çok şiddetli kışı ve odamın çok soğuğu ve üç hazin gurbetin tesiri ve üç asabî hastalığın sıkıntısı ve bütün bütün yalnızlıkla kabil-i tahammül olmayacak çok zahmetlere maruz olduğum hâlde Hâlık'ıma hadsiz şükrederim ki, her derdin en kudsî dermanı olan imanı ve iman-ı bi'l-kaderden kazâya rıza ilâcını imdadıma gönderdi, tam sabır içinde şükrettirdi.



8

Aziz ve Sıddık ve Hâlis Kardeşlerim!

Rabb-i Rahîm'ime hadsiz şükrolsun ki sizin gibileri Risaletü'n-Nur'a sahip ve nâşir ve muhafız halketmiş; benim gibi âciz bir bîçârenin zayıf omuzundaki ağır yükü çok hafifleştirmiş.

Kardeşlerim! Bu defa üç mektubunuzda birden üç Hulûsi, üç Sabri, üç Hakkı gibi kıymettar dokuz kardeşi gördüm. Hapiste Abdurrahman'ın pederi yerinde benim elbiselerimi yamalayan Hakkı'nın ciddî ve hakikatli uhuvvetini ve talebeliğini, tahminimden daha ileri terakki ettiğini bildim, çok mesrur oldum.

---

[1] Sabır içinde şükretmek tâbiri ile ilgili bkz.: İbrahim Sûresi, 14/5; Lokman Sûresi, 31/31; Sebe Sûresi, 34/19; Şûrâ Sûresi, 42/33.

[2] "Kadere iman eden, gam ve hüzünden emin olur." (Bkz.: Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb* 1/187; Deylemî, *Müsned* 1/113; Münâvî, *Feyzu'l-kadîr* 3/187).

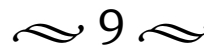
Hıfz-ı rabbânî: İlâhî koruma, muhafaza.
İman-ı bi'l-kader: Kadere iman.
Kabil-i tahammül: Dayanılabilir, dayanılması mümkün.
Nâşir: Neşreden, yayınlayan.
Rabb-i Rahîm: Sonsuz, sınırsız şefkat ve merhameti ile kullarını terbiye eden Yüce Allah.

Sabri kardeş! Beni saran ve bağlayan ağır kayıtlara ehemmiyet vermiyorsun. Hâlbuki buradaki evhamlı ehl-i dünya benimle pek fazla meşgul ve alâkadardırlar. Hatta.. hatta.. hatta... Her neyse...

Hem benim hakkımda bin derece haddimden ziyade hüsn-ü zan ile kıymet ve makam vermek, yalnız Risale-i Nur nâmına ve onun hizmeti ve Kur'ân elmaslarının dellâllığı hesabına kabul olabilir. Yoksa hiç ender hiç olan şahsım itibarıyla kabule hakkım yok.

Parlak ve çalışkan kalemiyle hem Risaletü'n-Nur'un, hem bizim hâtıralarımızda çok ehemmiyetli mevki tutan ve yerleşen Hâfız Tevfik'in yazdığı Âyetü'l-Kübrâ Risalesi'ni münasip gördüğünüz zamanda gönderirsiniz. Dokuz sene yazılarıyla mesrûrâne ünsiyet eden gözlerim, hasretle o yazıları görmek istiyor.

Kıymettar Hulûsi ve Hakkı gibi kardeşlerim! Hakkı'nın dediği gibi Sabri'nin mektuplarını aynen onların yerine kabul olmuş; o cihette Hulûsi ile muhabere kesilmemiş, devam ediyor. Hadsiz şükür ve hamd ü senâ olsun ki Risaletü'n-Nur gittikçe parlak, harikâne fütuhat-ı imaniye yapar. Kendi kendine inşallah her görenin kalbinde yerleşir, muannidleri susturur. Bir hıfz-ı gaybî altında düşmanları şaşırtmış, kör gözleri onu görmüyor. İzini bulamadığı hâlde parlak faaliyetini müşâhede ediyorlar. Bu vakit pek ziyade ihtiyat lâzım.



Aziz, Sıddık, Kıymettar Kardeşlerim ve Hizmet-i Kur'âniyede Metin, Ciddî, Çalışkan Arkadaşlarım!

Yeni bir medar-ı keramet ve inâyet ve sürûr olan mektubunuzu aldım. Ve Risaletü'n-Nur'a ait bir ikram ve inâyet-i ilâhiyeyi gösterdi, şöyle ki:

Bundan dört-beş gün evvel şiddetli bir taharri ile menzilim teftiş edildi. Her tarafa baktıkları hâlde hıfz-ı ilâhiyle, bizi mahzun edecek bir şey bulamadılar. Yalnız İktisat, Hastalar, İstiâze gibi altı-yedi risaleyi zararsız buldular. Sonra da Hüsrev'in ezan meselesi gibi müsâdere kaidelerine tam muhalif

---

Dellâllık: Bir şeyi delilleriyle gösterme, ilan etme.

Fütuhat-ı imaniye: İmanî fetihler, zaferler.

Hıfz-ı gaybî: Açıktan açığa olmayan, herkesin göremeyeceği bir tarzda koruma.

İstiâze: Allah'a sığınma. Şeytandan Allah'a sığınmanın hikmetlerinin ve sırlarının anlatıldığı risale. (13. Lem'a).

Medar-ı keramet ve inâyet ve sürûr: Keramet, inâyet-i ilâhiye ve sevinç vesilesi.

Menzil: Kalınan yer, mesken, ev.

Muannid: İnatçı.

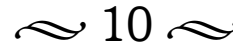
Müsâdere: Mahkeme sonucunda suçlu kabul edilen kişi veya kurumun suçu ile ilgili taşınır veya taşınmaz mal ve malî menfaatlerine devlet tarafından el konulması.

Taharri: Arama, araştırma.

olarak noksansız iade ettiler. Ben o hâdiseden size endişe edip –dağdan dönerken– Abdülmecid,* Sabri, Hüsrev, Hâfız Ali ile beraber konuşmak, "Acaba size de bir taarruz var mı?" diye sormak istedim. Ve lisanla bağırdım, geldim. Birden Emin* kapıyı açtı, dördünüzün mübârek mektuplarınızı verdi. Her ikimiz bu ikram ve taharrideki keramet-i hıfziyeyi ve Hüsrev'in hilâf-ı me'mul öyle bir istida öyle bir netice vermesindeki inâyet-i rabbâniyeye aynı zamanda muvâfık gördük ve "Risaletü'n-Nur her vakit inâyete mazhardır." diye şükrettik.

Aziz kardeşlerim! Fihrist bakiyesinin te'lifi size havale edilmişti. Taksimü'l-a'mâl tarzında yapsanız iyi olur.

Mâşallah, bârekâllah kalemlerinizin mükemmel çalışmaları devam etmekle beraber tezâyüd etmeleri ve hususan Sav'da birden çoğalması –Hacı Hâfız'a* ve köyüne bin bârekâllah!– bizi fevkalâde mesrûr etti. Ve Hüsrev'in tevâfuklu yazıları, hususan yaldızlı Mu'cizât-ı Ahmediye *(aleyhissalâtü vesselâm)* nüshası ve Büyük ve Küçük Ali'lerin risaleleri buralarda tatlı, hem çok fütuhatı var. İnşallah o mübârek kalemlerin daha çok fütuhatı olacak ve göreceğiz.


10

Aziz, Kıymettar, Sâdık ve Sebatkâr Kardeşlerim!

Fihriste'yi taksimü'l-a'mâl tarzında mütesânid heyetinizin şahs-ı mânevîsine tevdîiniz çok güzeldir. Tam ve dâimî bir üstad buldunuz. O mânevî üstad, bu âciz kardeşinizden çok yüksektir; daha bana ihtiyaç bırakmıyor.

Sabri kardeş! Senin rüyan mübârektir ve mânidardır. İnşallah zaman onu tâbir edecek.

Kardeşlerim! Sizin hatırınız ve askerliğiniz endişesi için hâdisât-ı zamana baktım, kalbime böyle geldi:

Bakiye: Arta kalan.

Fihrist: Fihrist Risalesi. İki kısımdır. Birinci kısım, Sözler ve Mektubat'ın tamamının, Lem'alar'ın da 14. Lem'a'ya kadar olan kısmının fihristeleridir. Bu kısım Hz. Üstad tarafından yapılmış ve 15. Lem'a olmuştur. İkinci kısım ise Lem'alar'ın kalan kısmı ile Şuâlar ve Mesnevi-i Nuriye'nin fihristeleridir. Bu kısmın fihristeleri de Nur'un has talebeleri tarafından yapılmış ve 10. Şuâ olmuştur.

Hilâf-ı me'mul: Umulanın, beklenenin aksi.

İstida: Dilekçe.

Keramet-i hıfziye: Himaye ve muhafaza altında olunduğunu gösteren keramet, ikram-ı ilâhî.

Mütesânid: Birbirine destek olan, karşılıklı dayanışma içinde olan.

Taksimü'l-a'mâl: İş, görev paylaşımı.

Tevâfuk: Uygun gelme Bazı kelimelerin tesadüfe verilemeyecek derecede yazıda alt alta, yan yana veya karşılıklı bir şekilde birbirine orantılı, denk gelmesi.

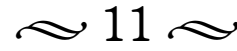
Tevdî: Emanet etme.

Tezâyüd etmek: Artmak.

Menfî esâsâta binâ edilen ve Karun* gibi إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلٰى عِلْمٍ[1] deyip, ihsân-ı rabbânî olduğunu bilmeyip şükretmeyen ve maddiyyûn fikriyle şirke düşen ve seyyiâtı hasenâtına galip gelen şu medeniyet-i Avrupaiye öyle bir semâvî tokat yedi ki, yüzer senelik terakkisinin mahsulünü yaktı, tahrip edip yangına verdi.

Avrupa zâlim hükûmetleri, zulümleriyle ve Sevr Muâhedesi'yle Âlem-i İslâm'a ve merkez-i hilâfete ettikleri ihênete mukabil öyle bir mağlûbiyet tokadını yediler ki, dünyada dahi bir cehenneme girip çıkamıyorlar, azapta çırpınıyorlar.

Evet bu mağlûbiyet, aynen zelzele gibi ihênetin cezasıdır. Burada çok zâtlar kat'iyen hükmediyorlar ki: *Risaletü'n-Nur'un iki merkez-i intişarı olan Isparta ve Kastamonu vilâyetleri sâir yerlere nisbeten âfât-ı semâviyeden mahfuz kaldıklarının sebebi, Risaletü'n-Nur'un verdiği iman-ı tahkikî ve kuvvet-i itikadiyedir. Çünkü böyle âfâtlar, zaaf-ı imandan neş'et eden hataların neticesidir. Hadisçe, sadaka belâyı defettiği gibi*[2] *o kuvve-i imaniye dahi o âfâta karşı derecesiyle mukabele ediyor.*



Aziz ve Sıddık ve Sâdık ve Fedakâr ve Vefadâr Kardeşlerim!

Sizin bu defaki mânevî ve nurlu hediyeniz benim nazarımda Cennetü'l-Firdevs'ten bir testi âb-ı kevser hediyesi, âlem-i bekâdan bize gelmiş gibi ruhum inşirahla doldu. Bütün duygularım sürûrla şükrettiler. Size uzun bir mektup yazmak arzu ediyorum. Fakat zaman ve hâlim müsaade ve muvâfakat etmediğinden kısa kesmeye mecbur oldum. Yalnız o hediyelerin hususî sahiplerine "mâşallah, bârekâllah, veffakakümullah, es'adekümullah!" derim.

---

1 "Ben, bilgi ve becerim sayesinde bu serveti elde ettim." (Kasas Sûresi, 28/78; Zümer Sûresi, 39/49).

2 Az sadakanın çok belâyı defettiğine dair bkz.: Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 2/30. Ayrıca daha geniş bilgi için bkz.: Tirmizî, *Zekât* 28; Beyhakî, *Şuabü'l-iman* 3/245; Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd* 8/207; Heysemî, *Mecmeu'z-zevâid* 8/194.

Âb-ı kevser: Kevser suyu.
Âfât-ı semâviye: Allah'ın izni ve kudretiyle gökte meydana gelen âfetler.
Cennetü'l-Firdevs: Firdevs Cenneti. Cenneti bir piramit gibi farzedersek, bütün cennet mertebelerinin birlikte müşâhede edileceği cennetin en yüksek yeri.
Es'adekümullah: "Allah sizi mesûd ve bahtiyar etsin!" anlamında bir dua cümlesi.
İman-ı tahkikî: Delile dayanarak ulaşılan, sağlam, sarsılmaz iman.
Kuvvet-i itikadiye: İnanç gücü. Sarsılmaz, güçlü iman.
Maddiyyûn: Maddeciler, materyalistler.
Menfî esâsât: Olumsuz, yıkıcı, temelsiz esaslar.
Merkez-i hilâfet: Halifeliğin merkezi.
Muvâfakat etmek: Uygun görmek, izin vermek.
Semâvî: Semâdan gelen.
Sevr Muâhedesi: Sevr Antlaşması.
Veffakakümullah: "Allah sizi muvaffak etsin, başarılı kılsın!" anlamında bir dua cümlesi.

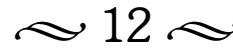
Bilhassa Yirmi Yedinci Mektup'un medresesinde mütehassirâne müştâk bulunduğum kardeşlerimle mâziye gidip tekrar görüştüm ve mükerreren ayrı ayrı görüşüyorum.

Otuz birinci âyetin birinci mukaddimesi olan وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضٰى[1] cümlesi, bin beş yüz küsur olan makam-ı cifrîsiyle *"Ehl-i dalâlet tarafından aşılanan mânevî hastalıkların kısm-ı âzamı, Risaletü'n-Nur'un Kur'ânî ilâçlarıyla izale edilebilir."* diye işaret etmekle beraber, maatteessüf, iki yüz sene kadar dünyanın ömrü bâki kalmışsa bir fırka-yı dâlle dahi devam edeceğine îmâ ediyor.

فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا[2] cümlesi, mana-yı işârîsinde, ikinci emârenin birinci noktasında س harfi, ص harfinin altında gizlenmesi ve ص görünmesinin iki sebebi var:

Birisi: Said, tam toprak gibi mahviyet ve terk-i enâniyet ve tevazu-u mutlakta bulunmak şarttır; tâ ki Risaletü'n-Nur'u bulandırmasın, tesirini kırmasın.

İkincisi: Şimdiki bataklığa ve mânevî tâuna sukutun sebebi ise, terakki fikrinden neş'et ettiği cihetle, onların hatalarını gösterip, suud ve terakki, müslüman için ancak İslâmiyet'te ve imanlı olmakta olduğuna işaret etmektir.



Kardeşlerim!

Bugünlerde biri Risaletü'n-Nur talebelerine, diğeri bana ait iki mesele ihtar edildi. Ehemmiyetine binâen yazıyorum:

Birinci Mesele: Birinci Şuâ'da iki-üç âyetin işârâtında Risaletü'n-Nur'un sâdık talebeleri imanla kabre gideceklerine ve ehl-i cennet olacaklarına dair kudsî bir müjde ve kuvvetli bir beşaret bulunduğu gösterilmiştir.[3] Fakat bu

---

1 "Eğer hasta olup da (su kullanmak size zarar verecekse) ..." (Mâide Sûresi, 5/6).
2 "... temiz toprağa yönelip teyemmüm edin." (Mâide Sûresi, 5/6).
3 Bkz.: Şuâlar, Birinci Şuâ, 5. ve 26. Âyetler.

Beşaret: Müjde, muştu.
Fırka-yı dâlle: Dalâlete düşmüş, doğru yoldan ayrılmış grup, topluluk.
İşârât: İşaretler, imalar.
Mahviyet: Alçak gönüllülük, tevazu.
Makam-ı cifrî: Cifir hesabına göre değeri.
Mana-yı işârî: İşaret ve ima yoluyla anlatılan mana.
Mütehassirâne: Hasret çekerek, özlem duyarak.
Sukut: Düşme, kayma.
Suud: Yükseliş.
Tâun: Vebâ.
Terk-i enâniyet: Kendini beğenmemek. Benlik ve gurura vesile olan şeyleri terk etmek.
Tevazu-u mutlak: Tam bir alçak gönüllülük.

pek büyük meseleye ve çok kıymettar işarete tam kuvvet verecek bir delil ister diye beklerdim, çoktan beri muntazırdım. Lillâhilhamd iki emâre birden kalbime geldi:

Birinci Emâre: İman-ı tahkikî, ilmelyakînden hakkalyakîne yakınlaştıkça daha selbedilmeyeceğine ehl-i keşif ve tahkik hükmetmişler ve demişler ki: "Sekerat vaktinde şeytan vesvesesiyle ancak akla şüpheler verip tereddüde düşürebilir."

Bu nevi iman-ı tahkikî ise yalnız akılda durmuyor. Belki hem kalbe, hem ruha, hem sırra, hem öyle letâife sirayet ediyor, kökleşiyor ki şeytanın eli o yerlere yetişemiyor. Öylelerin imanı zevalden mahfuz kalıyor. Bu iman-ı tahkikînin vusûlüne vesile olan bir yolu;

- *Velâyet-i kâmile ile keşif ve şuhûd ile hakikate yetişmektir. Bu yol ehass-ı havassa mahsustur, iman-ı şuhûdîdir.*

- *İkinci yol, iman-ı bi'l-gayb cihetinde, sırr-ı vahyin feyziyle, burhanî ve Kur'ânî bir tarzda, akıl ve kalbin imtizacıyla, hakkalyakîn derecesinde bir kuvvetle, zaruret ve bedâhet derecesine gelen bir ilmelyakînle hakâik-i imaniyeyi tasdik etmektir.*

Bu ikinci yol, Risaletü'n-Nur'un esası, mayası, temeli, ruhu, hakikati olduğunu has talebeleri görüyorlar. Başkalar dahi insafla baksa, Risaletü'n-Nur hakâik-i imaniyeye muhalif olan yolları gayr-i mümkin ve muhâl ve mümtenî derecesinde gösterdiğini görecekler.

İkinci Emâre: Risaletü'n-Nur'un sâdık şâkirtleri, hüsn-ü âkıbetlerine ve iman-ı kâmil kazanmalarına o derece kesretli ve makbul ve samimî dualar oluyor ki, o duaların içinde hiçbiri kabul olmamasına akıl imkân veremiyor.

Bedâhet: Açıklık, gözle görülür olma.
Burhanî: Delilli, delili olan, delile dayanan.
Ehass-ı havas: Toplumda en önde olanlar, ileri gelenler, seçkinler.
Ehl-i keşif ve tahkik: Eşyanın perde arkası –Allah'ın izni ölçüsünde– kendilerine açılıp ilhama mahzar olan, daima hak ve hakikat peşinde olan veliler.
Gayr-i mümkin / muhâl / mümtenî: Mümkün olmayan, imkânsız.
Hakkalyakîn: Bir şeyin hakikatine, özüne ulaşarak, yaşanarak öğrenilen bilgi.
İlmelyakîn: Okuyup öğrenerek elde edilen bilgi.
İman-ı bi'l-gayb: İmanî hakikatlere mahiyetlerine vâkıf olmadan, görmeden inanma.
İman-ı şuhûdî: İmanî hakikatleri basiret ve kalble müşahede ettikten sonra hâsıl olan iman.
İmtizaç: Karışma, birleşme, uyuşma.
Kesretli: Çokça, çok sayıda.
Keşif: Allah dostlarının ilâhî ihsan ve ilham ile bazı sırları, hakikatleri keşfetmesi.
Letâif: Mânevî duyular, ruhânî dinamikler.
Muntazır: Bekleyen.
Sekerat: Can çekişme anı, ölüm eşiği.
Selbedilmek: Çekilip alınmak, yok edilmek.
Sirayet etmek: Birbirine geçmek, nüfuz etmek.
Şuhûd: İnanca dair gaybî meseleleri basiret ve kalble müşahede etme, hakikatine erme.
Velâyet-i kâmile: Allah'a kulluk ve yakınlığın, tarikat ve velâyetin kendine mahsus usûl, yol ve yöntemlerine âzamî riâyet etmek suretiyle kazanıldığı ve büyük velilere has olan kâmil velâyet yolu.
Vusûl: Erme, ulaşma.
Zeval: Kaybolup gitme, yok olma.

Ezcümle: Risaletü'n-Nur'un bir hâdimi ve birtek şâkirdi, yirmi dört saatte Risaletü'n-Nur talebelerinin hüsn-ü âkıbetlerine ve saadet-i ebediyeye mazhar olmalarına, yüz defa Risaletü'n-Nur talebelerine ettiği duaları içinde hiç olmazsa yirmi-otuz defa selâmet-i imanlarına ve hususî hüsn-ü âkıbetlerine ve imanla kabre girmelerine, aynı duayı en ziyade kabule medar olan şerâit içinde ediyor.

Hem Risaletü'n-Nur'un talebelerinin bu zamanda her cihetten ziyade hücuma maruz olan iman hususunda birbirine selâmet-i iman hakkındaki samimî, mâsum lisanlarıyla dualarının yekûnu öyle bir kuvvettedir ki rahmet ve hikmet onun reddine müsaade etmezler. Faraza, mecmûu itibarıyla reddedilse, tek bir tane onların içinde kabul olunsa, yine her biri selâmet-i imanla kabre gireceğine kâfi geliyor. Çünkü her bir dua umuma bakar.

İkinci Mesele: Yirmi sene evvel tab' edilen Sünûhât Risalesi'nde, hakikatli bir rüyada Âlem-i İslâm'ın mukadderâtını meşveret eden ruhânî bir meclis tarafından bu asrın hesabına Eski Said'den sordukları suâle karşı verdiği cevabın bir parçası şimdilik tezahür etmiştir. O zaman o mânevî meclis demiş ki:

"Bu Alman mağlûbiyetiyle neticelenen bu harpte Osmanlı Devleti'nin mağlubiyetinin hikmeti nedir?"

Cevaben Eski Said demiş ki:

"Eğer galip olsaydık, medeniyet hatırı için çok mukaddesâtı feda edecektik. –Nasıl ki yedi sene sonra edildi.– Ve medeniyet nâmıyla Âlem-i İslâm, hususan Haremeyn-i Şerifeyn gibi mevâki-i mübârekeye, Anadolu'da tatbik edilen rejim kolaylıkla, cebren teşmil ve tatbik edilecekti. İnâyet-i ilâhiyeyle onların muhafazası için kader mağlûbiyetimize fetva verdi."

Aynen bu cevaptan yirmi sene sonra, yine gecede:

"Bîtaraf kalıp, giden mülkünü geri almakla beraber, Mısır ve Hind'i de kurtararak bizimle ittihada getirmek, siyaset-i âlemce en büyük muzafferiyet

---

Bîtaraf: Tarafsız.
Cebren: Zorla.
Faraza: Varsayalım, mesela.
Haremeyn-i Şerifeyn: Mekke-i Mükerreme ve Medine-i Münevvere.
Medar: Sebep, vesile.
Meşveret etmek: İştişare etmek. Fikir alış verişinde bulunmak, fikir danışmak.
Mevâki-i mübâreke: Mübârek mekanlar.
Mukadderât: Cenâb-ı Hak tarafından takdir edilen kadere ait her şey, alın yazısı.
Selâmet-i iman: İmanın kurtulması, selâmeti.
Şerâit: Şartlar.
Tab' edilmek: Basılmak.
Teşmil etmek: Yaymak, genişletmek.
Yekûn / mecmû: Toplam, hepsi.

kazanmak varken; şüpheli, dağdağalı, faydasız bir düşmana (İngiliz) taraftarlık göstermekle muzaaf bir surette ve zararlı bir yolu tercih etmek, böyle zeki, belki dâhi insanların nazarında saklı kalmasının hikmeti nedir?" diye suâl benden oldu.

Gelen cevap, mânevî cânibden geldi. Bana denildi ki:

"Sen, yirmi sene evvel mânevî suâle verdiğin cevap, senin bu suâline aynı cevaptır. Yani; eğer galip taraf iltizam edilseydi, yine mimsiz medeniyet nâmına gâlibâne, mümânaat görmeyecek bir tarzda, bu rejimi Âlem-i İslâm'a, mevâki-i mübârekeye teşmil ve tatbik edilecekti. Üç yüz elli milyon İslâm'ın selâmeti için bu zâhir yanlışı görmediler; kör gibi hareket ettiler."

~ 13 ~

بِاسْمِهِ[1] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

Aziz, Sıddık, Mübârek Kardeşlerim!

Sizlerin bu bayram mânevî hediyeniz, bayramımı öyle bir tebrik etti ki binler kederim olsaydı silerdi. *Bin bârekâllah! Böyle bir zamanda böyle ihlâslı sadâkat, livechillâh uhuvvet ve fîsebîlillâh muâvenet, ancak âlihimmet sıddîkînlerde bulunur.* Hâlık-ı Zülcelâl'e hadsiz hamd ve şükrolsun ki sizin gibileri Kur'ân-ı Hakîm'e hâdim ve Risale-i Nur'a şâkirt eylemiş.

Hüsrev kardeş! Senin, umum kardeşlerin nâmına, bayram tebriki hesabına başta Kur'ân'ın baştaki çok şirin ve güzel cüzleri olarak Mektubat'ın kısm-ı âzamını hediye etmekliğiniz, bin tebrik hükmünde oldu. Bin Bârekâllah!

Küçük Ali kardeşim! Senin büyük, mânevî hediyen beni cidden şaşırttı, çok mütehayyir etti. O mükemmel yazılar, Büyük Ali'nin yoksa Küçük Ali'nin mi bilemedim. Benim için yeniden dünyaya bir Abdurrahman, bir Lütfi gelmiş

---

[1] O'nun (c.c.) adıyla.
[2] "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

Âlihimmet: Çok gayretli, pek çalışkan.
Cânib: Yön, taraf.
Dağdağalı: Gürültülü, sıkıntılı.
Fîsebîlillâh muâvenet: Allah yolunda yardımlaşma.
Hâlık-ı Zülcelâl: Ulu, Yüce Yaratıcı.
İltizam etmek: Taraf tutmak, kabullenmek, benimsemek.
Livechillâh uhuvvet: Sadece Allah rızası için kardeşlik.
Mimsiz medeniyet: Değersiz medeniyet. "Medeniyet" kelimesinin başındaki "m" ve "e" harfi (Osmanlıca'da mim harfi) olmazsa "değersizlik, alçaklık" anlamında "deniyet" kalır.
Muzaaf: Kat kat, katmerli.
Mümânaat: Mâni olma, engelleme.
Sıddîkîn: Sıddıklar. Sözü özündeki temizliği ortaya koyan, ameli imanını doğrulayan, seçkin kimseler.

gibi, Büyük Hâfız Ali'nin sisteminde bir kahraman yardımcı ve iki mübârek ve hâlis ve kıymettar Mustafa'ların elinde bir elmas kılıç, buranın fethinde benim gibi bir âcizin muâvenetine koşuyor gördüm. Mâşallah, Büyük Hâfız Ali'nin nurânî ve büyük fabrikası Kuleönü'nü de içine almış gibi aynı kalem, aynı tarz, aynı iktidar göstermişsin. Risale-i Nur'un tam kâmetine yakışacak nakışlarla murassâ elbise giydirmişsiniz.

14

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bayramınızı tebrik ve hizmetinizi takdir ve muvaffakiyetinize dua ederek Hâlık-ı Rahîm'e hadsiz şükrederim ki, sizler gibi sebatkâr ve fedakâr kardeşleri Risaletü'n-Nur'a sahip ve nâşir yapmış. Ben sizleri düşündükçe ruhum inşirah ve kalbim ferahlarla dolar. Daha dünyadan gitmek benim için medar-ı teessüf olamaz. Sizler kaldıkça ben yaşıyorum, diye mevte dostâne bakıyorum, ecelimi telâşsız bekliyorum. Allah sizden ebeden razı olsun, âmin, âmin, âmin!

Kardeşlerim! *Size latîf bir hikâye:*

Bir zaman Barla'da bir zât, ağaçtan bir kutuda cevizli bir tatlı bana göndermişti. Mukabilini verdiğim o bir buçuk kilo lokmalardan her gün altışar tane ben kendim yerdim ve bazen o kadar ve daha ziyade başkalara teberrük olarak verirdim. Sıddık Süleyman* bu hâdiseyi belki tahattur eder. Bir aydan ziyade devam etti. Sonra merhum Galip Bey* ile hesap ettik, onun beşaltı misli bereket içinde olduğuna kanaatimiz geldi. Ben o vakit dedim: "Bu zâtta ehemmiyetli bir bereket, bir ihlâs var." Şimdi tahmin ve tahattur ediyorum ki o zât Hacı Hâfız* imiş. O acîb bereketin şimdi sırrı çıkmış. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي[1]

Nur fabrikasının sahibi Hâfız Ali'nin ve Mübârekler'in köyleri ortasında duada Sav köyü mevki almış. Tam bir senedir ahyâ yüzünden emvât dahi hisse alıyorlar.

---

[1] Allah'a hamdolsun ki bu da Rabb'imin lütuflarındandır.

Ahyâ: Diriler.
Emvât: Ölüler.
Hâlık-ı Rahîm: Merhamet ve ihsanı pek çok olan Yüce Yaratıcı.
Kâmet: Boy, ölçü, değer.
Medar-ı teessüf: Üzülme, eseflenme sebebi.
Murassâ: Süslü, sırmalı.
Mübârekler: Hz. Üstad'ın Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyünden olan Nur talebelerine verdiği bir unvan.
Tahattur etmek: Hatırlamak.
Teberrük: Bereket niyetiyle, bereket umarak verilen veya alınan şey.

Risaletü'n-Nur'un hizmetinde ekser şâkirtleri birer nevi keramet ve ikram-ı ilâhî hissettikleri gibi, bu âciz kardeşiniz çok muhtaç olduğu için çok nevilerini ve çeşitlerini hissediyorum. Ve bu sıralarda bu havalideki şâkirtleri, yeminle itiraf ediyoruz ki: *"Biz, Nur'un hizmetinde çalıştıkça hem maîşetçe, hem istirahat-i kalbce bir genişlik, bir ferah zâhir bir surette hissediyoruz."* Ben kendimce o kadar hissediyorum ki, nefis ve şeytanım dahi o bedâhete karşı hayret ederek sustular.

Biliniz ki bir seneden ziyadedir, ben duada Risaletü'n-Nur'un şâkirtlerinin risalelerle alâkadar olan ezvâç ve evlât ve vâlideynlerini dahi dâhil ediyorum. Bunun bir sebebi, başta Sabri olarak orada burada bazı zâtlar, çoluk ve çocuklarıyla daireye girmeleridir.

Adalet-i ilâhiye, İslâmiyet'e ihênet eden mimsiz medeniyete öyle bir azab-ı mânevî vermiş ki, bedevîliğin ve vahşîliğin derecesinden çok aşağıya düşürtmüş. Avrupa'nın ve İngiliz'in yüz sene ezvâk-ı medeniyesini ve terakki ve tasallut ve hâkimiyetin lezzetlerini hiçe indiren mütemâdî korku ve dehşet ve telâş ve buhran yağdıran bombaları başlarına musallat etmiş.

İşte böyle bir zamanda en lüzumlu, en ehemmiyetli, en birinci vazife imanı kurtarmak olduğundan, bu zamana ve bu seneye bakan beşaret-i Kur'âniye فَضْلاً كَبِيرًا[1] ، فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاۤءُ[2] ve âyetlerin müjdesi en büyük bir fütuhat suretinde Risaletü'n-Nur'un mânevî fütuhat-ı imaniyesini gösteriyor.

Evet bir adamın imanı, ebedî ve dünya kadar bir mülk-ü bâkinin anahtarı ve nurudur. Öyleyse imanı tehlikeye maruz her adama, bütün küre-i arzın saltanatından daha faydalı bir saltanat, bir fütuhat kazandıran Risaletü'n-Nur, elbette bu âyetlerin bu asırda bu beşaretlerinin kastî bir medar-ı nazarlarıdır.

Nur ve Gül fabrikalarının hademe ve sahipleri, insanın başında iki göz gibidir; zâhiren ikidir, fakat bir görürler. Ahvel (şaşı) gözlü, iki görür. Lillâhilhamd bu iki cereyan-ı nurânî, kemâl-i ittihaddadırlar.

---

1 "... pek büyük bir lütf u ihsan" (Ahzâb Sûresi, 33/47).

2 "... Allah'ın öyle bir lütfudur ki onu dilediğine verir." (Mâide Sûresi, 5/54).

Beşaret-i Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'in müjdesi.
Ezvâç: Eşler.
Ezvâk-ı medeniye: Medenî ve modern hayatın zevkleri, lezzetleri.
Kemâl-i ittihad: Son derece mükemmel, tam bir ittihat, birlik.
Lillâhilhamd: "Allah'a şükürler olsun ki..."
Mülk-ü bâki: Kalıcı, dâimî mülk.
Medar-ı nazar: Bakılma, görülme sebebi.
Mütemâdî: Devamlı, sürekli.
Tasallut: Musallat olma.

15

بِاسْمِهٖ[1] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهٖ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ دَقَائِقِ الْفِرَاقِ[3]

Aziz, Mübârek, Sıddık, Sâdık, Ruhum, Canım Kardeşlerim!

Sizin beni çok mesrur eden son mektubunuza Isparta yoluyla cevap vermediğimin sebebi, benim Isparta merkeziyle olan münasebetime buraca çok dikkat edilmesidir. Hem öteki yolda, size gelinceye kadar Risaletü'n-Nur'un müteaddit merkezlerinin istifadesidir.

Hüsrev kardeş! Son mektubumda demişim: Hüsrev'lerin vâlideleri sebebiyet verdiler ki, bir seneden ziyade bir vakitten beri bütün talebelerin peder ve vâlideleri duaya dâhil olmuşlar. Sakın yanlış zannetmeyiniz. Senin vâliden gibi on seneden beri Risaletü'n-Nur'un has şâkirtlerinin dairesinde bulunan orada çok âhiret hemşirelerim var. Onlar, yeniden başkalarının duaya dâhil olmalarına sebep olmuşlar demektir.

Size Risaletü'n-Nur'un kerametinin bu havalide zuhur eden çok tereşşuhâtından bir-iki hâdise beyan ediyorum.

Birisi: Hatip Mehmed *(rahmetullâhi aleyh)* nâmında ciddî bir ihtiyar talebe, İhtiyarlar Risalesi'ni yazıyordu. Tâ On Birinci Rica'nın âhirlerinde ve merhum Abdurrahman'ın vefatının tam mukabilinde kalemi, لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ[4] yazıp ve lisanı dahi لَٓا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ[5] diyerek hüsn-ü hâtimenin hâtemiyle sahife-i hayatını mühürleyip, Risaletü'n-Nur talebelerinin imanla kabre gireceklerine dair olan işârî beşaret-i Kur'âniyeyi vefatıyla imza etmiş. Rahmetullahi aleyhi rahmeten vâsiaten.

---

1 O'nun (c.c.) adıyla.

2 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

3 Ayrılık günlerinin dakikaları adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

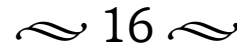
4 "O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur." (Bakara Sûresi, 2/163, 255; Âl-i İmran Sûresi, 3/2, 6, 18; Nisâ Sûresi, 4/87; …).

5 "Allah'tan başka ilâh yoktur." (Sâffât Sûresi, 37/35; Muhammed Sûresi, 47/19).

Hâtem: Mühür.
Hemşire: Kız kardeş, bacı.
Hüsn-ü hâtime: Güzel, mutlu son.
İşârî: İşaretle gösterilen, imalı.
Rahmetullahi aleyhi rahmeten vâsiaten: "Allah, o çok geniş rahmetiyle merhamet etsin ona!" anlamında bir dua cümlesi.
Tereşşuhât: Sızıntılar, damlalar.
Zuhur etmek: Görünmek, ortaya çıkmak.

İkincisi: Sizin te'lifiniz olan Fihriste'nin tashihinde bir müstensihin noksan bıraktığı bir sayfayı, Tahsin'e dedim: "Yaz!" O da yazmaya başladı. Simsiyah bir mürekkepten ve temiz kalem ile birden yazdığınız ikinci cilt fihristenin makbuliyetine hüccet olarak o siyah mürekkep güzel bir kırmızı suretini aldı. Tâ yarım sayfa kadar bu garip hâdiseye taaccüp edip bakarken, o mürekkep simsiyaha döndü. Sayfanın öteki yarısı, aynı kalem, aynı hokka tam siyah yazıldı. Bir zaman Barla'da, bağlardaki köşkte Şamlı, Mesûd* ve Süleyman'ın müşâhedesiyle aynı hâdiseyi başka şekilde gördük, şöyle ki:

Ben, sevmediğim için siyah bir mürekkebi kısmen döktüm. Birden mütebâkisi, çok beğendiğim güzel bir kırmızıya tahavvül etti. Risaletü'n-Nur'un kâtiplerini şevklendirdi. Gözümüze silsile-i kerametin bir ucunu ve bir tereşşuhunu gösterdi.



Âhiret Kardeşlerime Mühim Bir İhtar

İki maddedir.

Birincisi: *Risale-i Nur'a intisap eden zâtın en ehemmiyetli vazifesi, onu yazmak ve yazdırmaktır ve intişarına yardım etmektir. Onu yazan veya yazdıran, "Risale-i Nur Talebesi" unvanını alır. Ve o unvan altında, her yirmi dört saatte benim lisanımla belki yüz defa, bazen daha ziyade hayırlı dualarımda ve mânevî kazançlarımda hissedar olmakla beraber, benim gibi dua eden kıymettar binler kardeşlerin ve Risale-i Nur talebelerinin dualarına ve kazançlarına dahi hissedar olur.*

Hem dört vecihle dört nevi ibadet-i makbule hükmünde bulunan kitabetinde hem imanını kuvvetlendirmek.. hem başkalarının imanlarını tehlikeden kurtarmasına çalışmak.. hem hadisin hükmüyle bir saat tefekkür bazen bir sene kadar bir ibadet hükmüne geçen tefekkür-ü imanîyi[1] *elde etmek ve ettirmek.. hem hüsn-ü hattı olmayan ve vaziyeti*

---

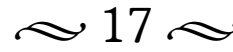
[1] Gazâlî, *İhyâu ulûmi'd-dîn* 4/423; Kurtubî, *el-Câmi' li ahkâmi'l-Kur'ân* 4/314; Aliyyülkârî, *Masnû'* s.82; Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 1/370.

Hüsn-ü hat: Güzel yazma, güzel yazı.
İbadet-i makbule: Yerinde, kabul edilen ibadet.
İntisap etmek: Bağlanmak, ait olmak.
Kitabet: Yazı, yazma.
Müstensih: Yazarak çoğaltan, temize çeken kimse.
Mütebâki: Geriye kalan.
Silsile-i keramet: Peş peşe gelen kerametler.
Taaccüp etmek: Hayret etmek, şaşırmak.
Tahavvül etmek: Değişmek, dönüşmek.
Tefekkür-ü imanî: İmanı pekiştiren tefekkür, düşünme.
Tereşşuh: Sızıntı, damla.

çok ağır bulunan Üstadına yardım etmekle hasenâtına iştirak etmek gibi çok faydaları elde edebilir. Ben kasemle temin ederim ki bir küçük risaleyi kendine bilerek yazan adam, bana büyük bir hediye hükmüne geçer. Belki her bir sayfası bir okka şeker kadar beni memnun eder.

İkinci Madde: Maatteessüf Risale-i Nur'un imansız ve emansız cin ve ins düşmanları, onun çelik gibi metin kalelerine ve elmas kılıç gibi kuvvetli hüccetlerine mukabele edemediklerinden çok gizli desiseler ve hafî vâsıtalar ile haberleri olmadan, yazanların şevklerini kırmak ve fütur vermek ve yazıdan vazgeçirmek cihetinde şeytancasına hücum edip darbe vuruyorlar. Hususan burada ihtiyaç pek çok ve yazıcılar çok az ve düşmanlar çok dikkatli, kısmen talebeler mukâvemetsiz olduğundan bu memleketi o Nurlar'dan bir derece mahrum ediyor.

Benimle hakikat meşrebinde sohbet etmek ve görüşmek isteyen adam hangi risaleyi açsa benimle değil, hâdim-i Kur'ân olan Üstadıyla görüşür ve hakâik-i imaniyeden zevkle bir ders alabilir.


17

Mânevî bir ihtar ile bir-iki ince meseleyi size yazıyorum:

Birincisi: Geçen Ramazan-ı Şerif'te Ehl-i Sünnet'in selâmet ve necatı için edilen pek çok duaların şimdilik âşikâre kabulleri görünmemesine hususî iki sebep ihtar edildi.

Birincisi: Bu asrın acîb bir hâssasıdır.(Hâşiye) *Bu asırdaki ehl-i İslâm'ın fevkalâde safderûnluğu ve dehşetli cânileri de âlicenâbâne affetmesi ve birtek haseneyi binler seyyiâtı işleyen ve binler mânevî ve maddî hukuk-u ibâdı mahveden adamdan görse, ona bir nevi taraftar çıkmasıdır. Bu suretle ekall-i kalîl olan ehl-i dalâlet ve tuğyan, safdil taraftarla ekseriyet*

Hâşiye: Yani, elması elmas bildiği hâlde camı ona tercih eder.

Âlicenâbâne: Büyüklüğe, fazilete yaraşır bir tarzda.
Âşikâre: Açıkça.
Desise: Hile, oyun.
Ehl-i dalâlet ve tuğyan: Doğru yoldan ayrılıp, isyan ve inkârda ileri gidenler.
Ehl-i Sünnet: İnançlarında ve amellerinde Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) ve O'nun nurlu ashabının yoluna tâbi olanlar, Sünniler.
Ekall-i kalîl: Azın da en azı.
Fütur: Gevşeklik, usanç.
Hâdim-i Kur'ân: Kur'ân-ı Kerîm'in hizmetkârı.
Hafî: Gizli, kapalı.
Hâssa: Özellik, hususiyet.
Hukuk-u ibâd: Kul hakları.
Kasem: Yemin.
Necat: Kurtuluş.
Okka: 400 dirhem. Yaklaşık 1300 gr. ağırlığında eski bir ağırlık ölçü birimi.
Safderûnluk: Temiz kalbli olma, hiç kötülük düşünmeme.
Safdil: Temiz kalbli, kötülük düşünmeyen.

teşkil ederek, ekseriyetin hatasına terettüp eden musibet-i âmmenin devamına ve idâmesine, belki teşdidine kader-i ilâhîye fetva verirler, "Biz buna müstahakız." derler.

Evet, elması bildiği (âhiret ve iman gibi) hâlde, yalnız zaruret-i kat'iye suretinde şişeyi (dünya ve mal gibi) ona tercih etmek ruhsat-ı şer'iye var. Yoksa küçük bir ihtiyaçla veya heves ile veya tamah ve hafif bir korkuyla tercih edilse eblehâne bir cehalet ve hasârettir, tokata müstahak eder.

Hem âlicenâbâne affetmek ise, yalnız kendine karşı cinâyetini affedebilir. Kendi hakkından vazgeçse hakkı var; yoksa başkalarının hukukunu çiğneyen cânilere afüvkârâne bakmaya hakkı yoktur, zulme şerik olur.

İkinci Sebep: Yazmaya izin olmadığından yazılmadı.

İkinci Mesele: Kardeşlerim! Eskişehir Hapishânesi'nde Âhirzaman'ın hâdisâtı hakkında gelen rivayetlerin te'villeri[1] mutâbık ve doğru çıktıkları hâlde, ehl-i ilim ve ehl-i iman onları bilmemelerinin ve görmemelerinin sırrını ve hikmetini beyan etmek niyetiyle başladım. Bir-iki sayfa yazdım; perde kapandı, geri kaldı.

Bu beş senede beş-altı defa aynı meseleye müteveccih olup muvaffak olamıyordum. Yalnız o meselenin teferruatından bana ait bir hâdiseyi beyan etmek ihtar edildi, şöyle ki:

Hürriyet'in bidayetinde, Risale-i Nur'dan çok evvel, kuvvetli bir ümit ve itikat ile ehl-i imanın me'yusiyetlerini izale için "İstikbalde bir ışık var, bir nur görüyorum." diye müjdeler veriyordum. Hatta Hürriyet'ten evvel de talebelerime beşaret ederdim. Tarihçe-i Hayat'ımda merhum Abdurrahman'ın yazdığı gibi Sünûhât misillü risalelerde dahi "Ben bir ışık görüyorum." diye dehşetli hâdisâta karşı o ümitle dayanıp mukabele ederdim. Ben de herkes gibi o ışığı siyaset âleminde ve hayat-ı içtimaiye-i İslâmiyede ve çok geniş bir dairede

1 Bkz.: Şuâlar, Beşinci Şuâ.

Afüvkârâne: Affederek, merhametli bir şekilde.
Beşaret: Müjde, muştu.
Bidayet: Baş, başlangıç.
Eblehâne: Akılsızca, budalaca.
Hasâret: Kayıp, zarar.
Hayat-ı içtimaiye-i İslâmiye: İslâmî sosyal hayat.
İdâme: Devam ettirme, sürdürme.
Hürriyet: 1909'da başlayan 2. Meşrûtiyet.
Me'yusiyet: Ümitsizlik.
Misillü: Gibi.
Musibet-i âmme: Herkese zararı dokunan, genel musibet.
Ruhsat-ı şer'iye: Dinî izin. Dinî hükümlerde yine dinin belirlediği mazeretlerle yükümlülüğün en azını veya daha kolayını yerine getirebilme izni.
Tamah: Açgözlülük, doymazlık, hırslılık.
Terettüp etmek: Netice olarak çıkmak, meydana gelmek.
Teşdid: Şiddetlendirme.
Zaruret-i kat'iye: Mutlak zorunluluk, mecburiyet.

tasavvur ederdim. Hâlbuki hâdisât-ı âlem, beni o gaybî ihbarda ve beşarette bir derece tekzib edip ümidimi kırardı. Birden bir ihtar-ı gaybî ile kat'î kanaat verecek bir surette kalbime geldi, denildi ki:

"Ciddî bir alâka ile senin eskiden beri tekrar ettiğin 'Bir ışık var, bir nur göreceğiz.' diye müjdelerin te'vili ve tefsiri ve tâbiri, sizin hakkınızda belki iman cihetiyle Âlem-i İslâm hakkında dahi en ehemmiyetlisi, Risale-i Nur'dur. Bu ışıktır ki, seni şiddetle alâkadar etmişti. Ve bu nurdur ki, eskide de tahayyül ve tahminin ile geniş dairede belki siyaset âleminde gelecek mesûdâne ve dindarâne hâletlerin ve vaziyetlerin mukaddimesi ve müjdecisi iken, bu muaccel ışığı o müeccel saadet tasavvur ederek eski zamanda siyaset kapısıyla onu arıyordun.

Evet, otuz sene evvel bir hiss-i kable'l-vukuyla hissettin. Fakat nasıl kırmızı bir perdeyle siyah bir yere bakılsa karayı kırmızı görür. Sen dahi doğru gördün, fakat yanlış tatbik ettin. Siyaset câzibesi seni aldattı."

18

بِاسْمِهٖ[1] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهٖ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ عُمْرِكُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ، اٰمِينَ[3]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim ve Hizmet-i Kur'âniyede Muktedir, Kuvvetli Arkadaşlarım!

Bu defa me'mulüm fevkindeki kaleminizle mânevî hediyeniz isbat etti ki; ihtiyar, zayıf, âciz bir Said yerine genç, kavî, iktidarlı çok Said'ler sizlerde vardır. Aynı ruh, aynı ifade, aynı iman...

Hadsiz şükür ve senâ olsun ki; Rabb-i Rahîm, sizleri Risale-i Nur'a hâmi,

---

1 O'nun (c.c.) adıyla.
2 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
3 Dünya ve âhiret hayatınızdaki dakikaların âşireleri adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun, âmin!

Fevk: Üst.
Hâmi: Himâye eden, koruyan.
Hiss-i kable'l-vuku: Bir şeyi olmadan önce hissetme, içine doğma, önsezi.
İhtar-ı gaybî: Gaybdan gelen, gizli, sırlı hatırlatma.
Me'mul: Umulan, ümit edilen.
Müeccel: Sonraya bırakılmış, ertelenmiş.
Muaccel: Öne alınmış, öncelikli.
Rabb-i Rahîm: Sonsuz, sınırsız şefkat ve merhameti ile kullarını terbiye eden Yüce Allah.
Tekzib etmek: Yalanlamak.

nâşir, sahip, şâkirt eylemiş. Bizlere pek çok ağır müşkülât içinde kudsî hizmete muvaffakiyet ihsan etmiş.

Zaman ve zemin, sizlerle çok müştâk olduğum uzun konuşmayı hoş görmediği için kısa kesip ruh u canımla her birinize binler selâm, mâşallah, bârekâllah derim.

Bu mübârek şuhûr-u selâsede
duanıza çok muhtaç kardeşiniz
Said Nursî

~ 19 ~

Âhirzaman'dan Haber Veren Mühim Bir Hadis

لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ حَتّٰى يَاْتِيَ اللّٰهُ بِأَمْرِهِ[1]

Ramazan-ı Şerif'te onuncu günün ikinci saatinde birden bu hadis-i şerif hatırıma geldi. Belki Risale-i Nur şâkirtlerinin tâifesi ne kadar devam edeceğini düşündüğüme binâen ihtar edildi.

لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي : –şedde sayılır, tenvin sayılmaz– fıkrasının makam-ı cifrîsi, bin beş yüz kırk iki ederek nihâyet devamına îmâ eder. لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا اللّٰهُ[2]

ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ : –şedde sayılır– fıkrası dahi makam-ı cifrîsi, bin beş yüz altı edip bu tarihe kadar zâhir ve âşikârâne, belki galibâne, sonra tâ kırk ikiye kadar gizli ve mağlûbiyet içinde vazife-i tenviriyesine devam edeceğine remze yakın îmâ eder. وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ[3] ، لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا اللّٰهُ

حَتّٰى يَاْتِيَ اللّٰهُ بِأَمْرِهِ : –şedde sayılır– fıkrası dahi makam-ı cifrîsi, bin beş yüz kırk beş olup kâfirin başında kıyamet kopmasına îmâ eder. لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا اللّٰهُ

---

1 "(Dünyanın ömrü olduğu sürece) Allah'ın emri gelinceye (kıyamet kopuncaya) kadar ümmetimden hak üzere galip ve daima dine omuz veren bir cemaat bulunacaktır." (Buhârî, *Menâkıb* 28, *İ'tisam* 10, *Tevhîd* 29; Müslim, *İmâre* 171; Tirmizî, *Fiten* 51).

2 Allah'tan başka hiç kimse gaybı bilemez.

3 Gerçek bilgi Allah katındadır.

Âşikârâne: Açık bir şekilde.
Makam-ı cifrî: Cifir hesabına göre değeri.
Şuhûr-u selâse: Üç aylar. Recep, Şaban, Ramazan ayları.
Vazife-i tenviriye: Nurlandırma vazifesi.

Cây-ı dikkat ve hayrettir ki üç fıkra, bilittifak bin beş yüz tarihini göstermeleriyle beraber, tam tamına mânidar, mâkul ve hikmetli bir surette bin beş yüz altıdan tâ kırk ikiye, tâ kırk beşe kadar üç inkılâb-ı azîmin ayrı ayrı zamanlarına tetâbuk ve tevâfuklarıdır.

Bu îmâlar gerçi yalnız birer tevâfuk olduğundan delil olmaz ve kuvvetli değil. Fakat birden ihtar edilmesi bana kanaat verdi. Hem kıyametin vaktini kat'î tarzda kimse bilmez. Fakat böyle îmâlar ile bir nevi kanaat, bir galib-i ihtimal gelebilir.

Fâtiha'da "sırat-ı müstakîm" ashabının tâife-i kübrâsını tarif eden اَلَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ[1] fıkrası, –şeddesiz– bin beş yüz altı veya yedi ederek tam tamına ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ fıkrasının makamına tevâfuku ve manasına tetâbuku.. ve –şedde sayılsa– لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي fıkrasına üç mânidar farkla tam muvâfakatı ve mânen mutâbakatı, bu hadisin îmâsını teyid edip remiz derecesine çıkarıyor. Ve müteaddit âyât-ı Kur'âniyede صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ gelmesi,[2] bir mana-yı remziyle Risaletü'n-Nur'a manaca ve cifirce îmâ etmesi remze yakın bir îmâ ile *"Risaletü'n-Nur şâkirtlerinin tâifesi, Âhirzaman'da o tâife-i kübrâ-yı âzamın âhirlerinde bir hizb-i makbul olacağını işaret eder."* diye def'aten birden ihtar edildi.

وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ ، لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا اللّٰهُ

Aziz kardeşlerim! Bu saatte ben Kur'ân okurken, Risale-i Nur ile ziyade alâkadar olan Sûre-i İbrahim'de bir âyet beni meşgul ederken, Emin, size göndereceği mektubu getirdi. Ve dar vaktimizde bu geniş âyetin denizinden ancak bir katrecik bu parçaya girebildi. Birkaç dakika zarfında yazdık, vakit bulamadık, kusura bakmayınız.

---

1 "Nimet ve lütfuna mazhar ettiklerinin yoluna ilet." (Fâtiha Sûresi, 1/7).

2 Fâtiha Sûresi, 1/6; Bakara Sûresi, 2/142, 213; Âl-i İmran Sûresi, 3/51, 101; Mâide Sûresi, 5/16; En'âm Sûresi, 6/39, 87, 161; Yûnus Sûresi, 10/25; Hûd Sûresi, 11/56; ...

Âhir: Son.
Âyât-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm âyetleri.
Cây-ı dikkat ve hayret: Dikkat çekici, hayret verici durum.
Cifir: Rakam ve harflerden geleceğe dair birtakım işaretler tesbit etmeye çalışan ilim.
Galib-i ihtimal: Büyük ihtimalle, ortalama tahminle.
Hizb-i makbul: Makbul tâife, cemaat.
İnkılâb-ı azîm: Çok büyük inkılâp, değişim.
Katre: Damla.
Muvâfakat / mutâbakat: Uygunluk.
Tâife-i kübrâ: En büyük topluluk, grup.
Tetâbuk / tevâfuk: Birbirine mutabık, uygun olma; uygun düşme.

~ 20 ~

بِاسْمِهِ مَنْ "تُسَبِّحُ لَهُ السَّمٰوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ"[1]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ أَيَّامِ الْفِرَاقِ[2]

Aziz, Sıddık, Vefadâr, Sebatkâr Kardeşlerim!

Cenâb-ı Hakk'a yüz binler şükür ve hamdolsun. Sizin gibi sâdık, ciddî, faal zâtları Risale-i Nur'un etrafında toplayıp bağlamış; iman ve Kur'ân hizmetinde kuvvetli ve nurlu kalemlerini çalıştırıyor.

Kardeşlerim! Bu defa irsâlâtınız o kadar beni memnun ve minnettar etti ki, her bir sayfası bir kıymettar hediye ve güzel bir mektup hükmünde göründü. Hüzünlerimi, gamlarımı izale edip ve kalbimi sürûr ve sevinçle doldurdu. Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn onların hurufları adedince size rahmet etsin ve sizden razı olsun!

Hâfız Ali kardeşim! Bir zaman Barla'da Cuma gecesinde dua ederken, senin "âmin!" sesini iki defa sarîhen işittim. Arkama baktım, dedim: "Hâfız Ali ne vakit gelmiş?" Dediler: "O burada yoktur." Ben şimdi o vâkıadan diyebilirim ki; üç-dört saat mesafeden duama âminini işittirmesi, otuz günlük mesafeden buradaki zayıf davet ve duama kuvvetli ve tesirli bir âmin hükmünde olan yazıların imdadıma yetişmesi çok mânidar bir tevâfuktur.

Sıddık Sabri! Senin cisminde (ayağında) kardeşliğimin sikkesini gördüğüm zaman bir hiss-i kable'l-vukuyla kalbime geldi: "Bu zât mühim bir vakitte bana çok ehemmiyetli bir kardeşlik edecek." Ve muvaffak oldun, yaptın. Allah senden ebeden razı olsun!

Abdülmecid'e Beşinci Şuâ'ı haber vermiştim, cevap gelmedi. Belki ihtiyaten sükût ettiler, göndermedim. Siz, evvelce muhabere ediniz, sonra gönderebilirsiniz. Eğer Hastalar Risalesi'ni bana gönderirseniz, İhtiyarlar Risalesi de beraber olsa daha iyi olur. Mektubunuzda selâm gönderen vefadâr kardeşlerime binler selâm.

---

[1] Öyle bir Zât'ın adıyla ki; "Yedi kat gök, dünya ve onların içinde olan herkes O'nu takdis ve tenzih eder. Ve hiçbir şey yoktur ki O'nu hamd ile tenzih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

[2] Ayrılık günlerinin dakikalarının âşireleri adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn: Merhametlilerin en merhametlisi Cenâb-ı Hak.

İrsâlât: Gönderilen şeyler.

Sarîhen: Açıkça.

Sikke: Mühür.

Sükût etmek: Susmak, konuşmamak.

Bugünlerde mânevî bir muhâverede bir suâl ve cevabı dinledim. Size bir hülâsasını beyan edeyim:

Biri dedi: Risale-i Nur'un iman ve tevhid için büyük tahşidâtları ve küllî techizâtları gittikçe çoğalıyor. Ve en muannid bir dinsizi susturmak için yüzde birisi kâfi iken, neden bu derece hararetle daha yeni tahşidât yapıyor?

Ona cevaben dediler: *"Risale-i Nur, yalnız bir cüz'î tahribâtı ve bir küçük hâneyi tamir etmiyor, belki küllî bir tahribâtı ve İslâmiyet'i içine alan ve dağlar büyüklüğünde taşları bulunan bir muhit kaleyi tamir ediyor. Ve yalnız hususî bir kalbi ve has bir vicdanı ıslâha çalışmıyor, belki bin seneden beri tedarik ve terâküm edilen müfsit âletler ile dehşetli rahnelenen kalb-i umumîyi ve efkâr-ı âmmeyi ve umumun ve bâhusus avâm-ı müminînin istinadgâhları olan İslâmî esasların ve cereyanların ve şeâirlerin kırılması ile bozulmaya yüz tutan vicdan-ı umumîyi Kur'ân'ın i'câzıyla ve geniş yaralarını Kur'ân'ın ve imanın ilâçları ile tedavi etmeye çalışıyor.*

Elbette böyle küllî ve dehşetli rahnelere ve yaralara, hakkalyakîn derecesinde ve dağlar kuvvetinde hüccetler, cihazlar ve bin tiryak hâsiyetinde mücerreb ilâçlar ve hadsiz edviyeler bulunmak gerektir ki, bu zamanda Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın i'câz-ı mânevîsinden çıkan Risale-i Nur, o vazifeyi görmekle beraber imanın hadsiz mertebelerinde terakkiyât ve inkişâfâta medardır." diye uzun bir mükâleme cereyan etti. Ben de tamamen işittim, hadsiz şükrettim. Kısa kesiyorum...

Bu hâdise münasebetiyle yine bugünlerde hatırıma gelen bir vâkıayı beyan ediyorum:

Ben namaz tesbihatının âhirinde otuz üç defa kelime-i tevhidi zikrederken, birden kalbime geldi ki: *"Hadis-i şerifte 'Bazen bir saat tefekkür, bir*

Avâm-ı müminîn: Sıradan müminler.
Edviye: İlaçlar.
Efkâr-ı âmme: Kamuoyu.
Hakkalyakîn: Bir şeyin hakikatine, özüne ulaşarak, yaşanarak öğrenilen bilgi.
İ'câz: Mu'cizeli oluş. İnsanları benzerini yapmaktan âciz bırakan üslûb.
İstinadgâh: Dayanak.
Kalb-i umumî / vicdan-ı umumî: Toplum kalbi, kamu vicdanı.
Kelime-i tevhid: "Lâ ilâhe illallah" cümlesi.
Medar: Vesile, vâsıta, sebep.
Muannid: İnatçı.
Muhâvere: Karşılıklı konuşma, diyalog.
Muhit: Şümûllü, kapsamlı.
Mücerreb: Denenmiş, tecrübe edilmiş.
Müfsit: İfsat eden, bozan, yıkan.
Mükâleme: Karşılıklı konuşma, diyalog.
Rahnelenmek: Delinmek, gedik açılmak.
Şeâir: Dini temsil eden semboller.
Tahşidât: Üzerinde çok çok durmalar, sık sık aynı şeyi hatırlatmalar.
Tedârik: Elde etme, hazırlama.
Terakkiyât / inkişâfât: İlerlemeler, yükselmeler, gelişmeler.
Terâküm: Birikme, yığılma.
Tiryak: İlaç.

sene ibadet hükmüne geçer.'[1] *Risale-i Nur'da o saat var; çalış, o saati bul!"* ihtar edildi. Âdeta ihtiyârsız bir surette, Kur'ân'ın Âyetü'l-Kübrâ'sının[2] iki tefsiri olan iki "Âyet-i Kübrâ" risalelerinden[3] mülâhhas tefekkürî bir tekellüm, tam bir saat devam etti. Baktım, size gönderdiğim "Âyetü'l-Kübrâ Risalesi"nin Birinci Makam'ın hülâsasından müntehap güzel bir sırrını hülâsa ile Yirmi Dokuzuncu Lem'a-yı Arabiye'den müstahreç nurlu, tatlı fıkralardan terekküp ediyor. Ben kemâl-i lezzetle, her gün tefekkürle okumaya başladım. Birkaç gün sonra hatırıma geldi ki:

Madem Risale-i Nur, bu zamanın bir mürşididir.. talebelerine bir vird-i ekber olabilir diye kaleme aldım.. ve bütün risalelerin hususî menbaları, madenleri olan binden ziyade âyât-ı Kur'âniyeyi kendi Kur'ân'ımda evvelce işaretler koyup bir hizb-i âzam-ı Kur'ânî yapmak niyet etmiştim. Şimdi bu Hizb-i Âzam ve bu Vird-i Ekber, Risale-i Nur mensuplarına bazı eyyâm-ı mübârekede okunması için bir zaman size de göndermek hakkınız var. İnşallah bir zaman sonra size gönderilecek. Bazı kelimelerini tercüme ve bir kısım kayıtlarını tefhim için vakit bulsam, gayet kısa hâşiye gibi bir şeyi yazacağım.

Umum kardeşlerime ve hizmet-i Kur'âniyede bütün arkadaşlarıma hasret ve iştiyakla binler selâm.

Dualarınıza muhtaç
Said Nursî

---

1 Gazâlî, *İhyâu ulûmi'd-dîn* 4/423; Kurtubî, *el-Câmi' li ahkâmi'l-Kur'ân* 4/314; Aliyyülkârî, *Masnû'* s.82; Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 1/370.

2 Bkz.: "Yedi kat gök, dünya ve onların içinde olan herkes Allah'ı takdis ve tenzih eder. Ve hiçbir şey yoktur ki O'nu hamd ile tenzih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44). Ayrıca Üstad Hazretleri'nin bu âyete Kur'ân'ın âyetü'l-kübrâsı dediğine dair bkz.: Şuâlar, Yedinci Şuâ, s.124; Sekizinci Şuâ, s.861, Şahdamar Yayınları.

3 Bediüzzaman Hazretleri, Şuâlar kitabında yer alan "Âyetü'l-Kübrâ Risalesi" ile Lem'alar'da dercedilen ve Risale-i Nur'un Arabî bir tefekkürnâmesi olan "Yirmi Dokuzuncu Lem'a" risalesine –Hz. Ali (r.a.) Efendimiz'in de gaybî işaretlerine binaen– "Âyetü'l-Kübrâ" nâmını vermektedir. Bilgi için bkz.: Yirmi Dokuzuncu Lem'a'nın ilk sayfası (Osmanlıca baskı); Şuâlar, Yedinci Şuâ, s.124; Sekizinci Şuâ, s.874-875, Şahdamar Yayınları.

Eyyâm-ı mübâreke: Mübârek günler.

Hâşiye: Sayfa kenarına veya altına düşülen dipnot, açıklama.

Hizb-i Âzam: Üstad Hazretleri'nin, Kur'ân-ı Kerîm'den Risale-i Nur'un üstadı ve kaynağı kabul ettiği bazı âyetleri zikir ve dua maksadıyla okumak için derleyerek bir araya getirdiği dua kitabı.

Hizb-i âzam-ı Kur'ânî: Kur'ân-ı Kerîm'deki bazı âyet veya sûrelerin zikir ve dua maksadıyla okunmak üzere derlenmesiyle meydana getirilen dua kitabı.

Mülâhhas: Özet, özetlenmiş.

Müntehap: Seçilmiş, güzide.

Müstahreç: Çıkarılmış, alınmış.

Tefekkürî: Tefekkür kaynaklı, tefekkür ile meydana gelen.

Tefhim: Anlatmak.

Terekküp etmek: Birden fazla şeyin bir araya gelerek birleşmesi.

Vird-i Ekber: Hizb-i Nuriye de denilen, asıl adı Hizbü'l-Virdü'l-Ekber olan, Zülfikar adlı eserin sonunda yer alan ve bizzat Üstad Hazretleri'nin "On günde bir defa okunsa, imana büyük inkişaf ve kuvvet verir." dediği tefekkürî bir risale.

21

Aziz Kardeşlerim!

Sizlere her gün birer uzun mektup yazmak hakkınız varken, maatteessüf üç seneden beri size göndermek için yazdığım bir mektup şimdiye kadar bekliyor, eski sakomun cebinde duruyor. Demek Risale-i Nur, ehl-i dünya dinsizlerine çok dehşet vermiş ki dünyalarına karışmadığım hâlde bu tazyikatı yapıyorlar. Her neyse... Hiç unutamadığım sebatkâr, ciddî kardeşlerime, hususan ikinci vatanım Barla'daki vefadâr sıddıklara pek çok selâm ve dua ederim.

Binler hasret ve iştiyakla sizleri düşünen ve her yirmi dört saatte belki yüz defa duayla tahattur eden ve duanıza muhtaç olan,

Said Nursî

22

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ[1] ، اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ[2]

Ey Fedakâr Kardeşlerim!

Sizinle dört-beş kelime konuşacağım.

Birincisi: Bu defaki mektubunuzun verdiği şevk ve sürûrla derim ki; ben hizmet-i Kur'âniyedeki tam sadâkat ve gayret ve sebat ve metânetinizi gördükten sonra tam bir istirahat-i kalble mevti ve eceli kabul eder, arkamda siz varsınız yeter diyerek dünyadan sürûrla vedaya hazırım.

İkincisi: Burada "Âyetü'l-Kübrâ"nın birinci tebyizi, aynen bir sene sonra oradaki birinci tebyiz gibi "Âyetü'l-Kübrâ"nın nâmına tevâfuku var. İki tevâfukun tetâbuku, tesadüfe havalesi imkânsız bir keyfiyet olmakla, kalemi zülfikar-misal zâtın kalemiyle otuz üç kelime-i tevhidin tevâfukundaki gaybî imzayı cidden tenvir ve tasdik eder.

....

Dördüncüsü: Ben, üç senedir burada her şeyden tecrit edildim. Tahammülsüz tazyik altında bulunduğumdan sizinle muhabere edemedim.

[1] O yüce Zât'ın adıyla.
[2] Allah'ın selâmı üzerinize olsun.

Sako: Paltodan kısa, geniş kollu, bol dikimli üste giyilen kışlık elbise.
Tahattur etmek: Hatırlamak.
Tazyikat: Sıkıştırmalar, baskılar.
Tebyiz: Temize çekme.
Tecrit edilmek: Uzaklaştırılmak, yalnız bırakılmak, kimseyle görüştürülmemek.
Tenvir etmek: Nurlandırmak.
Zülfikar-misal: Hz. Ali Efendimiz'in (r.a.) kılıcı gibi, kılıcına benzeyen.

Burada emsalsiz bir evham hükmediyor. Mümkün olduğu kadar "Eşrâtü's-Sâat" buradan gönderildiğini demeyiniz. Belki onun bir eseridir; başka yerden elimize geçmiş, deyiniz.

~ 23 ~

بِاسْمِهٖ مَنْ "تُسَبِّحُ لَهُ السَّمٰوَاتُ السَّبْعُ وَالْاَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ
وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهٖ"[1]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[2]

Aziz ve Vefadâr ve Fedakâr, Sâdık Kardeşlerim!

Bu defa çok kıymettar ve fevka'l-me'mul mânevî hediyenizden küçücük üç-dört mesele hatıra geldi.

Birincisi: Üçüncü Keramet-i Aleviye'de "Risalelerde yalnız iki zeyil vardır." demesi,[3] risale şekline girmiş olan zeyillere zeyil diyor. Sâir zeyiller ise hâtimeler, ilâveler, hâşiyeler hükmünde görmüştür.

İkincisi: İki Âyetü'l-Kübrâ'nın Vird-i Ekber'inde, hatırıma gelmediği hâlde, ehemmiyetli kısımlarını Yirminci Mektup ile Otuz İkinci Söz bana ihtiyaç bırakmayacak derecede beyan ve tercüme ettiklerinden niyet ve vadettiğim hâlde tercümesinde istihdam edilmedim.

Üçüncüsü: Risale-i Nur'un benden ayrılması ve ben de daire-i tenviriyesinden uzak düştüğümden, bu havali ve Eskişehir gibi sâir yerleri de onun ehemmiyetli ve lüzumlu bir kısım hakikatlerinden hissedar etmek için inâyet-i ilâhiye, yeni yazılıyor gibi tekrarla o bir kısım hakikatlerin, fakat letâfetli başka tarzlarda izah edilmelerinde âdeta ihtiyârım olmadan beni istîmal ettiğini bildim, çok şükrettim.

---

1 Öyle bir Zât'ın adıyla ki; "Yedi kat gök, dünya ve onların içinde olan herkes O'nu takdis ve tenzih eder. Ve hiçbir şey yoktur ki O'nu hamd ile tenzih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

2 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

3 Bkz.: Şuâlar, Sekizinci Şuâ, 4. Remiz.

Daire-i tenviriye: Aydınlatan, nur saçan daire.
Eşrâtü's-Sâat: "Kıyamet alâmetleri" anlamında 5. Şuâ'ın diğer bir adı.
Fevka'l-me'mul: Umulanın, beklenenin üstünde.
Hâtime: Son, son söz.
İstihdam edilmek: Çalıştırılmak, görevlendirilmek.
İstîmal etmek: Kullanmak.
Letâfet: İncelik, güzellik, tatlılık.
Zeyil: Ek, ilave.

Bu defa hediyelerinize mukabil elimden gelseydi, yalnız maddî fiyatına göre her bir risaleye on lira.. ve Yirmi Beşinci Söz'e yirmi beş altın, belki elmas.. ve Yirmi Dokuzuncu Söz'e yirmi dokuz yakut verirdim. Öyleyse verilmiş gibi kabul ediniz.

Evet, tevâfukta muvaffakiyetli olan kalem-i Alevî, keramet-i Aleviye'ye göze görünür güzel bir delil göstermiş. Yüz bin mâşallah!

Hüsrev'in çok şirin ve fevkalâde yazdığı "Hastalar Lem'ası" ile "Esmâ-yı Sitte Lem'ası", benim nazarımda elmasla yaldızlı yazılan ve onlar kadar uzun iki mektubu, sadâkat-medar hükmünde bana göründü. Risale-i Nur'a çok ehemmiyetli hizmetlerini gözyaşıyla hatırlattı. Ve Firdevsî hediyenizdeki risalelerin harfleri adedince Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn sizlere rahmet, bereket, saadet ihsan eylesin, âmin!

Yorulmaz, usanmaz, ciddî, samimî Hâfız Ali kardeş! Tevâfukta muvaffakiyetli kaleminle yazılan İ'câz-ı Kur'ân'ın âhirinde senin hakkında اَللّٰهُمَّ وَفِّقْهُ فِي خِدْمَةِ الْقُرْاٰنِ وَالْاِيمَانِ[1] olan dua, bu defa şüphem kalmadı ki tam kabul olmuş.

Umum kardeşlere birer birer selâm.

Said Nursî

~ 24 ~

بِاسْمِهٖ[2] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهٖ[3]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ حُرُوفِ رَسَائِلِ النُّورِ وَمَعَانِيهَا الْمُتَمَثِّلَةِ فِي الْهَوَاءِ وَفِي الْاَفْهَامِ اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامِ[4]

---

1 Allah'ım, iman ve Kur'ân hizmetinde onu muvaffak eyle.

2 O'nun (c.c.) adıyla.

3 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

4 Risale-i Nurlar'ın harfleri ve kıyamet gününe kadar havada ve zihinlerde temessül eden manaları adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Esmâ-yı Sitte Lem'ası: Esmâ-yı ilâhiyeden altı büyük ismin (Ferd, Hayy, Kayyûm, Hakem, Adl, Kuddûs) anlatıldığı, Lem'alar kitabındaki 30. Lem'a.

Firdevsî: Firdevs cennetini hissettiren, onu andıran.

Hastalar Lem'ası: Lem'alar kitabındaki 25. Lem'a.

İ'câz-ı Kur'ân: Kur'ân-ı Kerîm'in mu'cizeliğinden bahseden 25. Söz.

Kalem-i Alevî: Hâfız Ali Abi'nin kalemi, el yazısı, hattı.

Keramet-i Aleviye: Hz. Ali Efendimiz'in (r.a.) Risale-i Nur'a ve müellifine işaret ve ima eden kerameti. (Bkz.: 18. ve 28. Lem'a ile 8. Şuâ risalesi).

Sadâkat-medar hükmünde: Sadâkatinin ve sadâkat üzere olduğunun göstergesi, tasdiki, şahidi ve delili hükmünde...

Aziz, Sıddık ve Sâdık Kardeşlerim!

Bu defa pek çok alâkadar olduğum zâtların dört adet mektupları beni o kadar mesrur etti ve Risale-i Nur hesabına o kadar memnun eyledi ki, güya yeniden o kahraman arkadaşları buldum diye sürûr yaşları çok hüzünlerimi sildi.

Evet, dört mektuba dört cevap yazmak isterim ve hakkınızdır. Fakat samimî ittihadınıza binâen birle iktifa edildi. Ayrı ayrı beş-altı küçük meseleleri beyan ediyorum:

Birincisi: Eskiden beri "İman kurtarmak zamanıdır." dediğimiz ve ihtiyârım olmadan tekrarla erkân-ı imaniyeye dair burhanlardan tahşidât-ı azîmeyi yaptığımız çok haklı ve lüzumlu olduğunu zaman gösterdi. Size, bir ay evvel mânevî bir muhâverede Risale-i Nur'un azîm tahşidâtına dair gaybdan gelen bir cevabı yazmıştım.[1] Bazı zâtlar, o fıkrayı Âyetü'l-Kübrâ Risalesi'nin âhirine ilhak ettiler.

İkincisi: Şamlı Tevfik kardeş! Senin mektubun beni derinden derine hem müteessir, hem müferrah eyledi. Sende bir hayırlı tahavvülât bulunduğunu ihsas etti.

Merhum Hâfız Ahmed'in* akrabasına benim tarafımdan tâziyeyle beraber de ki: Bir-iki ay evvel birdenbire dua ederken, en has akraba ve en hâlis talebelerin dairesine Hâfız Ahmed girdi. "Benim de bu dairede hakkım var." dedi gibi hissettim. Onu o has daire içinde her vakit mânevî kazançlarıma hissedar olmak için bıraktım ve öyle de kalacak inşallah. Ve anladım ki ikiniz bidayeten, beraber Risale-i Nur'a hizmetiniz içindir.

Barla'da bütün dostlara selâm.

Üçüncüsü: Sabri kardeş! Kıymettar Hulûsi'nin mektubu, hem Hulûsi'nin, hem Beşinci Şuâ'ın ehemmiyetini ve kıymetlerini gösterdiğinden çok beğendim. Evet Beşinci Şuâ, umumun ve bilhassa ehl-i ilmin imanlarını tashih edip kurtarıyor.

Hem sen, hem Hüsrev, Halil İbrahim'den* bahsediyorsunuz. O zât, Risale-i Nur'un ehemmiyetli bir talebesi ve iktidarlı bir nâşiridir, hem haslardandır.

---

[1] Bkz.: Kastamonu Lâhikası, 20. Mektup, s.36.

Bidayeten: Başlangıçta.
Erkân-ı imaniye: İman esasları, şartları.
İhsas etmek: Hissettirmek, duyurmak.
Tahavvülât: Değişimler.
Tahşidât-ı azîme: Çok büyük, çok sayıda yapılan tahşidatlar, tembihler, hatırlatmalar.

Sâbık hâdisemizden tam bir ihtiyat ve ciddî bir alâkadarlık dersini aldığı kanaatindeyim. Selâmımı ona ve rüfekâsına tebliğ ediniz.

Dördüncüsü: Hüsrev kardeş! Senin mektubun benim meraklarıma (Hasan, Mustafa'lar gibi) bir şifa ve arzularıma bir devâ (Mu'cizât-ı Ahmediye gibi) ve ümitlerime bir ziya (Re'fet, Konyalı Sabri gibi) hükmüne geçti.

Hem Risale-i Nur'un muhterem bir talebesi ve has dairesinde bulunan âhiret hemşirem vâlidenizin hastalığı ve ihtiyarlığı seni Isparta'ya celbi, hayırdır. Elbette sen ona Hastalar ve İhtiyarlar Risaleleri'ni okumuşsun. O risaleler, benim bedelime onun keyfini sorup tesellî versinler.

Ben, oradaki talebeleri ve dostları dua ile çok tahattur ediyorum. Onları unutamıyorum.

Umum kardeşlerime birer birer selâm ve dua ediyorum.

Said Nursî

~ 25 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ حَاصِلِ ضَرْبِ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ رَمَضَانَ فِي حُرُوفِ مَا كَتَبْتُمْ مِنَ الرَّسَائِلِ[3]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Hem mübârek Ramazan'ınızı, hem inşallah hakkınızda bin ay kadar meyvedar Leyle-i Kadr'inizi, hem saadetli bayramınızı, hem çok kıymettar hizmetinizi bütün ruhumla tebrik ve tes'id ederim.

Kardeşlerim! Bu defa kudsî kalemle hediyeleriniz o kadar beni minnettar ve mesrur etti ki, güya dünyayı ışıklandıracak bir nur fabrikası ve mâzi ve istikbali râyiha-yı tayyibesiyle muattar edecek bir gül fabrikası semâdan bizim

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.
2 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
3 Ramazan ayındaki dakikaların âşirelerinin yazmış olduğunuz risalelerin harfleriyle çarpımından çıkan sayı adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Leyle-i Kadir: Kadir Gecesi.
Muattar etmek: Güzel kokuyla kokulandırmak, ıtırlamak
Râyiha-yı tayyibe: Güzel koku.
Rüfekâ: Arkadaşlar, yoldaşlar.
Sâbık: Geçen, önceki.
Tes'id etmek: Tebrik etmek, kutlamak.

imdadımıza gönderilmiş ve benim arkamda kuvvetü'z-zahr olarak duruyor ve mütemâdiyen çalışıyorlar diye mesrur oluyorum. Yüz binler elhamdülillâh!

Sabri kardeş! Senin fâsılalı iki mektubun, hizmetinin makbuliyetine iki şahid-i gaybî gösterdi. Senin tâbirinle Nur fabrikasına ben de أَلْفُ أَلْفِ مَا شَاءَ اللّٰهُ ، بَارَكَ اللّٰهُ ، وَفَّقَكَ اللّٰهُ[1] derim. Sen ile Sıddık Süleyman, benim nazarımda ve fikrimde ve duamda daima beraber bulunduğunuzdan senin ile konuştuğum vakit, omuz omuza ikinizi beraber görüyorum. Mâsum ve mübârek çocuklarınız duadan hissedardırlar.

Hâfız Ali kardeş! Senin mektubundaki tevazuun ve ihlâsın ve Hüsrev'e ait medhin ve Risale-i Nur talebeleri birtek vücut hükmündeki kanaatin, senin hakkında büyük bir ümidimi ve hüsn-ü zannımı tam kuvvetlendirdi. Risale-i Nur'un iki Lütfi'leri* ve Mustafa'ları ve Hâfız Ali'leri,* Küçük Sabri olan Nureddin ile beraber has talebeler dairesinde, Ramazan feyzine, mânevî kazançlara inşallah hissedar kabul edildi. Her bir sayfalarını birer kıymettar hediye hükmünde olan nüshaların yüzünden ben sana çok, hem pek çok borçlu kaldım.

Hüsrev kardeş! Kasem ederim benim elimden gelseydi, yalnız bu defa altın yaldızla yazdığın Mu'cizât-ı Ahmediye'ye mukabil her bir sayfasına, yalnız maddî bir ücret olarak birer altın hediye edecektim. Hakikaten ebedî bir gül fabrikasına kâtip tayin edildiğinize kanaatim kat'iyet kesbetti. Rabb-i Rahîm'e hadsiz hamd ü senâ olsun!

Tasavvurumda Hüsrev, Rüştü birtek isim gibi olmuş. İkinizi Risale-i Nur'a ait her şeyde beraber biliyorum ve buluyorum.

Size أَوَمَنْ كَانَ مَيْتًا[2] âyetine ait ve birden hatıra gelen ve Sabri'nin iki mektubunun daha gelmeden mânevî tesiriyle yazılan bir tetimmeyi gönderdim.[3] Bir derece mahremdir, has ve eminlere mahsustur.

---

1 Allah ne güzel dilemiş ve yapmış, milyon kere mâşallah.. Allah bereketini artırsın.. Allah seni muvaffak kılsın.

2 “Mânen ölü (iken imanla kendisini dirilttiğimiz ve kendisi için onunla insanlar arasında yolunu hiç şaşırmadan rahatça hareket ettiği bir ışık var ettiğimiz kimse, içinde bulunduğu durum itibarıyla karanlıklara gömülmüş ve artık çıkıp kurtulması mümkün bulunmayan) biri gibi olur mu?” (En'âm Sûresi, 6/122).

3 Bkz.: Şuâlar, Birinci Şuâ, 5. Âyetin Tetimmesi.

Kasem etmek: Yemin etmek.
Kuvvetü'z-zahr: Destek gücü, yardımcı kuvvet.
Şahid-i gaybî: Gizli, görünmeyen şahid.
Tetimme: Bir yazının arkasına konan ek, tamamlayıcı bölüm.

Şamlı Tevfik, Âyetü'l-Kübrâ Şuâı'nı Hâfız Ali'nin otuz üç لَٓا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ[1] ile tevâfuklu tarzda bana yazsa iyi olur.

Kardeşlerime birer birer selâm.

Duanıza muhtaç

Said Nursî

26

Aziz Kardeşlerim!

Temâdî eden tahribât-ı mâneviye karşısında, lillâhilhamd, gittikçe Risale-i Nur'un mu'cizâne mukâvemeti ve satveti ve kıymeti tezâyüd ediyor. Dalâletin temel taşı ve nokta-yı istinadı olan tabiat tâğûtunu dağıtıp, Kur'ân elinde bir elmas kılıç olarak her tarafta nurları saçar, zulümâtı dağıtır. Fakat dalâletlerin envâı çoktur. O nisbette risalelerin dahi ayrı ayrı meziyetleri, ehemmiyetleri var. Eğer kolay ise Tabiat Lem'ası'nı da bize gönderiniz.

27

Emin'le Feyzi'nin Sordukları Bir Suâle Üstad'dan Aldıkları Cevap

Suâl: Bize verdiğiniz cevapta diyorsunuz: "Siyasî geniş daireleri merakla takip eden, küçük daireler içindeki vazifelerinde zarar eder." Bunun izahını istiyoruz.

Elcevap: Üstadımız diyor ki:

"Evet, bu zamanda merak ile radyo vâsıtasıyla ciddî alâkadarâne küre-i arzdaki boğuşmalara merak edip bakanlar, dikkat edenler, maddî ve mânevî pek çok zararları vardır. Ya aklını dağıtır, mânevî bir divane olur; ya kalbini dağıtır, mânevî bir dinsiz olur; ya fikrini dağıtır, mânevî bir ecnebî olur.

---

1 "Allah'tan başka ilâh yoktur." (Sâffât Sûresi, 37/35; Muhammed Sûresi, 47/19).

Dalâlet: İslâm'a uymayan her türlü yanlış düşünce, yol.
Envâ: Türler, çeşitler.
Lillâhilhamd: "Allah'a şükürler olsun ki..."
Satvet: Karşı konulamayan kuvvet, tesir.
Tabiat Lem'ası: Lem'alar kitabındaki 23. Lem'a.
Tâğût: Put, şeytan. İnsanları Allah'a (c.c.) karşı isyana sevk eden.
Tahribât-ı mâneviye: Mânevî tahripler, yıkımlar.
Temâdî etmek: Devam etmek, sürmek.
Tezâyüd etmek: Artmak.

Evet, ben kendim gördüm: Lüzumsuz bir merakla, mütedeyyin iken, âmî bir adam; –beride ilme mensubiyeti varken– eskiden beri İslâm düşmanı olan bir kâfirin mağlûbiyetiyle ağlamak derecesinde bir mahzuniyet.. ve Âl-i Beyt'ten seyyidler cemaatinin bir kâfire karşı mağlûbiyetinden mesruriyetini gördüm. Böyle âmî bir adamın alâkasız bir geniş daire-i siyaset hatırı için böyle kâfir bir düşmanı mücâhid bir seyyide tercih etmesi, acaba divaneliğin ve aklı dağıtmaklığın en acîb bir misali değil midir?

Evet, haricî siyaset memurları ve erkân-ı harpler ve kumandanlara bir derece vazifece münasebeti bulunan siyasetin geniş dairelerine ait mesâili, basit fikirli ve idâre-i ruhiye ve diniyesine ve şahsiyesine ve beytiyesine ve karyesine ait lüzumlu vazifesini geri bıraktırmakla onları meraklandırıp ruhlarını serseri, akıllarını geveze ve kalblerini de hakâik-i imaniye ve İslâmiyeye ait zevklerini, şevklerini kırıp havalandırmak ve o kalbleri serseri etmek ve mânen öldürmek ile dinsizliğe yer ihzar etmek tarzında, kemâl-i merak ile onlara göre mâlâyâni ve lüzumsuz mesâil-i siyasiyeyi radyoyla ders verip dinlettirmek, hayat-ı içtimaiye-i İslâmiyeye öyle bir zarardır ki ileride vereceği neticeleri düşündükçe tüyler ürperir.

Evet, her bir adam vatanıyla, milletiyle, hükûmetle alâkadardır. Fakat bu alâkadarlık, muvakkat cereyanlara kapılıp millet ve vatanı ve hükûmetin menfaatini bazı şahısların muvakkat siyasetlerine tâbi etmek, belki aynını telâkki etmek çok yanlış olmakla beraber; o vatan-perverlik, millet-perverlik hissinden ve vazifesinden herkese düşen vazife bir ise, kendi kalb ve ruhundan idare-i şahsiye ve beytiye ve diniye ve hâkeza.. çok dairelerden hakikî vazifedar olduğu hizmet ve alâka ve merak on, yirmi, belki yüzdür. Bu ciddî ve lüzumlu bu kadar alâkaların zararına olarak, o birtek lüzumsuz ve ona göre mâlâyâni olan siyaset cereyanlarına feda etmek divanelik değil de nedir?"

Üstadımızın bize gayet aceleyle verdiği cevabı bu kadar. Biz de o acele ifadeyi acele kaydettik. Kusura bakmayınız.

Biz de bütün kuvvetimizle bunu tasdik ediyoruz. Çünkü bunu kendimizde ve gördüğümüz dostlarımızda tecrübelerle müşâhede ettik. Hatta çokları

Âl-i Beyt: Hz. Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) kızı Hz. Fâtıma ve damadı Hz. Ali vasıtasıyla devam eden mübârek soyu.
Âmî: Halktan, sıradan, herhangi biri.
Erkân-ı harp: Harp işlerini idare eden kurmay subaylar.
Hayat-ı içtimaiye-i İslâmiye: İslâmî sosyal hayat.
İdâre-i ruhiye ve diniye ve şahsiye ve beytiye: Ruhî, dinî, şahsî hayatın ve ev hayatının idaresi.
Mesâil-i siyasiye: Siyasî meseleler.
Muvakkat: Kısa süreli, geçici.
Mütedeyyin: Dindar, dinine bağlı kimse.

meraklarından cemaati, belki de namazı terkeder derecede ifratla, tam namaz vaktinde konuşan radyoyu dinleyip, mimsiz medeniyetin sefâhet ve dalâlet ve İslâm'a ettiği ihênet cezası olarak mütemâdiyen başına gelen tokatlarına ve boğuşmalarına ve geniş siyaset dairelerine alâkadarâne dikkat etmekle ve nefesi zehirli ve başı sarhoş şahıslardan, radyodan ders almak, kudsî ve mühim vazifelerine de tam zarar ediyorlar.

Risale-i Nur şâkirtlerinden

Feyzi, Emin *(rahmetullâhi aleyhimâ)*

~ 28 ~

Ahmed Nazif'in bir fıkrasıdır.

Kıymetli Üstadım!

Yüksek şahsiyetinizin aczi ve fakrı içinde inâyet-i rabbâniye ve rahmet-i ilâhiye ile Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın i'câzlarını güneşin parlak ve keskin şuâları gibi kalblerimize nüfuz ettiren ve hakâik-i diniye ve imaniyenin, dalâlete yüz tutan zayıf ve âciz müminlerin halâsı ve selâmeti ve hidayete çıkarılmasına hâdim ve kudsî Risale-i Nur'un, elbette bir hâdi ve bu zamanın muhtaç bulunduğu bir sahib-i zuhur nâmını taşıyacağı şüphesizdir.

Binâenaleyh hem Kur'ân'ın tercümanı ve dellâlı ve hem de bu Risale-i Nur'un müellif ve hâdim-i yegânesi bulunmanız, hem de âciz ve fakir bir nefer iken mânevî hizmetinizle müşîriyet derece-i âliyesine terfî ve tefeyyüze istihkak kesbetmiş bulunmanızdadır ki; Alîm-i Mutlak, Hakîm-i Mutlak, Kâdir-i Mutlak olan Zülcelâl Hazretleri, bu kudsî vazife-i âliyeyi, kıymetsiz gördüğünüz çok kıymetli ve faziletli ve feyizli ve âlî derecelerde yüksek bir dellâla tevdî ve nasip ve bilhassa memur etmiştir. هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي [1]

---

[1] "Bu, Rabb'imin bir lütfudur." (Neml Sûresi, 27/40).

Alîm-i Mutlak: Her şeyi bilen, sonsuz ve sınırsız ilim sahibi Hz. Allah.
Dellâl: Bir şeyi delilleriyle gösteren, ilan eden, tellâl.
Derece-i âliye: Yüce derece.
Hâdi: Hidayet eden, doğru yola ileten.
Hâdim-i yegâne: Yegâne, biricik hizmetkâr.
Hakîm-i Mutlak: Her işini hikmetle yapan Hz. Allah.
Halâs: Kurtulma, kurtuluş.
İ'câz: Mu'cizeli oluş. İnsanları benzerini yapmaktan âciz bırakan üslûb.
İfrat: Aşırılık, bir şeyin çok fazla olması (tefritin zıddı).
İhênet: Küçük görme, hafife alma.
İstihkak kesbetmek: Bir şeyi almaya hak kazanmak.
Kâdir-i Mutlak: Mutlak, sınırsız kudret sahibi Hz. Allah.
Müşîriyet: Mareşallik.
Sahib-i zuhur: Bulunduğu zamanın sahibi olan, hidayet nurlarını insanlara Allah'ın izniyle neşretmeye vazifeli kılınan.
Sefâhet: Haram helâl demeden zevk peşinde olma, eğlence düşkünlüğü, beyinsizlik.
Tefeyyüz: Feyiz alma, ilâhî lütuflara mazhar olma.
Tevdî: Emanet etme.
Zülcelâl Hazretleri: Ululuk ve yüceliğin yegâne sahibi Hz. Allah.

Biz âciz ve âsi ve günahkâr hizmetkârlarınızı dahi lütuf ve keremiyle irşada ve hidayete siz üstadımızı rehber ve mürşid ve vâsıta buyurmuştur ki ebedî minnet ve şükranlarımızı edadan âciz bulunuyoruz.

İşte Üstadım! Çok kıymetli arkadaşımız ve hizmet-i Kur'âniyede kıymetli refikimiz ve şerikimiz Küçük Hüsrev Mehmed Feyzi'nin* mektubundan, başka yerde ve mahalde mevsimsiz olduğunu idrak ederek, bu hakikî kelimeyi ve mübârek ism-i şerifi Risale-i Nur'a dahi henüz zâhiren takmak haddim değildir ve istîmalinden hazer ediyorum. Çünkü Üstadımın izin ve müsaadesi olmadıkça bu gibi lâkapların kıymeti olamaz. Ancak Risale-i Nur'dan aldığım ilham üzerine muhitimizde birinciliği ihraz eden bir kardeşimiz olan Feyzi'nin mektubunda bahsedilmesi, sırf hüsn-ü niyet ve fart-ı merbûtiyet ve sadâkatten ve ihlâstan doğmuştur.

Bu izharın hatasından hâdis olan meşguliyetinize sebebiyet verdiğimden çok müteessir oldum. Af buyurunuz. İkaz ve irşad edici nimet ve himmet-i itabınızla af buyurulmasını ve Risale-i Nur'un mânevî tokatlarından muhafaza edilmekliğimizi kemâl-i hulûsla istirham eylerim.

Aziz ve kıymetli Üstadım! Cenâb-ı Hakk'ın lütuf ve keremiyle ve hadsiz ihsanıyla intisaben hizmet-i kudsiyesinde bulunduğum Risale-i Nur'un maddî ve mânevî pek çok kerametlerini ve bereketlerini aynelyakîn görmüş ve lezzetini tatmış olan bu âciz hizmetkârınızın noksanlarını, hüsn-ü niyete ve hulûs-ü kalbine bağışlamanızı rica ederken, bu mübârek Risale-i Nur'un pek çok kerametlerinden birkaçını arzediyorum, şöyle ki:

Risale-i Nur tercümanı ve müellif ve sahibi bulunan zât, bin üç yüz yirmi dört (1324) ve yirmi beş (1325) Rumî senelerinde, İstanbul'da iştiharla "Bediüzzaman" nâmı ve lâkabı altında matbûâtın sitâyişle neşriyatından mütehassis olarak, o zaman on yedi yaşımda bulunduğum ve çok cahil ve çocukluk devresinde iken bu mübârek isim kalbimde yer tutmuş. Ve bu kalbî muhabbet hürmeti için olacak ki, bin üç yüz yirmi altı (1326) senesinde Hazreti Üstad'ın, "Bediüzzaman Said-i Kürdî" lâkabı altında Karadeniz seyahatinde iki hizmetkârıyla İnebolu'yu ziyaret ederek o zaman İnebolu'nun meşhur

---

Aynelyakîn: Gözle görüp, şahit olarak elde edilen bilgi.
Bediüzzaman: Yaşadığı dönem itibarıyla eşi, benzeri olmayan; yegâne, eşsiz olan.
Fart-ı merbûtiyet: Aşırı, ifrat derecesindeki bağlılık.
Hâdis olmak: Meydana gelmek.
Hazer etmek: Sakınmak.
Himmet-i itab: Azarlama himmeti, yardımı.
İhraz etmek: Erişmek, elde etmek, kazanmak.
İştihar: Meşhur olma.
Matbûât: Basın-yayın.
Mütehassis olmak: Etkilenmek, hislenmek, duygulanmak.
Refik: Arkadaş, yoldaş.
Sitâyiş: Medih. Övme, methetme.

ulemâsından Hacı Ziya ve diğer ulemâ arasında vapura teşyî edildiği sırada tesadüfen çarşıda karşılaştığım ve çok derin muhabbet hissiyle bu mübârek zâta selâm durarak mütebessim ve nurânî sîmalarıyla ve keskin nazarlarıyla selâmlarına ve mânevî nazarlarıyla iltifatlarına mazhar olduğum günden beri artan muhabbet ve alâkamı, otuz senelik hatırımdan kat'iyen silinmediğini aynelyakîn görüyordum.

Tahminen ve takriben altı sene evvel bir gazete sütununda Isparta'da halkın fazla alâka göstermesinden, din ve iman telkin etmesinden ürken ehl-i dünya tarafından tevkif edildiğini teessürle okumuştum. Otuz senelik uzun bir zaman içinde bir defa böyle acı haber aldığım hâlde, âkıbetinden kat'iyen başka bir malûmat edinememiştim. On seneden beri Cenâb-ı Rabbü'l-Âlemîn Hazretleri'nden niyazımda, daima beş vakit dualarımda, *"Yâ Rab, bana bir mürşid-i kâmil ihsan buyur!"* niyazında iken, bundan üç sene evvel, yani Hicrî bin üç yüz elli yedi (1357) ve Milâdî bin dokuz yüz otuz sekiz (1938) senesinde, İnebolu'da bir kahvede, Kastamonulu bir zavallı sarhoşun sitâyişle bahsettiği bir zâtın Kastamonu'da mevcudiyeti ve menfî olarak bulunduğunu işittim.

Dikkat ettim ve tahkik ve tâmik ettim. Anladım ki, otuz senedir kalbimde saklı olarak taşıdığım o zamanki Said-i Kürdî olduğunu hayretle öğrendim. Ve kalbimdeki sevgi günler geçtikçe ateşlendiğini hissettiğimden her tehlikeyi göze alarak ziyaret edip mübârek ellerini öpmek lâzım ve şart olduğunu bildim. Ve ziyaretimde, Eski Said'in ism-i mübârekleri Bediüzzaman Said Nursî ve Risale-i Nur'un müellifi ve sahibi olarak buldum. Kemâl-i aşk ve ihlâs ile sarıldım. Ve benim yegâne mürşidim ve rehberim ve büyük üstadım o Risale-i Nur'dur dedim. Ve bana bu hadsiz ihsânâtı hidayet ve inâyet buyuran Cenâb-ı Hakk'a Kur'ân-ı Hakîm'in harfleri adedince şükrederek, اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي[1] dedim.(Hâşiye)

Hâşiye: Evet, bazı ehl-i velâyetin ileride talebesi olacak zâtlar, daha dünyaya gelmeden, hiss-i kable'l-vukuun inkişafıyla kerametkârâne keşfettikleri gibi, Risale-i Nur'un talebelerinin mühimlerinden birkaç zât dahi, çok zaman evvel, bir hiss-i kable'l-vuku ile ileride Said ile alâkadar bir surette bir Nur'a hizmet edeceğini hissetmişler. İşte onların birisi de Nazif'tir.

[1] Allah'a hamdolsun ki bu da Rabb'imin lütuflarındandır.

Cenâb-ı Rabbü'l-Âlemîn: Âlemlerin sahibi, rabbi Hz. Allah.

Ehl-i velâyet: Veliler, Allah dostları.

Mürşid-i kâmil: Mükemmel rehber, her yönüyle insanları doğruya ulaştıran.

Menfî: Sürülmüş, sürgünde yaşayan.

Tâmik etmek: Derinlemesine araştırmak.

Teşyî etmek: Uğurlamak, yolcu etmek.

Tevkif edilmek: Tutuklanmak.

Risale-i Nur'a intisap etmezden evvel maddî ve dünyevî her işlerimizde ve ticarethanemizin kazançlarında ve şahsî ve hususî işlerimizde Risale-i Nur'a intisaptan sonraki hârikulâde farkları ve bereketleri görmekle beraber; en büyük bir ticaret veya mesûd bir zenginin müferrah ve serbestliğinden daha fazla ferah ve sürûr ve serbest ve yaşayış tarzında sıhhat ve âfiyetle, elhamdülillâh mesûdâne imrar-ı hayat eylemekte olduğumuzu ve Risale-i Nur'un kudsî lütuf ve kerametlerine medyun bulunduğumuzu itiraf ve tasdik ederiz.

Üstad Hazretleri'nin mezuniyet-i hususiyesiyle, Risale-i Nur nâmına neşriyat ve hakâik-i imaniye noktasında bilhassa ibadet ve namaz hakkında şahsımın cahil ve âciz, nâkıs, iktidarsız vaziyetim ile, vâki olan ve olacak bulunan telkinat-ı diniyedeki kuvvetli ikna ve müessir hitabelerin âsâr-ı fiiliyesini aynen müşâhede ettiğimi.. üstadım Risale-i Nur nâmına kemâl-i fahirle, birçok namazsız müslümanları, elhamdülillâh namaza ve câmilere devama muvaffak bulunmak gibi kudsî hizmetlerin âsâr-ı fiiliyesinden, Risale-i Nur'un büyük harika kerametinden tulû ettiğini ve etmekte olduğunu tasdik ederiz.

Bu içinde bulunduğumuz Alman ve İngiliz harbinin bidayetinden devamı müddetince hadsiz zındıka ve münafıkların hiç yoktan, sebepsiz olarak, şahsıma bir isnadat olsun için, gerek münevver fikirli âlim ve gerekse cahil mülhid, hemen hemen birkaç dostlarım müstesna, memleket halkı ve kudsî hizmetimden küstürmek için şeytan-ı aleyhi mâ yestehık, bütün memleket halkını iğfal ederek aleyhime tahrik etmiş olacaktır ki, “Nazif, muhalif bir siyasetle ittihad-ı İslâm'a taraftar eder, siyaset propagandası yapıyor.” zihniyetini şiddetle aleyhimde memleket halkına ve erkân-ı hükûmete kadar sirayet ettiriyorlar. Ve bütün şeytanların tecessüsleri tahrik edilmiş. Güya aleyhtarlarım benden bir intikam almak hasebiyle gıyabımda, hem müthiş cereyanı şiddetlendirmek için kendilerince menfur telâkki ettikleri “Almancı” nâmıyla hakaretlere maruz bırakmaktan çekinmediler. Hâlbuki ben, lillâhilhamd Risale-i Nur'un irşadıyla, hakâik-i imaniye ve Kur'âniyeyi bütün kâinatın fevkinde gördüğümden ve itikat ettiğimden, değil küre-i arzdaki cereyanlara, belki bana verilse

---

Âsâr-ı fiiliye: Fiilî, bizzat ortaya konan, görülen eserler.
Gıyab: Hazır olmama, bulunmama.
İğfal etmek: Aldatmak, kandırmak.
İmrar-ı hayat eylemek: Hayatını sürdürmek, yaşamaya devam etmek.
İsnadat: İsnatlar, iftiralar.
Menfur: Nefret edilen şey.
Mezuniyet-i hususiye: Hususî izin, yetki.
Mülhid: İnkar eden, dinsiz.
Sirayet ettirmek: Yaymak, bulaştırmak.
Şeytan-ı aleyhi mâ yestehık: “Hak ettiği cezayı bulası şeytan! Kahrolası şeytan!”
Tecessüs: Gizlice takip etme, gözetleme.
Telkinat-ı diniye: Dinî telkinler, fikir aşılamalar.
Tulû etmek: Doğmak, belirmek.

de bütün dünya saltanatına da âlet edemem. Ben, yalnız hakikatçi ve imancı ve Kur'ân'cı Risale-i Nur'un bir hâdimiyim.

Kaç senedir bütün bu hücumlarıyla beraber iki eser-i inâyet var:

Birisi: Risale-i Nur'un neşriyatındaki hizmetime zarar verilmediği gibi fevka'l-me'mul muvaffak olduk.

İkincisi: Her ne vakit şiddetli hücum edileceği zaman üstadımızdan dikkat emrini alıyorduk. Hem de Risale-i Nur'un âşikâr bir kerametindendir ki; bin üç yüz elli dokuz (1359) sene-i Hicrî Ramazan-ı Şerîf'in on veya on ikinci günlerinde –Allah rahmet etsin– vefat eden kardeşlerimizden Hatip Mehmed nâmındaki zât, Yirmi Altıncı Lem'a olan İhtiyarlar Risalesi'ni yazarken hasta olarak yazmaya kâdir olmadığından لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ[1] kelime-i tevhidi yazarak bıraktığı, ziyaretine gelen diğer kardeşimiz ve faal arkadaşımız Feyzi Mehmed Efendi'ye ikmalini rica ederek dünyaya veda ve ebedî hayatına, inşallah bu kelime-i tayyibe ile hayatının sonunu mühürleyerek imanlı olarak kabre girdiğini izhar ve Risale-i Nur'un talebelerine açık bir müjde ve tebşiratta bulunmuştur.

İşârât-ı Kur'âniye'nin yirmi altıncı âyetinin فَفِي الْجَنَّةِ خَالِدِينَ[2] sırrıyla, "Risale-i Nur talebeleri imanla kabre gireceklerdir." tebşiratının sıdkını gösteren bu açık kerametin ve tebşirat-ı azîmenin bütün kardeşlerimize tâmim olunmasını, Risale-i Nur'un derece-i ulviyetini ve hâdimlerinin mükâfatlarının ne zaman ve ne suretle verilmekte olduğunu aynelyakîn bilinmek ve görülmek üzere şu hakikat muvâfık ise İşârât-ı Kur'âniye Risalesi'ne tahşiye olunmasını rica ederim, kıymetli Üstadım!

Risale-i Nur şâkirtlerinden
Ahmed Nazif Çelebi (rahmetullâhi aleyh)*

---

1 "O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur." (Bakara Sûresi, 2/163, 255; Âl-i İmran Sûresi, 3/2, 6, 18; Nisâ Sûresi, 4/87; …).

2 "Cennette ebedî kalacaklardır." (Hûd Sûresi, 11/108).

Fevka'l-me'mul: Umulanın, beklenenin üstünde.
İşârât-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'in Risale-i Nur'a ait işaret ve imalarını konu alan, Şuâlar kitabındaki 1. Şuâ risalesi.
Kelime-i tayyibe: Güzel, hoş kelime.
Tahşiye: Hâşiye, dipnot olarak yazılma.
Tâmim: Umumileştirme, genelleştirme.
Tebşirat-ı azîme: Büyük müjdeler.



29

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ حُرُوفَاتِ مَا اَرْسَلْتُمْ لَنَا[3]

Aziz Kardeşlerim!

Âhirzaman'a işaret eden hadisin[4] âhirinde مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ[5] âyetine dair iki dakika içinde ve hadisin işaretini tashih ânında âni olarak mücmelen hatıra gelen işaret-i gaybiyenin gayet acelelik ile tevâfuk-u cifrîsinde zararsız bir küçük sehiv vuku bulmuş idi. O vakitten beri daha ona dikkat etmemiştim.

Bu defa, cidden ve hakikaten Mübârekler Heyeti'nin cem' ve te'lif ettikleri Lâhika Risalesi'nin o âyete dair fıkranın kitabetinde bir kastî sehiv gördüm. O ihtardârâne kastî sehiv, benim kusurkârâne sehvimi bildirdi. O çok müdakkik ve çok Mübârekler Heyeti'ne beni çok minnettar ve mesrur eyledi. Şöyle ki:

كَلِمَةً طَيِّبَةً makamı, bin iki (1002) diye sehven yazılmıştı. ط sayılmamış. Doğrusu bin on birdir (1011). Risaletü'n-Nur'un makamına on üç farkla tevâfuk etmekle beraber izafeden tavsife geçse رِسَالَةٌ نُورِيَّةٌ olur. Bir ي ve ه ilâve olur ve şedde gider bir ن noksan olur. Fakat طَيِّبَةً 'deki tenvin bir derece vakıf olduğundan sayılmazsa tam tamına birtek farkla; medde sayılmazsa farksız olarak tevâfuk eder.

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.

2 “Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin.” (İsrâ Sûresi, 17/44).

3 Bize gönderdiklerinizin harfleri adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

4 “(Dünyanın ömrü olduğu sürece) Allah'ın emri gelinceye (kıyamet kopuncaya) kadar ümmetimden hak üzere galip ve daima dine omuz veren bir cemaat bulunacaktır.” (Buhârî, *Menâkıb* 28, *İ'tisam* 10, *Tevhîd* 29; Müslim, *İmâre* 171; Tirmizî, *Fiten* 51). Ayrıca bu hadisin Âhirzaman'a işaretinin anlatıldığı fıkra için bkz.: Kastamonu Lâhikası, 19. Mektup, s.33.

5 “Güzel söz, (kökü yerin derinliklerinde sabit, dalları ise göğe doğru yükselmiş) bir ağaç gibidir.” (İbrahim Sûresi, 14/24).

Cemetmek: Bir araya getirmek, toplamak.
İhtardârâne: İkaz eder, uyarır bir tarzda.
İşaret-i gaybiye: Gayba, geleceğe ait işaret.
İzafe: İsim tamlaması.
Kitabet: Yazı, yazma.
Kusurkârâne: Kusurlu, hatalı bir şekilde.
Medde: Uzatma işareti.
Mübârekler Heyeti: Hz. Üstad'ın Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyünden olan Nur talebelerine verdiği bir unvan.
Mücmelen: Kısaca, açık olmayarak.
Sehiv: Hata, yanılgı.
Sehven: Hata ederek, yanılarak.
Tavsif: Sıfat tamlaması.
Tevâfuk-u cifrî: Cifir hesabıyla ortaya çıkan tevâfuk.
Vakıf: (Kur'ân okurken) Durma.

Hem mana cihetiyle iki âyet, iki cereyana işaretleri ve münasebetleri ve tetâbukları çok kuvvetli bulunduğundan nâkıs bir tevâfuk ve zayıf bir emâre dahi kâfidir.

Hem böyle makamlarda, böyle büyük yekûnlarda bu gibi küçük farklar zarar vermez. Ben tahmin ederim bu sehiv, beşinci âyetin işaretindeki sehiv gibi ehemmiyetli bir kısım işârât-ı gaybiyenin anahtarı olacak. Ve bu muazzam âyet, otuz üçüncü âyet olmasına bir işaret idi. İnşallah istikbalde bir kardeşimiz o hazineyi açacak.



Bugünlerde Tefsir'in ve Onuncu Söz'ün tevâfukâtına baktım. Kendi kendime dedim ki: Bu ziyade tafsilât, israftır. Ehemmiyetli meseleler çoktur, vakit zâyi olmasın.

Birden ihtar edildi ki o tevâfuk altında çok ehemmiyetli bir mesele vardır. Hem madem tevâfukta bir inâyet-i hâssa ve iltifat-ı rahmânî, Risale-i Nur'a karşı tezahür etmiş; o iltifata karşı hiss-i şükran ve memnuniyet ve müteşekkirâne sevinç ne kadar ifratkârâne de olsa israf olamaz. Bu ihtar mücmelini iki cihetle izah edeceğim:

Birincisi: Her şeyde –ne kadar cüz'î de olsa– bir kast ve iradenin cilvesi bulunmasıdır; tesadüf, hakikî olarak olmamasıdır. Evet kesretin en çok dağınık ve en ziyade tesadüfe verilen, kelimâttaki hurufâtın vaziyetleridir. Hususan kitabette madem hiç münasebeti olmayan ve ihtiyâr-ı beşerî karışmayan hurufâtın vaziyetlerinde bir tenâsüb, bir nizam bulunuyor; elbette bir irade-i gaybiye tahtında vaziyetler veriliyor. Hiçbir şey daire-i ilim ve kudretinden hariç olmadığı gibi daire-i irade ve meşietinden dahi hariç değildir ki böyle cüz'î ve dağınık şeylerde dahi bir tenâsüb gözetiliyor ve tanzim ediliyor. Ve o tanzim içinde ve irade-i âmme cilvesinde, bir inâyet-i hâssa suretinde, Risale-i Nur'a bir imtiyaz nev'inde hususî bir teveccüh ve iltifat görülmüş. Ben, bu derin meseleyi görmek için İşârâtü'l-İ'câz tefsirinin tevâfukâtına dikkat ettim. Kat'î bir kanaat ile o sırrı bildim ve hissettim.

Daire-i ilim ve kudret: Cenâb-ı Hakk'ın "ilim" ve "kudret" sıfatlarının dairesi.
Daire-i irade ve meşiet: Cenâb-ı Hakk'ın "irade (dileme)" sıfatının dairesi.
Hurufât: Harfler.
İfratkârâne: Ölçüyü, dengeyi aşar bir tarzda.
İhtiyâr-ı beşerî: İnsan iradesi.
İltifat-ı rahmânî: Cenâb-ı Hakk'ın iltifatı, ihsanı.
İnâyet-i hâssa: Cenâb-ı Hakk'ın hususî yardımı, desteği.
İrade-i âmme: Cenâb-ı Hakk'ın her şeyi kuşatan "irade" sıfatı.
Kelimât: Kelimeler.
Kesret: Varlık, hâdiseler, sebepler.
Tefsir: İşârâtü'l-İ'câz tefsiri.
Tetâbuk: Birbirine mutâbık, uygun olma.

İkinci Cihet: Nasıl ki çok mübârek ve kudsî büyük bir zât, gayet fakir ve muhtaç bir adama, ümit edilmediği bir tarzda, iltifatkârâne, bir kapta bazı kâğıtlara sarılı bir hediye ihsan etse; elbette o bîçâre adam, o pek büyük zâta karşı hediyenin binler mislinden fazla teşekkür etmek ister. Ve bin o hediye kadar kıymetli bulunan, o hediyeyle gösterilen iltifatına karşı ne kadar teşekkürde israf ve ifrat etse de makbuldür. Ve o çok mübârek zâtın o hediyesine sardığı kâğıtları da teberrük deyip şeker gibi yese.. hatta o hediye içindeki cevizlerin sert kabuklarını da teberrük diye ekmek gibi yutsa.. ve o hediyenin kabını mübârek bir kitap gibi öpse ve başına koysa israf olmadığı gibi aynen öyle de Risale-i Nur yüzünde irade-i âmme, inâyet-i hâssa iltifatını tevâfuk zarfıyla ihsan edilmiş. Elbette tevâfuka dair tafsilât, tasvirât; fiilî teşekkürâtın bir nevidir ve sevincin ve minnettarlığın heyecanlı tereşşuhâtıdır. Kusura bakılmaz. Evet, böyle bir zâtın iltifatını gösteren maddî kırk para ihsanına karşı kırk bin teşekkür edilse israf değil.

İkinci Mesele: Ben hem kendimde, hem bu yakındaki Risale-i Nur talebelerinde şuhûr-u muharremeden sonra bir yorgunluk ve şevkte bir fütur görüyordum. Sebebini vâzıhan bilmiyordum. Şimdi eskide söylediğim tahminî sebep, hakikat olduğunu gördüm. Şöyle ki:

"Nasıl maddî hava fena ise fena tesir ediyor; mânevî hava da bozulsa herkesin istidadına göre bir sarsıntı verir. Şuhûr-u selâse ve muharremede Âlem-i İslâm'ın mânevî havası, umum ehl-i imanın âhiret kazancına ve ticaretine ciddî teveccühleri ve himmetleri ve tenvirleri o havayı sâfileştiriyor, güzelleştiriyor, müthiş ârızalara ve fırtınalara mukabele ediyor. Herkes o sayede ve sayesinde derecesine göre istifade eder. Fakat o şuhûr-u mübâreke gittikten sonra âdeta o âhiret ticaretinin meşheri ve pazarı değiştiği gibi dünya sergisi açılmaya başlıyor. Ekser himmetler, bir derece vaziyeti değişiyor. Havayı tesmim eden buhârât-ı müzahrefe, o mânevî havayı bozar. Herkes derecesine göre ondan zedelenir.

Bu havanın zararından kurtulmak çâresi, Risale-i Nur'un gözüyle bakmak ve ne kadar müşkülât ziyadeleşse kudsî vazife itibarıyla daha ziyade ciddiyet ve şevkle hareket etmektir. Çünkü başkaların füturu ve

---

Buhârât-ı müzahrefe: Kirli havalar, zararlı gazlar.
Fütur: Gevşeklik, usanç.
Kırk para: 1 kuruş.
Meşher: Sergi yeri.
Şuhûr-u muharreme: Haram aylar. Zilkâde, Zilhicce, Muharrem ve Recep ayları. İslâmiyet'ten önce Araplar arasında bu aylarda savaş yapmak yasak olduğundan bu aylara "haram aylar" denilmiştir.
Şuhûr-u selâse: Üç aylar. Receb, Şaban, Ramazan ayları.
Tereşşuhât: Sızıntılar, damlalar.
Tesmim etmek: Zehirlemek.
Vâzıhan: Açıkça.

çekilmesi, ehl-i himmetin şevkini, gayretini ziyadeleştirmeye sebeptir. Zira gidenlerin vazifelerini de bir derece yapmaya kendini mecbur bilir ve bilmelidirler."

31

بِاسْمِهِ[1]، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ تَوَافُقَاتِ الْكَلِمَاتِ وَحُرُوفَاتِهَا فِي كِتَابِ الْكَائِنَاتِ[3]

Aziz, Sıddık, Âlicenap Kardeşlerim!

Nur ve Gül fabrikalarının vaziyetlerinden bu acîb zamanda ne tarzda olduğunu haber vermiyorsunuz. Hâlbuki bu dünyada en ziyade alâkadar olduğum onlardır. Her neyse...(Hâşiye)

Bu defa hakikatlerin yemişleri nev'inde ve Risale-i Nur talebelerinin medar-ı teşviki olan letâif-i tevâfukiyeden birisini, Feyzi'nin sebebiyle ve arzusuyla size gönderildi. Şöyle ki:

Bir gün tashihat işim yoktu. İşârâtü'l-İ'câz'ın ت tevâfuku hakkında yanlışım ve sehvim hatırıma geldi. Bir keffâretü'z-zünûb aradım. Birden lafzullahın başı olan ا, Risale-i Nur'un bir muhtasar fihristesi ve çekirdek-i aslîsi olan İşârâtü'l-İ'câz'da ve resâil-i sâirede kerametkârâne vaziyetler gösterdiğini düşündüm. Acaba lafzullahın ل ve ه harfleri dahi ne vaziyet gösterecek diye baştan aşağıya kadar bütün İşârâtü'l-İ'câz'ı, sayfalardaki satırbaşları ve

---

Hâşiye: Huruf-u Kur'âniye'yi tercüme ile tahrif, tebdil, tağyir etmek mülhidlerin dehşetli cinâyetlerine mukabil cihad eden Said, ifratkârâne ve müsrifâne tevâfukta çok tedkikatı lüzumsuz değil, manasız olmaz.

1 O'nun (c.c.) adıyla.

2 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

3 Kâinat kitabındaki kelimelerin ve o kelimelerin harflerinin tevâfukâtı adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Âlicenap: Yüksek karakterli, faziletli.
Huruf-u Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm harfleri.
Keffâretü'z-zünûb: Günahların affına vesile olan yükümlülükler.
Kerametkârâne: Kerametli bir tarzda.
Lafzullah: "Allah" lafzı, kelimesi.
Letâif-i tevâfukiye: Tevâfuka dair incelikler, güzellikler.
Mülhid: İnkar eden, dinsiz.
Resâil-i sâire: Diğer risaleler.
Tahrif etmek: Bozmak, aslını değiştirmek.
Tebdil / tağyir etmek: Değiştirip başka şekle sokmak.

nihâyetlerini saydım. ل ve ه 'nin, ا gibi kerametkârâne vaziyetini gördüm. Belki inşallah, tevâfukta sehivden gelen kusurlarıma ve yanlışlarıma bu da bir küçük keffâretü'z-zünûb olur.

Evvelki mektupta, İşârâtü'l-İ'câz'da sâir hurufâtın mecmûu başka bir tarzda ehemmiyetli bir vaziyet-i harikaları bulunduğuna bir işaret, bir uç, bir emâre gördüğümüzü size yazmıştık. Fakat o geniş sırrı tamamen görmek çok zamana muhtaç olduğundan çok ehemmiyetli vazifeler şimdilik onunla iştigale müsaade etmedi.

Aziz kardeşlerim! Bu sıkıntılı zamanda ve tazyikat altında akıl ve kalbi eğlendiren ve keyiflendiren böyle tefekkühât-ı ilmiyeyi israf saymayınız. *Hüsn-ü niyet öyle bir kimyadır ki şişeleri elmasa çevirir, toprağı altın yapar.* İnşallah o hüsn-ü niyetle, bu tefekkühât dahi hakikî bir gıda ambarına bir anahtar olur ve hizmette zaafa düşenlere kût ve kuvvete yol açar.

Lafzullahın âhir harfi, seksen beş defa o Lafza-yı Celâl'in evvelki harfi oluyor. اَللّٰهُ وَاحِدٌ adedine mânidar birtek farkla tevâfuk lisanıyla اَللّٰهُ وَاحِدٌ der. ه bir adedi, seksen beş defa hemen hemen umumiyetle tevâfuk eder; yalnız bazen bir sayfa fâsıla olur.. ه iki adedi, kırk iki defa ekseriyet-i mutlaka ile tevâfuk eder.. ه üç adedi, yirmi beş defadır, ekseri tevâfuktadır.

Hecede ikinci ve Kur'ân'da ve Bismillâh'ta birinci harf olan ب yine seksen beş defa bir oluyor. اَللّٰهُ وَاحِدٌ der. ب iki adedi, kırk üç olup bir farkla ه 'nin ikisine tevâfuk eder.. ب üç adedi, yirmi yedi olup ه 'nin üçüne iki farkla tevâfuk eder. ت beş adedi, yirmi üç defa ه 'nin üç adedine iki farkla tevâfuk eder.. ت altı adedi, on beş defa و 'ın dört adedine tevâfuk eder. و altı adedi, yirmi altı veya yirmi yedi defadır.. و 'ın beş adedi, yirmi beş defa olup altı adedine bir veya iki farkla tevâfuk eder. ا altı adedi, sekiz defa ve ا beş adedi, sekiz defa birbiriyle tam tevâfuk eder. Elhâsıl, beş ه ile altı هُوَ, ism-i mukaddesi oldukları için kerametkârâne vaziyetler gösteriyorlar.

Lafzullahın ortadaki harfi olan ل, yetmiş beş defa evvelki harfi olan ا oluyor. Hemen hemen umumiyetle tevâfuk ile هُوَ اللّٰهُ adedine üç farkla tevâfuk

---

Ekseriyet-i mutlaka: Genellik, çoğunluk.
Fâsıla: Boşluk, ara, aralık.
Kût: Gıda, azık.
Lafza-yı Celâl: "Allah" lafzı, kelimesi.
Tefekkühât-ı ilmiye: İlmin meyve ziyafetleri hükmünde olan detayları, ayrıntıları.

lisanıyla هُوَ اللّٰهُ okuyor.. ل 'ın iki adedi, altmış beş defa olup ekseriyet-i mutlaka ile tevâfuk ederek, farksız veya iki farkla اَللّٰهُ adedine tevâfuk lisanıyla اَللّٰهُ der, zikreder.. Ve ل 'ın üç adedi, ekseri birbirine tevâfuk ile otuz üç defa olarak otuz üç aded-i mübârekine tevâfukla ve ل 'ın makam-ı cifrîsine üç farkla tevâfuk etmekle beraber yalnız mânidar bir farkla وَاحِدٌ أَحَدٌ adedine tevâfuk lisanıyla وَاحِدٌ أَحَدٌ der, hükmeder.. ل 'ın dört adedi, on sekiz olup وَاحِدٌ adedi olan on dokuzuna yalnız bir mânidar farkla tevâfuk lisanıyla وَاحِدٌ der, tevhidi ilân eder. Bu dört adedi, iki adet ile beraber yalnız iki farkla tevâfuk diliyle لَٓا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ[1] okurlar.

İşte seksen beş, yetmiş beş, altmış beş olması ve bir adedi seksen beş ve iki adedi onun yarısı olan kırka ve üçü onun nısfı(Hâşiye) yirmiye inmesi ve birbiriyle tevâfukları ve Lafza-yı Celâl'in ve kelime-i tevhidin lem'alarını ifade etmeleri gibi muntazam niseb-i adediye ve mânidar münasebât-ı tevâfukiye bize kanaat veriyor ki; *tesadüfî değil, belki alâmet-i kabul bir tevfiktir, bir tanzimdir.*

Kardeşiniz
Said Nursî

~ 32 ~

Risale-i Nur'a işaret eden otuz üçüncü âyetin istihracına dair
Hâfız Ali'nin bir fıkrasıdır.

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[2] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[3]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[4]

Hâşiye: Seksen dördüncü sayfanın ikinci hâşiyesinde حمزه âhiri "ة" dir. (Arabî İşârâtü'l-İ'câz'ın ilk tab'ının seksen dördüncü sayfası).

[1] "O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur." (Bakara Sûresi, 2/163, 255; Âl-i İmran Sûresi, 3/2, 6, 18; Nisâ Sûresi, 4/87; ...).

[2] O yüce Zât'ın adıyla.

[3] "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

[4] Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

İstihraç: Âyet veya hadislerin harflerinin rakam değerlerinden birtakım bilgi, işaret çıkarma.

Makam-ı cifrî: Cifir hesabına göre değeri.

Münasebât-ı tevâfukiye: Tevâfukların gösterdiği münasebetler.

Nısf: Yarı, yarım.

Niseb-i adediye: Sayı, adet olarak meydana gelen uygunluklar, ilişkiler.

Aziz Üstadım Hazretleri!

Dün akşam namazını kılarken ikinci rekâtta Fâtiha-yı Şerîfe'den sonra

شَهِدَ اللّٰهُ أَنَّهُ لَٓا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَٓائِمًا بِالْقِسْطِ
لَٓا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ[1]

âyetini okurken, hiç düşünmediğim, akıl ve kalbimde bir şey, taharriye bir sebep yokken, birden bire ruhun penceresine şu azîm âyet-i kerîmenin Risale-i Nur'a ve müellifine bir münasebet-i mâneviye ile işareti gösterildi. Namazdan sonra düşündüm. Hakikaten kuvvetli bir münasebet-i mâneviyesi var, şöyle ki:

Bu kâinatta vahdâniyet-i ilâhiyeyi cin ve ins ve ruhâniyâta karşı kat'î bir surette gösterip isbat eden, birinci Kur'ân-ı Azîmüşşan olduğu gibi.. bu asırda ikinci, üçüncü derecede kemâl-i adaletle ve sâdık ve musaddak hüccetlerle vahdâniyeti vâzıh ve bâhir bir surette kâinat safahâtında ins ve cinnin enzarına arzedip isbat eden Risale-i Nur, bütün tabakât-ı beşere hem medrese, hem mektep, hem kışla, hem hakîm, hem hâkim olarak en âmî avâmdan en ehass-ı havassa kadar ders verip tâlim ve terbiye etmesi bizce meşhud olmasıyla, bu âyet-i kerîmenin bir mevzuu, bir mâsadakı da Risale-i Nur olmasına şüphesiz bir kanaat veriliyor.

İkinci kelime-i tevhidden sonra اَلْعَزِيزُ الْحَكِيمُ isimleriyle Cenâb-ı Hak *(celle celâlüh)* zâtını tavsif buyurup, ikinci derecede aynı isimlerin mazharı olan Risaletü'n-Nur şahs-ı mânevîsine işaret etmesi, Kur'ân-ı Azîmüşşan'ın şe'nine yakışır bir keyfiyettir. Çünkü, belki bütün dünyaya muhalif olarak fakr-ı hâliyle beraber izzet-i ilâhiye ve izzet-i ilmiyeyi muhafaza için ölümden beter musibetlere karşı göğüs geren, tahammül eden Risale-i Nur tercümanı olduğu gibi,

---

1 “Allah'tan başka tanrı bulunmadığına şahit bizzat Allah'tır. Bütün melekler, hak ve adaletten ayrılmayan ilim adamları da bu gerçeğe, aziz ve hakîm ('izzet ve ululuk sahibi, her işte üstün ve mutlak galip' ve 'her hüküm ve işinde pek çok hikmetler bulunan') Allah'tan başka tanrı olmadığına şahittirler.” (Âl-i İmran Sûresi, 3/18).

Âmî: Avâma ait, fazla bilgisi olmayan.
Avâm: Genel halk tabakası, sıradan kimseler.
Ehass-ı havas: Toplumda en önde olanlar, ileri gelenler, seçkinler.
Enzar: Bakışlar, nazarlar.
Fakr-ı hâl: Fakirlik hâli.
Hakîm: Daima hikmetle hareket eden, yerli yerince konuşan.
Hüccet: Delil.
İzzet-i ilmiye: İlmin izzeti, onuru.
Kemâl-i adalet: Ârızasız, mükemmel adalet.
Mâsadak: İfade edilen hükmü tasdik eden, doğruluğunu isbat eden.
Meşhud: Görünen, bilinen.
Musaddak: Doğruluğu ve güvenilirliği tasdik edilmiş, kabul edilmiş.
Ruhâniyât: Vücudu maddî olmayan, ruhânî varlıklar.
Sâdık: Doğru, güvenilir.
Safahât: Safhalar, devreler.
Şe'n: Bir şeyin gereği, tabiatı, karakteri.
Tabakât-ı beşer: Sosyal sınıflar.
Taharri: Arama, araştırma.
Tavsif: Sıfatlarını belirtme, anlatma.
Vahdâniyet-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk'ın birliği.
Vâzıh / bâhir: Açık, âşikâr.

zeminde ve semâvâtta hikmetle tasarrufâtın muammasını açan yine Risale-i Nur olduğu sâdık ve musaddaktır. Bu kuvvetli münasebet-i mâneviyeyi teyid eden bir emâresi de şudur ki:

أُولُو الْعِلْمِ makam-ı cifrîsi iki yüz on dört olup Risale-i Nur'un bir ismi olan بَدِيعُ الزَّمَانِ[1] 'ın –şeddeli ز, lâm-ı aslî sayılır– makamı olan iki yüz on dörde tam tamına tevâfuku ve müellifinin hakikî ve dâimî ismi olan Molla Said'in makamı olan iki yüz on beşe birtek farkla tevâfuku, elbette bu kelime-i kudsiyenin her asra baktığı gibi bu asra da medar-ı nazar bir ferdi Resâilü'n-Nur olduğuna bir emâre olduğu gibi.. وَأُولُو الْعِلْمِ قَآئِمًا بِالْقِسْطِ –okunmayan ikinci vav ve hemze sayılmaz– makamı olan altı yüz bir adediyle Risale-i Nur'un beş yüz doksan dokuz makamına ve Resâilü'n-Nur makamına yalnız iki farkla, iki ismine tevâfuku dahi bir emâre olduğu.. ve شَهِدَ اللّٰهُ أَنَّهُ لَٓا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ cümle-i tevhidiye-i kudsiyesinin makam-ı cifrîsi ve ebcedîsi olan bin üç yüz altmış adediyle(Hâşiye) tam tamına bu acîb isyan, tuğyan, temerrüd asrının ve garîb küfran ve galeyan ve ilhad zamanının bu senesine ve bulunduğumuz bu tarihe tevâfuku ve tetâbuku elbette kuvvetli bir emâredir ki, bu pek büyük ve geniş ve âmm olan tevhid ve şehâdetin medar-ı nazar ehemmiyetli efradı ve mâsadakları, her zamandan ziyade bu şehâdete muhtaç bu asrın bu vaktinde bulunacaktır. Ve şimdilik o şehâdeti tesirli bir surette isbat eden Resâilü'n-Nur, o efraddan birisi ve hususî medar-ı nazar olduğuna pek çok emâreler ve işaretler ve beşaretler vardır.

اَللّٰهُ أَعْلَمُ بِالصَّوَابِ[2] ، وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ[3]

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ[4]

Hâfız Ali *(rahmetullâhi aleyh)*

Hâşiye: Okunmayan iki hemze sayılmaz.

1 Yaşadığı dönem itibarıyla eşi, benzeri olmayan yegâne, eşsiz olan.

2 Her şeyin doğrusunu Allah bilir.

3 Gerçek bilgi Allah katındadır.

4 "Sübhânsın yâ Rab! Senin bize bildirdiğinden başka ne bilebiliriz ki? Her şeyi hakkıyla bilen, her şeyi hikmetle yapan sensin." (Bakara Sûresi, 2/32).

Âmm: Genel, umumî.
Cümle-i tevhidiye-i kudsiye: Cenâb-ı Hakk'ın birliğini ifade eden mukaddes cümle.
Efrad: Fertler, öğeler.
Medar-ı nazar: Bakılma, görülme sebebi.
Muamma: Özü, mahiyeti hemen anlaşılamayan derin sır.
Temerrüd: İnat etme, direnme.
Tevâfuk / tetâbuk: Birbirine mutabık, uygun olma; uygun düşme.
Tuğyan: Azma, azgınlık.

~ 33 ~

Birden İhtar Edilen Bir Mesele

Âhirzaman'da bir şahsın hatîât ve günahlarının gayet dehşetli bir yekûn teşkil ettiğine dair rivayetler vardır.[1] Eskide, "Acaba âdi bir adam, binler adam kadar günah işleyebilir mi? Ve o Âhirzaman'da bildiğimiz günahlardan başka hangi günahlardır ki kâinatın heyet-i mecmûasına dokunur, kıyametin kopmasına ve dünyaları başlarına harap olmasına sebebiyet verir?" diye düşünürdüm. Şimdi bu zamanda müteaddit esbabını gördük.

Ezcümle: Müteaddit o vücuhundan radyom ile anlaşıldı ki; o birtek adam, birtek kelimeyle bir milyon kebâiri birden işler ve milyonlarla insanı dinlettirmekle günahlara sokar.

Evet, küre-i havanın yüz binler kelimeleri birden söyleyen ve bir dili olan radyo unsuru, nev-i beşere öyle bir nimet-i ilâhiyedir ki, küre-i havayı bütün zerrâtıyla şükür ve hamd ü senâyla doldurmak lâzım gelirken dalâletten tevellüd eden sefâhet-i beşeriye, o azîm nimeti şükrün aksine istîmal ettiğinden elbette tokat yiyecek. Nasıl ki havârık-ı medeniyet nâmı altındaki ihsânât-ı ilâhiyeyi bu mimsiz, gaddar medeniyet, hüsn-ü istîmal ile şükrünü eda edemeyerek tahribâta sarfedip küfran-ı nimet ettiği için öyle bir tokat yedi ki, bütün bütün saadet-i hayatiyeyi kaybettirdi. Ve en medenî tasavvur ettiği insanları, en bedevî ve vahşî derekesinden daha aşağıya indirdi. Cehenneme gitmeden evvel cehennem azabını tattırıyor.

---

1 Resûl-i Ekrem Efendimiz (s.a.s.), sahabeye anlattığı uzunca bir rüyasında iki melek tarafından bir sahraya çıkarıldığını, orada şiddetli azap gören insanlar arasında gezdirildiğini, bunlardan birinin mâruz kaldığı azaba düşme sebebini (kendisini gezdiren iki meleğe) sorduğunda ise şu cevabı aldığını bildirmiştir: "O bir yalancı idi. Dünyada daima yalan söylerdi. **Bunun neşrettiği yalan, bütün âfâka yayılırdı**. İşte bu yalancı, kıyamete kadar bu surette azap görecektir." (Buhârî, *Cenâiz* 91). Diğer bir rivâyette şu şekilde geçmektedir: "Bu yalancı adam, erkenden evinden çıkar ve öyle bir yalan uydururdu ki, **onun yalanı her tarafa yayılırdı.**" (Buhârî, *Ta'bir* 48).

Dereke: Aşağı indiren basamak.
Hatîât: Hatalar, yanlışlar.
Havârık-ı medeniyet: Medeniyet harikaları, olağanüstü gelişmeler.
Heyet-i mecmûa: Genel yapı, bir şeyin bütünü.
Kebâir: Büyük günahlar.
Küre-i hava: Atmosfer.
Mimsiz medeniyet: Değersiz medeniyet. "Medeniyet" kelimesinin başındaki "m" ve "e" harfi (Osmanlıca'da mim harfi) olmazsa "değersizlik, alçaklık" anlamında "deniyet" kalır.
Sefâhet-i beşeriye: İnsanların haram helâl demeden, tamamen zevk, eğlence peşinde olması, beyinsizliği.
Tevellüd etmek: Doğmak, meydana gelmek.
Vücuh: Yönler, şekiller, tarzlar.
Zerrât: Zerreler. Atom veya molekül gibi maddenin çok küçük parçaları.

Evet, radyonun küllî nimetiyet ciheti, küllî bir şükür iktiza eder. Ve o küllî şükür de Hâlık-ı arz ve semâvât'ın kelâm-ı ezelîsinin şimdiki bütün muhataplarına birden yetiştirmek için, küllî yüz bin dilli semâvî bir hâfız hükmünde, her vakit kâinatta Kur'ân'ı okumalıdır; tâ o nimetin küllî şükrünü edâ ve o nimeti idâme etsin.

س. ع.

~ 34 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Sizin, yani Nur fabrikasının sahibi ve Mübârek cemaatin imamının Atabey'den gelen mektupları bizi çok mesrur eyledi. Üç-dört ay zarfında, üç-dört köyde ümmîlerden elli adet kalem, Risale-i Nur'u yazmaya muvaffak olmaları, elbette Ali'lerin ve Mustafa'ların şüphesiz harika bir keramet-i sadâkatleridir. Kerametkârâne bu vâkıa, bu havalide Risale-i Nur şâkirtlerini çok kuvvetle ümitlendirdi, ziyade şevk verdi. Size de ve o ümmî kâtiplere de yüz bin bârekâllah!

Nur fabrikasının, Gül fabrikasının Risale-i Nur'a derece-i hizmetlerini merak edip sormuştum. Ümit ve tahminimin pek fevkinde olarak Hüsrev'in mektubundan bin kalemle Risale-i Nur'a hizmet haberini ve bilhassa sizin de yalnız ümmîlerden birkaç köyde elli kalemin imdada yetişmesi, bâki bir hazinenin müjdesi kadar bizi memnun etti. Allah sizlerden ebedî razı olsun, âmin! Ve sizi, hizmet-i imaniye ve Kur'âniyede muvaffak eylesin, âmin!

Büyük Hâfız Ali'nin Nazif'le tevâfuku ve tetâbuku, yalnız bir-iki cihetle değil, çok cihetlerle mâbeynlerinde tevâfuk var.

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ederim.

~ 35 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Sizlerin ümidimin pek fevkinde gayret ve faaliyetiniz, beni âhir hayatıma kadar mesrur ve müteşekkir edecek bir mahiyettedir. Bu defa mektubunuzda,

---

Hâlık-ı arz ve semâvât: Göklerin ve yerin yaratıcısı.

İdâme etmek: Devam ettirmek, sürdürmek.

Kelâm-ı ezelî: Cenâb-ı Hakk'ın zamanları aşan yüce kelâmı, Kur'ân-ı Kerîm.

Keramet-i sadâkat: Sadâkatin, samimiyetin kerameti.

Mâbeyn: Ara, arası.

Ümmî: Herhangi bir eğitim almamış, okuma yazma bilmeyen.

"Hıfz-ı Kur'ân'a çalışmak ve Risale-i Nur'u yazmak, bu zamanda hangisi takdim edilse daha iyidir?" diye suâlinizin cevabı bedihîdir.

Çünkü bu kâinatta ve her asırda en büyük makam Kur'ân'ındır. Ve her harfinde ondan tâ binler sevap bulunan Kur'ân'ın hıfzı ve kıraatı,[1] *her hizmete mukaddem ve müreccahtır. Fakat Risale-i Nur dahi o Kur'ân-ı Azîmüşşan'ın hakâik-i imaniyesinin burhanları, hüccetleri olduğundan ve Kur'ân'ın hıfz ve kıraatına vâsıta ve vesile ve hakâikini tefsir ve izah olduğu cihetle Kur'ân hıfzıyla beraber ona çalışmak da elzemdir.*

Nur fabrikası ve Gül fabrikası devâirinde, Mübârekler Heyeti'nde, Lütfi'ler* numûnelerinde, Hacı Hâfız'lar cemaatinde, Sıddık Süleyman, Hakkı'nın makamlarında bulunan her bir kardeşlerimize, hususan elli ümmîden çıkan Risale-i Nur talebelerine birer birer selâm ve dua ediyoruz ve dualarınızı istiyoruz.

س. ع.

~ 36 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[2] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[3]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[4]

Sevgili ve Kıymetli Üstadım, Faziletmeâb Efendim Hazretleri!

Ebedî minnettarı ve hâdimi bulunduğum Risale-i Nur'un feyzinden lâyık olmadığım pek çok eltâf-ı rabbâniyeye mazhariyetimi, gözlerimden sevinç yaşları akıtarak görmekte ve ne suretle şükranlarımla mukabele edeceğimden âciz bulunmaktayım. Dünün menfur-u umumîsi Nazif, bugünün parlak bir vatan-perveri veya hakikatçisi bulunmaktadır. [5] اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

Senelerden beri müştâkı bulunduğum Nur ve Gül fabrikaları, Mübârekler Heyeti'nin ve o mukaddes fabrikanın makine ve çarklarının nurlu sadâlarını

---

1 Kur'ân okurken her bir harfine on sevap verileceğine dair bkz.: Tirmizî, *Fedâilü'l-Kur'ân* 16; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef* 6/118; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr* 9/130.

2 O yüce Zât'ın adıyla.

3 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

4 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

5 Allah'a hamdolsun ki bu da Rabb'imin lütuflarındandır.

Bedihî: Açık, âşikâr.
Devâir: Daireler.
Eltâf-ı rabbâniye: İlâhî lütuflar.
Elzem: Çok gerekli, vazgeçilmez.
Faziletmeâb: Fazilet sahibi, çok faziletli.
Hıfz-ı Kur'ân: Kur'ân'ın hıfzı, ezberi.
Menfur-u umumî: Herkes tarafından nefret edilen.
Mukaddem: Önce.
Müreccah: Tercih edilen, üstün.

kulaklarımla işitmek.. ve şu âciz ve kâsır ve cahil vaziyetimle o yüksek ve Aşere-i Mübeşşere-i Kur'âniyeden olan Ashab-ı Güzîn *(radvânullâhi aleyhim ecmaîn)* Efendilerimizin bugün şahsiyet-i mâneviyelerini küçük bir mikyasta temsil eden sıddıklar, mücâhidler, fedakâr kahramanlar cemaatinin iki mühim uzvu bulunan aziz kardeşlerimizden mübârek Sabri ve Büyük Hâfız Ali'nin hakkımda gösterdikleri âlicenâbâne muhabbet ve merbûtiyet-i kalbiye.. ve hâdiselerin aynen tevâfuku, bu yüksek ve muktedir Nur deryasının nurlu rüzgârlarından hâsıl olan dalgaların hışırtılarından sızan bir keramet-i gaybiye bulunduğundan, bizce pek kıymettar olan bu mühim tevâfukâtın, günahkâr ve bütün geçmiş ömrü isyanla dolu bu âdi şahsımın o öyle yüksek ve mukaddes bir heyetin mübârek iki uzvu tarafından hüsn-ü kabul görülerek iltifatlarına mazhar ve kıymetli mesâî ve hizmet-i kudsiyelerine tevâfukla, pek cüz'î ve değersiz hizmetimize iştirak ederek benimsemek ve kabul etmek yüksekliğinde bulunmaları, Risale-i Nur'un kudsî kerametiyle Cenâb-ı Rabb-i İzzet'in nihâyetsiz eltâf-ı sübhâniyesinden büyük bir lütf-u rabbânî bulunduğunu şükranla arzeder ve bu kıymetli kardeşlerimizin hizmet-i kudsiyelerinin denizden bir katre mesâbesindeki ve çok hatalı ve kıymetsiz ve cüz'î olan hizmetimizin âsâr-ı fiiliyesi olarak bugün bendenizi lâyıkı bulunmadığım hâlde âciz ve cahil ve günahkâr şahsiyetim, böyle yüksek ve erişilmesi muhâl olan Ashab-ı Resûlillâh *(radvânullâhi aleyhim ecmaîn)* Hazerâtının şahsiyet-i mâneviyesinin küçük bir cilvesinin gölgesini temsil eden Mübârekler Heyeti'nin iki âzâsının yüksek iltifatlarına mazhar etmiştir ki, bendenizi bu kudsî mazhariyete eriştiren Risale-i Nur delâletiyle, Kadîr-i Mutlak ve Hâlık-ı Zülcelâl'e Risale-i Nur'un hurufâtı ve mevcudâtın miktarınca hamd ü senâ eder ve bu güzîde ve kıymettar Mübârekler Heyeti'nin her bir âzâlarına ve bütün kardeşlerimize ayrı ayrı ihtiramla minnet ve şükranlarımı arzederim.

Talebeniz ve hizmetkârınız
Ahmed Nazif

Âlicenâbâne: Büyüklüğe, fazilete yaraşır bir tarzda.

Âsâr-ı fiiliye: Fiilî, bizzat ortaya konan, görülen eserler.

Ashab-ı Güzîn: Hz. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) ile aynı zaman ve zeminde beraber olup O'na iman etme bahtiyarlığına ermiş, seçkin kimseler.

Ashab-ı Resûlillâh Hazerâtı: Allah Resûlü'nün (s.a.s) çok sevgili arkadaşları, Sahabe Efendilerimiz.

Aşere-i Mübeşşere-i Kur'âniye: Hz. Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) kendilerine cennetlik olduklarını müjdelediği on bahtiyar sahabî. Hz. Ebûbekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali, Hz. Abdurrahmân bin Avf, Hz. Ebû Ubeyde bin Cerrah, Hz. Said bin Zeyd, Hz. Sa'd bin Ebi Vakkas, Hz. Talha bin Ubeydillah, Hz. Zübeyr İbn-i Avvam (r.anhum).

Bende: Kul, köle.

Hâlık-ı Zülcelâl: Ulu, Yüce Yaratıcı.

Cenâb-ı Rabb-i İzzet: Sonsuz yücelik ve üstünlük sahibi Cenâb-ı Hak.

Kadîr-i Mutlak: Her şeye gücü yeten, mutlak ve sınırsız kudret sahibi Hz. Allah.

Kâsır: Kısa, yetersiz.

Katre: Damla.

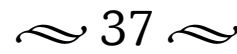
Keramet-i gaybiye: Gayba, istikbale ait keramet.

Merbûtiyet-i kalbiye: Kalbî bağlılık.

Mesâbe: Derece, yer.

Mikyas: Ölçü, ölçek.

Muhâl: İmkânsız.


37

Şefkat Yüzünden Esâsât-ı İslâmiyenin Haricindeki Bid'at ve Dalâlet Yollarına Sapanları Çeviren Bir Hakikattir

Şefkat-i insaniye, merhamet-i rabbâniyenin bir cilvesi olduğundan[1] *elbette rahmetin derecesinden aşmamak ve rahmeten li'l-âlemîn Zât'ın* (aleyhissalâtü vesselâm) *mertebe-i şefkatinden taşmamak gerektir. Eğer aşsa ve taşsa, o şefkat, elbette merhamet ve şefkat değildir. Belki dalâlete ve ilhada sirayet eden bir maraz-ı ruhî ve bir sakam-ı kalbîdir.*

Mesela, kâfir ve münafıkların cehennemde yanmalarını[2] ve azap ve cihad gibi hâdiseleri kendi şefkatine sığıştırmamak ve te'vile sapmak, Kur'ân'ın ve edyân-ı semâviyenin bir kısm-ı azîmini inkâr ve tekzib olduğu gibi bir zulm-ü azîm ve gayet derecede bir merhametsizliktir.

Çünkü mâsum hayvanları parçalayan canavarlara himâyetkârâne şefkat etmek, o bîçâre hayvanlara şedit bir gadir ve vahşi bir vicdansızlıktır. Ve binler müslümanların hayat-ı ebediyelerini mahveden ve yüzer ehl-i imanın sû-i âkıbetine ve müthiş günahlara sevkeden adamlara şefkatkârâne taraftar olmak ve merhametkârâne cezadan kurtulmalarına dua etmek, elbette o mazlum ehl-i imana dehşetli bir merhametsizlik ve şenî bir gadirdir.

Risale-i Nur'da kat'iyetle isbat edilmiş ki: Küfür ve dalâlet, kâinata büyük bir tahkir ve mevcudâta bir zulm-ü azîmdir ve rahmetin ref'ine ve âfâtın nüzûlüne vesiledir. Hatta deniz dibinde balıklar, cânilerden şekvâ ederler ki; "İstirahatimizin selbine sebep oldular." diye rivayet-i sahiha vardır.[3]

---

1 "Cenâb-ı Hak rahmeti yüz parçaya böldü. Bunun doksan dokuz parçasını nezd-i ulûhiyetinde tuttu. Birtek parçayı da yeryüzüne indirdi. Varlıklar arasındaki merhametin kaynağı işte bu parçadır. Atın yavrusuna basma endişesiyle ayağını kaldırması da bu merhamet sebebiyledir." anlamındaki hadis için bkz.: Buharî, *Edeb* 19, *Rikâk* 19; Müslim, *Tevbe* 17; Tirmizî, *Deavât* 107-108; İbni Mâce, *Zühd* 35.

2 Kafirlere cehennem azabını müjdeleyen Kur'ân-ı Kerîm'in bazı âyetleri için bkz.: Mâide Sûresi, 5/36, 73; Tevbe Sûresi 9/3, 68, 73, 90; Yunus Sûresi, 10/4; Ankebût Sûresi, 29/23; Mücâdele Sûresi, 58/4; Tahrim Sûresi, 66/9; ... Münâfıkların azaba dûçâr olacaklarını haber veren bazı âyetler için bkz.: Nisâ Sûresi, 4/138, 145; Tevbe Sûresi 9/68, 73; Tahrim Sûresi, 66/9 ...

3 Bkz.: Taberî, *Câmiu'l-beyân* 2/55; Bagavî, *Meâlimü't-tenzîl* 1/134.

Âfât: Âfetler, belalar.

Bid'at: Dinde bir aslı olmayıp sonradan ortaya çıkan âdet veya ibadet.

Edyân-ı semâviye: Semâvî, ilâhî dinler.

Gadir: Zulüm, haksızlık.

Himâyetkârâne: Koruyup gözeterek.

İlhad: İnançsızlık, dinsizlik.

Kısm-ı azîm: Büyük bir kesim.

Maraz-ı ruhî: Ruhî hastalık.

Nüzûl: İniş, inme.

Rahmeten li'l-âlemîn: Bütün bir varlığa rahmet kaynağı.

Ref': Ortadan kaldırma.

Rivayet-i sahiha: Sahih, doğru rivâyet.

Sakam-ı kalbî: Kalbî hastalık.

Selb: Çekip alma, yok etme.

Sû-i âkıbet: Kötü son, sonuç.

Şenî: Çirkin.

Tekzib: Yalanlama.

O hâlde kâfirin azap çekmesine acıyıp şefkat eden adam, şefkate lâyık hadsiz mâsumlara acımıyor ve şefkat etmeyip ve hadsiz merhametsizlik ediyor demektir. Yalnız bu var ki müstahaklara âfât geldiği zaman mâsumlar da yanarlar; onlara acımamak olmuyor. Fakat, cânilerin cezalarından zarar gören mazlumların hakkında gizli bir merhamet var.

Bir zaman, eski Harb-i Umumî'de düşmanların ehl-i İslâm'a ve bilhassa çoluk ve çocuklara ettikleri katl ve zulümlerinden pek çok müteellim oluyordum. Fıtratımda şefkat ve rikkat ziyade olduğundan tahammülüm haricinde azap çekerdim. Birden kalbime geldi ki:

O maktul masumlar, şehid olup veli olurlar; fâni hayatları, bâki bir hayata tebdil ediliyor. Ve zâyi olan malları sadaka hükmünde olup bâki bir mal ile mübâdele olur. Hatta o mazlumlar kâfir de olsa, âhirette kendilerine göre o dünyevî âfâttan çektikleri belâlara mukabil rahmet-i ilâhiyenin hazinesinden öyle mükâfatları var ki; eğer perde-i gayb açılsa, o mazlumlar haklarında büyük bir tezahür-ü rahmet görünüp "Yâ Rabbi, şükür elhamdülillâh!" diyeceklerini bildim ve kat'î bir surette kanaat getirdim ve ifrat-ı şefkatten gelen şiddetli teessür ve elemden kurtuldum.

38

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ[1]

Te'lifinden otuz dört sene sonra Münâzarât nâmındaki esere baktım, gördüm ki; Eski Said'in o zamandaki inkılâptan ve o muhitten ve tesirât-ı hariciyeden neş'et eden bir hâlet-i ruhiye ile yazdığı bu gibi eserlerinde hatîât var. O kusurât ve hatîâtımdan bütün kuvvetimle istiğfar ediyorum ve o hatîâttan nedâmet ediyorum. Cenâb-ı Hakk'ın rahmetinden niyazım odur ki, ehl-i imanın me'yusiyetlerini izale niyetiyle ettiği hatîât, hüsn-ü niyetine bağışlansın, affedilsin!

---

[1] O yüce Zât'ın adıyla.

İfrat-ı şefkat: Aşırı şefkat.
İzale: Giderme, yok etme.
Maktul: Öldürülen, öldürülmüş.
Me'yusiyet: Ümitsizlik.
Mübâdele: Değiştirme, değiş tokuş.
Rikkat: İncelik, yufka yüreklilik, yumuşaklık.
Nedâmet etmek: Pişman olmak.
Tesirât-ı hariciye: Dış tesirler.

Eski Said'in bu gibi eserlerinde iki esas-ı mühim hükmediyor. O iki esasın hakikatleri vardır. Fakat ehl-i velâyetin keşfiyâtı, te'vilâta ve rüya-yı sâdıkanın te'vile muhtaç oldukları gibi o hiss-i kable'l-vukuun dahi daha ince tâbirlere lüzumu varken, Eski Said'in o hiss-i kable'l-vuku ile hissettiği o iki hakikatin te'vilsiz, tâbirsiz bir surette beyanı, kısmen kusurlu ve kısmen hilâf görünüyor.

Birinci Esas: Ehl-i imanın me'yusiyetine karşı, "İstikbalde bir nur var." diye müjde verdiğidir. Bir hiss-i kable'l-vuku ile Risale-i Nur'un istikbalde, dehşetli bir zamanda çok ehl-i imanın imanlarını takviye edip kurtarmasını hissedip o adese ile Hürriyet İnkılâbı'ndaki siyaset dairelerine bakmış. Tâbirsiz, te'vilsiz tatbike çalışmış. Siyaset ve kuvvet ve kemiyet noktasında zannetmiş. Doğru hissetmiş, fakat tam doğru diyememiş.

İkinci Esas: Eski Said, bazı dâhî siyasî insanlar ve harika ediplerin hissettikleri gibi çok dehşetli bir istibdadı hissedip ona karşı cephe almışlardı. O hiss-i kable'l-vuku tâbir ve te'vile muhtaç iken bilmeyerek resmî, zayıf ve ismî bir istibdat görüp ona karşı hücum gösteriyorlardı. Hâlbuki onlara dehşet veren, bir zaman sonra gelecek olan istibdatların zayıf bir gölgesini asıl zannederek öyle davranmışlar, öyle beyan etmişler. Maksat doğru, fakat hedef hata.

İşte Eski Said de eski zamanda böyle acîb bir istibdadı hissetmiş. Bazı âsârında ona hücum ile beyanatı var. O müthiş istibdâdât-ı acîbeye karşı meşrûta-yı meşrûayı bir vâsıta-yı necat görüyordu. Ve hürriyet-i şer'iye, Kur'ân'ın ahkâmı dairesindeki meşveretle o müthiş musibeti defeder, diye düşünüp öylece çalışmış.

Evet zaman gösterdi ki; hürriyet-perver nâmını alan bir devletin, o istikbalde gelen istibdadın bir numûnesi olarak, üç yüz müstebit memurlarıyla, üç yüz milyon Hindistan'ı, üç yüz seneden beri üç yüz adam gibi kolay bağlayıp deprenmeyecek derecede istibdat altına alarak, eşedd-i zulmü âzamî

Âsâr: Eserler.
Ehl-i velâyet: Veliler, Allah dostları.
Hiss-i kable'l-vuku: Bir şeyi olmadan önce hissetme, içine doğma, önsezi.
Hürriyet İnkılâbı: 1909'da başlayan 2. Meşrûtiyet.
Hürriyet-i şer'iye: İslâm'ın insanlara sunduğu asıl hürriyet.
Hürriyet-perver: Hürriyeti esas alan yönetim taraftarı, hürriyete düşkün.
İstibdat: Baskı, hâkimiyet.
İstibdâdât-ı acîbe: Hayret verici, benzeri görülmemiş istibdatlar, baskılar.
Keşfiyât: Keşifler. Tas.: Kalb ve ruh gözüyle, basiretle eşyanın perde ötesine nüfuz ederek vâkıf olunan bilgiler.
Meşrûta-yı meşrûa: Meşrû, dinî sınırlar içindeki yönetim şekli, meşrûtiyet.
Meşveret: İstişare. Fikir alış verişinde bulunma, fikir danışma.
Müstebit: Despot, baskıcı.
Rüya-yı sâdıka: Şuuraltı veya bir hastalık neticesi olmadan, dupduru ve tertemiz duygularla beklenmedik anda görülen, müjde, teşvik, ilham, yol gösterme, îkaz ve ibret ihtiva eden, irşada yönelik doğru rüya.
Te'vilât: Te'viller, yorumlar, açıklamalar.
Vâsıta-yı necat: Kurtuluş aracı, vesilesi.

bir derecede, yani birisinin hatasıyla binler adamı tecziye etmek olan kanun-u müstebidâneye inzibat ve adalet nâmını vermiş; dünyayı aldatmış, ateşe vermiş.

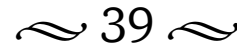
Münâzarât nâmındaki eserde, bazı latîfe suretinde bazı kayıtlar, hâşiyecikler bulunur. O eski zaman te'lifinde zarifü't-tab' talebelerine bir mülâtafe nev'indendir. Çünkü onlar, o dağlarda beraberindeydiler. Onlara ders suretinde beyan ediyormuş.

Hem bu Münâzarât Risalesi'nin ruhu ve esası hükmünde olan hâtimesindeki Medresetü'z-Zehrâ hakikati ise; *istikbalde çıkacak olan Risale-i Nur'a bir beşik, bir zemin ihzar etmek idi ki bilmediği hâlde ihtiyârsız olarak ona sevkolunuyordu. Bir hiss-i kable'l-vuku ile o nurânî hakikati bir maddî surette arıyordu.* Sonra o hakikatin maddî ciheti dahi vücûda gelmeye başladı. Sultan Reşad*, on dokuz bin altın lirayı Van'da temeli atılan o Medresetü'z-Zehrâ'ya verdi, temel atıldı. Fakat sâbık Harb-i Umumî çıktı, geri kaldı.

Beş-altı sene sonra Ankara'ya gittim, yine o hakikate çalıştım. İki yüz meb'ustan yüz altmış üç meb'usun imzalarıyla o medresemize 150.000 banknot iblâğ ederek o tahsisat kabul edildi. Fakat binler teessüf medreseler kapandı, onlar ile uyuşamadım, yine geri kaldı. Fakat Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn, o medresenin mânevî hüviyetini Isparta vilâyetinde tesis etti. Risale-i Nur'u tecessüm ettirdi. *İnşallah, istikbalde Risale-i Nur şâkirtleri, o âlî hakikatin maddî suretini de tesis etmeye muvaffak olacaklar.*

Eski Said'in İttihad-Terakki Komitesi'ne şiddet-i muhalefetiyle beraber onların hükûmetine ve bilhassa orduya karşı tarafgirâne yüksek takdirâtı ve iltizamları ise; *bir hiss-i kable'l-vuku ile, yağı içinde bulunan o cemaat-i askeriyede ve o cemiyet-i milliyede bir milyona yakın evliya mertebesinde olan şühedayı altı-yedi sene sonra tezahür edeceğini hissetmiş. İhtiyârsız olarak, meşrebine muhalif, onlara dört sene tarafgir bulunmuş.* Sâbık Harb-i Umumî çalkamasıyla o mübârek yağı alındı, yağı alınmış bir ayrana döndü. Yeni Said dahi Eski Said'e muhalefet edip mücâhedesine döndü.

Banknot: Devlet eliyle çıkarılan kağıt para.
Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn: Merhametlilerin en merhametlisi Cenâb-ı Hak.
Çalkama: Çalkalama, sarsma, sallama.
Hâtime: Son, son söz.
İblâğ etmek: Ulaştırmak, eriştirmek.
İltizam: Benimseme, taraftar olma.
İnzibat: Disiplin.
Kanun-u müstebidâne: Keyfî, baskıcı bir tarzdaki kanun.
Meb'us: Milletvekili.
Medresetü'z-Zehrâ: Bediüzzaman Hazretleri'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan önce açılması için teşebbüs ettiği üniversite projesinin adı. Burada okuyan gençlere hem pozitif, modern ilimler; hem de dinî ilimler birlikte verilecek, böylece insanlar bütün yönleriyle yetişip gelişecek; kalb ve akıl bütünlüğü ile çağın problemleri gerçek anlamda çözüme kavuşacaktı. Daha sonra kaleme aldığı Risale-i Nur'u da bu manada değerlendirmektedir.
Mülâtafe: Birbirine latîfe etme, şakalaşma.
Tecessüm ettirmek: Maddî bir varlık, bir cisim hâline getirmek.
Tecziye etmek: Cezalandırmak.
Zarifü't-tab': İnce, zarif tabiatlı.



Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Size bu defa iki parçayı gönderiyorum.

Birisi: Evvelce bir kısmını size göndermiştim. Şimdi bir ihtar-ı mânevî ile o parça hem tekmil edildi, hem ehemmiyetli olduğu bildirildi. Eski Said'in siyasetle münasebettar eski eserlerini görenlere faydası var. Fakat bir parça mahremcedir. Lâhika'ya girmeli.

İkinci Parça: Mânevî bir ihtara binâen Risale-i Nur'un hizmetine bilmeyerek zarar verebilen, bazı yeni eserleri alan bir kardeşimizi bir ikaz, bir ihtardır ki sâir Risale-i Nur talebeleri, vazifelerine halel vermemek için bir tenbihtir. Bu da Lâhika'ya girsin.

Hulûsi-i Sâlis imzasıyla ehemmiyetli ve beni çok mesrur eden ve Küçük Lütfi'nin bir vârisi olan bir zâtın Risale-i Nur'a kıymettar hizmeti ve tesâhubunu beyan eden bir mektubunu aldım. O zât kimdir? Ben çok selâm ve duayla onu tebrik ediyorum.

Gül ve Nur fabrikaları ve Mübârekler başta olarak umum kardeşlerime birer birer selâm ediyorum. Bu memleketi tenvir eden ve cennet kokularıyla râyihalandıran o fabrikaları Cenâb-ı Hak muvaffak ve dâim eylesin, âmin! Biz burada onların parlak nurlarıyla ve şirin, güzel kokularıyla âlem-i bekânın râyihasını istişmam ediyoruz.



بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

Risale-i Nur talebelerinin hasları olan sahip ve vârisleri ve haslarının hasları olan erkân ve esasları olan kardeşlerime bugünlerde vuku bulan bir hâdise münasebetiyle beyan ediyorum ki:

---

[1] O yüce Zât'ın adıyla.

Âlem-i bekâ: Ebedî âlem, âhiret yurdu.
Halel vermek: Zarar vermek, bozmak.
Hulûsi-i Sâlis: "Üçüncü Hulûsi" manasında Üstad Hazretleri'nin Abdullah Çavuş Abi'ye verdiği unvan.
İstişmam etmek: Koklamak.
Mübârekler: Hz. Üstad'ın Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyünden olan Nur talebelerine verdiği bir unvan.
Râyihalandırmak: Kokulandırmak.
Tekmil etmek: Bitirmek, tamamlamak.
Tesâhub: Sahip çıkma, benimseyip koruma.

Risaletü'n-Nur, hakâik-i İslâmiyeye dair ihtiyaçlara kâfi geliyor, başka eserlere ihtiyaç bırakmıyor. Kat'î ve çok tecrübelerle anlaşılmış ki imanı kurtarmak ve kuvvetlendirmek ve tahkikî yapmanın en kısa ve en kolay yolu Risaletü'n-Nur'dadır. Evet, on beş sene yerine on beş haftada Risaletü'n-Nur o yolu kestirir, iman-ı hakikîye îsâl eder.

Bu fakir kardeşiniz, yirmi seneden evvel kesret-i mütâlaayla bazen bir günde bir cilt kitabı anlayarak mütâlaa ederken, yirmi seneye yakındır ki Kur'ân ve Kur'ân'dan gelen Resâilü'n-Nur bana kâfi geliyorlardı. Birtek kitaba muhtaç olmadım, başka kitapları yanımda bulundurmadım. Risaletü'n-Nur, çok mütenevvî hakâike dair olduğu hâlde, te'lifi zamanında yirmi seneden beri ben muhtaç olmadım. Elbette siz yirmi derece daha ziyade muhtaç olmamak lâzım gelir.

Hem madem ben sizlere kanaat ettim ve ediyorum, başkalara bakmıyorum, meşgul olmuyorum; siz dahi Risaletü'n-Nur'a kanaat etmeniz lâzımdır, belki bu zamanda elzemdir.

Hem şimdilik bazı ulemânın yeni eserlerinde meslek ve meşrep ayrı ve bid'atlara müsait gittiği için, Risaletü'n-Nur zındıkaya karşı hakâik-i imaniyeyi muhafazaya çalışması gibi, bid'ata karşı da huruf ve hatt-ı Kur'ân'ı muhafaza etmek bir vazifesi iken, has talebelerden birisi bilfiil huruf ve hatt-ı Kur'âniyeyi ders verdiği hâlde, sırrı bilinmez bir hevesle, huruf ve hatt-ı Kur'âniyeye, ilm-i din perdesinde tesirli bir surette darbe vuran bazı hocaların darbede istîmal ettikleri eserleri almışlar. Haberim olmadan, dağda, şiddetli bir tarzda o has talebelere karşı bir gerginlik hissettim, sonra ikaz ettim. Elhamdülillâh ayıldılar. İnşallah tamamen kurtuldular.

Ey kardeşlerim! Mesleğimiz, tecavüz değil, tedâfüdür.. hem tahrip değil, tamirdir. Hem hâkim değiliz, mahkûmuz. Bize tecavüz eden hadsizdirler. Mesleklerinde elbette çok mühim ve bizim de malımız hakikatler var. O hakikatlerin intişarına bize ihtiyaçları yoktur. Binler o şeyleri okur, neşreder adamları var. Biz onların yardımlarına koşmamızla, omuzumuzdaki çok ehemmiyetli vazife zedelenir ve muhafazası lâzım olan ve birer tâifeye mahsus bir kısım esaslar ve âlî hakikatler kaybolmasına vesile olur.

Bid'at: Dinde bir aslı olmayıp sonradan ortaya çıkan âdet veya ibadet.

Huruf ve hatt-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm hattı, yazısı ve harfleri.

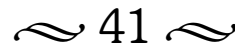
Îsâl etmek: Ulaştırmak.

Kesret-i mütâlaa: Mütâlaa, inceleme ve tedkikin çok yapılması.

Tahkikî: Pekişmiş, sağlam.

Tedâfü: Savunma, müdâfaa.

Mesela, hâdisât-ı zamaniye bahanesiyle Vehhâbîlik ve Melâmîliğin bir nev'ine zemin ihzar etmek tarzında, bazı ruhsat-ı şer'iyeyi perde yapıp eserler yazılmış. Risaletü'n-Nur, gerçi umuma teşmil suretiyle değil; fakat her hâlde hakikat-i İslâmiyenin içinde cereyan edip gelen esas-ı velâyet ve esas-ı takva ve esas-ı azîmet ve esâsât-ı sünnet-i seniyye gibi ince fakat ehemmiyetli esasları muhafaza etmek bir vazife-i asliyesidir. Sevk-i zaruretle, hâdisâtın fetvalarıyla onlar terkedilmez.



41

Âhirzaman'da Hazreti İsa *(aleyhisselâm)* nüzûlüne[1] ve deccalı öldürmesine ait ehâdîs-i sahihanın[2] mana-yı hakikîleri anlaşılmadığından bir kısım zâhir ulemâlar, o rivayet ve hadislerin zâhirine bakıp şüpheye düşmüşler. Veya sıhhatini inkâr edip veya hurâfe-vâri bir mana verip âdeta muhâl bir sureti bekler bir tarzda avâm-ı müslimîne zarar verirler. Mülhidler ise bu gibi zâhirce akıldan çok uzak hadisleri serrişte ederek hakâik-i İslâmiyeye tezyifkârâne bakıp taarruz ediyorlar. Risale-i Nur, bu gibi ehâdîs-i müteşâbihenin hakikî te'villerini Kur'ân feyziyle göstermiş. Şimdilik numûne olarak birtek misal beyan ederiz. Şöyle ki:

"Hazreti İsa *(aleyhisselâm)* deccal ile mücadelesi zamanında, Hazreti İsa *(aleyhisselâm)* onu öldüreceği vakitte, on arşın yukarıya atlayıp sonra kılıcı onun dizine yetiştirebilir derecesinde, vücutça o derece deccalın heykeli Hazreti

---

1 Bkz.: Buhârî, *Büyû* 102, *Mezâlim* 31, *Enbiyâ* 49; Müslim, *İman* 242, 243.

2 Bkz.: Müslim, *Fiten* 110; Tirmizî, *Fiten* 59; Ebû Dâvûd, *Melâhim* 14; İbn-i Mâce, *Fiten* 33.

Arşın: Bir tür uzunluk ölçüsü. Bir kol boyundaki mesafe (Yaklaşık 68 cm.).

Deccal: Ahirzaman'da dine karşı çıkıp, dinsizliği yayacak şahıs veya hükmî şahsiyet.

Ehâdîs-i müteşâbihe: Birden fazla anlamı mümkün olup, gerçek manasının anlaşılması için başka izah veya delillere ihtiyaç duyulan hadisler.

Ehâdîs-i sahiha: Sahih, doğru hadisler.

Esâsât-ı sünnet-i seniyye: Hz. Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) üstün söz, hâl ve davranışlarının (sünnetinin) esasları.

Esas-ı azîmet: Dinî hüküm ve emirleri, bir mazeret veya ruhsat olduğu hâlde yine de usûl ve kaidesine göre yerine getirme esası.

Hâdisât-ı zamaniye: Zaman içinde meydana gelen olaylar.

Hurâfe-vâri: Hurâfeye benzer; boş, asılsız.

İhzar etmek: Hazırlamak.

Melâmîlik: Giyim-kuşam, yeme -içme, tavır ve davranışları açısından ve hatta dinî hayatları itibarıyla ifrata varacak şekilde farklılıklar sergileyerek halkın nazarında gerçek konumlarından çok daha aşağı görünmeye çalışan kimselerin (melâmîlerin) tâbi olduğu meşrep veya tarikat. Bazı melâmîler, ibadetlere karşı iradî olarak takındıkları lâubâlî ve müfritâne tavırlarından dolayı İslâm'ın yanlış tanınmasına sebebiyet vermişlerdir.

Ruhsat-ı şer'iye: Dinî izin. Dinî hükümlerde yine dinin belirlediği mazeretlerle yükümlülüğün en azını veya daha kolayını yerine getirebilme izni.

Serrişte etmek: Bahane etmek, dile dolamak.

Sevk-i zaruret: Zaruretin, mecburiyetin sevki, yönlendirmesi.

Teşmil: Yayma, genişletme.

Tezyifkârâne: Küçümser, alaya alır bir tarzda.

Vehhâbîlik: Necid Şeyhi lâkabıyla da anılan Muhammed bin Abdülvehhab'ın (1703–1787) düşünceleri çevresinde oluşan dinî, siyasî hareket.

İsa'dan büyüktür."[1] diye meâlinde rivayet var. Demek deccal, Hazreti İsa'dan *(aleyhisselâm)* on, belki yirmi misli yüksek kâmetli olmak lâzım gelir. Bu rivayetin zâhirî ifadesi, sırr-ı teklife ve sırr-ı imtihana münâfî olduğu gibi nev-i beşerde câri olan âdetullaha muvâfık düşmüyor.

Hâlbuki bu rivayeti, bu hadisi –hâşâ!– muhâl ve hurâfe zanneden zındıkları iskât.. ve o zâhiri ayn-ı hakikat itikat eden ve o hadisin bir kısım hakikatlerini gözleri gördükleri hâlde daha intizar eden zâhirî hocaları dahi ikaz etmek için o hadisin bu zamanda da ayn-ı hakikat ve tam muvâfık ve mahz-ı hak müteaddit manalarından bir manası çıkmıştır. Şöyle ki:

İsevîlik dini ve o dinden gelen âdât-ı müstemirresini muhafaza hesabına çalışan bir hükûmet ile resmî ilânıyla zulmetli, pis menfaati için dinsizliğe ve bolşevizme yardım edip terviç eden diğer bir hükûmet ki, yine hasis, pis menfaati için İslâmlar'da ve Asya'da dinsizliğin intişarına taraftar olan fitnekâr ve cebbâr hükûmetlerle muharebe eden evvelki hükûmetin şahs-ı mânevîsi temessül etse ve dinsizlik cereyanının bütün taraftarları da bir şahs-ı mânevîsi tecessüm eylese, ***üç cihet****le bu müteaddit manaları bulunan hadisin bu zaman aynen bir manasını gösteriyor. Eğer o galip hükûmet netice-i harbi kazansa, bu işârî mana dahi bir mana-yı sarih derecesine çıkar. Eğer tam kazanmasa da yine muvâfık bir mana-yı işârîdir.*

Birinci Cihet: *Din-i İsevî'nin hakikîsini esas tutan isevî ruhânîlerin cemaati ve onlara karşı dinsizliği tervice başlayan cemaat tecessüm etseler, bir minare yüksekliğinde bir insanın yanında bir çocuk kadar da olamaz.*

İkinci Cihet: *Resmî ilânıyla "Allah'a istinat edip dinsizliği kaldıracağım, İslâmiyet'i ve İslâmlar'ı himâye edeceğim." diyen bir hükûmet yüz milyon küsur iken, dört yüz milyona yakın nüfusa hükmeden bir diğer devlete ve dört yüz milyon nüfusa yakın ve onun müttefiki olan Çin'e*

---

1 Bkz.: İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef* 7/496; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr* 11/313; Deylemî, *Müsned* 2/237; Nuaym İbn-i Hammâd, *Fiten* 2/543.

Âdât-ı müstemirre: Sürmekte, devam etmekte olan âdetler.
Âdetullah: Cenâb-ı Hakk'ın icraatında uyguladığı kanunlar.
Bolşevizm: Rus lider Lenin tarafından geliştirilen, komünist Sovyet baskı rejimi.
Hasis: Değersiz, çirkin.
İsevîlik: Hristiyanlık.
İskât: Susturma, ses kesme.
Kâmet: Boy.
Mahz-ı hak: Tamamen doğru, gerçek.
Mana-yı işârî: İşaret ve ima yoluyla anlatılan mana.
Mana-yı sarih: Açık mana.
Münâfî: Aykırı, zıt.
Sırr-ı teklif: Cenâb-ı Hakk'ın, insanı sorumlu tutup, imtihan etmesindeki hikmet.
Tecessüm etmek: Maddî bir varlık, bir cisim hâlinde belirmek.
Terviç etmek: Revaç vermek, ilgiyi arttırmak.

ve Amerika'ya ve onlar ise zahîr ve müttefik oldukları olan bolşeviklere gâlibâne, öldürücü darbe vuran o hükûmetteki muharip cemaatin şahs-ı mânevîsi ile mücadele ettiği dinsizlerin ve taraftarların şahs-ı mânevîleri tecessüm etse, yine minare boyunda bir insana nisbeten küçük bir insanın nisbeti gibi olur.

Bir rivayette "Deccal dünyayı zapteder."[1] manası, "Ekseriyet-i mutlaka ona taraftar olur." demektir. Şimdi de öyle oldu.

***Üçüncü Cihet:** Eğer küre-i arzın dört kıtaları içinde(Hâşiye) en küçüğü olan Avrupa'nın ve bu kıtanın da dörtte biri olmayan bir hükûmetin memleketi, ekser Asya, Afrika, Amerika, Avustralya'ya karşı gâlibâne harp ederek, Hazreti İsa'nın vekâletini dâvâ eden bir devletle beraber dine istinat edip çok müstebidâne olan dinsizlik cereyanlarına karşı semâvî paraşütlerle muharebe ve mücadele eden o hükûmet ile ötekilerin şahs-ı mânevîleri insan suretine girse, cerîdelerin eskiden beri yaptıkları gibi, devletlerin kuvvetlerini ve hükûmetlerin derecelerini göstermek nev'inden o mânevî şahıslar dahi rûy-i zemin ceridesinde, bu asır sayfasında birer insan suretinde tersim ve tasvirleri gibi temessül etseler, aynen ve tam tamına hadis-i şerifin mu'cizâne ihbar-ı gaybî nev'inden beyan ettiği hâdise-i Âhirzaman'ın müteaddit manalarından bir manası çıkıyor.*

Hatta şahs-ı İsa (aleyhisselâm)'ın semâvâttan nüzûlü işaretiyle bir manayı işârîsi olarak Hazreti İsa'yı (aleyhisselâm) temsil ederek ve nâmına hareket eden bir tâife dahi şimdiye kadar işitilmemiş ve görülmemiş bir tarzda tayyarelerle, paraşütlerle semâdan bir belâ-yı semâvî gibi nüzûl ettiriyor, düşmanların arkasına indiriyor. Hazreti İsa'nın nüzûlünün maddeten bir misalini gösteriyor.

Evet, hadis-i şerifin ifadesiyle Hazreti İsa'nın semâvî nüzûlü kat'î olmakla beraber, mana-yı işârîsiyle başka hakikatleri ifade ettiği gibi bu hakikate de mu'cizâne işaret ediyor.

Hâşiye: Avustralya nazara alınmamış.

[1] Bkz.: Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 5/434, 435; Abdullah b. Ahmed b. Hanbel, *es-Sünne* 2/452; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef* 7/495.

Cerîde: Gazete.
İhbar-ı gaybî: Gayba ait, bilinmeyen bir şeyi haber vermek.
Muharip: Harbeden, savaşan.
Müstebidâne: Keyfî, baskıcı bir tarzda.
Rûy-i zemin: Yeryüzü.
Zahîr: Destek olan, arka çıkan.

Küçük Hüsrev olan Feyzi ve Emin'in suâli ve ilhahlarıyla bazı bîçârelerin imanlarını şübehâttan muhafaza niyetiyle bu meseleye dair yalnız bir, iki, üç satır yazmak niyet edip başlarken, ihtiyârım haricinde olarak uzun yazdırıldı. Hikmetini de anlamadık, belki bir hikmeti var diye öylece bıraktık. Kusura bakmayınız, bu fıkrada tashihe ve dikkate vakit bulamadık, müşevveş kaldı.

42

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ حُرُوفَاتِ الْقُرْاٰنِ[3]

Aziz Kardeşlerim ve Sıddık Arkadaşlarım!

Var olunuz, bahtiyar olunuz. Sizin pek ciddî sa'y u gayretiniz hem burada, hem başka yerlerde şevk ve gayreti uyandırıyor. Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükrolsun ki gittikçe Risale-i Nur'un fütuhatı ziyadeleşiyor. Ehl-i iman yaralarını hissedip ilâçlarını ondan buluyorlar.

Hâfız Ali'nin mektubunda yazdığı iki âyetin işaretine dikkat ettik. Bizler dahi Nur fabrikasının sahibi gibi çok mesrur ve müferrah olduk. Fakat Risale-i Nur'a bir işaret-i gaybiyle haber veren otuz üç adet âyet, شَهِدَ اللّٰهُ[4] âyetiyle hitam bulduğundan bu yeni iki âyetin müstakil bir surette işaretlerine kapı açılmadı. Hem otuz üç âyetten hangisinin tetimmesi olacak şimdilik bilinmedi. Yalnız bu kadar anlaşıldı ki:

بِاَيْدِي سَفَرَةٍ ۝ كِرَامٍ بَرَرَةٍ[5] fıkrası, Risale-i Nur'un nâşir ve kâtiplerine manayı işârî ile bakıyor. Hem يَتْلُوا صُحُفًا مُطَهَّرَةً ۝ فِيهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ[6] fıkrası dahi, Risale-i

1 O yüce Zât'ın adıyla.
2 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
3 Kur'ân'ın harfleri adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.
4 "Allah şahittir ki..." (Âl-i İmran Sûresi, 3/18). Ayrıca bu âyetin istihracına dair fıkra için bkz.: Kastamonu Lâhikası, 32. Mektup, s.56.
5 "(O âyetler)... iyilik timsali çok değerli kâtiplerin elleriyle yazılıdır." (Abese Sûresi, 80/15-16).
6 "(Maddî-manevî kirlerden temizlenmiş olanlardan başkasının dokunamayacağı ve her türlü bâtıldan uzak) tertemiz sahifeleri okuyup tebliğde bulunan ve Allah tarafından gönderilmiş bir resûl (geldikten sonra). O sahifelerde (iman ve hayatla ilgili) her bakımdan mükemmel öğretiler ve hükümler vardır." (Beyyine Sûresi, 98/2-3).

İlhah: Zorlama, ısrar etme.
Müşevveş: Düzensiz, dağınık.
Tetimme: Bir yazının arkasına konan ek, tamamlayıcı bölüm.

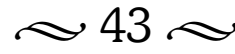
Nur'un eczalarına ve suhuflarına ve kitaplarına mana-yı işârî ile bakıyor. Fakat cifir hesabı ile bin üç yüz altmış küsurdan sonra bu parlak vaziyeti gösterecekler, diye icmâlen fehmettik.

Gül fabrikasının bizlere, parlak bir gül-ü Muhammedî *(aleyhissalâtü vesselâm)* bahçesini hediye edecekti. Onu bütün ruh u canımızla bekliyoruz.

Bu zamanda, lillâhilhamd, sünnet-i seniyye dairesinde kemâl-i imanı kazanan Risale-i Nur şâkirtleri evliyaların, mürşidlerin nazar-ı dikkatini celbedecek vaziyeti aldığından her zamanda bulunan hakikî mürşidler, her hâlde bu zamanda Risale-i Nur şâkirtlerine müşteri olurlar. Birisini elde etse yirmi mürid kadar kıymet verirler.

Hem zevkli ve cazibedar velâyet tereşşuhâtı karşısında Risale-i Nur'un hizmetindeki meşakkat, mücâhede, külfet bulunduğundan Feyzi'ye hitaben beyan edilen hakikat o tarafa da faydası olur, diye leffen size gönderildi.

Umum kardeşlerime birer birer selâm ediyorum.



Feyzi Kardeşim!

Sen Isparta vilâyetindeki kahramanlara benzemek istiyorsan, tam onlar gibi olmalısın. Hapishânede –Allah rahmet eylesin– mühim bir şeyh ve mürşid ve cazibedar bir Nakşî evliyasından bir zât, dört ay mütemâdiyen Risale-i Nur'un elli-altmış şâkirtleri içinde celbkârâne sohbet ettiği hâlde, yalnız birtek şâkirdi muvakkaten kendine çekebildi. Mütebâkisi, o cazibedar şeyhe karşı müstağni kaldılar. Risale-i Nur'un yüksek, kıymettar hizmet-i imaniyesi onlara kâfi olarak kanaat veriyordu.

O şâkirtlerin gayet keskin kalb basireti, şöyle bir hakikati anlamış ki:

Risale-i Nur'a hizmet ise imanı kurtarıyor; tarîkat ve şeyhlik ise velâyet mertebeleri kazandırıyor. Bir adamın imanını kurtarmak ise on mümini velâyet derecesine çıkarmaktan daha mühim ve daha sevaplıdır.[1]

---

[1] Peygamberimiz'in (s.a.s.) Hz. Ali'ye (r.a.) söylediği hadis-i şerif için bkz.: "Yâ Ali! Allah'a yemin ederim ki, senin vâsıtanla birinin hidayete ermesi, (yeryüzü dolusu) kızıl deveyi Allah yolunda infak etmekten daha hayırlıdır." (Buhârî, *Fedâilü ashabi'n-Nebi* 9; Müslim, *Fedâilü's-sahabe* 33, 34).

Celbkârâne: Kendine çeker bir tarzda.
Cifir hesabı: Rakam ve harflerden birtakım gaybî işaretler tesbit etmeye çalışan bir hesaplama yöntemi.
Külfet: Zorluk.
Leffen: Sarılmış olarak, zarf veya mektup içine koyarak.
Nakşî: Nakşibendî tarikatına mensup.
Mütebâki: Geriye kalan, diğer.
Suhuf: Sayfalar.
Velâyet tereşşuhâtı: Velâyet yolunun semereleri, ikramları, kerametleri, cilveleri.

Çünkü iman, saadet-i ebediyeyi kazandırdığı için bir mümine küre-i arz kadar bir saltanat-ı bâkiyeyi temin eder. Velâyet ise müminin cennetini genişlettirir, parlattırır. Bir adamı sultan yapmak, on neferi paşa yapmaktan ne kadar yüksek ise bir adamın imanını kurtarmak, on adamı velî yapmaktan daha sevaplı bir hizmettir.

İşte bu dakik sırrı, senin Ispartalı kardeşlerin bir kısmının akılları görmese de umumunun keskin kalbleri görmüş ki, benim gibi bîçâre günahkâr bir adamın arkadaşlığını evliyalara, belki de eğer bulunsaydı müçtehitlere dahi tercih ettiler.

Bu hakikate binâen bu şehre bir kutup, bir gavs-ı âzam gelse "Seni on günde velâyet derecesine çıkaracağım." dese, sen Risale-i Nur'u bırakıp onun yanına gitsen, Isparta kahramanlarına arkadaş olamazsın.

44

بِاسْمِهِ[1] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ حَاصِلِ ضَرْبِ حُرُوفِ مَا أَرْسَلْتُمْ لَنَا مِنَ الرَّسَائِلِ فِي عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ هٰذِهِ اللَّيْلَةِ الرَّغَائِبِ وَلَيْلَةِ الْمِعْرَاجِ وَلَيْلَةِ الْبَرَاءَةِ وَلَيْلَةِ الْقَدْرِ وَأَعْطَاكُمُ اللّٰهُ بِعَدَدِهَا ثَوَابًا وَحَسَنَاتٍ، اٰمِينَ[3]

Aziz ve Sıddık Kardeşlerim ve Fedakâr ve Sâdık Arkadaşlarım!

Evvelâ: Sizin bu mübârek şuhûr-u selâse ve içindeki kıymettar leyâli-i mübârekeleri tebrik ediyoruz. Cenâb-ı Hak, her bir geceyi sizin hakkınızda birer Leyle-i Regâib ve Leyle-i Kadir kıymetinde size sevap versin, âmin!

---

1 O'nun (c.c.) adıyla.
2 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
3 Bize gönderdiğiniz risalelerdeki harflerin; Regâib, Miraç, Berât ve Kadir gecelerindeki dakikaların âşireleriyle çarpımından çıkan sayı adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun. Ve Cenâb-ı Hak size bir o kadar da sevap ve hasene ihsan etsin, âmin!

Gavs-ı âzam: Sıkışanlara, darda kalanlara Allah'ın izniyle –Hızır gibi– imdâd eden; velilere de mânevî seyahatlerinde karşılaştıkları vartalarda hususî yardımda bulunan büyük veli.
Kutup: En büyük veli, hidayet rehberi, insan-ı kâmil.
Leyâli-i mübâreke: Mübârek kandil geceleri.
Leyle-i Kadir: Kadir Gecesi.
Leyle-i Regâib: Regâib Gecesi.
Müçtehit: Dinin temel kaynaklarından hüküm çıkarma bilgi ve kabiliyetine sahip olan kimse.
Şuhûr-u selâse: Üç aylar. Recep, Şaban, Ramazan ayları.

Sâniyen: Sizin bu defa nurlu hediyelerinizin her harfine mukabil Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn, defter-i a'mâlinize bin hasene yazsın ve Âsım'ın* ruhuna bin rahmet versin, âmin!

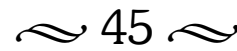
Sâlisen: Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın ve Risale-i Nur'un hazinelerinin kerametli ve yaldızlı bir anahtarı olan kalem-i Hüsrevî, elhak Mu'cizât-ı Ahmediye'nin *(aleyhissalâtü vesselâm)* gizli güzelliğini her göze gayet parlak ve güzel gösteriyor. Cenâb-ı Hak, bu kalemi bu hizmette muvaffak ve dâim eylesin, âmin!

Mübârek Heyeti'nin büyük bir kahramanı Büyük Ali'nin sisteminde Küçük Ali'nin Mu'cizât-ı Kur'âniye'si, Mu'cizât-ı Ahmediye'nin tam mutâbık bir bâki pırlanta tarzında mevki aldı. Erhamü'r-râhimîn, her harfine mukabil yazana on sevap ihsan eylesin, âmin!

Mehmed Tâhirî, Küçük Lütfi'nin hayrü'l-halefi ve Atabey'in kahramanı, bu havaliye nurlu ve güzel hediyeleri çok kıymettardır. Rahmânü'r-Rahîm, hazine-i rahmetinden ona ve pederine her hurufuna ve her kelimeye mukabil rahmet etsin, âmin!

Aydınlı Hasan Ulvi'nin kuvvetli kalemi, inşallah merhum Âsım'ın noksan bıraktığı vazife-i nuriyeyi tekmil edecek ve o güzel kalemle Âsım'ın ve Lütfi'nin ruhlarını şâd edecek. Onun küçük hediyesi, ilerideki kıymettar hizmetlerini ihsas ederek büyük bir mevki aldı. Allah ondan razı olsun, âmin!

Risale-i Nur'un erkân-ı mühimmesinden ve resâil içinde suâlleriyle ehemmiyetli bir mevki tutan ve onunla beraber mânen yaşayan kardeşimiz Re'fet Bey'in mektubuyla ve Gül fabrikasının gül-ü Muhammedî *(aleyhissalâtü vesselâm)* bahçesini yetiştiren Hüsrev'in mektubuna ayrı birer mektupla cevap yazmak isterdim. Fakat şimdilik vakit müsaade etmedi.



Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Sizin mektuplarınızdan o kadar mesrur oldum ki tarif edemem. Hususan Hüsrev'in çok kıymettar iki mektubunda, Hacı Hâfız'ın köyünde Risale-i

---

Defter-i a'mâl: Amel defteri. İnsanın yaptığı bütün fiillerin kaydedildiği defter.

Erkân-ı mühimme: Önemli rükünler, ileri gelenler.

Hayrü'l-halef: Görevi teslim alacak olan, sonradan gelen hayırlı kimse.

Kalem-i Hüsrevî: Hüsrev Abi'nin kalemi, el yazısı, hattı.

Rahmânü'r-Rahîm: Yarattıklarına karşı merhamet ve ihsanı çok fazla olan, daima sonsuz ve sınırsız şefkat ve merhamet eden Hz. Allah.

Resâil: Risaleler, Risale-i Nur'lar.

Nur'un pek fevkalâde bir surette tevessüü.. o iki mektubu nüsha gibi ve bir hüccet-i kâtıa gibi saklayıp bu havalideki talebelere bir tâziyâne-i teşvik olarak gösteriliyor.

Risale-i Nur, Kur'ân'ın bir mu'cize-i mânevîsi olduğu gibi Hüsrev'in kalemi de Risale-i Nur'un pek kuvvetli bir kerameti olduğunu buraca her gün tasdik ediyoruz. Hüsrev'in mektubuna karşı uzun mektup yazmak istiyorduk, arzumuza muvaffak olamadık.

Mübârekler kahramanlarından Küçük Ali'nin mektubu da bana büyük bir ümit verdi. Merhum Abdurrahman'ın elhak tam bir halefi olan kıymettar ve mübârek büyük kardeşi olan Mustafa Hulûsi'nin,* Hâfız Ahmed isminde mübârek bir mahdumu peder ve amcaları sisteminde Risale-i Nur'a hizmet etmesi, yeniden Abdurrahman dünyaya gelmiş kadar beni müferrah etti.

Aras Atabey'de, eskide Lütfi,* Zekâi* gibi iki kıymettar şâkirtlerin yerlerini boş bırakmayan, Aras kahramanları olan Tâhir ve Abdullah Çavuş'un* Risale-i Nur'a hizmetleri, Aras hakkında endişelerimi tamamen izale etti.

İsmail oğlu Hüseyin'in hastalığı beni müteessir etti. İnşallah tam bir Lütfi olacak, çok da hizmet edecek.

Sizlerin buraya gelen mektuplarınız, kısmen tensikle Lâhika'ya dercediliyor. Size bu defa mahrem Sırr-ı إِنَّا أَعْطَيْنَا 'da[1] istihrac-ı gaybîdeki mücmel hakikate dair birden kalbe ihtar edilen bir fıkra ile Tesettür Risalesi'ne hâşiye gönderiyoruz.

Bu şuhûr-u selâse, seksen küsur sene bir ömrü kazandırıyor.[2] Elbette sizler gibi mücâhidler onu kazanmaya çalışacaksınız. Cenâb-ı Hak, her bir gecesini sizin hakkınızda Leyle-i Miraç ve Leyle-i Berat ve Leyle-i Kadir kadar kıymettar eylesin, âmin!

---

1 Kevser Sûresi'ne ait bazı sırlı bilgilerin yazıldığı risale.

2 Bkz.: "Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır!" (Kadir Sûresi, 97/3). (Bin ay, yaklaşık seksen küsur senelik bir zamana mukabil gelmektedir).

Dercetmek: İçine almak, koymak.
Hâşiye: Sayfa kenarına veya altına düşülen dipnot, açıklama.
Hüccet-i kâtıa: Kesin delil.
İstihrac-ı gaybî: Âyet veya hadislerin mana tabakalarından gayba ait manalar çıkarma.
Mübârekler: Hz. Üstad'ın Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyünden olan Nur talebelerine verdiği bir unvan.
Mücmel: Kısa, öz, açık olmayan.
Nüsha: Şifa niyetine yazılan duaların bulunduğu dualı kağıt; muska.
Tâziyâne-i teşvik: Teşvik kamçısı.
Tensik: Düzeltme, düzenleme.
Tesettür Risalesi: Lem'alar kitabındaki 24. Lem'a.
Tevessü: Genişleme, yayılma.



Ehemmiyetli fakat bir derece mahremdir.

Aziz Kardeşlerim!

Mahrem Sırr-ı إِنَّا أَعْطَيْنَا 'da cifirle istihracım, aynen Münâzarât Risalesi'nde "Bir nur çıkacak ve göreceğiz?" diye gaybî müjdeler gibi, ilhamî ve hak bir hakikati fikrimle olan tatbikatımda bir kusur vardı. O kusur beni düşündürüyordu. Münâzarât ve Sünûhât gibi risalelerdeki müjde-i nuriye ise Risale-i Nur tam halletti. Geniş daire-i siyasiye yerine yüksek bir daire-i nuriye ile o kusuru izale ettiği gibi; إِنَّا أَعْطَيْنَا Sırr-ı Mahremi'nde, on iki-on üç sene sonra "İslâmiyet'e darbe vuranların başlarında öyle müthiş bir patlayış olacak ki kıyamete kadar unutulmayacak." meâlindeki istihrac-ı cifrî çok geniş bir dairede olduğu hâlde, nur müjdesi sırrının aksine olarak dar bir dairede ve hususî bir hükûmette tatbik etmek suretiyle fikrim, o geniş daireyi ihata edemeyerek o hakikatin suretini değiştirmiş.

Hâlbuki o istihracın gösterdiği aynı tarihte, o rejimin müessisi ve başı dünyadan göçtü, darbesini yedi. Ve aynı senede, perde altında bilinmeyen ve küre-i arzın ekserini ve nev-i beşerin kısm-ı âzamını istibdadı altına alan bir müthiş cereyanın düğümü ve düğmesi ve mânen binler başından bir başı ve en müthişi olan o göçüp giden adam tokat yediği aynı zamanda, daha sene tamam olmadan o müthiş cereyanın bütün başları ve taraftarları öyle semâvî müthiş tokatlara ve şiddetli fırtınalı musibetlere tutulmaya başladılar; kıyamete kadar azabını çekecekler ve çekiyorlar. Ve edyân-ı semâviyeye ve İslâmiyet'e ettikleri cinâyetlerin cezasını çok geniş bir dairede gördüler ve görüyorlar.

Mimsiz medeniyetin pisliğiyle dünyayı mülevves ettikleri için, aynı istihracın gösterdiği tarihte o mimsiz medeniyetin başına da öyle bir semâvî tokat indi ki, en karanlık vahşetten daha aşağı indirdi.

Elhâsıl: Sırr-ı إِنَّا أَعْطَيْنَا 'da çok geniş bir daire, dar bir dairede tatbik edilmiş. Nur müjdesi ise, dar ve mânevî fakat yüksek bir daireyi geniş ve maddî

İstihrac-ı cifrî: Âyet veya hadislerin harflerinin rakam değerlerinden cifir hesabına göre birtakım bilgi, işaret çıkarma.

Mimsiz medeniyet: Değersiz medeniyet. "Medeniyet" kelimesinin başındaki "m" ve "e" harfi (Osmanlıca'da mim harfi) olmazsa "değersizlik, alçaklık" anlamında "deniyet" kalır.

Müessis: Tesis eden, kuran, temel atan.

Mülevves etmek: Kirletmek, pisletmek.

bir daire suretinde tasvir edilmişti. Cenâb-ı Hakk'a yüz bin şükrediyorum ki bu iki kusurumu kuvvetli bir ihtar-ı mânevî ile ıslah etti. [1] يُبَدِّلُ اللّٰهُ سَيِّاٰتِهِمْ حَسَنَاتٍ sırrına mazhar eyledi. [2] اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ بِعَدَدِ ذَرَّاتِ الْكَائِنَاتِ

Aziz Kardeşlerim! Sakın bu fıkranın vâsıtasıyla o sırr-ı mahremi fâş etmeyin ve o risaleyi de araştırmayın. Yalnız bu fıkrayı zararsız görseniz haslara gösterebilirsiniz.

47

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bu defaki mektuplarınız gelmeden evvel, bir ihtar ile kendi cevabını kerametkârâne yazdırmış. Demek mektup sahiplerinin fevkalâde sadâkatleri keramet derecesine çıkmış.

Kardeşlerim! Mektuplarınızda çok yüksek düşünce ve takdirât binden bir hisse de benim olsa hadsiz şükrederim. Belki Risale-i Nur'un mânevî şahsiyeti ve çok kesretli talebeleri içinde bilmediğimiz gayet yüksek bir makam sahibi bir zâtın tesirâtı ve kumandası hissediliyor. Benim gibi bin derece uzak bir bîçâre tasavvur ediliyor. Hakkım olmadan bana verilen ziyade ehemmiyetiniz, inşallah size zararı olmaz. Fakat Risale-i Nur'un hüsn-ü cereyanına zarar ihtimali var. Siz bir hakikati hissediyorsunuz. Ve fevkalâde sadâkat ve ihlâsınız, inşallah hak görür, fakat surette bazen aldanılır. Biz hizmetle mükellefiz. Neticeleri ve muvaffakiyet, Cenâb-ı Hakk'a aittir.

48

Ehemmiyetlidir.

Risale-i Nur talebelerinden bir kısım kardeşlerimin, benim haddimin çok fevkinde hüsn-ü zanlarını ve ifratlarını tâdil etmek için ihtar edilen bir muhâveredir.

Bundan kırk-elli sene evvel büyük kardeşim Molla Abdullah* *(rahmetullâhi aleyh)* ile bir muhâveremi hikâye ediyorum:

---

1 "Allah onların kötülüklerini iyiliklere, günahlarını sevaplara çevirir." (Furkan Sûresi, 25/70).
2 Kâinatın zerreleri adedince Allah'a hamdolsun.

Fâş etmek: Açıklamak, ifşa etmek.
İfrat: Aşırılık, bir şeyin çok fazla olması (tefritin zıddı).
Kerametkârâne: Kerametli bir tarzda.
Kesretli: Çokça, çok sayıda.
Muhâvere: Karşılıklı konuşma, diyalog.

O merhum kardeşim, evliya-yı azîmeden olan Hazreti Ziyaeddin'in* *(kuddise sirruh)* has müridi idi. Ehl-i tarîkatça, mürşidinin hakkında müfritâne muhabbet ve hüsn-ü zan etse makbul gördükleri için o merhum kardeşim dedi ki:

"Hazreti Ziyaeddin bütün ulûmu biliyor. Kâinatta kutb-u âzam gibi her şeye ıttılâı var." Beni onunla raptetmek için çok harika makamlarını beyan etti.

Ben de o kardeşime dedim ki:

"Sen mübalâğa ediyorsun. Ben onu görsem, çok meselelerde ilzam edebilirim. Hem sen benim kadar onu hakikî sevmiyorsun. Çünkü kâinattaki ulûmları bilir bir kutb-u âzam suretinde tahayyül ettiğin bir Ziyaeddin'i seversin. Yani o unvanla bağlısın, muhabbet edersin. Eğer perde-i gayb açılsa, hakikati görünse senin muhabbetin ya zâil olur veyahut dörtten birisine iner. Fakat ben, o zât-ı mübâreki senin gibi pek ciddî severim, takdir ederim. Çünkü sünnet-i seniyye dairesinde, hakikat mesleğinde ehl-i imana hâlis ve tesirli ve ehemmiyetli bir rehberdir. Şahsî makamı ne olursa olsun, bu hizmeti için ruhumu ona feda ederim. Perde açılsa ve hakikî makamı görünse değil geri çekilmek, vazgeçmek, muhabbette noksan olmak, bilakis daha ziyade hürmet ve takdirle bağlanacağım. Demek ben hakikî bir Ziyaeddin'i, sen de hayalî bir Ziyaeddin'i seversin."(Hâşiye)

Benim o kardeşim insaflı ve müdakkik bir âlim olduğu için benim noktayı nazarımı kabul edip takdir etti.

Ey Risale-i Nur'un kıymettar talebeleri ve benden daha bahtiyar ve fedakâr kardeşlerim!

Şahsiyetim itibarıyla sizin ziyade hüsn-ü zannınız belki size zarar vermez; fakat sizin gibi hakikatbîn zâtlar vazifeye, hizmete bakıp, o noktada bakmalısınız. Perde açılsa, benim baştan aşağıya kadar kusurâtla âlûde mahiyetim görünse, bana acıyacaksınız. Sizi kardeşliğimden kaçırmamak, pişman etmemek

---

Hâşiye: Çünkü sen, muhabbetini ona pek pahalı satıyorsun. Verdiğin fiyatın yüz defa ziyade bir mukabil düşünüyorsun. Hâlbuki onun hakikî makamının fiyatına en büyük muhabbet de ucuzdur.

Âlûde: Karışık, iç içe.
Evliya-yı azîme: Büyük veliler.
Hakikatbîn: Hakikati gören, doğru görüşlü.
Ittılâ: Öğrenme, haberdar olma.
İlzam etmek: Delil göstererek susturmak.
Kutb-u âzam: Pek büyük veli, Allah dostu.
Müdakkik: İnceleme ve araştırmalarında alabildiğine hassas, dikkatli, titiz kimse.
Müfritâne: İleri gider, aşırı bir tarzda.
Ulûm: İlimler.
Zâil olmak: Yok olmak, kaybolmak.

için şahsiyetime karşı haddimin pek fevkinde tasavvur ettiğiniz makamlara irtibatınızı bağlamayınız.

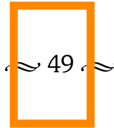
Ben size nisbeten kardeşim; mürşidlik, haddim değil. Üstad da değilim, belki ders arkadaşıyım. Ben sizin, kusurâtıma karşı şefkatkârâne dua ve himmetlerinize muhtacım. Benden himmet beklemeniz değil, bana himmet etmenize istihkakım var.

Cenâb-ı Hakk'ın ihsan ve keremiyle sizlerle gayet kudsî ve gayet ehemmiyetli ve gayet kıymettar ve her ehl-i imana menfaatli bir hizmette taksimü'l-mesâî kaidesiyle iştirak etmişiz. Tesânüdümüzden hâsıl olan bir şahs-ı mânevînin fevkalâde ehemmiyet ve kıymeti ve üstadlığı ve irşadı bize kâfidir.

Hem madem bu zamanda her şeyin fevkinde hizmet-i imaniye, en ehemmiyetli bir vazifedir.. hem kemiyet ise keyfiyete nisbeten ehemmiyeti azdır.. hem muvakkat ve mütehavvil siyaset âlemleri ebedî, dâimî, sabit hidemât-ı imaniyeye nisbeten ehemmiyetsizdir, mikyas olamaz, medar da olamaz. Risale-i Nur'un tâlimâtı dairesinde ve bizlere bahşettiği hizmet noktasında feyizli makamlara kanaat etmeliyiz. ***Haddinden fazla fevkalâde hüsn-ü zan ve müfritâne âlî makam vermek yerine, fevkalâde sadâkat ve sebat ve müfritâne irtibat ve ihlâs lâzımdır. Onda terakki etmeliyiz.***

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي [1]

Kardeşiniz
Said Nursî



49

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Risale-i Nur'un kahramanı olan Hüsrev'in bu defaki iki hediye-i kudsiyesi ve kerametkârâne o iki semâvî hediyenin mânevî i'câzını gözlere de gösterir bir tarzda bu şuhûr-u selâsede bizlere ve bu muhite hediye etmesi, Risale-i Nur nokta-yı nazarında mu'cizâne bir hizmettir. İnşallah o Gül fabrikasının kalemi, buraları da bir gülistana çevirecek. Cenâb-ı Hak, o kalem sahibine, yazdığı

---

[1] Bâkî olan yalnız Allah'tır.

Hidemât-ı imaniye: İman hizmetleri.
Medar: Dayanak, vesile, sebep
Mikyas: Ölçü, ölçek.
Mütehavvil: Bir hâlde durmayan, başka bir şekle girip değişen.
Taksimü'l-mesâî: İş, görev paylaşımı.

her harf-i Kur'ân'a mukabil, Leyle-i Kadir'deki gibi otuz bin sevap ve rahmet ve hasene versin, âmin, âmin, âmin!

Aziz kardeşlerim! Sadâkatinizden tereşşuh eden ve haddimin pek çok fevkinde hüsn-ü zannınıza karşı bundan evvel verdiğim cevabın bir tetimmesi olarak, bu gelecek fıkrayı iki gün evvel yazmıştık. Sizin fevkalâde sadâkat ve ulüvv-ü himmetinizden tereşşuh eden bir hafta evvelki mektubunuza karşı hüsn-ü zannınızı bir derece cerheden benim cevabımın hikmeti şudur ki:

Bu zamanda öyle fevkalâde hâkim cereyanlar var ki, her şeyi kendi hesabına aldığı için, faraza hakikî beklenilen ve bir asır sonra gelecek o zât dahi bu zamanda gelse, harekâtını o cereyanlara kaptırmamak için siyaset âlemindeki vaziyetten ferâgat edecek ve hedefini değiştirecek diye tahmin ediyorum.

Hem üç mesele var: *Biri* ***hayat****, biri* ***şeriat****, biri* ***iman****dır. Hakikat noktasında en mühimmi ve en âzamı, iman meselesidir. Fakat şimdiki umumun nazarında ve hâl-i âlem ilcââtında en mühim mesele hayat ve şeriat göründüğünden o zât şimdi olsa da, üç meseleyi birden umum rûy-i zeminde vaziyetlerini değiştirmek, nev-i beşerdeki câri olan âdetullaha muvâfık gelmediğinden, her hâlde en âzam meseleyi esas yapıp öteki meseleleri esas yapmayacak. Tâ ki iman hizmeti, safvetini umumun nazarında bozmasın ve avâmın çabuk iğfal olunabilen akıllarında o hizmet başka maksatlara âlet olmadığı tahakkuk etsin.*

Hem yirmi seneden beri tahripkârâne eşedd-i zulüm altında o derece ahlâk bozulmuş ve metânet ve sadâkat kaybolmuş ki, ondan belki de yirmiden birisine itimat edilmez. Bu acîb hâlâta karşı çok fevkalâde sebat ve metânet ve sadâkat ve hamiyet-i İslâmiye lâzımdır; yoksa akîm kalır, zarar verir.

Demek en hâlis ve en selâmetli ve en mühim ve en muvaffakiyetli hizmet, Risale-i Nur şâkirtlerinin daireleri içindeki kudsî hizmettir. Her neyse... Bu mesele şimdilik bu kadar yeter.

Âdetullah: Cenâb-ı Hakk'ın icraatında uyguladığı kanunlar.
Cerhetmek: Çürütmek, yaralamak.
Eşedd-i zulüm: Çok şiddetli zulüm.
Ferâgat etmek: Maddî-mânevî her türlü hakkından vazgeçmek, şahsî bir şey istememek.
Hamiyet-i İslâmiye: Dinî değerlere sahip çıkma, koruma duygusu, gayreti.
İğfal olunmak: Aldatılmak, kandırılmak.
İlcâât: Zorlamalar, mecburiyetler.
Tahripkârâne: Tahrip edici, yıkıcı bir şekilde.
Tereşşuh etmek: Sızmak.
Ulüvv-ü himmet: Yüksek gayret.

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ve bu eyyâm-ı mübârekede dua ederiz ve makbul dualarını gelecek eyyâm ve leyâli-i mübârekede istiyoruz.

Elhak, Tâhirî'nin de Lemeât hediyesini pek çok kıymettar gördük. İnşallah bu havalide ona çok sevap kazandıracak. Tam bir Lütfi'dir. Allah, muvaffak eylesin.

~ 50 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Sizin Leyle-i Berât'ınızı ve gelecek Ramazan'ınızı tebrik eder ve bu gelecek Leyle-i Kadri hakkınızda ve hakkımızda bin aydan daha hayırlı olmasını ve defter-i a'mâlimize böyle geçmesini Cenâb-ı Hak'tan niyaz ediyoruz. Ve böylece bayrama kadar

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ لَيْلَةَ قَدْرِنَا فِي هٰذَا الرَّمَضَانِ خَيْرًا مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ لَنَا
وَلِطَلَبَةِ الرَّسَائِلِ النُّورِ الصَّادِقِينَ[1]

duasını etmeye niyet ettik.

Hem sizin iki Mu'cizeli Kur'ân'ı bizlere bu mübârek aylarda göndermeniz, inşallah o derece medar-ı bereket ve sevap ve hasenât ve fütuhat olacak ki hakkımızda bu Ramazan'ın her bir günü bir Leyle-i Kadir hükmüne geçeceğini rahmet-i ilâhiyeden ümit ederiz.

Şimdiden biz tedbir ettik ki; iki Kur'ân'ı, Risale-i Nur'un buradaki has talebeleri, Ramazan-ı Şerif'te her biri her günde bir cüzünü sizinle beraber okumakla, Ramazan'ın her gününde bir hatme-i Kur'âniye olarak, mânevî ve çok geniş bir mecliste, Isparta ve Kastamonu'yu ihata eden bir dairede halka tutan Risale-i Nur talebelerinin ve o dairenin merkezinde sizler bulunmak cihetiyle Risale-i Nur şâkirtlerinin etrafınızda olarak, Nakşî'de "hatme-i hâcegân" tarzında fakat çok büyük bir mikyasta Risale-i Nur'un bütün şâkirtleri mânen hâzır ve o dairede bulunuyor niyetiyle, tasavvuruyla okunmak, o kudsî hatmeyi yapmak Cenâb-ı Hakk'ın rahmetinden tevfik niyaz ederiz.

---

1 Allah'ım! Bu Ramazan'da Kadir gecemizi bize ve sâdık Risale-i Nur talebelerine bin aydan daha hayırlı kıl.

Hatme-i Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'i baştan sona hatmetme, okuyup bitirme.
Hatme-i hâcegân: Nakşibendî tarikatı mensuplarının belirli günlerde mürşidlerinin huzurunda toplanarak belirli sûre ve duaları yine belirli sayılarda okuyup bitirmeleri.
Tedbir etmek: Düşünerek karar vermek, plânlamak, yol çizmek.

Sâniyen: Hacı Hâfız'ın Sav köyünün kahraman talebelerinin fevkalâde hizmetleri, oralarda sebeb-i teşvik ve medar-ı gayret ve numûne-i imtisal olduğu gibi bu havalide dahi onların o harikulâde sa'y u gayretleri, fevkalâde hüsn-ü misal ve numûne-i gayret olarak ehemmiyetli bir intibah ve iştiyaka sebebiyet vermiş. Kahraman Hüsrev'in onlara dair mektupları, mübârek nüshalar gibi tembellik, lâkaytlık hastalıklarına müptelâ olanlara şifa olur, ellerde gezer.

Sâlisen: Sizin buraya gelen kıymettar mektuplarınızı Lâhika'ya yazmışız; fakat bazı kelimeleri tayyettik. Müfritâne hüsn-ü zandan gelen cümleleri tâdil ettik, gücenmeyiniz.

Râbian: İslâmköyü, Kuleönü ortasında olan ve Sıddık Sabri ve Lütfi gibi talebeleri yetiştiren Atabey, Aras karyesi çok defa hatırıma geliyordu. "Acaba bu köy neden geri kaldı, söndü?" diye düşünüp müteessir oluyordum. Fakat Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükrolsun ki Tâhir ve Abdullah Çavuş o endişemi tamamıyla izale ettiler, büyük bir tesellî bana verdiler. Hatta Tâhir'in bu defa bize hediye ettiği Lem'alar ve Yedinci Şuâ'ı bir cilt içinde cilt ettikten sonra mütâlaa ettim. O Tâhirî'de bir Hüsrev, bir Lütfi, bir Âsım gördüm. Cenâb-ı Hak ondan ve sizlerden ebediyen razı olsun. Onun o nüshası, burada çok iş görecek inşallah.

Kur'ân-ı Azîmüşşan ve Mu'cizü'l-Beyan'ın Hizbü'l-Ekberü'l-Âzam nâmında, Resâili'n-Nuriye'nin menbaları ve esasları olan beş yüzden fazla âyâtları yazdık. Bu Ramazan'da size göndermeye muvaffak olamadık. İnşallah bir vakit size gönderilecek.

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ve dua ederiz. Ve bu mübârek eyyâmda ve leyâlide dualarını isteriz.

Âyât: Âyetler.
Hizbü'l-Ekberü'l-Âzam: Üstad Hazretleri'nin, Kur'ân-ı Kerîm'den Risale-i Nur'un üstadı ve kaynağı kabul ettiği bazı âyetleri zikir ve dua maksadıyla okumak için derleyerek bir araya getirdiği dua kitabı.
İntibah: Uyanıklık, ayılma.
Leyâli: Geceler.
Numûne-i imtisal: Örnek alınacak model, ideal.
Nüsha: Şifa niyetine yazılan duaların bulunduğu dualı kağıt; muska.
Resâili'n-Nuriye: Nur Risaleleri.
Tayyetmek: Çıkarmak, kaldırmak.

51

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[3]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Gavs-ı Âzam'ın فَاِنَّكَ مَحْرُوسٌ بِعَيْنِ الْعِنَايَةِ[4] teminkârâne fıkrası, şimdiye kadar Risale-i Nur'un şâkirtleri hakkında tamamen mutâbık çıktı. İnşallah Hüsrev, Rüştü, Re'fet gibi kardeşlerimizin, bilhassa Hüsrev gibi çok metin bir rüknün mufârakatı sureten elîm ve zararlı göründüğü hâlde gayet hayırlı bir suret almasını rahmet-i ilâhiyeden ümitvârız.

Hatta hapsimiz musibeti, gerçi zâhirî bir azap idi, fakat hakikat noktasında hizmetimiz hakkında büyük bir inâyet ve rahmete çevrildi. Lillâhilhamd sizlerin gayretinizle o havalide çok Hüsrev'ler var; meydana çıkmaya başlamışlar. Belki çok zamandan beri mütemâdiyen çalışmaktan Hüsrev'e bir istirahat verildi. Ve kıymettar kalemi yerinde mübârek lisanı ve hâlisâne ahvâli yine kudsî hizmetini idâme etmesini inâyet-i ilâhiyeden ümitvârız. Nasıl ki Feyzi ve Salahaddin'in* askerliği de öyle mübârek oldu.

Kardeşlerim! Bu hâdise münasebetiyle Risale-i Nur'un tam mutâbık çıkan bir ihbar-ı gaybîsini beyan ediyorum:

Hüsrev ve Hulûsi ve Rüştü ve Re'fet gibi Risale-i Nur'un çok şâkirtleri, meslek-i askeriye ve bu İkinci Harb-i Umumiye'ye münasebettar bir surette girmelerini ve ikinci bir harb-i umumî olacağını ve iştirakimizi, yani talebelerin iştirakini altı-yedi sene evvel haber vermiş. Çünkü Yirmi Sekizinci Lem'a olan İkinci Keramet-i Aleviye'nin İkinci Emâre'de فَيَا حَامِلَ الْاِسْمِ[5] bahsinde

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.
2 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.
4 "Muhakkak ki sen, inâyet gözüyle gözetilip korunmaktasın." (Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzelî)* s.562).
5 "Ey (kadri yüce) ismi taşıyan!" (Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzelî)* s.527).

Gavs-ı Âzam: "En büyük veli" anlamında Hz. Abdülkadir Geylânî'nin lâkabı (k.s.).
Hâlisâne: Dupduru, tertemiz bir gönül ile.
İdâme etmek: Devam ettirmek, sürdürmek.
İhbar-ı gaybî: Gayba ait, bilinmeyen bir şeyi haber vermek.
Mufârakat: Ayrılık.
Teminkârâne: Güvence verircesine, garanti eder bir şekilde.

فَقَاتِلْ وَلَا تَخْشَ[1] beraber olsa, bin dokuz yüz kırk küsur oluyor. Allahu a'lem, o tarihte bir harb-i umumîye iştirakimizi, yani eski müttefikle değil belki taraftarâne onun hasmıyla iştirake işaret ediyor, diye haber vermiş. İşte şimdi aynı tarihtir ki Risale-i Nur'un erkân-ı mühimmesi iştirak ediyor.

Kardeşlerimize birer birer selâm ederiz. Hilmi,* Feyzi, Nazif, Emin sizlere selâm ve arz-ı hürmet ederler.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[2]

Said Nursî

~ 52 ~

بِاسْمِهِ[3] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[4]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ حَاصِلِ ضَرْبِ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ لَيْلَةِ الْقَدْرِ فِي حُرُوفِ الْقُرْاٰنِ[5]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Bütün ruh u canımla mübârek Ramazan'ınızı tebrik ederim. Ve o mübârek şehirde ettiğiniz duaların, Cenâb-ı Hak yanında makbul olmasını Erhamü'r-râhimîn'den niyaz ederim.

Sâniyen: Bu seneki Ramazan-ı Şerif hem Âlem-i İslâm için, hem Risale-i Nur şâkirtleri için gayet ehemmiyetli, pek çok kıymetlidir.

Risale-i Nur şâkirtlerinin iştirak-i a'mâl-i uhreviye düstur-u esasiyeleri sırrınca, her birisinin kazandığı miktar, her bir kardeşlerine aynı miktar defter-i a'mâline geçmesi, o düsturun ve rahmet-i ilâhiyenin muktezası olmak haysiyetiyle, Risale-i Nur dairesine sıdk ve ihlâsla girenlerin

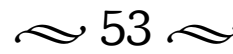
---

1 "Savaş, korkma..!" (Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzelî)* s.527).
2 Bâkî olan yalnız Allah'tır.
3 O'nun (c.c.) adıyla.
4 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
5 Kadir gecesindeki dakikaların âşirelerinin Kur'ân'ın harfleriyle çarpımından çıkan sayı adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Arz-ı hürmet etmek: Saygısını takdim etmek, sunmak.
Erhamü'r-râhimîn: Merhametlilerin en merhametlisi.
Haysiyet: İtibar, cihet, dolayı.
İştirak-i a'mâl-i uhreviye: Âhirete yönelik bütün amellerde yapılan ortaklık.
Mukteza: Gerek, îcab.
Şehir: Ay.

kazançları pek azîm ve küllîdir. Her biri, binler hisse alır. İnşallah emvâl-i dünyeviyenin iştiraki gibi inkısam ve tecezzî etmeden her birisine aynı amel defterine geçmesi; bir adamın getirdiği bir lâmba, binler aynaların her birisine aynı lâmba inkısam etmeden girmesi gibidir.

Demek, Risale-i Nur'un sâdık şâkirtlerinden birisi, Leyle-i Kadr'in hakikatini ve Ramazan'ın yüksek mertebesini kazansa umum hakikî sâdık şâkirtler sahip ve hissedar olmak, vüs'at-i rahmet-i ilâhiyeden çok kuvvetli ümitvârız.



Aziz, Sıddık, Mübârek, Kahraman Kardeşlerim!

Evvelâ: Bu mübârek Ramazan'da, iştirak-i a'mâl düstur-u esasıyla her bir has kardeşimizin kırk bin dili bulunan bir melâike[1] hükmünde, kırk bin dillerle, yani kardeşlerin adedince mânevî dilleriyle ettikleri ve edecekleri dualar, rahmet-i ilâhiye nezdinde makbul olmasını, o lisanlar adedince, Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn'den niyaz ediyoruz. Bu mahiyetteki Ramazan'ınızı tebrik ediyoruz.

Sâniyen: Bu defaki müteaddit tesirli ve sürûrlu ve müjdeli mektuplarınıza karşı, bir kitap kadar cevap vermek lâyık iken, vaktin müsaadesizliğiyle kısa cevabımdan gücenmeyiniz. En başta kahramanlar yatağı olan Sav köyünün ehemmiyetli bir talebesi olan Ahmed'in* mektubunda öyle bir mesele gördüm ki beni sürûr yaşlarıyla ağlattırdı. Cenâb-ı Hakk'a yüz binler şükrolsun. Risale-i Nur'un tamam kıymetini, o köyün mübârek vâlideleri, hanımları tamam anlamışlar. O mübârek hanımların, o kıymettar ve hâlis âhiret hemşirelerimin, Risale-i Nur'un intişarına gösterdikleri fedakârlık, beni ve bizi kemâl-i sürûrdan ağlattırdı.

Zaten Risale-i Nur'un mesleğindeki en mühim bir esası şefkat olduğundan ve şefkat madenleri de hanımlar olduğundan çoktan beri beklerdim ki, kadınlar âleminde Risale-i Nur'un mahiyeti anlaşılsın.

Lillâhilhamd bu havalide de bu yakında erkeklerden ziyade bir iştiyak ve faaliyetle buradaki hanımlar tam çalışıyorlar, Savlı mübâreklerin hemşireleri

---

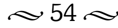
[1] Bkz.: Taberî, *Câmiu'l-beyân* 15/156; Ebu'ş-Şeyh, *Azame* 2/547, 740, 742, 747, 3/868; İbn-i Kesîr, *Tefsîru'l-Kur'ân* 3/62.

Emvâl-i dünyeviye: Dünyaya ait mallar.
İnkısam / tecezzî: Bölünme, parçalanma.
Nezd: Yan, kat, huzur.
Vüs'at-i rahmet-i ilâhiye: İlâhî rahmetin enginliği.

olduklarını gösteriyorlar. Bu iki tezahür bu zamanda bir fâl-i hayırdır ki o şefkat madenlerinde Risale-i Nur parlayacak, fütuhat yapacak.

Hem Sav köyünün bahadır çobanları torbalarında Risale-i Nur'u yazmak için taşımaları, aynı oradaki hanımların fedakârlıkları gibi bu havalide gayet tesirli bir medar-ı teşvik olacak. O hanımların ve o çobanların hususî isimlerini bilmek arzu ediyoruz; tâ hususî isimleriyle has talebeler içine girsinler.

Kâtip Osman'ın* hakikatli rüyası, elhak büyük bir hakikate işaret veriyor; çok mübârek ve müjdelidir. –Rüştü'nün rüyasında Peygamberimiz'in *(aleyhissalâtü vesselâm)* emriyle Hazreti Sıddık *(radiyallâhu anh)*, minberde Yirmi Dokuzuncu Söz'ü hutbesinde göstermesi gibi– o gökten inen hûriye de Lâhikayı hutbe olarak okuması,[1] Risale-i Nur'un makbuliyetine güzel bir işarettir.


54

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Latîf ve mânidar ve beşaretli iki hâdiseyi beyan ediyorum:

Birincisi: Me'yusâne bir hâtıradan müjdeli bir ihtar:

Bugünlerde hatırıma geldi ki: "Hayat-ı içtimaiyeye giren hangi şeye temas etse, ekseriyetle günahlara maruz kalıyor. Her cihette günahlar serbestçe insanı sarıyorlar. Bu kadar günahlara karşı insanın hususî ibadet ve takvası nasıl mukabele edebilir?" diye me'yusâne düşündüm.

Hayat-ı içtimaiyedeki Risale-i Nur talebelerinin vaziyetlerini tahattur ettim. Risale-i Nur şâkirtleri hakkında necatlarına ve ehl-i saadet olduklarına dair kuvvetli işaret-i Kur'âniyeyi[2] ve beşaret-i Aleviyeyi ve Gavsiyeyi düşündüm. Kalben dedim ki: "Herbiri bin yerden gelen günahlara karşı bir dille nasıl mukabele eder, galebe eder, necat bulur?" diye mütehayyir kaldım. Bu tahayyürüme mukabil ihtar edildi ki:

Risale-i Nur'un hakikî ve sâdık şâkirtlerinin mâbeynlerindeki düstur-u esasiye olan iştirak-i a'mâl-i uhreviye kanunuyla ve samimî ve hâlis

---

1 Kâtip Osman Abi'nin rüyasına dair fıkra için bkz.: Sikke-i Tasdik-i Gaybî, s.43, Şahdamar Yayınları.
2 Bkz.: Şuâlar, Birinci Şuâ, 5. ve 26. Âyetler.

Beşaret-i Aleviye ve Gavsiye: Hz. Ali Efendimiz'in (r.a.) ve Abdülkadir Geylânî (k.s.) Hazretleri'nin müjdesi. (Bkz.: Beşaret-i Aleviye için 18. ve 28. Lem'a ile 8. Şuâ risalesi; beşaret-i Gavsiye için 8. Lem'a risalesi).

Fâl-i hayır: Hayır alâmeti, hayra yorulan durum.

Hûriye: Hûri, cennet kadını.

İşaret-i Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'in işareti, iması.

Me'yusâne: Ümitsizce.

Tahattur etmek: Hatırlamak.

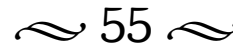
Tahayyür: Şaşırma, hayret içinde kalma.

tesânüd sırrıyla her bir hâlis, hakikî şâkirt, bir dille değil, belki kardeşleri adedince dillerle ibadet edip istiğfar eder. Bin taraftan hücum eden günahlara, binler dille mukabele eder. Bazı melâikenin kırk bin dil ile zikrettikleri[1] *gibi hâlis, hakikî, müttakî bir şâkirt dahi kırk bin kardeşinin dilleriyle ibadet eder, necata müstahak ve inşallah ehl-i saadet olur.*

Risale-i Nur dairesinde sadâkat ve hizmet ve takva ve içtinab-ı kebâir derecesiyle, o ulvî ve küllî ubûdiyete sahip olur. Elbette bu büyük kazancı kaçırmamak için takvada, ihlâsta, sadâkatte çalışmak gerektir.

İkincisi: Eski zamanda, on dört yaşında iken icâzet almanın alâmeti olan üstad tarafından sarık sardırmak, bir cübbe bana giydirmek vaziyetine mâniler bulundu. Yaşımın küçüklüğüyle, memleketimizde büyük hocalara mahsus kisve giymek yakışmadığı...

Sâniyen: O zamanda büyük âlimler, bana karşı üstadlık vaziyeti değil, ya rakip veyahut teslimiyet derecesine girdikleri için bana cübbe giydirecek ve üstadlık vaziyetini alacak kendilerine güvenenler bulunmadı. Ve evliyayı azîmeden dört-beş zâtın vefat etmeleri cihetiyle, elli altı senedir icâzetin zâhir alâmeti olan cübbeyi giymek ve bir üstadın elini öpmek, üstadlığını kabul etmek hakkımı bugünlerde, yüz senelik bir mesafede Hazreti Mevlânâ Zülcenâheyn Hâlid Ziyâeddin* kendi cübbesini, o cübbeye sarılan bir sarık ile pek garip bir tarzda bana giydirmek için gönderdiğini bazı emârelerle bana kanaat geldi. Ben de o mübârek ve yüz yaşında cübbeyi giyiyorum. Cenâb-ı Hakk'a yüz binler şükrediyorum.[(Hâşiye)]



Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Size gönderdiğimiz Hizbü'l-Ekberü'l-Kur'ânî'nin başında yazılan unvan içinde bir cümle noksan kalmış, şöyle ki:

Hâşiye: Bu mübârek emaneti, Risale-i Nur talebelerinden ve âhiret hemşirelerimizden Âsiye namında bir muhterem hanımın eliyle aldım.

1 Bkz.: Taberî, *Câmi'u'l-beyân* 15/156; Ebu'ş-Şeyh, *el-Azame* 2/547, 740, 742, 747, 3/868; İbn-i Kesîr, *Tefsîru'l- Kur'ân* 3/62.

Hizbü'l-Ekberü'l-Kur'ânî: Üstad Hazretleri'nin, Kur'ân-ı Kerîm'den Risale-i Nur'un üstadı ve kaynağı kabul ettiği bazı âyetleri zikir ve dua maksadıyla okumak için derleyerek bir araya getirdiği dua kitabı.

İçtinab-ı kebâir: Büyük günahlardan sakınma, uzak durma.

Kisve: Elbise, kıyafet.

Küllî ubûdiyet: Şümûllü, kapsamlı bir kulluk.

Müttakî: Takva sahibi. Dinin emir ve yasaklarına titizlikle uyan kimse.

Zülcenâheyn: "İki kanatlı" manasına hem ilim hem de mârifette zirvelere ulaşmış olan âlimlere verilen bir lâkap.

"Mu'cizâtlı bir vird okumak isteyen bunu okusun." yerinde "Mu'cizâtlı ve her bir harfi on ve yüz ve beş yüz ve bin ve binler kadar sevap ve meyve veren bir virdi okumak isteyen, bu semâvî virdi okusun." yazılacak.

Sâniyen: Bundan evvel müjdeli hâtırada "Herbir hâlis ve hakikî müttakî şâkirt, kardeşleri adedince dillerle ibadet edip istiğfar eder." fıkrasına, yine bir ihtarla bu gelen cümle ilâve edilsin. Cümle de budur:

"Risale-i Nur dairesine, sadâkat ve hizmet ve takva ve içtinab-ı kebâir derecesiyle, o ulvî ve küllî ubûdiyete sahip olur. Elbette bu büyük kazancı kaçırmamak için takvada, ihlâsta, sadâkatte çalışmak gerektir."

Sâlisen: Leyle-i Kadr'inizi, hem bu gelen bayramınızı bütün ruh u canımızla tebrik ve tes'id ediyoruz.


56

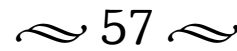
Aziz, Sıddık, Mübârek Kardeşlerim!

Dünyada medar-ı tesellîlerim ve berzah yolunda nurânî yoldaşlarım ve mahşerde inşallah şefaatçilerim! Sizin hem Leyle-i Kadr'inizi, hem bayramınızı bütün ruh u canımla tebrik ediyorum, tes'id ediyorum.

Sâniyen: Şimdiye kadar hiç görmediğim bir surette, dehşetli bir hastalıktan fevka'l-me'mul bir tarzda, Risale-i Nur'un hâlis talebelerinin şifa duasının neticesi olarak, mu'cize gibi birden harika bir kerametle şifa bulmamı size haber veriyorum. Bu vâkıayı müşâhede eden Emin ile Feyzi'nin o harika hastalığa ait bu gelecek fıkrasını medar-ı ibret için size gönderiyorum. Bütün kardeşlerimize birer birer selâm ve dua ediyorum. Hüsrev'i de merak ediyorum.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي [1]

Said Nursî


57

Isparta'daki Aziz Kardeşlerimize!

Üstadımızın hastalığı hakkındaki meşhudâtımızı arz ve Üstadımızın kesb-i âfiyetini sizlere müjde etmek istiyoruz.

---

1 Bâkî olan yalnız Allah'tır.

Berzah: Kabir âlemi, dünya ve âhiret arası.
Fevka'l-me'mul: Umulanın, beklenenin üstünde.
Kesb-i âfiyet: Sağlığına kavuşma, iyileşme.
Meşhudât: Görülen, şahit olunan şeyler.
Tes'id etmek: Tebrik etmek, kutlamak.
Vird: Belli aralıklarla devamlı okunan dua, zikir.

Ramazan-ı Şerif'te beş gün savm-ı visâl içinde gıda olarak, ekmeksiz muhallebi üç kaşık ve beş-altı kaşık da soğuk yoğurttan. Üçüncü gece yarım kaşık muhallebi ve dördüncü gecesinde iftarda sulu şehriyeden beş kaşık ve beş kaşık da sahurda, yine o şehriyeden ve yoğurttan üç-dört kaşık su sayılmamak şartıyla şehriyeden beş dirhem, yoğurt süzülse on dirhem, muhallebi susuz altı-yedi dirhem; beşinci gecede, tanesiz gibi gayet hafif şehriye beş-altı kaşık, sahurda altı-yedi kaşık pirinç çorbası. Mecmûu otuz dirhem (96 gram) gıda ile beş gün savm-ı visâli, teravih noksan olarak sâir vazifelerin yapılması, Risale-i Nur şâkirtlerini ihata eden inâyetin harikalarından bir kerametini gördük.

Üstadımızdan hiç görmediğimiz, ikimiz yani Emin, Feyzi; Barla ve Isparta Süleyman'ları gibi inceden inceye hastalık (Hâşiye) hiddetlerini tahrik etmemek için ihtiyat edemediğimizden şiddetli hiddetini gördük. Bu hastalıkta yine eser-i rahmettir ki hiç hatır ve hayâle gelmeyen aşr-ı âhirin gayet mühim gecelerinde, Üstadımızın tam îfâ edemediği vazifesi yerinde, bu havalide her bir şâkirt, kendi hususî çalışmasından başka bir saati üstadı hesabına Risale-i Nur'un şâkirtlerinin mücâhede-i mâneviyelerine iştirak ve onları hedef edip onların defter-i a'mâline geçmeye aynı Üstad gibi çalışmaya başladılar. Demek Üstad yerinde, onun birkaç saat çalışmasına bedel, pek çok saatler aynı vazifeyi görmeye başladılar. Hatta Üstadımız diyordu:

"Ehemmiyetsizliğimle beraber Isparta havalisinde kardeşlerimizin a'mâl-i uhreviyesine bir medar, bir müheyyiç hükmünde benim kusurlu çalışmam kâfi gelmiyordu. Cenâb-ı Hak, rahmetiyle, bu hastalık vesilesiyle bir şahs-ı mânevî ve kuvvetli bir medar olacak bu tedbiri ihsan etti, cüz'iyetten külliyete çıkardı."

Yine bu hastalığın letâifindendir ki; Üstadımızın hiç sesi çıkmıyordu, konuşamıyordu. Hiç beklenilmeden bir iftar vaktinde bir doktor geldi, elini tuttu. Üstadımız dedi ki:

– "Ben, hastalığımı muayene ettirmem, ben hekimlere muhtaç değilim; hekim, Cenâb-ı Hak'tır!"

Hâşiye: Hastalık o kadar şiddetli idi ki dört gecede hemen bir saat kadar uyku geldi.

A'mâl-i uhreviye: Dinî ameller, işler. Neticesi bütünüyle âhirete bakan dinî görevler.
Aşr-ı âhir: Son on gün.
Cüz'iyet: Hususîlik, kısmîlik.
Dirhem: 3.25 gr.lık eski bir ağırlık ölçü birimi.
Külliyet: Küllîlik, umumîlik, genellik.
Letâif: Güzellikler, incelikler, latifeler.
Müheyyiç: Heyecan veren.
Savm-ı visâl: İftar etmeksizin peş peşe birkaç gün tutulan oruç.

Birden canlandı, sesi çıkmaya başladı. Güya kendisi bir doktor şeklini aldı. Doktor ise hasta vaziyetine girdi. Doktora ehemmiyetli bir mektup okudu. Doktorun derdine devâ olacak bir ilâç oldu. Sonra top atıldı.

Doktora dedi ki:

– "Burada iftar et."

Doktor dedi ki:

– "Bugün kusur etmişim, oruç tutamadım." demesiyle, çok hayret ettiğimiz Üstadımızın vaziyeti, orucunu bozmuş bir doktorun tıp noktasında hâkimâne vaziyetini kabul etmediği için o vaziyet ona verildiğini bildik.

Evet, Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsinden gelen şifa duası, öyle yüz bin doktora mukabil gelir, diye biz de tasdik ettik. Bu hastalığın Leyle-i Kadir'de Risale-i Nur'un talebeleri, hususan mâsumların ettikleri şifa duaları öyle bir derece harika bir surette tesirini gösterdi ki; Üstadımıza sıhhat hâlinden daha ileri bir surette birden bir vaziyet verildi. Leyle-i Kadr'e lâyık bir tarzda çalışmaya başladı. Risale-i Nur şâkirtlerinden gelen bu dua-yı şifa, harika bir mu'cize gibi bir keramet olduğunu biz gözümüzle gördük.

Orada bulunan kardeşlerimize birer birer selâm ve arz-ı hürmet eder, dualarını isteriz.

Bura Risale-i Nur şâkirtlerinden kardeşiniz
Emin, Mehmed Feyzi

~ 58 ~

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ[1] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهٖ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[3]

Aziz, Sıddık, Mübârek Kardeşlerim ve Hizmet-i Kur'âniyede Çalışkan ve Kuvvetli Arkadaşlarım ve Tarîk-i Hakta ve Berzah Seyahatinde ve Âhiret Yolunda Nurânî Yoldaşlarım!

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.

2 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Hâkimâne: Hükmeder bir tarzda.

Sizin bayramınızı, Leyle-i Kadr'inizi, Ramazan-ı Şerif'te makbul dualarınızı bütün ruh u canımla tebrik ve tes'id ediyorum. Cenâb-ı Hak, bu bayramın sürûrunu hakikî ve geniş ve umumî sürûra mukaddime ve vesile eylesin, âmin!

Sâniyen: Sizin bu mübârek bayramın hediyesi olarak gönderdiğiniz nurlu kalem hediyelerinizi o kadar kıymettar görüyorum ki tarif edemem. Cennetü'l-Firdevs'te âb-ı kevser testileri gibi kemâl-i iştiyâk ve şükranla ve sürûrlu gözyaşıyla kabul edip başıma koydum. Böyle elmas kılıç gibi kalemleri ve hakikat kahramanlarını Risale-i Nur'a ihsan eden Cenâb-ı Hakk'a hadsiz hamd ü şükrederim.

Sizlere de o mübârek kitapların, yazıların her bir harfine mukabil Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn on hasene ihsan eylesin, diye niyaz ediyorum.

Hakikaten Hüsrev'in infikâki beni çok müteessir etmişti. Fakat Tâhirî, o parlak kalemiyle benim o teessüratımı izale eyledi. O, bütün efrad-ı ailesiyle, peder ve vâlidesiyle Risale-i Nur'un has talebeleri içinde her vakit hissedar olacaklardır.

Hem bu Tâhir'in yüzünden bugünden itibaren Atabey de İslâmköyü, Sav köyü, Kuleönü karyeleri gibi Nurs karyesine arkadaş olup umum mânevî kazancımıza hissedar oldu.

Isparta'nın Hâfız Ali'si Kâtip Osman'ın elhak ikinci bir Hüsrev olduğuna benim de kanaatim geldi. Cenâb-ı Hak, onu ve Mehmed Zühdü* gibi çok fedakârları ve Risale-i Nur'un hakikî sahiplerini Isparta'ya ihsan eylesin, âmin!

Mübârekler'in kahramanlarından Büyük Abdurrahman'ın,* Küçük Ali'nin, Hâfız Mustafa'nın* faaliyet ve gayretleri ve Hâfız Mustafa'nın bu defaki mektubundaki bazı noktaları beni sürûr yaşıyla ağlattırdı. Yalnız bu kadar var ki bir zarf içinde gönderilen yirmi beş banknot bulundu, kimin zarfından olduğunu bilemedik.

Bilirsiniz ki bütün ömrümde kimseden hediyeleri kabul edemiyorum. Hatta Rüştü'nün bu defaki hediyesini reddedip hatırını kırdım, geri çevirdim. Cenâb-ı Hak beni muhtaç bırakmıyor. İnsanlara da muhtaç etmiyor. Beni merak etmeyiniz. Fakat Mübârekler Heyeti'nde öyle bir şahs-ı mânevî

Âb-ı kevser: Kevser suyu.
Cennetü'l-Firdevs: Firdevs Cenneti. Cenneti bir piramit gibi farzedersek, bütün cennet mertebelerinin birlikte müşâhede edileceği cennetin en yüksek yeri.
İnfikâk: Ayrılma, kopma, ayrı düşme.
Mübârekler: Hz. Üstad'ın Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyünden olan Nur talebelerine verdiği bir unvan.

hissediyorum ki kaidemi ona karşı muhafaza edemiyorum. O şahs-ı mânevîyi kızdırmamak ve rencide etmemek için, yalnız o paradan borç olarak beş lirayı bu bayram umûr-u hayriyesine sarfetmek için kabul ettim. Yirmisini Sabri vâsıtasıyla ve nâmıyla geri gönderip iade ediyorum, gücenmeyiniz.

Ve bilhassa (حسن. ع. م.) gayet müstesna kalemiyle dört güzel hediyeleri pek çok kıymettar göründü. İnşallah bu havalide çokları şevkle kitabete sevkedecek. Böyle kuvvetli kalemleri Risale-i Nur'a ihsan eden Cenâb-ı Hakk'a yüz binler şükür.

Mübârekler Heyeti'nde Mehmed'in* mektubu[1] beni çok sevindirdi. Şimdi yazdığım vakitte yanımda bulunan memleketin eşrafına okudum. O eşraflar da mâşallah, bârekâllah dediler, hayretle alkışladılar. O mektubun ve ötekilerin birer kısmını Lâhika'ya kaydedeceğiz.

Abdurrahman'ın birinci vârisi ve Risale-i Nur'un birinci şâkirdi Büyük Mustafa'nın* kapı istikbalinde arkadaşı olan Hacı Osman'ın* mektubu[2] ve o mektuptaki rüyaları mânidar ve ettiği tâbir de doğrudur.

Aziz kardeşlerim! Sizinle konuştuğum bu dakika iftar vaktine yarım saat kalmış, bayram gecesidir, hastalık şiddetlidir. Onun için fazla konuşamıyorum. Bende büyük ve tehlikeli hastalıktan, Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsinin mu'cize gibi şifa duası kerametiyle o tehlike geçti. Fakat öyle şiddetli bir öksürük, bir heyecan var ki sizin gibi canımdan ziyade sevdiğim kardeşlerimle konuşmayı kısa kesiyorum.

Yalnız bu kadar var ki Isparta havalisinde yüzer genç Said'ler ve Hüsrev'ler yetişmişler. Bu ihtiyar ve zayıf Said, dünyadan kemâl-i istirahat-i kalble veda etmeye hazırdır. Ve bilhassa mühim bir Medrese-i Nuriye olan Sav köyünün başta Hacı Hâfız, Mustafa Gül* olarak Ahmed'leri, Mehmed'leri, hatta muhterem hanımları (Tâhirî'nin refikası ve kerîmeleri gibi) ve mâsum çocukları, Risale-i Nur'la meşgul olmalarını düşündükçe bu dünyada cennet hayatının mânevî bir nev'ini zevk ediyorum, görüyorum. Oranın Ahmed'lerinin hediyesini umum o köy hesabına bir teberrük deyip öpüp başıma koydum.

---

1 Bkz.: Barla Lâhikası, 138. Mektup, s.184.
2 Bkz.: Barla Lâhikası, 236. Mektup, s.351.

Eşraf: İleri gelenler; şeref, itibar sahipleri.
İstikbal: Karşı, ön.
Kemâl-i istirahat-i kalb: Tam bir kalb huzuru, rahatlığı.
Kerîme: Kız evlât.
Kitabet: Yazı, yazma.
Medrese-i Nuriye: Hz. Üstad'ın, Risale-i Nur'ların elle yazılıp çoğaltılmasında ve intişarında gösterdikleri gayretlerinden dolayı Isparta'nın Sav (Sava) köyüne, Barla nahiyesine ve buralardaki Nur talebelerine verdiği bir unvan.
Refika: Eş, hanım.
Umûr-u hayriye: Hayırlı işler.

59

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükrolsun ki gayet şiddetli, dehşetli hastalığım, gayet merhametli ve çok sevaplı olarak âfiyete yerini bırakıp gitti. Çok büyük bir nimet içinde bulunduğunu ben ve buradaki arkadaşlarım tasdik ettik.

Hem Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür ve hamdediyorum ki sizlerin bu defaki hediye-i Ramazaniyeniz olan çok güzel nüshalarınız, bu bayramımı çok bayramları birden toplayan bir küllî bayram hükmüne geçti. Ve bilhassa ikinci Hüsrev olan Birinci Tâhir'in gayet dikkat ve tevâfuklu yazdığı risaleler, beni o derece minnettar ve mesrur ediyor ki elimden gelseydi her bir nüshasına on altın lira verecektim. Bu derece kuvvetli bir şâkirt Risale-i Nur'a sahip çıkması ümitlerimizi çok kuvvetlendirdi. Sav kahramanlarının ve Mübârekler'in karyelerine kendi karyesini onların safına getirdi. Atabey (Aras) onunla ve onun gibilerle iftihar etmeli. Onun nüshalarında yanlışlar çok azdır. Yalnız oralardaki nüshalarda manası anlaşılmayan bazı kelimeler varmış ki istinsahta öylece kaydedilmiş. Benim tashihimden geçen nüshalarla mukabele edilse iyi olur.

O kuvvetli ve fedakâr kardeşimizin mâsum çocuklarının ve refikasının yazdıkları risaleleri güzelce bir cilt yaptık. Görenlere, hususan buradaki Risale-i Nur'un kadınlar dairesindeki kızlar ve hanımlara gayet tesirli ve cazibedar bir numûne-i teşvik oldu.

Aydınlı Hasan'ın* hakikaten gayet müstesna bir kalemi var ve yazılarında tam bir ihlâs görünür. Bu zât ne vakitten beri Risale-i Nur'a girdiğini ve ne hâlde olduğunu merak ediyorum.

Bu defa Hulûsi'den uzun bir mektup, Abdülmecid vâsıtasıyla aldım. Elhak, o kardeşimiz sebat ve metânet ve ihlâsta birinciliği muhafaza ediyor. Ben de Abdülmecid vâsıtasıyla ona yazdım ki: "Isparta'daki kardeşlerimize yazdığım mektuplarda sen dahi bir muhatabımsın, seninle muhabere kesilmemiş." diye yazdım.[1]

Hüsrev, Re'fet, Rüştü'nün vaziyetlerini de merak ediyorum. Ve bilhassa Hüsrev ne hâldedir? Ve Nur fabrikasının sahibi Hâfız Ali rahat mıdır? Umum kardeşlerimize birer birer selâm ediyoruz.

---

1 Bkz.: Barla Lâhikası, 289. Mektup, s.430.

İstinsah: Bir nüshayı elle yazarak çoğaltma.
Muhabere: Haberleşme.
Numûne-i teşvik: Şevke getiren, teşvik edici örnek.
Tevâfuk: Uygun gelme. Bazı kelimelerin tesadüfe verilemeyecek derecede yazıda alt alta, yan yana veya karşılıklı bir şekilde birbirine orantılı, denk gelmesi.

~ 60 ~

Bugünlerde iki ince mesele kalbe geldi, vaktinde kaleme alamadım. O vakit geçtikten sonra o ehemmiyetli hakikatlere birer işaret ederiz.

Birincisi: Kardeşlerimizden birisinin namaz tesbihatında tekâsül göstermesine binâen dedim: *Namazdan sonraki tesbihatlar,*[1] *tarîkat-ı Muhammediyedir* (aleyhissalâtü vesselâm) *ve velâyet-i Ahmediyenin* (aleyhissalâtü vesselâm) *bir evrâdıdır. O noktadan ehemmiyeti büyüktür.*

Sonra bu kelimenin hakikati böyle inkişaf etti: *Nasıl ki risalete inkılâb eden velâyet-i Ahmediye* (aleyhissalâtü vesselâm)*bütün velâyetlerin fevkindedir. Öyle de o velâyetin tarîkatı ve o velâyet-i kübrânın evrâd-ı mahsusası olan namazın akabindeki tesbihat, o derece sâir tarîkatların ve evrâdların fevkindedir.*

Bu sır dahi şöyle inkişaf etti ki: Nasıl zikir dairesinde bir mecliste veyahut hatme-i Nakşiyede bir mescitte birbiriyle alâkadar heyet-i mecmûada nurânî bir vaziyet hissediliyor. Kalbi hüşyar bir zât namazdan sonra سُبْحَانَ اللّٰهِ ، سُبْحَانَ اللّٰهِ[2] deyip tesbihi çekerken, o daire-i zikrin reisi olan Zât-ı Ahmediye'nin (aleyhissalâtü vesselâm) muvâcehesinde yüz milyon tesbih edenler, tesbih elinde çektiklerini mânen hisseder. O azamet ve ulviyetle سُبْحَانَ اللّٰهِ ، سُبْحَانَ اللّٰهِ der. Sonra o serzâkirin emr-i mânevîsiyle ona ittibâen اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ[3] dediği vakit, o halka-yı zikrin ve o çok geniş dairesi bulunan hatme-i Ahmediyenin (aleyhissalâtü vesselâm) dairesinde yüz milyon müridlerin اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ 'larından tezahür eden azametli bir hamdi düşünüp içinde اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ile iştirak eder.

---

1 Bkz.: Müslim, *Mesâcid* 144, 146; Tirmizî, *Deavât* 25; Nesâî, *Sehv* 92; İbn-i Mâce, *İkâmetü's-salât* 32.
2 Allah'ı bütün eksikliklerden tenzih ederim.
3 Bütün hamdler, övgüler Allah'adır.

Evrâd: Virdler. Belirli zaman aralıkları ile devamlı okunan dualar, zikirler.
Evrâd-ı mahsusa: Hususî virdler.
Hatme-i Ahmediye: Ümmet-i Muhammed'in (s.a.s.), Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) sünnetinde yer alan ve ümmetine öğrettiği dua, zikir ve tesbihleri, yine Efendimiz'in (s.a.s.) yüksek, muazzez huzur-u mânevîlerine hayâlen ve niyeten girerek okuyup bitirmeleri, hatmetmeleri.
Hatme-i Nakşiye: Nakşibendî tarikatı mensuplarının belirli günlerde mürşidlerinin huzurunda toplanarak belirli sûre ve duaları yine belirli sayılarda okuyup bitirmeleri.
Heyet-i mecmûa: Genel heyet, meclis.
Hüşyar: Uyanık, dikkatli.
İttibâen: Uyarak, tâbi olarak.
Muvâcehe: Karşı, ön. Mânen yüz yüze gelme, huzurunda bulunma.
Risalet: Peygamberlik.
Serzâkir: Zikredenlerin başı, zikir meclisini idare eden kişi.
Tarîkat-ı Muhammediye: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) yolu, sünneti.
Tekâsül: Tembellik, üşengeçlik.
Velâyet-i Ahmediye: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) kulluğundaki enginliği, derinliği ile Allah'a olan eşsiz yakınlığı.
Velâyet-i kübrâ: Peygamberler ve vârislerinin (asfiya) velâyeti.

Ve hâkeza اَللّٰهُ أَكْبَرُ ، اَللّٰهُ أَكْبَرُ[1] ve duadan sonra لَٓا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ ، لَٓا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ[2] otuz üç defa o tarîkat-ı Ahmediyenin *(aleyhissalâtü vesselâm)* halka-yı zikrinde ve hatme-i kübrâsında o sâbık mana ile o ihvan-ı tarîkatı nazara alıp o halkanın serzâkiri olan Zât-ı Ahmediye'ye *(aleyhissalâtü vesselâm)* müteveccih olup

أَلْفُ أَلْفِ صَلَاةٍ وَأَلْفُ أَلْفِ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللّٰهِ[3]

der, diye anladım ve hissettim ve hayalen gördüm. Demek tesbihat-ı salâtiyenin çok ehemmiyeti var.

İkinci Mesele: Otuz birinci âyetin işaretinin beyanında, يَسْتَحِبُّونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا[4] bahsinde denilmiş ki: "Bu asrın bir hâssası şudur ki, hayat-ı dünyeviyeyi hayat-ı bâkiyeye bilerek tercih ettiriyor. Yani kırılacak bir cam parçasını bâki elmaslara bildiği hâlde tercih etmek bir düstur hükmüne geçmiş." Ben bundan çok hayret ediyordum. Bugünlerde ihtar edildi ki:

Nasıl bir uzv-u insanî hastalansa, yaralansa sâir âzâ vazifelerini kısmen bırakıp onun imdadına koşar. Öyle de hırs-ı hayat ve hıfzı ve zevk-i hayat ve aşkı taşıyan ve fıtrat-ı insaniyede dercedilen bir cihaz-ı insaniye, çok esbap ile yaralanmış, sâir letâifi kendiyle meşgul edip sukut ettirmeye başlamış; vazife-i hakikiyelerini onlara unutturmaya çalışıyor.

Hem nasıl ki bir cazibedar, sefihâne ve sarhoşâne, şâşaalı bir eğlence bulunsa, çocuklar ve serseriler gibi büyük makamlarda bulunan insanlar ve mestûre hanımlar dahi o cazibeye kapılıp hakikî vazifelerini ta'til ederek iştirak ediyorlar. Öyle de bu asırda hayat-ı insaniye, hususan hayat-ı içtimaiyesi öyle dehşetli fakat cazibeli ve elîm fakat meraklı bir vaziyet almış ki insanın ulvî latîfelerini ve kalb ve aklını nefs-i emmâresinin arkasına düşürüp pervane gibi o fitne ateşlerine düşürttürüyor.

---

1 Yegâne büyük, Allah'tır.

2 "Allah'tan başka ilâh yoktur." (Sâffât Sûresi, 37/35; Muhammed Sûresi, 47/19).

3 Sana milyonlar salât ve milyonlar selâm olsun Yâ Resûlallah.

4 "(Vay onlara ki âhirete inanmalarına rağmen, bile bile) dünyayı (âhirete) tercih ederler." (İbrahim Sûresi, 14/3).

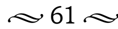
İhvan-ı tarîkat: Tarîkat kardeşleri, aynı yoldan gidenler.
Tesbihat-ı salâtiye: Namaz tesbihleri, zikirleri.
Hâssa: Özellik, hususiyet.
Letâif: Mânevî duyular, ruhâni dinamikler.
Sukut ettirmek: Düşürmek. Değerini düşürmek.
Sefihâne: Haram helâl demeden zevk peşinde koşanların, eğlence düşkünlerinin, beyinsizlerin hayatları tarzında.
Şâşaa: Gösteriş, debdebe, ihtişam.
Mestûre: Örtülü.
Ta'til etmek: Durdurmak, çalıştırmamak.

Evet, hayat-ı dünyeviyenin muhafazası için, zaruret derecesinde olmak şartıyla, bazı umûr-u uhreviyeye muvakkaten tercih edilmesine ruhsat-ı şer'iye var. Fakat, yalnız bir ihtiyaca binâen, helâkete sebebiyet vermeyen bir zarara göre tercih edilmez, ruhsat yoktur. Hâlbuki bu asır, o damar-ı insanîyi o derece şırınga etmiş ki küçük bir ihtiyaç ve âdi bir zarar-ı dünyevî yüzünden elmas gibi umûr-u diniyeyi terkeder.

Evet, insaniyetin yaşamak damarı ve hıfz-ı hayat cihazı, bu asırda israfat ile.. ve iktisatsızlık ve kanaatsizlik ve hırs yüzünden bereketin kalkmasıyla.. ve fakr ve zaruret-i maîşet ziyadeleşmesiyle o derece o damar yaralanmış ve şerâit-i hayatın ağırlaşmasıyla o derece zedelenmiş ve mütemâdiyen ehl-i dalâlet nazar-ı dikkati şu hayata celb ede ede o derece nazar-ı dikkati kendine celbetmiş ki ednâ bir hâcet-i hayatiyeyi büyük bir mesele-i diniyeye tercih ettiriyor.

Bu acîb asrın bu acîb hastalığına ve dehşetli marazına karşı Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın tiryak-misal ilâçlarının nâşiri olan Risale-i Nur dayanabilir. Ve onun metin, sarsılmaz, sebatkâr, hâlis, sâdık, fedakâr şâkirtleri mukâvemet edebilir. Öyleyse her şeyden evvel onun dairesine girmeli. Sadâkatle, tam metânet ve ciddî ihlâs ve tam itimatla ona yapışmak lâzım ki o acîb hastalığın tesirinden kurtulsun.

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ve dua ediyoruz.



61

Aziz, Sıddık, Sebatkâr, Metin Kardeşlerim!

Sizin faaliyetiniz ve sebatkârâne çalışmanız, Risale-i Nur dairesinin zembereği hükmünde bizleri ve çok yerleri harekete getiriyorsunuz. Allah sizden ebeden razı olsun. Bin âmin, âmin!

Size Hizbü'l-Kur'ânî'den evvel gönderilen, Risale-i Nur'un Virdü'l-Âzam'ına ilhak etmek için bir parçayı yazdık. Bir parçayı da Yirmi Dokuzuncu Lem'a'da

---

Ednâ: En küçük, en basit.

Hıfz-ı hayat: Hayatı koruma.

Hizbü'l-Kur'ânî: Üstad Hazretleri'nin, Kur'ân-ı Kerîm'den Risale-i Nur'un üstadı ve kaynağı kabul ettiği bazı âyetleri zikir ve dua maksadıyla okumak için derleyerek bir araya getirdiği dua kitabı.

Ruhsat-ı şer'iye: Dinî izin. Dinî hükümlerde yine dinin belirlediği mazeretlerle yükümlülüğün en azını veya daha kolayını yerine getirebilme izni.

Sebatkârâne: Kararlı, sarsılmaz bir şekilde.

Şerâit-i hayat: Hayat şartları.

Tiryak-misal: Panzehir gibi.

Virdü'l-Âzam: Hizb-i Nuriye de denilen, asıl adı Hizbü'l-Virdü'l-Ekber olan, Zülfikar adlı eserin sonunda yer alan ve bizzat Üstad Hazretleri'nin "On günde bir defa okunsa, imana büyük inkişaf ve kuvvet verir." dediği tefekkürî bir risale.

Zaruret-i maîşet: Geçim zorunluluğu. Hayatı devam ettirmek için mecburî olan şeyler.

yerini gösterdik. Benim hususî tefekkürâtım o neviden olduğu cihetle bana ihtar edildi, ben de yazdım.

Sâniyen: Birkaç gün evvel size gönderdiğim son mektuptaki hayat-ı dünyeviyenin hayat-ı diniyeye galebe etmesine dair İkinci Mesele'si münasebetiyle gayet ince ve kaleme alınmaz bir mana kalbe zâhir oldu. Yalnız gayet kısa o manaya bir işaret edeceğim, şöyle ki:

Bu acîb asrın hayat-perest ehl-i dalâleti aldatan, sarhoş eden, fânilerden sûrî aldıkları zevki gayet acı ve elîm olduğunu.. ve ehl-i imanın ve hidayetin aynı yerde ve o fâniyâtta bâkiyâne ve ulvî bir zevki bulunduğunu gördüm ve hissettim, fakat ifade edemiyorum.

Risale-i Nur'un müteaddit yerinde nasıl ispat etmiş ki ehl-i dalâlet için zaman-ı hâzırdan mâadâ her şey mâdum ve firakların elemleriyle doludur; ehl-i hidayet için mâzi, müstakbel müştemilâtıyla mevcuttur, nurludur. Aynen öyle de fâniyâtta, yani geçmiş muvakkat vaziyetler, ehl-i dünya için fenâ-yı mutlak karanlıklarında mâdumdur; ehl-i hidayet için mevcuttur, diye gördüm. Çünkü eski zamanda çok alâkadar olduğum zevkli veya kıymetli ve şerefli muvakkat vaziyetleri mütehassirâne hatırladım, müştâkâne arzuladım. "Neden bu mübârek vaziyetler mâzide kalıp fâni olsun?" düşünürken iman-ı billâh nuru ihtar etti ki: *"O vaziyetler gerçi sureten fânidirler, birkaç cihette mevcutturlar. Çünkü Cenâb-ı Hakk'ın bâki isimlerinin cilveleri olan o vaziyetler, daire-i ilimde ve elvâh-ı mahfuzada ve elvâh-ı misaliyede bâki oldukları gibi nur-u imanın verdiği bâkiyâne münasebet noktasında fevka'z-zaman bir vaziyette mevcutturlar. Sen o vaziyetleri çok cihetle ve çok mânevî sinemalarla görebilir ve girebilirsin."* diye anladım ve dedim: *"Madem Allah var, her şey var."* cümlesi, bu büyük hakikati de ifade eder. *"Kimin için Allah varsa, yani Allah'ı bilse her şey mevcuttur; kim Allah'ı bilmezse, ona her şey mâdumdur."* diye delâlet eder.

Demek, *"Elemli, karanlıklı, tahassürlü bir dirhem zevki, aynı yerde yüz derece ziyade dâimî, elemsiz bir zevke sefâhetle tercih edenler, aks-i maksudlarıyla aynı zevkte elîm elemleri alır."*

Aks-i maksud: Maksadın aksi, tersi.
Bâkiyâne: Ebedî, kalıcı bir şekilde.
Daire-i ilim: Cenâb-ı Hakk'ın "ilim" sıfatının dairesi.
Elvâh-ı mahfuza: Olmuş ve olacak her şeyin kaydedildiği levhalar.
Elvâh-ı misaliye: Varlık ve hâdiselerin suretlerinin kaydedildiği misal âlemine ait levhalar.
Fâniyât: Fâni, ölümlü varlıklar.
Fenâ-yı mutlak: Mutlak yokluk, tamamen yok olma.
Fevka'z-zaman: Zaman üstü.
Mâadâ: Kendinden başka her şey.
Mâdum: Varlığı olmayan, yok.
Müştemilât: Bir şeyin içinde bulunan, ona bağlı şeyler.
Mütehassirâne: Hasret çekerek, özlem duyarak.
Tahassür: Hasret çekme, özlem.

62

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ ثَوَابَاتِ قِرَاءَةِ حُرُوفَاتِ الْقُرْاٰنِ الَّتِي قَرَأْتُمُوهَا بِنِيَّتِنَا فِي رَمَضَانَ[3]

Aziz, Sıddık, Mübârek Kardeşlerim!

Hâfız Ali'nin bu defaki mektubunda çok mübârek duaları beni ve bizi en derin ruhumuzdan mesrur edip şükre sevketti. Ve her musibetzedeye ve hüzün ve kederlere düşenlere, mana-yı işârîsiyle medet-res ve halaskâr ve şifa ve medar-ı sürûr olan أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ[4] ve إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا[5] her musibetzedeye baktığı gibi bu geçen hastalık cihetiyle bize de baktığını yazıyor.

Evet, Hâfız Ali o noktayı tam görmüş. Ben de tasdiken derim ki: Eğer o hastalık yirmi derece tezâuf etseydi, bizlere kazandırdığı neticeye nisbeten yine ucuz düşerdi ve rahmet olurdu. Fakat Hâfız Ali'nin kendi üstadı hakkında benim haddimden pek çok ziyade isnad ettiği meziyet ve mâsumiyeti, onun mâsum lisanıyla hakkımda medih olarak değil, belki bir nevi dua olarak tasavvur ediyoruz.

Hem Hâfız Ali'nin, Sav gibi yerler, karyeler ve Isparta birer medrese-i Nuriye hükmüne geçmesi ve Risale-i Nur'un sâdık şâkirtleri harikulâde olarak günden güne yükselmeleri ve tenevvür etmeleri, bizleri, belki Anadolu'yu, belki Âlem-i İslâm'ı mesrur ve müferrah eden bir hakikatli haber telâkki ediyoruz.

Âhir fıkrasında Muhbir-i Sâdık'ın haber verdiği gibi “Mânevî fütuhat yapmak ve zulümâtı dağıtmak zaman ve zemini hemen hemen gelmektedir.” diye fıkrasına bütün ruh u canımızla rahmet-i ilâhiyeden dua ile niyaz ediyoruz, temenni ediyoruz.

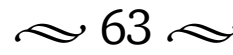
---

1 O yüce Zât'ın adıyla.
2 “Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin.” (İsrâ Sûresi, 17/44).
3 Ramazan'da bizim hesabımıza okuduğunuz Kur'ân'ın harflerinin kıraatinin sevapları adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.
4 “Biz, sana bir rahmet ve nimet olarak göğsünü açıp genişletmedik mi?” (İnşirâh Sûresi, 94/1).
5 “Gerçekte, her güçlükle beraber bir kolaylık vardır.” (İnşirâh Sûresi, 94/6).

Âhir: Son.
Fütuhat: Açılımlar, zaferler.
Halaskâr: Kurtarıcı.
Medet-res: Yardım eden.
Muhbir-i Sâdık: Doğru, yanıltmayan haberci, Hz. Peygamber Efendimiz (s.a.s.).
Tezâuf etmek: Artmak, katlanmak.

Fakat biz Risale-i Nur şâkirtleri ise vazifemiz, hizmettir; vazife-i ilâhiyeye karışmamak ve hizmetimizi onun vazifesine binâ etmekle bir nevi tecrübe yapmamak olmakla beraber; kemiyete değil keyfiyete bakmak, hem çoktan beri sukut-u ahlâka ve hayat-ı dünyeviyeyi her cihetle hayat-ı uhreviyeye tercih ettirmeye sevkeden dehşetli esbap altında Risale-i Nur'un şimdiye kadar fütuhatı.. ve zındıkların ve dalâletlerin savletlerini kırması.. ve yüz binler bîçârelerin imanlarını kurtarması.. ve her biri yüze ve bine mukabil yüzer ve binler hakikî mümin talebeleri yetiştirmesi Muhbir-i Sâdık'ın ihbarını aynen tasdik etmiş ve vukuat ile ispat etmiş ve ediyor, inşallah daha edecek. Ve öyle kökleşmiş ki inşallah hiçbir kuvvet Anadolu'nun sinesinden onu çıkaramaz. Tâ Âhirzaman'da, hayatın geniş dairesinde, asıl sahipleri, yani Mehdî ve şâkirtleri Cenâb-ı Hakk'ın izniyle gelir, o daireyi genişlettirir ve o tohumlar sümbüllenir. Bizler de kabrimizde seyredip Allah'a şükrederiz.

Hâfız Ali'nin, kıymettar bir kardeşimiz olan Aydınlı Hasan Âtıf* hakkında medhi ve tafsili bizi minnettar etti. O kardeşimiz, haslar içinde her sabah yanımızdadır.


63

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Sizi tebrik ediyoruz, hakikaten müdakkik hâfızlarsınız. Hüsrev'in yazdığı Kur'ân'da incecik sehivlerini bulmanız, hıfzınızın kuvvetine tam delâlet ediyor. Bizler size minnettar olduk ve teşekkür ediyoruz. Cenâb-ı Hak sizlerden ebeden razı olsun. Bu münasebetle Risale-i Nur'un bir kahramanı olan Hüsrev, Risale-i Nur'un hizmetinde gösterdiği harikaları, numûne olmak için bir kısmını beyan edeceğiz, şöyle ki:

Bu zât, dokuz-on sene zarfında dört yüz risale kadar dikkatli ve tevâfuklu olarak Risale-i Nur'dan yazdığı gibi, hâfız olmadığı hâlde yazdığı iki mükemmel Kur'ân ile ve üçüncüsünü müteferrik surette, gözle görünür bir nevi i'câz-ı Kur'ân'ı gösterir bir tarzda üç Kur'ân'ı yazmış. Tam mukabele edilmeden bize gelmiş, biz de mukabele etmeden size göndermiştik. Sizler de kemâl-i dikkatle, hareke ve harflerde gördüğünüz kırk-elli sehiv, Hüsrev'in kaleminin ne

---

Mehdî: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s) soyundan, kıyametten önce gelmesi beklenen, insanları dine yönlendirecek kişi.

Müdakkik: İnceleme ve araştırmalarında alabildiğine hassas, dikkatli, titiz kimse.

Savlet: Saldırı, hücum.

Sehiv: Hata, yanılgı.

Sukut-u ahlâk: Ahlâkın değerini yitirmesi, kaybolması.

derece harika olduğunu gösterir. Çünkü her Kur'ân'ın üç yüz bin altı yüz yirmi harfinde o kadar hareke ve sükûnlarında yalnız kırk-elli sehiv bulunması, o kalemin isabette harika olduğunu gösterir.

Latîftir ki Hüsrev'in sehvini bulan bir zât, iki harfte bir sehvetmiş. Hüsrev yüz bin harfte bir sehvetmiş. Tashih eden, iki harfte noktayı bırakıp sehvetmiş. Demek o dikkatli hâfızın o sehvi, Hüsrev'in o sehvini affettiriyor.

Hem bu Hüsrev'in kalemi gibi fikri, kalbi de o nisbette harika diyebiliriz. Risale-i Nur'a karşı irtibatı ve iştiyakı ve kanaati, gittikçe terakki ve inkişaf ediyor. Hiçbir hâdise onu sarsmıyor, fütur vermiyor.

Hem onun bir harikası odur ki: Risale-i Nur'a beş sene yabanî kaldığı hâlde birden intisap edip bir ay zarfında on dört risaleyi Risale-i Nur'dan yazmış.

Hem Kur'ân'ın gözle görünen bir nevi lem'a-yı i'câziyeyi, beş-altı mushafta işaretler yaptım. Hatt-ı Arabî-i Kur'ânî'leri mükemmel olan kardeşlerime taksim ettim. Bunların içinde hatt-ı Arabî-i Kur'ân'da Hüsrev onlara yetişemediği hâlde, birden umum o kâtiplere ve hatt-ı Arabî muallimine tefevvuk eyledi. Ve hatt-ı Arabî'de en mümtaz kardeşlerimizden on derece geçti. Umumen onlar tasdik edip “Evet, bizden geçti; biz ona yetişemiyoruz.” dediler. Demek Hüsrev'in kalemi, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın ve Risale-i Nur'un mu'cize-vâri kerametleri ve harikalarıdır.

Kardeşiniz
Said Nursî

~ 64 ~

Evvelce Hayat-ı Dünyeviyeyi Hayat-ı Uhreviyeye Tercih Etmeye Dair Yazılan İki Parçaya[1] Tetimmedir

Bu acîb asrın hayat-ı dünyeviyeyi ağırlaştırması ve yaşamak şerâitini ağırlatması ve çok etmesi ve hâcât-ı gayr-i zaruriyeyi görenekle, tiryaki ve

---

[1] Bu iki parçaya dair bkz.: Kastamonu Lâhikası, 60. (2. Mesele) ve 61. Mektuplar.

Fütur: Gevşeklik, usanç.
Hâcât-ı gayr-i zaruriye: Zaruri olmayan ihtiyaçlar.
Hatt-ı Arabî-i Kur'ânî: Arapça harflerle yazılan Kur'ân-ı Kerîm hattı, yazısı.
Lem'a-yı i'câziye: Kur'ân-ı Kerîm'in i'câzına dair bir lem'a, parıltı.
Mu'cize-vâri: Mu'cizeye benzer.
Tefevvuk: Üstünlük, üstün olma.
Tetimme: Bir yazının arkasına konan ek, tamamlayıcı bölüm.

müptelâ etmekle hâcât-ı zaruriye derecesine getirmesiyle hayatı ve yaşamayı, herkesin her vakitte en büyük maksat ve gayesi yapmıştır. Onunla hayat-ı diniye ve ebediye ve uhreviyeye karşı ya set çeker veya ikinci, üçüncü derecede bırakır. Bu hatasının cezası olarak öyle dehşetli bir tokat yedi ki dünyayı başına cehennem eyledi.

İşte bu dehşetli musibette ehl-i diyanet dahi büyük bir vartaya düşüyorlar ve kısmen anlamıyorlar. Ezcümle:

Ben gördüm ki ehl-i diyanet, belki de ehl-i takva bir kısım zâtlar bizimle gayet ciddî alâkadarlık peydâ ettiler. O bir-iki zâtta gördüm ki diyaneti ister ve yapmasını sever; tâ ki hayat-ı dünyeviyesinde muvaffak olabilsin, işi rast gelsin. Hatta tarîkatı keşif ve keramet için ister. Demek âhiret arzusunu ve dinî vezâifin uhrevî meyvelerini dünya hayatına bir dirsek, bir basamak gibi yapıyor. Bilmiyor ki saadet-i uhreviye gibi saadet-i dünyeviyeye dahi medar olan hakâik-i diniyenin fevâid-i dünyeviyesi, yalnız müreccih (tercih edici) ve teşvik edici derecesinde olabilir. Eğer illet derecesine çıksa ve o amel-i hayrın yapmasına sebep o fayda olsa, o ameli iptal eder; lâakal ihlâsı kırılır, sevabı kaçar.

Bu hasta ve gaddar ve bedbaht asrın belâ ve vebasından ve zulüm ve zulmetinden en mücerreb bir kurtarıcı, Risale-i Nur'un mizanları ve muvâzeneleriyle, neşrettiği nur olduğuna kırk bin şahit vardır. Demek Risale-i Nur'un dairesine yakın bulunanlar, içine girmezse tehlike ihtimali kavîdir.

Evet,[1] يَسْتَحِبُّونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلَى الْاٰخِرَةِ işaretiyle, bu asır, hayat-ı dünyeviyeyi hayat-ı uhreviyeye, ehl-i İslâm'a da bilerek, severek tercih ettirdi.

Hem bin üç yüz otuz dört tarihinden başlayıp öyle bir rejim, ehl-i İslâm içine de sokuldu. Evet عَلَى الْاٰخِرَةِ cifir ve ebced hesabıyla 1333 veya dört ederek, aynı vakitte, eski Harb-i Umumî'de İslâmiyet düşmanları galebe

---

1 "Bile bile dünyayı âhirete tercih ederler." (İbrahim Sûresi, 14/3).

Alâkadarlık peydâ etmek: İlgi, alâka kurmak.
Cifir ve ebced hesabı: Rakam ve harflerden birtakım gaybî işaretler tesbit etmeye çalışan bir hesaplama yöntemi.
Fevâid-i dünyeviye: Dünyaya ait faydalar.
Hâcât-ı zaruriye: Kesin, zaruri ihtiyaçlar.
İllet: Herhangi bir şeyin var olması için şart olan, asıl sebep.
Keşif: Allah dostlarının ilâhî ihsan ve ilham ile bazı sırları, hakikatleri keşfetmesi.
Lâakal: En azından.
Muvâzene: Tartma, kıyaslama, karşılaştırma.
Mücerreb: Denenmiş, tecrübe edilmiş.
Varta: Çukur, tehlike.
Vezâif: Vazifeler.

çalmakla, muâhede şartlarını, dünyayı dine tercih rejimi mebdeine tevâfuk ediyor. İki-üç sene sonra bilfiil neticeleri görüldü.

65

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bu şiddet-i soğukta sizden haber almadığım için merak eyliyorum. Size bu soğuğun bana verdiği şefkatli bir endişeden çıkan arkadaki meseleyi gönderiyorum. Belki size de faydası olur.

Hem buraca faydası görülen haşre dair parçaları Onuncu Söz'ün âhirinde toplayıp, bir lâhikası hükmüne gelmiştir. Birinci parça, Dokuzuncu Şuâ olan Mukaddime-i Haşriye, Onuncu Söz'ün arkasında yazılacak. Ve bunun arkasında o Mukaddime-i Haşriye'nin birinci makamının yerinde ve bedeline Otuzuncu Lem'a'nın ism-i Hayy'a dair Dördüncü Remzi yazılacak. Bunun arkasında İkinci Şuâ olan tevhid risalesinin haşri ispatına dair Hâtimesi'nin başından tâ "Bu haşrin dört meselesi şimdilik yeter. Yine sadedimize dönüyoruz." cümlesine kadar yazılacak. Sonra bunun arkasından İhtiyarlar Lem'ası'nın Beşinci Ricası'nın ortasından başlayan "Evet, nass-ı hadis ile nev-i beşerin en mümtaz şahsiyetleri olan yüz yirmi dört bin enbiyanın[1]... ilâ âhir" tâ Altıncı Rica'ya kadar yazılacak. Eğer haşre ait sâir risalelerde bunlar gibi parçalar varsa münasip görseniz, ilâve edersiniz. Bunların heyet-i mecmûasının tesiri büyüktür.

66

Gayet ehemmiyetlidir.

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[2] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[3]

Şiddet-i şefkat ve rikkatten, bu kışın şiddetli soğuğuyla beraber mânevî ve şiddetli bir soğuk ve musibet-i beşeriyeden bîçârelere gelen felâketler, helâketler, sefâletler, açlıklar şiddetle rikkatime dokundu.

---

1 124 bin nebî, 315 (veya 313) resûl olduğuna dair bkz.: Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 5/265; İbn-i Hibbân, *Sahîh* 2/77; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr* 8/217.

2 O yüce Zât'ın adıyla.

3 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

Heyet-i mecmûa: Bir şeyin bütünü, tamamı.
İsm-i Hayy: "Ebedî hayat sahibi olan" anlamında Cenâb-ı Hakk'ın ismi.
Mebde: Başlangıç.
Muâhede: Antlaşma.
Nass-ı hadis: Hadisin ifadesi, hükmü.
Şiddet-i şefkat ve rikkat: Şiddetli şefkat ve aşırı acıma duygusu.
Tevâfuk etmek: Birbirine uygun, denk düşmek; muvâfık olmak.

Birden ihtar edildi ki: *Böyle musibetlerde kâfir de olsa hakkında bir nevi merhamet ve mükâfat vardır ki o musibet ona nisbeten çok ucuz düşer. Böyle musibet-i semâviye mâsumlar hakkında bir nevi şehâdet hükmüne geçiyor.*

Üç-dört aydır ki dünyanın vaziyetinden ve harbinden hiçbir haberim yokken Avrupa'da, Rusya'daki çoluk-çocuğa acıyarak tahattur ettim. O mânevî ihtarın beyan ettiği taksimat bu elîm şefkate bir merhem oldu, şöyle ki:

- *O musibet-i semâviyeden ve beşerin zâlim kısmının cinâyetinin neticesi olarak gelen felâketten vefat eden ve perişan olanlar, eğer on beş yaşına kadar olanlar ise ne dinde olursa olsun şehid hükmündedir. Müslümanlar gibi büyük mükâfât-ı mâneviyeleri, o musibeti hiçe indirir.*

- *On beşinden yukarı olanlar, eğer mâsum ve mazlum ise mükâfatı büyüktür; belki onu cehennemden kurtarır. Çünkü Âhirzaman'da madem fetret derecesinde din ve din-i Muhammedî'ye (aleyhissalâtü vesselâm) bir lâkaytlık perdesi gelmiş. Ve madem Âhirzaman'da Hazreti İsa'nın (aleyhisselâm) din-i hakikîsi hükmedecek, İslâmiyet'le omuz omuza gelecek.*[1] *Elbette şimdi fetret gibi karanlıkta kalan ve Hazreti İsa'ya (aleyhisselâm) mensup hristiyanların mazlumları, çektikleri felâketler onlar hakkında bir nevi şehâdet denilebilir. Hususan ihtiyarlar ve musibetzedeler, fakir ve zayıflar, müstebit büyük zâlimlerin cebir ve şiddetleri altında musibet çekiyorlar. Elbette o musibet, onlar hakkında medeniyetin sefâhetinden ve küfranından ve felsefenin dalâletinden ve küfründen gelen günahlara keffâret olmakla beraber yüz derece onlara kârdır,* diye hakikatten haber aldım. Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn'e hadsiz şükrettim. Ve o elîm elem ve şefkatten tesellî buldum.

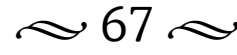
- *Eğer o felâketi gören, zâlimler ise ve beşerin perişaniyetini ihzar eden gaddarlar ve kendi menfaati için insan âlemine ateş veren hodgâm, alçak insî şeytanlar ise tam müstahak ve tam adalet-i rabbâniyedir.*

---

[1] Hz. İsa'nın din-i hakikîsinin Âhirzaman'da İslâmiyet'le ittifakına işaret eden rivayetler için bkz.: Buhârî, *Enbiyâ* 49; Müslim, *İman* 244-247; Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 3/345, 367, 384, 4/216. Ayrıca bkz.: Şuâlar, Beşinci Şuâ, 13. Mesele; Mektubat, Birinci Mektup, 1. Suâl.

Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn: Merhametlilerin en merhametlisi Cenâb-ı Hak.
Fetret: İki peygamber devri arasında kalan, vahyin kesildiği dönem, zaman dilimi.
Hodgâm: Kendi rahatını ve zevkini düşünen.
İhzar etmek: Hazırlamak.
Keffâret: Günahların affına vesile olması için yapılan şey.
Müstebit: Despot, baskıcı.
Şehâdet: Şehitlik.
Tahattur etmek: Hatırlamak.

• *Eğer o felâketi çekenler, mazlumların imdadına koşanlar ve istirahat-i beşeriye için ve esâsât-ı diniyeyi ve mukaddesat-ı semâviyeyi ve hukuk-u insaniyeyi muhafaza için mücadele edenler ise elbette o fedakârlığın mânevî ve uhrevî neticesi o kadar büyüktür ki o musibeti onlar hakkında medar-ı şeref yapar, sevdirir.*


67

Kardeşlerim!

Bugünlerde Rumûzât-ı Semâniye'ye ait iki risaleyi ehemmiyetli talebelere, bir yere gönderdim. Yol kapandı, gitmedi. O iki risaleyi tekrar dikkatle mütâlaa ettim. Fikren dedim ki: "Bu zevkli, güzel, meraklı, şirin bir maksada giden bu tevâfuklu yolda ne için sevkedilmeden perde indi, başka yolda sevkedildik, çalıştırıldık?"

Birden ihtar edildi ki: *O gaybî esrarı açacak olan meslekten yüz derece daha ehemmiyetli ve kıymetli ve umumî ihtiyaca medar ve herkes bu zamanda ona şiddetle muhtaç ve İslâmiyet'in temel taşları olan hakâik-i imaniye hazinesine hizmet etmeye ve istifadeye zarar gelecekti. En büyük ve en yüksek maksat olan hakâik-i imaniyeyi ikinci derecede bırakacaktı. Onun için idi.*

Sûre-i إِذَا جَٓاءَ نَصْرُ اللّٰهِ[1] remzinde esrar-ı gaybiye gösterildi, birden kapandı, perde indi.

Hem bu sır içindir ki o yolda fazla istihdam edilmedik. Yalnız o meslek-i tevâfukiyenin tereşşuhâtından Risale-i Nur'un hakkaniyetine bir imza ve cezâletine bir zînet ve huruf-u Kur'âniyenin intizamından ve vaziyetlerinden tezahür eden bir nevi i'câz çıktı. Daha o yolda çalıştırılmadık.

Umum kardeşlerimize ve Risale-i Nur'da ders arkadaşlarıma birer birer selâm ve dua ederiz ve dualarını rica ederiz.

---

1 "Allah'ın yardımı geldiği zaman..." mealindeki âyetle başlayan Nasr Sûresi (110. Sûre).

Cezâlet: Güzellik, pürüzsüzlük, sağlamlık.
Huruf-u Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm harfleri.
İ'câz: Mu'cizeli oluş. İnsanları benzerini yapmaktan âciz bırakan üslûb.
İstirahat-i beşeriye: İnsanlığın rahatı, huzuru. Asayiş.
Mukaddesat-ı semâviye: Dinin kutsal saydığı ilâhî değerler.
Rumûzât-ı Semâniye: Kur'ân-ı Kerîm'in harflerine ait sırların beyan edildiği "Sekiz Remiz" anlamında Bediüzzaman Hazretleri'nin yazdığı bir eser.
Tereşşuhât: Sızıntılar, damlalar.

68

Aziz, Sıddık, Mübârek, Mâsum Kardeşlerim!

Sizin çok mübârek ve nazarımızda çok kıymettar ve benim nazarımda cennetin [1]وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَ tarafından ebedî ve Firdevsî bir hediye-i kudsiye gibi geçen ve gelen iki bayramı cennetin şekerlemeleri ve tatlıları gibi tatlılaştıran ve zînetlerin ve nakışların yetmiş tarzlarını giyen hurilerin hulleleri ve libasları gibi mânevî meclisimizi zînetlendiren kalem hediyenizi aldık. Bu hediye, Risale-i Nur hizmeti noktasından ne derece ehemmiyetli olduğunu bugünlerde başıma gelen ve rüyama giren bir hâdiseyle anlayınız, şöyle ki:

Bu çok kıymettar mânevî hediyeyi almazdan üç gün evvel aynen hediyeniz Kastamonu'ya geleceği anında rüyada görüyorum ki; terfî-i makam ve rütbe için bizlere bir ferman-ı şâhâne, mânevî bir cânibden geliyor. Kemâl-i hürmetle ellerinden tutup bize getiriyordular. Biz baktık ki o ferman-ı âlî, Kur'ân-ı Azîmüşşan olarak çıktı. O hâlde bu mana kalbe geldi: Demek Kur'ân yüzünden Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsi ve biz şâkirtleri, bir terfî ve terakki fermanını âlem-i gaybdan alacağız.

Şimdi tâbiri ise o fermanı temsil eden mâsumların kalemiyle mânevî tefsir-i Kur'ân'ı aldığımızdır. Bu rüyanın şimdiki tâbiri çıkmadan bir-iki saat evvel Feyzi ile Emin'in gösterdikleri tâbir dahi haktır ve ehemmiyetlidir.

Hem bu medar-ı sürûr ve ferah olan hediye-i nurâniyeyi bir hiss-i kable'l-vuku ile benim ruhum tam hissetmiş, akla haber vermemiş idi ki o gelmeden iki gün evvel Feyzi ve Emin'in fıkrasında beyan edilen rüyayı gördüğüm gecenin gününde sabahtan akşama kadar ve ikinci günü de kısmen, hiç görmediğim bir tarzda bir sevinç, bir sürûr hissedip mütemâdiyen bir bahaneyle ferahımı izhar edip otuz-kırk defa tebessümle güldüm.

Hem ben ve hem Feyzi, çok taaccüp ve hayret ettik.(Hâşiye) Otuz günde bir defa gülmeyen, bir günde otuz defa gülmek bizleri hayrette bıraktı. Şimdi

---

Hâşiye: Evet, hiçbir vakit Üstadımızı bu kadar neş'eli görmemiştik. Sebebini bilmediğimizden hayret ediyorduk.

Emin, Feyzi

[1] "Ebedîliğe ermiş çocuklar" (Vâkıa Sûresi, 56/17; Dehr Sûresi, 76/19).

Ferman-ı şâhâne: Padişahın, sultanın fermanı, buyruğu.
Firdevsî: Firdevs cennetini hissettiren, onu andıran.
Hiss-i kable'l-vuku: Bir şeyi olmadan önce hissetme, içine doğma, önsezi.
Hulle / libas: Elbise, giysi.

anlaşıldı ki o sürûr, o sevinç mezkûr mânevî fermanı temsil eden mâsumların ve ümmîlerin kalemlerinin yazıları, nesl-i âtînin sahâif-i hayatlarına, Âlem-i İslâm'ın sahife-i mukadderâtına ve ehl-i iman istikbalinin defterlerine neşr-i envâr edeceklerinin ve o mâsumların hâlis ve sâfi amelleri ve hizmetleriyle sahife-i a'mâlimizde hasenâtlarını yazıp kaydetmesinin ve Risale-i Nur şâkirtlerinin mukadderâtını mesûdâne idâmesinin haberini veren, o daha gelmeyen hediyeden geliyordu. Benim o azîm yekûndan hisseme düşen binden bir cüzü ruhen hissedilmiş, beni mesrurâne heyecana getirmiş idi.

Evet, böyle yüzer mâsumların makbul amelleri ve reddedilmez duaları sâir kardeşlerimin defterlerine geçmesi misillü benim gibi bir günahkârın sahife-i a'mâline dahi girmesi, binler sürûr ve sevinç verir. Böyle karanlık bir zamanda bu ağır şerâit altında böyle mâsumâne ve kahramanâne çalışmak için biz, hem o mâsumları ve o ümmîleri ve muallimlerini tebrik, hem peder ve vâlidelerini tebrik, hem köylerini tebrik, hem memleketlerini, hem milletlerini, hem Anadolu'yu tebrik ederiz.

Mübârek mâsumların ve ümmîlerin her birisine birer hususî teşekkürnâme ve tebriknâme yazmak elimden gelseydi yazacaktım. Öyleyse bu arzumu bilfiil yazılmış gibi kabul etsinler. Ben onların isimlerini bir daire suretinde yazacağım, dua vaktinde bakacağım. Hem onları Risale-i Nur'un has şâkirtleri dairesine dâhil edip bütün mânevî kazançlarıma hissedar edeceğim.

Benim tarafımdan onların peder ve vâlidelerine veya akrabalarına ve üstadlarına selâmlarımızı tebliğ ediniz. Cenâb-ı Hak, onları ve evlâtlarını dünyada ve âhirette mesut eylesin, âmin!

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ve dua ederiz ve dualarını Kur'ân'ın medh ü senâsına mazhar olan bu leyâli-i aşr[1] olan on gecelerde rica ediyoruz.

Emin'in ve Feyzi'nin rüyaya dair fıkralarını da leffen gönderiyorum:

---

1 Bkz.: "(Yemin olsun) Fecre ve o on geceye!.." (Fecr Sûresi, 89/1-2).

İdâme: Devam ettirme, sürdürme.

Leffen: Sarılmış olarak, zarf veya mektup içine koyarak.

Leyâli-i aşr: Zilhicce ayının ilk on gecesi. Kurban bayramının öncüsü olup, hadis-i şeriflerde bu zaman diliminde birçok nafile ibadetin teşviki yapılmıştır.

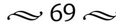
Nesl-i âtî: Gelecek nesil.

Neşr-i envâr etmek: Nurları yaymak, dağıtmak.

Sahâif-i hayat: Hayat sayfaları.

Sahife-i mukadderât: Kader sayfası.

Ümmî: Herhangi bir eğitim almamış, okuma yazma bilmeyen.



Isparta'daki Kardeşlerimize!

Latîf bir rüyanın kadere ait bir meseleyi, şuhûd derecesinde bize kanaat verdiği gibi, o latîf rüyanın ciddî ikinci parçası bizlere mânevî bir müjde ve beşaret verdiği cihetle siz kardeşlerimize beyan ediyoruz, şöyle ki:

İki gün evvel Üstadımız rüyada görüyor ki: Ben –yani Feyzi– ile beraber gezmeye çıkıyoruz. Giderken birden ben, Üstadıma söylüyorum ki: "Buradan ben, ayının tesbihini toplayacağım." Üstadım da bakıyor ki beyaz ipler gibi dolaşmış bir şey görüyor. Bu acîb güldürecek sözümden ve ayıya tesbih isnad etmek vaziyetimden çok şiddetli gülerek uyanmış. Uyandıktan sonra da gülmüş. Akşama kadar hiç görülmemiş bir tarzda, yirmi-otuz defa o hâdise-i nevmiyeyi gülerek benimle mülâtafe etti. Münasebet olmayan bazı şeyler ile tâbire çalıştıksa da tâbire münasebet tutmadı.

Sonra ikinci gün âdet-i müstemirrede, kendi tecrübesiyle, rüya-yı sâdıkanın, kısmen aynı günde, kısmen ikinci günün aynı saatinde bana benzeyen bir dost –ki rüyada Üstadıma benim suretimde görünmüş– Üstadımızın yanına geldi, dedi ki: "Ayının yağını toplayanlardan alıp, müezzin ve tesbih yapan bir adamın tavsiyesiyle mühim bir adama her sabah hastalık için yutmasını nasıl görüyorsun?"

Üstadımız da rüyada güldüğü gibi aynen öyle gülmüş. Birden rüya hatırına gelip bu acîb ve aynı aynına tâbiri kemâl-i taaccüp ve hayretle karşılayıp ona demiş: "Sakın istîmal etmesin!"

Yirmi Sekizinci Mektup'un rüyaya ait Birinci Risalesi'nin Altıncı Nükte'sinde rüya-yı sâdıka, kader-i ilâhînin her şeyi ihata ettiğine bir hüccet-i kâtıa hükmünde, Üstadımız binler tecrübeyle gördüğü gibi aynen bu vâkıa dahi bizlere şuhûd derecesinde kat'î ispat etti ki: *"Hâdisât, vücûda gelmeden evvel mukadderdir, malûmdur, muayyendir; kader-i ilâhînin mizanıyla geliyor."* diye bu rükn-ü imanîye bize gayet latîf ve kat'î bir numûne oldu.

Âdet-i müstemirre: Sürmekte, devam etmekte olan âdet.
Hâdise-i nevmiye: Uykuda olan hâdise.
Hüccet-i kâtıa: Kesin delil.
Kemâl-i taaccüp ve hayret: Son derece şaşkınlık ve hayret.
Mukadder / muayyen: Takdiri yapılmış, belirlenmiş.
Mülâtafe etmek: Birbirine latîfe etmek, şakalaşmak.
Rüya-yı sâdıka: Şuuraltı veya bir hastalık neticesi olmadan, dupduru ve tertemiz duygularla beklenmedik anda görülen, müjde, teşvik, ilham, yol gösterme, îkaz ve ibret ihtiva eden, irşada yönelik doğru rüya.
Şuhûd: Bir şeyin gerçeğine şahit olma, hakikati ayan beyan görme.

Hem aynı rüyanın ikinci tabakasında Üstadımız görüyor ki: Risale-i Nur'un heyetine bir ferman geliyor. Birden geldi; o kudsî ferman, Kur'ân çıktı. Bunun tâbiri, aynı günün aynı tecrübe saatinde Kur'ân'ın Hizbü'l-Ekber'i, (ümit edilmediği bir vakitte, malûm Âsiye Hanım'ın* hânesinde etrafı tezyin edilen Hizbü'l-Ekber'i) yüz senelik bir güzel kap içinde, o kabın üstünde sırma ile padişahların mühim fermanlarında tuğra-yı şâhâne işlenmiş olduğunu gördük.

Üstadımız dedi ki: Ferman geldi diye Kur'ân çıktı. Şimdi de Kur'ân'ın Hizbü'l-Ekber'i geldi. Üstünde ferman tuğrası bulunduğundan Risale-i Nur'un heyetine beşaretli ve medar-ı feyiz ve terakki bir ferman-ı rabbânî hükmüne geçeceğini rahmet-i ilâhiyeden bekliyoruz. Bu tâbirden sonra ikinci günü sizin çok kıymettar hediyeniz, hakikî tâbirini güneş gibi meydana çıkardı.

Risale-i Nur talebelerinden ve dâimî hizmetçilerinden
Emin ve *Küçük Hüsrev olan Feyzi*


70

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bütün ruh u canımla bayramınızı tebrik ederim. Ve bu bayramımı çok mübârekleştiren mübârek mâsumların ve muhterem ümmî ihtiyarların ve üstadlarının bu defa gönderdikleri kıymettar risaleleri beş cilt olarak güzelce ciltlettirdik, tanzim ettik. İnşallah onlardan çok istifade edilecek. O mübârek mâsumların ve muhterem ümmîlerin mâsumâne ve hâlisâne yazdıkları risaleler, Risale-i Nur'un kerametine, yazıları da bir keramet ilâve ettiğini ve en güzel yazılardan ziyade tesirli olduğunu hissediyoruz.

Hatta Feyzi'nin güzelce ciltlettiği çocukların tevâfuklu mecmuasını getirdiği vakit kuluncum ziyade ağrıyordu. Dedim: “Aman kardeşim, benim kuluncumu tut, pek ağrıyor.” Birden o mecmuayı açtık; baktım, birden öyle bir şifa oldu ki kuluncumu unuttuk. Sonra tahattur ettik, hayret ettik.

Hizbü’l-Ekber: Üstad Hazretleri’nin, Kur’ân-ı Kerîm’den Risale-i Nur’un üstadı ve kaynağı kabul ettiği bazı âyetleri zikir ve dua maksadıyla okumak için derleyerek bir araya getirdiği dua kitabı.

Tevâfuk: Uygun gelme. Bazı kelimelerin tesadüfe verilemeyecek derecede yazıda alt alta, yan yana veya karşılıklı bir şekilde birbirine orantılı, denk gelmesi.

Tezyin edilmek: Süslenmek.

Tuğra-yı şâhâne: Padişahın, sultanın imzası.

Hem o risaleleri yazanların isimlerini, hem yaşlarını, o beş mecmuanın başlarında medar-ı ibret ve onlara dua ettirmek için dercedeceğiz. Onları ve hususan üstadlarını ve peder ve vâlidelerini benim tarafımdan birer birer hem bu hizmetlerini, hem bayramlarını tebrik ediniz.

Hem Isparta hakkında benim büyük ümidimi fiilen ispat ettikleri için, bana büyük bir tesellî verdikleri için, ölünceye kadar minnettarlığımı onlara ve Mübârekler Heyeti'ne ve Medrese-i Nuriye ve Nur ve Gül fabrikası sahiplerine tebliğ ediniz.

Namaz tesbihatının sırrına göre; nasıl ki namazdan sonra tesbih ve zikir ve tehlil ile bir hatme-i muazzama-yı Muhammediye *(aleyhissalâtü vesselâm)*.. ve zikir ve tesbih eden ve rûy-i zemin kadar geniş bir halka-yı tahmidât-ı Ahmediye *(aleyhissalâtü vesselâm)* dairesine tasavvuran ve niyeten girmek, medar-ı füyuzat olduğu gibi ben ve biz de Risale-i Nur'un geniş daire-i dersinde ve halka-yı envârında ders alan ve dua eden ve çalışan binler mâsum lisanların ve mübârek ihtiyarların dualarına ve a'mâl-i sâlihalarına hissedar olmak ve dualarına âmin demek hükmünde olarak, onlarla tayy-ı mekân ederek, hayalen omuz omuza, diz dize bulunmak hayaliyle ve niyetiyle ve tasavvuruyla kendimizi fevka'l-had bahtiyar biliyoruz. Hususan âhir ömrümde böyle kıymettar, mâsum mânevî evlâtları ve yüzer küçük Abdurrahman'ları bulmak, benim için dünyada bir cennet hayatı hükmüne geçiyor.

Geçen Ramazan-ı Şerif'te hastalığım münasebetiyle her bir kardeşim benim hesabıma birer saat çalışmalarının pek büyük neticesini aynelyakîn ve hakkalyakîn gördüğümden, böyle duaları reddedilmez mâsumların ve mübârek ihtiyarların ve bahtiyar üstadlarının, benim hesabıma arasıra lisanen

---

A'mâl-i sâliha: Sâlih ameller. İslâm'ın güzel ve faydalı gördüğü her türlü işler, fiiller.

Aynelyakîn: Gözle görülüp edinilen bilgi.

Dercetmek: İçine almak, koymak.

Fevka'l-had: Umulanın, beklenenin üstünde.

Hakkalyakîn: Bir şeyin hakikatine, özüne ulaşarak, yaşanarak öğrenilen bilgi.

Halka-yı tahmidât-ı Ahmediye: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) sünnetinde yer alan ve ümmetine öğrettiği dua, tesbih ve hamdlerin okunduğu zikir halkası.

Hatme-i muazzama-yı Muhammediye: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) sünnetinde yer alan ve ümmetine öğrettiği dua, zikir ve tesbihlerin, Ümmet-i Muhammed (s.a.s.) tarafından Efendimiz'in (s.a.s.) yüksek, muazzez huzur-u mânevîlerine hayâlen ve niyeten girerek okunduğu çok büyük hatme.

Medar-ı füyuzat: Feyiz sebebi, vesilesi.

Medrese-i Nuriye: Hz. Üstad'ın, Risale-i Nur'ların elle yazılıp çoğaltılmasında ve intişarında gösterdikleri gayretlerinden dolayı Isparta'nın Sav (Sava) köyüne, Barla nahiyesine ve buralardaki Nur talebelerine verdiği bir unvan.

Mübârekler Heyeti: Hz. Üstad'ın Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyünden olan Nur talebelerine verdiği bir unvan.

Rûy-i zemin: Yeryüzü.

Tasavvuran: Zihinde canlandırarak, göz önüne getirerek.

Tayy-ı mekân: Allah'ın izni ile bir anda mesafeleri aşıp bir yerden başka bir yere, mekâna gitme, orada görünme.

Tehlil: "Lâ ilâhe illallah" diyerek Allah'ın birliğini ikrar ve ilan etmek.

ve kalben duaları ve çalışmaları, kalemleriyle yardımları, benim Risale-i Nur'a hizmetimin uhrevî bir netice-i bâkiyesini dünyada dahi bana gösterdi.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي [1]

~ 71 ~

Çok ehemmiyetlidir.

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bugünlerde gayet sâdık ve dikkatli bir kardeşimizin ihtiyatsızlığından küçük bir tokat yemesi münasebetiyle, hem bu dört ay müddetçe, binler adam kadar alâkadar olduğum hâlde, ahvâl-i âlemden, siyaset ve harpten kat'iyen bir haber almayıp ve istemeyip ve merak etmez bir tarzda bulunmamdan Feyzi ve Emin gibi has kardeşlerimin hayretleri ve istifsarları sebebiyle bir hakikatten çok defa beyan ettiğim gibi yine bir parça ondan bahsetmek lüzum oldu, şöyle ki:

Hakâik-i imaniye, her şeyden evvel bu zamanda en birinci maksat olmak ve sâir şeyler ikinci, üçüncü, dördüncü derecede kalmak ve Risale-i Nur'la onlara hizmet etmek en birinci vazife ve medar-ı merak ve maksud-u bizzat olmak lâzım iken; şimdiki hâl-i âlem, hayat-ı dünyeviyeyi hususan hayat-ı içtimaiyeyi ve bilhassa hayat-ı siyasiyeyi ve bilhassa medeniyetin sefâhet ve dalâletine ceza olarak gelen gazab-ı ilâhînin bir cilvesi olan Harb-i Umumî'nin tarafgirâne, damarları ve âsâbları tehyiç edip bâtın-ı kalbe kadar, hatta hakâik-i imaniyenin elmasları derecesine o zararlı, fâni arzuları yerleştirecek derecesinde bu meş'um asır öyle şırınga etmiş ve ediyor ve öyle aşılamış ve aşılıyor ki Risale-i Nur dairesi haricinde bulunan ulemâlar, belki de veliler o siyasî ve içtimaî hayatın râbıtaları sebebiyle hakâik-i imaniyenin hükmünü ikinci, üçüncü derecede bırakıp, o cereyanların hükmüne tâbi olarak, hemfikri olan münafıkları sever. Kendine muhalif olan ehl-i hakikati, belki ehl-i velâyeti tenkit ve adâvet eder. Hatta hissiyât-ı diniyeyi o cereyanlara tâbi yaparlar.

---

[1] Allah'a hamdolsun ki bu da Rabb'imin lütuflarındandır.

Âsâb: Sinirler, damarlar.
Bâtın-ı kalb: Kalbin içi.
İstifsar: Bir şey hakkında bilgi isteme, sorma.
Meş'um: Uğursuz, belalı.
Tehyiç etmek: Harekete geçirmek, sürüklemek.

İşte bu asrın bu acîb tehlikesine karşı, Risale-i Nur'un hizmet ve meşgalesi, şimdiki siyaseti ve cereyanlarını o derece nazarımdan ıskat etmiş ki bu Harb-i Umumî'yi bu dört ayda merak etmedim, sormadım.

Hem Risale-i Nur'un has talebeleri, bâki elmaslar hükmünde olan hakâik-i imaniyenin vazifesi içinde iken zâlimlerin satranç oyunlarına bakmakla vazife-i kudsiyelerine fütur vermemek ve fikirlerini onlarla bulaştırmamak gerektir.

Cenâb-ı Hak, bize nur ve nurânî vazifeyi vermiş, onlara da zulümlü zulümâtlı oyunları vermiş. Onlar bizden istiğna edip yardım etmedikleri hâlde, biz onların karanlıklı oyunlarına vazifemizin zararına bakmaya tenezzül etmek hatadır. Bize ve merakımıza, dairemiz içindeki ezvâk-ı mâneviye ve envâr-ı imaniye kâfi ve vâfidir.

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ve bayramlarını tebrik ederiz.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Kardeşiniz
Said Nursî

~ 72 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[2] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[3]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ قَطَرَاتِ الثَّلْجِ[4]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Tekrar bayramlarınızı bu havalideki kardeşlerimiz ile beraber tebrik ediyoruz. Sizin beş-altı mektubunuza mukabil beş-altı mektup yazmak hakkınızdır. Fakat benim ümmîliğim için kusura bakmazsınız. Bir kısa mektupla iktifa ediyorum.

---

1 Bâkî olan yalnız Allah'tır.
2 O yüce Zât'ın adıyla.
3 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
4 Karın taneleri adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Envâr-ı imaniye: İman nurları.
Ezvâk-ı mâneviye: Mânevî zevkler.
Iskat etmek: Düşürmek, hükümsüz kılmak.
Vâfi: Yeterli, başka bir şeye ihtiyaç bırakmayan.

Evvelâ: Hüsrev'in mektubu, Risale-i Nur'a hizmet edemediği için teessüfüne mukabil ona yazınız ki: Hüsrev'in cazibedar yazıları ve nüshaları, onun yerinde pek parlak bir surette hizmet ediyorlar ve Hulûsi'nin Yirmi Yedinci Mektup'a giren mektupları dahi onun bedeline çalışıyorlar; vazifesini kısmen görüyorlar. Ve merhume vâlidesine mahsus dua edilecek.

Ve Aydınlı Hasan Âtıf'ın, Hâfız Ali'nin mektubunun hâşiyesinde yazdığı misli görülmemiş şu dua, "Yâ Rab! Güldür Said'i, tâ gülmesinden güller açılsın!" diye pek garip fıkrası, Risale-i Nur'a onun sadâkat ve ihlâsının acîb bir kerametidir ki otuz günde bir defa gülmeyen o bîçâre Said, bir günde otuz defa güldüğünün yazılması ve size o mektubun gönderilmesi zamanına tam tamına tevâfuk ediyor.

Marangoz Ahmed'in* cidden beni sürûrla ağlattıran ve çok meraklarımı izale eden Risale-i Nur'un mübârek şâkirtlerinin kerametkârâne, bir gecede oraya gelen mektupları lâzım gelen yerlere göndermek için yazmaları, beni fevkalâde mesrur ve müteşekkir eden mektubu, bir kitap kadar ve on mektup yerinde kabul ettik.

Merhum ve kıymettar ve çok vefakâr ve fedakâr ve sekiz sene bana hizmet eden bir kardeşimiz Marangoz Mustafa Çavuş* yerine, Cenâb-ı Hak, rahmetiyle kahraman Marangoz Ahmed'i verdi.

Nur fabrikasının sahibi Hâfız Ali'nin mektupları, çok ince ve çok yüksek hissiyâtını ve kerametkârâne ihlâsının derecelerini gösterdiğinden pek uzun bir mukabele ister. Fakat şimdilik bu kadar deriz: O, umumun hesabına bizlerin bayramını tebrik ettiğine, biz de onu tevkil edip umumumuz nâmına her bir kardeşimize tebriki tekrar ediyoruz.

Mübârekler, Tâhir ile beraber, Tâhirî'nin bize o kıymettar kalemiyle cennet taamları gibi çok tatlı ve huri libası gibi çok güzel yazıları, burada herkesi lezzetle mütâlaaya sevkediyor. Ve onun mâsume iki mübârek kızlarının yazdıkları nüshalar, burada kadınlar, kızlar âleminde geziyor; görenleri Risale-i Nur'a cezbediyor. Çok çalışkan ve fedakâr Tâhirî'nin kesretli hediyeleri, bizleri çok borç altında bıraktı.

Risale-i Nur'un postacısı mübârek Abdullah ne hâlde olduğunu soracaktım. Hâfız Ali'nin mektubunda sormadan cevabımı aldım. Allah, ikisinden razı

Hâşiye: Sayfa kenarına veya altına düşülen dipnot, açıklama.

Kerametkârâne: Kerametli bir tarzda.

Kesretli: Çokça, çok sayıda.

Mâsume: Günahsız kız çocuğu.

olsun. O mektubun âhirinde, mâzi ve müstakbel ve semâvât ehlini dahi mesrur eden mâsumların ve mübârek ümmî ihtiyarların hediye-i mâsumâneleri beyanındaki fıkrası gayet güzel düşmüş.

Hâfız Ali'nin mektubunda Tâhirî'nin yazdığı ve göndereceği Sözler'i daha alamadık.

Nur iskelesinin nâzır-ı bînazîri Sabri-i Basîret-i Basîr'in hususî mektubunda yazdığı mübârek bir hemşiremin Cevşenü'l-Kebîr'i ezber etmesi, eskiden beri o hemşire, Risale-i Nur talebeleri içinde bulunduğuna istihkakını gösteriyor. Onun nâmıyla beraber duada nâmı zikredilen ve Hazreti Mevlânâ Hâlid'in cübbesini tam muhafaza edip bize yetiştiren Âsiye Hanım'ın birden lisanına gelen bir fıkra size gönderilecek.

O Kozca Hatibi,* Risale-i Nur'la tam alâkadarsa Sabri benim bedelime ona selâm etsin.

Bize gelen mâsum ve ümmîlerin ve üstadlarının risalelerini, yedi cilt olarak güzelce tasnif ettik. Mâsumların tevâfuklu güzel parçaları bir cilt ve ihtiyarların güzel parçaları içinde kahraman Şükrü'nün Mu'cizât-ı Ahmediye güzel nüshası içinde olarak ikinci cilt; yedi cildin her birinin başında, üçüncü sayfada gelen fıkra, medar-ı ibret olarak yazılmıştır. Umuma selâm.

Risale-i Nur'un küçük ve mâsum şâkirtlerinin elli-altmış talebesinin ve kırk-elli ümmî mübârek ihtiyarların ve kıymettar üstadlarının yazdıkları tevâfuklu ve şirin nüshaları bize göndermişler. O parçaları yedi cilt içinde cemettik.

Bu mübârek ümmî ihtiyarların kırk sene sonra Risale-i Nur hatırı için her işe tercihen yazıya başlamaları ve mâsum çocukların Risale-i Nur'dan ders aldıkları ve yazdıkları risalelerin bir kısmıdır. Onların bu zamanda bu ciddî çalışmaları gösteriyor ki; *Risale-i Nur'da öyle mânevî zevk ve cazibedar bir nur var ki mekteplerde çocukları okumaya şevkle sevketmek için icat ettikleri her nevi eğlence ve teşviklere galebe edecek bir lezzet, bir sürûr, bir şevk Risale-i Nur veriyor ki çocuklar ve ümmî ihtiyarlar böyle hareket ediyorlar.*

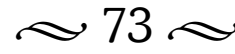
Hem bu hâl gösteriyor ki; *Risale-i Nur kökleşiyor. İnşallah onu hiçbir şey koparamayacak, ensâl-i âtiyede de devam edip gidecek.*

Ensâl-i âtiye: Gelecek nesiller.
İstihkak: Hak etme, hak kazanma.

Nâzır-ı bînazîr: Risale-i Nur'a bakan, sahip çıkan eşsiz, benzersiz gözetici, idareci.

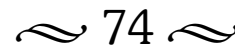
Sabri-i Basîret-i Basîr: Basîret nuruyla bakan, kalb gözü açık, basîretli Sabri.

Aynen bu mâsum küçük şâkirtler gibi, Risale-i Nur'un cazibedar dairesine giren bu ümmî ihtiyarların, kısmen çobanların ve yörük ve efelerin bu zamanda, bu acîb şerâit içinde her şeye tercihen Risale-i Nur'a bu surette çalışmaları gösteriyor ki; *bu zamanda Risale-i Nur'a ekmekten ziyade ihtiyaç var ki çiftçiler, çobanlar, yörük efeler,*(Hâşiye) *hâcât-ı zaruriyeden ziyade bir hâcât-ı zaruriyeyi, Risale-i Nur'un hakâikini görüyorlar.*


73

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bu tarafta yol kapandı, posta gelmiyordu. Sizlerden gelecek bir mektup veya bir risaleyi bekliyordum. Şimdi ruhuma bir ihtarla, daha beklemeyerek, burada hüsn-ü tesirini gösteren üç parçayı gönderiyorum. Mâsumların ve ümmî mübâreklerin ve ihtiyarların ve kahraman Tâhirî'nin nüshaları dâimî bir tarzda fütuhat yapıyorlar. Yalnız cüz'î birkaç parçayı tashih ederken zahmet çektim. Fakat o zahmet, bana tatlı geliyordu. Hem ayn-ı rahmet oldu. Beni de o mâsum ve mübâreklerin kafilesine dâhil ederek, benim hattıma benzedikleri için kendim o parçaları yazmışım gibi tam sahip oldum. Eğer ben yazsaydım, aynen onlar gibi olurdu.


74

Kastamonu'daki Kardeşlerimize Hitaben Yazılan Bir Hakikattir

(Belki size de faydası olur, diye gönderdim.)

Risale-i Nur, kendi sâdık ve sebatkâr şâkirtlerine kazandırdığı çok büyük kâr ve kazanç ve pek çok kıymettar neticeye mukabil fiyat olarak, o şâkirtlerden tam ve hâlis bir sadâkat ve dâimî ve sarsılmaz bir sebat ister.

Evet, Risale-i Nur on beş senede kazanılan kuvvetli iman-ı tahkikîyi on beş haftada ve bazılara on beş günde kazandırdığını, yirmi senede, yirmi bin zât tecrübeleriyle şehâdet ederler.

Hem, iştirak-i a'mâl-i uhreviye düsturuyla, her bir şâkirdine her bir günde binler hâlis lisanlarla edilen makbul duaları.. ve binler ehl-i salâhatin

---

Hâşiye: Bilhassa Risale-i Nur kahramanlarından Şükrü Efe ve bilhassa dağ kumandanı Çoban Veli'nin ve yörük aşiretlerinden Bahadır Süleyman'ın ve emsalinin gayretlerine işarettir.

Ehl-i salâhat: Tam bir iman ve takva ile kendini Allah'a veren iyi kullar.

İman-ı tahkikî: Delile dayanarak ulaşılan, sağlam, sarsılmaz iman.

Şerâit: Şartlar.

işledikleri a'mâl-i sâlihanın misil sevaplarını kazandırıp her bir hakikî sâdık ve sebatkâr şâkirdini amelce binler adam hükmüne getirdiğini.. kerametkârâne ve takdirkârâne İmam Ali'nin *(radiyallâhu anh)* üç ihbarı ve Keramet-i Gaybiye-i Gavs-ı Âzam'daki *(kuddise sirruh)* tahsinkârâne ve teşvikkârâne beşareti.. ve Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın kuvvetli işaretiyle o hâlis şâkirtler, ehl-i saadet ve ashab-ı cennet olacaklarına müjdesi pek kat'î ispat ederler. Elbette böyle bir kazanç, öyle bir fiyat ister.

Madem hakikat budur, Risale-i Nur dairesinin yakınında bulunan ehl-i ilim ve ehl-i tarîkat ve sofî-meşrep zâtlar, onun cereyanına girmek ve ilim ve tarîkattan gelen eski sermayeleriyle ona kuvvet vermek ve genişlemesine çalışmak ve şâkirtlerini teşvik etmek ve bir buz parçası olan enâniyetini, tam bir havuzu kazanmak için o dairedeki âb-ı hayat havuzuna atıp eritmek gerektir ve elzemdir. Yoksa, Risale-i Nur'a karşı rakîbâne başka bir çığır açmakla hem o zarar eder, hem bu müstakîm ve metin cadde-i Kur'âniyeye bilmeyerek zarar verir, zındıkaya bir nevi yardım olur.

Sakın sakın! Dünya cereyanları, hususan siyaset cereyanları ve bilhassa harice bakan cereyanlar sizi tefrikaya atmasın! Karşınızda ittihat etmiş dalâlet fırkalarına karşı perişan etmesin![1] اَلْحُبُّ فِي اللّٰهِ ، وَالْبُغْضُ فِي اللّٰهِ *düstur-u rahmânî yerine, –el-iyâzü billâh–*[2] اَلْحُبُّ فِي السِّيَاسَةِ ، وَالْبُغْضُ لِلسِّيَاسَةِ *düstur-u şeytanî hükmedip melek gibi bir hakikat kardeşine adâvet ve el-hannâs gibi bir siyaset arkadaşına muhabbet ve taraftarlıkla zulmüne rıza gösterip cinâyetine mânen şerik eylemesin!*

Evet, bu zamanda siyaset, kalbleri ifsat eder ve asabî ruhları azap içinde bırakır. Selâmet-i kalb ve istirahat-i ruh isteyen adam, siyaseti bırakmalı.

---

1 "İçte duyulacak sevgi ve nefret Allah için olmalıdır." 'Allah için sevme ve nefret etme' bazı hadislerde amellerin en faziletlisi sayılmış;[*1] bazı hadislerde de imanın en güçlü bir bağı olduğuna dikkat çekilmiştir.[*2]

[*1] Ebû Dâvûd, *Sünnet* 2; Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 5/146; Bezzâr, *Müsned* 9/461.

[*2] Tayâlisî, *Müsned* s.101; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef* 6/170, 172, 7/80.

2 Siyaset için sevmek, siyaset için buğz etmek.

Adâvet: Düşmanlık.
Âb-ı hayat: Hayat veren su.
El-hannâs: Sinsi şeytan.
El-iyâzü billâh: "Allah korusun!" anlamında bir deyim.
Elzem: Çok gerekli, vazgeçilmez.
Keramet-i Gaybiye-i Gavs-ı Âzam: Abdülkadir Geylânî Hazretleri'nin (k.s.) Risale-i Nur'a ve müellifine işaret eden gayba ait kerametlerinin anlatıldığı 8. Lem'a risalesi.
Sofî-meşrep: Tarikata mensup, ehl-i tasavvuf olan kişi.
Tahsinkârâne: Güzel bulur, beğenir bir tarzda.
Takdirkârâne: Takdir eder bir tarzda.
Teşvikkârâne: Teşvik eder bir tarzda.

Evet, şimdi küre-i arzda herkes ya kalben, ya ruhen, ya aklen, ya bedenen gelen musibetten hissedardır, azap çekiyor, perişandır. Bilhassa ehl-i dalâlet ve ehl-i gaflet, rahmet-i umumiye-i ilâhiyeden ve hikmet-i tâmme-i sübhâniyeden habersiz olduğundan, nev-i beşere rikkat-i cinsiye, alâkadarlık cihetiyle, kendi eleminden başka nev-i beşerin şimdiki elîm ve dehşetli elemleriyle dahi müteellim olup azap çekiyor. Çünkü lüzumsuz ve mâlâyâni bir surette vazife-i hakikiyelerini ve elzem işlerini bırakıp âfâkî ve siyasî boğuşmalara ve kâinatın hâdisâtına merakla dinleyerek, karışarak ruhlarını sersem ve akıllarını geveze etmişler ve bilerek kendi zararına fiilen rıza göstermek cihetinde, “Zarara razı olana şefkat edilmez.” manasındaki اَلرَّاضِي بِالضَّرَرِ لَا يُنْظَرُ لَهُ[1] kaide-i esasiyesiyle şefkat hakkını ve merhamet liyakatini kendilerinden selbetmişler. Onlara acınmayacak ve şefkat edilmez. Ve lüzumsuz başlarına belâ getirirler.

Ben tahmin ediyorum ki, bütün küre-i arzın bu yangınında ve fırtınalarında selâmet-i kalbini ve istirahat-i ruhunu muhafaza eden ve kurtaran, yalnız hakikî ehl-i iman ve ehl-i tevekkül ve rızadır. Bunların içinde de en ziyade kendini kurtaranlar, Risale-i Nur’un dairesine sadâkat ile girenlerdir.

Çünkü bunlar, Risale-i Nur'dan aldıkları iman-ı tahkikî derslerinin nuruyla ve gözüyle, her şeyde rahmet-i ilâhiyenin izini, özünü, yüzünü görüp her şeyde kemâl-i hikmetini, cemâl-i adaletini müşâhede ettiklerinden, kemâl-i teslimiyet ve rıza ile rubûbiyet-i ilâhiyenin icraatından olan musibetlere karşı teslimiyetle, gülerek karşılıyorlar, rıza gösteriyorlar. Ve merhamet-i ilâhiyeden daha ileri şefkatlerini sürmüyorlar ki elem ve azap çeksinler.

İşte buna binâen, değil yalnız hayat-ı uhreviyenin, belki dünyadaki hayatın dahi saadet ve lezzetini isteyenler –hadsiz tecrübeleriyle– Risale-i Nur'un imanî ve Kur'ânî derslerinde bulabilirler ve buluyorlar.

---

[1] Bkz.: İmam Rabbânî, *Mektubat* 2/83 (49. Mektup).

Cemâl-i adalet: Cenâb-ı Hakk’ın (c.c.) adaletinin mutlak güzelliği, her varlığı eşit olarak gözetmesi.

Hikmet-i tâmme-i sübhâniye: Cenâb-ı Hakk’ın (c.c.) kâinatı baştan başa kuşatan mükemmel, eksiksiz hikmeti.

Kemâl-i hikmet: Mükemmel bir hikmet. Her şeyin kusursuz bir şekilde yerli yerince olması.

Kemâl-i teslimiyet: Tam bir teslimiyet, tamamen teslim olma.

Rahmet-i umumiye-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk’ın (c.c.) herkesi ve her şeyi kuşatan umumî, engin rahmeti.

Rikkat-i cinsiye: İnsan olmaktan kaynaklanan merhamet, acıma duygusu.

Rubûbiyet-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk’ın herkesi ve her şeyi kuşatan engin terbiye ve idaresi.

Selbetmek: Çekip almak, yok etmek.

Bugünlerde iki hâtıradan iki ihtar:

Birincisi: Bu şehirde Risale-i Nur'a intisap eden ihtiyar hanımlar sebat ettiklerini ve başkalar gibi sarsılmadıklarını düşündüm. Birden bu hadis-i şerif ihtar edildi: [1] عَلَيْكُمْ بِدِينِ الْعَجَائِزِ yani, "Âhirzaman'da, kadınların samimî dinlerine ve kuvvetli itikatlarına tâbi olunuz."

Evet, ihtiyar kadınlar fıtraten zayıf ve hassas ve şefkatli olmalarından, herkesten ziyade dindeki tesellî ve nura muhtaç olduğu gibi herkesten ziyade fıtratlarında fedakârâne şefkat cihetiyle, dinde bulduğu nihâyetsiz şefkatperverâne bir nur-u tesellî ve iltifat-ı merhamet-i Rahmân ve nokta-yı istinad ve nokta-yı istimdada ihtiyacı var. Tam sebat etmek, fıtratlarının muktezasıdır. Onun için, bu zamanda o hâcâtı tam yerine getiren Risale-i Nur, her şeyden ziyade onların ruhlarına hoş geliyor ve kalblerine yapışıyor.

İkincisi: Bugünlerde benim yanıma müteaddit ayrı ayrı zâtlar geldiler. Ben onları âhiret için zannettim. Hâlbuki ya ticaret veya işlerinde bir kesat ve muvaffakiyetsizlik olduğundan, bize ve Risale-i Nur'a, muvaffakiyet için ve zarardan kurtulmak niyetiyle müracaat edip dua ve istişare istediklerini anladım.

"Ben, bunlara ne edeyim ve ne diyeyim?" diye tahattur ettim. Birden ihtar edildi: "Ne sen divane ol ve ne de onları divanelikte bırakıp divanece konuşma! Çünkü yılanlar zehirine karşı tiryak tedarikiyle ve onları kaçırmasıyla meşgul ve vazifedar birtek adam, yılanlar içinde duran ve sineklerin ısırmasına maruz olan ve sinekleri kaçırmak için çok yardımcıları bulunan diğer bir adama, yılanların ısırmasını bırakıp, ona, sinekler ısırmamasına yardım için koşan divanedir ve onu çağıran dahi divanedir. O sohbet dahi divanece bir konuşmaktır."

Evet, hadsiz hayat-ı uhreviyeye nisbeten muvakkat ve fâni kısacık hayat-ı dünyeviyenin zararları, sineklerin ısırması gibidir. Hayat-ı ebediyenin zararları, ona nisbeten yılanların ısırmasıdır.

---

[1] Gazâlî, *İhyâu ulûmi'd-dîn* 3/78; Sehâvî, *el-Makâsıdü'l-hasene* s.290; Suyûtî, *ed-Düreru'l-müntesira* s.14; Aliyyülkârî, *el-Esrâru'l-merfûa* s.124; Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 2/92.

İltifat-ı merhamet-i Rahmân: Sonsuz ve sınırsız merhamet ve ihsan sahibi Cenâb-ı Hakk'ın (c.c.) merhametiyle varlığa olan iltifatı.

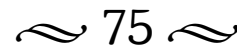
Mukteza: Gerek, icap.

Nokta-yı istimdad: Yardım istenen yer, medet veren kuvvet kaynağı.

Nokta-yı istinad: Dayanak noktası.

Şefkat-perverâne: Şefkatle bakarak, gözeterek.

Tiryak: İlaç.



75

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

Çok Muhterem Üstadımız, Efendimiz!

Bin üç yüz yirmi bir tarihinde, Mu'cizât-ı Ahmediye'yi *(aleyhissalâtü vesselâm)* ve Keramet-i Gavsiye risalelerini âlem-i menamda görmüştüm. Bunun hikmetini şimdiye kadar anlayamamıştım. Gördüğüm rüya aynen şöyle idi:

Tarih-i mezkûrda, Ceziretü'l-Arab'ın Necid kıtasının Bilâd-ı Kasîm'de, bir gece rüyamda, üç güneşin tulû etmiş olduğunu gördüm. Yanımda tanıyamadığım bir zâta sordum: "Bu üç güneş nasıl olur?" dedim.

Yanımdaki zât: "Bu güneşin birisi, Hazreti Peygamber'in *(aleyhissalâtü vesselâm)* güneşi; diğeri, Gavs-ı Geylânî'nin; üçüncüsü de diğer bir güneştir."

Üçüncü güneşin Risale-i Nur olduğunu şimdi bildim.

اَللّٰهُ نُورُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ مَثَلُ نُورِهٖ كَمِشْكٰوةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ اَلْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ اَلزُّجَاجَةُ كَاَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضٖيٓءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُورٌ عَلٰى نُورٍ يَهْدِى اللّٰهُ لِنُورِهٖ مَنْ يَشَٓاءُ[1]

âyet-i Kur'âniye, o rüya hakikatine işaret etmiş. Bu nurânî rüya, mezkûr âyet-i Nur'un on işaretle, on parmakla gösterdiği hakikati aynen gösteriyor, otuz sekiz sene evvel haber veriyor.

Evet, üç nur-u âzam olan güneşlerin –Allahu a'lem– tâbiri şu olmak gerektir.

Güneşlerin birincisi: Bu asırda Risale-i Nur'dur ve en parlak bir nuru da Mu'cizât-ı Ahmediye *(aleyhissalâtü vesselâm)* nâmındaki risale-i harikadır.

İkincisi: Hazreti İsa'nın din-i hakikîsinden çıkan nur-u semâvî güneşidir.

---

1 "Allah göklerin ve yerin nurudur. O'nun nurunun misali, tıpkı içinde lâmba bulunan bir kandillik gibidir. Lâmba bir sırça (cam) içinde, o sırça da sanki parlayan incimsi bir yıldız! Bu lâmba, doğuya veya batıya mensup olmayan kutlu, pek bereketli bir zeytin ağacından tutuşturulur. Bu öyle bereketli bir ağaç ki, neredeyse ateş değmeden de yağ ışık verir. Işığı pırıl pırıldır. Allah dilediği kimseyi nuruna iletir." (Nûr Sûresi, 24/35).

Âlem-i menam: Uyku âlemi.
Bilâd-ı Kasîm: Arabistan'ın Necid kıtasında yer alan bir bölgenin ismi.
Ceziretü'l-Arab: Arap Yarımadası.
Gavs-ı Geylânî: İran'ın Gilan eyaletinden olan büyük veli, Hz. Abdülkadir Geylânî (k.s.).
Tarih-i mezkûr: Zikredilen tarih.
Tulû etmek: Doğmak, belirmek.

Üçüncüsü: Tarîkatlar ruhunda ve tasavvuf menbaından çıkacak bir güneştir ki şimdi Şeyh-i Geylânî timsaliyle o mana gösterilmiş.

Risale-i Nur'a işaret eden otuz üç âyet-i Kur'âniyenin en birinci âyeti olan âyetü'n-Nur on vecihle Risale-i Nur'a işaret ettiği Birinci Şuâ risalesinde gözümle gördüm. İsteyen görebilir.

Sizi nefsinden ziyade seven âciz şâkirdiniz
Binbaşı Muhyiddin

76

Aziz, Sıddık, Metin, Sebatkâr Kardeşlerimize!

Biz, bu havalideki Risale-i Nur talebeleri nâmına sizlere pek çok selâm ile beraber arz-ı şükran ediyoruz. Ve sizlere ebeden minnettarız ki muktedir ve parlak kalemlerinizle bizleri hem uyandırdınız, hem yardım ettiniz. Bu vilâyeti, nurânî kalemlerinizle, inşallah, Isparta'ya benzettireceksiniz. Ve bilhassa çok ehemmiyetli kardeşimiz kahraman Tâhirî'nin parlak ve muvaffakiyetli ve tevâfuklu kalemi, kerametkârâne fütuhat yapıyor. Ve onun iki mâsumeleri ve mâsumların ve ümmî ihtiyarların rengârenk çeşit çeşit meziyetlerini gösteren yazıları, bizleri teshir ediyor; herkesi şevkle okumaya sevkediyor. Cenâb-ı Hak, sizlerden ebeden razı olsun ve sizi muvaffak etsin, âmin!

Çok mühim ve mübârek kardeşimiz Hâfız Mustafa'nın bize verdikleri ehemmiyetli hâdise-i taarruziye haberi bizi hayrete düşürdü. Ve Üstadımızın o zamanda endişelerinin ve heyecanının hikmetini anladık. Bir hiss-i kable'l-vuku ile mütemâdiyen bizlere der idi: "Dikkat ediniz, sebat ediniz! Münafıklar, taarruz plânı çeviriyorlar." diye bizi ihtiyata sevkediyor, hem "Bir halt edemezler." diyordu.

Evet, Ispartalı kardeşlerimizin bize haber verdikleri gibi, bu ehemmiyetli hâdise-i taarruziyeye teşebbüs vukuu zamanında muhaberemiz kesildiği hâlde, mütemâdiyen, her vakit Üstadımız, aynı taarruza maruz bulunuyoruz gibi bizi, yani Emin ve Feyzi'yi ikaz ediyor, "Dikkat ediniz, dört cihetle bize taarruz var. Demir gibi sebat ediniz. Bir halt edemezler." Biz de bakıyorduk ki bizde bir şey yok, hissetmiyorduk.

Hâdise-i taarruziye: Saldırı, taarruz olayı.
Hiss-i kable'l-vuku: Bir şeyi olmadan önce hissetme, içine doğma, önsezi.
Mâsume: Günahsız kız çocuğu.
Muhabere: Haberleşme.
Teshir etmek: Emri altına almak, kendine bağlamak.

Hem, o gaybî hâdiseyi bertaraf etmek için tam mutâbık bir mektup bize yazdırıp size göndermiştik.

Risale-i Nur talebelerinden
Nazif, Salahaddin, Tevfik,* Hilmi, Emin, Feyzi*

~ 77 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[3]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim ve Hizmet-i Kur'âniyede Kahraman Arkadaşlarım!

Bundan evvel üç mektup, emaneti aldıktan sonra göndermiştim. Bu defaki Hâfız Ali'nin mektubunda onlardan bahsetmemiş, merak ettim. Nur fabrikası sahibi Hâfız Ali'nin hastalığı beni müteessir etti, bizi duaya sevketti. Cenâb-ı Hak, kuvvet ve şifa ihsan eylesin, âmin!

Hâfız Ali'nin mektubuyla Risale-i Nur'un ehemmiyetli rükünlerinden olan Halil İbrahim'in sisteminde Ahmed Feyzi'nin mektupları, şahsıma ait haddimden yüz derece fazla hüsn-ü zanları bir tarafta kalsa –ondan kat-ı nazar– o havalide Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsine karşı Halil İbrahim'le Ahmed Feyzi'nin sarsılmaz, gayet kuvvetli irtibatlarını gösterdiğinden bizi cidden mesrur eyledi.

Evet, onların o şiddetli alâkadarlıkları, o havalide Risale-i Nur'u yerleştiriyor, idâme ettiriyor. O ikisinin mektupları, suret-i zâhiriyede benim şahsıma atf-ı ehemmiyet etmeleri gerçi muvâfık değil, mübalâğadır; fakat o yanlış suretin altındaki hakikat, Risale-i Nur şâkirtlerinin samimî tesânüdlerinden süzülen bir şahs-ı mâneviye, Risale-i Nur'un Kur'ân'dan gelen hakikatine karşı tam mutâbık ve hak olarak sarfedilecek. O mektuplardaki tâbirât, benim gibi bir cüz'î ferde karşı sarfedilmiş. Benim haddimden bin derece fazla olmakla beraber, o şahs-ı mânevî nâmına ve Risale-i Nur'un hakikati hesabına ve o ehemmiyetli ve çok muhtaç memlekette fevkalâde bir alâka ve faaliyete alâmet olmak cihetiyle kabul ettim.

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.
2 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

İdâme ettirmek: Devam ettirmek, sürdürmek. **Kat-ı nazar:** Yüz çevirme, bakmama. **Suret-i zâhiriye:** Dış görünüş.

Ahmed Feyzi'nin* de inşallah Kastamonu Feyzi'si gibi, bütün kuvvetiyle Risale-i Nur'a çalışacak bir azim ve karar suretinde mektubunu telâkki ediyoruz. Fakat, mahviyeti ve tevazuu pek fazla ve istedikleri de pek fazla ve mektubundaki duaları da güzel olduğundan dâimî duamızda buranın Feyzi'siyle omuz omuza girdi.

Halil İbrahim'in mektubu, belki her mektubu hem onun, hem İnce Mehmed'in* nâmına kabul ediyorum. İkisine, Hüsrev'le Rüştü gibi bir ruh iki ceset nazarıyla bakıyorum. Cenâb-ı Hak, onları muvaffak etsin ve emsalini oralarda çoğaltsın. Ve o mektupta, Risale-i Nur'un talebelerinden Hâfız Mehmed Emin ve Mustafa Çavuş ile beraber Siirtli Ahmed ve Salahaddin ve İzzeddin gibi zâtlar da Risale-i Nur'la alâkadar olduklarını bildiriyor. Biz de onlara birer birer hem selâm, hem onları da Risale-i Nur talebeleri içinde duada teşrik edeceğiz.

Hâfız Ali'nin mektubunda, eline geçen mektubumuzu güzelce takdir ve hülâsa etmiş. "Risale-i Nur, saadet-i ebediye dükkânı ve bâki elmasları sattığından, fâni, kırık cam parçaları ondan istenilmemeli..." tâbiri çok güzel düşmüş.

Hem Isparta, hem Manisa'daki bütün kardeşlerimize birer birer selâm ve dua ediyoruz ve dualarını istiyoruz. Hapishânede Risale-i Nur'un son kâtibi kahraman Şefik* acaba sağ mıdır? Nerededir? Merak ediyorum; Halil İbrahim'den sorunuz.

~ 78 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Şuhûr-u muharremeden sonra hususan bahara yakın, hayat-ı dünyeviye gafleti bir derece fütur vermekle beraber bazı sarsıntılar ve hastalıklar ve askerliğe gitmek cihetinde Risale-i Nur'un hizmetine bir derece zaaf gelmiş, diye endişe ediyordum. Cenâb-ı Hakk'a şükür ki mektuplarınız ve Âtıf Hasan'ın gelmesiyle o endişe zâil oldu. O mektubunuzda çok ehemmiyetli bir hâdise-i nuriyeden bahis var ki Hizbü'l-Ekberü'l-Kur'ân'ı tab' etmek teşebbüsüdür.

Hizbü'l-Ekberü'l-Kur'ân: Üstad Hazretleri'nin, Kur'ân-ı Kerîm'den Risale-i Nur'un üstadı ve kaynağı kabul ettiği bazı âyetleri zikir ve dua maksadıyla okumak için derleyerek bir araya getirdiği dua kitabı.

Şuhûr-u muharreme: Haram aylar. Zilkâde, Zilhicce, Muharrem ve Recep ayları. İslâmiyet'ten önce Araplar arasında bu aylarda savaş yapmak yasak olduğundan bu aylara "haram aylar" denilmiştir.

Zâil olmak: Bitmek, yok olmak.

Evet, o hizbü'l-ekberdeki âyât, bütün Risale-i Nuriye'nin ruhu, esası, mâdeni, üstadı ve güneşidir. Onun tab'ından sonra mümkünse Risale-i Nur'un Hizbü'l-Ekber'i nâmında Arabiyyü'l-ibare ve iki Âyetü'l-Kübrâ[1] ve Münâcât'ın hülâsası olan risaleyi dahi tab' etmek lâzımdır. Fakat elinizdeki nüsha, benim nüsham gibi mükemmel değil. Biz burada yazıp isterseniz size gönderelim; isterseniz İstanbul'da matbaada olan vekilinize gönderelim. Adresini bildiriniz.

Kardeşimiz Hasan Âtıf, hakikaten Risale-i Nur'un hizmetine pek çok lâyık ve müstaiddir. Müstesna hattıyla beraber ihlâsı, irtibatı, alâkadarlığı, ciddiyeti, sadâkati dahi mükemmeldir. Cenâb-ı Hak, onun emsalini çoğaltsın. Bu kardeşimizi yirmi mektup yerinde, size canlı bir mektup olarak gönderdik.

Hâfız Ali'nin buradaki kardeşlerine çok yüksek, çok tesirli yazdığı mektuba karşı başta Feyzi, Emin olarak umum nâmına Feyzi diyor ki: "Biz bu memleket talebeleri, Isparta kahramanlarının küçük kardeşleri belki onların talebeleriyiz. Dersi, hizmeti ve ciddiyeti onlardan alıyoruz. Her birisi, bizim için birer üstaddır. Onların elinden öper, arz-ı hürmet ederiz. Cenâb-ı Hak, o kahramanlardan ebeden razı olsun, âmin!" diyorlar.

Risale-i Nur'un iskele nâzırı Sabri'nin birinci talebesi ve Risale-i Nur'un ehemmiyetli küçük bir talebesinin küçücük mektubundaki güzel yazı, bizi mesrur etti. Cenâb-ı Hak, ona ve onun gibi Risale-i Nur'a çalışan mâsumlara tevfik ve selâmet ve saadet ihsan eylesin, âmin!

Hâfız Mustafa'nın bizce pek çok ehemmiyetli olan mektubu, çoktan beri beklediğim bir hakikati gösterdi ki Risale-i Nur dairesindeki şâkirtler, istişare suretinde tab' etmek gibi çok ehemmiyetli işleri görmeye başlamalarıdır.

---

1 Bediüzzaman Hazretleri, Şuâlar kitabında yer alan "Âyetü'l-Kübrâ Risalesi" ile Lem'alar'da dercedilen ve Risale-i Nur'un Arabî bir tefekkürnâmesi olan "Yirmi Dokuzuncu Lem'a" risalesine –Hz. Ali (r.a.) Efendimiz'in de gaybî işaretlerine binaen– "Âyetü'l-Kübrâ" nâmını vermektedir. Bilgi için bkz.: Yirmi Dokuzuncu Lem'a'nın ilk sayfası (Osmanlıca baskı); Şuâlar, Yedinci Şuâ, s.124; Sekizinci Şuâ, s.874-875, Şahdamar Yayınları.

Arabiyyü'l-ibare: Arapça metin, ibare.
Âyât: Âyetler.
Hizbü'l-Ekber: Hizb-i Nuriye de denilen, asıl adı Hizbü'l-Virdü'l-Ekber olan, Zülfikar adlı eserin sonunda yer alan ve bizzat Üstad Hazretleri'nin "On günde bir defa okunsa, imana büyük inkişaf ve kuvvet verir." dediği tefekkürî bir risale.
Münâcât: "Yakarış. Sessizce, içten içe dua etme" anlamında Şuâlar kitabında bulunan 3. Şuâ.
Müstaid: Kabiliyetli, istidatlı.

~ 79 ~

Aziz, Sıddık, Sâdık, Hâlis ve Muhlis Kardeşlerim!

Dört-beş kardeşlerime ait birer kısacık konuşacağım.

Birincisi: Medrese-i Nuriye'nin mürşidi, müessisi ve müdebbiri Hacı Hâfız* kardeşimizin bu defa üçüncü olarak bir teberrükünü gördük. Tâ Barla'da iken tatlı lokmaların kerametli, acîb bereketi ve Isparta'da İktisat Risalesi'ni tatlılaştıran iki buçuk okka balın harika bir hâdiseye sebebiyet vermesi,(Hâşiye) bu üçüncü defa da bin mübârek ve mâsum hatırlarını ve iltifatlarını temsil eden ve parçalanmayan bir hediyeyi göndermiş. Altmış senelik bir kaide-i hayatiyemi o bin hatırın hatırı için kırdım.

İkincisi: Âtıf Hasan'ın hakikaten fevkalâde yazdığı tevâfuklu Mu'cizât-ı Kur'âniye'yi o gittikten sonra temâşâ ettim. Elimden gelseydi, her bir yaprağına mukabil bir lira verecektim. İnşallah, o nüshayla binler adam istifade edip, onun hayat-ı bâkiyesine bir çeşme hükmünde vâridat verecek. Hüsrev'in ve kahraman Tâhirî'nin bir üçüncüsü oluyor.

Üçüncüsü: Risale-i Nur'un eski ve ehemmiyetli ve çalışkan bir şâkirdi olan Kâtip Osman'ın sâdık ve hikmetli rüyası ve mutâbık tâbiri, onları müferrah ettiği gibi bizleri de mesrur eyledi. Ve o mektubuyla merak ettiğim şeyleri; ve Hüsrev ve Rüştü, Hâfız Ali, Zühdü Bedevî,* Nuri* ve Nur fabrikası sahibi, Tâhir'ler, Mübârekler Heyeti, Medrese-i Nuriye ve Ümmî İhtiyarlar ve Mâsum Çocuklar, umumlarının selâmlarını yazıyor. Biz de onlara birer birer selâm ediyoruz, muvaffakiyetlerine ve selâmetlerine dua ediyoruz.

Bu havalide dahi, belki çok yerlerde sizin faaliyetinizden şevke gelip Risale-i Nur ziyade tevessü ettiğinden, ehl-i dünyayı düşündürüyor, nazar-ı dikkati celbettiriyor. Bazı ufak tefek ilişmek de ondan ileri geliyor. *İhtiyat her vakit olduğu gibi yine lâzımdır. Hazreti İmam Ali (radiyallâhu anh)* iki

---

Hâşiye: Şimdi ben tahmin ediyorum, o bal da onun imiş. Fakat tam tahattur edemiyorum.

Hayat-ı bâkiye: Kalıcı, dâimî hayat. Âhiret hayatı.
Medrese-i Nuriye: Hz. Üstad'ın, Risale-i Nur'ların elle yazılıp çoğaltılmasında ve intişarında gösterdikleri gayretlerinden dolayı Isparta'nın Sav (Sava) köyüne, Barla nahiyesine ve buralardaki Nur talebelerine verdiği bir unvan.
Mübârekler Heyeti: Hz. Üstad'ın Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyünden olan Nur talebelerine verdiği bir unvan.
Müdebbir: İdareci, yönetici.
Müessis: Tesis eden, kuran, temel atan.
Nazar-ı dikkati celbetmek: İnsanların dikkatini, ilgisini çekmek.
Okka: 400 dirhem. Yaklaşık 1300 gr. ağırlığında eski bir ağırlık ölçü birimi.
Tevessü etmek: Genişlemek.
Vâridat: Gelirler, kaynaklar.

defa [1] *سِرًّا تَنَوَّرَتْ demesi, "Risale-i Nur perde altında tenevvür ve tenvir eder." diye işaret ediyor. Mümkün olduğu kadar geçici rüzgârlara ehemmiyet vermeyiniz, bakmayınız. Zaten mâbeyninizde samimî tesânüd ve meşveret-i şer'iye, sizi öyle şeylerden muhafaza eder. İçinizdeki şahs-ı mânevînin fikrini, o meşveretle bildirir.*

Kardeşiniz ve sizinle dünyada, berzahta, âhirette müteşekkirâne iftihar eden ve edecek, hizmet-i Kur'âniyede arkadaşınız

Said Nursî

~ 80 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bu yeni hâdise-i taarruziyeden müteessir olmayınız. Çünkü mükerrer tecrübelerle Risale-i Nur inâyet altındadır. Hiçbir tâife, şimdiye kadar böyle ehemmiyetli hizmette bizler kadar az meşakkatle kurtulan olmamış.

Hem geçen Ramazan'daki hastalığım ve Eskişehir'deki musibetimiz gibi çok vâkıalarla, zâhirî sıkıntılı, meşakkatli hâlât altında Risale-i Nur'un faydasına olarak inkişâfâtı ve daha tesirli fütuhâtı görülmüş. İnşallah bu sıkıntılı hâdise dahi münafıkların aks-i maksuduyla, Risale-i Nur'un fütuhatını başka bir mecrâda teshile vesile olur.

Beşinci Şuâ –yirmi beş sene evvel mesâili yazılan, yalnız bir-iki sayfa tatbikat ilâve edilip Şuâlar'a giren Beşinci Şuâ– ellerine geçmesi ehemmiyetlidir. Fakat bunda da bir hikmet var. Belki onlara kendi mesleklerini bildirmek ve cehenneme gidenin mahiyetini bilmek için fevkalâde iktidar haricinde bir kazâ-yı ilâhîdir, diye Cenâb-ı Hakk'ın hikmetine ve inâyetine ve hıfzına itimat edip merak etmeyiniz.

---

[1] Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzelî)* s.509.

Aks-i maksud: Maksadın aksi, tersi.
Fütuhât: Açılımlar, zaferler.
Hâlât: Hâller, durumlar.
İnkişâfât: Açılmalar, gelişmeler, ilerlemeler.
Kazâ-yı ilâhî: Cenâb-ı Hakk'ın ezelde takdir ettiği, günü gelince de gerçekleşen hüküm, hâdise.
Mâbeyn: Ara, arası.
Mesâil: Meseleler, konular.
Meşveret-i şer'iye: Dinî esaslara dayanan istişare, fikir alış verişi.
Tenevvür etmek: Aydınlanmak, nurlanmak.
Tenvir etmek: Aydınlatmak, nurlandırmak.
Tesânüd: Dayanışma, birbirini destekleme.
Teshil: Kolaylaştırma.

Hem siz, hem onlar bilsinler ki sadaka belâyı defettiği gibi[1] *Risale-i Nur, Anadolu'dan hususan Isparta, Kastamonu'dan âfât-ı semâviye ve arziyenin def' ve ref'ine vesiledir.* Evet, Sabri'nin

يَآ أَرْضُ ابْلَعِي ... وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ ... الخ[2]

âyetinden istihraç ettiği mana haktır ve mutâbıktır.

Evet, Risale-i Nur, sefine-i Nuh gibi Anadolu'yu Cebel-i Cûdî hükmüne getirip küre-i arzın yangınından ve tufanından kurtulmasına bir sebeptir. Çünkü zaaf-ı imandan gelen tuğyan, ekserî musibet-i âmmeyi celbettiği gibi imanı fevkalâde kuvvetlendiren Risale-i Nur, o musibet-i âmmeyi dairesinin haricine bırakmaya rahmet-i ilâhiye tarafından vesile oldu.

Bu ehl-i dünya, bu Anadolu halkı Risale-i Nur'a girmeseler de ilişmesinler. Eğer ilişseler, yakında bekleyen yangınlar, tufanlar, zelzeleler ve tâunların istilâsına uğrayacaklarını düşünsünler, akıllarını başlarına alsınlar. Madem biz onların dünyalarına karışmıyoruz, onların da lüzumsuz bir hâlde bu derece âhiretimize karışmalarında onlara felâket getirmek ihtimali kavîdir.

İşte bu sekiz aydır, hususan bu heyecan veren bu hâdisenizle beraber, şimdi yanımdaki Feyzi ile Emin ve bütün bana temas eden dostlar şahittirler ki bu sekiz ay zarfında birtek defa ne Harb-i Umumî'yi, ne siyaseti sormamışım. Ve odamdan işitilen radyoyu da üç senedir dinlemedim. Hâlbuki benim, binler adam kadar dünyaya bakmak münasebet var. Demek bize ilişen, doğrudan doğruya imana tecavüz eder. Onları Cenâb-ı Hakk'a havale ediyoruz.

Hem ehl-i siyasete hiç münasebetimiz olmadığı hâlde kat'î bilsinler ki; *bu memlekette, bu asırda milleti anarşilikten, tereddî ve tedennî-i mutlakadan kurtaracak yegâne çâresi, Risale-i Nur'un esâsâtıdır.* Bu hâdisede

---

1 Az sadakanın çok belâyı defettiğine dair bkz.: Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 2/30. Ayrıca daha geniş bilgi için bkz.: Tirmizî, *Zekât* 28; Beyhakî, *Şuabü'l-iman* 3/245; Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd* 8/207; Heysemî, *Mecmeu'z-zevâid* 8/194.

2 "(Kâfirler boğulduktan sonra yerle göğe:) 'Ey yeryüzü! Vazifen bitti; suyunu yut. (Ey semâ! İhtiyaç kalmadı; yağmuru kes' diye emir buyuruldu. Su çekildi, iş bitirildi.) Ve gemi Cudi üzerinde yerleşti. (Ve 'Kahrolsun o zâlimler!' denildi.)" (Hûd Sûresi, 11/44).

Âfât-ı semâviye ve arziye: Allah'ın izni ve kudretiyle gökte ve yerde meydana gelen âfetler.

Cebel-i Cûdî: Cudi Dağı. Hz. Nuh (a.s.)'ın gemisinin karar kıldığı dağ.

İstihraç etmek: Âyet veya hadislerin harflerinin rakam değerlerinden birtakım bilgi, işaret çıkarmak.

Musibet-i âmme: Herkese zararı dokunan, genel musibet.

Sefine-i Nuh: Nuh (a.s.)'ın gemisi.

Tâun: Vebâ.

Tedennî-i mutlaka: Tam bir alçalma, düşme.

Tereddî: Kötüleşme, yukarıdan aşağıya doğru yuvarlanma.

sıkıntı çeken mâsumlar ve üstadları bilsinler ki ağır şerâit altında bir saat nöbet bir sene ibadet[1] ve hakikî tefekkür-ü imaniye ile bir saati bir sene tâat hükmüne geçtiği gibi,[2] inşallah onların sıkıntıları da öyle sevaba medar olur. Onlar da merak ve teessürle değil, ferah ve sürûrla karşılamalı. Fakat Hazreti Ali'nin *(radiyallâhu anh)* iki defa سِرًّا بَيَانَةً ، سِرًّا تَنَوَّرَتْ demesine binâen, biz her vakit tam ihtiyat ve tam sakınmak vaziyetini muhafaza etmekle mükellefiz.

Risale-i Nur'un mensupları, şuur ve ihtiyârları haricinde birbiriyle münasebettar, birbirinin hâdiseleriyle alâkadar olduğuna bir delil de bugünlerde oldu, şöyle ki:

Oradaki hâdisenin vukuundan bugüne kadar, buradaki muhtelif tabakalardaki talebelerin vaziyetleri ehemmiyetli bir hâdise yüzünden değişmiş gibi çekinmek ve münafıkların nazarını kendilerine ve bizlere celbetmemek için bir tevakkuf devresi geçti. Ben de hayret ediyordum.

Hem Nazif gibi birkaç zâtın rüyalarının tâbirleri, sizin hâdiseniz olduğunu anladık.

Umum kardeşlerimize birer birer ve bilhassa musibetzedelere selâm ve dua ediyoruz. Cenâb-ı Hak, onları çabuk kurtarıp vazifelerinin başına göndersin, âmin!

81

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[3] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[4]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ كَلِمَاتِ الْقُرْاٰنِ وَحُرُوفَاتِهِ[5]

Aziz, Sıddık, Mübârek Kardeşlerim ve Hizmet-i Kur'âniye'de Kuvvetli, Faal, Sebatkâr Arkadaşlarım!

Bugünlerde benimle altı adam, başta Marangoz Ahmed, âhirinde ben, mânevî ihtara binâen birer meseleye medar olmuşuz.

---

1 Bkz.: Buhârî, *Cihâd* 5, 73; Müslim, *İmâre* 112-115, 163.

2 Bkz.: Gazâlî, *İhyâu ulûmi'd-din* 4/423; Kurtubî, *el-Câmi' li ahkâmi'l-Kur'ân* 4/314; Aliyyülkârî, *Masnû'* s.82; Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 1/370.

3 O yüce Zât'ın adıyla.

4 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

5 Kur'ân'ın kelimeleri ve harfleri adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Medar olmak: Sebep, vesile olmak.

Tevakkuf: Duraklama, duraksama.

Birincisi: Faal, cidden çalışkan, Risale-i Nur ve Medrese-i Nuriye talebelerinden Marangoz Ahmed'in mektubunda, Eşref nâmında on yaşında bir mâsum çocuğun; köyünü, malını terkedip, iki gün mesafeden gelip, hiç yazı yazmadığı hâlde on gün zarfında Risale-i Nur'u yazmaya muvaffak olması, Risale-i Nur'un bir kerameti olduğu gibi Medrese-i Nuriye'nin de harika bir çiçeğidir, deniliyor.

Evet, biz de deriz ki: Maddî bir kışta, güzel çiçeklerin açılmasıyla bir harika kudret olduğu gibi, bu asrın mânevî ve dehşetli kışında, Sava karyesinin, yani Sava şeceresi bin güzel çiçekler ve cennet meyveleri açması ve Isparta memleket bahçesi, binler gül-ü Muhammedî *(aleyhissalâtü vesselâm)* çiçekleri açması,(Hâşiye) elbette harika bir mu'cize-i rahmet ve bu memlekete harika bir keramet-i inâyet-i rabbâniye ve Risale-i Nur talebelerine hârikulâde bir ikram-ı ilâhîdir, diye itikat edip Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükrederiz.

Marangoz Ahmed'in mektubunda Dârıviran köyünün eski zamanın çalışkan talebelerini andıran fedakâr talebeler, bizi ve eski zaman talebelerini tahassürle yâd eden medreseden yetişme Risale-i Nur talebelerine derin bir sürûr verdi. Medrese-i Nuriye'nin hanımlar talebeleri, evrâd-ı Kur'âniye ile dualarıyla, evrâdlarıyla çalışkan kalemlere mânevî yardımları çok güzeldir. Bu havalideki hanımlara da tam bir ders olur. Cenâb-ı Hak, onlardan ve o medresenin umum talebelerinden ve üstadlarından ebeden razı olsun.

Ahmed'in rüyası çok mübârek ve güzeldir. Hazreti İsa'nın *(aleyhisselâm)* kuvvetli sadâsını işitmek, isevîlerden kuvvetli bir imdat hizbü'l-Kur'ân'a iltihak etmeye işaret olabilir.

İkinci Adam ve Meselesi: Risale-i Nur talebelerinden bir genç hâfız, pek çok adamların dedikleri gibi dedi: "Bende unutkanlık hastalığı tezâyüd ediyor, ne yapayım?"

Hâşiye: Ve her biri "sadberk" olarak, yani her bir çiçekte yüz parça yaprak.

Evrâd: Virdler. Belirli zamanlarda devamlı yapılan ibadetler, okunan dua ve zikirler.
Evrâd-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'den virdler, dualar. Belirli zaman aralıkları ile devamlı okunan Kur'ân-ı Kerîm'den bazı âyetler.
Hizbü'l-Kur'ân: Kur'ân cemaati. Kur'ân'a bağlı, ona hizmet yolunda ciddî ve samimî olarak çalışan kimseler.
İsevî: Hz. İsa (a.s.)'a mensup olan; hristiyan.
Karye: Köy.
Keramet-i inâyet-i rabbâniye: Cenâb-ı Hakk'ın ilâhî yardım ve desteğinin tecellî etmesiyle ortaya çıkan, görünen keramet.
Sadberk: Yüz yapraklı, pek çok yaprağı bulunan, katmerli.
Şecere: Ağaç.
Tahassür: Hasret çekme, özlem.
Tezâyüd etmek: Artmak.

Ben de dedim: *Mümkün oldukça nâmahreme nazar etme.* Çünkü rivayet var.[1] İmam Şâfiî'nin* *(radîyallâhu anh)* dediği gibi, *"Haram-ı nazar, nisyan verir."*[2]

Evet, ehl-i İslâm'da, nazar-ı haram ziyadeleştikçe hevesât-ı nefsâniye heyecana gelip vücudunda sû-i istîmalatla israfa girer. Haftada birkaç defa gusle mecbur olur. Ondan, tıbben kuvve-i hâfızasına zaaf gelir.

Evet, bu asırda açık-saçıklık yüzünden, hususan bu memâlik-i hârrede o sû-i nazardan sû-i istîmalat, umumî bir unutkanlık hastalığını netice vermeye başlıyor. Herkes, cüz'î, küllî o şekvâdadır. İşte, bu umumî hastalığın tezâyüdüyle, hadis-i şerifin verdiği müthiş bir haberin te'vili ucunda görünüyor. Ferman etmiş ki: *"Âhirzaman'da hâfızların göğsünden Kur'ân nez' ediliyor, çıkıyor, unutuluyor."*[3]

Demek bu hastalık dehşetlenecek, hıfz-ı Kur'ân'a bu sû-i nazarla bazılarda set çekilecek, o hadisin te'vilini gösterecek. لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا اللّٰهُ[4]

Üçüncü Adam ve Meselesi: Bizlerle pek çok alâkadar bir zât, çok defa dehşetli şekvâ ediyor ki: "Ben adam olamıyorum, gittikçe fenalaşıyorum, mânevî hizmetlerimin neticelerini göremiyorum." diye medet istiyor.

Ona yazıyoruz ki: *Bu dünya darü'l-hizmettir; ücret almak yeri değildir. A'mâl-i sâlihanın ücretleri, meyveleri, nurları berzahta, âhirettedir. O bâki meyveleri bu dünyaya çekmek ve bu dünyada onları istemek, âhireti*

---

1 Bkz.: "Harama bakmak şeytanın zehirli oklarından bir oktur. (Sizin irade yayınızdan çıkar ve kalbinize saplanır. Veya şeytana ait bu yay, sizin irade elinizdedir). Kim bana saygısından dolayı o bakışı terk ederse, onun kalbine öyle bir iman salarım ki, onun zevkini bütün kalbinde hisseder." (Hâkim, *Müstedrek* 4/349; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr* 10/173). Başka bir hadisinde Resûl-i Ekrem Efendimiz (s.a.s.), Hz. Ali'ye (r.a.) hitaben, onun şahsında bütün ümmetine şu ihtarda bulunmuştur: "Ya Ali! (bir kasde iktiran etmediği için mes'uliyet getirmeyeceğinden) birinci bakış lehinedir. Fakat, ikinci defa dönüp bakmak ise (iradî olduğundan) aleyhinedir." (Ebû Dâvûd, *Nikâh* 42, 43; Hâkim, *Müstedrek* 2/212; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ 7/90).* Ayrıca bu konudaki âyet-i kerîme için bkz.: "Mümin erkeklere bakışlarını kısmalarını ve edep yerlerini açmaktan ve zinadan korumalarını söyle! Bu, onlar için en uygun olan davranıştır. Allah yaptıkları her şeyden hakkıyla haberdardır. Mümin kadınlara da bakışlarını kısmalarını ve edep yerlerini açmaktan ve günahtan korumalarını söyle!…" (Nur Sûresi, 24/30-31).

2 Bkz.: Şâfiî, *Dîvân (Terc.)* s.206.

3 Bkz.: Abdurrezzak, *Musannef* 3/362; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr* 9/141; Deylemî, *Müsned* 5/488; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl* 12/403.

4 Allah'tan başka hiç kimse gaybı bilemez.

Darü'l-hizmet: Hizmet etme, çalışma yeri.

Haram-ı nazar / nazar-ı haram: Haram bakış.

Hevesât-ı nefsâniye: Nefse ait hisler, arzular, istekler.

Kuvve-i hâfıza: Hâfıza kuvveti.

Memâlik-i hârre: Sıcak ülkeler.

Nâmahrem: Aralarında evliliğe mâni bir yakınlık bulunmayan kimse, yabancı.

Nez' etmek: Çekip almak, ayırmak, kaldırmak.

Nisyan: Unutma, unutkanlık.

Sû-i istîmalat: Kötü kullanımlar, suiistimaller.

Sû-i nazar: Kötü nazar, bakış.

dünyaya tâbi etmek demektir. O amel-i sâlihin ihlâsı kırılır, nuru gider. Evet, o meyveler istenilmez, niyet edilmez. Verilse, teşvik için verildiğini düşünüp şükreder.

Evet, bu asırda, bir-iki mektupta beyan edildiği gibi,[1] o derece hayat-ı dünyeviye damarına dokunmuş ve yaralamış ve heyecana getirmiş ki mübârek ve ihtiyar ve hoca ve ehl-i salâhat olan bir zât dahi, dünyada bir nevi hayat-ı uhreviye ezvâkını istiyor; birinci derecede, zevk-i hayat onda hükmediyor.

Dördüncüsü: Bizimle alâkadar bir zât, pek çokların şekvâ ettikleri gibi eskiden şiddetli bir tarîkatta okuduğu evrâdındaki zevk ve şevkini kaybettiğini ve sıkıntı ve uyku galebe ettiğini müteessifâne şekvâ etti.

Ona dedik: Maddî hava bozulduğu vakit nasıl ki sıkıntı veriyor; asabî sinelerde inkıbaz hâli başlıyor. Öyle de bazen mânevî hava bozuluyor. Hususan mâneviyattan yabanîleşmiş bu asırda ve bilhassa hevesât ve müşteheyât-ı nefsâniyeyi taammüm etmiş memleketlerde ve hususan şuhûr-u muharreme ve şuhûr-u mübârekede mânevî havayı tasfiye eden Âlem-i İslâm'ın intibah ve teveccüh-ü umumîsi, o mübârek şuhûrun gitmesiyle tevakkuf etmesinden fırsat bulup, havayı bozan dalâletlerin tesirleri zamanında ve bilhassa kış tazyikatı altında, bir derece hayat-ı dünyeviye ve hevesât-ı nefsâniyenin tasallutlarının noksaniyetinden, ehl-i İslâm ve ehl-i imanda hayat-ı uhreviyeye çalışmak iştiyakı, baharın gelmesiyle hayat-ı dünyeviyenin ve hevesât-ı nefsâniyenin inkişafıyla o iştiyak-ı uhreviyeyi gizlemesi ânında elbette böyle kudsî evrâdlarla zevk, şevk yerinde, esnemek ve fütur gelir.

Fakat, madem خَيْرُ الْأُمُورِ أَحْمَزُهَا[2] sırrıyla *meşakkatli, külfetli, zevksiz, sıkıntılı a'mâl-i sâliha ve umûr-u hayriye daha kıymetli, daha sevaplıdır.* O sıkıntıda, o meşakkatteki ziyade sevabı ve makbuliyeti düşünüp sabır içinde mesrurâne şükretmek gerektir.[3]

Beşincisi: Risale-i Nur'un bir talebesi, Risale-i Nur'a çalışamadığının bir sebebi, derd-i maîşetin ziyadeleşmesi olduğunu söyledi.

---

1 Bkz.: Kastamonu Lâhikası, 60 (2. Mesele), 61 ve 64. Mektuplar.
2 Bkz.: Aliyyülkârî, *Masnû'* 1/57; Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 1/175.
3 Sabır içinde şükretmek tâbiri ile ilgili bkz.: İbrahim Sûresi, 14/5; Lokman Sûresi, 31/31; Sebe Sûresi, 34/19; Şûrâ Sûresi, 42/33.

Fütur: Gevşeklik, usanç.
İnkıbaz: Tutukluk, isteksizlik, mânevî sıkıntı, kabz hâli.
İntibah: Uyanıklık, ayılma.
Müşteheyât-ı nefsâniye: Nefsin arzuladığı haramlar.
Müteessifâne: Eseflenerek, kederlenerek.
Taammüm etmek: Yayılmak, genelleşmek.
Tasallut: Musallat olma.
Umûr-u hayriye: Hayırlı işler.

Biz de ona dedik: *Risale-i Nur'a çalışmadığın için derd-i maîşet sana şiddetlendi. Çünkü bu havalide her talebe itiraf ediyor ve ben de ediyorum ki Risale-i Nur'a çalıştıkça, yaşamakta kolaylık ve kalbde ferahlık ve maîşette sühûlet görüyoruz.*

Altıncısı: Bu bîçâre Said'dir. Herkesin arzu ettiği ve istediği ve ferahla kabul ettiği şahsına karşı hürmet ve muhabbet ve sohbet, fakat Risale-i Nur'a taallûk eden noktalar haricinde bana ağır geliyor, beni sıkıyor, müteessir ediyor.

Tahmin ediyorum ki; Risale-i Nur'un yüksek hâsiyetleri ve şâkirtlerinin şahs-ı mânevîsinin pek büyük meziyetleri, şahsım gibi meslek-i aczde fazla ileri giden bir âciz ve bîçârenin zayıf omuzuna o dağ gibi manalar yüklense altında ezilir, sıkılır, diye anladım.

Bu âhirki iki meselede pek kısa kesmeye kâğıt mecbur etti. Nur, Gül, Lütfi'nin kahraman vârisleri, Mübârekler yüksek heyeti ve Medrese-i Nuriye ve Mâsumlar ve Ümmî İhtiyarların her birisine binler selâm ediyoruz.

Duanıza muhtaç, size müştâk kardeşiniz
Said Nursî



Aziz, Sıddık, Sarsılmaz, Yılmaz, Sebatkâr, Fedakâr Kardeşlerim!

Böyle şiddetli taarruzlara karşı sizi teşcîe lüzum görmüyorum. Sizin kuvvetli metânetiniz ve Risale-i Nur'a gelen her hâdise-i elîmenin altında bir inâyet ve rahmet bulunduğuna itikadınız, teşcîinize kâfidir, biliyoruz. Yalnız bir noktayı merak ediyorum: Elde edilen bütün Risale-i Nur, yalnız bir takım mıdır ve kimin imiş, anlamak istiyorum. Her kim ise merak etmesin. Daha ehemmiyetli makamlarda onun hesabına fütuhat yaparlar, sevap kazandırır. Ona, bir takım Risale-i Nur tedarik edilebilir. Hem tevkif altında kimse var mı? Hem ona havale edilen hoca kimdir?

Sâniyen: Sabri ile Hâfız Ali'nin reyi ile teshil-i muhabere için verdiği kararla bazen Atabey yoluyla muhabereyi onlar gibi biz de kabul ettik. Lütfi'nin bir vârisi Abdullah Çavuş* nâmıyla, adresiyle gönderilecek.

Hâsiyet: Özellik, vasıf, hususiyet.
Meslek-i acz: Acz mesleği. İnsanın Cenâb-ı Hakk'ın sonsuz kudreti karşısında âcizliğinin tam şuurunda olması ve O'na olan ihtiyacını tam bilmesi.
Sâniyen: İkinci olarak.
Sühûlet: Kolaylık.
Teshil-imuhabere: Haberleşmeyi kolaylaştırma.
Teşcî: Cesaretlendirme.
Tevkif: Tutuklama.

Sâlisen: Sabri'nin mektubunda, tevâfuklu yazdığı Mu'cizât-ı Kur'âniye ve Risale-i Nur hakkındaki istihracı bizi fevkalâde mesrur eyledi. Hasan Âtıf'ın bize yazdığı şâşaalı ve cazibedar Mu'cizât-ı Kur'ân'ı esas yapıp, sâir risalelerde i'câz-ı Kur'ân'ın nüktelerine dair mebâhisi ona zeyiller şeklinde ilhak ettik; güzel bir surete geldi.

Ezcümle: Âyetü'l-Kübrâ'nın Kur'ân'a dair On Yedinci Mertebesi, Yirminci Söz ve Sûre-i Feth'in âhirki âyetin mu'cize olduğuna dair Yedinci Lem'a ve Fihriste'nin Rumûzât-ı Semâniye'ye dair mühim parçaları ve Kenzü'l-Arş'ın iki nüktesi gibi parçalar o zeyillere girmiş. Aynen Mu'cizât-ı Ahmediye'nin zeyilleri gibi parlamış. Nurlar santrali Sabri, o yazdığı güzel Mu'cizât-ı Kur'âniye'yi inşallah onlarla tam güzelleştirir.

Râbian: Merhum Lütfi'nin* hakikî ve pek ciddî bir vârisi olan Abdullah Çavuş'un mektubu, onun derece-i sadâkat ve ihlâsını ve irtibatını gösterdi. Her vakit İslâmköylü Abdullah* ile o Abdullah Çavuş'u duada beraber yâd ediyordum. Elhak, o makama lâyık olduğunu gösteriyor. İstediği Fihriste'nin musahhah son kısmı, inşallah ona gönderilecek. Fakat zannettiği gibi çok tashihat edilmemiş. Çünkü taksimü'l-a'mâl suretiyle o mübârek kardeşlerimin yazılarını, mübârek yâdigâr gördüm ve değiştirmeye kıyamadım.

Hâmisen: Bugünlerde o hâdisede, Risale-i Nur'un bir derece tevakkufuna ve dünyaya bakmaya ve yirmi senedir konuşmadığım adamlarla konuşmaya ve hizmet-i Kur'âniye noktasında memnû olduğumuz siyasete temas etmeye mecbur olacağım, diye endişeden gelen şiddetli bir teessürden zâhiren görülmez, mânen tehlikeli bir hastalık, bana taarruz etti. Müstemir âdetimi bitamam yerine getiremediğimden, yine Ramazan hastalığı gibi, ben kardeşlerimden yine mânevî muâvenetlerini çok rica ediyorum. Fakat merak etmeyiniz, yatakta değilim. Yalnız fazla yazılan nüshaları tashih edemiyorum.

Fihriste: Fihrist Risalesi. İki kısımdır. Birinci kısım, Sözler ve Mektubat'ın tamamının, Lem'alar'ın da 14. Lem'a'ya kadar olan kısmının fihristeleridir. Bu kısım Hz. Üstad tarafından yapılmış ve 15. Lem'a olmuştur. İkinci kısım ise Lem'alar'ın kalan kısmı ile Şuâlar ve Mesnevi-i Nuriye'nin fihristeleridir. Bu kısmın fihristeleri de Nur'un has talebeleri tarafından yapılmış ve 10. Şuâ olmuştur.

Hâmisen: Beşinci olarak.

Kenzü'l-Arş: Aslı "Mecmûatü'l-Ahzâb"da (Evrâd-ı İbn-i Arabî, s.215) bulunan çok feyizli bir dua. Hz. Üstad, bu duadan aldığı feyizle birkaç risale yazmış, sonra hem bu yazdığı risaleleri, hem de kendisinin düzenlediği bu duanın yeni bir nüshasını Rumûzât-ı Semâniye'ye almıştır.

Mebâhis: Mevzular, konular, bölümler.

Mu'cizât-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'in mu'cize oluşunun isbat edildiği ve herkesi âciz bırakan eşsiz üslûbunun anlatıldığı 25. Söz.

Muâvenet: Yardım etme.

Musahhah: Tashih edilmiş.

Müstemir: Aralıksız, sürekli bir şekilde.

Râbian: Dördüncü olarak.

Rumûzât-ı Semâniye: Kur'ân-ı Kerîm'in harflerine ait sırların beyan edildiği "Sekiz Remiz" anlamında Bediüzzaman Hazretleri'nin yazdığı bir eser.

Sâlisen: Üçüncü olarak.

Şâşaa: Parlaklık, debdebe, ihtişam.

Taksimü'l-a'mâl: İş, görev paylaşımı.

Zeyil: Ek, ilave.

Sâdisen: *Risale-i Nur, bir cephede tevakkuf etse de başka cephelerde fütuhatı o tevakkufun yerini tutar.* Hatta bu hâdise münasebetiyle burada bir derece ihtiyata binâen tevakkufa niyet edip terviç ettiğimiz hâlde, bilakis Isparta tevakkufuna karşı, buralarda inkişâfât ile tezahür etti. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي[1]

En ziyade bize nezaretle, bizimle ve siyasetle alâkadar mühim bir memur yanıma geldi. Ona dedim ki:

"Bu on sekiz senedir sizlere müracaat etmedim ve hiçbir gazete okumadım. Bu sekiz aydır, bir defa cihanda ne oluyor, diye sormadım. Üç senedir burada işitilen radyoyu dinlemedim. Tâ ki kudsî hizmetimize mânevî zarar gelmesin. Bunun sebebi şudur ki: *İman hizmeti, iman hakâiki, bu kâinatta her şeyin fevkindedir, hiçbir şeye tâbi ve âlet olamaz.* Fakat bu zamanda, ehl-i gaflet ve dalâlet ve dinini dünyaya satan ve bâki elmasları şişeye tebdil eden gafil insanlar nazarında o hizmet-i imaniyeyi hariçteki kuvvetli cereyanlara tâbi veya âlet telâkki etmek ve yüksek kıymetlerini umumun nazarında tenzil etmek endişesiyle, Kur'ân-ı Hakîm'in hizmeti, bize kat'î bir surette siyaseti yasak etmiş.

Sizler ey ehl-i siyaset ve hükûmet! Evham edip bizlerle uğraşmayınız. Bilakis teshilât göstermeniz lâzım. *Çünkü hizmetimiz, emniyet ve hürmet ve merhameti tesis ile hem âsâyişi, hem inzibatı, hem hayat-ı içtimaiyeyi anarşilikten kurtarmaya çalışıp, sizin hakikî vazifenizin temel taşlarını tesbit ediyor, takviye ve teyid ediyor."*

Sâbian: Hâfız Ali'nin mektubunda bazılara hitaben yazdığımız bir mektup ile ve hâdise-i hâzıra dair, hafif geçeceğine ait son mektup, bugünden bir hafta evvel postaya verilmiş. Hâfız Ali, yoldaki o iki mektubu okumuş gibi mektubunu yazması, sadâkatinin bir lem'a-yı kerameti olduğu gibi; aynı günde –hiç vuku bulmamış– yanıma ehemmiyetli büyük bir memur-u siyasî gelmesini Nazif'in arkadaşlarından Köroğlu Ahmed rüyada aynen görüp, o memurdan üç saat evvel rüyayı bize hikâye edip tâbir istedi. Tâbiri, te'vilsiz çıktı.

Umum kardeşlerimize birer birer, hususan musibetzedelere selâm ve dua ederiz.

---

[1] Allah'a hamdolsun ki bu da Rabb'imin lütuflarındandır.

Hâdise-i hâzıra: Şimdiki, mevcut hâdise.
İnzibat: Disiplin.
Lem'a-yı keramet: Keramet pırıltısı.
Sâbian: Yedinci olarak.
Sâdisen: Altıncı olarak.
Tenzil etmek: İndirmek, düşürmek.
Teshilât: Kolaylaştırmalar, kolaylıklar.

~ 83 ~

Aziz, Sıddık, Mübârek Kardeşlerim ve Hizmet-i Kur'âniye ve İmaniyede Sebatkâr, Sarsılmaz, Yılmaz Arkadaşlarım ve Bu Misafirhane-i Dünyada Şefkatkâr ve Fedakâr ve Vefadâr Yoldaşlarım!

Bu defa Nur fabrikasının sahibiyle ve tam bir muâvini ve tam bir Hüsrev olan kahraman Tâhir'in beşaretli mektupları ve Medrese-i Nuriye'nin kahramanlarından Marangoz Ahmed'in ikinci rüyası ve üçüncü rüyanın âhirinde, malûm musibetin akabinde sarsılmayan faal Hâfız Mehmed'in çocuklara hatim duasını yapması ve Risale-i Nur'u okutması, üstümüzden dağ gibi mânevî ağırlıkları kaldırdılar. Cenâb-ı Hak, sizleri ve onları âfât-ı mâneviye ve maddiyeden muhafaza etsin, âmin!

Marangoz Ahmed'in ikinci rüyası, Peygamberimiz *(aleyhissalâtü vesselâm)* ile alâkadarlık ve sürûrlu olduğu cihetinden rüya-yı sâdıka olduğuna, o Medrese-i Nuriye'nin civarlarındaki kardeşlerin ve hemşirelerin maddî hizmetleri canlı ve ruhlu bir suret alıp Peygamber *(aleyhissalâtü vesselâm)*'ın sünnet-i seniyyesinin ihyasına medar olacağına işaret verdiği münasebetiyle, mektubunuzu almadan iki gün evvel gördüğüm bir rüyayı beyan ediyorum, şöyle ki:

Gördüm: Şimdiki reis veya şimdiki reisler, tanıdığım ehemmiyetli biriki hocaya hilâfet rütbesini ve meselelerini tatbik etmeye ve hilâfet, o hocalara veya reislere hangisine verileceğini rüyada anladım. Ve o netice-i kararları bana göstermek için bana karşı geldiklerini gördüm. Sonra uyandım. Sabahleyin kardeşlerime söyledim. Dedim: Allahu a'lem, Isparta havalesinde Risale-i Nur'un maddî mağlûbiyeti içinde mânevî bir galibiyeti olmuş ki büyük makamat-ı resmiyede en mühim mesâil-i İslâmiye medar-ı bahis olacak. Biz Isparta'da o musibetin ne derece ileri gittiğini bilemediğimizden ve çoktan beri de ne hâl-i âlemden ve ne de resmî hâlden anlamayıp dinlemediğimiz hâlde bu rüyanın rüya-yı sâdıka olduğuna bir emâre olan, beni bir gün baktırdı. O emâre şudur ki:

Risale-i Nur'un ehemmiyetli bir talebesi, Ankara'dan gelip ben sormadan dedi: "Reis, Kur'ân'a yeni bir tefsir yazmayı emretmiş; o da yazıyormuş."

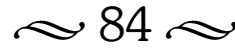
Âfât-ı mâneviye ve maddiye: Maddî ve mânevî âfetler.
İhya: Yeniden hayata kazandırma, canlandırma, güçlendirme.
Makamat-ı resmiye: Resmî makamlar.
Medar-ı bahis: Söz konusu.
Mesâil-i İslâmiye: İslâm'a ait meseleler.
Sünnet-i seniyye: Hz. Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) üstün söz, hâl, davranış ve buyrukları.

Hem söylemiş ki: Dâhiliye Vekili, yirmi senelik bir âdete muhalif olarak, "Dinsiz bir millet yaşayamaz." diye din lehinde beyanatta bulunduğunu ve Maârif Nâzırı da âdâb-ı İslâmiye lehinde eski prensiplerine muhalif olarak beyanatta bulunduğu gibi, ehemmiyetli bir değişikliği ihsas ettiğinden, kulağımı kapadığım sekiz aydan sonra bu rüya hatırı için bu haberleri aldım. Bunun sebebini anlamak cidden arzu ettim. Birden ihtar edildi ki:

Ehl-i dalâlet, memur-u siyasiyeyi aldatıp Risale-i Nur aleyhinde genişçe, buradan oraya kadar bir daire içinde taarruz edip derece-i kuvveti anlamak istediler. Gördüler ki sökülmeyecek, mağlûp edilmeyecek bir kuvvette gördüklerinden, ehemmiyetli büyük makamat-ı resmiyede, mahiyetini medar-ı bahis ve dikkat ettiklerinden, bilmecburiye, bir nevi musalâhaya yol hazırlamak ve şimdiye kadar hakikat ve hikmete muhalif olarak, iyilikleri ölen reise ve fenalıkları millete, orduya vermek yerinde, o hata-yı azîmeye bedel, bütün fenalıkları ölene verip kendilerini bir derece o dehşetli hatîâttan kurtarmak çâresini aramaya, bir zemin teşkil etmeye çalışmış ki hem rüya, hem bu haberler haber veriyor.

Birinci, İkinci Hulûsi'lerin müşterek mektupları, bu iki rükn-ü mühimmenin gayretleri, sadâkatleri çelikten daha metin olduğu her hâdiseyle gösteriliyor.

Said Nursî



Aziz, Sıddık, Sebatkâr Kardeşlerim ve Hakikî Vârislerim!

Bugünlerde Risale-i Nur'a sû-i kast edenlerin ve sizlere sıkıntı verenlerin haklarında, bana verdiği bir hiddet neticesinde bedduaya teşebbüs ettim. Birden Isparta'ya kıyamadım. Kaç defadır niyet ettim, Isparta'daki iyilerin yüzünden sû-i kastçılar kurtuldular. Kıyamadım, beddua yerine "Yâ Rab, mademki Isparta, Risale-i Nur'un bir Medresetü'z-Zehrâ'sıdır, sen oradaki fena memurları dahi ıslah eyle ve hüsn-ü âkıbet ver!" diye dua eyledim ve ediyorum.

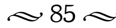
Âdâb-ı İslâmiye: İslâmiyet'in belirlediği genel görgü kuralları.
Hatîât: Hatalar yanlışlar.
Dâhiliye Vekili: İçişleri Bakanı.
İhsas etmek: Hissettirmek, duyurmak.
Maârif Nâzırı: Millî Eğitim Bakanı.
Medresetü'z-Zehrâ: Bediüzzaman Hazretleri'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan önce açılması için teşebbüs ettiği üniversite projesinin adı. Burada okuyan gençlere hem pozitif, modern ilimler; hem de dinî ilimler birlikte verilecek, böylece insanlar bütün yönleriyle yetişip gelişecek; kalb ve akıl bütünlüğü ile çağın problemleri gerçek anlamda çözüme kavuşacaktı. Daha sonra kaleme aldığı Risale-i Nur'u da bu manada değerlendirmektedir.

Sâniyen: Bugünlerde Salahaddin'in İstanbul'dan getirdiği Habbe, Katre, Şemme, Hubab gibi Arabî risalelere baktım, gördüm ki: Yeni Said'in doğrudan doğruya harekât-ı kalbiyesinde müşâhede ettiği hakikatler, Risale-i Nur'un çekirdekleri hükmündedir. Zaten bunlar hem Şûle ve Zühre, Risale-i Nur'un Arabî parçalarıdır. Onlar, doğrudan doğruya benim nefsimin dersi olduğu için Arabî ve kısa ibarelerle ifade edilmiş; başka adamlar nazara alınmamış.

O zaman başta Şeyhülislâm ve Dârü'l-Hikmet âzâları ve İstanbul'un büyük âlimleri, tahsin ve takdirle karşıladılar. Bunlar, Yeni Said'in eserleri olduğundan Risale-i Nur'un eczalarıdırlar. Eski Said'in ise Arabî risalelerinden yalnız "İşârâtü'l-İ'câz", Risale-i Nur'da en mühim bir mevki almış.

Hem her iki Said'in iştirakiyle, birtek Ramazan'da iki hilâl ortasında te'lif edilen ve kendi kendine, ihtiyârım haricinde bir derece manzum şeklini alan ve İşârâtü'l-İ'câz kıt'asında ve elli-altmış sayfa bulunan Türkçe olarak "Lemeât" nâmındaki risale dahi Risale-i Nur'a girebilir. Maatteessüf bir nüsha elde edemedim. Herkesin hoşuna gittiği için matbû nüshaları kalmamış.

Hem Eski Said'in İlm-i Mantık noktasında bir şaheser hükmünde bulunan gayr-i matbû "Tâlikat"tan süzülen i'câzlı bir îcaz-ı harika da, müdakkik ulemâları hayret ve tahsinle dikkate sevkeden matbû "Kızıl Îcaz" nâmındaki risale-i mantıkiye Risale-i Nur'la bağlanmasına ve şâkirtlerinin âlimler kısmının nazarına göstermek lâyık gördüm; fakat çok derindir. Bugünlerde Feyzi'ye bir parça ders verdim. Belki bir zaman Feyzi kendisi, başkasının da anlaması için dersini Türkçe kaleme alacak.



Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bugünlerde Risale-i Nur talebeleri hesabına gayet ehemmiyetli, endişeli bir suâl-i mânevî kalbime ihtar edildi. Sonra anladım ki ekser Risale-i Nur

---

Dârü'l-Hikmet: Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiye. 1918-1922 yılları arasında, zamanın problemlerine İslâmî çözümler üretme doğrultusunda faaliyet göstermiş İslâmî İlimler Akademisi.

Gayr-i matbû: Tab' edilmemiş, basılmamış.

Hilâl: Yeni ay.

Harekât-ı kalbiye: Kalbî hareketler. Kalben yapılan seyirler, ilerlemeler.

İ'câzlı: Mu'cizeli. İnsanları benzerini yapmaktan âciz bırakan bir üslûbda yazılmış olan.

Îcaz-ı harika: Gayet kısa, veciz bir üslûba sahip ve harika bir şekilde özetlenmiş eser.

Kızıl Îcaz: Hz. Üstad'ın Abdurrahman Ahdarî'nin Süllemü'l-Münevrak isimli eserine haşiye olarak Arapça yazdığı bir mantık kitabı.

Manzum: Vezinli, şiir tarzında.

Matbû: Tab' edilmiş, basılmış.

Tâlikat: Hz. Üstad'ın Osmanlı âlimlerinden Gelenbevî İsmail Efendi'nin Burhan adlı kitabına hâşiye olarak yazdığı ilm-i mantığa dair Arapça bir risale.

talebelerinin lisan-ı hâlleri bu suâli soruyor ve soracaklar. Birden bir cevap hatıra geldi. Feyzi'ye söyledim. Dedi: "Hiç olmazsa icmâlen kaydedilsin."

Endişeli Suâl: Bu Âhirzaman fitnesinde açlık ehemmiyetli bir rol oynayacak.[1] Onunla ehl-i dalâlet, bîçâre aç ehl-i imanı derd-i maîşet içinde boğdurup, hissiyât-ı diniyeyi ya unutturup ya ikinci, üçüncü derecede bırakmaya çalışacak, diye rivayetlerden anlaşılıyor. Acaba her şeyde hatta kaht azabında ehl-i iman ve mâsumlar için bir vech-i rahmet ve kader-i ilâhî cihetinde adalet olduğu, bunda ne tarzda olur? Ve ehl-i iman, hususan Risale-i Nur talebeleri, bu musibete karşı iman ve âhiret hesabına ne cihetle istifade edip nasıl davranacaklar ve mukâvemet edecekler?

Elcevap: Şu musibetin en ehemmiyetli sebebi, küfran-ı nimet ve şükürsüzlük ve nimet-i ilâhiyenin kıymetini takdir etmemeklikten gelen bir isyan olduğundan Âdil-i Hakîm, nimetinin, hususan gıda kısmının, hususan hayat noktasında en büyük nimet olan ekmeğin hakikî lezzetini ve çok ehemmiyetli kıymetini ve nimetiyet noktasında fevkalâde derecesini göstermekle, hakikî şükre sevketmek hikmetiyle, Ramazan gibi riyâzet-i diniyeye riayet etmeyen şükürsüz insanlara bu musibeti verip ayn-ı hikmet için adalet etmiş.

• *Ehl-i iman, ehl-i hakikat, hususan Risale-i Nur talebelerinin vazifesi, bu musibetli açlığı Ramazan riyâzet-i diniyesinin tarzındaki açlık gibi vesile-i iltica ve nedâmet ve teslimiyet yapmaya çalışmaktır. Ve zaruret bahanesiyle dilenciliğe ve hırsızlığa ve anarşiliğe yol açmasına meydan vermemektir.*

• *Ve aç fakirlere acımayan bir kısım zengin ve bazı ehl-i maaş dahi, Risale-i Nur'u dinleyip, bu mecburî açlık hissiyle açlara merhamete gelip zekâtla yardımlarına koşmaktır.*

• *Ve nefsini güzel yemeklerle şımartan, serkeş eden ve hevesât-ı rezile ve tuğyanlara sevkedip sarhoş eden gençler dahi, Risale-i Nur'un irşadıyla bu hâdiseden merdane istifade ederek, fuhşiyât ve günahlardan*

---

[1] Bkz.: İbn-i Mâce, *Fiten* 33; Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 6/453, 455; Tayâlisî, *Müsned* 1/227; İshâk b. Râhûye, *Müsned* 1/168.

Âdil-i Hakîm: Adâletle hükmeden ve her şeyi yerli yerince yapan Hz. Allah (c.c.).
Hevesât-ı rezile: Rezil, kötü hevesler, arzular.
İcmâlen: Kısaca, özet olarak.
Nedâmet: Pişmanlık.
Riyâzet-i diniye: Beşerî ihtiyaçların tümünü dinî emirler ve ölçüler çerçevesinde yerine getirme, disiplin altına alma.
Vesile-i iltica: Sığınma vesilesi.

ellerini bir derece çektiği ve nefislerinin zevklerini ve pisliklere karşı galeyanlarını kırdığı vesilesiyle tâate ve hayrâta girip o hâdiseyi kendi aleyhlerinden çıkarıp lehlerinde istîmal etmektir.

- *Ve ehl-i ibadet ve salâhat dahi, ekser insanların aç kaldığı bu zamanda ve çok karışmış ve haram ve helâl fark edilmeyecek bir tarzda gelmiş ve şüpheli mal hükmünde ve mânen müşterek olan erzak-ı umumiyeden helâl olmak için miktar-ı zaruret derecesine kanaat ediyorum, diye bu mecburî belâya bir riyâzet-i şer'iye nazarıyla bakmaktır. Kader-i ilâhîye karşı şekvâyla değil, rızayla karşılamaktır.*

Umum kardeşlerime, hususan musibetzedelere çok selâm ve selâmetlerine dua ediyorum.

Sabri kardeşim! Seni tevkil edip selâm gönderenlere ben de seni tevkil ediyorum. Onlara birer birer selâm ediyorum. Senin bu defaki mektubun gerçi geç geldi, fakat birkaç noktada beni çok memnun etti. Sabri'nin elmas ve çelik gibi metânetini ve isabet-i fikrini gösterdi. Madem Hâfız Ali ile siz, Atabey yoluyla muhabere etmeyi münasip görmüşsünüz; Atabey'de Abdullah Çavuş'un veya münasip gördüğünüz birisinin adresini bildiriniz. Abdullah Çavuş'un sizin nâmınıza istediği Onuncu Şuâ nâmındaki Fihriste'nin ikinci cildini yazdırdık. Ve Hizbü'l-Ekber-i Nuriye'yi Feyzi yazdı. Yakında inşallah göndereceğiz.

Said Nursî



Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bu defa Sabri ve Hâfız Ali'nin mektupları, Risale-i Nur'un fevkalâde bir kerametini ve harika kuvvetini gösteriyor. Medrese-i Nuriye'nin çalışkan ve gayûr talebeleri birkaç gün zarfında, Hâfız Mehmed'in zâyi olan kitaplarına mukabil umumunun yazılmasını ve ona verilmesini taahhüt edinmelerine, bu havalideki şâkirtleri fevkalâde mesrur eyledi. Hâfız Ali'nin tahkikatına gelenlerin, "Mağazalarda kâğıt kalmadı. Risale-i Nur şâkirtleri, kâğıdı bitirdiler." diye

---

Ehl-i ibadet ve salâhat: Allah'a ibadet ederek iyi kul olmaya azmetmiş sâlih kimseler.

Erzak-ı umumiye: Herkesin istifadesine verilen, umumun ortak malı olan rızıklar.

Gayûr: Çok duyarlı, çok çalışkan, çok gayretli.

Hizbü'l-Ekber-i Nuriye: Hizb-i Nuriye de denilen, asıl adı Hizbü'l-Virdü'l-Ekber olan, Zülfikar adlı eserin sonunda yer alan ve bizzat Üstad Hazretleri'nin "On günde bir defa okunsa, imana büyük inkişaf ve kuvvet verir." dediği tefekkürî bir risale.

Tevkil etmek: Vekil tayin etmek.

demeleri ve Mehmed Zühdü'nün* kitapları kendine iade edilmeleri, Risale-i Nur şâkirtlerini müftehirâne teşcî ve teşvik eden bir hâdisedir.

Sabri mektubunda, "İki-üç senedir Risale-i Nur, te'lif cihetinde tevakkuf devresini geçiriyor." diye hikmetini soruyor. Bunun cevabı uzundur. Hem te'lif, ihtiyârımız dairesinde değil. Hem Risale-i Nur şâkirtlerinin te'liften hisseleri kalmak için bazı ehemmiyetli esbap ve ârızalar mâni oldu.

Burada başta Âsiye olarak Ulviye, Lütfiye gibi çok çalışkan hanım şâkirtler, Medrese-i Nuriye'deki hemşirelerine ve selâm gönderen Sabri'nin refikasına, hem kardeşlerine arz-ı hürmet ve selâm ve dua ederler.

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ve dua ederiz.

~ 87 ~

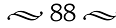
Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Kahraman Tâhirî'nin ve Kâtip Osman'ın mektupları, hakikaten benim için bir ilâç hükmüne geçti. Yarım maddî, yarım mânevî endişe hastalığına bir tiryak hükmüne geçti. Cenâb-ı Hak, onlardan ve sizlerden ebeden razı olsun. Evet, azim ve sebatınız ve ihlâs ve ciddiyetiniz, ehl-i dünyayı mağlûp etmiş ve ediyor. Yoksa birtek Tesettür Risalesi'yle yüz yirmi adamı tevkif edenleri, yüz otuz risaleyle birtek adamı tevkif edemediklerinin sebebi, ihlâsınız ve metânetinizdir, hükmediyor.

Tâhirî'nin, Hizbü'l-Ekber ve Virdü'l-Âzam'ı tab' için İstanbul'a gitmesini bütün ruhumuzla onu tebrik ve muvaffakiyetine dua ediyoruz. İstanbul'da Şefik'ten başka Risale-i Nur'la ciddî alâkadarlar çoktur. Fakat adreslerini bilmiyorum. Yalnız, Barlalı Hacı Bekir* ve İnebolulu icra dairesinde bulunan Hâfız Emin ve Gönenli Mehmed Efendi'yi* de Şefik vâsıtasıyla bulabilir.

İstanbul dostları münasebetiyle, meşhur bir vâiz benimle görüşmek için gelmiş, görüşemeden gitmiş. Bir zâta yazılan bir mektubun sureti size gönderiliyor. Belki oradaki bazı adamlar, bu adam gibi o hitaba muhtaçtırlar:

Müftehirâne: İftiharla, övünerek.
Virdü'l-Âzam: Üstad Hazretleri'nin, Kur'ân-ı Kerîm'den Risale-i Nur'un üstadı ve kaynağı kabul ettiği bazı âyetleri zikir ve dua maksadıyla okumak için derleyerek bir araya getirdiği dua kitabı.
Refika: Eş, hanım.
Tiryak: İlaç.
Tesettür Risalesi: Lem'alar kitabındaki 24. Lem'a.
Teşcî etmek: Cesaretlendirmek.
Tevakkuf: Duraklama, duraksama.
Tevkif etmek: Tutuklanmak.

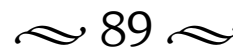


İstanbul'a uğrayan Risale-i Nur şâkirtleri, senin gayret ve ciddiyetini ve tesirli vaazını bize haber verdiler. Senin gibi metin ve hâlis bir zâtı, Risale-i Nur dairesinde görmek arzu ediyorlar. Ben de onlar gibi cidden seni Risale-i Nur dairesinde görmek istiyorum.

Bilirsin ki iki "elif" ayrı ayrı olsa iki kıymeti var. Bir çizgi üstünde omuz omuza verse on bir kıymet aldığı gibi, senin tesirli nasihatinle ihzar ettiğin hizmet-i imaniye tek başıyla kalsa, şimdiki tehâcümât-ı müttehideye karşı dayanması çok müşkül. Eğer Risale-i Nur'un hizmetine iltihak etse, o iki "elif" gibi, on bir, belki yüz on bir kıymetinde ve kuvvetinde olacak ve karşıdaki ittifak etmiş dalâletlere karşı dayanacak.

Bu zaman, ehl-i hakikat için şahsiyet ve enâniyet zamanı değil. Zaman, cemaat zamanıdır. Cemaatten çıkan bir şahs-ı mânevî hükmeder ve dayanabilir. Büyük bir havuza sahip olmak için bir buz parçası hükmündeki enâniyet ve şahsiyetini o havuza atmaktır ve eritmek gerektir. Yoksa o buz parçası erir, zâyi olur; o havuzdan da istifade edilmez.

Hem mûcib-i taaccüp, hem medar-ı teessüftür ki ehl-i hak ve hakikat, ittifaktaki fevkalâde kuvveti ihtilâfla zâyi ettikleri hâlde; ehl-i nifak ve ehl-i dalâlet, meşreplerine zıt olduğu hâlde ittifaktaki ehemmiyetli kuvveti elde etmek için ittifak ediyorlar. Yüzde on iken, doksan ehl-i hakikati mağlûp ediyorlar.



Aziz Kardeşlerim!

Bu dakikada Hüsrev, Rüştü, Re'fet, Isparta'nın Hâfız Ali'si* askerlikten ne vakit geleceklerini merak ediyorum. Hususan Hüsrev'in kalemi ne vakit Risale-i Nur'un fâtihâne intişarına kavuşacak, diye bilmek istiyorum. Onlara da selâmımı tebliğ ediniz.

Şimdi, bundan on dakika evvel, cesurca, fakat kalemsiz iki adam, Risale-i Nur dairesine biri birisini getirdi. Onlara dedim ki: *"Bu dairenin verdiği büyük neticelere mukabil, sarsılmaz bir sadâkat ve kırılmaz bir metânet ister. Isparta kahramanlarının gösterdikleri harikalar ve cihan-pesendâne*

Cihan-pesendâne: Bütün dünyanın beğeneceği, takdir edeceği bir tarzda.
Fâtihâne: Yeni açılımlara, yeni hizmetlere ön ayak olur tarzda.
İhzar etmek: Hazırlamak.
Medar-ı teessüf: Üzülme, eseflenme sebebi.
Mûcib-i taaccüp: Hayret verici, şaşırtıcı durum.
Tehâcümât-ı müttehide: Birleşmiş saldırılar, hücumlar.

hidemât-ı nuriyenin esası, harika sadâkatleri ve fevkalâde metânetleridir. Bu metânetin birinci sebebi, kuvvet-i imaniye ve ihlâs hasletidir. İkinci sebebi, cesaret-i fıtriyedir.”

Onlara dedim: “Sizler cesaretle ve efelikle tanınmışsınız ve dünyaya ait ehemmiyetsiz şeyler için fedakârlık gösterirsiniz. Elbette Risale-i Nur'un kudsî hizmetinde ve cihana değer uhrevî neticelerine mukabil, merdâne ve fedakârâne cesaret ve metânet gösterip sadâkatinizi muhafaza edersiniz.” dedim. Onlar da tam kabul ettiler.


90

Aziz, Sıddık Kardeşlerim ve Hizmet-i Kur'âniyede Kuvvetli Arkadaşlarım!

Bu defa kahraman Tâhir'i umumunuz nâmına gördüm ve onda, bir Lütfi, bir Hâfız Ali, bir Hüsrev ve bir Said (fakat genç Said) müşâhede ettim. Cenâb-ı Hakk'a çok şükrettim. Bu defa onun kokusunu alıp, o daha gelmeden benim yanıma gelen komiser ve taharri adamları münasebetiyle, benden, talebeler tarafından suâl edilen bir mesele, belki size de bir faydası var diye gönderildi:

Dâimî Hizmetinde Bulunan Risale-i Nur Şâkirtleri Tarafından Edilen Bir Suâle Cevaptır

Suâl: Bu kadar zaman hizmetinizde bulunuyoruz. Dünyaya, hayat-ı içtimaiyeye ve siyasete dair bir alâkanızı, merakınızı görmedik. Daima iman ve âhiret dersinden başka bir meşgalenizi görmüyoruz. Öyle anlamışız ki bu on sekiz senedir vaziyetiniz böyle imiş. Nedendir ki Isparta'da hiçbir şey yokken memleketi heyecana getirip sizi mahkemeye verdiler? Ve yüz arkadaşınızı, dört ay mahkeme tahkikatı neticesinde dünyayla, siyaset ile alâkaya dair hiçbir şey bulamadılar. Yalnız kendilerini ve mahkemelerini ebedî mahcup edecek bir bahane buldular ve yüzden, yalnız beş-on adama beş-altı ay ceza verdiler.

Hem burada altı seneden ziyade karakolun nezareti ve nazarı altında oturduğun odanın pencereleriyle daima senin her vaziyetin

---

Cesaret-i fıtriye: Yaratılıştan gelen cesaret.
Hidemât-ı nuriye: Risale-i Nur dairesindeki nurlu hizmetler, işler.
Nezaret: Gözetme, kontrol etme.
Taharri (memuru): Sivil polis.

karakolca görüldüğü hâlde, bundan iki-üç ay evvele kadar her vakit gizli, âşikâre seni tarassut, kaç defa taharri etmeleri, dostları senden kaçırmak için tahkikatlarla sana en mühim ve karışık bir siyasetçi gibi bakmaları nedendir? Biz bundan hem müteessir, hem mütehayyiriz. Ancak iki-üç aydır yanınıza serbest gelebiliyoruz. Evvel de korkarak, gizli gelebilirdik. Bu meseleyi bize izah et.

Elcevap: Ben de sizin gibi belki sizden çok ziyade bu vaziyetten hem hayret, hem taaccüp ediyordum. Bu suâlinizin izahlı cevabı, Yirmi Yedinci Lem'a olan mahkemeye karşı Müdâfaât Lem'a'sıyla, On Altıncı Mektup risalesidir. Şimdilik kısaca bir-iki esas beyan ediyorum:

Birincisi: Âsâyişi temin ve idare memurları, inzibat polisleri ve komiserleri bize ve mesleğimize karşı değil tevehhümkârâne taarruz ve evhama düşmek, belki himâyetkârâne teşvik ve teşcî etmek, vazifelerinin muktezasıdır. Çünkü onların vazifelerinin temel taşı hürmet, merhamet, helâl-haramı bilmekle itaat düsturuyla hayat-ı içtimaiye emniyet dairesinde cereyan edebilir.

Risale-i Nur, hayat-ı içtimaiyeye baktığı vakit bu esasları temin ediyor. Neticesi de bilfiil görülmüş. Risale-i Nur'un en mühim merkezi Isparta ve Kastamonu olduğundan sâir memlekete nisbeten, zâbıta memurları insafla dikkat etseler, Risale-i Nur'un onlara parlak yardımını görecekler.

Hem talebelerinde bu kadar kesret ve kuvvet ve hak ellerinde bulunduğu hâlde âsâyişe hiçbir zararı dokunmadığını ve talebelerden bin adam, on adam kadar hayat-ı içtimaiyeye zarar vermediklerini, kalbi bozuk olmayan görür. Bu meselenin sırr-ı hikmeti budur ki:

Âlem-i insaniyette ve İslâmiyet'te üç muazzam mesele olan, ***iman*** *ve* ***şeriat*** *ve* ***hayattır****. İçlerinde en muazzamı iman hakikatleri olduğundan bu hakâik-i imaniye-i Kur'âniye başka cereyanlara, başka kuvvetlere tâbi ve âlet edilmemek.. ve elmas gibi o Kur'ân'ın hakikatleri, dini dünyaya satan veya âlet eden adamların nazarında cam parçalarına indirmemek.. ve en kudsî ve en büyük vazife olan imanı kurtarmak hizmetini tam yerine getirmek için Risale-i Nur'un has ve sâdık talebeleri, gayet şiddet-i nefretle siyasetten kaçıyorlar.*

Himâyetkârâne: Koruyup gözeterek.

Müdâfaât Lem'ası: Hz. Üstad'ın 1935 senesinde Eskişehir Mahkemesi'nde yaptığı müdâfaaların yer aldığı risaledir. Külliyat içerisinde 27. Lem'a olmuştur. Daha sonraları diğer mahkeme müdâfaaları da ilave edilerek "Müdâfaât" olarak neşredilmiştir.

Tarassut: Gözetleme, gözetim.

Tevehhümkârâne: Şüphelenerek, evhamlı bir tarzda.

Hatta sizin bu kardeşiniz –siz de bilirsiniz– bu on sekiz senedir, o kadar muhtaç olduğum hâlde siyasete, hayat-ı içtimaiyeye temas etmemek için hükûmete karşı birtek müracaatım olmadığını.. ve bu sekiz-dokuz aydır, küre-i arzın bu herc ü mercinde birtek defa ne suâl ve ne de merak etmek ve ne de anlamak ve ne de medar-ı sohbet etmediğimi.. hatta şimdi sulh olmuş mu, harp bitmiş mi, İngiliz ve Alman'dan başka kimler harp ediyor, bilmediğimi biliyorsunuz.

Hem herkesi geveze ve sersem eden ve üç seneden beri odamdan işitilen radyoyu iki defadan başka ne dinlediğimi ve ne de sorduğumu, benimle beraber olan sizler biliyorsunuz. Bu derece bu vaziyetlere karşı alâkasız ve lâkayt bir adamın tâkip ettiği mesleğe taarruz eden ve evhama düşüp tarassutla sıkıntı veren, ne derece insaftan uzak düştüğünü en insafsız da tasdik eder.

İkinci Esas: *Ey kardeşlerim, sizler biliyorsunuz ki bizim mesleğimizde benlik, enâniyet, şan u şeref perdesi altında makam sahibi olmaktan, öldürücü zehir gibi ondan kaçıyoruz. Onu ihsas eden hâlâttan şiddetle içtinap ediyoruz.* Elbette, burada altı-yedi sene gözünüzle ve yirmi seneden beri tahkikatınızla anlamışsınız ki ben şahsıma karşı hürmet ve makam vermek istemiyorum. Sizleri o noktada şiddetle tekdir etmişim. "Benim haddimden fazla mevki vermeyiniz." diye sizden darılıyorum. Yalnız, Kur'ân-ı Hakîm'in bu zamanda bir mu'cize-i mâneviyesi olan Risale-i Nur hesabına, ben de onun bir şâkirdi olmak haysiyetiyle, ona tasdikkârâne teslimi ve irtibatı şâkirâne kabul ediyorum. İşte bu derece enâniyetten ve benlikten, şan u şeref nâmı altındaki riyâkârlıktan kaçmayı düstur-u hareket ittihaz eden adamlara karşı ehl-i hükûmetin, ehl-i idare ve zâbıtanın evhama düşmeleri ne kadar manasız ve lüzumsuz olduğunu divaneler de anlar.

Said Nursî

~ 91 ~

Aziz, Sıddık, Sebatkâr Kardeşlerim!

Musibetzedelerin mânevî galebesi, beraatı değil yalnız sizleri ve bizleri, belki bu memleketteki bütün ehl-i imanı sevindirir bir mahiyettedir. Çünkü Risale-i Nur'un hürriyetine meydan açtı. Şimdiye kadar müsâdere tevehhümüyle

---

Düstur-u hareket ittihaz etmek: Hareket prensibi, metodu olarak kabul etmek.

Herc ü merc: Kargaşa, karışıklık.

Müsâdere: Mahkeme sonucunda suçlu kabul edilen kişi veya kurumun suçu ile ilgili taşınır veya taşınmaz mal ve malî menfaatlerine devlet tarafından el konulması.

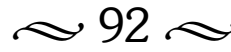
Tasdikkârâne: Tasdik ederek, inanarak.

Tekdir etmek: Azarlamak.

pek çok ihtiyata mecbur olmuştuk. Bu on sekiz senede ve bilhassa buradaki altı senede, risaleleri gizlemek hususunda pek çok zahmet çektim ve daima endişe ederek azap çekiyorduk.

Cenâb-ı Hakk'a Risale-i Nur'un hurufâtı adedince hamd ü senâ ve şükrolsun ki bu defa mânevî galebesiyle o zâlimâne ve zulmetkârâne perdeyi parçaladı; az bir zahmetle büyük bir ücret ve geniş bir fütuhata zemin hazırladı. Ve bu iki ay tevakkuf müddeti, aynen hapsimiz hâdisesi gibi başka bir tarzda, daha geniş bir dairede Risale-i Nur'un intişarına vesile oldu. Sizleri ve bilhassa musibetzedeleri ve hususan Hâfız Mehmed'i tebrik ediyoruz ve geçmiş olsun deriz.

Bir Tesettür Risalesi ile yüz adamı yüz gün tevkif eden ve onun gibi yüzer risalelerle birtek adamı bir gün tevkif edemeyen bir mahkemeye hükmedip galebe çalan, sizlerin harika sadâkatiniz ve fevkalâde ihlâsınız ve sarsılmaz metânetiniz ve kuvvetli tesânüdünüz olduğunu bizde kat'iyet kesbetti, şüphemiz kalmadı. Cenâb-ı Hak sizden ebeden razı olsun, âmin!



Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Seksen küsur sene bir ömr-ü mânevîyi sizlere kazandıracak olan şuhûr-u selâse-i mübârekeyi[1] ve bilhassa bu geceki Leyle-i Regâib'i tebrik ediyoruz. Sizin beraatınız ve mânen galebeniz zâlimleri şaşırttı. Cepheyi burada değiştirdiler. Düşmanâne taarruzdan vazgeçip, dostâne hulûl edip, has talebeleri Risale-i Nur'un hizmetinden geri bırakmak için memuriyet gibi bir meşgale buluyorlar veya terfian işi çok diğer bir memuriyete veya diğer bir meşgaleyi buluyorlar. Burada o neviden çok vâkıalar var. Bu taarruz, bir cihette daha zararlı görünüyor.

Sâniyen: Burada lise mektebine tesirli bir nur girdi. O da Otuz İkinci Söz'ün Birinci Mevkıf'ı, Otuzuncu Lem'a'nın ism-i Adl ve Hakem Nükteleri,

---

[1] Bkz.: "Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır!" (Kadir Sûresi, 97/3). (Bin ay, yaklaşık seksen küsur senelik bir zamana mukabil gelmektedir).

Hulûl etmek: Sızmak, içine girmek.
İsm-i Adl: Cenâb-ı Hakk'ın her şeyi tam kararında, doğru ve dengeli yarattığını bildiren ismi.
İsm-i Hakem: Cenâb-ı Hakk'ın her şeyi sağlam, muhkem, ölçülü, intizamlı, kusursuz ve mükemmel yaptığını bildiren ismi.
Şuhûr-u selâse-i mübâreke: Mübârek üç aylar. Receb, Şaban, Ramazan ayları.
Tevkif etmek: Tutuklamak.
Zâlimâne: Zâlimce.
Zulmetkârâne: Zulmetli, karanlıklı bir şekilde.

Tabiat Lem'ası hâtimesine kadar, Âyetü'l-Kübrâ'nın "Evet, bu dünya memleketine ve misafirhanesine giren her bir misafir..." diye başlayan Birinci Makamın başından –ilham, vahiy mertebeleri hariç kalıp– tâ On Sekizinci Mertebe olan kâinatın "hudûs" hakikati tâ "imkân"a kadar, yeni hurufla, bir ihtar-ı mânevî ile izin verdik. Daktilo (el makinesi) ile kendilerine yazdılar. Siz de bu dört parçayı birden cilt yapıp yeni hurufla ehl-i inkâra on ikilik top güllesi gibi atabilirsiniz.

Ben, bu sene çok zayıf ve ihtiyar ve âciz bir hâlde bulunduğumdan genç kardeşlerimden mânevî muâvenetlerini bu mübârek şuhûr-u selâsede rica ediyorum. Her birisine birer birer selâm ve dâreynde selâmetlerine dua ediyoruz.

Said Nursî

~ 93 ~

Bu mektup gayet ehemmiyetlidir.

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

*Bugünlerde, Kur'ân-ı Hakîm'in nazarında imandan sonra en ziyade esas tutulan takva ve amel-i sâlih esaslarını düşündüm. **Takva**, menhiyattan ve günahlardan içtinap etmek.. ve **amel-i sâlih**, emir dairesinde hareket ve hayrât kazanmaktır. Her zaman def-i şer, celb-i nef'a râcih olmakla beraber, bu tahribât ve sefâhet ve cazibedar hevesât zamanında bu takva olan def-i mefâsid ve terk-i kebâir, üssü'l-esas olup büyük bir rüchâniyet kesbetmiş.*

Bu zamanda tahribât ve menfî cereyan dehşetlendiği için takva, bu tahribâta karşı en büyük esastır. Farzlarını yapan, kebîreleri işlemeyen, kurtulur. Böyle kebâir-i azîme içinde amel-i sâlihin ihlâsla muvaffakiyeti

---

Celb-i nef': Faydalı ve menfaatli olanı almak, elde etmek.
Dâreyn: Dünya ve âhiret.
Def-i mefâsid: Fesada sebep olan bozucu, yıkıcı şeyleri yok etmek, ortadan kaldırmak.
Def-i şer: Kötülüğü gidermek, yok etmek.
Hudûs: Sonradan olma, yok iken varlık kazanma. Kâinatta meydana gelen her şeyde bir oluşum, değişim ve başkalaşım var ise elbette bu varlıklar kendi başlarına bunları yapamayacağına göre ezelî ve ebedî bir kudret bunları yapıyor ve değiştiriyor demektir.
İmkân: Bir şeyin varlığının veya yokluğunun olabilirlilik açısından eşit olması. Eğer bir şey var olma / var olmama veya varlığını sürdürme adına kendi başına bir şey yapamıyorsa elbette onun var olmasını / var olmamasını dileyen, var etmişse varlığını devam ettiren başka bir kudret var demektir.
Kebâir-i azîme: Çok büyük günahlar.
Kebîre: Büyük günah.
Menhiyat: Yasaklar, haramlar.
Râcih: Tercih edilen, üstün.
Rüchâniyet kesbetmek: Üstünlük kazanmak, üstün gelmek.
Sefâhet: Haram helâl demeden zevk peşinde olma, eğlence düşkünlüğü, beyinsizlik.
Tabiat Lem'ası: Lem'alar kitabındaki 23. Lem'a.
Terk-i kebâir: Büyük günahları terketmek.
Üssü'l-esas: Ana esas, temel.

pek azdır. Hem az bir amel-i sâlih, bu ağır şerâit içinde çok hükmündedir.

Hem takva içinde bir nevi amel-i sâlih var. Çünkü bir haramın terki vâciptir. Bir vâcibi işlemek, çok sünnetlere mukabil sevabı var. Takva, böyle zamanlarda, binler günahın tehâcümünde birtek içtinap, az bir amelle, yüzer günah terkinde, yüzer vâcip işlenmiş oluyor. Bu ehemmiyetli nokta, niyet ile, takva nâmıyla ve günahtan kaçınmak kastıyla menfî ibadetten gelen ehemmiyetli a'mâl-i sâlihadır.

Risale-i Nur şâkirtlerinin bu zamanda en mühim vazifeleri, tahribâta ve günahlara karşı takvayı esas tutup davranmak gerektir. Madem her dakikada, şimdiki tarz-ı hayat-ı içtimaiyede yüz günah insana karşı geliyor; elbette takva ile ve niyet-i içtinab ile yüzer amel-i sâlih işlenmiş hükmündedir. Malûmdur ki bir adamın bir günde harap ettiği bir sarayı, yirmi adam, yirmi günde yapamaz ve bir adamın tahribâtına karşı yirmi adam çalışmak lâzım gelirken; şimdi, binler tahribâtçıya mukabil, Risale-i Nur gibi bir tamircinin bu derece mukâvemeti ve tesiratı pek harikadır. Eğer bu iki mütekâbil kuvvetler bir seviyede olsaydı, onun tamirinde mu'cize-vâri muvaffakiyet ve fütuhat görülecekti.

Ezcümle: Hayat-ı içtimaiyeyi idâre eden en mühim esas olan *hürmet* ve *merhamet* gayet sarsılmış. Bazı yerlerde gayet elîm ve bîçâre ihtiyarlar, peder ve vâlideler hakkında dehşetli neticeler veriyor.

Cenâb-ı Hakk'a şükür ki Risale-i Nur, bu müthiş tahribâta karşı girdiği yerlerde mukâvemet ediyor, tamir ediyor. Sedd-i Zülkarneyn'in tahribiyle Ye'cüc ve Me'cüc'lerin dünyayı fesada vermesi gibi, şeriat-ı Muhammediye *(aleyhissalâtü vesselâm)* olan sedd-i Kur'ânî'nin tezelzülüyle de Ye'cüc ve Me'cüc'den daha müthiş olarak ahlâkta ve hayatta zulmetli bir anarşilik ve zulümlü bir dinsizlik fesada ve ifsada başlıyor.

Menfî ibadet: Kaza, hastalık, her türlü sıkıntı gibi zâhiren olumsuz ve katlanılması zor gibi görünen musibetlerin veya haramlara asla ve kat'a yaklaşmama hususunda sarfedilen cehdlerin, gayretlerin sağlam bir "niyet" ve ciddî bir "sabır"la ibadet hükmünü alması.

Mu'cize-vâri: Mu'cizeye benzer.

Mütekâbil: Karşılıklı.

Sedd-i Kur'ânî: Kur'ân-ı Kerîm'in muhafazası, koruması.

Sedd-i Zülkarneyn: Hz. Zülkarneyn'in inşa ettiği set. (Bkz.: Kehf Sûresi, 18 / 93-98. âyetler).

Şeriat-ı Muhammediye: Hz. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) vasıtasıyla insanlara bildirilen dinî hüküm ve kurallar.

Tarz-ı hayat-ı içtimaiye: Toplumun hayat tarzı.

Tezelzül: Sarsılma. Sarsıntı.

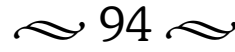
Vâcip: Yapılması farz gibi gerekli olan şey.

Ye'cüc ve Me'cüc: Kur'ân-ı Kerîm'de yeryüzünde anarşi ve bozgunculuk çıkardığı/çıkaracağı bildirilen topluluk. (Bkz.:Kehf Sûresi, 18/94-97; Enbiya Sûresi, 21/96. âyetler).

Risale-i Nur'un şâkirtleri, böyle bir hâdisede mânevî mücâhedeleri, inşallah zaman-ı sahabedeki gibi az amelle pek büyük sevap ve a'mâl-i sâlihaya medar olur.

Aziz kardeşlerim! İşte böyle bir zamanda, bu dehşetli hâdisâta karşı, ihlâs kuvvetinden sonra bizim en büyük kuvvetimiz, iştirak-i a'mâl-i uhrevî düsturuyla birbirimize kalemlerle, her birinin a'mâl-i sâliha defterine hasenât yazdırdıkları gibi; lisanlarıyla, her birinin takva kalesine ve siperine kuvvet ve imdat göndermektir. Ve bilhassa fırtınalı tehâcüme hedef olan bu fakir ve âciz kardeşinize, bu mübârek şuhûr-u selâsede ve eyyâm-ı meşhurede yardıma koşmak, sizin gibi kahraman ve vefadâr ve şefkatkârların şe'nidir. Bütün ruhumla bu imdad-ı mânevîyi sizden rica ediyorum. Ve ben dahi **iman ve sadâkat şartıyla, Risale-i Nur talebelerini bütün dualarıma ve mânevî kazançlarıma, yirmi dört saatte, iştirak-i a'mâl-i uhreviye düsturuyla, bazen yüz defadan ziyade "Risale-i Nur Talebeleri" unvanıyla hissedar ediyorum.**

Said Nursî



Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Dün Emin, bu havaliye gelen bir kolordu münasebetiyle, istemediğim ve Rus'un harbe devamını bilmediğim hâlde, Rusya'nın Kafkas'la ittisali kesilmesini söyledi. Ben, onun sözünü kesip susturduğum hâlde kalbim ehemmiyetle bir alâka gösterdi.

Sonra, bugün namazda ve tesbihatında iken mânevî tarzda denildi ki:

Küre-i arzda çarpışan, mücadele eden cereyanlardan herhâlde birisi, İslâmiyet'e ve Kur'ân'a ve Risale-i Nur'a ve mesleğimize taraftar olacak; bu noktadan ona karşı bakmak gerektir. Bakmamak için bir-iki mektupta yazdığım sebepler çendan kalbe, akla kâfidir;[1] *fakat meraklı ve hevesli olan nefse kâfi gelmiyor, diye kalbime geldi. Aynen tesbihatta ihtar edildi ki:*

Ehemmiyetli sebebi ise, bakmakta bir tarafa tarafgirlik hissi uyanır; tarafgir nazarı, taraftar olduğu taraf cereyanın kusurunu görmez,

[1] Bu mektuplar için bkz.: Kastamonu Lâhikası, 27, 71 ve 90. Mektuplar.

Çendan: Gerçi, her ne kadar.
Eyyâm-ı meşhure: Meşhur günler. Kandil günleri.
İştirak-i a'mâl-i uhreviye: Âhirete yönelik bütün amellerde yapılan ortaklık.
İttisal: Birleşme.

zulmüne rıza gösterir, belki alkışlar. Hâlbuki küfre rıza, küfür olduğu gibi zulme razı olmak dahi zulümdür.

Elbette zemin yüzünde bu dehşetli düelloda semâvâtı ağlatacak zulümler ve tahribât oluyor. Çok mâsum ve mazlumların hukukları kayboluyor, mahvoluyor. Mimsiz, gaddar medeniyetin zâlimâne düsturu olan, "Cemaat için fert feda edilir; milletin selâmeti için cüz'î hukuklara bakılmaz." diye öyle dehşetli bir zulüm meydanı açmış ki kurûn-u ûlâ vahşetlerinde de emsali vuku bulmamış. Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın adalet-i hakikiyesi, bir ferdin hakkını cemaate feda etmez; "Hak haktır; küçüğe-büyüğe, aza-çoğa bakılmaz." diye kanun-u semâvî ve hakikî adalet noktasında Risale-i Nur şâkirtleri gibi hakikat-i Kur'âniye ile meşgul adamlar, zaruret olmadan lüzumsuz, yalnız hevesli bir merak için, netice itibarıyla faydası bulunan ve netice daha gelmeden evvel lüzumsuz bakmak ve zâlimâne tahribâtlarını alkışlamak suretiyle İslâmiyet ve Kur'ân lehine hizmet edeceği o cereyanın harekâtını fikren takip etmekle meşgul olmak münasip olmadığı için nefis de akıl ve kalbe tâbi olup merakını bırakmış, diye anladım.

İkinci Mesele: Risale-i Nur'un Isparta'da kat'î galebesi, zındıkları şaşırttı. Fakat bazı mütemerrid ve muannid ve ölen herifin ruh-u habîsi hükmünde bazı zındıklar, o mağlûbiyete karşı gelmek fikriyle, baştan aşağıya kadar Kur'ân ve Peygamber *(aleyhissalâtü vesselâm)* aleyhinde, fakat perde altında, aynen Münâzara-yı Şeytaniye bahsinde hizbü'ş-şeytanın Peygamber *(aleyhissalâtü vesselâm)* ve Kur'ân hakkında mesleklerince söyledikleri tâbirâtı, başka bir tarzda o zındık herif istîmal etmiş. Onun gibi yahudi, mütemerrid ve dinsiz filozoflarından ve Avrupa'nın zındıklarının eskiden beri Kur'ân ve Peygamber *(aleyhissalâtü vesselâm)*'ın hâlâtından medar-ı tenkit buldukları noktaları, bu İslâm ismi altındaki zındık, kurnazcasına, safdil müslümanlara ve Risale-i Nur'u görmeyenlere dinlettirmek ve göstermek için öyle bir tarzda gitmiş ve küfrünü gizlemeye çalışmış ki şeytanette, şeytandan ileri gitmiş; beni çok müteessir etti.

Kardeşimiz Sabri'nin mektubunda, *"muannid mülhidlerin, Risale-i Nur'un cereyanına karşı kurdukları çürük ve vâhi hud'aları, örümcek ağı ve yuvası*

Hizbü'ş-şeytan: Şeytanın taraftarları.
Hud'a: Hile, oyun.
Kurûn-u ûlâ: İlk asırlar.
Mimsiz medeniyet: Değersiz medeniyet. "Medeniyet" kelimesinin başındaki "m" ve "e" harfi (Osmanlıca'da mim harfi) olmazsa "değersizlik, alçaklık" anlamında "deniyet" kalır.
Muannid: İnatçı.
Münâzara-yı Şeytaniye: Şeytanla karşılıklı yapılan münâzaranın anlatıldığı risale. (Bkz.: 26. Mektup / 1. Mebhas).
Mütemerrid: Israrcı, dik kafalı.
Ruh-u habîs: Kötü, zararlı ruh.
Safdil: Temiz kalbli, kötülük düşünmeyen.
Şeytanet: Şeytanlık.
Vâhi: Temelsiz, tutarsız, zayıf.

gibi kuvvetsiz.. ve o şeytanet perdeleri, kıymetsiz ve mukâvemetsizdir. Risale-i Nur'a karşı yırtılır ve yırtılacak" dediği gibi bu zındık ve muannid ve mütemerrid ve ölen herifin ruh-u habîsi olan zındığın yazdığı ve zâhiren müslümanlara Türkçülük lehinde, fakat hakikatte Kur'ân ve Peygamber *(aleyhissalâtü vesselâm)*'ın azamet ve haşmet-i mâneviyelerini kırmak ve hiçe indirmek ve âdileştirmek niyetiyle yazılan bu matbû eser de, Mu'cizât-ı Kur'âniye ve Mu'cizât-ı Ahmediye'ye *(aleyhissalâtü vesselâm)* karşı örümcek ağı da olamaz, parçalanır. Fakat binler teessüf ki Risale-i Nur'u görmeyenlere kat'î zarar verdiği gibi Risale-i Nur'u görenler de merak edip, "Acaba ne var?" demekle sâfi kalblerini bulandırır. Lâakal, vesvese ve evham verir.

Risale-i Nur'un kahraman şâkirtleri, böyle şeylere karşı müteyakkız davranmak ve faaliyetlerini ziyadeleştirmek lâzım geliyor. Fena şeyle zihnen meşgul olmak da fena olduğu için kısa kesiyorum. Sakın ona ehemmiyet vermekle halkları meraklandırıp baktırılmasın. Belki ehemmiyetsiz, dinsizcesine, yalnız esmâ-yı mübâreke ve âyât-ı mübârekenin bazı meâli içinden hariç kalmak itibarıyla ehemmiyetsiz bir paçavradır, bilinsin. Bu herifin ne derece haddinden tecavüz ettiğini bu temsilden anlayınız: Mesela, çok uzak bir mecliste mütehassıs ve müdakkik âlimlerin okudukları ve tedkik ettikleri bir kitaba ve ders aldıkları bir zâta, pek uzak bir mesafede bakmak isteyen ve görmeyen bir ebleh, o âlimlerin aksine hüküm verip onları tenkit eden, divanece hezeyan eder.

Cenâb-ı Hak, ehl-i imanı ve Risale-i Nur şâkirtlerini böylelerin şerrinden muhafaza eylesin, âmin!

Said Nursî

~ 95 ~

Aziz Kardeşlerim!

Sizin fevkalâde sebat ve ihlâsınızın galebesi ve o musibeti def'inden sonra ehl-i dünya, cepheyi değiştirdi. Zındıkanın desiseleriyle, bu havalide bizlere karşı perde altında maddî ve mânevî tahşidâtı başlamış; gayet dikkatle ve şeytancasına, şâkirtlerin hakikî kuvvetleri olan tesânüdü bozmaya

---

Desise: Hile, oyun.
Ebleh: Pek akılsız, pek budala.
Haşmet-i mâneviye: Mânevî haşmet, büyüklük.
Hezeyan: Saçmalık.
Lâakal: En az, en azından.
Müdakkik: İnceleme ve araştırmalarında alabildiğine hassas, dikkatli, titiz kimse.
Mütehassıs: Uzman.
Müteyakkız: Uyanık, dikkatli.

çalışıyorlar. Sizlere risaleleri iade ettikleri hâlde kurnazcasına dolaplar çevriliyor. Biz, sizin bir şubeniz hükmünde olduğumuz hâlde bizi asıl ve merkez telâkki ettiklerinden, daha ziyade desiseleri bize karşı istîmal ediyorlar. Hâfız-ı Hakikî, Cenâb-ı Hak'tır. İnşallah hiçbir zarar edemeyecekler. Fakat bu şuhûr-u mübârekenin eyyâm ve leyâli-i mübârekesinde hâlis dualarınız ile bize yardım ediniz. Bir şey yok; fakat mümkün oldukça ihtiyatlı ve dikkatli olunuz. Hazreti Ali *(radiyallâhu anh)* ve Gavs-ı Geylânî *(kuddise sirruh)* gibi kahramanların mânevî teminatı [1] فَقُلْهُ وَلَا تَخَفْ ve [2] وَلَا تَخْشَ hitapları, bize her vakit cesaret ve kuvve-i mânevî veriyor.

Kâtip Osman'ın mektubunda, kahraman Rüştü'nün bahadır biraderi Burhan'ın risalelerin kurtulmasına çok hizmet ettiğini yazıyor. Zaten o cesur kardeşimizin eskiden de bu çeşit hizmetleri vardı. Hem ona, hem Risale-i Nur'un kurtulmasına çalışanlara ve medhali bulunanlara hatta mahkeme reisine ve insaflı âzâlarına hem dua, hem teşekkür ediyoruz. Münasip görülse, mahkeme reisine hususî teşekkürümüzü beyan edersiniz.

~ 96 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ [3] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ [4]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ هٰذِهِ الشُّهُورِ الثَّلَاثَةِ [5]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Sizin geçmiş Leyle-i Miraç ve gelecek Leyle-i Berat'ınızı tebrik ediyoruz ve makbul dualarınızı rica ediyoruz.

Sâniyen: Yirmi Beşinci Söz olan Mu'cizât-ı Kur'âniye'nin nısf-ı âhiri, acelelik belâsıyla gayet mücmel kalmasına bedel, size evvelce yazdığım gibi bazı

---

1 "Korkma, sözlerini söyle!" (Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzelî)* s.562).
2 "... korkma!" (Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzelî)* s.527).
3 O yüce Zât'ın adıyla.
4 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
5 Kutlu zaman dilimi üç aylardaki dakikaların âşireleri sayısınca Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Gavs-ı Geylânî: İran'ın Gilan eyaletinden olan büyük veli, Hz. Abdülkadir Geylânî (k.s.).
Hâfız-ı Hakikî: Her şeyin gerçek koruyucusu Cenâb-ı Hak.
Leyâli-i mübâreke: Mübârek geceler.
Medhal: Tesir, etki, rol.
Nısf-ı âhir: Son yarım.

lâhikaları onun âhirinde ilhak etmiştik. Şimdi en mühim bir parça, yirmi sene evvel tab' edilen Lemeât'ta gördük. Onun da Mu'cizât-ı Kur'âniye zeyilleri içine derci pek münasip görüldü. Kahraman Tâhirî'nin bana getirdiği bir nüsha Lemeât'ı çok kıymettar gördüm. Eğer bir nüsha daha o havalide varsa, siz de o parçayı nüshalarınızın âhirine yazarsınız. Zaten Lemeât, kendisi de harikadır. Ramazan-ı Şerif'te, yirmi gün zarfında, nesir bir surette, tekellüfsüz, birden yazılmış. Sonra baktık, sehl-i mümtenî gibi bir nesr-i manzum ve bir nazm-ı mensur suretini almış. İçinde bu parça daha harikadır. Lemeât'ta o parçanın serlevhası: "Îcaz İle Beyan İ'câz-ı Kur'ân"

"Bir zaman rüyada gördüm ki: Ağrı Dağı altındayım. Birden dağ patladı, dağ gibi taşları âleme dağıttı, sarstı cihanı." Bundan tâ "Tarz-ı nazar ikidir. Biri zulmettar, diğeri ziyadar." serlevhasına kadar.

Eğer Lemeât sizin elinize geçmemişse, o parçayı buradan size göndereceğiz.

Sâlisen: Hem latîf, hem güzel, zarif bir hâdiseyi söyleyeceğim. Bu memlekette Risale-i Nur'a erkeklerden ziyade fedakârâne yapışan ihtiyar hanımlar ve ihtiyâre hükmünde mâsume genç hanımlar, eski zaman sırmalı ve yaldızlı gelinlik cihâzâtının içinde kıymettar parçaları Risale-i Nur'un eczalarının ciltleri üstüne çekip, bütün risaleler altın yaldız ile ciltlenmiş gibi bir tarza girdi. Risale-i Nur'un mânen güzelliğine ve Hüsrev ve Tâhirî ve Ali'lerin ve Hasan Âtıf ve Âsım gibi kardeşlerimizin yaldızlı yazılarının cemâline, cildi üstünde de şirin bir güzellik daha ilâve ettiler.

Hâfız Ali'nin mektubunda yazdığı Ümmühan ve Şâhide* değerinde burada Risale-i Nur'a bütün kuvvetiyle çalışan çok hemşirelerimiz var. Mesela: Âsiye, Sâniye, Ulviye, Lütfiye, Âliye gibi Risale-i Nur'un şâkirtleri, oradaki hemşirelerine ve kardeşlerine selâm ve dua ediyorlar.

Derc: Yerleştirme, ilâve etme.
İ'câz-ı Kur'ân: İnsanları, benzerini yapmaktan âciz bırakan Kur'ân-ı Kerîm üslûbu.
Îcaz: Kısa ve özlü anlatım, yazı.
Nazm-ı mensur: Düz yazı tarzında yazılmış vezinli, kafiyeli eser.
Nesir: Düz yazı.
Nesr-i manzum: Vezinli, kafiyeli yazılmış düz yazı, nesir.
Sehl-i mümtenî: Üslûbunun sâdeliğinden dolayı yazılışı ve ifadesi kolay gibi görünen, fakat bir benzerinin yazılmasının veya söylenmesinin çok zor olduğu eser.
Serlevha: Başlık.
Tarz-ı nazar: Bakış tarzı, şekli.

97

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ شَهْرِ شَعْبَانَ وَرَمَضَانَ[3]

Aziz, Sıddık, Mübârek, Metin Kardeşlerim!

Sizin Leyle-i Berat'ınızı ve gelen leyâli-i Ramazan-ı Mübâreke'nizi tebrik ederiz. Cenâb-ı Hakk'a yüz binler şükrolsun ki Risale-i Nur kendi kendine tevessü ediyor. Her tarafta fütuhatı var. Ehl-i dalâletin hileleri onu durdurmuyor. Bilakis çok dinsizler teslim-i silâh ediyorlar. Hâfız Ali'nin dediği gibi, korkuları pek ziyadedir. Şimdi dinsizlik taassubuyla değil, korku cihetiyle ilişiyorlar. O korku, Risale-i Nur lehine dönecek inşallah.

Nur fabrikasının sahibi, bu defaki mektubundaki harika ve yüksek duası, onun fevkalâde ihlâs ve sadâkatinin bir tereşşuhâtı nazarıyla baktığımızdan, bin derece haddimden ziyade hüsn-ü zannını Risale-i Nur hesabına kabul edip duasına âmin deriz. O Nur fabrikasının mektubu, Hasan Âtıf'ın mektubuyla Leyle-i Berat akşamında elimize geçti. O gecemize, bereketli ve mübârek bir tebrik nev'inde telâkki eyledik.

Aziz Kardeşlerim!

Bu mübârek Ramazan'da dahi, geçen Ramazan gibi bu âciz ve zayıf kardeşinize mânevî ve uhrevî sa'y ve çalışmanızdan zekât miktarınca vermenizi ve onun hesabına bir miktar çalışmanızı ve ziyade hüsn-ü zannınızla ona tahmil ettiğiniz ağır yüke o cihette yardımınızı pek çok rica ederim.

Derd-i maîşet sersemliğiyle, ekser halk âhiret işlerine ikinci derecede bakmalarından ehl-i dalâlet istifade edip onları avlıyorlar. Risale-i Nur şâkirtleri, kanaat ve iktisat düsturlarıyla bu mânevî hastalığa da mukabele ederler inşallah.

Umum kardeşlerimize ve hemşirelerimize birer birer selâm ve dua ederiz.

Said Nursî

1 O yüce Zât'ın adıyla.
2 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
3 Şâban ve Ramazan aylarının dakikalarının âşireleri adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Leyâli-i Ramazan-ı Mübâreke: Ramazan ayının mübârek geceleri.

Tereşşuhât: Sızıntılar, damlalar.



98

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[3]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Sizin mübârek Ramazan-ı Şerif'inizi tebrik ediyoruz. Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn bu Ramazan-ı Mübâreke'nin hürmetine, rahmeten li'l-âlemîn olan Resûl-i Ekrem *(aleyhissalâtü vesselâm)*'ın ümmetine rahmetiyle imdat eylesin, âmin! Âsâr-ı gazab-ı ilâhî olan âfât ve dalâletlerden muhafaza eylesin, âmin... Ve Risale-i Nur şâkirtlerini neşr-i envâr-ı Kur'âniyede muvaffak eylesin, âmin!

Hizbü'l-Âzam-ı Kur'ânî'nin gelmesini iştiyakla bekliyoruz.

Sâniyen: Hâfız Ali'nin mektubunda, kahraman Süleyman Rüştü'nün gelmesini tebşir ediyoruz. Biz de ona “Binler safalarla geldin!” deyip ve üç cihetle onu ve mâsumlarını tebrik ediyoruz.

Ve Hasan Âtıf'ın Demirci Mehmed nâmını verdiği bedevî kardeşimize yazdığı uzun mektubu, buradaki kardeşlerimize ihlâs noktasında ehemmiyetli tesiri var. İhlâs Risalesi'nin sırrını ve düsturlarını yerleştirmeye çalışması, bizi çok mesrur eyledi. Cenâb-ı Hak, onun gibi hâlis kardeşleri çoğaltsın. Ve Âtıf'ın o mektubunda Medrese-i Nuriye'deki kahramanlarından kıymettar biriki yüksek ihtiyarın Risale-i Nur'a parlak irtibatları bizi sürûr yaşıyla ağlattırdı.

Bu defa, evvelce size gönderilen *Gençler İkaznâmesi'*nin bir tetimmesi olarak bu havalideki Tehlikeli Vaziyette Bulunan Gençlere Bir İhtarnâme nâmında bir fıkra gönderiyoruz. Tâ ki Risale-i Nur'un genç şâkirtlerinin gittikleri istikâmet ve iffet ve ittibâ-ı sünnet-i seniyye, gençlik noktasında ne kadar

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.

2 “Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin.” (İsrâ Sûresi, 17/44).

3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Âfât: Âfetler, belalar.

Âsâr-ı gazab-ı ilâhî: İlâhî gazabın eserleri.

Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn: Merhametlilerin en merhametlisi Cenâb-ı Hak.

Hizbü'l-Âzam-ı Kur'ânî: Üstad Hazretleri'nin, Kur'ân-ı Kerîm'den Risale-i Nur'un üstadı ve kaynağı kabul ettiği bazı âyetleri zikir ve dua maksadıyla okumak için derleyerek bir araya getirdiği dua kitabı.

İkaznâme / ihtarnâme: Uyarı, tenbih yazısı.

İttibâ-ı sünnet-i seniyye: Hz. Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) üstün söz, hal, davranış ve buyruklarına uygun bir hayat yaşama.

Neşr-i envâr-ı Kur'âniye: Kur'ân'a ait nurları yaymak.

Rahmeten li'l-âlemîn: Bütün bir varlığa rahmet kaynağı.

Tetimme: Bir yazının arkasına konan ek, tamamlayıcı bölüm.

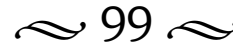
kıymettar bulunduğunu ve hakikî ve zevkli gençlik ise o tarzdaki bahtiyarların gençlikleri olduğunu bir kat daha ispat edip, hakikî genç Türkler kimler olduğunu göstersin.

Umum kardeşlerimize ve hemşirelerimize selâm ve dua ederiz. Ve mübârek dualarını bu mübârek Ramazan-ı Şerif'te ve bire bin kazancı kazandıran eyyâm ve leyâli-i mübârekede rica ediyoruz.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Kardeşiniz

Said Nursî



Bu defadan evvelce size gönderilen Gençler İkaznâmesi'nin bir tetimmesi.

Birkaç Bîçâre Gençlere Verilen Bir Tenbih, Bir Ders, Bir İhtarnâmedir

Bir gün yanıma parlak birkaç genç geldiler. Hayat ve gençlik ve hevesât cihetinden gelen tehlikelerden sakınmak için tesirli bir ihtar almak istediler. Ben de eskiden Risale-i Nur'dan medet isteyen gençlere dediğim gibi onlara dedim ki:

Sizdeki gençlik kat'iyen gidecek. Eğer siz daire-i meşrûada kalmazsanız, o gençlik zâyi olup başınıza hem dünyada, hem kabirde, hem âhirette, kendi lezzetinden çok ziyade belâlar ve elemler getirecek. Eğer terbiye-i İslâmiye ile o gençlik nimetine karşı bir şükür olarak iffet ve namusluluk ve tâatte sarfetseniz, o gençlik mânen bâki kalacak ve ebedî bir gençlik kazanmasına sebep olacak.

Hayat ise, eğer iman olmazsa veyahut isyan ile o iman tesir etmezse, hayat, zâhirî ve kısacık bir zevk ve lezzetle beraber, binler derece o zevk ve lezzetten ziyade elemler, hüzünler, kederler verir. Çünkü insanda akıl ve fikir olduğu için, hayvanın aksine olarak, hâzır zamanla beraber geçmiş ve gelecek zamanlarla da fıtraten alâkadardır. O zamanlardan dahi hem elem, hem lezzet alabilir. Hayvan ise fikri olmadığı için, hâzır lezzetini, geçmişten

---

1 Bâkî olan yalnız Allah'tır.

Daire-i meşrûa: Meşrû daire, helâl dairesi.

gelen hüzünler ve gelecekten gelen korkular, endişeler bozmuyor. İnsan ise eğer dalâlet ve gaflete düşmüşse, hâzır lezzetine, geçmişten gelen hüzünler ve gelecekten gelen endişeler, o cüz'î lezzeti cidden acılaştırıyor, bozuyor. Hususan gayr-i meşrû ise bütün bütün zehirli bir bal hükmündedir.

Demek hayvandan yüz derece lezzet-i hayat noktasında aşağı düşer. Belki ehl-i dalâletin ve gafletin hayatı, belki vücûdu, belki kâinatı, bulunduğu gündür. Bütün geçmiş zaman ve kâinatlar, onun dalâleti noktasında mâdumdur, ölmüştür. Akıl alâkadarlığıyla ona zulümâtlar, karanlıklar veriyor. Gelecek zamanlar ise itikatsızlığı cihetiyle yine mâdumdur. Ve ademle hâsıl olan ebedî firaklar, mütemâdiyen onun fikir yoluyla hayatına zulümâtlar veriyor. *Eğer iman hayata hayat olsa, o vakit hem geçmiş, hem gelecek zamanlar imanın nuruyla ışıklanır ve vücûd bulur; zaman-ı hâzır gibi ruh ve kalbine iman noktasında ulvî ve mânevî ezvâkı ve envâr-ı vücûdiyeyi veriyor.* Bu hakikatin İhtiyar Risalesi'nde, Yedinci Rica'da izahı var; ona bakmalısınız.

İşte hayat böyledir. Hayatın lezzetini, zevkini isterseniz, hayatınızı imanla hayatlandırınız ve ferâizle zînetlendiriniz ve günahlardan çekinmekle muhafaza ediniz. Her gün ve her yerde ve her vakit vefiyâtların gösterdikleri dehşetli hakikat-i mevt ise, size –başka gençlere söylediğim gibi– bir temsil ile beyan ediyorum:

Mesela, burada, gözünüz önünde bir darağacı dikilmiş. Onun yanında bir piyango fakat pek büyük bir ikramiye biletleri veren dairesi var. Biz, buradaki on kişi, alâküllihâl, ister istemez, hiç başka çâre yok, oraya davet edileceğiz, bizi çağıracaklar. Ve çağırma zamanı gizli olmasından, her dakika ya "Gel, idam biletini al, darağacına çık!" veyahut "Gel, milyonlar altın kazandıran bir ikramiye bileti sana çıkmış. Gel, al!" demelerini beklerken, birden kapıya iki adam geldi. Biri yarı çıplak, güzel ve aldatıcı bir kadın, elinde zâhiren gayet tatlı, fakat zehirli bir helva getirip yedirmek istiyor.

Diğer biri de aldatmaz ve aldanmaz, ciddî bir adam, o kadının arkasından girdi. Dedi ki: "Size bir tılsım, bir ders getirdim. Bunu okursanız, o helvayı yemezseniz, siz o darağacından kurtulursunuz. Bu tılsımla o emsalsiz ikramiye biletini alırsınız. İşte bakınız, bu darağacını da zaten gözünüzle görüyorsunuz ki, bal yiyenler oraya giriyorlar ve oraya girinceye kadar da o helvanın

---

Adem: Yok, yokluk.
Alâküllihâl: İster istemez, mutlaka.
Envâr-ı vücûdiye: Varlık nurları.
Ferâiz: Farzlar.
Mâdum: Varlığı olmayan, yok.
Tılsım: Sır, şifre.
Vefiyât: Vefatlar, ölümler.

zehirinden dehşetli karın sancısı çekiyorlar. Ve o büyük ikramiye biletini alanlar çendan görünmüyorlar ve zâhiren onlar da o darağacına çıkıyorlar; fakat onlar asılmadıklarını, belki oradan kolayca ikramiye dairesine girmek için basamak yaptıklarını, milyonlar, milyarlar şahitler var, haber veriyorlar. İşte, pencerelerden bakınız. En büyük memurlar ve bu işle alâkadar büyük zâtlar yüksek sesle ilân ediyorlar, haber veriyorlar ki o darağacına gidenleri aynelyakîn gözünüzle gördüğünüz gibi, bu ikramiye biletini tılsımcılar aldıklarını hiç şek ve şüphe getirmez, görür gibi, gündüz gibi kat'î biliniz." dedi.

İşte, bu temsil gibi, zehirli bir bal hükmünde olan gayr-i meşrû dairedeki gençliğin sefâhetkârâne zevkleri, hazine-i ebediyenin ve saadet-i sermediyenin bileti ve vesikası olan imanı kaybettiği için darağacı hükmünde olan ölüm ve ebedî zulümât kapısı olan kabrin musibetine, aynen zâhiren göründüğü gibi düşer. Ve ecel gizli olduğu için genç-ihtiyar fark etmeyerek, her vakit ecel cellâdı başını kesmek için gelebilir.

Eğer o zehirli bal hükmünde olan hevesât-ı gayr-i meşrûayı terkedip, tılsım-ı Kur'ânî olan iman ve ferâizi elde etmekle ve fevkalâde mukadderat-ı beşer piyangosundan çıkan saadet-i ebediye hazinesi biletini alacağına, yüz yirmi dört bin enbiya[1] *(aleyhimüsselâm) ile beraber had ve hesaba gelmeyen ehl-i velâyet ve ehl-i hakikat ve ehl-i tahkik müttefikan haber veriyorlar ve âsârını gösteriyorlar.*

Elhâsıl: *Gençlik gidecek. Sefâhette gitmişse hem dünyada hem âhirette binler belâ ve elemler netice verdiğini ve öyle gençler ekseriyetle sû-i istîmal ile, israfat ile gelen evhamlı hastalıkla hastahanelere.. veya taşkınlıklarıyla hapishânelere veya sefâlethânelere.. veya mânevî elemlerden gelen sıkıntılarla meyhanelere düşeceklerini anlamak isterseniz, hastahanelerden ve hapishânelerden ve kabristanlardan sorunuz.*

Elbette hastahanelerin ekseriyetle lisan-ı hâlinden, gençlik sâikasıyla israfat ve sû-i istîmalden gelen hastalıktan "eninler", "eyvahlar" cevabını işittiğiniz gibi, hapishânelerden dahi ekseriyetle gençlik sâikasıyla gayr-i meşrû

---

1 124 bin nebî, 315 (veya 313) resûl olduğuna dair bkz.: Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 5/265; İbn-i Hibbân, *Sahîh* 2/77; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr* 8/217.

Aynelyakîn: Gözle görülüp edinilen bilgi.
Enin: İnilti, inleme.
Hevesât-ı gayr-i meşrûa: Helâl olmayan, haram olan istekler, arzular.
Mukadderat-ı beşer: İnsanın dünya hayatını değerlendirmesine göre ötede nâil olacağı ebedî, sınırsız nimetler, ihsanlar veya maruz kalacağı elemler, azaplar.
Müttefikan: İttifak ederek, oy birliğiyle.
Saadet-i sermediye: Sürekli, bitmeyen mutluluk; cennet hayatı.
Sefâhetkârâne: Cahilce ve eğlence düşkünü bir şekilde.

dairedeki harekâtın tokatlarını yiyen bedbaht gençlerin teessüfâtını işiteceksiniz. Ve kabristanda ve mütemâdiyen oraya girenler için kapıları açılıp kapanan o âlem-i berzahta ehl-i keşfi'l-kuburun müşâhedesiyle ve bütün ehl-i hakikatin tasdikiyle ve şehâdetleriyle, ekser azaplar, gençlik sû-i istîmalatının neticesi olduğunu bileceksiniz.

Hem nev-i insanın ekseriyetini teşkil eden ihtiyarlardan ve hastalardan sorunuz. Elbette ekseriyet-i mutlaka ile esefler, hasretlerle "Eyvah, gençliğimizi bâd-i hevâ, belki zararlı zâyi ettik. Sakın bizim gibi yapmayınız!" diyecekler. Çünkü beş-on senelik gençliğin gayr-i meşrû zevki için dünyada çok seneler gam ve keder.. ve berzahta azap ve zarar.. ve âhirette cehennem ve sakar[1] belâsını çeken adam, en acınacak bir hâlde olduğu hâlde, اَلرَّاضِي بِالضَّرَرِ لاَ يُنْظَرُ لَهُ[2] sırrıyla hiç acınmaya müstahak olamaz. *Çünkü zarara rızasıyla girene merhamet edilmez ve lâyık değildir.*

Cenâb-ı Hak bizi ve sizi bu zamanın cazibedar fitnesinden kurtarsın ve muhafaza eylesin, âmin!


100

Aziz, Sıddık Risale-i Nur Şâkirtleri Kardeşlerim!

Risale-i Nur şâkirtlerinin zayıf kısımlarına zarar veren, hatıra gelmeyen, ihtiyar bir zât tarafından bir itiraz münasebetiyle ve o gibi itirazların esasını kesecek bir hakikati beyan etmeye mecbur oldum. Evvelce birisine dediğim gibi bunu tekrar ediyorum.

Hem mûcib-i taaccüp, hem medar-ı teessüftür ki; ehl-i hakikat, ittifaktaki fevkalâde kuvveti zâyi ettikleri ve ziyâıyla mağlûp oldukları hâlde, ehl-i nifak ve dalâlet, meşrebine zıt olduğu hâlde ittifaktaki ehemmiyetli kuvveti elde etmek için ittifak ediyorlar. Yüzde on iken, doksan ehl-i hakikati mağlûp ediyorlar. Ve en ziyade medar-ı taaccüp ve medar-ı hayret şudur ki: En

---

1 Bkz.: Kamer Sûresi, 54/48; Müddessir Sûresi, 74/26, 27, 42.
2 Bkz.: İmam Rabbânî, *Mektubat* 2/83 (49. Mektup).

Âlem-i berzah: Kabir hayatı. Dünya ile âhiret hayatı arasındaki ara dönem.
Bâd-i hevâ: Bedava, boşu boşuna.
Ehl-i keşfi'l-kubur: Kabirde yatan ölülerin hâlinden Allah'ın izni ölçüsünde haberdar olan kimse.
Medar-ı teessüf: Üzülme, eseflenme sebebi.
Mûcib-i taaccüp: Hayret verici, şaşırtıcı durum.
Müşâhede: Kalb ve ruh gözüyle görme, şahit olma.
Sakar: Cehennem. (Bkz.: Kamer S. 54/48, Müddessir S. 74/ 26, 42).
Ziyâ': Zâyi olma, kaybolma.

ziyade muâvenet ve teşvik beklediğimiz ve onlar da o yardıma İslâmiyet'çe ve meslekçe ve vazifeten mükellef oldukları bize yardımı yapmayıp, bilakis, yanlış anlamasına binâen, Risale-i Nur'un hizmetine fütur verecek, mevki-i içtimaiyelerinin ehemmiyetine istinâden itiraz etmişler. Bir hakikate dair beyanata itiraz etmişler.

Ben bilmiyorum, hangi meseledir, hangi âyete dairdir. Olsa olsa, gayet mahrem kısmından olan Birinci Şuâ nâmında İşârât-ı Kur'âniye'den bir meseleye dair olacaktır.

Bu âciz kardeşiniz, hem o eski dost zâta, hem ehl-i dikkate ve sizlere beyan ediyorum ki:

Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın feyziyle Yeni Said, hakâik-i imaniyeye dair o derece mantıkça ve hakikatçe burhanlar zikrediyor ki; değil müslüman ulemâsı, belki en muannid Avrupa filozoflarını da teslime mecbur ediyor ve etmektedir.

Amma Risale-i Nur'un kıymet ve ehemmiyetine işârî ve remzî bir tarzda, Hazreti Ali (radiyallâhu anh) ve Gavs-ı Âzam'ın (kuddise sirruh) ihbârâtı nev'inden, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın dahi, bu zamanda bir mu'cize-i mânevîsi olan Risale-i Nur'a nazar-ı dikkati celbetmesine mana-yı işârî tabakasından rumûz ve imaları, i'câzının şe'nindendir ve o lisan-ı gaybın belâgat-ı mu'cizekârânesinin muktezasıdır.

Evet, Eskişehir Hapishânesi'nde, dehşetli bir zamanda ve kudsî bir tesellîye pek çok muhtaç olduğumuz hengâmda, mânevî bir ihtarla, "Risale-i Nur'un makbuliyetine dair eski evliyalardan şahit getiriyorsun. Hâlbuki وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ[1] sırrıyla en ziyade bu meselede söz sahibi Kur'ân'dır. Acaba Risale-i Nur'u Kur'ân kabul eder mi? Ona ne nazarla bakıyor?" denildi. O acîb suâl karşısında bulundum.

Ben de Kur'ân'dan istimdat eyledim. Birden otuz üç âyetin mana-yı sarihinin teferruatı nev'indeki tabakâttan mana-yı işârî tabakasında ve o mana-yı

---

[1] "Yaş ve kuru hiçbir şey yoktur ki açık, net bir kitapta bulunmasın." (En'âm Sûresi, 6/59).

Belâgat-ı mu'cizekârâne: Mu'cizeli, edebî ifade.
Gavs-ı Âzam: "En büyük veli" anlamında Hz. Abdülkadir Geylânî'nin lâkabı (k.s.).
Hengâm: Vakit, zaman.
İ'câz: Mu'cize. Mu'cize olma.
İhbârât: Haber vermeler, bilgilendirmeler.
İstimdat: Medet dileme, yardım isteme.
İşârî ve remzî: İşaretle gösterilen, imalı, remizli.
Lisan-ı gayb: Gaybın lisanı, gaybı anlatan dil.
Mana-yı sarih: Açık mana.
Mevki-i içtimâiye: Sosyal konum.
Muâvenet: Yardım etme, yardımcı olma.
Mukteza: Gerek, icap.
Rumûz: Remizler, işaretler.
Şe'n: Bir şeyin gereği, tabiatı, karakteri.

işârî külliyetinde dâhil bir ferdi Risale-i Nur olduğunu ve duhûlüne, medar-ı imtiyazına bir kuvvetli karîne bulunmasını bir saat zarfında hissettim. Ve bir kısmı bir derece izah ve bir kısmını mücmelen gördüm. Kanaatimde hiçbir şek ve şüphe ve vehim ve vesvese kalmadı. Ben de *ehl-i imanın imanını, Risale-i Nur'la muhafaza niyetiyle* o kat'î kanaatimi yazdım ve has kardeşlerime mahrem tutulmak şartıyla verdim.

• *Ve o risalede biz demiyoruz ki,* âyetin mana-yı sarihi budur; tâ hocalar [1] فِيهِ نَظَرٌ desin. Hem dememişiz ki, mana-yı işârînin külliyeti budur…

• *Belki diyoruz ki, mana-yı sarihinin tahtında müteaddit tabakalar var. Bir tabakası da mana-yı işârî ve remzîdir. Ve o mana-yı işârî de bir küllîdir, her asırda cüz'iyatları var. Risale-i Nur dahi bu asırda o mana-yı işârî tabakasının külliyetinden bir ferttir. Ve o ferdin kasten bir medar-ı nazar olduğuna ve ehemmiyetli bir vazife göreceğine eskiden beri ulemâ beyninde cârî bir düstur-u cifrî ve riyâzî ile karîneler, belki hüccetler gösterilmişken, Kur'ân'ın âyetine veya sarâhatine değil incitmek, belki i'câz ve belâgatına hizmet ediyor. Bu nevi işârât-ı gaybiyeye itiraz edilmez. Ehl-i hakikatin nihâyetsiz işârât-ı Kur'âniyeden had ve hesaba gelmeyen istihracâtlarını inkâr edemeyen, bunu da inkâr etmemeli ve edemez.*

Amma, benim gibi ehemmiyetsiz bir adamın elinde böyle ehemmiyetli bir eserin zuhur etmesini istiğrab ve istib'ad edip itiraz eden zât, eğer buğday tanesi kadar çam çekirdeğinden dağ gibi çam ağacını halkeylemek azamet ve kudret-i ilâhiyeye delil olduğunu düşünse, elbette bizim gibi acz-i mutlak, fakr-ı mutlakta ve böyle ihtiyac-ı şedit zamanında böyle bir eserin zuhuru vüs'at-i rahmet-i ilâhiyeye delildir, demeye mecbur olur.

Ben, sizi ve mûterizleri Risale-i Nur'un şeref ve haysiyetiyle temin ediyorum ki; bu işaretler ve evliyanın imalı haberleri, remizleri beni daima şükre ve hamde ve kusurlarımdan istiğfara sevketmiş. Hiçbir

---

1 Bakmak, araştırmak gerek.

Beyn: Ara.
Duhûl: İçine girme, dahil olma.
Düstur-u cifrî ve riyâzî: Harflerin rakam değerlerinden birtakım işaretler tesbit etmeye çalışan yöntemin kuralı.
İstib'ad: Uzak görme, kabul etmeme.
İstiğrab: Garipseme, yadırgama.
İstihracât: Âyet ve hadislerin kinayeli, imalı anlamlarından veya müşahedelerden çıkarılan birtakım gaybî bilgiler.
İşârât-ı gaybiye: Gayba ait, henüz görünmeyen, bilinmeyen birtakım şeyler için verilmiş işaretler.
İşârât-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'deki birtakım işaretler, imalar.
Karîne: İşaret, emare, ipucu.
Külliyet: Şümûllü, kapsamlı olma; umumiyet.
Medar-ı imtiyaz: Ayrıcalık sebebi.
Mûteriz: İtiraz eden, itirazcı.
Sarâhat: Açıklık, âşikârlık.
Taht: Alt.
Vüs'at-i rahmet-i ilâhiye: İlâhî rahmetin enginliği.

vakitte, hiçbir dakika, nefs-i emmâreme medar-ı fahir ve gurur olacak bir enâniyet ve benlik vermediğini, size bu yirmi sene hayatımın göz önünde tereşşuhâtıyla ispat ediyorum.

Evet, bu hakikatle beraber insan kusurlardan, nisyandan, sehivden hâlî değil. Benim bilmediğim çok kusurlarım var. Belki de fikrim karışmış, risalelerde hatalar da olmuş. Fakat Kur'ân'ın hurufât-ı kudsiyesinin yerine, beşerin tercümesini ikâme perdesi altında, noksan huruflarla, yeni hat altında, tahrifkârâne, ehl-i dalâletin te'vilât-ı fâsideleri âyâtın sarâhatini incitmelerine bakmıyor gibi; bîçâre, mazlum bir adamın kardeşlerinin imanını kuvvetleştirmek için bir nükte-i i'câziyeyi beyan ettiği için hizmet-i imaniyesine fütur verecek derecede itiraz, elbette değil öyle zâtlar, belki zerre miktarı insafı bulunan itiraz edemez.

Benim şahsım için mûcib-i hayrettir ki o itiraz eden zât, benim silsile-i ilimde en mühim üstadım olan Şeyh Fehim'in* *(kuddise sirruh)* bir tilmizi ve en ziyade merbût olduğum İmam Rabbânî'nin *(radiyallâhu anh)* bir talebesi olduğu hâlde, herkesten ziyade kusurlarıma, eski karışık hayatlarıma, taşkınlıklarıma bakmayarak bütün kuvvetiyle imdadıma koşmak lâzım iken, maatteessüf ondan tereşşuh eden bir itiraz, bazı zayıf arkadaşlarımıza fütur ve ehl-i dalâlete bir senet hükmüne geçtiğini çok teessüfle işittik. O ihtiyar zâttan çabuk bu sû-i tefehhümü izale etmek için tamire çalışmasını, hem duasıyla hem tesirli nasihatiyle yardımını bekleriz.

Bunu da ilâveten beyan ediyorum: Bu zamanda gayet kuvvetli ve hakikatli milyonlar fedakârları bulunan meşrepler, meslekler bu dehşetli dalâlet hücumuna karşı zâhiren mağlûbiyete düştükleri hâlde, benim gibi yarım ümmî ve kimsesiz, mütemâdiyen tarassut altında, karakol karşısında ve müthiş, müteaddit cihetlerle aleyhimde propagandalar ve herkesi benden tenfir etmek vaziyetinde bulunan bir adam, elbette dalâlete karşı galibâne mukâvemet eden ve milyonlar efradı bulunan mesleklerden daha ileri, daha kuvvetli dayanan Risale-i Nur'a sahip değildir. O eser, onun hüneri olamaz ve onunla

---

Âyât: Âyetler.
Fütur: Gevşeklik, usanç.
Hâlî: Uzak, içinde olmama.
Hurufât-ı kudsiye: Mukaddes harfler.
İzale etmek: Gidermek, yok etmek.
Medar-ı fahir ve gurur: Övünme ve gururlanma sebebi.
Merbût olmak: Bağlı olmak.
Nükte-i i'câziye: Kur'ân-ı Kerîm'in mu'cize olduğunu gösteren ince bir nükte.
Sû-i tefehhüm: Yanlış, kötü anlayış, anlama.
Tahrifkârâne: Aslını bozar, tahrif eder bir tarzda.
Te'vilât-ı fâside: Yanlış, yıkıcı, zararlı yorumlar.
Tenfir: Nefret ettirme.
Tereşşuh etmek: Sızmak, meydana çıkmak.
Tilmiz: Talebe, öğrenci.

iftihar edemez. *Belki doğrudan doğruya Kur'ân-ı Hakîm'in bu zamanda bir mu'cize-i mâneviyesi, rahmet-i ilâhiye tarafından ihsan edilmiştir.* O adam, binler arkadaşıyla beraber o hediye-i Kur'âniyeye el atmışlar. Her nasılsa birinci tercümanlık vazifesi ona düşmüş. Onun fikri ve ilmi ve zekâsının eseri olmadığına delil; Risale-i Nur'un öyle parçaları var ki bazı altı saatte, bazı iki saatte, bazı bir saatte, bazı on dakikada yazılan risaleler var. Ben yeminle temin ediyorum ki Eski Said'in kuvve-i hâfızası beraber olmak şartıyla o on dakikalık işi, on saatte fikrimle yapamıyorum. O bir saatlik risaleyi, iki gün istidadımla, zihnimle yapamıyorum. Ve o altı saatlik risale olan Otuzuncu Söz'ü ne ben, ne de en müdakkik dindar filozoflar, altı günde o tahkikatı yapamaz. Ve hâkeza...

Demek, biz müflis olduğumuz hâlde gayet zengin bir mücevherat dükkânının dellâlı ve birer hizmetçisi olmuşuz. Cenâb-ı Hak, fazl ve keremiyle, bu hizmette hâlisâne, muhlisâne bizi ve umum Risale-i Nur şâkirtlerini dâim muvaffak eylesin, âmin!

Said Nursî

~ 101 ~

Lemeât'tan

Fâtiha'nın Âhirinde İşaret Olunan Üç Yolun Beyanı

Ey birader-i pür-emel! Hayalini ele al, benimle beraber gel. İşte bir zemindeyiz, etrafına bakarız; kimse de görmez bizi.

Çadır direkleri hükmünde yüksek dağlar üstünde karanlıklı bir bulut tabakası atılmış, hem o dahi kaplatmış zeminimizin yüzü.

Müncemit bir sakf olmuş, fakat altı, yüzü açıkmış, o yüz güneş görürmüş. İşte bulut altındayız, sıkıyor zulmet bizi.

Sıkıntı da boğuyor; havasızlık öldürür. Şimdi bize üç yol var: Bir âlem-i ziyadâr, bir kere seyrettimdi bu zemin-i mecazî.

Âlem-i ziyadâr: Işık veren, aydınlık âlem.
Birader-i pür-emel: Çokça emelleri, arzuları olan kardeş.
Hâlisâne / muhlisâne: Dupduru, tertemiz bir gönül ile tamamen Allah'ın rızasına odaklanarak.
Müncemit: Donmuş, buz hâlinde olan.
Sakf: Tavan.
Zemin-i mecazî: Mecazî, hayalde olan zemin.
Zulmet: Karanlık.

Evet bir kere buraya da gelmişim, üçünde ayrı ayrı gitmişim. **Birinci Yolu budur:** Ekseri burdan gider; o da devr-i âlemdir, seyahate çeker bizi.

İşte biz de yoldayız, böyle yayan gideriz. Bak şu sahranın kum deryalarına, nasıl hiddet saçıyor, tehdit ediyor bizi!

Bak şu deryanın dağ-varî emvâcına! O da bize kızıyor. İşte elhamdülillâh, öteki yüze çıktık; görürüz güneş yüzü.

Fakat çektiğimiz zahmeti ancak da biz biliriz. Of! Tekrar buraya döndük şu zemin-i vahşetzâr, bulut damı zulmettar. Bize lâzım; revnaktar eder kalbdeki gözü.

Bir âlem-i ziyadâr. Fevkalâde eğer bir cesâretin var; gireriz de beraber, bu yol-u pür-hatarkâr. **İkinci Yolumuzu:**

Tabiat-ı arzı deleriz, o tarafa geçeriz. Ya fıtrî bir tünelden titreyerek gideriz. Bir vakitte bu yolda seyrettim de geçtim bî-nâz ve pür-niyazî.

Fakat o zaman tabiatın zemini eritecek, yırtacak bir madde var idi elimde. Üçüncü yolun, o delil-i mu'cizi.

Kur'ân onu bana vermişti. Kardeşim, arkamı da bırakma, hiç de korkma! Bak hâ şurada tünel-vâri mağaralar, tahte'l-arz akıntılar beklerler ikimizi.

Bizi geçirecekler. Tabiat da şu müthiş cümûdiyeleri de seni hiç korkutmasın. Zira bu abûs çehresi altında merhametli sahibinin tebessümlü yüzü.

Radyum-vâri o madde-i Kur'ânî ışığıyla sezmiştim. İşte, gözüne aydın! Ziyadâr âleme çıktık, bak şu zemin-i pür-nâzî

Bu fezâ-yı latîf, şirin. Yahu başını kaldır! Bak semâvâta ser çekmiş, bulutları da yırtmış, aşağıda bırakmış. Davet ediyor bizi.

Şu şecere-i tûbâ, meğer o Kur'ân imiş. Dalları her tarafa uzanmış. Tedelli eden bu dala biz de asılmalıyız, oraya alsın bizi.

Abûs: Asık yüz.
Bî-nâz: Nazlanmadan, şımarmadan, lâubâlîliklere girmeden.
Cümûdiye: Katı, sert, büyük kütle; buz kütlesi.
Dağ-varî: Dağ gibi.
Delil-i mu'ciz: Mu'cizeli delil.
Devr-i âlem: Dünya seyahati.
Emvâc: Dalgalar.
Fezâ-yı latîf: Güzel, hoş uzay boşluğu.
Pür-niyazî: Yalvarışlarla, yakarışlarla, dualarla dopdolu olarak.
Radyum-vâri: Radyum gibi.
Revnaktar: Göz alıcı, ışıltılı, parlak; güzel.
Ser çekmek: Zirvelere ulaşmak, yükselmek.
Şecere-i tûbâ: Tûbâ ağacı.
Tabiat-ı arz: Yeryüzü tabiatı.
Tedelli: Eğilme, sarkma, aşağıya inme.
Tahte'l-arz: Yerin altı.
Tünel-vâri: Tünel gibi.
Yol-u pür-hatarkâr: Tehlikelerle dolu yol.
Zemin-i pür-nâzî: Varlıkların nazlı nazlı ve içten içe ettikleri duâ ve yakarışlarla baştan başa dolu olan zemin.
Zemin-i vahşetzâr: Yabanî, ıssız, kimsesiz zemin.

O şecere-i semâvî; bir timsali zeminde olmuş şer'-i enveri. Demek zahmet çekmeden o yol ile çıkardık bu âlem-i ziyaya, sıkmadan zahmet bizi.

Madem yanlış etmişiz; eski yere döneriz, doğru yolu buluruz. Bak, **Üçüncü Yolumuz;** şu dağlar üstünde durmuş olan şehbâzî,

Hem de bütün cihana okuyor bir ezanı. Bak müezzin-i âzama, Muhammedü'l-Hâşimî *(aleyhissalâtü vesselâm)* davet eder insanı âlem-i nur-u envere. İlzam eder niyaz ile namazı.

Bulutları da yırtmış, bak bu hüdâ dağlarına. Semâvâta ser çekmiş, bak şeriat cibaline. Nasıl müzeyyen etmiş zeminimizin yüzü-gözü.

İşte çıkmalıyız buradan himmet tayyaresiyle. Ziya, nesim orada, nur u cemâl orada. İşte buradadır Uhud-u tevhid, o cebel-i azizi.

İşte şuradadır Cûdî-i İslâmiyet, o cebel-i selâmet. İşte Cebelü'l-Kamer olan Kur'ân-ı Ezher, zülâl-i Nil akıyor o muhteşem menbadan. İç o âb-ı lezizi!..

فَتَبَارَكَ اللّٰهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ [1]

وَاٰخِرُ دَعْوٰيهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ [2]

Ey arkadaş! Şimdi hayali baştan çıkar, aklı kafaya geçir! Evvelki iki yolun mağdûb ve dâllîn yolu; hatarları pek çoktur, kıştır dâim güz, yazı...

Yüzde biri kurtulur; Eflâtun,* Sokrat* gibi. Üçüncü yol; sehildir, hem karîb, müstakîmdir. Zayıf, kavî müsâvi. Herkes o yoldan gider. En rahatı budur ki: Şehid olmak ya gazi.

---

1 "İşte bak da Allah'ın ne mükemmel Yaratan olduğunu bir düşün!" (Müminûn Sûresi, 23/14).

2 "Duaları 'el-Hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn' (Hamd âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur.) diye sona erer." (Yûnus Sûresi, 10/10).

Âb-ı leziz: Leziz, lezzetli su.
Âlem-i nur-u enver: İç içe nurlarla dolu âlem.
Cebel-i aziz: Aziz, yüce dağ.
Cebelü'l-Kamer: Kamer Dağı. Nil nehrinin çıktığı dağ.
Cibal: Dağlar.
Cûdî-i İslâmiyet: Cudi dağı gibi insanları tufanlardan koruyan İslâmiyet dini.
Dâllîn: Doğru yoldan ayrılanlar. Dalâlete düşenler.
Hüdâ: Doğru yol, hidayet.
İlzam etmek: Gerekli kılmak, mecbur tutmak.
Kavî: Güçlü.
Mağdûb: Allah'ın gazabına uğramış olan.
Müsâvi: Eşit, denk.
Nesim: Hoş, hafif, tatlı hava, rüzgar.
Sehil: Kolay.
Şehbâzî: İri ve beyaz doğan kuşu. (Mecaz olarak; becerikli, cesur, yiğit vasıflarını taşıyan kimseler için kullanılmaktadır.).
Şer'-i enver: Pırıl pırıl, nur saçan şeriat, yol.
Uhud-u tevhid: Tevhidin Uhud'u. İslâmiyet'in Uhud dağı gibi sağlam, sarsılmaz tevhid anlayışı.
Zülâl-i Nil: Nil nehrinin tatlı, berrak suyu.

İşte neticeye gireriz. Evet dehâ-yı fennî; evvelki iki yoldur ona meslek ve mezhep. Fakat hüdâ-yı Kur'ânî; üçüncü yoldur, onun sırat-ı müstakîmi îsâl eder o bizi.

اَللّٰهُمَّ "اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۝ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّٓالِّينَ" اٰمِينَ[1]

* * *

Hakikî Bütün Elem Dalâlette, Bütün Lezzet İmandadır

Hayal Libasını Giymiş Muazzam Bir Hakikat

Ey yoldaş-ı hüşdar! Sırat-ı müstakîmin o meslek-i nurânî, mağdûb ve dâllînin o tarîk-i zulmanî, tam farklarını görmek eğer istersen ey aziz!

Gel vehmini ele al, hayal üstüne de bin, şimdi seninle gideriz zulümât-ı ademe. O mezar-ı ekberi, o şehr-i pür-emvâtı bir ziyaret ederiz.

Bir Kadîr-i Ezelî, kendi dest-i kudretiyle bu zulümât-ı kıt'adan bizi tuttu çıkardı, bu vücûda bindirdi, gönderdi şu dünyaya; şu şehr-i bî-lezâiz.

İşte şimdi biz geldik şu âlem-i vücûda, o sahra-yı hâile. Gözümüz de açıldı, şeş cihette biz baktık; evvel istîtafkârâne önümüze bakarız.

Lâkin beliyyeler, elemler önümüzde düşmanlar gibi tehâcüm eder. Ondan korktuk, çekindik. Sağa sola, anâsır-ı tabâyia bakarız, ondan medet bekleriz.

Lâkin biz görüyoruz ki onların kalbleri kâsiye, merhametsiz. Dişlerini bilerler, hiddetli de bakarlar; ne nâz dinler, ne niyaz!

---

1 Allah'ım! "Bizi doğru yola, sana doğru varan yola ilet. Nimet ve lütfuna nâil ettiklerinin yoluna ilet. Gazaba uğrayanların ve sapkınlarınkine değil. (Fâtiha Sûresi, 1/6-7)" âmin!

Âlem-i vücûd: Varlık âlemi.
Anâsır-ı tabâyi': Tabiattaki unsurlar. Toprak, su, hava, ateş gibi maddeler.
Beliyye: Belâ, musibet.
Dehâ-yı fennî: Bilimsel dehâ.
Dest-i kudret: Kudret eli. Cenâb-ı Hakk'ın her şeye yeten kudreti.
Hüdâ-yı Kur'ânî: Kur'ân'ın hidayeti, doğru yolu.
Îsâl etmek: Ulaştırmak.
İstîtafkârâne: Yardım ve merhamet diler bir şekilde.
Kadîr-i Ezelî: Güç ve kuvvetinin başlangıcı ve sonu olmayan Hz. Allah.
Kâsiye: Sert, katı, acımasız.
Mezar-ı ekber: Çok büyük mezar.
Sahra-yı hâile: Ürperti veren, korkunç sahra.
Şehr-i bî-lezâiz: Zevk ve lezzetleri olmayan şehir.
Şehr-i pür-emvât: Ölülerle dolu şehir.
Şeş: Altı (6).
Tarîk-i zulmanî: Zulmetli, karanlık yol.
Tehâcüm: Saldırma, başına üşüşme.
Yoldaş-ı hüşdar: Aklı başında, akıllı yoldaş.
Zulümât-ı adem: Yokluk, hiçlik karanlıkları.
Zulümât-ı kıt'a: Karanlıklar kıt'ası, ülkesi.

Muztar adamlar gibi me'yusâne nazarı yukarıya kaldırdık. Hem istimdadkârâne ecrâm-ı ulviyeye bakarız; pek dehşetli tehditkâr da görürüz.

Güya birer gülle bomba olmuşlar, yuvalardan çıkmışlar, hem etraf-ı fezâda pek sür'atli geçerler, her nasılsa ki onlar birbirine dokunmaz.

Ger birisi yolunu kazara bir şaşırtsa, –el-iyâzü billâh!– şu âlem-i şehâdet ödü de patlayacak. Tesadüfe bağlıdır; bundan dahi hayır gelmez.

Me'yusâne nazarı o cihetten çevirdik, elîm hayrete düştük. Başımız da eğildi, sinemizde saklandık, nefsimize bakarız. Mütâlaa ederiz.

İşte işitiyoruz: Zavallı nefsimizden binlerle hâcetlerin sayhaları geliyor. Binlerle fâkatlerin enînleri çıkıyor. Tesellîyi beklerken tevahhuş ediyoruz.

Ondan da hayır gelmedi. Pek ilticakârâne vicdanımıza girdik; içine bakıyoruz, bir çâreyi bekleriz. Eyvah! Yine bulmayız; biz medet vermeliyiz.

Zira onda görünür binlerle emelleri, galeyanlı arzular, heyecanlı hissiyât, kâinata uzanmış. Her birinden titreriz, hiç yardım edemeyiz.

O âmâl, sıkışmışlar vücûd–adem içinde; bir tarafı ezele, bir tarafı ebede uzanıp gidiyorlar. Öyle vüs'atleri var; ger dünyayı yutarsa o vicdan da tok olmaz.

İşte bu elîm yolda nereye bir başvurduk, onda bir belâ bulduk. Zira mağdûb ve dâllîn yolları böyle olur. Tesadüf ve dalâlet, o yolda nazar-endaz.

O nazarı biz taktık, bu hâle böyle düştük. Şimdi dahi hâlimiz ki mebde ve meâdi, hem Sâni' ve hem haşri muvakkat unutmuşuz.

Cehennemden beterdir, ondan daha muhriktir, ruhumuzu eziyor. Zira o şeş cihetten ki onlara başvurduk. Öyle hâlet almışız.

Ki yapılmış o hâlet, hem havf ile dehşetten, hem acz ile ra'şetten, hem kalak ve vahşetten, hem yütm ve hem yeisten mürekkep vicdan-sûz.

Âlem-i şehâdet: Duyu organları ile kavranılan varlıkların ve hâdiselerin âlemi.
Âmâl: Emeller, arzular.
Ecrâm-ı ulviye: Çok büyük gök cisimleri, yıldızlar.
El-İyâzü billâh: "Allah korusun!" anlamında bir deyim.
Enîn: İnilti, inleme.
Etraf-ı fezâ: Uzay boşluğu.
Fâkat: Yoksulluk, fakirlik, muhtaç olma.
Ger: Eğer.
Havf: Korku.
İlticakârâne: Sığınarak.
İstimdadkârâne: Yardım, medet ister bir tarzda.
Kalak: Sıkıntı, daralma, ızdırap.
Meâd: En son dönülecek yer; âhiret.
Mebde: Baş, başlangıç noktası.
Me'yusâne: Ümitsizce.
Muhrik: Yakıcı.
Muztar: Zor durumda kalan, çâresiz.
Nazar-endaz: Etrafa bakınan.
Ra'şet: Titreyiş, ürperme.
Sâni': Her bir varlığı bir sanat eseri kıymetinde, güzelliğinde yaratan Hz. Allah.
Sayha: Büyük, güçlü ses, çığlık.
Tevahhuş etmek: Ürkmek, korkmak, yabancılık çekmek.
Vahşet: Yalnızlık.
Vicdan-sûz: Vicdan yakan, yakıcı.
Vücûd-adem: Varlık–yokluk.
Vüs'at: Enginlik, genişlik.
Yütm: Yetimlik, kimsesizlik.

Şimdi her cihete mukabil bir cepheyi alırız, def'ine çalışırız. **Evvel**, kudretimize müracaat ederiz, vâesefâ görürüz.

Ki âcize zaîfe. **Sâniyen:** Nefiste olan hâcâtın susmasına teveccüh ediyoruz. Vâesefâ durmayıp bağırırlar görürüz.

Sâlisen: İstimdadkârâne, bir halaskârı için bağırır, çağırırız, ne kimse işitiyor, ne cevabı veriyor. Biz de zannediyoruz:

Her bir şey bize düşman, her bir şey bizden garib. Hiçbir şey kalbimize bir teselli vermiyor; hiç emniyet bahşetmez, hakikî zevki vermez.

Râbian: Biz ecrâm-ı ulviyeye baktıkça, onlar nazara verir bir havf ile dehşeti. Hem vicdanın müz'ici bir tevahhuş geliyor: Akıl-sûz, evham-sâz!

İşte ey birâder! Bu dalâletin yolu, mahiyeti şöyledir. Küfürdeki zulmeti, bu yolda tamam gördük. Şimdi de gel kardeşim, o ademe döneriz.

Tekrar yine geliriz. Bu kere tarîkimiz sırat-ı müstakîmdir, hem imanın yoludur. Delil ve imamımız, inâyet ve Kur'ân'dır, şehbâz-ı edvâr-pervaz.

İşte Sultan-ı Ezel'in rahmet ve inâyeti, vaktâ bizi istedi, kudret bizi çıkardı, lûtfen bizi bindirdi kanun-u meşiete: Etvar üstünde perdaz.

Şimdi bizi getirdi, şefkat ile giydirdi şu hil'at-i vücudu, emanet rütbesini[1] bize tevcih eyledi. Nişanı niyaz ve namaz.

Şu edvâr ve etvarın, bu uzun yolumuzda birer menzil-i nazdır. Yolumuzda teshilât içindir ki kaderden bir emirnâme vermiş, sahifede cebhemiz.

Her nereye geliriz, herhangi tâifeye misafir oluyoruz, pek uhuvvetkârâne istikbal görüyoruz. Malımızdan veririz, mallarından alırız.

---

1 Bkz.: "Biz, emaneti göklere, yere, dağlara teklif ettik de onlar bunu yüklenmekten çekindiler ve böyle bir sorumluluktan korktular. (Mahiyet ve donanımı itibarıyla) bu emaneti insan üzerine aldı. Doğrusu (pek çoğu itibarıyla) insanoğlu, (bu emanetin hakkını gözetemediğinden) çok zâlim ve çok cahil bir duruma düştü." (Ahzâb Sûresi, 33/72).

Âcize: Gücü, kudreti olmayan.
Akıl-sûz: Aklı baştan alan, akıl yakan.
Cebhe: Alın (Alın yazısı, kader).
Edvâr: Devirler, asırlar.
Etvar: Tavırlar, davranışlar.
Evham-sâz: Evham veren.
Halaskâr: Kurtarıcı.
Hil'at-i vücud: Değerli varlık elbisesi, kaftanı.
İstikbal: Karşılama.
Kanun-u meşiet: Dileme, irade kanunu.
Menzil-i naz: Naz makamı.
Müz'iç: Rahatsız eden, sıkıcı.
Perdaz: Tertipleyen, düzenleyen.
Sultan-ı Ezel: Başlangıcı, öncesi olmayan Sultan, Cenâb-ı Hak (c.c.).
Şehbâz-ı edvâr-pervaz: Her dönemde geçerli olan, hükmünü sürdüren.
Teshilât: Kolaylaştırmalar, kolaylıklar.
Tevcih etmek: Yönlendirmek, yöneltmek.
Uhuvvetkârâne: Kardeşçe.
Vâesefâ: Vah vah, esefler, çok yazık!
Vaktâ: Ne vakit, ne zaman.
Zaîfe: Zayıf, güçsüz.

Ticaret muhabbeti, onlar bizi beslerler, hediyelerle süslerler, hem de teşyî ederler. Gele gele işte geldik, dünya kapısındayız, işitiyoruz âvâz.

Bak girdik şu zemine; ayağımızı bastık şehâdet âlemine: Şehrâyîne-i Rahmân, gürültühâne-i insan. Hiçbir şey bilmeyiz; delil ve imamımız,

Meşiet-i Rahmân'dır. Vekil-i delilimiz, nâzenîn gözlerimiz. Gözlerimizi açtık, dünya içine saldık. Hatırına gelir mi evvelki gelişimiz?

Garib, yetim olmuştuk; düşmanlarımız çoktu, bilmezdik hâmimizi. Şimdi nur-u imanla o düşmanlara karşı bir rükn-ü metinimiz,

İstinadî noktamız, hem himayetkârımız defeder düşmanları. O *iman-ı billâhtır* ki ziya-yı ruhumuz, hem nur-u hayatımız, hem de ruh-u ruhumuz.

İşte kalbimiz rahat, düşmanları aldırmaz, belki düşman tanımaz. Evvelki yolumuzda vaktâ vicdana girdik; işittik ondan binlerle feryad u fîzar ve âvâz.

Ondan belâya düştük. Zira âmâl, arzular, istidat ve hissiyât; dâim ebedi ister. Onun yolunu bilmezdik, bizden yol bilmemezlik, onda fîzar ve niyaz.

Fakat elhamdülillâh, şimdi gelişimizde bulduk nokta-yı istimdad, ki dâim hayat verir o istidat, âmâle. Tâ ebedü'l-âbâda onları eder pervaz.

Onlara yol gösterir, o noktadan istidat hem istimdat ediyor, hem âb-ı hayatı içer, hem kemâline koşuyor; o nokta-yı istimdad, o şevk-engiz remz ü nâz.

İkinci kutb-u iman ki: *Tasdik-i haşirdir,* saadet-i ebedî; o sadefin cevheri iman, burhanı Kur'ân. Vicdan, insanî bir râz.

Şimdi başını kaldır, şu kâinata bir bak, onun ile bir konuş. Evvelki yolumuzda pek müthiş görünürdü. Şimdi de mütebessim her tarafa gülüyor, nâzenînâne niyaz ve âvâz.

Âvâz: Yüksek ses.
Ebedü'l-âbâd: Sonsuza kadar, ilelebet.
Feryad u fîzar: Sesli sesli ağlama.
Gürültühâne-i insan: İnsanın canlılık ve harekette bulunduğu yer; yeryüzü.
Hâmi: Himâye eden, koruyan.
Kutb-u iman: İmanın kutbu, zirvesi.
Meşiet-i Rahmân: Cenâb-ı Hakk'ın (c.c.) iradesi, dilemesi.
Nâzenîn: Pek ince, pek hassas.
Nâzenînâne: Nazikçe, hoş bir tarzda.
Nokta-yı istimdad: Yardım istenen yer, medet veren kuvvet kaynağı.
Pervaz etmek: Uçurmak, kanatlandırmak.
Râz: Sır.
Remz ü nâz: İşaret, cilve, işve.
Rükn-ü metin: Dayanılacak sağlam rükün, esas.
Sadef: Sedef, inci kabuğu.
Şehâdet âlemi: Duyu organları ile kavranılan varlıkların ve hâdiselerin âlemi.
Şehrâyîne-i Rahmân: Cenab-ı Hakk'ın (c.c.) sonsuz rahmetiyle bir donanma, bir şenlik hâline gelen yeryüzü.
Şevk-engiz: Şevke getiren, coşturan.
Teşyî etmek: Uğurlamak, yolcu etmek.
Vekil-i delil: Delil ve imamımızın (yani, meşiet-i Rahmân'ın) vekili, temsilcisi.

Görmez misin: Gözümüz, arı-misâl olmuştur; her tarafa uçuyor. Kâinat, bostanıdır, her tarafta çiçekler, her çiçek de veriyor ona bir âb-ı leziz.

Hem ünsiyet, tesellî, tahabbübü veriyor. O da alır getirir; şehd-i şehâdet yapar. Balda bir bal akıtır, o esrâr-engiz şehbâz.

Harekât-ı ecrâma, ya nücûm, ya şümûsa nazarımız kondukça, ellerine verirler Hâlık'ın hikmetini. Hem mâye-i ibreti, hem cilve-i rahmeti alır, ediyor pervaz.

Güya şu güneş bizlerle konuşuyor: Der: "Ey kardeşlerimiz! Tevahhuşla sıkılmayınız, ehlen sehlen merhaba, hoş teşrif ettiniz. Menzil sizin; ben bir mumdâr-ı şehnaz.

Ben de sizin gibiyim; fakat sâfi isyansız, mutî bir hizmetkârım. O Zât-ı Ehad-i Samed ki mahz-ı rahmetiyle hizmetinize beni musahhar-ı pür-nur etmiş. Benden hararet, ziya; sizden namaz ve niyaz."

Yahu, bakın kamere! Yıldızlarla denizler her biri de kendine mahsus birer lisanla: "Ehlen sehlen merhaba!" derler. "Hoş geldiniz, bizi tanımaz mısınız?"

Sırr-ı teâvünle bak, remz-i nizamla dinle. Her birisi söylüyor: "Biz de birer hizmetkâr, rahmet-i Zülcelâl'in birer aynadarıyız; hiç de üzülmeyiniz, bizden sıkılmayınız."

Zelzele nâraları, hâdisât sayhaları sizi hiç korkutmasın, vesvese de vermesin. Zira onlar içinde bir zemzeme-i ezkâr, bir demdeme-i tesbih, velvele-i nâz u niyaz.

Sizi bize gönderen o Zât-ı Zülcelâl, ellerinde tutmuştur bunların dizginlerini. İman gözü okuyor yüzlerinde âyet-i rahmet, her biri birer âvâz.

Âb-ı leziz: Leziz, lezzetli su.

Demdeme-i tesbih: Tesbihin coşkulu sesleri.

Ehlen sehlen: Hoş geldiniz, sefa geldiniz!

Esrâr-engiz şehbâz: Esrarlı, maharetli, şanlı yiğit. Kâinat bostanındaki kırlarda, bağ-bahçelerde pervaz ederek çiçeklerden bal yapan arı gibi, kevnî ve ilâhî hakikatleri müşâhede ederek her bir şeyden Allah'a ait manalar çıkaran; ibret, mârifet, muhabbet balları yapan gözlerimiz.

Harekât-ı ecrâm: Gökteki büyük cisimlerin hareketleri.

Mahz-ı rahmet: Tamamen, bütünüyle rahmet.

Mâye-i ibret: İbret mayası.

Mumdâr-ı şehnaz: Mum tutan, ışık saçan güzel.

Musahhar-ı pür-nur: Nurlu, çok parlak, boyun eğdirilmiş memur.

Nücûm: Yıldızlar.

Remz-i nizam: Nizamın, düzenin işareti, göstergesi.

Sırr-ı teâvün: Yardımlaşma, dayanışma sırrı.

Şehd-i şehâdet: Şehâdet getirmenin verdiği tatlılık, şehâdet balı, şerbeti.

Şümûs: Güneşler.

Tahabbüb: Sevgi duymak, muhabbet beslemek.

Velvele-i nâz u niyaz: Yalvarışın, yakarışın heyecanlı, coşkun sesleri.

Zât-ı Ehad-i Samed: Hiçbir şeye ihtiyacı olmadığı hâlde her şeyin kendine muhtaç olduğu tek ve yektâ Hz. Allah.

Zemzeme-i ezkâr: Zikrin hoş, tatlı sesleri, nağmeleri.

Ey mümin-i kalbi hüşyâr! Şimdi gözlerimiz bir parça dinlensinler, onların bedeline hassas kulağımızı imanın mübârek eline teslim ederiz, dünyaya göndeririz. Dinlesin leziz bir sâz.

Evvelki yolumuzda bir matem-i umumî, hem vâveylâ-yı mevtî zannolunan o sesler, şimdi yolumuzda birer nevâz u namaz, birer âvâz u niyaz, birer tesbihe âğâz.

Dinle, havadaki demdeme.. kuşlardaki civcive.. yağmurdaki zemzeme.. denizdeki gamgama.. ra'dlardaki rakraka.. taşlardaki tıktıka.. birer mânidâr nevâz...

Terennümât-ı hava, naarât-ı ra'diye, nagamât-ı emvâc, birer zikr-i azamet. Yağmurun hezecatı, kuşların seceâtı birer tesbih-i rahmet, hakikate bir mecâz.

Eşyada olan asvât, birer savt-ı vücûddur: Ben de varım derler. O kâinat-ı sâkit, birden söze başlıyor: "Bizi câmid zannetme, ey insan-ı boşboğaz!"

Tuyûrları söylettirir ya bir lezzet-i nimet, ya bir nüzûl-ü rahmet. Ayrı ayrı seslerle, küçük âğâzlarıyla rahmeti alkışlarlar, nimet üstünde iner, şükür ile eder pervaz.

Remzen onlar derler: "Ey kâinat kardeşler! Ne güzeldir hâlimiz: Şefkatle perverdeyiz, hâlimizden memnunuz. Sivri dimdikleriyle fezâya saçıyorlar birer âvâz-ı pür-nâz.

Güya bütün kâinat ulvî bir musikîdir, iman nuru işitir ezkâr ve tesbihleri. Zira hikmet reddeder tesadüf vücûdunu, nizam ise tardeder ittifak-ı evham-sâz.

Âğâz: Başlama.
Asvât: Sesler.
Âvâz u niyaz: Yüksek sesle dua etme, yalvarıp yakarma.
Âvâz-ı pür-nâz: Nazlı, cilveli haykırış.
Câmid: Cansız, donuk.
Demdeme: Hava, rüzgar sesi.
Gamgama: Dalgaların çıkardığı ses; savaş esnasında çıkan ses.
Hezecat: Güzel sesle söylenen şarkılar; yağmur sesi.
İttifak-ı evham-sâz: Evham üreten, kuruntu yapan birleşme.
Kâinat-ı sâkit: Susan kâinat.
Matem-i umumî: Kâinata iman nazarıyla bakmayan herkesin maruz kaldığı yas, keder, üzüntü.
Mümin-i kalbi hüşyâr: Kalbi uyanık mümin.
Naarât-ı ra'diye: Gök gürleyişinin nâraları, haykırışları.
Nagamât-ı emvâc: Dalgaların nağmeleri.
Nevâz u namaz: Ruhu rahatlatan, ruha huzur veren namaz ve benzeri ibadetler, dualar.
Nüzûl-ü rahmet: Rahmetin inişi.
Perverde: Terbiye görmüş, beslenip büyütülmüş, yetiştirilmiş.
Ra'd: Gök gürlemesi.
Rakraka: Gök gürültüsü ile meydana gelen ses.
Savt-ı vücûd: Varlığın sesi.
Seceât: Kafiyeler, ritimli sesler, seci'ler. (Seci': Nesirdeki kafiyeye denir.).
Tardetmek: Kovmak.
Terennümât-ı hava: Havada meydana gelen yavaş, güzel, çok tatlı söyleyişler, sesler, besteler.
Tuyûr: Kuşlar.
Vâveylâ-yı mevtî: Ölüm çığlığı.
Zemzeme: Ezgili, nağmeli ses.
Zikr-i azamet: Allah'ın azametini, büyüklüğünü dile getiren, haykıran zikir.

Ey yoldaş! Şimdi şu âlem-i misâlîden çıkarız, hayalî vehimden ineriz, akıl meydanında dururuz, mizana çekeriz, ederiz yolları ber-endaz.

Evvelki elîm yolumuz mağdûb ve dâllîn yolu, o yol verir vicdana tâ en derin yerine hem bir hiss-i elîmi, hem bir şedit elemi. Şuur onu gösterir. Şuura zıd olmuşuz.

Hem kurtulmak için de muztar ve hem muhtacız; ya o teskin edilsin, ya ihsas da olmasın; yoksa dayanamayız, feryad u fîzar dinlenmez.

Hüdâ ise şifadır; hevâ, ibtal-i histir. Bu da tesellî ister, bu da tegâfül ister, bu da meşgale ister, bu da eğlence ister. Hevesât-ı sihirbaz.

Tâ vicdanı aldatsın, ruhu tenvim edilsin, tâ elem hissolmasın. Yoksa o elem-i elîm, vicdanı ihrak eder; fîzara dayanılmaz, elem-i yeis çekilmez.

Demek sırat-ı müstakîmden ne kadar uzak düşse, o derece nisbeten şu hâlet tesir eder, vicdanı bağırttırır. Her lezzetin içinde elemi var, birer iz.

Demek heves, hevâ, eğlence, sefâhetten memzuç olan şâşaa-yı medenî, bu dalâletten gelen şu müthiş sıkıntıya bir yalancı merhem, uyutucu zehir-baz.

Ey aziz arkadaşım! İkinci yolumuzda, o nurânî tarîkte bir hâleti hissettik; o hâletle oluyor hayat, maden-i lezzet. Âlâm, olur lezâiz.

Onunla bunu bildik ki mütefâvit derecede, kuvvet-i iman nisbetinde ruha bir hâlet verir. Ceset ruhla mültezdir, ruh vicdanla mütelezziz.

Bir saadet-i âcile, vicdanda münderiçtir; bir firdevs-i mânevî, kalbinde mündemiçtir. Düşünmekse deşmektir; şuur ise şiâr-ı râz.

Şimdi ne kadar kalb ikaz edilirse, vicdan tahrik edilse, ruha ihsas verilse; lezzet ziyade olur, hem de döner ateşi nur, şitası yaz.

Âlâm: Elemler.

Âlem-i misâlî: Maddî âlem ile gayb âlemi arasında yer alan, mânevî sûret ve modellerin yansıdığı misal âlemine ait bir âlem.

Ber-endaz etmek: Ölçmek, kıyas etmek.

Elem-i elîm: Can yakıcı, acı veren elem.

Firdevs-i mânevî: İnsanın ruhunda yaşadığı mânevî Firdevs Cenneti.

Fîzar: Ağlayıp inlemek.

Hevesât-ı sihirbaz: İnsanın aklını, ruhunu ve sair lâtifelerini büyüleyip tesir altına alarak onlara hakikî vazifelerini unutturan, nefsin helâl ve meşrû olmayan arzuları, istekleri.

İbtal-i his: Duyguları bastırma, hissedemez hâle getirme.

İhrak etmek: Yakmak.

İhsas: Hissettirme, duyurma.

Lezâiz: Lezzetler.

Memzuç: Karışmış, mezcolmuş.

Mültez: Lezzet alan, tadan.

Mündemiç: Dürülüp sarılan, bir şeyin içine konulan, yerleştirilen.

Münderiç: Bir şeyin içine konulan, içinde bulunan, dercedilen.

Mütefâvit: Farklı farklı, çeşitli.

Mütelezziz: Doya doya lezzetlenen, tam tadına varan.

Saadet-i âcile: Peşin, hazır mutluluk.

Şâşaa-yı medenî: Modern şehir hayatının aldatıcı debdebesi, ihtişamı, parlaklığı.

Şiâr-ı râz: Sırrı açan alâmet.

Şita: Kış.

Tahrik etmek: Hareket ettirmek, harekete geçirmek.

Tegâfül: Anlamazlıktan gelmek.

Tenvim: Uyutma.

Zehir-baz: Zehirli.

Vicdanda firdevslerin kapıları açılır, dünya olur bir cennet. İçinde ruhlarımız, eder pervaz u perdaz, olur şehbâz u şehnaz, yelpez namaz u niyaz.

Ey aziz yoldaşım! Şimdi Allah'a ısmarladık. Gel, beraber bir dua ederiz, sonra da buluşmak üzere ayrılırız...

اَللّٰهُمَّ "اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ" اٰمِينَ[1]

* * *

Îcaz ile Beyan İ'câz-ı Kur'ân

Bir zaman rüyada gördüm ki: Ağrı Dağı altındayım. Birden o dağ patladı, dağ gibi taşları âleme dağıttı, sarstı cihanı.

Füc'eten bir adam yanımda peydâ oldu. Dedi ki: "Îcaz ile beyan et, icmâl ile îcaz et, bildiğin envâ-ı i'câz-ı Kur'ân'ı!"

Daha rüyada iken tâbirini düşündüm, dedim: Şuradaki infilâk, beşerde bir inkılâba misal. İnkılâbda ise elbet hüdâ-yı Furkanî,

Her tarafta yükselip hem de hâkim olacak. İ'câzının beyanı, zamanı da gelecek! O sâile cevaben dedim: İ'câz-ı Kur'ânî,

Yedi menâbi-i külliyeden tecellî, hem yedi anâsırdan terekküp eder: **Birinci Menba:** Lafzın fesâhatinden selâset-i lisanı;

Nazmın cezâletinden, mana belâgatından, mefhumların bedâatinden, mazmunların berâatinden, üslûbların garabetinden birden tevellüd eden bârika-yı beyanı.

---

1 Allah'ım! "Bizi doğru yola, sana doğru varan yola ilet." (Fâtiha Sûresi, 1/6) âmin!

Anâsır: Unsurlar, esaslar, öğeler.
Bârika-yı beyan: Beyanın şimşek gibi olan parıltısı.
Bedâat: Bediîlik, güzellik, yenilik.
Belâgat: İfadenin doğru, düzgün, yerinde, kusursuz ve muhataba faydalı bir şekilde kullanılması.
Berâat: Benzerlerinden üstün olmak, haşmet, metânet.
Cezâlet: Ağızda enfes bir tat, kulakta hoş bir sadâ bırakan, birbiriyle uyumlu ifade.
Envâ-ı i'câz-ı Kur'ân: Kur'ân'ın çeşitli mu'cizevî özellikleri.
Fesâhat: Kelimenin kolay, manası anlaşılır, akıcı ve birbiriyle âhenkli harflerden oluşması.
Füc'eten: Aniden, ansızın, birdenbire.
Garabet: Hayret uyandırıcılık, gariplik, alışılmamışlık, orijinallik.
Hüdâ-yı Furkanî: Hakkı bâtıldan ayıran Kur'ân'ın hidayeti.
Îcaz: Kısa ve özlü anlatım, yazı.
İcmâl: Özet, kısaca anlatım.
Mazmun: Mana, kavram.
Mefhum: İfade, kavram.
Menâbi-i külliye: Küllî kaynaklar.
Nazm: Kur'ân'ın âhenkli bir şekilde dizilmiş âyet ve sûrelerinden oluşan metni.
Pervaz u perdaz: Âhenkli bir şekilde kanat çırparak uçan.
Peydâ olmak: Meydana gelmek.
Sâil: Soru soran.
Selâset-i lisan: Dildeki açık, anlaşılır ve akıcı ifade şekli.
Şehbâz u şehnaz: Çok güzel olan iri ve beyaz doğan kuşu.
Tevellüd etmek: Doğmak, meydana gelmek.
Yelpez: Yelpaze, kanat.

Onlarla oldu mümteziç, mizac-ı i'câzında acîb bir nakş-ı beyan, garib bir sanat-ı lisânî. Tekrarı hiçbir zaman usandırmaz insanı.

İkinci Unsur ise: Umûr-u kevniyede gaybî olan esâsât, ilâhî hakâikten, gaybî olan esrardan, gaybî-i âsumânî.

Mâzide kaybolan gaybî olan umûrdan, müstakbelde müstetir kalmış olan ahvâlden birden tazammun eden bir ilmü'l-guyûb hızânı,

Âlemü'l-guyûb lisanı, şehâdet âlemiyle konuşuyor erkânı, rumûz ile beyanı, hedef nev-i insanî, i'câzın bir lem'a-yı nurânî...

Üçüncü Menba ise: Beş cihetle hârika bir câmiiyet vardır. Lafzında, manasında, ahkâmda, hem ilminde, makâsıdın mizanı.

• Lafzı tazammun eder: Pek vâsi' ihtimalât; hem vücûh-u kesîre ki her biri nazar-ı belâgatta müstahsen, Arabiyece sahih, sırr-ı teşriî lâyık görüyor ânı.

• Manasında: Meşârib-i evliya, ezvâk-ı ârifîni, mezâhib-i sâlikîn, turuk-u mütekellimîn, menâhic-i hükemâ, o i'câz-ı beyanı

Birden ihata etmiş, hem de tazammun etmiş. Delâletinde vüs'at, manasında genişlik. Bu pencere ile baksan, görürsün ne geniştir meydanı!

• Ahkâmdaki istiab: Şu hârika şeriat ondan olmuş istinbat, saadet-i dâreynin bütün desâtirini, bütün esbab-ı emni.

İçtimâî hayatın bütün revâbıtını, vesâil-i terbiye, hakâik-i ahvâli birden tazammun etmiş onun tarz-ı beyanı...

Ahkâm: Hükümler.
Âlemü'l-guyûb: Gayb âlemleri.
Câmiiyet: Şümûllü olma, kapsamlılık.
Delâlet: İşaret etme, gösterme.
Desâtir: Düsturlar, prensipler.
Esbab-ı emn: Emniyet ve güveni sağlayan sebepler.
Ezvâk-ı ârifîn: İlâhî bilgiye erenlerin tattıkları zevkler.
Gaybî-i âsumânî: Semâvî, ilâhî, gayb âlemine ait.
Hakâik-i ahvâl: Dünyadaki bütün hâdiselerin, hâllerin hakikatleri, iç yüzleri.
Hızân: Hazineler.
İhtimalât: İhtimaller.
İlmü'l-guyûb: Gaybların, görünmeyen âlemlerin ilmi, bilgisi.
İstiab: İçine alma, kapsama.
İstinbat: Bir söz veya metinden hüküm veya yorum çıkarma.
Makâsıd: Maksatlar.
Menâhic-i hükemâ: Filozofların tuttukları yollar.
Meşârib-i evliya: Velilerin tuttukları farklı yollar.
Mezâhib-i sâlikîn: Hakk'a yürüyenlerin tuttukları yollar.
Mizac-ı i'câz: Mu'cizelik karakteri, yapısı.
Mümteziç: Karışmış, kaynaşmış.
Müstahsen: Güzel kabul edilen, beğenilen, takdir edilen.
Müstetir: Örtülü, gizli.
Nazar-ı belâgat: Belâgat ilmine göre.
Revâbıt: Bağlar.
Rumûz: Semboller, işaretler.
Saadet-i dâreyn: Dünya ve âhiret mutluluğu.
Sanat-ı lisânî: Dille, dilin kullanılışıyla ilgili sanat.
Sırr-ı teşriî: Şer'î (dinî) hükümlerin vaz' edilmesindeki sır, hikmet.
Tazammun etmek: İhtiva etmek, içermek.
Turuk-u mütekellimîn: Hakk'a ulaşma yolunda kelâmcıların tuttukları yollar.
Umûr-u kevniye: Kâinatın yaratılışı, oluşumu ve işleyişiyle ilgili işler, durumlar.
Vâsi' / vüs'at: Geniş / genişlik.
Vesâil-i terbiye: Eğitim vesileleri, metodları.
Vücûh-u kesîre: Çok yönler, vecihler.

• İlmindeki istiğrak: Hem ulûm-u kevniye, hem ulûm-u ilâhî, onda merâtib-i delâlât, rumûz ile işârât, sûreler surlarında cemetmiştir cinânı.

• Makâsıd ve gâyâtta: Muvâzenet, ıttırâd, fıtrat desâtirine mutâbakat, ittihat; tamam mürâat etmiş, hıfzeylemiş mizanı.

İşte lafzın ihatasında, mananın vüs'atinde, hükmün istiabında, ilmin istiğrakında, muvâzene-i gâyâtta câmiiyet-i pür-şanı!..

Dördüncü Unsur ise: Her asrın derece-i fehmine, edebî rütbesine, hem her asırdaki tabakâta, derece-i istidad, rütbe-i kabiliyet nisbetinde ediyor bir ifâza-yı nurânî.

Her asra, her asırdaki her tabakaya kapısı küşâde. Güya her demde, her yerde taze nâzil oluyor o kelâm-ı rahmânî.

İhtiyarlandıkça zaman, Kur'ân da gençleşiyor. Rumûzu hem tavazzuh eder, tabiat ve esbabın perdesini de yırtar o hitab-ı yezdânî.

Nur-u tevhidi, her dem her âyetten fışkırır. Şehâdet perdesini gayb üstünden kaldırır. Ulviyet-i hitabı dikkate dâvet eder, o nazar-ı insanı.

Ki o lisan-ı gaybdır; şehâdet âlemiyle bizzât odur konuşur. Şu unsurdan bu çıkar hârika tazeliği bir ihata-yı ummanî!

Te'nis-i ezhân için akl-ı beşere karşı ilâhî tenezzülât. Tenzilin üslûbunda tenevvüü mûnisliğidir mahbub-u ins ü cânı.

Beşinci Menba ise: Nakil ve hikâyâtında, ihbar-ı sâdıkada esasî noktalardan hâzır müşahid gibi bir üslûb-u bedi-i pür-maânî.

Câmiiyet-i pür-şan: Herkesçe şöhreti bilinen, çok ünlü, geniş kapsamlılık.
Cinân: Cennetler, bahçeler.
Gayât: Gayeler, maksatlar, hedefler.
Hitab-ı yezdânî: Cenâb-ı Hakk'ın beyanı, hitabı; Kur'ân-ı Kerîm.
Ittırâd: Aynı şekilde ritmik devam etme.
İfâza-yı nurânî: Nurânî ifâza, feyz.
İhata-yı ummanî: Deniz gibi engin olan ihata, kuşatma.
İhbar-ı sâdıka: Doğru haber verme.
İlâhî tenezzülât: Cenâb-ı Hakk'ın kullarının anlayış seviyelerine göre konuşması ve derin hakikatleri, anlayabilecekleri ifadelerle beyan etmesi.
İstiğrak: Her şeyi ihtiva etme, her şeyi kaplama.
Kelâm-ı rahmânî: Cenab-ı Hakk'ın kelâmı; Kur'ân-ı Kerîm.
Küşâde: Açık.
Mahbub-u ins ü cân: Cinlerin ve insanların sevgilisi.
Merâtib-i delâlât: Mantık ilmindeki delâlet mertebeleri.
Mûnislik: Ünsiyet, cana yakınlık.
Muvâzene-i gâyât: Gayelerin dengelenmesi.
Muvâzenet: Denge, karşılaştırma.
Mürâat etmek: Gözetmek, riâyet etmek.
Tavazzuh etmek: Açık hâle gelmek, aydınlanmak.
Te'nis-i ezhân: Zihinleri okşama, akılları ısındırma.
Tenevvü: Türlü türlü olma, çeşitlilik.
Tenzil: Cenâb-ı Hakk'ın, kullarının hidayeti için parça parça, peyderpey olarak kitaplar, sahifeler, mesajlar indirmesi.
Ulûm-u ilâhî: İlâhiyat ilimleri.
Ulûm-u kevniye: Tabiî bilimler.
Ulviyet-i hitab: Hitabın yüceliği, üstünlüğü.
Üslûb-u bedi-i pür-maânî: Eşsiz mânâ ve güzelliklerle dolu üslûb.

Naklederek, beşeri onunla ikaz eder. Menkulâtı şunlardır: İhbar-ı evvelîni, ahvâl-i âhirîni, esrar-ı cehennem ve cinânı.

Hakâik-i gaybiye, hem esrar-ı şehâdet, serâir-i ilâhî, revâbıt-ı kevniyeye dair hikâyâtıdır hikâyet-i ayânî.

Ki ne vâki' reddeylemiş, ne mantık tekzib etmiş. Mantık kabul etmezse red de bile edemez. Semâvî kitapların ki matmah-ı cihanî.

İttifakî noktalarda musaddıkâne nakleder. İhtilâfî yerlerinde musahhihâne bahseder. Böyle naklî umûrlar bir "Ümmî"den sudûru hârika-yı zamanî.

Altıncı Unsur ise: Mutazammın ve müessis olmuş Din-i İslâm'a. İslâmiyet misline ne mâzi muktedirdir, ne müstakbel muktedir; araştırsan zaman ile mekânı!..

Arzımızı senevî, yevmî dairesinde şu hayt-ı semâvîdir; tutmuş da döndürüyor. Küreye ağır basmış, hem dahi ona binmiş. Bırakmıyor isyanı.

Yedinci Menba ise: Şu altı menbadan çıkan envâr-ı sitte, birden eder imtizaç. Ondan çıkar bir hüsün, bundan gelir bir hads, vâsıta-yı nurânî.

Şundan çıkan bir zevktir; zevk-i i'câz bilinir, tâbirine lisanımız yetişmez. Fikir dahi kâsırdır, görünür de tutulmaz o nücûm-u âsumânî.

On üç asır müddette meylü't-tahaddî varmış Kur'ân'ın a'dâsında, şevk-i taklid uyanmış Kur'ân'ın ahbabında. İşte i'câzın bir burhanı...

A'dâ: Düşmanlar.
Ahvâl-i âhirîn: Gelecekte yaşayacak olanların hâlleri.
Envâr-ı sitte: Altı nur.
Esrar-ı cehennem ve cinân: Cennet ve cehennemin sırları.
Esrar-ı şehâdet: Şehâdet âleminin sırları.
Hads: Sezgi, seziş.
Hakâik-i gaybiye: Gayb âlemine ait hakikatler.
Hârika-yı zamanî: Geçmiş ve gelecekten haber vermekle zaman hususunda gösterilen harika; mu'cize.
Hayt-ı semâvî: Gökten inen bağ.
Hikâyet-i ayânî: Açık bir dille anlatım.
İhbar-ı evvelîn: Geçmişte yaşamış ümmetler hakkında haber verme.
İhtilâfî: İhtilaflı. Üzerinde görüş birliğine varılamayan.
İmtizaç: Karışma, birleşme, uyuşma.
İttifakî: Anlaşmalı. Üzerinde görüş birliğine varılan.
Matmah-ı cihanî: Dünya çapında herkesin arzuladığı, herkesin gözdesi olan.
Menkulât: Nakledilen, aktarılan şeyler.
Meylü't-tahaddî: Meydan okuma meyli, eğilimi.
Musaddıkâne: Tasdik eder bir şekilde.
Musahhihâne: Tashih eder, yanlışları düzeltir bir şekilde.
Mutazammın: İçine alan, kapsayan.
Müessis: Tesis eden, kuran.
Naklî: Nakle dayanan, rivâyet yoluyla gelen.
Nücûm-u âsumânî: Göklerdeki yıldızlar.
Revâbıt-ı kevniye: Kâinattaki irtibat unsurları, bağlar; kanunlar.
Senevî: Yıllık.
Serâir-i ilâhî: İlâhî sırlar.
Sudûr: Meydana çıkma, olma.
Şevk-i taklid: Taklit şevki, arzusu.
Tekzib etmek: Yalanlamak.
Ümmî: Herhangi bir eğitim almamış, okuma yazma bilmeyen.
Yevmî: Günlük.
Zevk-i i'câz: Mu'cizeli üslûbun verdiği zevk.

Şu iki meyl-i şedidle yazılmıştır meydanda, milyonlarla kütüb-ü Arabiye, gelmiştir kütüphâne-i vücûda. Onlar ile Tenzil'i düşerse bir mizanı;

Muvâzene edilse, değil dânâ-yı bî-müdânî, hatta en âmî adam, göz kulakla diyecek: Bunlar ise insanî, şu ise âsumânî!

Hem de hükmedecek: Şu bunlara benzemez, rütbesinde olamaz. Öyle ise ya umumdan aşağı; bu ise, bilbedâhe malûm olmuş butlanı.

Öyle ise umumun fevkindedir. Mazmunları o kadar zamanda, kapı açık, beşere vakfedilmiş; kendine davet etmiş ervâh ile ezhânı!

Beşer onda tasarruf, kendine de maletmiş. Onun mazmunları ile yine Kur'ân'a karşı çıkmamış, hiçbir zaman çıkamaz; geçti zaman-ı imtihanı.

Sâir kitaplara benzemez, onlara makîs olmaz; zira yirmi sene zarfında müneccemen, hâcetlere nisbeten nüzûlü; müteferrik mütekâtı', bir hikmet-i rabbânî.

Esbab-ı nüzûlü muhtelif, mütebâyin. Bir maddede es'ile mütekerrir, mütefâvit. Hâdisât-ı ahkâmı müteaddit, mütegâyir. Muhtelif, mütefârik nüzûlünün ezmanı.

Hâlât-ı telâkkisi mütenevvî, mütehâlif. Aksam-ı muhatabı müteaddit, mütebâid. Gâyât-ı irşadında mütederric, mütefâvit. Şu esaslara müstenid binâî, hem beyânî,

Cevabî, hem hitabî. Bununla da beraber selâset ve selâmet, tenâsüb ve tesânüd, kemâlini göstermiş; işte onun şâhidi: Fenn-i Beyan Maânî.

Aksam-ı muhatab: Muhatapların kısımları.
Âsumânî: Göklere ait, semâvî.
Butlan: Asılsız, bâtıl, hükümsüz olma.
Dânâ-yı bî-müdânî: Eşsiz âlim, bilgin.
Ervâh: Ruhlar.
Es'ile: Sorular.
Esbab-ı nüzûl: Bazı âyetlerin inmesine yakın cereyan eden, inişe iktiran eden hâdiseler.
Ezhân: Zihinler.
Ezman: Zamanlar.
Fenn-i Beyan Maânî: Edebiyat sanatlarından bahseden, güzel söz söylemeyi ve güzel yazmayı öğreten ilim dalı.
Gâyât-ı irşad: İrşadın gayeleri.
Hâdisât-ı ahkâm: Hükümlere zemin oluşturan hâdiseler.
Hâlât-ı telâkki: Gelme, ulaşma şekilleri.
Kütüphâne-i vücûd: Varlık kütüphânesi.
Makîs: Kıyasa esas alınan, kendine kıyas edilen.
Mazmun: Mana, mefhum, kavram.
Müneccemen: Parça parça, kısım kısım olarak.
Müstenid: Dayalı, bağlı.
Müteaddit: Birçok, çeşit çeşit.
Mütebâid: Birbirinden uzak olan.
Mütebâyin: Ayrı.
Mütederric: Derece derece, kademeli.
Mütefârik: Birbirinden farklı olan, ayrı ayrı.
Mütefâvit: Farklı farklı, çeşitli.
Müteferrik: Ayrı ayrı.
Mütegâyir: Değişik, farklı.
Mütehâlif: Birbirine uymayan, farklı.
Mütekâtı': Kesik kesik.
Mütekerrir: Tekrar eden.
Mütenevvî: Çeşitli.
Selâmet: Kusur, noksanlık vb. şeylerden uzak olma.
Selâset: Kolay, akıcı, yormayan ifade.
Tenzil: Kur'ân-ı Kerîm.

Kur'ân'da bir hâssa var; başka kelâmda yoktur. Bir kelâmı işitsen, asıl sahib-i kelâmı arkasında görürsün, ya içinde bulursun. Üslûb: Âyine-i insanî.

Ey sâil-i misalî! Sen ki îcaz istedin, ben de işaret ettim. Eğer tafsil istersen, haddimin haricinde!.. Sinek seyretmez âsumânı.

Zira o kırk envâ-ı i'câzından yalnız birtekini ki cezâlet-i nazmıdır; İşârâtü'l-İ'câz'da sıkışmadı tibyanı.

Yüz sayfa tefsirim ona kâfi gelmedi. Senin gibi ruhânî ilhamları ziyade. Ben istiyorum senden tafsil ile beyanı!

أُلاَشْمَزْ دَسْتِ غَرْبِ أَدَبْ هَوَسْ بَارِ هَوَاكَارِ دَهَادَارْ

دَأْبِ أَدَبِ أَبَدْ مُدَّتْ قُرانِ ضِيَادَارِ شِفَاكَارِ هُدَادَارْ[1]

Kâmilîn insanların zevk-i maâlîsini hoşnut eden bir hâlet, çocukça bir hevese, sefihçe bir tabiat sahibine hoş gelmez,

Onları eğlendirmez. Bu hikmete binâen bir zevk-i süflî, sefih, hem nefsî ve şehevanî içinde tam beslenmiş, zevk-i ruhîyi bilmez.

Avrupa'dan tereşşuh etmiş şu hâzır edebiyat roman-vâri nazarla, Kur'ân'da olan letâif-i ulviyet, mezâyâ-yı haşmeti göremez, hem tadamaz.

Kendindeki mihenki ona ayar edemez. Edebiyatta vardır üç meydan-ı cevelân; onlar içinde gezer, haricine çıkamaz:

Ya *aşkla hüsündür*, ya *hamâset ve şehâmet*, ya *tasvir-i hakikat*. İşte yabanî edepse hamâset noktasında hakperestliği etmez.

Belki zâlim nev-i beşerin gaddarlıklarını alkışlamakla kuvvet-perestlik hissini telkin eder. Hüsün ve aşk noktasında, aşk-ı hakikî bilmez.

---

1 Batının hevâ ve hevese dayalı dehasından kaynaklanan edebiyatı, Kur'ân'ın sonsuza ışık ve şifa saçan hidayet edici edeb kurallarına ulaşmaz.

Âyine-i insanî: İnsanî, insana benzer bir ayna.
Cezâlet-i nazm: Birbiriyle uyumlu kelimelerin, ağızda enfes bir tat, kulakta hoş bir sadâ bırakan dizilişi.
Envâ-ı i'câz: Mu'cize türleri, çeşitleri.
Hamâset: Kahramanlık duygusu.
İcaz: Kısa ve özlü anlatım, yazı.
Kâmilîn: Kâmiller. Ruhen olgunluğa ermiş olanlar.
Letâif-i ulviyet: Yüce, ulvî incelikler, güzellikler, zevkler.
Meydan-ı cevelân: Hareket alanı.
Mezâyâ-yı haşmet: Yüce, ulu meziyetler, üstün özellikler.
Mihenk: Ölçek, ayar taşı, tartı.
Roman-vâri: Romana benzer.
Sâil-i misalî: Misal âleminde soru soran kişi.
Şehâmet: Akıllılıkla beraber olan cesaret, yiğitlik.
Tibyan: Anlatma, beyan etme.
Zevk-i maâlî: Yüce ve yüksek şeylerin duyulup hissedilmesiyle tadılan zevk.
Zevk-i ruhî: Ruhta duyulup hissedilen zevk.
Zevk-i süflî: Bayağı, değersiz zevk.

Şehvet-engiz bir zevki nefislere de zerkeder. Tasvir-i hakikat maddesinde, kâinata sanat-ı ilâhî suretinde bakmaz,

Bir sıbga-yı rahmânî suretinde göremez. Belki tabiat noktasında tutar, tasvir ediyor, hem ondan da çıkamaz.

Onun için telkini aşk-ı tabiat olur. Madde-perestlik hissi, kalbe de yerleştirir, ondan ucuzca kendini kurtaramaz.

Yine ondan gelen, dalâletten neş'et eden ruhun ızdırabatına o edepsizlenmiş edep (müsekkin, hem münevvim); hakikî fayda vermez.

Tek bir ilâcı bulmuş, o da romanlarıymış. Kitap gibi bir hayy-ı meyyit, sinema gibi bir müteharrik emvât! Meyyit hayat veremez.

Hem tiyatro gibi tenasüh-vâri, mâzi denilen geniş kabrin hortlakları gibi şu üç nevi romanlarıyla hiç de utanmaz.

Beşerin ağzına yalancı bir dil koymuş, hem insanın yüzüne fâsık bir göz takmış, dünyaya bir âlufte fistanını giydirmiş, hüsn-ü mücerred tanımaz.

Güneşi gösterirse, sarı saçlı güzel bir aktrisi kârie ihtar eder. Zâhiren der: "Sefâhet fenadır, insanlara yakışmaz."

Netice-i muzırrayı gösterir. Hâlbuki sefâhete öyle müşevvikâne bir tasviri yapar ki ağız suyu akıtır, akıl hâkim kalamaz.

İştihayı kabartır, hevesi tehyiç eder, his daha söz dinlemez. Kur'ân'daki edepse hevâyı karıştırmaz.

Hakperestlik hissi, hüsn-ü mücerred aşkı, cemâl-perestlik zevki, hakikatperestlik şevki verir; hem de aldatmaz.

Kâinata tabiat cihetinde bakmıyor; belki bir sanat-ı ilâhî, bir sıbga-yı rahmânî noktasında bahseder, akılları şaşırtmaz.

Mârifet-i Sâni'in nurunu telkin eder. Her şeyde âyetini gösterir. Her ikisi rikkatli birer hüzün de veriyor, fakat birbirine benzemez.

Âlufte: İffetsiz, düşkün kadın.
Cemâl-perestlik: Güzelliğe duyulan tabiî düşkünlük.
Hayy-ı meyyit: Canlı cenaze.
Hüsn-ü mücerred: Soyut güzellik.
Kâri: Okuyucu.
Mârifet-i Sâni': Yüce Allah'ı tanıma ve bilme. Kalb ve vicdan kültürü.
Münevvim: Uyutucu, uyuşturucu.
Müsekkin: Teskin edici, sakinleştirici.
Müşevvikâne: Teşvik eder bir şekilde.
Müteharrik emvât: Canlı cenazeler.
Netice-i muzırra: Zararlı, zarar veren netice.
Rikkat: Acıma duygusu. Şefkat, merhamet hissi.
Sefâhet: Haram helâl demeden zevk peşinde olma, eğlence düşkünlüğü, beyinsizlik.
Sıbga-yı rahmânî: Allah'ın verdiği fıtrî boya.
Şehvet-engiz: Şehvet uyandıran.
Tehyiç etmek: Harekete geçirmek, sürüklemek.
Tenasüh-vâri: Ruhun bedenden bedene geçtiğini ileri süren bâtıl anlayışı anımsatır bir tarzda.
Zerketmek: Şırınga yapmak.

Avrupazade edepse fakdü'l-ahbabdan, sahipsizlikten neş'et eden gamlı bir hüznü veriyor, ulvî hüznü veremez.

Zira sağır tabiat, hem de bir kör kuvvetten mülhemâne aldığı bir hiss-i hüzn-ü gamdâr. Âlemi bir vahşetzâr tanır, başka çeşit göstermez.

O surette gösterir, hem de mahzunu tutar, sahipsiz de olarak yabanîler içinde koyar, hiçbir ümit bırakmaz.

Kendine verdiği şu hissî heyecanla gitgide ilhada kadar gider, ta'tile kadar yol verir, dönmesi müşkül olur, belki daha dönemez.

Kur'ân'ın edebi ise: Öyle bir hüznü verir ki âşıkâne hüzündür, yetimâne değildir. Firaku'l-ahbabdan gelir, fakdü'l-ahbabdan gelmez.

Kâinatta nazarı, kör tabiat yerine şuurlu, hem rahmetli bir sanat-ı ilâhî onun medar-ı bahsi, tabiattan bahsetmez.

Kör kuvvetin yerine inâyetli, hikmetli bir kudret-i ilâhî ona medar-ı beyan. Onun için kâinat, vahşetzâr suret giymez.

Belki muhatab-ı mahzunun nazarında oluyor bir cemiyet-i ahbab. Her tarafta tecâvüb, her cânibde tahabbüb; ona sıkıntı vermez.

Her köşede istînas, o cemiyet içinde mahzunu vaz'ediyor. Bir hüzn-ü müştâkâne, bir hiss-i ulvî verir, gamlı bir hüznü vermez.

İkisi birer şevki de verir: O yabanî edebin verdiği bir şevk ile nefis düşer heyecana, heves olur münbasit; ruha ferah veremez.

Kur'ân'ın şevki ise: Ruh düşer heyecana, şevk-i maâlî verir. İşte bu sırra binâen, Şeriat-ı Ahmediye *(aleyhissalâtü vesselâm)* lehviyâtı istemez.

Bazı âlât-ı lehvi tahrim edip, bir kısmı helâl diye izin verip… Demek hüzn-ü Kur'ânî veya şevk-i Tenzilî veren âlet, zarar vermez…

Âlât-ı lehv: Meşrû olmayan oyun ve eğlence âletleri.
Cemiyet-i ahbab: Sevgililer, dostlar topluluğu.
Fakdü'l-ahbab: Arkadaşsızlık, yalnızlık.
Firaku'l-ahbab: Sevgililerin, eş-dostun ayrılışı.
Hiss-i hüzn-ü gamdâr: Gam veren hüzün hissi.
Hüzn-ü Kur'ânî: Kur'ân'ın verdiği ve tarif ettiği hüzün.
Hüzn-ü müştâkâne: Ümitsizlik vermeyen, şevke getiren hüzün.
İnâyet: İlâhî yardım, destek.
İstînas: Fertler arasında sıcaklık ve cana yakınlığın oluşması.
Lehviyât: Meşrû olmayan oyun ve eğlenceler.
Muhatab-ı mahzun: Hüzünlü muhatap.
Mülhemâne: İlham alarak.
Münbasit: Genişlemiş, yayılmış.
Şevk-i maâlî: Yüce, yüksek şeylere duyulan özlem, arzu.
Şevk-i Tenzilî: Kur'ân'ın verdiği ve tarif ettiği şevk.
Ta'til: Allah'ın (c.c.) sıfatlarını ve hatta varlığını inkâr etme.
Tahabbüb: Karşılıklı sevgi duyma.
Tahrim etmek: Haram kılmak.
Tecâvüb: Cevaplaşma, birbirinin ihtiyaçlarına cevap verme.
Vahşetzâr: Ürkütücü, ıssız yer.
Vaz'etmek: Koymak, yerleştirmek.

Eğer hüzn-ü yetimî veya şevk-i nefsânî verse, âlet haramdır. Değişir eşhasa göre, herkes birbirine benzemez…

* * *

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ[1]

Tevhidin İki Burhan-ı Muazzamı ve Sûre-i İhlâs'ın Bir Nükte-i İ'câziyesi

Şu kâinat, tamamıyla bir burhan-ı muazzamdır. Lisan-ı gayb, şehâdetle müsebbihtir, muvahhiddir. Evet tevhid-i Rahmân'la, büyük bir sesle zâkirdir ki:

Lâ İlâhe İllâ Hû...

Bütün zerrât hüceyrâtı, bütün erkân ve âzâsı birer lisan-ı zâkirdir; o büyük sesle beraber der ki:

Lâ İlâhe İllâ Hû...

O dillerde tenevvü var, o seslerde merâtib var. Fakat bir noktada toplar, onun zikri, onun savtı ki:

Lâ İlâhe İllâ Hû...

Bu bir insan-ı ekberdir, büyük sesle eder zikri; bütün eczası, zerrâtı, küçücük sesleriyle, o bülend sesle beraber der ki:

Lâ İlâhe İllâ Hû...

---

[1] "Bütün hamdler, övgüler âlemlerin Rabbi Allah'adır. Salât ve selâm, Peygamberlerin Efendisi Hz. Muhammed'e (s.a.s.) ve O'nun âlinin ve ashabının hepsine olsun!"

Bülend: Yüce, yüksek.
Eşhas: Şahıslar.
Hüzn-ü yetimî: Yetim hüznü; ümitsizlik ve karamsarlıkla dolu hüzün.
İnsan-ı ekber: En büyük insan; kâinat.
Lâ İlâhe İllâ Hû: O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur.
Merâtib: Mertebeler, dereceler.
Muvahhid: Cenâb-ı Hakk'ın birliğine inanan.
Müsebbih: Tesbih eden.
Nükte-i i'câziye: İ'câza dair ince bir nükte.
Savt: Ses.
Şevk-i nefsânî: Nefsin meşrû ve helâl olmayan arzularına karşı duyulan özlem, istek.
Tenevvü: Çeşitlilik.
Zâkir: Zikreden.
Zerrât-ı hüceyrat: Hücreciklerin zerreleri.

Şu âlem halka-yı zikri içinde okuyor aşrı, şu Kur'ân maşrık-ı nuru. Bütün zîruh eder fikri ki:

Lâ İlâhe İllâ Hû...

Bu Furkan-ı Celilü'ş-Şan, o tevhide nâtık burhan, bütün âyât sâdık lisan. Şuâât-ı bârika-yı iman. Beraber der ki:

Lâ İlâhe İllâ Hû...

Kulağı ger yapıştırsan, şu Furkan'ın sînesine, derinden tâ derine, sarîhen işitirsin semâvî bir sadâ der ki:

Lâ İlâhe İllâ Hû...

O sestir gayeten ulvî, nihâyet derece ciddî, hakikî pek samimî, hem nihâyet mûnis ve muknî ve burhanla mücehhezdir. Mükerrer der ki:

Lâ İlâhe İllâ Hû...

Şu burhan-ı münevverde, cihât-ı sittesi şeffaf ki üstünde münakkaştır müzehher sikke-i i'câz. İçinde parlayan nur-u hidayet der ki:

Lâ İlâhe İllâ Hû...

Evet, altında nescolmuş mühefhef mantık ve burhan, sağında aklı istintak; mürefref her taraf, ezhân "sadakte" der ki:

Lâ İlâhe İllâ Hû...

Yemîn olan şimalinde, eder vicdanı istişhad. Emâmında hüsn-ü hayırdır, hedefinde saadettir. Onun miftahıdır her dem ki:

Lâ İlâhe İllâ Hû...

Emâm olan verâsında ona mesned semâvîdir ki vahy-i mahz-ı rabbânî. Bu şeş cihet ziyadârdır; bürûcunda tecellidâr ki:

Lâ İlâhe İllâ Hû...

Aşr: Kur'ân-ı Kerîm'den on âyetlik bir bölüm.
Burhan-ı münevver: Nurlu, parlak delil.
Bürûc: Burçlar.
Cihât-ı sitte: Altı yön.
Emâm: Ön taraf.
Ezhân: Zihinler.
Furkan-ı Celilü'ş-Şan: Hak ile bâtılı birbirinden ayıran şânı yüce Kur'ân-ı Kerîm.
Ger: Eğer.
İstintak: Sorgulama, konuşturma.
İstişhad: Şâhit tutma, delil gösterme.
Maşrık-ı nur: Nurun doğduğu yer, geldiği kaynak.
Muknî: İknâ eden.
Mûnis: Huzur veren, cana yakın.
Mücehhez: Donanımlı.
Mühefhef: Nazik, yumuşak.
Münakkaş: Nakışlı.
Mürefref: Hoş, parlak.
Müzehher: Çiçekli, çiçeklerle bezenmiş.
Nâtık: Konuşan.
Nescolmak: Dokunmak, işlenmek.
Sadakte: "Doğru söyledin!" anlamında bir ifade.
Sikke-i i'câz: Mu'cize oluşunu gösteren mühür.
Şeş: Altı (6).
Şimal: Sol (kuzey).
Şuâât-ı bârika-yı iman: İmanın şimşek gibi güçlü ışıkları.
Tecellidâr: İlâhî icraatları eşyada gösteren, yansıtan.
Vahy-i mahz-ı rabbânî: Bütünüyle Cenâb-ı Hakk'a ait vahiy.
Verâ: Arka taraf.
Yemîn: Sağ.

Evet vesvese-i sârık, bâvehim şüphe-i târık, ne haddi var ki o mârık, girebilsin bu bârık kasra. Hem şârık ki sur sûreler şâhik, her kelime bir melek-i nâtık ki:

Lâ İlâhe İllâ Hû...

O Kur'ân-ı Azîmüşşan nasıl bir bahr-i tevhiddir. Birtek katre, misal için birtek Sûre-i İhlâs.. fakat kısa birtek remzi, nihâyetsiz rumûzundan. Bütün envâ-ı şirki reddeder, hem de yedi envâ-ı tevhidi eder isbat; üçü menfî, üçü müsbet şu altı cümlede birden:

Birinci Cümle: قُلْ هُوَ[1] karînesiz işarettir. Demek ıtlakla tâyindir. O tâyinde taayyün var. Ey

Lâ Hüve İllâ Hû...

Şu tevhid-i şuhûda bir işarettir: Hakikatbîn nazar tevhide müstağrak olursa der ki:

Lâ Meşhûde İllâ Hû…

İkinci Cümle: اَللّٰهُ أَحَدٌ[2] 'dir ki tevhid-i ulûhiyete tasrihtir. Hakikat, hak lisanı der ki:

Lâ Mâbude İllâ Hû...

Üçüncü Cümle: اَللّٰهُ الصَّمَدُ[3] 'dir. İki cevher-i tevhide sadeftir. Birinci dürrü: Tevhid-i rubûbiyet. Evet nizam-ı kevn lisanı der ki:

Lâ Hâlıka İllâ Hû...

---

1 "De ki: O'dur." (İhlâs Sûresi, 112/1).
2 "Allah, Mutlak Bir'dir." (İhlâs Sûresi, 112/1).
3 "Allah, Samed (kendisi hiçbir şeye muhtaç olmayan, fakat ezelde ve ebedde her varlığın kendisine muhtaç olup, kendisine sığındığı Zât)tır." (İhlâs Sûresi, 112/2).

Bahr-i tevhid: Tevhid denizi.
Bârık: Işıl ışıl.
Bâvehim: Vehimli, kuruntulu.
Dürr: İnci.
Hakikatbîn: Hakikati gören.
Itlak: Mutlak olma, kayıt veya sınırı olmama.
Karîne: İşaret, emare, ipucu.
Lâ Hâlıka İllâ Hû: O'ndan başka yaratıcı yok.
Lâ Hüve İllâ Hû: O'ndan başka o yok.
Lâ Mâbude İllâ Hû: O'ndan başka mâbud yok.
Lâ Meşhûde İllâ Hû: Meşhûd olan sadece O'dur.
Mârık: Bozuk, bozulmuş (dinsiz).
Melek-i nâtık: Konuşan melek.
Müstağrak olmak: Vecd içinde kendinden geçerek dalgınlaşıp hayrete dalmak.
Nizam-ı kevn: Kâinattaki düzen, nizam.
Sadef: Sedef, inci kabuğu.
Şâhik: Yüce, yüksek.
Şârık: Parlak.
Şüphe-i târık: Bir an yanıp sönen şüphe, kısa süreli şüphe.
Taayyün: Belli olma, belirlenme.
Tasrih: Açıklama.
Tevhid-i rubûbiyet: Cenâb-ı Hakk'ın her şeyi kuşatan idare ve terbiyesini ikrar ve ilan etmek.
Tevhid-i şuhûd: Sâlikin her şeyi Allah'ın tecellîsi olarak görmesi, gözünde mâsivanın yok olması, her şeyde sadece Bir'i görmesi, gördüğü her şeyi muhtelif mertebelerde O'nun müşâhadesinden ibaret saymasıyla duyulan, hissedilen tevhid.
Tevhid-i ulûhiyet: Kâinattaki mutlak hâkimiyetinde, her mahlûku kendine itaat ettirmesinde Allah'ın birliğini ikrar ve ilan etmek.
Vesvese-i sârık: Hırsız vesvese.

İkinci dürrü: Tevhid-i kayyûmiyet. Evet serâser kâinatta, vücûd ve hem bekâda, müessire ihtiyaç lisanı der ki:

Lâ Kayyûme İllâ Hû...

Dördüncü: لَمْ يَلِدْ [1] 'dir. Bir tevhid-i celâlî müstetirdir; envâ-ı şirki reddeder, küfrü keser bîiştibah.

Yâni tagayyür, ya tenâsül, ya tecezzî eden elbet; ne hâlıktır, ne kayyûmdur, ne ilâh...

Veled fikri, tevellüd küfrünü لَمْ reddeder, birden keser atar. Şu şirktendir ki olmuştur beşer ekserisi gümrâh...

Ki İsa *(aleyhisselâm)*, ya Üzeyr'in, ya melâik, ya ukûlün tevellüd şirki meydan alıyor nev-i beşerde gâh bâ-gâh...

Beşincisi: وَلَمْ يُولَدْ [2] Bir tevhid-i sermedî işareti şöyledir: Vâcib, kadîm, ezelî olmazsa, olmaz ilâh...

Yani: Ya müddeten hâdis ise, ya maddeden tevellüd, ya bir asıldan münfasıl olsa, elbette olmaz şu kâinata penah...

Esbap-perestî, nücûm-perestlik, sanem-perestî, tabiat-perestlik şirkin birer nevidir; dalâlette birer çâh...

Altıncı: وَلَمْ يَكُنْ [3] Bir tevhid-i câmi'dir. Ne zâtında nazîri, ne ef'âlinde şeriki, ne sıfâtında şebîhi لَمْ lafzına nazargâh...

---

1 "Ne doğurdu…" (İhlâs Sûresi, 112/3).

2 "…ne de doğuruldu." (İhlâs Sûresi, 112/3).

3 "(O'na denk, O'nunla mukayese edilebilecek) hiçbir şey yoktur." (İhlâs Sûresi, 112/4).

Bîiştibah: Şüphesiz.
Çâh: Çukur.
Esbap-perestî: Maddî sebepleri yaratıcı kabul etme.
Gâh bâ-gâh: Zaman zaman.
Gümrâh: Yoldan çıkmış.
Hâdis: Sonradan olan.
Kadîm: Başlangıcı olmayan, ezelî.
Kayyûm: Kendi zâtı ile var olup, zeval bulmayan ve bütün varlıkları, varlıkta tutup onları yöneten.
Lâ Kayyûme İllâ Hû: O'ndan başka kayyûm yok.
Melâik: Melekler.
Müddeten: Zamana bağlı olarak, zaman itibarıyla.
Münfasıl: Ayrı, ayrılmış.
Müstetir: Gizli.
Nazargâh: Bakılacak yer.
Nazîr: Denk.
Nücûm-perestlik: Yıldızlara tapma.
Penah: Sığınak, dayanak.
Sanem-perestî: Putlara tapma.
Serâser: Baştan başa, tamamen.
Şebîh: Benzer.
Tabiat-perestlik: Eşyayı, tabiatın yarattığını kabul etme, naturalizm.
Tagayyür: Değişme, başkalaşma.
Tecezzî: Bölünme, parçalara ayrılma.
Tenâsül: Çoğalma, üreme.
Tevellüd: Doğma.
Tevhid-i câmi': Cenâb-ı Hakk'ın birliğine ait bütün tevhid görüşlerini içine alan, kapsamlı, şümullü tevhid anlayışı.
Tevhid-i celâlî: Allah'ın kuvvet, güç ve büyüklüğünde tek ve bir olduğunu ikrar ve ilan etmek.
Tevhid-i kayyûmiyet: Cenâb-ı Hakk'ın kendi zâtı ile var olup, bütün varlıkları da yüce iradesi ve kudretiyle ayakta tutup, idare etmesinde birliğini ikrar ve ilan etmek.
Tevhid-i sermedî: Ezelî Yaratıcı'nın birliği.
Ukûl: Akıllar. (Bazı eski filozofların, varlığı yönettiğine inandıkları ve Allah'ın icraâtında –hâşâ!– bir nev'i ortakları kabul ettikleri on akıl).
Vâcib: Varlığı kendinden ve kesin olan.
Vücûd: Var edilme, var olma.

Şu altı cümle mânen birbirine netice, hem birbirinin burhanı, müselseldir berâhîn, mürettеptir netâic şu sûrede karargâh...

Demek şu Sûre-i İhlâs'ta kendi mikdar-ı kâmetinde müselsel, hem mürettep otuz sûre münderiç; bu bunlara sehergâh...

لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ اِلَّا اللّٰهُ[1]

102

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[3]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bu parça hem Lâhika'ya, hem İ'câz-ı Kur'ân'ın âhirine yazılacak. Birkaç gün sonra ehemmiyetli bir parçayı da göndereceğiz.

Mübârek Ramazan'ın Leyle-i Kadir sırrıyla, seksen üç sene bir ömr-ü mânevî kazandırması sırr-ı hikmetiyle[4] ve Risale-i Nur'un şâkirtlerindeki sırr-ı ihlâsla, tesânüd ve iştirak-i a'mâl-i uhrevî düsturuyla, her bir sâdık şâkirt, o fevkalâde mânevî kazancı elde edeceğine gayet kuvvetli bir delili budur ki:

Bu daire içinde kırk bin, belki yüz bin hâlis, hakikî müminlerin içinde hakikat-i Leyle-i Kadr'i elde edecek bir-iki, on-yirmi değil, belki yüzlerin elde etmesi ihtimali kavîdir.

Sırr-ı ihlâsla ve iştirak-i a'mâl-i uhrevî düsturunun sırrıyla biz ve siz bu hakikate müteveccihen, bu Ramazan-ı Şerif'te her birimiz umumun hesabına ve umum arkadaşları içinde kendini farzedip, “nun-u mütekellim-i maalgayr”ı yani daima

---

1 Allah'tan başka hiç kimse gaybı bilemez.
2 O yüce Zât'ın adıyla.
3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.
4 Bkz.: “Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır!” (Kadir Sûresi, 97/3).

Berâhîn: Deliller.
İ’câz-ı Kur’ân: Kur’ân-ı Kerîm’in mu'cizeliğinden bahseden 25. Söz.
İştirak-i a’mâl-i uhreviye: Âhirete yönelik bütün amellerde yapılan ortaklık.
Mikdar-ı kâmet: Boy ölçüsü.
Münderiç: İçine alınmış, yerleştirilmiş.
Mürettep: Bağlantılı, dizili.
Müselsel: Silsile hâlinde, zincirleme.
Netâic: Neticeler.
Nun-u mütekellim-i maalgayr: Eklendiği fiile “biz” anlamı katan “nun” harfi.
Sehergâh: Seher vakti, sabah vakti, aydınlık yer.

أَجِرْنَا ، اِرْحَمْنَا ، وَاغْفِرْ لَنَا ، وَوَفِّقْنَا ، وَاهْدِنَا ، وَاجْعَلْ لَيْلَةَ الْقَدْرِ فِي هٰذَا الرَّمَضَانِ
خَيْرًا فِي حَقِّنَا مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ [1]

gibi kelimelerde نَا içinde umum kardeşlerini niyet etmektir. Ve bilhassa en zayıf olan bu kardeşinize, ağır vazifesinde, o hususî niyetle yardım etmektir.

103

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Hem sizi, hem bizi, hem Risale-i Nur dairesini ve hususan kahraman Tâhir'i, bu Virdü'l-Âzam-ı Kur'ânî'nin bu tarzda zuhura gelmesiyle tebrik ediyoruz. Evet, bunun tab'ında iki emr-i azîm var:

Birisi: Mu'cizâtlı Kur'ân-ı Hakîm'in ve kerametli Risale-i Nur'un tab'larına matbaada görülmemiş bir çığır açtı.

İkincisi: Tâhir'e ve Hâfız Ali'ye ve arkadaşlarına kazandırdığı fevkalâde bir sevap noktasıdır ki bu sırra delil-i zâhir, emsali matbaada, tab'da görülmemiş bir tarzda, aynen Tâhir'in hattı fotoğrafla alınmış gibi, kim bakıyorsa "Bu Tâhir'in yazısıdır, matbû değildir." der.

Hem kâğıt, hem vakit dar olduğundan bâki umuma selâm.

Kardeşiniz
Said Nursî

104

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bu Ramazan-ı Şerif'te âfâka bakmamak ve dünyayı unutmaya çok muhtaç olduğum hâlde, maattessüf, dünyaya arasıra bakmaya bizi mecbur ediyorlar. İnşallah, bu bakmakta niyetimiz hizmet-i imaniye olduğundan o da bir nevi ibadet sayılır.

---

1 Bizi siyânetinle koru, bize merhamet et, bizi bağışla, bize muvaffakiyet ihsan et ve bizi doğru yoldan ayırma. Ve bu Ramazan-ı Şerif'in Kadir gecesini hakkımızda bin aydan hayırlı kıl.

Emr-i azîm: Büyük, önemli iş.
Matbû: Tab' edilmiş, basılmış.
Mu'cizâtlı Kur'ân-ı Hakîm: Tevâfuklu Kur'ân-ı Kerîm.
Virdü'l-Âzam-ı Kur'ânî: Üstad Hazretleri'nin, Kur'ân-ı Kerîm'den Risale-i Nur'un üstadı ve kaynağı kabul ettiği bazı âyetleri zikir ve dua maksadıyla okumak için derleyerek bir araya getirdiği dua kitabı.

Evet, size iliştikleri gibi bize de ayrı ayrı suretlerde tecavüzlerini ihsas ediyorlar. Fakat Cenâb-ı Hakk'a şükür ki onların tecavüzleri, aksülâmel nev'inde, Risale-i Nur'un fütuhatına yardım ediyor. İstanbul'daki ihtiyar adamın itirazı münasebetiyle kahraman Nazif yazıyor ki; o itiraz, Risale-i Nur'un İstanbul'da fütuhat yapmaya ve parlamaya vesile oldu. Ve bize karşı başka cihetlerde küçücük tecavüzler de öyle netice veriyor. Fakat şimdi, bîçâre bazı hocaları ve sofuları Risale-i Nur'a karşı bir çekinmek, bir soğukluk vermek için hiç hatıra gelmeyen bir vesileyi bulmuşlar, şöyle ki:

Diyorlar: "Said yanında başka kitapları bulundurmuyor, demek onları beğenmiyor. Ve İmam Gazâlî'yi de *(radîyallâhu anh)* tam beğenmiyor ki eserlerini yanına getirmiyor."

İşte bu acîb, manasız sözlerle bir bulantı veriyorlar. Bu nevi hileleri yapan, perde altında ehl-i zındıkadır. Fakat, safdil hocaları ve bazı sofuları vâsıta yapıyorlar.

Buna karşı deriz ki: Hâşâ, yüz defa hâşâ! Risale-i Nur ve şâkirtlerinin bir üstadı olan Hüccetü'l-İslâm İmam Gazalî ve beni Hazreti Ali ile bağlayan yegâne üstadımı beğenmemek değil, belki bütün kuvvetleriyle onların takip ettiği mesleği ehl-i dalâletin hücumundan kurtarmak ve muhafaza etmektir.

Fakat, onların zamanında bu dehşetli zındıka hücumu, erkân-ı imaniyeyi sarsmıyordu. O muhakkik ve allâme ve müçtehit zâtların asırlarına göre münâzara-yı ilmiyede ve diniyede istîmal ettikleri silâhlar hem geç elde edilir, hem bu zaman düşmanlarına birden galebe edemediğinden, Risale-i Nur, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'dan hem çabuk, hem keskin, hem tam düşmanların başını dağıtacak silâhları bulduğu için o mübârek ve kudsî zâtların tezgâhlarına müracaat etmiyor. Çünkü umum onların mercileri ve menbâları ve üstadları olan Kur'ân, Risale-i Nur'a tam mükemmel bir üstad olmuştur. Ve hem vakit dar, hem bizler az olduğumuz için vakit bulamıyoruz ki o nurânî eserlerden de istifade etsek.

Aksülâmel: Ters tepki, reaksiyon.
Allâme: Büyük âlim, üstad.
Erkân-ı imaniye: İman esasları, rükünleri.
Hüccetü'l-İslâm: "İslâm'ın Delili" anlamında İmam Gazâlî'ye verilen bir unvan.
İhsas etmek: Hissettirmek, duyurmak.
Muhakkik: Sürekli hakikatin peşinde, kılı kırk yararcasına araştıran kimse.
Müçtehit: Dinin temel kaynaklarından hüküm çıkarma bilgi ve kabiliyetine sahip olan kimse.
Münâzara-yı ilmiye ve diniye: İlmî ve dinî konularda yapılan karşılıklı konuşma, tartışma.
Safdil: Temiz kalbli, kötülük düşünmeyen.

Hem Risale-i Nur şâkirtlerinin yüz mislinden ziyade zâtlar, o kitaplarla meşguldürler ve o vazifeyi yapıyorlar. Biz de o vazifeyi onlara bırakmışız. Yoksa –hâşâ ve kellâ!– o kudsî üstadlarımızın mübârek eserlerini ruh u canımız kadar severiz. Fakat her birimizin birer kafası, birer eli, birer dili var; karşımızda da binler mütecaviz var. Vaktimiz dar. En son silâh, mitralyoz gibi Risale-i Nur burhanlarını gördüğümüzden, mecburiyetle ona sarılıp iktifa ediyoruz.

Latîf Bir Tevâfuk: Bu mektubu, başta بِعَدَدِ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ شَهْرِ رَمَضَانَ[1] deyip, müteaddit işler meydana geldi, daha yazamadık. Tâ mübârek Âtıf'ın mübârek mektubu geldi. Başında بِعَدَدِ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ شَهْرِ رَمَضَانَ kelimeleri, mektubumuzun başına tevâfuk etmek için bizi beklettirdi. O kerametkâr kalemiyle bu memlekete evvelce gönderdiği parlak yazıları Risale-i Nur'u, bu havalide imdadımıza göndermek niyeti, pek büyük bir hizmet-i nuriye olarak, bir fedakârlıktır; fakat kendine de çok lâzımdır.

Şimdiden buradaki Risale-i Nur şâkirtleri nâmına ona binler teşekkür ve o hizmette onu tebrik ediyoruz. Ve onun kerametli kalemi, cazibedar esrar-ı tevâfukiyeden yüzünü çevirip doğrudan doğruya Risale-i Nur'un neşrine sarılması, bizi çok minnettar ve mesrur eyledi. Cenâb-ı Hak, onun gibi hâlis, muhlis talebeleri çoğaltsın, âmin!

Mektuplarınızda arasıra Sıddık Süleyman'ın, eski zamanda hararetli sadâkati ve alâkadarlığı ve kuvvetli şâkirtliğiyle bahsi geçiyor. O zât, ben ölünceye kadar onun sadâkati ve selâmet-i kalbini ve bana ve Risale-i Nur'a hâlisâne hizmetini unutamıyorum.

~ 105 ~

Aziz, Sıddık, Hâlis, Muhlis Kardeşlerim ve Hizmet-i Kur'âniyede Ciddî, Hakikî Arkadaşlarım!

Bu yakında hem Isparta'da, hem bu havalide Risale-i Nur'un İhlâs Lem'aları intişara başladığı münasebetiyle ve bir-iki küçük hâdise cihetiyle şiddetli bir ihtar kalbe geldi. Riyâya dair üç nokta yazılacak:

[1] Ramazan ayının dakikalarının âşireleri adedince.

Esrar-ı tevâfukiye: Tevâfuka dair sırlar.

Hâşâ ve kellâ!: Asla!.. Hayır, olamaz!..

Mitralyoz: Makineli tüfek.

Birincisi: *Farz ve vâciplerde ve şeâir-i İslâmiyede ve sünnet-i seniyyenin ittibâında ve haramların terkinde riyâ giremez; izharı, riyâ olamaz. Meğer, gayet zaaf-ı imanla beraber, fıtraten riyâkâr ola. Belki, şeâir-i İslâmiyeye temas eden ibadetlerin izharları, ihfâsından çok derece daha sevaplı olduğunu, Hüccetü'l-İslâm İmam Gazâlî (radiyallâhu anh) gibi zâtlar beyan ediyorlar.*[1] *Sâir nevâfilin ihfâsı çok sevaplı olduğu hâlde, şeâire temas eden, hususan böyle bid'alar zamanında ittibâ-ı sünnetin şerâfetini gösteren ve böyle büyük kebâir içinde, haramların terkinde takvayı izhar etmek, değil riyâ belki ihfâsından pek çok derece daha sevaplı ve hâlistir.*

İkinci Nokta: Riyâya insanları sevkeden esbabın:

Birincisi: Zaaf-ı imandır. Allah'ı düşünmeyen, esbaba perestiş eder; halklara hodfürûşlukla riyâkârâne vaziyet alır.

Risale-i Nur şâkirtleri, Risale-i Nur'dan aldıkları kuvvetli iman-ı tahkikî dersiyle esbaba ve nâsa ubûdiyet noktasında bir kıymet, bir ehemmiyet vermiyor ki ubûdiyetlerinde onlara gösterişle riyâ etsinler.

İkinci Sebep: Hırs ve tamah, zaaf-ı fakr noktasında teveccüh-ü nâsı celbine medar riyâkârâne vaziyet almaya sevkediyor.

Risale-i Nur'un şâkirtleri, iktisat ve kanaat ve tevekkül ve kısmetine rıza gibi Risale-i Nur'un dersinden aldıkları izzet-i imaniye, inşallah onları riyâdan ve dünya menfaatleri için hodfürûşluktan men eder.

Üçüncü Sebep: Hırs-ı şöhret, hubb-u cah, makam sahibi olmak, emsaline tefevvuk etmek gibi hisler ve insanlara iyi görünmek, tasannûkârâne (haddinden fazla kendine ehemmiyet verdirmek) ve tekellüfkârâne (lâyık olmadığı yüksek makamlarda görünmek) tarzını takınmak ile riyâ eder.

---

[1] Bkz.: Gazâlî, *İhyâu ulûmi'd-dîn* 2/319.

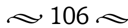
Bid'a: Dinde bir aslı olmayıp sonradan ortaya çıkan şey.
Hodfürûşluk: Kendini öne çıkarma, beğendirme.
Hubb-u cah: Makam arzusu, düşkünlüğü.
İhfâ: Saklama, gizleme.
İman-ı tahkikî: Delile dayanarak ulaşılan, sağlam, sarsılmaz iman.
İttibâ-ı sünnet: Hz. Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) üstün söz, hal, davranış ve buyruklarına uygun bir hayat yaşama.
İzhar: Açığa çıkarma, gösterme.
Nâs: İnsanlar.
Nevâfil: Nafileler. Farz, vacip gibi mecburi olmayan fakat yapılması güzel ve sevap olan şeyler.
Perestiş etmek: Aşırı düşkün olmak, taparcasına sevmek.
Şeâir-i İslâmiye: İslâm'ı temsil eden semboller. İslâm'a has özellikler.
Şerâfet: Şereflilik, şeref.
Tamah: Açgözlülük, doymazlık.
Tefevvuk etmek: Üstünlük kurmak, üstün olmak.
Zaaf-ı fakr: Fakirlik, muhtaçlık zaafı.

Risale-i Nur şâkirtleri, "ene"yi "nahnü"ye tebdil ettikleri, yani enâniyeti bırakıp Risale-i Nur dairesinin şahs-ı mânevîsinin hesabına çalışması, "ben" yerine "biz" demeleri.. ve ehl-i tarîkatın fenâ fi'ş-şeyh, fenâ fi'r-resûl ve nefs-i emmâreyi öldürmek gibi riyâdan kurtaran vâsıtaların bu zamanda birisi de "fenâ fi'l-ihvan", yani şahsiyetini kardeşlerinin şahs-ı mânevîsi içinde eritip öyle davrandığı için, inşallah ehl-i hakikatin riyâdan kurtulmaları gibi bu sırla onlar da kurtulurlar.

Üçüncü Nokta: *Vazife-i diniye itibarıyla nâsa hüsn-ü kabul ettirmek, o makamın iktiza ettiği yüksek tavırlar ve vaziyetler, hodfürûşluk ve riyâ sayılmaz ve sayılmamalı. Meğer o adam, o vazifeyi, kendi enâniyetine tâbi edip istîmal ede.*

Evet, bir imam, imamet vazifesinde tesbihatları izhar eder, ismâ eder; hiçbir cihette riyâ olamaz. Fakat vazife haricinde o tesbihatları âşikâre halklara işittirmeye riyâ girebildiği için gizlisi daha sevaplıdır.

Risale-i Nur'un hakikî şâkirtleri, neşriyat-ı diniyelerinde ve ittibâ-ı sünnetteki ibadetlerinde ve içtinab-ı kebâirdeki takvalarında, Kur'ân hesabına vazifedar sayılırlar. İnşallah riyâ olmaz. Meğer ki Risale-i Nur'a, başka bir maksad-ı dünyeviye için girmiş ola. Daha yazılacaktı, fakat bir tevakkuf hâli kesti.



106

Küçük Hüsrev Feyzi'nin Bir İstihracıdır

Otuz üçüncü âyetten Hâfız Ali'nin istihracının[1] bir zeyli ve lâhikasıdır

Sûre-i Zümer'de[2] أَفَمَنْ شَرَحَ اللّٰهُ صَدْرَهُ لِلْاِسْلَامِ فَهُوَ عَلٰى نُورٍ مِنْ رَبِّهِ âyet-i azîmenin mana-yı sarihinden başka, bir mana-yı işârî tabakasının külliyetinde dâhil bir ferdi Risale-i Nur ve tercümanı olduğuna kuvvetli bir delil

---

1 Risale-i Nur'a işaret eden 33. âyetin istihracına dair fıkra için bkz.: Kastamonu Lâhikası, 32. Mektup, s.56.

2 "Allah'ın, göğsünü İslâm'a açması sebebiyle, Rabbi tarafından nura kavuşan kimse…" (Zümer Sûresi, 39/22).

Fenâ fi'r-resûl: Tas.: Bütün varlığı ile Hz. Peygamber Efendimiz'e bağlı kalarak hep onu düşünmek.

Fenâ fi'ş-şeyh: Tas.: Bütün varlığı ile şeyhe bağlı kalarak hep onu düşünmek.

İçtinab-ı kebâir: Büyük günahlardan sakınma, uzak durma.

İsmâ etmek: İşittirmek, sesini duyurmak.

İstihraç: Âyet veya hadislerin harflerinin rakam değerlerinden birtakım bilgi, işaret çıkarma.

Külliyet: Küllîlik, umumîlik, genellik.

Mana-yı işârî: İşaret ve ima yoluyla anlatılan mana.

Mana-yı sarih: Açık mana.

Nahnü: Arapça'da "biz" anlamında birinci çokluk şahıs zamiri.

Tevakkuf: Duraklama, duraksama.

buldum. Çünkü أَفَمَنْ شَرَحَ اللّٰهُ صَدْرَهُ لِلْاِسْلَامِ فَهُوَ cümlesi, hesab-ı cifrî ve ebcedî ve riyâzî ile bin üç yüz yirmi dokuz veya sekiz eder. Demek مَنْ külliyetinde ve فَهُوَ işaretinde dâhil ve medar-ı nazar bir fert, inşirah-ı sadr(Hâşiye) nuruyla başka bir hâlete girip, eski sıkıntıdan kurtulup nurânî bir mesleğe giren bir şahsı, eski ve yeni Harb-i Umumî'nin gelmeye hazırlanmaları olan o dehşetli tarihe ve o ferdin vaziyetine remzen bakar.

فَهُوَ عَلٰى نُورٍ مِنْ رَبِّهٖ 'deki نُورٍ مِنْ رَبِّهٖ kelimesi, Risale-i Nur ismine ve manasına hem cifri, hem sureti, hem manası tevâfuk ettiği gibi; أَفَمَنْ شَرَحَ اللّٰهُ صَدْرَهُ لِلْاِسْلَامِ فَهُوَ cümlesinin de makam-ı cifrîsi gösterdiği tarihte Risale-i Nur'un tercümanı olan Üstadımın –tahkikatımla– aynen vaziyetine tevâfuk ediyor.

Çünkü o zamanda Harb-i Umumî'nin mebdelerinde Üstadım, eski âdetini ve sâir ulûm-u felsefeyi ve ulûm-u âliyeyi bırakıp tam bir inşirah-ı sadırla Risale-i Nur'un fâtihası ve birinci mertebesi olan İşârâtü'l-İ'câz tefsirine başlayıp, bütün himmetini, efkârını Kur'ân'a sarfetmeye başladığına tevâfuku kavî bir emâredir ki; bu asırda o küllî mana-yı işârîde medar-ı nazar bir fert, Risale-i Nur'un tercümanı ve şâkirtlerinin şahs-ı mânevîsini temsil eden mümessilidir.

Evet, madem Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan, her asırda her ferde hitap eder bir ilm-i muhit ve bir irade-i şâmileyle her şeye bakabilir.

Ve madem ulemâ-yı İslâm'ın ittifakıyla, âyetlerin mana-yı sarihinden başka işârî ve remzî ve zımnî müteaddit tabakalarda manaları vardır.

Ve madem يَٓا أَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا[1] gibi hitaplarda her asır gibi bu asırdaki ehl-i iman, Asr-ı Saadet'teki müminler gibi dâhildir.

Hâşiye: Bu şerh-i sadra münasebettar bir tevâfuktur ki Üstadımdan anladım. Yirmi beş senedir daima ve en mühim bir duası اَللّٰهُمَّ اشْرَحْ صَدْرِي لِلْاِيمَانِ وَالْاِسْلَامِ[*1] münâcâtı olmuş.

[*1] "Allah'ım, göğsümü imana ve İslâm'a aç!"

[1] "Ey iman edenler!" (Bakara Sûresi, 2/104, 153, 172, 178, 183, 208, 254, 264, 267, 278, 282; Âl-i İmran Sûresi, 3/100, 102, 118, 130, 149, 156, 200; Nisâ Sûresi, 4/19, 29, 43, 59, 71, 94, 135, 136, 144; …).

Hesab-ı cifrî ve ebcedî ve riyâzî: Rakam ve harflerden geleceğe dair birtakım işaretler tesbit etmeye çalışan bir hesaplama yöntemi.
İlm-i muhit: Kuşatıcı, sınırsız ilim.
İnşirah-ı sadr: Sadrın (sinenin) imana ve İslâm'a açılması.
İrade-i şâmile: Kapsamlı, şümûllü irade.
Mebde: Başlangıç.
Medar-ı nazar: Bakılma, görülme sebebi.
Münâcât: Yakarış. Sessizce, içten içe dua etme.
Ulûm-u âliye: Tefsir, Kıraat, Hadis, Kelâm, Fıkıh, Tasavvuf… gibi dinî ilimler.
Ulûm-u felsefe: Felsefe ilimleri.
Zımnî: Dolaylı, üstü kapalı.

Ve madem İslâmiyet noktasında bu asır, gayet ehemmiyetli ve dehşetlidir. Kur'ân ve Hadis, ihbar-ı gaybiyle ehl-i imanı onun fitnesinden sakınmak için şiddetle haber vermiş.

Ve madem hesab-ı cifrî ve ebcedî ve riyâzî eskiden beri sağlam bir düsturdur ve kuvvetli bir emâre olabilir.

Ve madem Risale-i Nur ve tercümanı ve şâkirtleri iman ve Kur'ân hizmetinde parlak ve tesirli vazifeleri gayet ehemmiyet kesbetmiştir.

Ve madem bu büyük âyet, hesab-ı cifirle bu asra ve iki Harb-i Umumî'ye bakar. Eski harbin patlamasına ve Risale-i Nur'un zuhuruna tevâfuk ettiği gibi mânen de gösterir.

Elbette, mezkûr hakikatlere ve kuvvetli karînelere binâen bilâ-tereddüt hükmederiz ki; *Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsi ve tercümanı, bu âyet-i azîmenin mana-yı işârî tabakasının külliyetinde dâhil ve medar-ı nazar bir ferdidir. Ve bu âyet ona işaret eder. Ve mana-yı remziyle ondan da haber verir. Ve ihbar-ı gayb nev'inden bir lem'a-yı i'câziyeyi gösterir, denilebilir ve deriz.*

Tahlil: Bir ش , iki ر yedi yüz; ف م ن ل iki yüz; ص د هـ ا yüz; س م yüz; ism-i Celâl altmış yedi; iki ل altmış; فَهُوَ doksan bir; لِلْإِسْلَامِ 'de iki veya üç ا iki veya üç; ح sekiz; "نُورٍ مِنْ رَبِّهِ" , "رِسَالَةِ النُّورِ" her ikisinde نُورٍ var. رِسَالَه 'de ر, رَبِّهِ 'deki ر 'ya mukabildir. Eğer نُورٍ 'deki tenvin sayılsa اَلنُّورِ 'de dahi şeddeli ن sayılır, yine ittihat ederler. نُورٍ 'den başka مِنْ رَبِّهِ doksan yedi ederek, رِسَالَةِ النُّورِ 'da kalan هـ ل س, iki ا dahi doksan yedi ederek tam tevâfuk eder. Türkçe telaffuzda "Risale-i Nur" hemzeyle okunması zarar vermez.

Sûre-i Mâide'nin on beşinci ve on altıncı âyeti

قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللّٰهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ۝ يَهْدِي بِهِ اللّٰهُ[1]

Sûre-i Nisâ'nın âhirinde

---

1 "Evet, hiç şüphesiz size Allah'tan bir Nur ve kendisi apaçık olduğu gibi, her gerçeği de açıklayan bir Kitap (Kur'ân) gelmiş bulunuyor. Allah, o Nur ve Kitap vâsıtasıyla, (rızasını talep eden ve rızası istikâmetinde davrananları huzur, kurtuluş ve emniyet yollarına) iletir." (Mâide Sûresi, 5/15-16).

İhbar-ı gaybî: Gayba ait, bilinmeyen bir şeyi haber vermek. **Karîne:** İşaret, emare, ipucu. **Lem'a-yı i'câziye:** Mu'cize parıltısı.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا[1]

âyeti gibi Risale-i Nur'a –mana ve cifir cihetiyle– mana-yı işârî efradından olduğuna kuvvetli bir karîne buldum.

İkinci âyet olan Sûre-i Nisâ âyeti, Birinci Şuâ olan İşârât-ı Kur'âniye'de Üstadım işaretini beyan etmiş.[2] Birinci âyet olan Sûre-i Mâide'nin on beşinci âyeti, hem bunun işaretini teyid ediyor, hem de أَفَمَنْ شَرَحَ اللّٰهُ âyetinin işaretini tasdik ediyor.

Evet, bu asırda mana-yı işârî tabakasından tam bu âyetin kudsî mefhumuna bir fert Risale-i Nur olduğuna kim insafla baksa tasdik edecek.

Madem Risale-i Nur, bir ferdi olduğuna mânevî münasebet kavîdir.

Madem bu âyetin makam-ı cifrîsi, bin üç yüz altmış altıdır; eğer meddeler ve okunmayan hemzeler sayılmazsa altmış ikidir.

Ve madem Risale-i Nur, Kur'ân-ı Mübîn'in nurunu ve hidayetini neşreden bir kitab-ı mübîndir.

Ve madem zâhiren ondan daha ileri o vazifeyi ağır şerâit altında yapanları görmüyoruz.

Ve madem âyetler, sâir kelamlar gibi cüz'î bir manaya münhasır olamaz.

Ve madem delâlet-i zımnî ve işârî ile kâideten mefhum-u kelâmda dâhil oluyor.

Ve madem Necmeddin Kübrâ* ve Muhyiddin İbn-i Arabî* *(radiyallâhu anhumâ)* gibi pek çok ehl-i velâyet, mana-yı zâhirîden başka bâtınî ve işârî manalarla ekser âyâtı tefsir etmişler. Hatta tefsirlerinde "Musa *(aleyhisselâm)* ve Firavun'dan murad, kalb ve nefistir." dedikleri hâlde ümmet onlara ilişmemiş. Büyük ulemâdan çokları, onları tasdik etmişler.

Elbette, âyetin delâlet-i zımniyeyle Risale-i Nur'a kuvvetli karînelerle işareti kat'îdir; şüphe edilmemek gerektir.

---

1 "Ey insanlar! Hiç şüphesiz Rabbinizden size kesin bir delil geldi ve size her şeyi olduğu gibi apaydınlık gösteren ve yolunuzu aydınlatan parlak bir nur indirdik." (Nisâ Sûresi, 4/174).

2 Bkz.: Şuâlar, Birinci Şuâ, 15. Âyet.

Bâtınî: İçte olan, görünmeyen, mânevî.
Delâlet-i zımnî ve işârî: İmalı, dolaylı yoldan işaret etme, gösterme.
Kâideten: Kaideye, kurala göre.
Kavî: Güçlü.
Kitab-ı mübîn: Apaçık, parlak kitap.
Makam-ı cifrî: Cifir hesabına göre değeri.
Mefhum-u kelâm: Kelâmdan kastedilen, anlaşılan mana.
Münhasır: Sınırlı, kayıtlı.

Tahlil: قَدْ جَاءَكُمْ yüz altmış dokuz; مِنَ اللّٰهِ yüz elli yedi; نُورٌ tenvin ile beraber üç yüz altı; وَكِتَابٌ مُبِينٌ tenvinlerle beraber altı yüz otuz bir; يَهْدِي بِهِ اللّٰهُ yüz üç. Yekûnu bin üç yüz altmış altı. Eğer meddeler ve okunmayan hemzeler sayılmazlarsa bu seneki Muharrem tarihine, yani bin üç yüz altmış ikiye tamam tevâfuk eder. Eğer مُبِينٌ 'deki tenvinde vakfedilse, bin üç yüz on altıdır ki hem Risale-i Nur'un mukaddemâtına, hem tenvin ile tekemmülüne ve Birinci Şuâ'da beyan edildiği gibi çok âyâtın ehemmiyetle gösterdikleri aynı meşhur tarihe tevâfuk eder.

~ 107 ~

Ehemmiyetli bir hocanın Üstad hakkında ziyade hüsn-ü zannını tâdil etmek münasebetiyle yazılmış. Belki size de faydası olur diye gönderildi.

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ شَهْرِ رَمَضَانَ[3]

*Aziz, Sâdık, Muhterem Kardeşimiz Hoca Haşmet!**

Senin müceddit hakkındaki mektubunu hayretle okuduk ve Üstadımıza da söyledik. Üstadımız diyor ki:

"Evet, bu zaman hem iman ve din için, hem hayat-ı içtimaî ve şeriat için, hem hukuk-u âmme ve siyaset-i İslâmiye için gayet ehemmiyetli birer müceddit ister. [4] Fakat en ehemmiyetlisi, hakâik-i imaniyeyi muhafaza noktasında tecdit vazifesi, en mukaddes ve en büyüğüdür. Şeriat ve hayat-ı içtimaiye ve siyasiye daireleri ona nisbeten ikinci, üçüncü, dördüncü derecede kalıyor. Rivâyât-ı hadisiyede tecdid-i din hakkında ziyade ehemmiyet ise imanî

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.
2 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
3 Ramazan ayının dakikalarının âşireleri adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.
4 Bkz.: "Allah (c.c.) bu ümmet için, her yüz senenin başında, dini tecdit edecek kimseler gönderecektir." (Ebû Dâvûd, *Melâhim* 1; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat* 6/324; Hâkim, *Müstedrek* 4/567, 568).

Âyât: Âyetler.
Hukuk-u âmme: Kamu hukuku.
Mukaddemât: İlk aşamalar, ilk çalışmalar.
Müceddit: Her yüzyılda bir gelen, devrin ihtiyacına göre İslâm'ı anlatan, peygamberlik mesleğinin mânevî vârisi olan zât.
Rivâyât-ı hadisiye: Hadis rivâyetleri.
Tecdit: İslâm'ın terkedilen veya ihmale maruz kalan bütün değerlerini devrin anlayışına uygun bir metotla yeniden inşa ve ikâme etme.
Tekemmül: Gelişme, mükemmelleşme, olgunlaşma.
Vakfetmek: (Kur'ân okurken) Durmak.

hakâikteki tecdit itibarıyladır. Fakat efkâr-ı âmmede, hayat-perest insanların nazarında zâhiren geniş ve hâkimiyet noktasında cazibedar olan hayat-ı içtimaiye-i İslâmiye ve siyaset-i diniye cihetleri daha ziyade ehemmiyetli göründüğü için o adese ile o nokta-yı nazardan bakıyorlar, mana veriyorlar.

Hem bu üç vezâifi birden bir şahısta, yahut cemaatte bu zamanda bulunması ve mükemmel olması ve birbirini cerhetmemesi pek uzak, âdeta kabil görülmüyor. Âhirzaman'da Âl-i Beyt-i Nebevî'nin *(aleyhissalâtü vesselâm)* cemaat-i nurâniyesini temsil eden Hazreti Mehdî'de[1] ve cemaatindeki şahs-ı mânevîde ancak içtima edebilir. Bu asırda, Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükrolsun ki Risale-i Nur'un hakikatine ve şâkirtlerinin şahs-ı mânevîsine, hakâik-i imaniye muhafazasında tecdit vazifesini yaptırmış. Yirmi seneden beri o vazife-i kudsiyede tesirli ve fatihâne neşriyle gayet dehşetli ve kuvvetli zındıka ve dalâlet hücumuna karşı tam mukabele edip, yüz binler ehl-i imanın imanlarını kurtardığını kırk binler adam şehâdet eder.

Amma benim gibi âciz ve zayıf bir bîçârenin, böyle binler derece haddimden fazla bir yükü yüklemek tarzında şahsı, medar-ı nazar etmemeli." diyor. Ve size selâm ediyor. Biz de zâtınıza ve oradaki Risale-i Nur'la alâkadar olanlara selâm ediyoruz.

Risale-i Nur şâkirtlerinden
Emin, Feyzi, Kâmil

~ 108 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ

Kardeşlerim!

Kur'ân'ın birtek âyetinin birtek işareti, ihbar-ı gayb nev'inden bir lem'a-yı i'câziyeyi tevâfuk suretiyle gösterdiğini mânevî bir ihtarla gördüm.

أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا[2] bu âyet-i kerîmenin makam-ı cifrîsi –şedde ve tenvin sayılmazsa– bin üç yüz elli bir; مَيْتًا 'in aslı مَيِّتًا olmasından

---

1 Mehdî'nin, Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) soyundan geleceğine dair bkz.: Ebû Dâvûd, *Mehdî* 4; İbn-i Mâce, *Fiten* 34; Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 1/99.

2 "Hiç sizden biriniz ölmüş kardeşinin cesedini dişlemekten hoşlanır mı?" (Hucurât Sûresi, 49/12).

Âl-i Beyt-i Nebevî: Hz. Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) kızı Hz. Fâtıma ve damadı Hz. Ali vasıtasıyla devam eden mübârek soyu (r.anhum).

Cerhetmek: Çürütmek, yaralamak.

Efkâr-ı âmme: Kamuoyu. Toplumun genel kanaati.

Hayat-ı içtimaiye-i İslâmiye: İslâmî sosyal hayat.

Hazreti Mehdî: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s) soyundan, kıyametten önce gelmesi beklenen, insanları dine yönlendirecek kişi.

bin üç yüz altmış bir ederek; bu tarihte umûr-u azîmeden bir dehşetli gıybeti, bu âyetin mana-yı işârî külliyetinde dâhil ediyor. Umûr-u azîmeden böyle bir acîb gıybet, aynı tarihte aynı senede vukua geldi. Şöyle ki:

On sekiz sene müddetinde sünnet-i seniyyeyi muhafaza için başına şapka koymadığından on sekiz senedir haps-i münferit hükmünde ihtilâttan men ve yalnız bir odada hayatını geçirmeye mecbur edilen ve hususî ibadetgâhında ezan-ı Muhammedî okuyup [1] اَللّٰهُ أَكْبَرُ dediğinden ve [2] لَٓا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ hakikatini güneş gibi gösterdiğinden yüz arkadaşıyla taht-ı tevkife alınan ve mahkûm edilen bir adamı, yüzer emâre ve karînelere istinâden inâyet-i ilâhiyeden geldiğine kat'î bir kanaatle işârât-ı Kur'âniyeden bir müjdeyi hem kendine, hem musibetzede arkadaşlarına bir tesellî niyetiyle beyan ettiği için onu gıybet ve galiz tâbirâtla teşhir etmek.. ve onun dersleriyle imanlarını kurtaran mâsum şâkirtlerini ondan tenfir edip şüpheler vermek.. güya ortalıkta medar-ı inkâr hiçbir şey yok ve hiçbir münkerâtı ve cinâyeti görmüyor gibi, yalnız o bîçârenin mevhum bir hatasını, sekiz senede seksen müdakkiklerin nazarında saklanan ve sathî ve inâdî nazarına göre bir içtihadî yanlışını görüyor zannıyla galiz tâbirler ile zemmetmek; elbette bu asırda, bu memlekette Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın kasten işaretine medar olabilir azîm bir hâdisedir. Bence, Kur'ân'ın nasıl ki her sûre ve bazen bir âyet ve bazen bir kelime bir mu'cize olur; öyle de bu âyetin tek bir işareti, ihbar-ı gayb nev'inden bir lem'a-yı i'câziyedir. Bu âyetin bu işareti, bu asırda Risale-i Nur şâkirtlerinin hakkındaki gıybete baktığına üç emâre var.

Birincisi: Birinci Şuâ olan İşârât-ı Kur'âniye Risalesi'nde, Risale-i Nur'a ve tercümanına da işaret eden beşinci âyet olan

أَوَمَنْ كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ [3]

---

1 Yegâne büyük, Allah'tır.
2 "Allah'tan başka ilâh yoktur." (Sâffât Sûresi, 37/35; Muhammed Sûresi, 47/19).
3 "(Mânen) ölü iken (imanla) kendisini dirilttiğimiz ve kendisi için onunla insanlar arasında yolunu hiç şaşırmadan rahatça hareket ettiği bir ışık var ettiğimiz kimse ..." (En'âm Sûresi, 6/122).

Galiz: Ağır, kaba.
Haps-i münferit: Tek kişilik hücre hapsi.
İhtilât: Karışma, beraber yaşama.
İşârât-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'deki birtakım işaretler, imalar.
Mevhum: Vehim ve zanna dayanan.
Münkerât: Suçlar, kabahatler.
Taht-ı tevkife almak: Tutuklamak. Mahkeme süresince tutuklu tutmak.
Tenfir: Nefret ettirme, soğukluk verip uzaklaştırma.
Umûr-u azîme: Çok dehşetli, büyük işler.

gayet kuvvetli karînelerle مَيْتًا kelime-i kudsiyesi, cifir ve ebced hesabıyla ve üç cihet manasıyla Said Nursî'ye tevâfuk etmesidir.

İkinci Emâre: أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ ... الخ âyetin makam-ı cifrîsi ve riyâzîsi bin üç yüz altmış bir etmesidir ki aynı tarihte o acîb hâdise oldu.

Üçüncü Emâre: ....

İhtiyârım haricinde, beş vecihle zemmi zemmeden ve mu'cizâne, gıybetten altı cihetle zecreden أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا âyeti karşımda kendini gösterip temessül eyledi. Mânen "Bana bak!" dedi. Ben de baktım, birden tesbihat içinde gördüm ki; bin üç yüz elli birden tâ bin üç yüz altmış bir tarihini gösterdi. Hâlimize baktım; perde altında elli birden tâ altmış bire kadar Risale-i Nur medet beklediği İstanbul âfâkında, perde altında bir nevi taarruz bulunmuş ve altmış birde birden patlamasıdır.

Tahlil: خ ت bin; ى ى م م yüz; ك ك ل ل yüz; üçüncü ن ى م yüz; ح ح ح ب د otuz; dördüncü ي on; beş ا bir هـ ile beraber on; âhirdeki "tenvin" vakfen "elif" olduğu için yekûnu bin üç yüz elli bir. مَيْتًا aslı "yâ-yı müşeddede" olduğundan bin üç yüz altmış bir eder.(Hâşiye)

∼ 109 ∼

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ حُرُوفِ رَسَائِلِ النُّورِ الْمَقْرُوءَةِ وَالْمَكْتُوبَةِ[3]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Size üç noktayı beyan etmeye kalbde bir ihtiyaç oldu:

Hâşiye: Bu âyet, bizi şiddetle gıybetten men ettiğinden bizi gıybet edenleri unutmalıyız, medar-ı gıybet etmemeliyiz. İnşallah daha tekerrür etmeyecek…

1 O yüce Zât'ın adıyla.

2 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

3 Risale-i Nurlar'ın yazılan ve okunan harfleri adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Yâ-yı müşeddede: Şeddeli "yâ" harfi.
Zecretmek: Menetmek, engellemek, caydırmak.
Zemmi zemmetmek: İnsanları (bazı hatalarından ötürü) ayıplamayı, kınamayı ayıplamak.

Birincisi: *"Bir hâdisede hem insan eli, hem kader müdahalesi olduğundan, insan, zâhirî sebebe bakıp, bazen haksız hükmedip zulmeder. Kader, o musibetin gizli sebebine baktığı için adalet eder."* diye Risale-i Nur'da bir kaide-i esasiyedir.

Hem, şimdiye kadar Risale-i Nur'un başına gelen hâdiselerde bir dest-i inâyet, bir vech-i rahmet bulunduğu tecrübelerle sabittir.

Bu iki cihette kalbden bir suâl çıktı. "Acaba Nur hakkındaki bu yeni İstanbul hâdisesinde vech-i adalet ve rahmet nedir?"

Hatıra böyle bir cevap geldi ki:

Risale-i Nur'a, ehl-i ilim ve ehl-i dikkati ciddiyetle bakmaya ve tedkik etmeye sevketti. Elbette Risale-i Nur'u tedkik eden bir âlim, insafı varsa taraftar olur. Ve Risale-i Nur, ulemâ dairesinde ve İstanbul âfâkında tezahür edecek. İşte vech-i rahmet ve inâyet.

Amma, kader-i ilâhînin vech-i adaleti şudur ki:

Risale-i Nur'un hakikatiyle ve şâkirtlerinin şahs-ı mânevîsiyle tezahür eden fevkalâde imanî hizmetlerin ehemmiyetli bir kısmını bîçâre tercümanına vermek.. ve ehl-i dünya ve ehl-i siyaset ve avâmın nazarında birinci derece ve hakikat nazarında imana nisbeten ancak onuncu derecede bulunan siyaset-i İslâmiye ve hayat-ı içtimaiye-i ümmete dair hizmeti, kâinatta en büyük mesele ve vazife ve hizmet olan hakâik-i imaniyenin çalışmasına râcih gördüklerinden o tercümana karşı arkadaşlarının pek ziyade hüsn-ü zanları ehl-i siyasete inkılâpçı bir siyaset-i İslâmiye fikrini vermek cihetinde, Risale-i Nur'a karşı hayat-ı içtimaiye noktasında cephe almak ve fütuhatına mâni olmak pek kuvvetli ihtimali vardı. Bunda hem hata, hem zarar büyüktür.

Kader-i ilâhî, bu yanlışı tashih etmek ve o ihtimali izale etmek ve öyle ümit besleyenlerin ümitlerini tâdil etmek için, en ziyade öyle cihetlerde yardım ve iltihaka koşacak olan ulemâdan ve sâdâttan ve meşâyihten ve ahbabdan ve hemşehriden birisini muârız çıkardı, o ifratı tâdil edip adalet etti. *"Size, kâinatın en büyük meselesi olan iman hizmeti yeter."* diye bizi merhametkârâne o hâdiseye mahkûm eyledi. Sonra lillâhilhamd o muârızı susturdu, o ateşi söndürdü. Fakat münafıklar, söndürmemek için çalışıyorlar.

Dest-i inâyet: Yardım eli.
Hayat-ı içtimaiye-i ümmet: İslâm ümmetinin sosyal hayatı.
Meşâyih: Şeyhler.
Muârız: Karşı gelen, muhalif.
Râcih: Tercih edilen, üstün.
Sâdât: Efendiler, seyyidler.
Vech-i rahmet: Rahmet yönü.

İkinci Nokta: Bu dehşetli ihtikârdan çıkan kaht ve galâ ve açlık ve zaruret, yaşamak damarını şiddetiyle yaralandırıyor. Bu yara, hissiyât-ı ulviye-i diniyeyi bir derece susturmaya vesile olup ehl-i dalâlete yardım ediyor. Herkes midesini düşünmeye başlıyor. Kalb, hakikatten ziyade ekmeği düşünüp hayata, yaşamaya, yardıma koşup vazife-i hakikiyesini ikinci derecede bırakır. Buna karşı Risale-i Nur'un şâkirtleri, bir uzun Ramazan nazarıyla bakıp keffâretü'z-zünûb ve bir riyâzet-i şer'iyeye çevirebilirler. Alenen nakz-ı sıyamla Ramazan'ın hürmetini kıran bedbahtlara gelen o musibet, mâsumları da incitir. Fakat Risale-i Nur şâkirtleri ve mâsumları, o musibeti lehlerine döndürüp hayırlı bir riyâzete kalbederler, kanaat ve iktisatla karşılarlar.

Üçüncü Nokta: İki meseledir.

Birincisi: Müdakkik Hoca Sabri, Feyzi'nin istihracına dair Feyzi'ye yazdığı mektup, güzeldir. Lâhika'ya girdikten sonra, hocalar فِيهِ نَظَرٌ [1] dememek için bazı kelimâtı tâdil edildi.

İkinci Mesele: İstanbul ulemâsının en büyüğü ve en müdakkiki ve çok zaman müftiü'l-enam olan eski fetva emîni meşhur Ali Rıza Efendi, *(rahmetullâhi aleyh)* Birinci Şuâ İşârât-ı Kur'âniye ve Âyetü'l-Kübrâ gibi risaleleri gördükten sonra Risale-i Nur'un mühim bir talebesi olan Hâfız Emin'e demiş ki:

"Bediüzzaman, şu zamanda Din-i İslâm'a en büyük hizmet eylediğini ve eserlerinin tam doğru olduğunu ve böyle bir zamanda, mahrumiyet içinde, ferâgat-ı nefs edip, yani dünyayı terkedip böyle bir eser meydana getirmek hiç kimseye müyesser olmadığını ve her suretle şâyân-ı tebrik olduğunu ve Risale-i Nur, müceddid-i din olduğunu ve Cenâb-ı Hak, onu muvaffakun bi'l-hayr eylesin, âmin..." diyerek bazılarının sakal bırakmamaklığına itirazları münasebetiyle, Mevlânâ Celâleddin Rumî'nin* pederleri olan Sultanü'l-Ulemâ'nın* bir kıssası ile onu müdâfaa edip demiş:

---

[1] Bakmak, araştırmak gerek.

Ferâgat-ı nefs: Başkalarının rahat ve selameti için kendi menfaatlerini terketme.
Fetva emîni: Osmanlı Devleti'nde meşîhat (şeyhülislâmlık) dairesinde fetva işlerine bakan dâirenin başkanı.
Galâ: Pahalılık.
Hissiyât-ı ulviye-i diniye: Yüce dinî hisler, duygular.
İhtikâr: İhtiyaç maddelerini depolarda saklayıp, daha sonra pahalıya satma, vurgunculuk.
Kaht: Kıtlık, kuraklık.
Keffâretü'z-zünûb: Günahların affına vesile olan yükümlülükler.
Muvaffakun bi'l-hayr: Hayırlı iş ve hizmetlerde başarılı, muvaffak.
Müceddid-i din: Devrin ihtiyacına göre insanlara dinî hakikatleri yeniden anlatan, peygamberlik mesleğinin mânevî vârisi olan zât.
Müftiü'l-enam: "Herkesin müftüsü" anlamında Şeyhülislâm'ın diğer bir ismi.
Nakz-ı sıyam: Orucu tutmamak, bozmak.
Riyâzet-i şer'iye: Beşerî ihtiyaçların tümünü dinî emirler ve ölçüler çerçevesinde yerine getirme, disiplin altına alma.
Şâyân-ı tebrik: Tebriğe lâyık, değer.

"Bu misillü, Bediüzzaman'ın dahi elbette bir içtihadı vardır. İtiraz edenler haksızdır." demiş. Ve Hoca Mustafa'ya emretmiş; söylediğimi yaz: *"Bediüzzaman'a kemâl-i hürmetle selâm ederim. Te'lifatınızın ikmaline hırz-ı can ile dua etmekteyim. (Yani, ruha nüsha olacak kadar kıymettardır). Bazı ulemâu's-sûun tenkidine uğradığına müteessir olma. Zira 'Yemişli ağaç taşlanır'.*(Hâşiye) *kaziyyesi meşhurdur. Mücahedâtınıza devam buyurun. Cenâb-ı Hak ve Feyyâz-ı Mutlak, âcilen murad ve matlubunuza muvaffakün bi'l-hayr eylesin. Bâki Hakk'ın birliğine emanet olunuz."*

Eski fetva emîni
Ali Rıza

İşte böyle müdakkik ve ilim ve şeriat ve Kur'ân cihetinde bu zamanda söz sahibi en büyük âlim böyle hükmetmiş. Risale-i Nur'un talebeleri, bu meseleyi ihtiyaten yabanîlere onun ismini vermekle teşhir etmemek gerektir ve dualarına onu dâhil etmek lâzımdır.

Umum kardeşlerimize selâm.

110

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ اَبَدًا دَائِمًا[3]

Aziz, Sıddık, Müstakîm Kardeşlerim!

Gayet ciddî bir ihtarla bir hakikati beyan etmeye lüzum var. Şöyle ki:

لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ اِلَّا اللّٰهُ[4] sırrıyla, *ehl-i velâyet, gaybî olan şeyleri, bildirilmezse bilmezler. En büyük bir veli dahi, hasmının hakikî hâlini bilmedikleri için*

Hâşiye: Yani, mübârek, tatlı meyveleri bulunan ağaçlara taş atanlar, akılları varsa tatsınlar ve yesinler. Çürütmeye lâyık ve kabil değiller, demektir.

Feyzi

1 O yüce Zât'ın adıyla.
2 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.
4 Allah'tan başka hiç kimse gaybı bilemez.

Feyyâz-ı Mutlak: Sınırsız bolluk ve bereketler lütfeden Hz. Allah.
Hasm: Düşman.
Kaziyye: Hüküm.
Nüsha: Şifa niyetine yazılan duaların bulunduğu dualı kağıt; muska.
Te'lifat: Kitaplar.
Ulemâu's-sû: Gerçekleri, menfaatleri için bile bile gizleyen, insanlara kötü örnek olan ilim adamları.

haksız olarak mübâreze etmesini, Aşere-i Mübeşşere'nin mâbeynindeki muharebe gösteriyor. Demek, iki veli, iki ehl-i hakikat birbirini inkâr etmekle makamlarından sukut etmezler. Meğer, bütün bütün zâhir-i şeriata muhalif ve hatası zâhir bir içtihatla hareket edilmiş ola.

Bu sırra binâen;

• وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ[1] *'deki ulüvv-ü cenâb düsturuna ittibâen..*

• *ve avâm-ı müminînin şeyhlerine karşı hüsn-ü zanlarını kırmamakla, imanlarını sarsılmadan muhafaza etmek..*

• *ve Risale-i Nur'un erkânlarının haksız itirazlara karşı haklı, fakat zararlı hiddetlerinden kurtarmak lüzumuna binâen..*

• *ve ehl-i ilhadın iki tâife-i ehl-i hakkın mâbeynindeki husûmetten istifade ederek birinin silâhıyla, itirazıyla ötekini cerhedip ve ötekinin delilleriyle berikini çürütüp ikisini de yere vurmak ve çürütmekten içtinâben..*

Risale-i Nur şâkirtleri, bu mezkûr **dört esasa** *binâen muârızlara hiddet ve tehevvür ile ve mukabele-i bilmisil ile karşılamamalı. Yalnız kendilerini müdâfaa için musâlahakârâne, medar-ı itiraz noktaları izah etmek ve cevap vermek gerektir.*

Çünkü bu zamanda enâniyet çok ileri gitmiş. Herkes, kâmeti miktarında bir buz parçası olan enâniyetini eritmeyip bozmuyor, kendini mâzur biliyor; ondan nizâ çıkıyor. Ehl-i hak, zarar eder; ehl-i dalâlet, istifade ediyor.

---

1 "O müttakîler ki kızdıklarında öfkelerini yutar, insanların kusurlarını affederler." (Âl-i İmran Sûresi, 3/134).

Aşere-i Mübeşşere: Hz. Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) kendilerine cennetlik olduklarını müjdelediği on bahtiyar sahabî. Hz. Ebû Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali, Hz. Abdurrahmân bin Avf, Hz. Ebû Ubeyde bin Cerrah, Hz. Said bin Zeyd, Hz. Sa'd bin Ebi Vakkas, Hz. Talha bin Ubeydillah, Hz. Zübeyr İbni Avvam (r.anhum).

Avâm-ı müminîn: Sıradan müminler.

Ehl-i ilhad: Dinden sapanlar, inançsızlar.

Husûmet: Düşmanlık.

Kâmet: Boy, ölçü, değer.

Mâbeyn: Ara, arası.

Mukabele-i bilmisil: Aynıyla karşılık verme.

Musâlahakârâne: Etrafıyla barışık hareket eder tarzda.

Mübâreze: Mücadele, kavga.

Nizâ: Çekişme kavga.

Sukut etmek: Düşmek, değer kaybetmek.

Tâife-i ehl-i hak: Daima doğruyu temsil eden zümre.

Tehevvür: Hiçbir şeyden çekinmeyip, korkusuzca hareket etme.

Ulüvv-ü cenâb: Şeref, haysiyet, yüksek karakter.

Zâhir-i Şeriat: Dinin açık ve herkesçe bilinen hükümleri.

İstanbul'da malûm itiraz hâdisesi îmâ ediyor ki; ileride, meşrebini çok beğenen bazı zâtlar ve hodgâm bazı sofî-meşrepler ve nefs-i emmâresini tam öldürmeyen ve hubb-u cah vartasından kurtulmayan bazı ehl-i irşad ve ehl-i hak, Risale-i Nur'a ve şâkirtlerine karşı kendi meşreplerini ve mesleklerinin revacını ve etbâlarının hüsn-ü teveccühlerini muhafaza niyetiyle itiraz edecekler. Belki dehşetli mukabele etmek ihtimali var. Böyle hâdiselerin vukuunda bizlere, *itidal-i dem ve sarsılmamak ve adâvete girmemek ve o muârız tâifenin de rüesâlarını çürütmemek gerektir.*

Fâş etmek hatırıma gelmeyen bir sırrı, fâş etmeye mecbur oldum. Şöyle ki:

Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsi ve o şahs-ı mânevîyi temsil eden has şâkirtlerinin şahs-ı mânevîsi "ferid" makamına mazhar oldukları için, değil hususî bir memleketin kutbu, belki –ekseriyet-i mutlakayla– Hicaz'da bulunan kutb-u âzamın tasarrufundan hariç olduğunu.. ve onun hükmü altına girmeye mecbur değil. Her zamanda bulunan iki imam gibi onu tanımaya mecbur olmuyor. Ben, eskide Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsini, o imamlardan birisini zannediyordum. Şimdi anlıyorum ki, gavs-ı âzamda kutbiyet ve gavsiyetle beraber "ferdiyet" dahi bulunduğundan, Âhirzaman'da şâkirtlerinin bağlandığı Risale-i Nur, o "ferdiyet" makamının mazharıdır.

Bu gizlenmeye lâyık olan bu sırr-ı azîme binâen, Mekke-i Mükerreme'de dahi –farz-ı muhâl olarak– Risale-i Nur'un aleyhinde bir itiraz kutb-u âzamdan dahi gelse, Risale-i Nur şâkirtleri sarsılmayıp, o mübârek kutb-u âzamın itirazını iltifat ve selâm suretinde telâkki edip,

---

Adâvet: Düşmanlık.
Etbâ: Tâbi olanlar, bağlılar.
Farz-ı muhâl: Olmayacak bir şeyi olmuş gibi düşünme, varsayma.
Fâş etmek: Açıklamak, ifşa etmek.
Ferid / ferdiyet: Sahip olduğu hususiyeti gereği bir benzeri bulunmayan, hiç kimseye bağlı olmaksızın doğrudan doğruya Kur'ân'dan ders alıp, irşad vazifesinde bulunan veli / velilerin velâyet makamı.
Gavs-ı âzam / gavsiyet: Sıkışanlara, darda kalanlara Allah'ın izniyle –Hızır gibi– imdâd eden; velilere de mânevî seyahatlerinde karşılaştıkları vartalarda hususî yardımda bulunan büyük veli / büyük velilerin makamı.
Hodgâm: Kendi rahatını ve zevkini düşünen.
Hubb-u câh: Makam arzusu, düşkünlüğü.
Hüsn-ü teveccüh: Takdir etme, beğenme.
İki imam (imamân): Tas.: Kutb-u âzamın –gavs-ı âzamın– sağında ve solunda yer alan, kutupla beraber her zaman ve mekanda kutba bağlı olarak bulunan, kutbun iki veziri. Soldaki imam, sağdaki imama göre daha yüksek dereceye sahiptir. Ve kutup vefat ettiğinde onun yerine geçer. (Bilgi için bkz.: Cürcânî, Târifât, İmamân mad.; Bursevî, Ruhu'l-Beyan, Nâs S. tefsiri).
İtidâl-i dem: Soğukkanlı, dengeli, ölçülü olma.
Kutbiyet: Veliliğin zirvesi. Büyük velilik makamı.
Kutup / kutb-u âzam: En büyük veli, hidayet rehberi, insan-ı kâmil. Tas.: Kutbiyet mertebesini kazanmış olan bir veli aynı zamanda gavsiyeti de hâiz olursa ona "kutb-u âzam" denir.
Rüesâ: Reisler, yöneticiler.
Sofî-meşrep: Tarikata mensup, ehl-i tasavvuf olan kişi.
Varta: Çukur, tehlike.

teveccühünü de kazanmak için medar-ı itiraz noktaları o büyük üstadlarına karşı izah etmek, ellerini öpmektir.

Evet kardeşlerim! Bu zamanda öyle dehşetli cereyanlar ve hayatı ve cihanı sarsacak hâdiseler içinde hadsiz bir metânet ve itidal-i dem ve nihâyetsiz bir fedakârlık taşımak gerektir.

يَسْتَحِبُّونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلَى الْاٰخِرَةِ[1] âyetinin sırr-ı işârîsiyle, âhireti bildikleri ve iman ettikleri hâlde dünyayı âhirete severek tercih etmek.. ve kırılacak şişeyi bâki bir elmasa bilerek rıza ve sevinçle tercih etmek.. ve âkıbeti görmeyen kör hissiyâtın hükmüyle, hazır bir dirhem zehirli lezzeti, ileride bir batman sâfi lezzete tercih etmek, bu zamanın dehşetli bir marazı, bir musibetidir. O musibet sırrıyla, hakikî müminler dahi bazen ehl-i dalâlete taraftar olmak gibi dehşetli hatada bulunuyorlar. Cenâb-ı Hak, ehl-i imanı ve Risale-i Nur şâkirtlerini bu musibetlerin şerrinden muhafaza eylesin, âmin!

Kardeşiniz
Said Nursî

111

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Risale-i Nur'un intişarına ve fütuhatına karşı gelen biri semâvî, biri arzî iki musibete mukabele edecek ayrı bir inâyet-i ilâhiye cilvesi görülmeye başladı.

Arzî ve insanî olan musibet: Isparta'da ve İstanbul'da olduğu gibi Kastamonu'nun havalisinde de, ehl-i dalâlet, Risale-i Nur'un intişarına set çekmek için, has talebelerin ve ciddî çalışanların şevklerini kırmak ve onlara fütur vermek için, ayrı ayrı tarzlarda, umumî bir plân dâhilinde taarruz ediliyor. Hâlislere fütur veremediklerinden başka meşgaleler bulmakla çalışmalarına zarar veriyorlar.

Semâvî musibet ise: İhtikâr neticesinde, hayat ve yaşama hissi, hissiyât-ı diniyeye galebe çalıp, ekser nâs midesini, maîşetini daima düşünüyor. Hatta ekser fukara kısmından olan Risale-i Nur talebeleri, bu musibete karşı çabalamak mecburiyeti ile hakikî ve en mühim vazifesi olan neşir hizmetini bırakmaya mecbur oluyor.

---

1 “Bile bile dünyayı âhirete tercih ederler.” (İbrahim Sûresi, 14/3).

Fütur: Gevşeklik, usanç.
İhtikâr: İhtiyaç maddelerini depolarda saklayıp, daha sonra pahalıya satma, vurgunculuk.
Nâs: İnsanlar.

Hem insanların zihinleri, fikirleri kasten ve bizzat hakâik-i imaniyeye karşı bu yüzden bir derece lâkaytlık bir vaziyeti almasından bir tevakkuf devri gelmesine mukabil, Cenâb-ı Hakk'ın inâyet ve rahmetiyle başka bir tarzda Risale-i Nur'un intişar ve fütuhatına meydan açmış. Ezcümle, İstanbul âfâkından yüksek ulemânın eski fetva emîni Ali Rıza, Ahmed Şirvanî ve parlak vâizlerden Şemsi gibi zâtlar, Risale-i Nur'la ciddî ve takdirkârâne münasebettar olmaya başlamalarıdır.

Hem, hatırımızda olmadığı hâlde yeni hurufla tab' etmek üzere başta Âyetü'l-Kübrâ'nın en mühim parçası; yedi parça, bir mecmuada tab' etmek.. ve gençleri uyandıran üç-dört parça ayrı bir risalede, Hâfız Mustafa ile beraber tab' etmek için matbaaya gönderdik.

Hem, mühim bir zât teşebbüs ediyor ki, mühim parçalardan bir kısmını Ankara'da büyük rütbeli birisinin muâvenetiyle tab' etmek niyeti var. Ben, şimdilik muvâfakat etmedim.

Velhâsıl: Bir kapı kapansa, inâyet-i ilâhiye daha parlak kapıları Risale-i Nur yüzünden açıyor, yol veriyor. Risale-i Nur'un mektup ve melfuz hurufâtı adedince Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn'e hamd ü senâ ve şükrolsun. هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي[1]. Buna binâen, bu tevakkuf ve muvakkaten fütura merak etmeyiniz. Zaten şimdiye kadar çalışmalar, tohumlar nev'inde istikbalde kâfi sümbüller verebilir. Farz-ı muhâl olarak, hiç çalışılmasa da yine kifayet eder. Kat'iyen takarrur etmiş ki; *Risale-i Nur hakikatlerine gıdaya ihtiyaç gibi bu zamanda ihtiyaç var. Bu ihtiyaç ise onu tevakkufta bırakmaz, işlettirecek inşallah.*

Hâfız Mustafa ile umumunuza bedel görüştük, fakat pek az bir zamanda. Cenâb-ı Hak, onu ve Tâhirî'yi tab' meselesinde muvaffak eylesin, âmin!

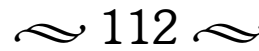
Hâfız Ali'nin mektubunda, Medrese-i Nuriye'nin üstadı olan Hacı Hâfız ile gayet samimâne ve uhuvvetkârâne görüşmeleri ve meşveretleri, bizleri çok mesrur eyledi.

Said Nursî

---

[1] "Bu, Rabb'imin bir lütfudur." (Neml Sûresi, 27/40).

Âyetü'l-Kübrâ: "En büyük delil" anlamında Şuâlar kitabında bulunan 7. Şuâ.
Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn: Merhametlilerin en merhametlisi Cenâb-ı Hak.
Melfuz: Telaffuz edilen, okunan.
Meşveret: İştişare etmek. Fikir alış verişinde bulunmak, fikir danışmak.
Muâvenet: Yardım etme, yardımcı olma.
Takarrur etmek: Sabit olmak, yerleşmek.
Uhuvvetkârâne: Kardeşçe, kardeş gibi.



112

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Nur fabrikasının sahibi, Birinci Şuâ'ın dördüncü âyeti bahsinde "hakikat-i İslâmiyenin yedi esasını parlak bir surette ispat edildiği" cümlesine dair soruyor ki: Erkân-ı İslâmiyeyi beş biliyoruz.[1] Hem vücûb-u zekât rüknü, risalelerde ne suretle izah edildiğini soruyor.

Elcevap: İslâm'ın rükünleri başkadır; hakikat-i İslâmiyet'in esasları yine başkadır. Hakikat-i İslâmiyet'in esasları; altı erkân-ı imaniye ile(Hâşiye) ve esas-ı ubûdiyet ki İslâm'ın beş rüknü olan savm, salât, hac, zekât, kelime-i şehâdet mecmûunun hülâsasıdır. Risale-i Nur, altı rükn-ü imaniye ile bu esas-ı ubûdiyeti ispat edip سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِي[2] cilvesine mazhariyeti muraddır.

Vücûb-u zekâtın izahından murad ise zekâtın teferruat tafsilatı değil, belki zekâtın hayat-ı içtimaiyede derece-i lüzumu ve ehemmiyetli kıymeti ispat edilmiş demektir. Evet, Risale-i Nur'dan evvel yazdığımız risalelerde, hem de Risale-i Nur'un müteaddit yerlerinde vücûb-u zekâtın hayat-ı içtiamiyede ne derece ehemmiyetli olduğu kat'iyen ve vâzıhan ispat edilmiş demektir.

Isparta'da Risale-i Nur'un ders ve neşrine iki köşkünü bir zaman tahsis eden kardeşimiz Şükrü Efendi'nin* iki genç evlâdının vefatı, beni müteessir etti. Çünkü beş-altı yaşında iken mâsume kerîmesi yanıma geldikçe, her defa "Adın nedir?" soruyordum. Mâsumâne, kemâl-i fahirle "Hayrünnisâ" derdi. Beni şefkatle güldürüyordu. Cenâb-ı Hak, o mübârek mâsumeyi birden cennetine aldı, şu dünya cehenneminden kurtardı. Ve merhum mahdumu Hayati ise; hastalık, inşallah onu da Hayrünnisâ gibi günahsız, mâsum yaptı. Beraber cennet tarafına gittiler. Bu nokta-yı nazardan ben o iki çocuğu tebrik ediyorum. Ve peder ve vâlidelerini de hem tâziye, hem mânen tebrik ediyorum ki o iki evlâtları, وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَ[3] sırrına mazhar oldular. Ben, o ikisini Risale-i Nur'un vefat eden şâkirtleri içinde dualarımıza dâhil ettik.

Hâşiye: "Beraber" kelimesi Şuâ'da noksan olduğu için şüphe edilmiş.

1 Bkz.: Buhârî, *İman* 1; Müslim, *İman* 21.

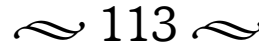
2 Bkz.: Hicr Sûresi, 15/87.

3 "Ebedîliğe ermiş çocuklar." (Vâkıa Sûresi, 56/17; Dehr Sûresi, 76/19).

Erkân-ı İslâmiye: İslâm'ın esasları, şartları.
Mâsume: Günahsız kız çocuğu.
Savm: Oruç.
Vücûb-u zekât: Zekâtın farz kılınması.

Rüştü Efendi, benim tarafımdan Şükrü Efendi'ye çocuk tâziyenâmesi olan On Yedinci Mektup'u benim yerimde okusun.

Risale-i Nur'un kaptanı Sabri, Nis adasındaki bir kardeşimiz ve Onuncu Söz'ün tab'ından sonra tehlikeden muhafaza için kaç ay hânesinde saklayan ve peder ve vâlidesiyle bizimle ciddî alâkadar bulunan Veli Efendi'nin* peder ve vâlidesinin vefat haberlerini yazıyor. Cenâb-ı Hak, onlara rahmet eylesin. Ben, inşallah çok zaman onları mânevî kazançlarıma şerik edeceğim.


113

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bu zamanda, hususan bu sıralarda Risale-i Nur'un şâkirtleri tam bir metânet ve tesânüd ve dikkat etmeye muhtaçtırlar. Lillâhilhamd, Isparta ve havalisi kahramanları demir gibi bir metânet göstermesiyle başka yerlere de hüsn-ü misal oldu.

Ey Hüsrev! Tesirli ve güzel mektubunu aldım. Vazifenin başına geçmen bizi fevkalâde mesrur etti. Binler safalarla geldin. Sen, bu bir buçuk sene maddî kalemin işlemediğinden merak etme. Senin yerine ve kerametli kaleminin yâdigârı olan Mu'cizât-ı Ahmediye'nin biri vilâyât-ı şarkiyede faalâne geziyor. Diğer son yazdığın nüsha da İstanbul'da senin yerinde çalışıp inşallah fütuhat yapar. Senin yazdığın mu'cizeli iki Kur'ân-ı Azîmüşşan'ın bu havalide, hususan Ramazan-ı Şerif'te sana kazandırdıkları sevapları ve tahsin ve tebriklerini, inşallah yakında tab'a girmesiyle Âlem-i İslâm'dan senin ruhuna yağacak rahmet dualarını düşün, Allah'a şükret.

Hâfız Ali'nin mektubunda, İslâmköyü'ndeki hocalara muhabbete ve dostluğa karar vermesi bizi memnun eyledi. Evet, İslâmköyü, nasıl ki Risale-i Nur'a pek ziyade alâkadarlıkta imtiyaz ve sebkat kazanmış; öyle de ben orada iken sâir hocalara nisbeten İslâmköyü hocaları dahi daha ziyade insaflı ve Risale-i Nur'u takdir ettiklerini gördüğümden bu havalideki hocaların lâkaytlıklarına karşı onları hüsn-ü misal gösteriyorum. İnşallah onlardan zarar gelmez. Ben, İslâmköyü'nü Nurs köyü gibi biliyorum. O hocalara da akrabam nazarıyla bakıyorum, onlara da selâm ediyorum. Evet, onların insafı ve Risale-i Nur'a karşı dostluklarıyla, Nur fabrikası o köyde dağdağasız teessüs etti, tahmin ediyorum.

Dağdağa: Gürültü, patırtı. **Tâziyenâme:** Başsağlığı yazısı. **Vilâyât-ı şarkiye:** Doğu illeri.
Sebkat: Öncelik.

Ey Sabri kardeş! Başın sağ olsun. Cenâb-ı Hak, o vâlidemizi mağfiret eylesin, âmin! Benim, karâbet-i nesebiyeyi ihsas eden parmaklarındaki nişan ve bu yedi-sekiz sene Abdülmecid'den daha hararetli faalâne kardeşlik vazifesini yaptığınızdan, elbette senin merhume vâliden benim de vâlidemdir. Onu da vâlidem yanına mânevî kazançlarıma ve dualarıma hissedar ediyorum. Cenâb-ı Hak, sana sabr-ı cemîl ihsan ve o merhumeyi de garîk-i rahmet eylesin, âmin!

Kardeşiniz
Said Nursî

~ 114 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Ben, pek kat'î bir surette ve bine yakın tecrübelerim neticesinde kat'î kanaatim gelmiş ve ekser günlerde hissediyorum ki; *Risale-i Nur'un hizmetinde bulunduğum günde o hizmetin derecesine göre kalbimde, bedenimde, dimağımda, maîşetimde bir inkişaf, inbisat, ferahlık, bereket görüyorum.* Hem orada iken, hem burada çok kardeşlerimden aynı hâleti hissettim ve ediyorum. Ve çokları itiraf ediyor ki "Biz de hissediyoruz." derler. Hatta size geçen sene yazdığım gibi benim pek az gıda ile yaşadığımın sırrı, o bereket imiş.

Hem, İmam Şâfiî'den *(radiyallâhu anh)* rivayet var ki: "Hâlis talebe-i ulûmun rızkına ben kefâlet edebilirim."[1] demiş. Çünkü rızıklarında vüs'at ve bereket olur.

Madem hakikat budur ve madem hâlis talebe-i ulûm unvanına Risale-i Nur şâkirtleri bu zamanda tam liyakat göstermişler. Elbette şimdiki açlık ve kahta mukabil Risale-i Nur hizmetini bırakmak ve zaruret-i maîşet özrüyle maîşet peşine koşmak yerine en iyi çâre, şükür ve kanaat ve Risale-i Nur talebeliğine tam sarılmaktır.

Evet, her tarafta bu derd-i maîşet herkesi sarsıyor. Ehl-i dalâlet bundan istifade eder. Ehl-i diyanet de kendini mâzur bilir, "Zarurettir, ne yapalım." der.

---

1 Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb* 1/244; Kannûcî, *Ebcedü'l-ulûm* 1/98; Münâvî, *Feyzu'l-kadîr* 6/175.

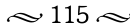
Dimağ: Beyin, zihin, akıl.
Garîk-i rahmet: Allah'ın rahmetinde boğulan.
İnbisat: Genişleme, yayılma, ferahlama.
Karâbet-i nesebiye: Soy, sülâle akrabalığı.
Kefâlet etmek: Kefil olmak.
Talebe-i ulûm: İlim talep edenler, öğrenciler.
Vüs'at: Genişlik.
Zaruret-i maîşet: Geçim zorunluluğu, yaşama mecburiyeti.

Demek ki Risale-i Nur şâkirtleri, bu açlık ve zaruret musibetine karşı yine Nur'la mukabele etmeli. *Her şâkirdin vazifesi, yalnız kendi imanını kurtarmak değil; belki başkasının imanlarını da muhafaza etmeye mükelleftir. O da hizmete ciddî devamla olur.*

Size yazmıştık ki muârızlara adâvetle mukabele etmeyiniz. Mümkün olduğu kadar, ehl-i takva, ehl-i ilme karşı dostâne vaziyet alınız. Fakat bu noktaya dikkat ediniz ki: *Risale-i Nur'un zararına ve şâkirtlerinin salâbet ve metânetlerine ilişecek bir tarzda daireniz içine sokmayınız. Öyleler, niyet-i hâliseyle girmezse belki fütur verirler. Eğer enâniyetli ve hodfürûş ise Risale-i Nur şâkirtlerinin metânetlerini kırarlar, nazarlarını Risale-i Nur'un haricine çekip dağıtırlar. Şimdi çok dikkat ve metânet lâzımdır.*

Bu havalide, hakikaten ümidimin fevkinde, Risale-i Nur talebelerinden iki kahraman yetiştiler: Baba-oğul; Ahmed Nazif, Salahaddin. Bu iki zât Risale-i Nur'un neşrinde iki yüz adam kadar çalıştıklarını görüyoruz. Ezcümle; birisi, yani oğlu Kars'ta durup hem Van'a, hem Erzurum'a, hem Konya'ya, hem buralara –size leffen gönderdiğim mektup gibi– muhaberelerle tesirli bir surette çalışıyor; tam bir Abdurrahman'dır.

Kardeşiniz
Said Nursî


115

Risale-i Nur, tarîkat değil hakikattir. Âyât-ı Kur'âniyeden tereşşuh eden bir nurdur. Ne şarkın ulûmundan ve ne de garbın fünunundan alınmış değil. Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın bu zamana mahsus bir i'câz-ı mânevîsidir. Menfaat-i şahsiye yoktur. Risale-i Nur'un –hiç olmazsa– Söz ve Mektuplarını tamamıyla okuyunca birçok hakikatler tezahür edeceğinden bugünkü düşüncenizden, yani Risale-i Nur'u yazmaktan çekinmek ve çekilmekten derhal teberrî edeceksiniz.

Muhterem, Değerli Kardeşim! Derhal yazmaya başlayınız, korkmayınız. Hizmet-i Kur'ân, inşallah muhafaza edecektir. Diğer efendiyi ziyarete gidenlere

---

Adâvet: Düşmanlık.
Âyât-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'in âyetleri.
Fünun: Fenler, bilimler.
Fütur: Gevşeklik, usanç.
Garb: Batı.
Hodfürûş: Kendini beğenmiş.
İ'câz-ı mânevî: Mânevî mu'cize.
Leffen: Sarılmış olarak, zarf veya mektup içine koyarak.
Salâbet: Sağlamlık, kararlılık.
Şark: Doğu.
Teberrî etmek: Yüz çevirmek, uzaklaşmak.
Ulûm: İlimler.

ve Risale-i Nur'u yazan o havalideki kardeşlerimize geçmiş olsun.(Hâşiye) Hâfız-ı Hakikî, inşallah muhafaza edecektir. İmam Ali'nin *(radiyallâhu anh)*

تُقَادُ سِرَاجُ السُّرْجِ سِرًّا تَنَوَّرَتْ   تُقَادُ سِرَاجُ النُّورِ سِرًّا بَيَانَةً[1]

emrine inkıyad etmek îcab ettiğinden Risale-i Nur'u gizli okumak, gizli yazmak, gizli neşretmek lâzımdı. O kardeşlerimizin bu emre riayet etmemesinden ileri geldiğinden, hafif şefkat tokatı yediklerinden tekrar geçmiş olsun.

Hiç merak etmesinler, hiçbir şey yapılmaz ve yapamaz ve göremezler. Bu hâdiseden müteessir olup çekinmeyiniz. Bilakis çalışmanızı ziyadeleştirin ki tecrübe-i meydan-ı imtihanda muvaffak olasınız. Risale-i Nur'a sık sık ilişirler, fakat bir halt edemezler. Çünkü Gavs-ı Âzam *(kuddise sirruh)* ve İmam Ali *(radiyallâhu anh)* gibi zâtların himâyeleri ve duaları berekâtına, Hâfız-ı Hakikî hıfz eder. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي[2]. Ruhanî inkıbaz, inşallah geçecektir.

Risale-i Nur, لِلَّذِينَ اٰمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ[3] sırrına mazhardır. Ondan istimdat et. Risale-i Nur talebeleri birbirinin ibadetinden hissedar olduklarından, dâimî virdleri olan bu âyet-i azîme size de şifa verir. Risale-i Nur'u yazınız, ihtiyata riayet ediniz.

Bütün kardeşlerime selâm ve hürmetler. Risale-i Nur'a çalışmanızı tekrar tavsiye ederim, kardeşlerim.

Salahaddin

Hâşiye: Kardeşimiz Salahaddin, burada Isparta'da olduğu gibi bunlara da Risale-i Nur'u aramak için evlerini taharri edip sıkıştırdıkları zaman, hıfz-ı ilâhî ile bir şey bulamadıkları zamanki hâdiseye işaret ediyor.

Feyzi

[1] "Nurun kandili gizlice, parlak bir şekilde yakılır. Kandiller kandili gizli gizli yakılır ve nurlanarak yayılır." (Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzelî)* s. 509).

[2] Allah'a hamdolsun ki bu da Rabb'imin lütuflarındandır.

[3] "O (Kur'ân), iman edenler için hidayet ve şifadır." (Fussilet Sûresi, 41/44).

Hâfız-ı Hakikî: Her şeyin gerçek koruyucusu Cenâb-ı Hak.
İnkıbaz: Tutukluk, isteksizlik, mânevî sıkıntı, kabz hâli.
İstimdat etmek: Yardım istemek.
İnkıyad etmek: Boyun eğmek, uymak.
Taharri etmek: Aramak, araştırmak.
Tecrübe-i meydan-ı imtihan: İmtihan meydanı olan dünya.
Vird: Belli aralıklarla devamlı okunan dua, zikir.

116

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

Aziz Kardeşlerim!

Bu defa mektup yerinde bu meyveyi gönderiyoruz.

Karadağ'ın Bir Meyvesi

Bir âyetin mana-yı işârîsinin külliyetinden bir ferdi: Hürriyet'ten bu âna kadar, Teşrin-i Sâni otuzuncu gün, bin üç yüz elli sekizde (1358) Karadağ başına yalnız çıkıyordum. "İnsanların, hususan müslümanların bu teselsül eden helâketleri ve hasâretleri ne vakitten başladı, ne vakte kadar devam eder?" hatıra geldi. Birden, her müşkülümü halleden Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan, Sûre-i وَالْعَصْرِ 'yi karşıma çıkardı. Dedi: "Bak!". Baktım. Her asra hitap ettiği gibi bu asrımıza daha ziyade bakan وَالْعَصْرِ۞إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ[2] âyetindeki إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ –şedde ve tenvin sayılır– makam-ı cifrîsi bin üç yüz yirmi dört (1324) edip, Hürriyet inkılâbıyla başlayan tebeddül-ü saltanat ve Balkan ve İtalyan Harpleri ve Birinci Harb-i Umumî mağlûbiyetleri ve dehşetli muâhedeleri ve şeâir-i İslâmiye'nin sarsılmaları ve bu memleketin zelzeleleri ve yangınları ve İkinci Harb-i Umumî'nin zemin yüzünde fırtınaları gibi semâvî ve arzî musibetlerle hasâret-i insaniye ile إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ âyetinin bu asra dahi bir hakikati, maddeten aynı tarihiyle gösterip bir lem'a-yı i'câzını gösteriyor.

إِلَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ[3] –âhirdeki "ت", ه sayılır; şedde sayılır ise– makam-ı cifrîsi bin üç yüz elli sekiz ve dokuz (1358 ve 9) olan bu senenin ve gelecek senenin aynı tarihini göstermekle, o hasâretlerden bâhusus mânevî hasâretlerden kurtulmanın çâre-i yegânesi iman ve a'mâl-i sâliha

---

[1] O yüce Zât'ın adıyla.

[2] "Yemin olsun asra (hâdiselerle yüklü zamana, bilhassa onun son parçasına): Şurası bir gerçek ki, hüsrandadır insan." (Asr Sûresi, 103/1-2).

[3] "Ancak iman edip, imanları istikâmetinde sağlam, yerinde, doğru ve ıslaha yönelik işler yapanlar müstesna." (Asr Sûresi, 103/3).

A'mâl-i sâliha: Sâlih ameller. İslâm'ın güzel ve faydalı gördüğü her türlü işler, fiiller.
Hasâret: Kayıp, zarar.
Hasâret-i insaniye: İnsanın başına gelen kayıp, zarar.
Hürriyet: 1909'da başlayan 2. Meşrûtiyet.
Mana-yı işârî: İşaret ve ima yoluyla anlatılan mana.
Muâhede: Antlaşma.
Şeâir-i İslâmiye: İslâm'ı temsil eden semboller.
Tebeddül-ü saltanat: Saltanatın el değiştirmesi.
Teselsül etmek: Birbirini takip etmek, art arda gelmek.
Teşrin-i Sâni: Kasım ayı.

olduğu gibi ve mefhum-u muhalifiyle o hasâretin de sebeb-i yegânesi küfür ve küfran, şükürsüzlük, yani imansızlık, fısk ve sefâhet olduğunu gösterdi. Sûre-i وَالْعَصْرِ 'nin azametini ve kudsiyetini ve kısalığıyla beraber gayet geniş ve uzun hakâikin hazinesi olduğunu tasdik ederek Cenâb-ı Hakk'a şükrettik.

Evet, *Âlem-i İslâm'ın bu asrın en büyük hasâreti olan bu dehşetli İkinci Harb-i Umumî'den kurtulmasının sebebi,* ***Kur'ân'dan gelen iman ve a'mâl-i sâliha*** *olduğu gibi.. fakirlere gelen acı açlık ve kahtın sebebi dahi* ***orucun tatlı açlığını çekmedikleri****.. ve zenginlere gelen hasâret ve zâyiatın sebebi de* ***zekât yerinde ihtikâr etmeleridir****. Ve Anadolu'nun bir meydan-ı harp olmamasının sebebi,* إِلَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا ***kelime-i kudsiyesinin hakikatini fevkalâde bir surette yüz bin insanın kalblerine tahkikî bir tarzda ders veren Risale-i Nur olduğunu,*** *pek çok emâreler ve şâkirtlerinden binler ehl-i hakikat ve dikkatin kanaatleri ispat eder.*

Ezcümle: Emârelerden biri, Risale-i Nur'a sıkıntı veren veyahut hizmetinden çekilen pek çok adamların tokat yemeleri gibi; bu sene, bu memleketin etrafında umumî bir tarzda Risale-i Nur'un intişarına sıkıntı verip şimdiki bir nevi tevakkuf devresi vermek hatasıyla, şimdiki umumî sıkıntının bir sebebi olduğunu göstermesidir.

~ 117 ~

Sûre-i وَالْعَصْرِ 'nin Dağ Meyvesi Nâmındaki Nüktesine Bir Hâşiyedir

الصَّالِحَاتِ 'deki ت, –âhirdeki "tâ"lar, ekseriyetçe vakfa rast gelmesiyle– cifirce ه sayılabilir. Bu noktada إِلَّا beraberdir. 1358, bu zamanımızı gösterir. Ve telâffuzca ه okunmadığından ت kalabilir. Bu noktadan –şeddeler sayılmazsa ve إِلَّا beraber değil– iki yüz küsur sene zamana kadar iman ve amel-i sâlihle beraber bir tâife-i azîme, hasârât-ı azîmeye karşı mücâhedeye devam edeceğine işaret edip, Fâtiha'nın âhirinde صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ[1] bin beş yüz kırk yedi (1547) veya bin beş yüz yetmiş yedi (1577) gösterdiği zamana; hem

---

[1] "Nimet ve lütfuna mazhar ettiklerinin yoluna ilet." (Fâtiha Sûresi, 1/7).

Fısk: Günahkârlık, ahlâksızlık.
Hasârât-ı azîme: Çok büyük kayıplar, zararlar.
Mefhum-u muhalif: Kastedilen mananın tam tersi anlam.
Sefâhet: Haram helâl demeden zevk peşinde olma, eğlence düşkünlüğü, beyinsizlik.
Tâife-i azîme: Büyük grup, zümre.

لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي[1] ، ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ[2] ، حَتّٰى يَأْتِيَ اللّٰهُ بِأَمْرِهِ[3]

birinci cümle, bin beş yüz (1500) makamıyla Âhirzaman'da bir tâife-i mücâhidînin son zamanlarına.. ve ikinci cümle, bin beş yüz altı (1506) makamıyla galibâne mücâhedenin tarihine.. ve üçüncü cümle, bin beş yüz kırk beş (1545) makamıyla pek az bir farkla hem Fâtiha'nın, hem Ve'l-Asri Sûresi'nin iki cümlesinin gaybî işaretlerine işaret edip tevâfuk eder.

Demek, bu hadis-i şerifin üç cümlesinden her birisi, bin beş yüz (1500) tarihine ve mücâhedenin ne kadar devam edeceğine dair işaretlerine, aynen bu اَلَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ –şedde sayılmazsa– bin beş yüz altmış bir (1561) makamıyla, hem وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ[4] –şedde sayılır, fakat بِالصَّبْرِ lâmdır– bin beş yüz altmış (1560) makamıyla iştirak edip o tâife-i azîmenin mücahedâtları ne kadar devam edeceğini mana-yı işârî ve cifrî ile gösterirler. Ve Fâtiha ve hadisin irâe ettikleri tarihe makam-ı ebcedleriyle takarrüp edip farklı bir derece tevâfuk ederler. Ve manalarıyla da tam tetâbuk ederek, parlak bir lem'a-yı i'câziye-i gaybiyeyi gösteriyorlar.

118

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Eski Said, çok zaman Medresetü'z-Zehrâ'yı gaye-i hayal ederek çalışmış. Cenâb-ı Hak, kemâl-i merhametinden Isparta'yı o Medresetü'z-Zehrâ hükmüne getirdi. Ve nahiyemiz olan küçücük Isparta'nın mahdut akraba ve ahbab yerine, mübârek Isparta vilâyetini verip binler kardeşi ihsan eyledi. Belki muhtemeldir ki o küçük Isparta'nın aslı, bu büyük Isparta'dan gitmiş. Benim

---

1 "… ümmetimden bir cemaat daima bulunacaktır."

2 "… hak üzere galip ve dine omuz veren ..."

3 "Allah'ın emri gelinceye (yani kıyamet kopuncaya) kadar [ümmetimden hak üzere galip ve daima dine omuz veren bir cemaat bulunacaktır]." (Buhârî, *Menâkıb* 28, *İ'tisam* 10, *Tevhîd* 29; Müslim, *İmâre* 171; Tirmizî, *Fiten* 51).

4 "Birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye edenler." (Asr Sûresi, 103/3).

İrâe etmek: Göstermek.

Lem'a-yı i'câziye-i gaybiye: Kur'ân-ı Kerîm'in geleceğe dair verdiği bir mu'cizenin parıltısı.

Mana-yı cifrî: Cifir hesabına göre çıkan mana.

Medresetü'z-Zehrâ: Bediüzzaman Hazretleri'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan önce açılması için teşebbüs ettiği üniversite projesinin adı. Burada okuyan gençlere hem pozitif, modern ilimler; hem de dinî ilimler birlikte verilecek, böylece insanlar bütün yönleriyle yetişip gelişecek; kalb ve akıl bütünlüğü ile çağın problemleri gerçek anlamda çözüme kavuşacaktı. Daha sonra kaleme aldığı Risale-i Nur'u da bu manada değerlendirmektedir.

Tâife-i mücâhidîn: Mücâhitler tâifesi.

Takarrüp: Yakınlaşmak.

Tevâfuk / tetâbuk: Birbirine mutabık, uygun olma; uygun düşme.

vatan-i aslim bu Isparta olmak caizdir. Hatta Ispartalı kim olursa olsun, başkalara nisbeten benimle ve Risale-i Nur'la fazla alâkadar görüyorum. Hatta buradaki bütün zâbitân içinde biri müstesna, en ziyade bize ve Risale-i Nur'a ciddî alâkadar, bu hâmil-i mektup Ispartalı Hilmi Bey'i gördüm. Onu Risale-i Nur'un has şâkirtleri içinde kabul eyledik.

Isparta'da ve Sava'daki taarruz, bir derece umumîdir. Risale-i Nur'un intişar ettiği her tarafta bu sıralarda, şimdiye kadar bir plân dâhilinde Risale-i Nur'un fütuhatına karşı tecavüz var. Bir derece şevk ve neş'eye zarar verdi, bir devre-i tevakkuf açtı. Şimdiki kahtlığa o tevakkuf sebebiyet veriyor. Fakat Cenâb-ı Hakk'a şükür, Isparta ve havalisi kahramanları çelik gibi bir metânet göstermeleri, sâir yerlerin de kuvve-i mâneviyelerini takviye ediyorlar. Bazı ihtiyatsız ve dikkatsizlerin yüzünden cüz'î zararlar olduğundan ihtiyat ve dikkat her vakit lâzımdır.

Barla'da, Risale-i Nur'un muvakkat ta'tili sebebiyle yağmursuzluk başladığı gibi ve Risale-i Nur'un müdahelesi ile yağmurun Barla etrafındaki daireye mahsus olarak gelmesi ve Isparta'nın Risale-i Nur'a karşı iştiyakları ile, Hüsrev'in dediği gibi yağmur fevkalâde bir surette imdada gelmesi gibi pek çok emârelerle ve burada Risale-i Nur münasebeti ile vücûda gelen yüzer hâdiselerin delâleti ile deriz ki: Bu Anadolu'ya ayn-ı rahmet olan Risale-i Nur'a karşı, bu acîb zamanda böyle umumî ve geniş bir taarruzla ve bazı yerlerde ta'tile mecbur olması, bu kaht u galâyı ve bu acîb ihtikârı ve bereketsizlik ve açlığı netice verdiğine bize kanaat verdi. Şimdi yanımdaki Emin ve Feyzi gibi sâir arkadaşlarım da aynı kanaattedirler.

Said Nursî

~ 119 ~

Risale-i Nur Şâkirtleri Tarafından Sorulan Suâle Cevaptır

Suâl: Geçen sene sizden sormuştuk ki; elli gündür merak edip dünya cereyanlarına bakmadınız ve sormadınız. O zaman bize bir cevap verdiniz. Gerçi o cevap, hakikattir ve kâfidir. Fakat Risale-i Nur'un intişarı ve hizmeti ve âlem-i İslâmiyet'in menfaati noktasında bir derece

---

Devre-i tevakkuf: Duraklama, duraksama devresi.
Hâmil-i mektup: Mektubu taşıyan.
Kaht u galâ: Kıtlık, kuraklık ve ardından gelen pahalılık.
Ta'til: Durdurma, faaliyetini engelleme.
Zâbitân: Subaylar.

bakmanız lâzım iken, şimdi on üç ay oluyor, aynı hâl devam ediyor. Merak edip hiç sormuyorsunuz.

Elcevap: [1]إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ âyetine en âzam bir tarzda şimdiki boğuşan insanlar mazhar olmalarından, onlara değil taraftar olmak veya merakla o cereyanları takip etmek ve onların yalan, aldatıcı propagandalarını dinlemek ve müteessirâne mücadelelerini seyretmek, belki o acîb zulümlere bakmak da caiz değil. Çünkü zulme rıza zulümdür; taraftar olsa, zâlim olur. Meyletse [2]وَلَا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ âyetine mazhar olur.

Evet, hak ve hakikat ve din ve adalet hesabına olmadığına ve belki inat ve asabiyet-i milliye ve menfaat-i cinsiye ve nefsin enâniyetine dayanan, dünyada emsali vuku bulmayan gaddarâne bir zulüm hesabına olduğuna kat'î bir delil şudur ki:

Bin mâsum çoluk-çocuk, ihtiyar, hasta bulunan bir yerde, bir-iki düşman askeri bulunmak bahanesiyle bombalarla onları mahvetmek.. ve tabakât-ı beşer cereyanları içinde, burjuvaların en dehşetli müstebitleri ve sosyalistlerin ve bolşeviklerin en müfritleri olan anarşistler ile ittifak etmek.. ve binler, milyonlar mâsumların kanlarını heder etmek.. ve bütün insanlara zarar olan bu harbi idâme ve sulhu reddetmektir.

İşte böyle hiçbir kanun-u adalete ve insaniyete ve hiçbir düstur-u hakikate ve hukuka muvâfık gelmeyen boğuşmalardan elbette Âlem-i İslâm ve Kur'ân, teberrî eder, yardımcılıklarına tenezzül edip tezellül etmez. Çünkü onlarda öyle dehşetli bir firavunluk, bir hodgâmlık hükmediyor; değil Kur'ân'a, İslâm'a yardım, belki kendine tâbi ve âlet etmekle elini uzatır. Öyle zâlimlerin kılıçlarına dayanmak, hakkaniyet-i Kur'âniye elbette tenezzül etmez.

Ve milyonlarla mâsumların kanıyla yoğrulmuş bir kuvvet yerine *Hâlık-ı kâinat'ın kudret ve rahmetine dayanmak, ehl-i Kur'ân'a farz ve vâciptir.*

---

1 "Şurası bir gerçek ki insan, cidden çok zâlimdir." (İbrahim Sûresi, 14/34).
2 "Bir de sakın zulmedenlere meyletmeyin, sempati duymayın. Yoksa size ateş dokunur." (Hûd Sûresi, 11/113).

Asabiyet-i milliye: Irkçılık.
Bolşevik: Komünist, Leninist.
Burjuva: Halkın orta sınıfına mensup olan, şehirli.
Hakkaniyet-i Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'in hakperestliği, adaleti.
Hâlık-ı kâinat: Kâinatın yaratıcısı.
İdâme: Devam ettirme, sürdürme.
Menfaat-i cinsiye: Kendi kavmine, ırkına ait menfaat.
Müfrit: Aşırı, ölçüyü kaçıran.
Müstebit: Despot, baskıcı.
Sosyalist: Üretim vasıtalarının ferdî olmaktan çıkarılıp kamuya mal edilerek, bölüşülerek eşit paylaşımını esas alan rejim (Sosyalizm) taraftarı.
Tabakât-ı beşer: Sosyal sınıflar.
Tezellül etmek: Kendini alçaltmak, küçük duruma düşürmek.
Vâcip: Gerekli, kesin.

Gerçi zındıka ve dinsizlik, o boğuşanların birisine dayanıp ehl-i diyaneti ezer. O zındıkanın tazyikinden kurtulmak, onun aksi cereyanına taraftar olmak bir çâredir. Fakat şimdiye kadar o taraftarlık, bir menfaat vermeyerek çok zararları dokunmuş.

Hem zındıka, nifak hâsiyetiyle her tarafa döner. Senin dostunu kendine dost edip sana düşman eder. Senin taraftarlık cihetiyle kazandığın günahlar, faydasız boynunda kalır. *Risale-i Nur şâkirtlerinin vazifeleri iman olduğundan hayat meseleleri onları çok alâkadar etmez ve merakla baktırmaz.* İşte bu hakikate binâen, değil on üç ay, belki on üç sene (Hâşiye) dahi bakmasam hakkım var. Sizler baktınız, günahlardan başka ne kazandınız? Ben bakmadım, ne kaybettim?

İkinci Suâl: İşârât-ı Kur'âniye Risalesi'nde Fâtiha'nın âhirinde sırat-ı müstakîm ashabı ki اَلَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ âyetiyle tarif edilen tâife içinde.. hem لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ حَتّٰى يَاْتِيَ اللّٰهُ بِأَمْرِهِ hadisinin Âhirzaman'da gösterdikleri mücâhidler içinde.. ve hem Ve'l-Asri Sûresi'nin إِلَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا 'den başlayan üç cümlenin mana-yı işârîsinde, hususî bir surette bir ferdi Risale-i Nur'un has şâkirtleri olduğuna sebep nedir ve vech-i tahsisi nedir?

Elcevap: Sebebi ise; Risale-i Nur, yüze yakın din tılsımlarını ve hakâik-i Kur'âniyenin muammâlarını hal ve keşfetmiştir ki, her bir tılsımın bilinmemesinden çok insanlar şübehâta ve şükûke düşüp, tereddütlerden kurtulamayıp bazen imanını kaybederdi. Şimdi bütün dinsizler toplansalar, o tılsımların keşfinden sonra galebe edemezler. Yirmi Sekizinci Mektup'taki İnâyât-ı Seb'a'da bir kısmına işaret edilmiş. İnşallah bir zaman o tılsımlar müstakil bir risalede cemedilecek.

Hâşiye: Hem tam yedi senedir aynı hâl devam etti. Ne merak etti ve ne de sordu ve ne de bildi.

İnâyât-ı Seb'a: "Yedi yardım, lütuf" anlamında, 28. Mektup'un 7. Risalesi.

İşârât-ı Kur'âniye Risalesi: Kur'ân-ı Kerîm'in Risale-i Nur'a ait işaret ve imalarını konu alan, Şuâlar kitabındaki 1. Şuâ risalesi.

Muammâ: Özü, mahiyeti hemen anlaşılamayan derin sır.

Şübehât / şükûk: Şüpheler, kuşkular.

Tılsım: Sır, bilmece.

Vech-i tahsis: Özellikle zikredilmesinin sebebi.

120

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[3]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Kahraman Tâhirî ve Hâfız Mustafa'nın yaptıkları hizmet çok güzeldir. Onların tedbirleri isabetlidir, haktır. Nur fabrikasının divanında verdiğiniz kararlar, ne olursa kabulümüzdür. İşârât-ı Kur'âniye, tevâbi'leriyle beraber çok güzel. Yalnız, Seyyid Şefik'e* giden mektup, şahsına ait kısmı girmeyecekti. Lâhika'dan aldığınız parçalar da çok güzel. Büyük Ali sisteminde Küçük ve İkinci Ali'nin mânidar fıkrası iyidir, fakat muhtasardır.

En evvel gençlere ait üç-dört ders –ki Hâfız Mustafa'ya vermiştik–, el makinesiyle, mümkünse eski hurufla, değilse yeni hurufla(Hâşiye) Nur fabrikasının divanındaki heyet münasip görse ve hâl müsaade etse, yazılsın. Bize de bazı nüshalar gönderilsin. Mübârekler'in İşârâtü'l-İ'câz'larına bedel bir nüshamı postayla gönderdik.

Cuma gününe rast gelen bu bayram, çok kıymettar olan haccü'l-ekber olduğundan hacca bu sene gidenler çok kazanmışlar. Cenâb-ı Hak, bizi de onların hayırlı dualarına hissedar eylesin, âmin!

Tekrar be tekrar o bayramınızı ve umum Risale-i Nur şâkirtlerinin bayramlarını ve Nur ve Gül fabrikalarının heyetlerini ve Medrese-i Nuriye şâkirtlerinin ve üstadlarının ve Barla sıddıklarının ve Mâsumların ve Ümmî İhtiyarların, ricâlen ve nisâen umumunun birer birer bayramlarını tebrik ediyoruz.

Said Nursî

Hâşiye: Risale-i Nur'un bir vazifesi huruf-u Kur'âniyeyi muhafaza olduğundan yeni hurufa zaruret derecesinde, inşallah, müsaade olur.

1 O yüce Zât'ın adıyla.

2 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Haccü'l-ekber: Arafe günü Cuma'ya denk gelen hac.

Huruf-u Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm harfleri.

Mübârekler: Hz. Üstad'ın Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyünden olan Nur talebelerine verdiği bir unvan.

Ricâlen ve nisâen: Erkekler ve kadınlar olarak.

Tevâbi': Tâbi olanlar, ekler, ilaveler.

~ 121 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ حُرُوفِ مَا كَتَبْتُمْ وَطَبَعْتُمْ[3]

Aziz, Sıddık, Muktedir, Müteyakkız Kardeşlerim!

Sizin mübârek leyâli-i aşerenizi ve Kurban Bayramı'nızı tebrik ederiz. Nur fabrikası sahibi Hâfız Ali'nin haşr-i cismânî hakkındaki hatırına gelen mesele ehemmiyetlidir. Ve mektubun âhirindeki temsili, gayet güzel ve mânidardır. O hâtırayla, Dokuzuncu Şuâ'ın Mukaddime-i Haşriye'den sonraki dokuz burhan-ı haşriyeyi istiyor, diye anladım. Fakat maatteessüf, bir-iki senedir te'lif vazifesi, tevakkuf etmiş. *Resâili'n-Nur'un mesâili, ilimle, fikirle, niyetle ve kastî bir ihtiyârla değil; ekseriyet-i mutlakayla sünûhât, zuhurât, ihtarât ile oluyor.* Bu dokuz berâhîne şimdi ihtiyac-ı hakikî kalmamış ki te'life sevkolunmuyoruz.

Evet, erkân-ı imaniye içinde *iman-ı billâh* ve *iman-ı bi'l-yevmi'l-âhir,* âlem-i İslâmiyet'in iki kutbu ve iki güneşidir.

Birincisini Risale-i Nur, tamamıyla burhanlarını izah etmiş.

İkinci kutup ise kısmen müstakil olarak Onuncu Söz, Yirmi Dokuzuncu Söz, Yirmi Sekizinci Söz –hususan cismânî lezzetlerin ispatında– ve Mukaddime-i Haşriye gibi risalelerde gayet kuvvetli haşr-i cismânîyi ispat etmiş, muannidleri de susturmuş. Ve iman-ı billâh gibi, bu dünyadaki mevcudât zâhir bir surette onu göstermediğinden kısm-ı ekserîsi ise sâir erkân-ı imaniye içinde haşri kuvvetli bir surette ispat eder.

Ezcümle: Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın hakkaniyetini ispat eden bütün hüccetleri, ikinci derecede haşr-i cismânîyi binler âyât-ı Kur'âniyenin tasvir ve izahatlarıyla ispat ediyor. Acaba Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın mu'cizâne cennetin

---

[1] O yüce Zât'ın adıyla.

[2] "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

[3] Yazdığınız ve tab' ettiğiniz harfler adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Berâhîn: Deliller.
Burhan-ı haşriye: Haşri isbat eden delil.
Haşr-i cismânî: Cismen, bedenen dirilme.
İhtarât: Mânevî ihtarlar, hatırlatmalar.
İman-ı bi'l-yevmi'l-âhir: Âhiret gününe inanmak.
İman-ı billâh: Allah'a inanmak.
Leyâli-i aşere: Zilhicce ayının ilk on gecesi. Kurban bayramının öncüsü olup, hadis-i şeriflerde bu zaman diliminde birçok nafile ibadetin teşviki yapılmıştır.
Mesâil: Meseleler.
Muannid: İnatçı.
Resâili'n-Nur: Nur Risaleleri.
Sünûhât: Kalbe doğan manalar, ilhamlar.
Zuhurât: Hesapta olmayan, beklenmedik hâdiseler.

lezâiz-i cismâniyesinden bahisleri ve izahları derecesinden daha başka bir izaha lüzum kalır mı?

Hem, Resûl-i Ekrem'in *(aleyhissalâtü vesselâm)* hakkaniyetini ispat eden bütün mu'cizeleri, hüccetleri ikinci derecede haşr-i cismânîyi.. ve cennet ve cehennemin lezâiz ve âlâm-ı cismânîsini harika belâgatıyla tasvir ve izah ediyor. Ve o izahtan sonra daha izaha ihtiyaç kalır mı?

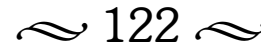
Hem, Cenâb-ı Hakk'ın vücûb-u vücûdunu ve rahîmiyet ve hakîmiyetini ve ilim ve kudretini ve âdiliyet ve hafîziyetini ve sıfât-ı kudsiyesini ispat eden bütün burhanlar, hüccetler, bir cihette haşri ispat ettiği gibi; rubûbiyetin muktezası olan irsâl-i rusül ve inzâl-i kütüp cihetiyle hem risalet-i Muhammediyeyi *(aleyhissalâtü vesselâm)* istilzam.. hem Kur'ân onun konuşması ve kelâmı olmadığını ve kelâmullah olduğunu ispat etmekle, haşr-i cismânîyi tafsilatıyla bu iki noktadan yine ispat ediyor.

Elhâsıl: Risale-i Nur'da *iman-ı billâh* ve *iman-ı bi'l-yevmi'l-âhir* olan iki kutb-u imanî, tam birbirine müsâvi gelecek bir derecede ispat edilmiş. Yalnız bu kadar var ki, haşr-i cismânî kısmen sarîhen ve kısmen zımnî ve tebeî ispat edilmiş. Çünkü bu âlem-i şehâdet, Sâni'ini gayet sarih ve zâhir gösteriyor ve haşri zımnî ve perdeli haber verir. İnşallah, bir zaman Risale-i Nur'un şâkirtlerinden birisi veya birkaç tanesi, o dokuz makamı ve berâhîni te'lif edecek ve Mukaddime-i Haşriye'nin başındaki âyât-ı âzamın dokuz fıkrasının hazinelerini, Risale-i Nur'da münteşir haşr-i cismânî berâhîniyle ve kalblerine gelen sünûhât ve ilhamat ile açıp Dokuzuncu Şuâ'ı Onuncu Söz'den daha parlak, daha kuvvetli bir tarzda tekmil edecek.

Bütün kardeşlerimize birer birer selâm ve bayramlarınızı tebrik ediyoruz.

Said Nursî

Âdiliyet: Cenâb-ı Hakk'ın her şeyi tam kararında, doğru, dengeli ve adaletle yapması.
Âlâm-ı cismânî: Cehennemde bedenen, cismen görülecek olan elemler, azaplar.
Âlem-i şehâdet: Duyu organları ile kavranılan varlıkların ve hâdiselerin âlemi.
Âyât-ı âzam: Pek büyük âyetler.
Hafîziyet: Cenâb-ı Hakk'ın yaşkuru, küçük-büyük, değerli-değersiz her şeyi, hayatının devamı ve muhasebesi için mükemmel bir intizamla koruyup muhafaza etmesi.
Hakîmiyet: Cenâb-ı Hakk'ın doğru, yanılmayan ve yanıltmayan bir ilimle her şeyi yerli yerince yapıp; her işinde doğruyu, hayrı ve maslahatı gözetiyor olması.
İnzâl-i kütüp: Kitapların indirilmesi.
İrsâl-i rusül: Peygamberlerin gönderilmesi.
İstilzam: Gerektirme, icap ettirme.
Kutb-u imanî: İmanın zirvesi.
Lezâiz-i cismâniye: Cennette bedenen, cismen tadılacak olan lezzetler.
Rahîmiyet: Cenâb-ı Hakk'ın yarattıklarına karşı daima sonsuz ve sınırsız şefkat ve merhamet etmesi.
Risalet-i Muhammediye: Efendimiz'in (s.a.s.) peygamberliği, elçiliği.
Rubûbiyet: Cenâb-ı Hakk'ın her şeyi kuşatan terbiye, idare ve hâkimiyeti.
Sâni': Yapan, sanatkâr.
Sarîhen: Açıkça.
Sıfât-ı kudsiye: Cenâb-ı Hakk'ın kutsî, mukaddes, yüce sıfatları.
Tebeî: Aslî olmayan, başka bir asla tâbi olan, dolaylı.
Vücûb-u vücûd: Cenâb-ı Hakk'ın varlığının kendinden ve kesin olması.
Zımnî: Dolaylı, üstü kapalı.



122

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

وَعَسٰۤى اَنْ تَكْرَهُوا شَيْـًٔا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ[1] sırrıyla, çok tecrübelerin neticesinde, çok defa zâhirî muvaffakiyetsizlik, hakkımızda birer inâyet perdesi olduğuna bir emâresi, belki bir delili de; bu sene biz, her tarafta bir nevi taarruz, o taarruzdan bir nevi cüz'î tevakkuf, hem matbaaların kapıları şimdilik Risale-i Nur'a –hatta yeni hurufla dahi– kapanması hayırdır, birkaç cihette inâyettir ve himâyettir.

Evvelâ: Bu sene –perde altında– insanlar, eşedd-i zulümle rızık hakkında bir dehşetli ameliyât.. ve kader-i ilâhî, hakîmâne bir adaletle çoktan beri terâküm eden zekâtları ve cizyeleri almak ve hadden çok ziyade tecavüz eden hırsı ve ihtikârı tokatlamak için umumî bir ameliyât-ı cerrahiye hengâmında, *elbette yalnız imana ve âhirete hasr-ı nazar eden ve vazife noktasından hayat-ı içtimaiyeye çok bakmayan ve ihlâs-ı tâmmı kazanmak için hiçbir maksada âlet ve hiçbir dünyevî cereyana tâbi olmayan Risale-i Nur'un parlak ve kuvvetli hizmeti,* tesettür perdesi altından çıkıp âşikâr bir tarzda olsaydı, her hâlde birinci ameliyât-ı insaniye ona ilişecekti. Ve ikinci ameliyât-ı kaderiye rızık ve mide üzerine olması cihetiyle ya insanların nazarlarını o hizmetten çevirecekti, mideleriyle meşgul edecekti veyahut o hizmetin ihlâsını bir derece kırıp maîşet derdinin bir hissesi onda bulunacaktı.

Sâniyen: Yazılmasına şimdilik lüzum yok…

Sâlisen: İzharına bu zamanda izin yok… Fakat, madem şâkirtlerin gayret ve şevk ve himmetleri şimdiye kadar matbaalara ihtiyaç bırakmamışlar. İnşallah o kudsî hizmette devam edip o elmas kalemlerle neşr-i envâr edecekler. Madem bütün bütün mesleğimize muhalif olan yeni hurufu bir-iki risale için kabul ettiğimiz hâlde matbaacılar çekindiler, o hayr-ı azîmi kaybettiler. Siz, o iki risaleyi, bizim hesabımıza, kahraman kardeşlerimizden

---

[1] "Olur ki hoşlanmadığınız bir şey sizin için hayırlı olur." (Bakara Sûresi, 2/216).

Ameliyât-ı cerrahiye: Cerrahî müdahale, operasyon.

Ameliyât-ı insaniye: Beşerin eliyle ve vâsıtasıyla yapılan ameliyât, müdahale.

Ameliyât-ı kaderiye: Kaderin âdilâne hükmüyle ve fetvasıyla yapılan ameliyât, müdahale.

Cizye: Müslüman olmayanlardan, devlet teminatı altında yaşamanın karşılığı olarak alınan vergi.

Hakîmâne: Hikmetlice, yerli yerince.

Hasr-ı nazar etmek: Bakışını, dikkatini sadece belli bir noktaya odaklamak, yoğunlaştırmak.

Hengâm: Vakit, zaman.

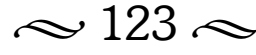
İhtikâr: İhtiyaç maddelerini depolarda saklayıp, daha sonra pahalıya satma, vurgunculuk.

Neşr-i envâr etmek: Nurları yaymak, dağıtmak.

Terâküm etmek: Birikmek, yığılmak.

Tevzî etmek: Dağıtmak.

yirmi-otuz zâta tevzî ederek, yirmi-otuz nüshayı eski hurufla yazdırınız. Yazan kalem sahiplerine dâimî hasenât kazandıran o pek büyük hayrı siz kazanınız. Eğer yeni hurufla, el makinesiyle o iki risaleden yazılmış nüshalar varsa, bize bazı nüshalar gönderiniz.



İşârât-ı Kur'âniye ve Üç Keramet-i Aleviye ve Keramet-i Gavsiye Hakkındaki Sikke-i Gaybiye Risalesi'ne Bir Tenbih ve İhtardır

Bu gayet mahrem risaleler, nasılsa muannid bir nâmahremin eline bu risalelerden birisi geçmiş. Gayet sathî ve inat nazarıyla bir-iki yerine haksız bir itirazla ehemmiyetli bir hâdiseye sebebiyet verdiğinden bu mecmua, Risale-i Nur'un has talebelerine, belki ehass-ı havassa mahsus olduğu hâlde ve benim vefatımdan sonra intişarına müsaade olmasıyla beraber, şimdi mezkûr hâdisenin sebebiyle herkese değil, belki ehl-i insaf ve Risale-i Nur'la alâkadar ve talebelerinden bulunanlara haslardan birkaç şâkirdin tensibiyle gösterilebilir fikriyle yazdık.

İkinci Nokta: Bu risale (Sikke-i Gaybiye), baştan aşağıya kadar birtek neticeye bakar. Bine yakın emârelerle Risale-i Nur'un makbuliyetine gaybî bir imza basıldığını ispat ediyor. Böyle birtek dâvâya bu derece kesretli ve ayrı ayrı cihetlerde binler emâreler ve imalar onu göstermesi ilmelyakîn değil, belki aynelyakîn, belki hakkalyakîn derecesinde o dâvâyı ispat eder.

Üçüncü Nokta: Bu risaleyi mütâlaa eden zâtlar, inceden inceye, hususan cifrî hesabâtına meşgul olmaya lüzum yok. Hem bir kısmı anlaşılmasa da zararı yok. Hem umumunu okumak da lâzım değil. Hem Keramet-i Gavsiye'nin âhirinde, iki yüz yirmi dördüncü sayfada, Şamlı Hâfız Tevfik'in fıkrasından başlayıp âhire kadar mütâlaadan sonra ve baştaki mukaddimeyi de okuduktan sonra istediği parçayı okusun.

Aynelyakîn: Gözle görülüp edinilen bilgi.

Ehass-ı havas: Bir meselede en önde, en üst seviyede olanlar, ileri gelenler.

Hakkalyakîn: Bir şeyin hakikatine, özüne ulaşarak, yaşanarak öğrenilen bilgi.

İlmelyakîn: Okuyup öğrenerek elde edilen bilgi.

Keramet-i Aleviye: Hz. Ali Efendimiz'in (r.a.) Risale-i Nur'a ve müellifine işaret ve ima eden kerameti. (Bkz.: 18. ve 28. Lem'a ile 8. Şuâ risalesi).

Keramet-i Gavsiye: Abdülkadir Geylânî (k.s.) Hazretleri'nin Risale-i Nur'a ve müellifine işaret ve ima eden kerameti. (Bkz.: 8. Lem'a risalesi).

Tensib: Münasip görme, uygun bulma.

~ 124 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Hem Kâtip Osman'ın, hem Mübârekler'den İbrahim'in, hem Nur fabrika sahibinin, hem Hulûsi-i Sânî'nin mektupları bir-iki günde geldiler. Merakla mahzun kalbimizi müferrah eylediler. Kâtip Osman'ın mektubunda, hususî selâmlarını gönderdiği zâtların, hususan kahraman Rüştü, Zühdü Bedevî ve Nuri kardeşlerimize hâssaten ve umuma selâm ve selâmetlerine dua.. ve Hüsrev'in yakında gelmesinin tebşiri, onun hakkındaki merakımızı izale etti.

Mâşallah, Kâtip Osman da Hüsrev gibi mûcib-i merak noktaları yazıyor. Onun mektubunu getiren halıcı İbrahim demiş ki: "Sıddık Süleyman, Rüştü buraya gelmek ihtimali var." O kahraman kardeşim yakînen bilsin ki, ben ondan ziyade ona müştâkım. Fakat o her gün, has dairesinin birinci safında mânen yanımızda bulunuyor, mânevî kazançlarımıza da hissedar oluyor. *Bizim mesleğimizde sohbet-i suriye ehemmiyeti azdır.*

Hem bu dehşetli ameliyât-ı dâhiliye hengâmında ve yol masrafı çok ziyade olduğundan, gelmek münasip olmuyor. Ve vehham ehl-i dünya, burada ziyade bize dikkat ediyorlar. Hatta bu bayramda kapımı ziyaretçilere kapadık.

Hâfız Ali'nin mektubunda, Rüştü'nün bir teşebbüsü var ki; gençlere ait dört-beş parça ders ki, Hâfız Mustafa'ya vermiştim ki tab' etsin. Cenâb-ı Hakk'a şükür, sizin kesretli kalemleriniz matbaaya ihtiyaç bırakmıyor. Eğer kolayca, ucuzca mümkün olsa eski veya yeni hurufla yaparsınız.

Hâfız Ali'nin mektubunda, Risale-i Nur'a karşı kemâl-i mahviyetle kemâl-i ihlâsı ve irtibatı, onun eskiden beri takdir ettiğim bir hâsiyet-i mümtâzesini göstermekle beraber; benim gibi bir bîçâreyi de şefaatçi yapıp, ben de onun kemâl-i samimiyetini şefaatçi yapıp duasına âmin derim.

Mübârek köyünden, Mübârekler cemaatinden, mübârek İbrahim'in bereketli mektubunu okudum. Beni memnun eden çok sözler var içinde. Ve bilhassa benim başıma yağan yağmurdan rüyada içmesi ve biraderzadesi

---

Ameliyât-ı dâhiliye: Dâhilde meydana gelen işler, olaylar.

Hâsiyet-i mümtâze: Ayırt edici, başkalarından farklı kılan özellik.

Hulûsi-i Sânî: "İkinci Hulûsi" manasında Üstad Hazretleri'nin Sabri Arseven Abi'ye verdiği unvan.

İzale etmek: Gidermek, yok etmek.

Kesretli: Çokça, çok sayıda.

Mûcib-i merak: Merak uyaran, meraklandıran.

Mübârekler: Hz. Üstad'ın Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyünden olan Nur talebelerine verdiği bir unvan.

Tebşir: Müjde verme, müjdeleme.

Vehham: Hastalık derecesinde çok vehimli, çok kuruntulu.

Osman'ın ileride Risale-i Nur'a talebe olması için kendini okutması bizi mesrur eyledi. Cenâb-ı Hak öyle mübârekleri o köyde çoğaltsın, âmin!

~ 125 ~

Aziz Kardeşlerim!

Risale-i Nur'un hakkaniyetine ve ehemmiyetine dair bir imza-yı gaybî hükmünde olan yazdığınız Mecmua-yı İşârât'a, Lâhika'dan intihap ettiğinizden iki misli daha ilâve ettik. Eğer siz de kendinize öyle bir mecmua yazmışsanız, ilâve ettiğimiz miktarı size de göndereceğiz. Bu mecmuanın gösterdiği kıymet Risale-i Nur'da bulunduğunu, bu zamanın dehşetli fırtınaları ispat ediyor.

Evet kardeşlerim, Hazreti İsa *(aleyhisselâm)*, İncil-i Şerif'te demiş ki: *"Ben gidiyorum, tâ size tesellîci gelsin."*[1] Yani Ahmed *(aleyhissalâtü vesselâm)* gelsin, demesiyle *Kur'ân'ın beşere gayet büyük bir neticesi, bir gayesi, bir hediyesi; tesellîsidir.*

Evet, bu dehşetli kâinatın fırtınaları ve zeval ve tahribâtları içinde ve bu boşluk nihâyetsiz fezada her şeyle alâkadar olan insan için hakikî tesellîyi ve istinat ve istimdat noktalarını yalnız Kur'ân veriyor. En ziyade o tesellîye muhtaç, bu zamandır. Bu asırda en ziyade kuvvetli bir surette o tesellîyi ispat eden, gösteren, Risale-i Nur'dur. Çünkü zulümât ve evhamın menbaı olan tabiatı, o delmiş geçmiş, hakikat nuruna girmiş. On Altıncı Söz gibi ekser parçalarında hakâik-i imaniyenin yüzer tılsımlarını keşif ve izah edip, aklı inkârdan ve tereddütlerden kurtarmış.

İşte bu hakikat içindir ki bu çok usandırıcı ve dehşetli zamanda, usandırmayacak bir tarzda, çok tekrar ile beraber, aklı başında olanları Risale-i Nur'la meşgul ediyor. Re'fet Bey'in mektubunda dediği gibi *"Risale-i Nur'un en bâriz hâsiyeti, usandırmamak. Yüz defa okunsa, yüz birinci defa yine zevkle okunabilir."*[2] Pek doğru demiş.

---

1 Bkz.: İbn-i Kayyim el-Cevziyye, *Hidayetü'l-hıyârâ* 1/55, 85, 157, 5/284; Kitab-ı Mukaddes (Türkçe terceme), Yeni Ahit, Yuhanna, *bâb:* 16, *cümle:* 7-8.

2 Bkz.: Barla Lâhikası, 160. Mektup, s.219.

İntihap etmek: Seçmek.
İstimdat: Medet dileme, yardım isteme.
İstinat: Dayanma.
Mecmua-yı İşârât: Risale-i Nur'un ehemmiyetine ve makbuliyetine dair bir kısım gaybî işaretlerden, ilâhî inâyet ve ikramlardan bahseden risalelerin bir araya getirilmesiyle oluşturulan bir Risale-i Nur mecmuası. (Bu risalelerden bazıları için bkz.: Mektubat/28. Mektup/7. ve 8. Risaleler; İşârât-ı Gaybiye Hakkında Bir Takriz; …).

Risale-i Nur'un tercümanı, hakikî vazifesinin haricinde dünyadaki istikbaliyâta arasıra bakması, bir derece zâhirî bir müşevveşiyet verir. Mesela:

- Bundan otuz-kırk sene evvel diyordu: *"Bir nur gelecek, bir nurânî âlemi göreceğiz."* deyip o mana geniş bir dairede ve siyasette tasavvur edilmiş.

- Hem bundan on dört-on beş sene evvel, *"Dinsizliği çevirenler müthiş semâvî tokatlar yiyecekler."* diye büyük, geniş, küre-i arz dairesindeki bu dehşetli hâdiseyi, dar bir memlekette ve mahdut insanlarda tasavvur etmiş. Hâlbuki istikbal, o iki ihbar-ı gaybiyeyi tasavvurunun pek fevkinde tefsir ve tâbir eyledi.

Evet, Eski Said'in *"Bir nur âlemi göreceğiz."* demesi, Risale-i Nur dairesinin manasını hissetmiş, geniş bir daire-i siyasiye tasavvur ettiği gibi; Sırr-ı إِنَّا أَعْطَيْنَا 'nın[1] remziyle, on üç-on dört sene sonra *"Dinsizliği, zındıklığı neşredenler, pek müthiş tokat yiyecekler."* deyip o hakikati dar bir dairede tasavvur etmiş. Şimdi zaman, o iki hakikati tam tâbir ve tefsir etti.

Evet, başta Isparta vilâyeti olarak Risale-i Nur dairesi **birinci hakikati** pek parlak ve güzel bir surette gösterdiği gibi; **ikinci hakikati** de medeniyet-i sefihenin tuğyanını ve maddiyyûnluk(Hâşiye) tâununun aşılamasını çeviren ve idare eden ervah-ı habîsenin başlarına gelen bu dehşetli semâvî tokatlar, geniş bir dairede, o Sırr-ı إِنَّا أَعْطَيْنَا 'nın hakikatini tam tamına ispat etmiş.

"Risale-i Nur, kat'î burhanlara istinâden hükümleri, sâir hakâikte, aynı aynına, te'vilsiz, tâbirsiz hakikat çıkması ve yalnız işârât-ı tevâfukiye ve sünûhât-ı kalbiyeye itimaden beyanatı, böyle dünyevî olan mesâil-i istikbaliyede neden bazen tâbir ve te'vile muhtaç oluyor?" diye hatırıma geldi.

Böyle bir cevap ihtar edildi ki: Gaybî istikbal-i dünyevîde ve dünya işlerinde başa gelen hâdisâtı bildirmemekte Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn'in çok büyük bir rahmeti saklandığını ve gaybı gizlemekte çok ehemmiyetli bir hikmeti

---

Hâşiye: Evet, maddiyyûnluk tâununun hastalığı nev-i beşere bu dehşetli sıtmayı ve küre-i arza bu titremeyi vermiştir.

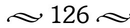
[1] Kevser Sûresi'ne ait bazı sırlı bilgilerin yazıldığı risale.

Ervah-ı habîse: Kötü, zararlı ruhlar.
İşârât-ı tevâfukiye: Tevâfukların gösterdiği işaretler, imalar.
Maddiyyûnluk: Maddecilik, materyalizm.
Medeniyet-i sefihe: Haram helâl demeden, hayatı zevk ve eğlence olarak benimseyen medeniyet.
Mesâil-i istikbaliye: Gelecekte cereyan edecek olaylar.
Müşevveşiyet: Karışıklık, düzensizlik.
Sünûhât-ı kalbiye: Kalbe doğan manalar, ilhamlar.
Tâun: Vebâ.
Tuğyan: Azma, azgınlık.

bulunduğu cihetle, gaybî şeyleri haber vermekten yasak edip, yalnız müphem ve mücmel bir surette, ya ilham veya ihtarla, bir emâreyi vesile ederek, keşfiyâtta ve rüya-yı sâdıkada bir kısım gaybî hakikatleri ihsas eder. O hakikatlerin hususî suretleri vukuundan sonra bilinir.

Kardeşlerim! Bu defa Hilmi Bey'le gelen Re'fet ve Rüştü'nün mektupları bizi çok sevindirdi. Zaten Hüsrev, Re'fet, Rüştü Risale-i Nur'a intisapta eskiden beri beraber bulunmalarından, ben birisini tahattur etsem, üçü birden hatıra geliyor. Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür ki bu dehşetli fırtınalar, onları ve sizleri sarsmadı. Mâşallah, Re'fet, şimdi de eski sadâkatini ve tam alâkasını tamamıyla muhafaza ettiğini anladık. Bir-iki senedir ondan hiçbir mektup ve hizmet-i Kur'âniyedeki vaziyetinden bir haber alamamıştım, merak ediyordum. Bu defa mektubunda "Ne vakit bir araya gelsek, Sözler'den birini açıp okuyoruz, tatlı tatlı istifade edip Üstadımızla görüşüyoruz." demesi, bizi sürûrla şükre sevketti. Sadâkatte nâmdar Rüştü'nün mektubunda merak ettiğim noktaları beyan etmesi ve hizmet-i nuriye tevakkuf etmemesi ve sizlere sıkıntı olmaması, bizi çok mesrur eyledi.

Latîf Bir Tevâfuk: Ahmed Nazif'in bu defa çok meşgaleler içinde yazdığı, yalnız On Dokuzuncu Mektup'ta (Mu'cizât-ı Ahmediye *(aleyhissalâtü vesselâm)*) tevâfukâtın mecmûu, dokuz bin sekiz yüz otuz üç adede bâliğ olduğunu gördük. O mektuptaki mu'cizât-ı Ahmediyenin *(aleyhissalâtü vesselâm)* bir kerametidir, diye hükmettik.



Risale-i Nur şâkirtlerinden Emin ve Feyzi'nin bir fıkrasıdır.

Hem, Risale-i Nur'un kasabalara ve cemaatlere berekete medar olması ve ona zarar edenlere tokat gelmesi gibi, *şahıslara da pek zâhir bir surette hem bereket ve hüsn-ü maîşet (ona çalışanlara).. ve gaybî tokatlar, onun aleyhinde çalışanlara gelmesi*, bu havalide çok hâdiseleri var. Biz, kendi nefsimizde; çalıştığımız zaman pek zâhir bir surette bir hüsn-ü maîşet, bir

---

Bâliğ olmak: Erişmek, ulaşmak.

İhsas etmek: Hissettirmek, duyurmak.

Keşfiyât: Allah dostlarının ilâhî ihsan ve ilham ile keşfettiği sırlar, hakikatler.

Mücmel: Kısa, öz, açık olmayan.

Müphem: Kapalı, belirsiz.

Rüya-yı sâdıka: Şuuraltı veya bir hastalık neticesi olmadan, dupduru ve tertemiz duygularla beklenmedik anda görülen, müjde, teşvik, ilham, yol gösterme, îkaz ve ibret ihtiva eden, irşada yönelik doğru rüya.

Tahattur etmek: Hatırlamak.

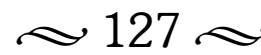
Tevâfukât: Tevâfuklar, uygunluklar. Bazı kelimelerin tesadüfe verilemeyecek derecede yazıda alt alta, yan yana veya karşılıklı bir şekilde birbirine orantılı, denk gelmeleri.

inâyet gördüğümüz gibi, Risale-i Nur veya şâkirtleri aleyhine çalışanlara, şiddetli tokatlar geldiğini görüyoruz.

Ezcümle: Risale-i Nur'un erkânından birisi, kat'î bir surette haber veriyor ki; üç-dört adam, dünya servetinin hatırı için toplanıp münâfıkâne tedbir kurdukları hengâmda, üç gün sonra o üç-dört adamın hâneleri ve birinin dükkânı yanıp her biri binler lira zâyiatla tokat yediler.

Hem bir dessâs casus adam, Risale-i Nur şâkirtleri aleyhinde çalışıyordu ki onları hapse attırsın. Bir gün serbest olarak "Ben, bir ipucu bulamadım ki bunları hapse soksam. Eğer bir ipucu bulsam onları hapse sokacağım." diye ilân ettiği vakitten iki gün sonra bir iş yapıp Risale-i Nur şâkirtleri yerinde o adam iki sene hapse girdi.

Hem bedbaht, muannid bir adam, Risale-i Nur aleyhinde, hem şâkirtlerinin bir rüknü aleyhinde mütecavizâne bulunduğu hengâmda, bir-iki gün sonra meyhaneye gidip içe içe çatlamış, orada ölmüş. Bu neviden çok hâdiseler var. Demek *Risale-i Nur, dostlara tiryak olduğu gibi düşmanlara da sâika oluyor.*



127

Risale-i Nur şâkirtlerinden Hâfız Tevfik,* Mehmed Feyzi, Emin, Hilmi, Kâmil'in bir fıkrasıdır.

Gavs-ı Âzam'ın Üstadımız hakkında فَإِنَّكَ مَحْرُوسٌ بِعَيْنِ الْعِنَايَةِ[1] fıkrasıyla, inâyet ve teshile mazhar olduğuna.. ve tevâfuk, Risale-i Nur'un kerametinin bir madeni bulunduğuna pek çok emârelerden, bu bir-iki gün zarfında, küçük ve latîf fakat kat'î kanaat veren cüz'î hâdiselerin tevâfukunda gözümüzle gördüğümüz inâyet-i rabbâniyenin numûnelerinden beş-altısını beyan ediyoruz ki onlar, bu iki gün zarfında beraber vuku bulmuş.

Birincisi: Dün Üstadımıza, Risale-i Nur'a ait üç hizmet lâzım geldi. Kimse de yok. Biz de uzaktayız. Merdivenden inip, bir çocuğu bulup, bizlere

---

1 Muhakkak ki sen, inâyet gözüyle gözetilip korunmaktasın. (Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzelî)* s.562).

Dessâs: Hilekâr, düzenbaz.
Gavs-ı Âzam: "En büyük veli" anlamında Hz. Abdülkadir Geylânî'nin lâkabı (k.s.).
Muannid: İnatçı.
Mütecavizâne: Haddi aşarak, ileri giderek.
Sâika: Yıldırım, ezici güç.
Teshil: Kolaylaştırma.
Tiryak: İlaç.

göndermek niyetiyle kapıyı açtı. Risale-i Nur'un o hizmetini görecek fevkalâde bir tarzda, dakikasıyla, üç şâkirdi kapıya geldiler.

İkincisi: İki seneden ziyade Risale-i Nur'un mühim parçaları, Risale-i Nur'un berekâtıyla hânesi yangından kurtulan Hâfız Ahmed kendine yazdırıp, başka bir kaza ve nahiyede bulunan bir-iki zât, onları istinsah için aldılar. İki seneden beri ellerinden kaçırıp, mahcubiyetlerinden haber vermedikleri için hem biz, hem Hâfız Ahmed, merak, hem hiddet ediyorduk. O kitaplar, bugün geldiği aynı vakit, dün aynı saatte, Üstadımıza, beş seneden beri her birkaç gün zarfında kolaylık için bir parça yemek pişirmekle hatırını soruyordu. İki seneden beri o âdeti terketmişti.

Hem komşuluktan da başka yere nakletmesiyle, iki senedir o âdet terkedilmişken, yine dün, o aynı saatte, iki sene evvelki aynı âdetiyle, o zâtın hânesinden, aynen eskisi gibi, küçücük bir hatır sormak nev'inde oğlu getirdi. Üstadımız dedi: "İki sene evvelki âdete lüzum kalmamış; siz de komşuluktan gitmişsiniz." dedi. Bugün aynı vakitte o Hâfız Ahmed'in yazdırdığı kaybolan kitaplar, mükemmel bir surette istinsahla beraber geldi. Bizde şüphe bırakmadı ki, bu latîf tevâfuk da Risale-i Nur hakkındaki inâyetin bir cilvesidir.

Üçüncüsü: Üstadımız, aynı yine bugün Emin'e dedi: "Üç-dört aydır her hafta karyesinden buraya gelen hâne sâhibesi gelmedi, kirasını dört aydır almadı. Her hâlde cevap gönderin gelsin, alsın." dediği aynı dakikada, dört aydan beri yanına gelmeyen o hâne sâhibesi kapıyı vurdu, geldi. Beş aylık kirasını aldı. Üstadımız, bu hâdise-i inâyetten memnuniyeti için, uzak bir nahiyeden gelen, yuvarlak, hiç görmediğimiz ve burada bulunmayan bir küçük ekmeği o hâne sâhibesine verdi. Aynı vakitte, yirmi dakika zarfında, burada bulunmayan aynı ekmekten, iki sene Risale-i Nur'un iki kitabını alıp mütâlaasının mânevî ücretinden binde bir ücret olarak geldi. Ve bir parçacık aşure çorbasını dahi yine o ev sâhibesine verdi. Aynen o aşurenin on misli kadar latîf üç ekmek, yine iki sene iki kitabın okunmasına binde bir ücreti diye geldi. Gözümüzle gördük.

Hem yine Üstadımız, bugün o hâne sâhibesine, yedi senedir adını bilmediği için "İsmin nedir?" diye sormuş. O da demiş: "Hayriye'dir." Hayriye isminde olmak tevâfukuyla, iki saat sonra, Hayri nâmında Risale-i Nur'un bir şâkirdi, haberimiz yokken İstanbul'a gitmiş. Hem ticaret münasebetiyle iki

---

Hâdise-i inâyet: Cenâb-ı Hakk'ın inâyetinin tecelli ettiği, yardım ve desteğinin olduğu hâdise, olay.
İstinsah: Çoğaltma, kopyalama.
Karye: Köy.

mühim şâkirtler dahi gidip geç kaldılar. Maddî, mânevî fırtınalar münasebetiyle Üstadımız onları, hem oradaki mühim bir şâkirdi çok merak ediyordu. Bugün o Hayri, iki saat Hayriye'den sonra geldi; o üç şâkirt hakkındaki merakı izale ettikten sonra dört aydan beri devam eden "tefarik" nâmında Üstadımızın bir kokusu bugün bitmişti. Hayri'nin elinde bir küçük şişe... Dedi: "Size tefarik getirdim." Biz de bu küçük, latîf tefarikteki tevâfuka "Bârekâllah!" dedik.

Bu iki gün zarfında bu küçücük numûneler gibi Üstadımız, Mu'cizât-ı Ahmediye'nin tashihatıyla meşgul olduğu için bunlardan başka çok numûneleri görmüş. Madem iki günde böyle inâyetin cilvelerini görüyoruz. Risale-i Nur dairesi içinde dikkat edilse herkes, –kendi nefsinde– hizmeti derecesinde böyle numûneleri görebilir.

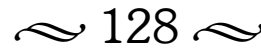
Risale-i Nur şâkirtlerinden

Hâfız Tevfik	Hilmi	Kâmil	Hayri	Mehmed Feyzi	Emin
Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet

Gözümüzle gördük.

Evet, ben de tasdik ediyorum.

Said Nursî



128

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bu şiddetli kışta ve mânevî, dehşetli, ayrı tarz bir kışta ve nev-i beşer ictimaî hayatında müthiş kanlı diğer tarz bir kışta, çırpınan bîçârelere rikkat-i cinsiye ve şefkat-i nev'iye cihetinden gayet derecede bir hüzün ve elem hissettim. Çok yerlerde beyan ettiğim gibi yine Erhamü'r-râhimîn ve Ahkemü'l-hâkimîn olan onların Hâlık-ı Kerîm ve Rahîm'in hikmet ve rahmeti, benim kalbimin imdadına yetişti. Mânen denildi ki:

"Senin bu şiddet-i teessürün, o Hakîm ve Rahîm'in hikmetini, rahmetini bir nevi tenkit hükmüne geçer. Rahmet-i ilâhiyeden ileri şefkat olunmaz. Hikmet-i rabbâniyeden daha ekmel hikmet, daire-i imkânda

---

Ahkemü'l-hâkimîn: En iyi hüküm sahibi Cenâb-ı Hak.

Daire-i imkân: Varlıkları kendinden olmayan, yaratılan her şey. Varlık âlemi.

Ekmel: En mükemmel.

Erhamü'r-râhimîn: Merhametlilerin en merhametlisi Cenâb-ı Hak.

Hakîm: Her şeyi yerli yerince yapan Hz. Allah.

Hâlık-ı Kerîm: Pek cömert olan, sınırsız kerem sahibi Yüce Yaratıcı.

Rahîm: Kullarına karşı sonsuz lütuf ve merhamet eden, onları gözeten Hz. Allah.

Rikkat-i cinsiye / şefkat-i nev'iye: İnsan olmaktan kaynaklanan şefkat, merhamet, acıma duygusu.

olamaz. Âsiler, cezalarını; mâsumlar, mazlumlar, zahmetlerinden on derece ziyade mükâfatlarını alacaklarını düşün. Senin daire-i iktidarının haricinde olan hâdisâta, O'nun merhamet ve hikmet ve adaleti ve rubûbiyeti noktasında bakmalısın." Ben de o lüzumsuz şiddetli elem-i şefkatten kurtuldum.

Otuz sene evvel aşâirlerde gezerken böyle suâl ettiler: "Acaba şu zaman ve dehrin şikâyetindeki, hatta büyük zâtlar ve evliyalar dahi felekten ve zamandan şikâyet ediyorlar. Ondan, Sâni-i Zülcelâl'in sanat-ı bedîine itiraz çıkmaz mı?

Cevap: Hayır ve asla! Belki manası şudur: Güya şikâyetçi der ki "İstediğim emir ve arzu ettiğim şey ve teşehhî ettiğim hâl, hikmet-i ezeliyenin düsturuyla tanzim olunan âlemin mahiyeti müstaid değil.. ve inâyet-i ezeliyenin pergeliyle nakşolunan feleğin kanunu müsait değil.. ve meşiet-i ezeliyenin matbaasında tab' olunan zamanın tabiatı muvâfık değil.. ve mesâlih-i umumiyeyi tesis eden hikmet-i ilâhiye razı değildir ki şu âlem-i imkân, Feyyâz-ı Mutlak'ın yed-i kudretinden, şu ukûlümüzün hendesesiyle ve tehevvüsümüzün iştahıyla istediğimiz her bir semerâtı koparsın. Verse de tutamaz, düşse de kaldıramaz." Evet, *bir şahsın tehevvüsü için büyük bir daire-i muhita, hareket-i mühimmesinden durdurulmaz.*

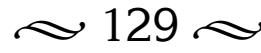
İşte, otuz sene evvelki cevaba Risale-i Nur dahi zelzeleler bahsinde böyle küçük bir hâşiye ilhak ediyor ki:

Her bir unsurun, maddî ve mânevî kış ve zelzele gibi hâdiselerin yüzer hayırlı neticeleri ve gayeleri varken, şerli ve zararlı birtek neticesi için onu vazifesinden durdurmak, o yüzer hayırlı neticeleri terketmekle yüzer şer yapmak, tâ birtek şer gelmesin gibi, hikmete, hakikate, rubûbiyete münâfî olur. Fakatküllî kanunların tazyikinden feryat eden fertlere, inâyât-ı hâssa ve imdâdât-ı hususiye ile ve ihsânât-ı mahsusa ile

---

Âlem-i imkân: Varlıkları kendinden olmayan, yaratılan her şey. Varlık âlemi.
Aşâir: Aşiretler.
Daire-i muhita: Büyük, geniş daire.
Dehr: Zaman.
Felek: Baht, tâli'.
Feyyâz-ı Mutlak: Sınırsız bolluk ve bereketler lütfeden Hz. Allah.
Hikmet-i ezeliye: Zamanları aşan, sınırsız ve sonsuz hikmet.
İhsânât-ı mahsusa: Cenâb-ı Hakk'ın hususî ihsanları, iyilikleri.
İnâyât-ı hâssa / imdâdât-ı hususiye: Cenâb-ı Hakk'ın hususî destekleri, yardımları.
İnâyet-i ezeliye: Cenâb-ı Hakk'ın ezelî, sonsuz desteği, yardımı.
Mesâlih-i umumiye: Genel maslahatlar, faydalar.
Meşiet-i ezeliye: Cenâb-ı Hakk'ın ezelî, sonsuz dilemesi.
Münâfî: Aykırı, zıt.
Müstaid: Hazır, hazırlıklı.
Rubûbiyet: Cenâb-ı Hakk'ın her şeyi kuşatan idaresi, terbiyesi.
Sanat-ı bedî: Eşsiz, mükemmel sanat.
Sâni-i Zülcelâl: Her şeyi mükemmel ve harika yapan Ulu Allah.
Tehevvüs: Heves, heveslenme.
Teşehhî etmek: Çok arzulamak, hırsla istemek.
Ukûl: Akıllar.
Yed-i kudret: Kudret eli.

Rahmânü'r-Rahîm, her bîçârenin imdadına yetişebilir, dertlerine derman yetiştirir. Fakat o ferdin hevesi ile değil, hakikî menfaatiyle yardım eder. Bazen dünyada istediği bir cama mukabil, âhirette bir elmas verir.


129

Üstadımızın ve Risale-i Nur'un ciddî hakâikleri içinde en tatlı bir fâkihesi tevâfuk olduğu için, kardeşlerimize yine bu iki gün zarfında küçük bir-iki tevâfuku size bundan evvelki tevâfuka hâşiye olarak yazıyoruz.

Evet, nasıl ki kelimâtta ve kelimât-ı mektûbede tevâfuk, bir kast, bir inâyet-i hususiyeyi gösteriyor. Bazen harika olup keramet derecesine çıkıyor. Bazen latîf bir zarâfet veriyor. Aynen öyle de Risale-i Nur'a ait ve Üstadımıza ait hâdisâtta da aynen kastî ve inâyetkârâne tevâfuku, akvâldeki o ef'âlde dahi görüyoruz.

Ezcümle: Size yazılan, dört ay gelmeyen hâne sâhibesi için Emin kardeşimize dedi: "Haber gönder." tekellümünde, onun kapı çalması tevâfuk ettiği gibi; aynı cümle, iki defa okunduğu zaman, "Emin'e dediği" kelimesi okunduğu ânında aşağıdaki kapıyı Emin açtı. Gelmek zamanı gelmeden geldi. İkinci gün, yine başka bir adama okunduğu vakit, "Emin'e dediği" kelimesini okuduğu vakit aynı anda yukarı kapıyı Emin açtı. Gelmek âdetine muhalif olarak geldi, girdi. Bu iki tevâfuk, hâne sâhibesinin tevâfukuna tevâfuku gösteriyor ki; *en cüz'î işlerimiz de tesadüf değil, kastî tevâfuktur.*

Hem, dört ay evvel bize bir parça tarhana getiren Risale-i Nur şâkirtlerinden Fuad'ın İstanbul'a gidip, otuz gün tehirinden, geç kalmasından endişe ettiğimiz aynı günde, onun tarhanası bittiği aynı günde gelmesi tevâfuk etti.

Hem aynı günde, bir parça tereyağı –biz ve Üstadımız da bunun bereketini hissediyorduk– bittiği dakikada onun miktarına tevâfuk edip, zannımızca aynı yerde, aynı miktar, aynı zamanda geldiği gibi; hem buralarda, köylerde, kül içinde yapılan bir çörek, Üstadımızın hoşuna gittiği için sabah-akşam ondan yiyip ve on beş gün devam edip, bittiği aynı günde, aynı çörekten onun akrabasından birisi getirdi. Bu tevâfukun hatırı için geri çevirmedi,

---

Akvâl: Sözler, ifadeler.
Fâkihe: Yemiş, meyve.
İnâyetkârâne: Yardım eder bir tarzda.
Kelimât-ı mektûbe: Yazılı kelimeler.
Rahmânü'r-Rahîm: Yarattıklarına karşı merhamet ve ihsanı çok fazla olan, daima sonsuz ve sınırsız şefkat ve merhamet eden Hz. Allah.
Tekellüm: Konuşma, söz etme.
Tevâfuk: Uygun gelme. Bazı kelimelerin tesadüfe verilemeyecek derecede yazıda alt alta, yan yana veya karşılıklı bir şekilde birbirine orantılı, denk gelmesi.

kabul etti. Mukabiline bir teberrük verdi. Gözümüzle bu latîf tevâfuktaki şirin inâyet-i ilâhiyenin cüz'î cilvelerini gördük ve anladık ki; *kör tesadüf, işimize karışmıyor.*

Mânidar tevâfuk, Risale-i Nur'un kelimâtında ve hurufâtında olduğu gibi ona temas eden harekât ve ef'âlde de öyle mânidar tevâfuklar var. İnâyete temas ettiği için en cüz'î bir şey de olsa kıymeti büyüktür. Böyle uzun yazmak ve ziyade ehemmiyet vermek israf olmaz. Çünkü manası olan inâyet ve iltifat-ı rahmet muraddır. Ve o bahis dahi mânevî bir şükürdür.

Risale-i Nur şâkirtlerinden
Emin, Feyzi

130

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Nur fabrikasının sahibi ile kahraman Tâhirî, bizi gayet mesrur eden müjdeler veriyorlar, hem bazı meseleleri soruyorlar. Sizlerdeki erkânın verdikleri karar ve münasip gördüğü tarzlar, benim reyimin fevkinde, inşallah isabet ederler. Madem benim reyimi de almak istiyorlar. Şimdilik, evvelce nazlanan matbaacılara lüzum yok. Hem mesleğimize muhalif yeni hurufa, Risale-i Nur'un bir nevi müsaadesi hükmüne geçtiği için lâzım değil. Sizler, el makinesiyle yazdığınız miktar yeter. Zaten Nazif de el makinesiyle bir derece çalışıyor. Tashihine çok dikkat etmek lâzım. Eski hurufla elmas kalemli kardeşlerim matbaaya ihtiyaç bırakmıyor. Bize yardım etsinler.

Sorduğunuz ikinci cihet ise, Hâfız Mustafa'ya verdiğim yeni hurufla iki risale, çoğu ayrı ayrı olsun; bazı da beraber olsun. Gençlere ait risaleciğin başında isim olarak "Sirâcü'l-Gâfilîn" veyahut "Gençlik Rehberi" nâmı; tevhide ait risaleye "Hüccetullâhi'l-Bâliga" nâmını veyahut "Misbahü'l-İman"; keramet mecmuasının ismi ise "Sikke-i Tasdîk-i Gaybî" veya "Tasdik-i Gaybî'nin Hâtemi" nâmını başında yazarsınız. Arabî "Virdü'l-Ekber-i Nuriye" tab'

Erkân: İleri gelenler.
Hâtem: Mühür.
Hurufât: Harfler.
Hüccetüllâhi'l-Bâliga: "Allah'ın en mükemmel ve kesin delili" anlamında Asâ-yı Musa kitabının ikinci bölümü.
Misbahü'l-İman: İman nurunu yayan kandil, lamba.
Sirâcü'l-Gâfilîn: Gafillerin lambası, ışığı.
Teberrük: Bereket niyetiyle, bereket umarak verilen veya alınan şey.
Teshilât: Kolaylaştırmalar, kolaylıklar.
Virdü'l-Ekber-i Nuriye: Hizb-i Nuriye de denilen, asıl adı Hizbü'l-Virdü'l-Ekber olan, Zülfikar adlı eserin sonunda yer alan ve bizzat Üstad Hazretleri'nin "On günde bir defa okunsa, imana büyük inkişaf ve kuvvet verir." dediği tefekkürî bir risale.

edilmişse, Arabî bilmeyen Risale-i Nur şâkirtlerine bir teshilât olmak için Yedinci Şuâ Âyetü'l-Kübrâ ve Yirminci Mektup'ta izah ve tercüme edilen sayfalarının numaralarını, Virdü'l-Ekber'in kenarlarına rakamla bir hâşiyecik gibi yazılsa iyi olur. Yani "Bu Arabî makam, filân risalede, filân sayfada izahı var." diye işaret edilse ve elmas kalemli kardeşlerimiz bunu tevzî edip, her biri bazı nüshaları böyle işaretlerle kaydetse ve hem el makinesiyle yaptığınız veya matbaadan gelen risalelerden numûne için bir-iki nüshasını bize gönderseniz iyi olur.

131

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bu şiddetli maddî ve mânevî kıştaki galâ ve varlık içinde kaht ve derd-i maîşet fukaralara ağır basması cihetinde, ekseri fakirü'l-hâl olan Risale-i Nur şâkirtlerinin bu dehşetli hâle karşı sarsılmaları ve tesânüdleri bozulması ihtimaliyle ziyade endişe ediyordum. Sizler her zamandan ziyade bu fırtınada tesânüdünüzü ve ittihadınızı ve birbirinin kusuruna bakmaması, birbirini tenkit etmemesi, Risale-i Nur'un vazife-i kudsiye-i imaniyesi hesabına mükellef ve muhtaçsınız.

Sakın birbirinizden gücenmeyiniz ve tenkit etmeyiniz. Yoksa az bir zaaf gösterseniz, ehl-i nifak istifade edip sizlere büyük zarar verebilirler. Derd-i maîşet zaruretine karşı, iktisat ve kanaatle mukabele etmeye zaruret var. Menfaat-i dünyeviye, çok ehl-i hakikati, ehl-i tarîkatı dahi bir nevi rekabete sevkettiği için endişe ederim. Risale-i Nur şâkirtleri içinde şimdiye kadar bu cihet onları zedelememiş. İnşallah yine zedelemez. Fakat herkes bir ahlâkta olamaz. Bazıları meşrû dairede rahatını istese de itiraz edilmemeli. Zarurete düşen bir şâkirt, zekâtı kabul edebilir. Risale-i Nur'un hizmetine hasr-ı vakit eden rükünlere ve çalışanlara zekâtla yardım etmek de Risale-i Nur'a bir nevi hizmettir.

Hem yardım edilmeli. Fakat hırs ve tamah ve lisan-ı hâl ile istemek olmamalı. Yoksa ehl-i dalâlet ki hırs ve tamah yolunda dinini feda etmiş; onlar nazarında kıyas-ı binnefs cihetiyle "Risale-i Nur'un bir kısım şâkirtleri dahi, dinini dünyaya âlet ediyorlar." diye çirkin bir ithamla taarruzlarına meydan açar.

Fakirü'l-hâl: Maddî durumu itibariyle hâli vakti yerinde olmayan, fakir kimse.
Galâ: Pahalılık.
Kaht: Kıtlık, kuraklık.
Kıyas-ı binnefs: Kendiyle mukayese etme, kendini örnek tutarak kıyaslama.
Tamah: Açgözlülük, doymazlık, tamahkârlık.
Vazife-i kudsiye-i imaniye: Mukaddes iman hizmeti.

Sizler, arasıra İhlâs ve İktisat Lem'alarını ve bazen Hücumât-ı Sitte Risalesi'ni mâbeyninizde beraber okumalısınız. Sizin şimdiye kadar fevkalâde sebat ve metânet ve tesânüd ve ittifakınız, bu memlekete medar-ı iftihar olacak ve istikbalini kurtaracak derecededir. Dikkat ediniz, bu yeni fırtına sizin tesânüdünüzü bozmasın.

Arabî Virdü'l-Ekber-i Nuriye'ye dair müjdeniz ve kahraman Tâhir'lerin ve Mübârekler'in sârî ve dehşetli hastalıklara tiryaklar ve ilâçlar yetiştirmeleri ve mütemâdiyen çalışmaları bizi, belki ruhanîleri ve ricâlü'l-gayb zâtları dahi sevindiriyor.

Hulûsi'nin وَالْعَصْرِ nükte-i i'câziyesine[1] karşı tam takdiri ve tasdiki ve Konya'ya tahvili, hizmet-i nuriye noktasında beni memnun eyledi. Evet, Risale-i Nur şâkirtlerinin birincilerinden faal birisi, o ehemmiyetli şehre gitmesi lâzım idi.

Kardeşlerim! Lem'a-yı Müdâfaât'ta, "Isparta muhbirleri" unvanıyla bizi hapse sevkeden Ankara'daki zâlimler irade edilmiş. Mecburiyet tahtında öyle demişiz. Şimdi, Isparta benim mübârek bir vatanım ve çok kıymettar kardeşlerimin dahi sevgili vatanları olduğundan "Isparta muhbirleri" kelimesini o makamlardan kaldırdım. Onların yerlerine "mülhid zâlimler" yazdım. Siz de öyle yazınız.

Hem, kahraman Tâhir'in bana yazdığı Müdâfaât Risalesi'nde, İhtiyar Lem'ası'nda, Ankara'ya ait bahsinde Sekizinci Rica yazmış. Hâlbuki Yedinci Rica'dır. Onu da tashih ediniz.

Tâhirî gibi kahraman bir mahduma sahip olan ve hânesinde Risale-i Nur'un altı şâkirdi bulunan kardeşimiz Hüsnü Efendi'ye bilmukabele selâm ve tebrik ederiz.

---

[1] Asr Sûresi'nin nükte-i i'câziyesine dair bkz.: Kastamonu Lâhikası, 116. ve 117. Mektuplar, s.208-210.

Hücumât-ı Sitte Risalesi: "Altı Hücum" anlamında Hz. Bediüzzaman'ın, şeytanın altı desisesine (hile, tuzak) karşı yazdığı bir kitapçık. (Bkz.: 29. Mektup / 6. Kısım).

Lem'a-yı Müdâfaât: Hz. Üstad'ın 1935 senesinde Eskişehir Mahkemesi'nde yaptığı müdâfaaların yer aldığı risaledir. Külliyat içerisinde 27. Lem'a olmuştur. Daha sonraları diğer mahkeme müdâfaaları da ilave edilerek "Müdâfaât" olarak neşredilmiştir.

Muhbir: Casus, ajan.

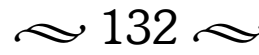
Mübârekler: Hz. Üstad'ın Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyünden olan Nur talebelerine verdiği bir unvan.

Nükte-i i'câziye: İ'câza dair ince bir nükte.

Ricâlü'l-gayb: Gayb erenleri. Cenâb-ı Hak (c.c.) tarafından –izni ve dilemesine bağlı olarak– âlemin idaresine memur kılınan ve kendilerine –hayatta iken veyahut vefatlarından sonra– eşyaya tasarruf hakkı verilen, mânevî güç ve kuvvet sahibi hak erleri.

Sârî: Bulaşıcı.

Tahvil: Yer değiştirme.



132

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

Aziz Kardeşlerim!

Kur'ân'a ait en cüz'î, en küçük bir nüktenin de kıymeti büyük olduğundan, İşârât-ı Kur'âniye'nin bu zamanımıza temas eden küçük bir şuâı, bugün Sûre-i وَالْعَصْرِ[3] nükte-i i'câziyesi münasebetiyle, Sûre-i Fîl'den, mana-yı işârî tabakasından, tevâfuk düsturuna istinâden bir nüktesini beyan etmem ihtar edildi, şöyle ki:

Sûre-i أَلَمْ تَرَ كَيْفَ[4] meşhur ve tarihî bir hâdise-i cüz'iyeyi beyanla küllî ve her asırda efradı bulunan o gibi ve ona benzeyen hâdiseleri ihtar ve tabakât-ı işâriyeden her tabakaya göre bir manayı ifade etmek, umum asırlarda umum nev-i beşerle konuşan Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın belâgatının muktezası olmasından bu kudsî sûre, bu asrımıza da bakıyor, ders veriyor; fenaları tokatlıyor. Mana-yı işârî tabakasında bu asrın en büyük hâdisesini haber vermekle beraber, dünyayı her cihetle dine tercih etmek ve dalâlette gitmenin cezası olarak –cifir ve hesab-ı ebced ile– "üç cümle"si, aynı hâdisenin zamanına tetâbuk edip işaret ediyor.

Birinci Cümlesi: Kâbe-i Muazzama'ya hücum eden Ebrehe askerlerinin başlarına ebâbil tayyareleriyle semâvî bombalar yağdırmasını ifade eden تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ[5] cümle-i kudsiyesi, bin üç yüz elli dokuz (1359) edip dünyayı dine tercih eden ve nev-i beşeri yoldan çıkaran medeniyetçilerin başlarına semâvî bombalar ve taşları yağdırmasına tevâfukla işaret ediyor.

İkinci Cümle: أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ[6] kelime-i kudsiyesi, eski zaman hâdisesindeki Kâbe'nin nurunu söndürmek için hilelerle hücum edenlerin

---

[1] O yüce Zât'ın adıyla.

[2] "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

[3] "Yemin olsun asra (hâdiselerle yüklü zamana, bilhassa onun son parçasına)..." meâlindeki âyetle başlayan Asr Sûresi (103. Sûre).

[4] "(Gözünle) görmüş gibi bilmez misin, (Rabbin fillerle gelen o orduya) nasıl davrandı?" meâlindeki âyetle başlayan Fil Sûresi (105. Sûre).

[5] "Onları taşlarla vuruyorlardı." (Fil Sûresi, 105/4).

[6] "Boşa çıkarmadı mı onların hile ve düzenlerini?" (Fil Sûresi, 105/2).

Cifir ve hesab-ı ebced: Rakam ve harflerden birtakım gaybî işaretler tesbit etmeye çalışan bir hesaplama yöntemi.

Hâdise-i cüz'iye: Hususî hâdise.

Mana-yı işârî: İşaret ve ima yoluyla anlatılan mana.

Tabakât-ı işâriye: İşaret ve ima yoluyla anlatılan mana tabakaları.

Tetâbuk etmek: Mutâbık olmak, denk gelmek.

kendileri yokluk, zulümât dalâletinde aksülâmel ile aleyhlerine dönmesiyle tokat yedikleri gibi; bu asrın aynen hilelerle, desiselerle, zulümlerle edyân-ı semâviye kâbesini, kıblegâhını dalâlet hesabına tahribe çalışan cebbâr, mağrur ehl-i dalâletin tadlil ve idlâllerine semâvî bombalar tokadıyla cezalanmasına, aynı tarihi فِي تَضْلِيلٍ kelime-i kudsiyesi bin üç yüz altmış (1360) makam-ı cifrîsiyle tevâfuk edip işaret ediyor.

Üçüncüsü: [1] أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ cümle-i kudsiyesi, Resûl-i Ekrem'e *(aleyhissalâtü vesselâm)* hitaben, "Senin mübârek vatanın ve kıblegâhın olan Mekke-i Mükerreme'yi ve Kâbe-i Muazzama'yı hârikulâde bir surette düşmanlarından kurtarmasını ve o düşmanların nasıl bir tokat yediklerini görmüyor musun?" diye mana-yı sarihiyle ifade ettiği gibi; bu asra dahi hitap eden o cümle-i kudsiye, mana-yı işârîsiyle der ki: "Senin dinin ve İslâmiyet'in ve Kur'ân'ın ve ehl-i hak ve hakikatin cebbâr düşmanları olan dünya-perest ve dünyanın menfaati için mukaddesatı çiğneyen o ashab-ı dünyaya senin Rabbin nasıl tokatlarla cezalarını verdiğini görmüyor musun? Gör, bak!" diye mana-yı işârîsiyle bu cümle, aynen makam-ı cifrîsiyle tam bin üç yüz elli dokuz (1359) tarihiyle, aynen âfât-ı semâvî nev'inde semâvî tokatlarla, "İslâmiyet'e ihênet cezası olarak..." diye mana-yı işârî ifade ediyor. Yalnız أَصْحَابِ الْفِيلِ yerinde أَصْحَابِ الدُّنْيَا gelir. Fil kalkar, dünya gelir.(Hâşiye)

Hâşiye: Bu "Fil" lafzı kalkmasının sırrı: Eski zamanda dehşetli fil-i mamudî azametine, heybetine dayanmış, hücum etmişler. Şimdi ise dünya servetine ve malına ve o servetle filolar teşkil edip, hatta kırk milyon bir millet, o fil gibi filolarla dört yüz milyonu esaret altına almış. Ve Avrupa medeniyetçileri, medeniyetin mehâsiniyle, iyilikleriyle, menfaatleriyle değil, belki medeniyetin seyyiâtıyla ve sefâhetiyle ve dinsizliğiyle üç yüz elli milyon müslümanların her tarafta hâkimiyetlerini imha edip, istibdadına serfürû etmiş ve bu musibet-i semâviyeye sebebiyet vermiş. Ve dünya-perest, gaddar zâlimler, zulümlerine ceza olarak tokatlar gelmeye.. ve fakir ve mâsumlar ve mazlumlara, fâni mallarını ve hayatlarını âhiretlerine çevirmek ve kıymettar eylemek ve dünyadaki günahlarına keffâretü'z-zünûb etmeye kader-i ilâhîye fetva verdiler. Ben, bir buçuk senedir dünya-perestlerin bu musibette vaziyetlerini ve safahâtlarını ve Harb-i Umumî sahifelerini kat'iyen bilmiyorum. Fakat iki sene evvelki vaziyetleri, bu sûre-i kudsiyenin mana-yı işârî tabakasından gelen tokatlar tam tamına onların başlarına iniyorlar ve sûrenin bir mana-yı işârîsini tam tefsir ediyor.

[1] "(Gözünle) görmüş gibi bilmez misin, Rabbin fillerle gelen o orduya nasıl davrandı?" (Fil Sûresi, 105/1).

Âfât-ı semâvî: Allah'ın izni ve kudretiyle gökte meydana gelen âfetler.
Cebbâr: Zorba, despot.
Edyân-ı semâviye: Semâvî, ilâhî dinler.
Fil-i mamudî: Mamut cinsi gibi olan büyük, iri yapılı, fil.
İhênet: Hor, hakir görme; küçük duruma düşürme.
İstibdat: Baskı, hâkimiyet.
Keffâretü'z-zünûb: Günahların affına vesile olan yükümlülükler.
Mağrur: Gururlu, kibirli, aldanmış.
Mana-yı sarih: Açık mana.
Safahât: Safhalar, devreler, gelişmeler.
Sefâhet: Haram helâl demeden zevk peşinde olma, eğlence düşkünlüğü, beyinsizlik.
Serfürû etmek: Baş eğmek, itaat etmek.
Tadlil / idlâl: Yoldan çıkarma, bozma, dalâlete sürükleme.

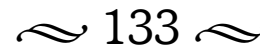
Tahlil: تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ : İki ت sekiz yüz; iki ر dört yüz; iki م, bir ب, bir ح, bir ي yüz; tenvin vakıf olmadığından ن 'dur, elli; bir هـ, bir ج, bir (medde elif) dokuz. Mecmûu bin üç yüz elli dokuz (1359).

فِي تَضْلِيلٍ : ض sekiz yüz; ف seksen; ت dört yüz; iki ي yirmi; iki ل altmış; tenvin vakfa rast gelmiş, sayılmaz. Yekûnu bin üç yüz altmış (1360).

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ : İki ر, bir ت sekiz yüz; iki ف, iki ك iki yüz; iki ل, bir م yüz; bir ع, bir ص yüz altmış; dört ب, üç ا, bir ي, bir ح yirmi dokuz; اَلْفِيلِ yerine gelen اَلدُّنْيَا 'daki iki د, bir ا dokuz; bir ن elli; bir ي on; bir ا bir. Bu yekûn bin üç yüz elli dokuz (1359), –eğer okunmayan ا sayılmazsa– bin üç yüz elli sekiz (1358) eder. Hem Arabî, hem Rumî tarihiyle bu semâvî tokatların ayrı ayrı çeşitlerinin zamanlarına tevâfuk ile parmak basıyor. (Hâşiye)

Umum kardeşlerime birer birer selâm ve dualar eylerim.

Kardeşiniz
Said Nursî


133

Aziz, Sıddık, Mübârek Kardeşlerim!

Sabri'nin tâbiriyle Risale-i Nur'un Zülfikar'ı olan Hizbü'l-Ekber-i Nurî, elhak me'mulümüzün fevkinde gayet parlak ve güzel ve dikkatli ve sıhhatli ve yanlışları pek az bir tarzda Cenâb-ı Hakk'ın inâyetiyle vücûda gelmiş. Hâfız Ali, Tâhirî, Hâfız Mustafa bu vazifede elhak tam çalışmışlar. Risale-i Nur'un eline bir elmas kılıç verdiler.

Kardeşlerim! Bu kudsî hediyeniz bu şehre girdiği aynı zamanda, daha biz haber almadan, memleketimizde talebeler bir kitaba başladığı zaman, Kürtçe "meftihâne" nâmında bir ziyafet verdiklerine tam bir misal olarak, Risale-i

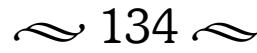
---

Hâşiye: Evet, bu tokattan, pür-şer beşer şirkten şükre girmezse ve Kur'ân'a tarziye vermezse melâike elleriyle de ahcâr-ı semâviye başlarına yağacağını bu sûre, bir mana-yı işârî ile tehdit ediyor.

Ahcâr-ı semâviye: Semâvî taşlar.
Fevk: Üst.
Hizbü'l-Ekber-i Nurî: Hizb-i Nuriye de denilen, asıl adı Hizbü'l-Virdü'l-Ekber olan, Zülfikar adlı eserin sonunda yer alan ve bizzat Üstad Hazretleri'nin "On günde bir defa okunsa, imana büyük inkişaf ve kuvvet verir." dediği tefekkürî bir risale.
Me'mul: Umulan, ümit edilen.
Meftihâne: Bir kitabı okumaya veya yeni bir derse başlarken talebelere hocası tarafından verilen başlama ziyafeti.
Pür-şer beşer: Çok şerli, kötülük yapan insanoğlu.
Tarziye vermek: Razı etmek, özür dilemek.
Zülfikar: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) Hz. Ali'ye hediye ettiği kılıcın adı.

Nur'un beş talebesi, ayrı ayrı köylerde, ne biz ne onlar postadan haberimiz yokken, güya bu kudsî kitabın meftihânesi olarak her biri, ayrı ayrı taamdan mürekkep bir küçük ziyafet nev'inde getirdikleri, hiçbir sebep yokken, bütün bütün âdete muhalif bir tarzda o beşlerin bu noktada ittifakı ve tevâfukları, beşimiz; ben, Emin, Feyzi, Hilmi, Tevfik müttefikan karar verdik ki tesadüf kat'iyen imkânı yok. Demek, buradaki medrese-i Nuriye'nin meftihânesi olarak rahmet-i ilâhiye tarafından bir keramet-i nuriyedir.

Hem otuz günden beri ve İnebolu'dan her hafta bir-iki defa geldikleri hâlde, hiçbiri gelmeden, birden, sebepsiz, bir has talebe, üç günde yayan olarak, Hizbü'l-Ekber ile beraber geldi. İkinci gün, güya onun için gönderilmiş gibi matbû Hizbü'l-Ekber-i Nuriye'nin bir kısmını aldı, götürdü.



134

Aziz Kardeşlerim!

Bu Hizb-i Nuriye benim şahsıma ait pek büyük bir keramet-i mâneviyesi var. Şimdi beyan etmek zamanı geldi.

Yirmi üç sene evvel, Eski Said Yeni Said'e inkılâb ettiği zaman, tefekkür mesleğinde gittiği için [1]تَفَكُّرُ سَاعَةٍ خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَنَةٍ sırrını aradım. Her bir-iki senede o sır, ya Arabî, ya Türkçe bir risaleyi netice verip suret değiştiriyordu. Arabî Katre Risalesi'nden tâ Âyetü'l-Kübrâ Risalesi'ne kadar o hakikat devam edip suretler değiştirerek tâ Hizbü'l-Ekber-i Nuriye suret-i dâimesine girdi. Yirmi üç seneden beridir ki ne vakit sıkılsam ve fikir ve kalbe yorgunluk ve usanç gelse, bu hizbin bir kısmını mütefekkirâne okumuşsam, o sıkıntıyı ve usanç ve yorgunluğu izale ediyordu. Hatta bilâ-istisna, her gece sabaha yakın dört-beş saat meşguliyetten gelen usanç ve yorgunluk, o hizbin altısından birisini okumasıyla hiçbir eseri kalmadığı bin defa tekerrür etmiş.

Mühim bir hakikati, bu hakikat münasebetiyle bu zamanda ehl-i medreseye ve hocalara taallûk eden bir meseleyi beyan ediyorum, şöyle ki:

Eski zamandan beri ekser yerlerde medrese tâifesi, tekkeler tâifesine

---

[1] "Bir saat tefekkür, bir sene (nafile) ibadetten daha hayırlıdır." (Gazâlî, *İhyâu ulûmi'd-dîn* 4/423; Kurtubî, *el-Câmi' li ahkâmi'l-Kur'ân* 4/314; Aliyyülkârî, *Masnû'* s.82; Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 1/370).

Hizb: Zikir ve dua maksadıyla okumak için bazı âyet ve duaların derlendiği dua kitabı.

Mütefekkirâne: Tefekkür ederek, düşünerek.

Müttefikan: İttifak ederek, oy birliğiyle.

Suret-i dâimeye girmek: Son şeklini almak.

serfürû etmiş. Yani inkıyad gösterip onlara velâyet semereleri için müracaat etmişler. Onların dükkânlarında ezvâk-ı imaniyeyi ve envâr-ı hakikati aramışlar. Hatta medresenin büyük bir âlimi, tekkenin küçük bir veli şeyhinin elini öper, tâbi olurdu. O âb-ı hayat çeşmesini tekkede aramışlar. Hâlbuki medrese içinde daha kısa bir yol hakikatin envârına gittiğini.. ve ulûm-u imaniyede daha sâfi ve daha hâlis bir âb-ı hayat çeşmesi bulunduğunu.. ve amel ve ubûdiyet ve tarîkattan daha yüksek ve daha tatlı ve daha kuvvetli bir tarîk-i velâyet; ilimde, hakâik-i imaniyede ve Ehl-i Sünnet'in İlm-i Kelâm'ında bulunmasını Risale-i Nur, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın mu'cize-i mâneviyesiyle açmış, göstermiş; meydandadır.

İşte, Risale-i Nur'a herkesten ziyade kemâl-i şevkle taraftarâne ve müftehirâne medrese tâifesinden olan ulemâların koşmaları lâzım ve elzem iken, maatteessüf, daha medrese ehlinin ekseri, kendi medresesinden çıkan bu âb-ı hayat çeşmesini ve bu kıymettar bâki hazinesini tanımıyor, aramıyor, muhafaza edemiyor. Lillâhilhamd şimdi tam tamına başladılar. Sözler mecmuası, hem hocaları, hem muallimleri Nurlar'a çekti.

Hizb-i Nuriye başındaki Türkçe parçasının "tam Arabî bilen" kelimesinden sonra bu yazılsın: "Veyahut Âyetü'l-Kübrâ ve Münâcât ve Yirminci Mektup risaleleri yanında bulunan ve okuyan"

Hem dördüncü sayfanın nihâyetinden ikinci satırın başındaki لِلْأَوْقَاتِ[1] 'deki و tekaddüm etmiş, لِلْأَقْوَاتِ[2] yazılsın. قُوتٌ[3] 'un cem'idir.

Hem yirmi ikinci sayfanın dördüncü satırında وَفِي صَحِيفَةِ حَسَنَاتِنَا وَفِي صَحِيفَةِ[4] kelimesinden sonra Hâfız Ali ve Tâhirî ve Hâfız Mustafa ve Nazif ilâve edilecek. وَأَمْثَالِهِ[5] kelimesi de وَأَمْثَالِهِمْ[6] yazılacak.

---

1 "vakitler"
2 "rızıklar"
3 "rızık"
4 "Bizim ve (...) defter-i hasenâtlarına ..."
5 "ve onun gibiler"
6 "ve onlar gibiler"

Âb-ı hayat: Hayat veren su.
Cem': Çoğul. Arapça'da ikiden fazla varlıklara delâlet eden kelimeler.
Envâr-ı hakikat: Hakikat nurları.
Ehl-i Sünnet: İnançlarında ve amellerinde Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) ve O'nun nurlu ashabının yoluna tâbi olanlar, Sünniler.
Ezvâk-ı imaniye: İmana dair zevkler, lezzetler.
İlm-i Kelâm: Akâid İlmi. İslâm inanç esaslarını inceleyen ilim dalı.
İnkıyad göstermek: Boyun eğmek, itaat etmek.
Lillâhilhamd: "Allah'a şükürler olsun ki..."
Müftehirâne: İftiharla, övünerek.
Tarîk-i velâyet: Velilik yolu.
Tekaddüm etmek: Öne geçmek.
Ulûm-u imaniye: İman ilimleri.
Velâyet: Velilik, Allah dostluğu.

~ 135 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükrolsun ki Isparta vilâyetini, eskiden beri bir gaye-i hayalim olan bir Medresetü'z-Zehrâ, bir Câmiü'l-Ezher yapmış. Sizin kalemleriniz, Risale-i Nur'u matbaaya muhtaç etmeyeceğini, böyle kısa bir zamanda bu kadar mükemmel tevâfuklu nüshaları teksir etmesi, bugün sabahleyin söylediğim bir dâvâya, öğlene yakın, sizin bu cennet bahçelerinin meyveleri gibi tatlı ve güzel hediyenizi Emin getirdi; sabahtaki dâvâyı tam ispat etti. Dâvâ da budur, demiştim:

Risale-i Nur'un hizmet ettiği hakâik-i imaniye her şeyin fevkinde olduğu gibi bu zamanda her şeyden ziyade onlara ihtiyaç var. Fakat kalbini öldürmüş, nefsi hevesâtla şımarmış mülhidler, imandaki hakikatin derece-i ihtiyacını inkâr ettiklerinden "Ehl-i diyanet ve ehl-i ilmi sevkeden, tahrik eden, makâsıd-ı dünyeviye ve ihtiyacâtıdır." diye itham ediyorlar. O ithama göre de pek insafsızcasına onlara ilişiyorlar. Bu bedbaht mülhidleri kat'î bir surette iskât etmek, bilfiil –maddeten– öyle fedakârlar lâzım ki dünyanın en mühim meşgaleleri belki büyük zararları, onların hakâik-i imaniye ihtiyaçlarını susturmuyor. "Acaba öyleleri var mı?" diye hatırlarına geldi. "Evet, vardır. İşte Isparta vilâyeti ve havalisi.. İşte, Sandıklı tarafından üç-dört ay zarfında Risale-i Nur'u her şeye tercih eden efeleri ve mücâhidleri." diye dâvâ etmiştim. İki saat sonra hiç me'mul etmediğimiz bir tarzda "Rahmetullah" nâmını alan Emin, iki sandıkla o dâvâya iki hüccet gösterdi.

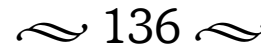
Kardeşimiz Kâtip Osman'ın mektubu, ayrı ayrı çok meraklarıma bir merhem oldu. Cenâb-ı Hak, onun gibi Risale-i Nur'a binler şâkirtleri o medrese-i nurânîde yetiştirsin, âmin!

Âtıf'ın da Sandıklı tarafına gitmesi, muvaffakiyet kazanması, değil bizleri, melâikeleri de sevindirdi. Karye-i İrfan nâmı, inşallah bir medrese-i Nuriye olur. Zaten Âtıf'taki ihlâs, öyle netice vereceğini hissediyordum.

Câmiü'l-Ezher: Ezher Üniversitesi.
İskât etmek: Susturmak, ses kesmek.
Karye-i İrfan: İrfan köyü.
Makâsıd-ı dünyeviye: Dünyevî maksatlar.
Me'mul: Umulan, ümit edilen.
Medresetü'z-Zehrâ: Bediüzzaman Hazretleri'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan önce açılması için teşebbüs ettiği üniversite projesinin adı. Burada okuyan gençlere hem pozitif, modern ilimler; hem de dinî ilimler birlikte verilecek, böylece insanlar bütün yönleriyle yetişip gelişecek; kalb ve akıl bütünlüğü ile çağın problemleri gerçek anlamda çözüme kavuşacaktı. Daha sonra kaleme aldığı Risale-i Nur'u da bu manada değerlendirmektedir.
Teksir etmek: Çoğaltmak.

Gül, Nur, Mübârek, Medrese-i Nuriye, Mâsum, İhtiyarlar heyetine binler selâm ve selâmetlerine dua ediyoruz.

On üç sene evvel Barla'da, beş misli bereketle keramet derecesine çıkan tatlı lokmaları ve o lokmaları hediye eden çok mübârek Hacı Hâfız'ı sürûrla hatırımıza getiren bu yeni gelen tatlı lokmaları, beş çeşit tatlı geldi. Her bir tanesine sizlere Cenâb-ı Hak, cennette binler cennet tatlıları versin, âmin!



136

Aziz Kardeşim Hüsrev!

Cenâb-ı Hak, merhumeyi mağfiret eylesin. Ve sana ve onun evlâtlarına sabr-ı cemil ihsan eylesin. Ben de mâteminize cidden hissedarım.

Senin ağlamana ve ağlayan mektubuna iştirak ettim. Evet, sen de benim gibi dünyayla iki cihetle alâkan kesiliyor. Hem öyle lâzım. Senin gibi Risale-i Nur'un bir fedaisi, alâkası olmamalı ve alâka peydâ etmemeli. Alâkalı olsa, fevkalâde bir sebat, bir ihlâsın lüzumu ile beraber; bazı ârızalar içinde sarsılır, tam fedakârlık edemez.

O havalinin kahramanları, elhak müstesnadırlar. Alâkalar, onları sarsmıyor. Fakat bazıları, Hüsrev gibi, Said gibi ve Âtıf ve emsali gibi bütün bütün alâkasız da bulunmak lâzım. O merhume şimdiye kadar, Risale-i Nur'un has talebeleri içinde daima her gün yüz defaya yakın.. ve husussî ismiyle de bir defa fecirde mânevî kazançlarımıza on senedir hissedardır. Şimdi vefatından sonra ismiyle her gün, çok defa husussî dualarda hissedar olduğu zaman gibi yine yüz defa hissedar oluyor.

Aziz kardeşim Hüsrev! Seninle çok konuşmak istiyorum. Fakat bu dakikada o kadar vaktim dardır ki ziyarete gelen dost dört-beş adama karşı “Beni meşgul etmeyiniz.” diye lüzumsuz hiddet ettim. Her neyse...

Oradaki kardeşlerimize hasret ve iştiyakla pek çok selâm ve selâmetlerine dua ediyorum. Buradaki kardeşleriniz de sizi tâziye ve oradaki kardeşlerine arz-ı hürmetle selâm ediyorlar.

Alâka peydâ etmek: Alâkalı, bağlı olmak.
Fecir: Sabah namazının vakti. Güneş doğmadan önceki alacakaranlık.
Medrese-i Nuriye: Hz. Üstad'ın, Risale-i Nur'ların elle yazılıp çoğaltılmasında ve intişarında gösterdikleri gayretlerinden dolayı Isparta'nın Sav (Sava) köyüne, Barla nahiyesine ve buralardaki Nur talebelerine verdiği bir unvan.
Mübârek(ler) Heyeti: Hz. Üstad'ın Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyünden olan Nur talebelerine verdiği bir unvan.

~ 137 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Hizb-i Nurî'de hem تَفَكُّرُ سَاعَةٍ sırrı, hem *küllî bir ubûdiyet* bulunduğundan şimdi bu vakitte kuvvetli bir emâreyi müşâhede ettim. Bugün Risale-i Nur'un Hizb-i Nurî'sinden bir kısmını ve Cevşenü'l-Kebîr'den dahi bir kısmını okurken gördüm ki; kâinatın envâını ve âlemlerini Yirmi Dokuzuncu Mektup'un âhir kısmı, [1] اَللّٰهُ نُورُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ âyetinin beyanında, seyahat-i kalbiye ile, her bir ism-i ilâhî bu kâinattaki bir âlemi nurlandırdığını ve zulümâtı dağıttığını gördüğüm gibi;[2] aynen ve daha başka bir şekilde *Cevşenü'l-Kebîr ve Risale-i Nur ve Hizb-i Nurî dahi, kâinatı baştan başa nurlandırıyor.. zulümât karanlıklarını dağıtıyor.. gafletleri, tabiatları parça parça ediyor.. ehl-i gaflet ve ehl-i dalâletin altında saklanmak istedikleri perdeleri yırtıyor, gördüm; kâinatı envâıyla pamuk gibi hallaç ediyor.. taraklarla tarıyor, müşâhede ettim. Ehl-i dalâletin boğulduğu en son ve en geniş kâinat perdelerinin arkasında envâr-ı tevhidi gösteriyor.*

Ezcümle: İki gün evvel ism-i Hakem nüktesini[3] okuyan bir Nakşî dervişi, güneşin ve manzumesinin bahsini, Risale-i Nur mesleğine vech-i tatbikini anlamamış. Demiş: "Bu da ehl-i fen ve kozmografyacılar gibi bahseder." tevehhüm etmiş. Yanımda ona okundu, ayıldı. "Bu bütün bütün başkadır." dedi.

Demek, kozmoğrafyacılar gibi ehl-i fennin en son ve geniş nokta-yı istinadları ve medar-ı gafletleri olan perdelerde, *nur-u ehadiyeti gösteriyor. Orada da düşmanlarını takip ediyor. En uzak tahassungâhlarını bozuyor. Her yerde, huzura bir yol gösteriyor. Eğer güneşe kaçsa, ona der: "O bir soba, bir lâmbadır. Odununu, gazyağını veren kimdir? Bil, ayıl!" Başına vurur.*

---

[1] "Allah göklerin ve yerin nurudur." (Nûr Sûresi, 24/35).
[2] Bkz.: Yirmi Dokuzuncu Mektup, Beşinci Risale Olan Beşinci Kısım.
[3] Bkz.: Lem'alar, Otuzuncu Lem'a, Üçüncü Nükte.

Ehl-i fen: Bilim adamları, ilim sahipleri.
Envâr-ı tevhid: Tevhid nurları.
Hizb-i Nurî: Hizb-i Nuriye de denilen, asıl adı Hizbü'l-Virdü'l-Ekber olan, Zülfikar adlı eserin sonunda yer alan ve bizzat Üstad Hazretleri'nin "On günde bir defa okunsa, imana büyük inkişaf ve kuvvet verir." dediği tefekkürî bir risale.
İsm-i Hakem: Cenâb-ı Hakk'ın her şeyi sağlam, muhkem, ölçülü, intizamlı, kusursuz ve mükemmel yaptığını bildiren ismi.
Kozmografyacı: Astronomi âlimi, gök bilimci.
Manzume: Düzenli, sistemli kurulan şey.
Nur-u ehadiyet: Cenâb-ı Hakk'ın her varlığa özel, ayrı şekilde tecellî eden birliğinin nuru.
Seyahat-i kalbiye: Hak yolcusunun kalb, ruh, fikir, hayal ve diğer latîfeleriyle mana âleminde varlığın yaratılış hikmeti, mahiyeti ve hedefi ile ilgili gerçekleştirdiği seyahat.
Tahassungâh: Sığınak.
Tevehhüm etmek: Sanmak, zannetmek, vehmetmek.
Vech-i tatbik: Uygulanma, tatbik edilme sebebi.

Hem kâinatı baştan başa aynalar hükmünde tecelliyât-ı esmâya mazhariyetlerini öyle gösteriyor ki gafletin imkânı olmuyor. Hiçbir şey, huzura mâni olmuyor. Ehl-i tarîkat ve hakikat gibi huzur-u dâimî kazanmak için kâinatı ya nefyetmek veya unutmak daha hatıra getirmemek değil; belki kâinat kadar geniş bir mertebe-i huzuru kazandırdığını ve geniş ve küllî ve dâimî kâinat vüs'atinde bir ubûdiyet dairesini açtığını gördüm.

Daha var; fakat şimdi bu kadar yazdırıldı.

~ 138 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bu defa Hâfız Ali'nin ve Halil İbrahim'in ve Lütfi'nin bir vârisi Abdullah'ın ehemmiyetli üç mektuplarını aldım. Hâfız Ali'nin Hizb-i Kur'ânî ve Hizb-i Nurî'deki yanlışlardan teessürünü bildiriyor. Kat'iyen o bilsin ki; o ve Tâhirî ve Hâfız Mustafa ve arkadaşlarının gayretleriyle tab' edilen o iki hizb, bu zamanda, bu şerâit içinde gayet parlak bir muzafferiyet-i nuriyedir. Onların defter-i a'mâline, her tarafta hasenâtları geçirilir. Kim okusa, onların hissesi var. Yanlışları, tahminimizden çok azdı. Lillâhilhamd kolayca tashih ettik. Lâyık ellere girmiş.

Halil İbrahim'in Risale-i Nur hakkında gayet tatlı ve güzel ve mutâbık temsili ve tavsifi, –içinde– samimî ihlâsından ve kanaatinden geldiği cihetle bizce gayet parlak ve edîbâne düşmüş. Risale-i Nur'a ait kısmını Lâhika'ya yazacağız.[1] Hakikaten Risale-i Nur'un mühim ve sebatkâr ve dâimî bir rüknü olduğuna şüphe kalmamış. Ona ve rüfekâsına her gün hususî dualarımıza, kazançlarımıza, hususan İnce Mehmed hissedar olmalarını ve selâmımızı tebliğ edersiniz.

Merhum Lütfi'nin ciddî ve hakikî bir vârisi olan Abdullah'ın mektubunda, Risale-i Nur'la alâkadar olan başta Tâhirî ve babası ve Ali ve Vehbi, Şükrü, Mustafa, Mehmed, Hüseyin, Mehmed, Hakkı ve bilhassa eskiden Risale-i

---

[1] Bkz.: Barla Lâhikası, 231. Mektup, s.336.

Edîbâne: Bir edibe yakışır tarzda.

Hizb-i Kur'ânî: Üstad Hazretleri'nin, Kur'ân-ı Kerîm'den Risale-i Nur'un üstadı ve kaynağı kabul ettiği bazı âyetleri zikir ve dua maksadıyla okumak için derleyerek bir araya getirdiği dua kitabı.

Huzur-u dâimî: Cenâb-ı Hakk'a lâyık tam bir tevhid ve teslimiyetle ve yine O'na lâyık bir saygı ve muhabbetle O'nun sonsuz kudretinin himâyesine ve inâyetine girerek dâimî huzura, itmînana erme.

Mertebe-i huzur: Cenâb-ı Hakk'ın huzurunun, yakınlığının, inâyetinin hissedildiği mertebe.

Muzafferiyet-i nuriye: Cenâb-ı Hakk'ın Risale-i Nur'a lütfettiği başarı.

Rüfekâ: Arkadaşlar, yoldaşlar.

Tecelliyât-ı esmâ: Cenâb-ı Hakk'ın güzel isimlerinin, icraatında tecellî etmesi, yansıması.

Vüs'at: Enginlik, genişlik.

Nur'da mevkii bulunan Büyük Zühdü* gibi kardeşlerimizin selâmları beni çok ziyade mesrur eyledi. Ben de o kardeşlerimize hem selâm, hem dua, hem istid'â ediyorum. Onun mektubundaki suâller ise, şimdi bu dakikada ise zihnim başka yerle meşgul; onların cevabına bakamıyor.

.....

Üçüncü Mesele: Bir kardeşimiz, kusurunu görmediği münasebetiyle onu ikaz için yazılmış ince bir meseledir. Belki size faydası olur, diye yazdık.

Bir zaman evliya-yı azîmeden, nefs-i emmâresinden kurtulanlardan birkaç zâttan şiddetli mücâhede-i nefsiyeler ve nefs-i emmâreden şekvâlarını gördüm. Çok hayret ediyordum. Hayli zaman sonra, *nefs-i emmârenin kendi desâisinden başka, daha şiddetli ve daha ziyade söz dinlemez ve daha ziyade ahlâk-ı seyyieyi idâme eden.. ve heves ve damar ve âsâb, tabiat ve hissiyât halitasından çıkan.. ve nefs-i emmârenin son tahassungâhı bulunan.. ve nefs-i emmâreyi tezkiyeden sonra onun eski vazife-i seyyiesini gören ve mücâhedeyi âhir ömre kadar devam ettiren bir mânevî nefs-i emmâreyi* gördüm. *Ve anladım ki o mübârek zâtlar, hakikî nefs-i emmâreden değil, belki mecazî bir nefs-i emmâreden şekvâ etmişler.* Sonra gördüm ki İmam Rabbânî dahi bu mecazî nefs-i emmâreden haber veriyor.[1]

Bu ikinci nefs-i emmârede şuursuz kör hissiyât bulunduğu için *akıl ve kalbin sözlerini anlamıyor ve dinlemiyor ki onlarla ıslah olsun ve kusurunu anlasın. Yalnız tokatlar ve elemlerle nefret edip veya tam bir fedailiğe her hissini maksadına feda etsin. Ve Risale-i Nur'un erkânları gibi her şeyini, enâniyetini bıraksın.*

Bu acîb asırda dehşetli bir aşılamak ve şırıngayla hem hakikî, hem mecazî iki nefs-i emmâre ittifak edip öyle seyyiâta, öyle günahlara severek giriyor. Kâinatı hiddete getiriyor. Hatta kendim, bir dakika zarfında, yirmi paralık bir sıkıntıyla, altmış liralık bir haseneye tercih etmeye çalıştım. Hem on dakika zarfında, büyük bir mücâhede-i mânevîde, benim cephemde, kırk ikilik bir top gibi düşmanlarıma atıp yol açtığı hâlde; o iki nefs-i emmârenin, muvakkat

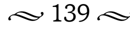
1 Bkz.: İmam Rabbânî, *Mektubat* 2/84-87 (50. Mektup); *Mektubat* 2/43-63 (kenar metindeki *Mebde ve Meâd* risalesinden).

Ahlâk-ı seyyie: Kötü ahlâk.
Âsâb: Sinirler, damarlar.
Desâis: Desiseler, hileler.
Evliya-yı azîme: Büyük veliler.
Halita: Karışım.
İdâme etmek: Devam ettirmek, sürdürmek.
İstid'â: Dua isteme.
Mücâhede-i nefsiye: Nefisle mücadele, savaşma.
Yirmi para: Yarım kuruş.

bir gaflet fırsatında, hodgâmlık ve meyl-i tefevvuk gibi gayet zulümlü ve zulümâtlı hissiyle, büyük bir şükür ve teşekkür yerine, "Niçin ben atmadım!" diye en çirkin bir riyâ ve rekabet damarını hissettim.

Cenâb-ı Hakk'a yüz bin şükrediyorum ki Risale-i Nur ve bilhassa İhlâs Risaleleri, o iki nefsin bütün desâisini izale ve onların açtığı yaraları tedavi ettiği gibi, o bir dakika ve on dakikadaki hâletleri birden izale etti. *Ve mânevî bir istiğfar olan kusurumu bildim.*[1] O hatanın muaccel cezası olan içindeki elemden ve azaptan kurtuldum.

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ederiz.


139

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Birden ruhuma gelmiş bir endişeyi beyan ediyorum:

Ehl-i dalâlet, Risale-i Nur'un elmas kılıçlarına mukabele edemedikleri için, şâkirtleri içinde, derd-i maîşet cihetinden ve bahar mevsimi gafletinden istifade ederek –meşrepler veya hissiyâtları muhalefetinden– zayıf damarları bulup şâkirtler içindeki tesânüdü sarsmak istediklerini hissettim ve anladım. *Sakın! Çok dikkat ediniz, içinize bir mübâyenet düşmesin. İnsan hatadan hâli olamaz; fakat tevbe kapısı açıktır.*

Nefis ve şeytan, sizi kardeşinize karşı itiraza ve haklı olarak tenkide sevkettiği vakit deyiniz ki: *"Biz, değil böyle cüz'î hukukumuzu, belki hayatımızı ve haysiyetimizi ve dünyevî saadetimizi Risale-i Nur'un en kuvvetli râbıtası olan tesânüde feda etmeye mükellefiz. O bize kazandırdığı netice itibarıyla dünyaya, enâniyete ait her şeyi feda etmek vazifemizdir."* deyip nefsinizi susturunuz. *Medar-ı nizâ bir mesele varsa meşveret ediniz. Çok sıkı tutmayınız. Herkes bir meşrepte olmaz. Müsamahayla birbirine bakmak şimdi elzemdir.*

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ederiz.

---

1 Kusurunu bilip pişman olmanın tevbe anlamına geleceğine ve bunun günaha keffaret olacağına dair bkz.: İbn-i Mâce, *Zühd* 30; Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 1/289, 376, 422, 423, 433; Tayâlisî, *Müsned* s.50; Humeydî, *Müsned* 1/58; Bezzâr, *Müsned* 5/310, 312; İbn-i Hibbân, *Sahîh* 2/377, 379; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr* 12/172.

Hodgâmlık: Kendini beğenme, bencillik.
Medar-ı nizâ: Çekişme, kavga sebebi.
Meyl-i tefevvuk: Üstünlük kurma eğilimi, arzusu.
Muaccel: Öne alınmış, peşin.
Mübâyenet: Ayrılık, uyuşmazlık.

~ 140 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükrolsun ki bu gaflet mevsimi olan baharda ve derd-i maîşet belâsında Risale-i Nur, fütuhatında devam ediyor. İstanbul'dan yazıyorlar ki; oraya giden başta Hüsrev'in Mu'cizât-ı Ahmediye'si olarak risaleleri her kim görmüş ve okumuşsa, başta fetva emîni Ali Rıza olarak herkes hayret ve istihsan ile *"Bu tarz-ı ifade ve ispat ve beyan, hiçbir kitapta bulmamışız. Bu şerâit içinde böyle eserler hiç kimseye müyesser olmamış."* deyip kemâl-i iştiyakla karşılıyorlar. Ve Ankara'da, dünyaca yüksek makamlarda, askeriye heyetinde, kemâl-i iştiyak ve takdirle Risale-i Nur'u yazıp okutturuyorlar. Başta Miralay Mehmed Yümnü olarak mühim askerî paşaları, *"Risale-i Nur, iman kurtarıcıdır."* diye takdirkârâne tam teslimiyetle okuyup istifade ediyorlar.

Hatta burada da pek çok ayrı ayrı tarzda Risale-i Nur aleyhinde yaptıkları desiseler ve tedbirler ve şâkirtleri soğutmak ve sarsmak plânları, hususan derd-i maîşet belâları, Risale-i Nur'un inkişafını durdurmuyor. Günden güne tevessü ediyor. Hatta en ziyade hücum edenler dahi perde altında istifadeye çalışıyorlar. Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükrolsun ki inâyet-i ilâhiye ve himâyet-i rabbâniye devam ediyor. Fakat, yalnız ehemmiyetli bir plânla, ayrı bir cephede, mütemerrid münafıklar tarafından bir hücum var. Çok ihtiyat ve dikkat ve sebat ve tesânüd lâzımdır ki tâ onların bu plânı da akîm kalsın. Plân da budur: "Risale-i Nur talebeleri içinde tesânüdü bozmak."

On sekiz seneden beri hakkımızda programları, has talebeleri bizden kaçırmak, soğutmak idi. Bu plânları akîm kaldı. Şimdi tesânüdü bozmak ve bazı menfaat-perest, fakat ehl-i ilim ve ehl-i dinden, Risale-i Nur'un cereyanına karşı rakip çıkarmak suretiyle intişarına zarar vermeye çalışıyorlar.

Hem Ramazan Risalesi'nin âhirinde nefs-i emmâreyi, her nevi azaptan ziyade açlık ile temerrüdünü terkettiği gibi; şimdiki ehl-i nifakın mütemerridâne sefâhetinin cezası olarak, umuma ve mâsumlara da gelen bu açlık ve derd-i maîşet belâsından ehl-i dalâlet istifade edip, Risale-i Nur'un fakir şâkirtlerinin

---

Akîm: Neticesiz, sonuçsuz.
Fetva emîni: Osmanlı Devleti'nde meşîhat (şeyhülislâmlık) dairesinde fetva işlerine bakan dâirenin başkanı.
Himâyet-i rabbâniye: Cenâb-ı Hakk'ın koruyup, gözetmesi.
İstihsan: Beğenme, güzel bulma.
Mütemerrid: Dik kafalı, inatçı.
Mütemerridâne: Kafatutarcasına. Dik kafalılıkla.
Temerrüd: İnat etme, direnme.
Tevessü etmek: Genişlemek.

aleyhine istîmal etmek ihtimali var. Madem şimdiye kadar ekseriyet-i mutlaka ile Risale-i Nur şâkirtleri, Risale-i Nur hizmetini her belâya, her derde bir çâre, bir ilâç bulmuşlar. Biz her gün hizmet derecesinde, maîşette kolaylık, kalbde ferahlık, sıkıntılara genişlik hissediyoruz, görüyoruz. Elbette bu dehşetli yeni belâlara, musibetlere karşı da yine Risale-i Nur'un hizmetiyle mukabele etmemiz lâzımdır.

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ediyoruz.

141

Aziz, Sıddık, Mübârek, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın Bir Vech-i İ'câzını Harika Kalemiyle Gösteren ve Mütemâdiyen Defter-i Hasenâtına O Yazdığı Kur'ân'ları Okuyanların Sevapları Yazılan Kıymettar Hüsrev!

Bana gönderdiğin iki mübârek nüshadan birincisini size, Hilmi Bey'le gönderdim. Bir hiss-i kable'l-vuku ile, sen; "Isparta'dan ayrılacaksınız." diye ikisini birden bize göndermiştin. Çok da iyi oldu. Şimdi Isparta, Medresetü'z-Zehrâ-yı Ekber ve Medrese-i Nuriye-i Kübrâ olduğundan bu kudsî eser, orada hususan şuhûr-u selâse gelmek üzere bir zamanda lâzımdır. İnşallah orada da bizim gibi, cüzleri ile taksim ile hatmeler okunacak.

142

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bu defa Hâfız Ali'nin mektubunda büyük bir beşaret hissettik ki Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ımızı tab' edilecek esbap var, mâniler yok. Madem mübârek Hüsrev geldi; en birinci hak, bu meselede onundur. Ve madem iki Ali ile Tâhirî, Hâfız Mustafa, harika tesânüdleriyle ve şimdiye kadar bütün Risale-i Nur talebelerini sevindiren ve ehl-i imanı memnun ve minnettar eden meydandaki hizmetleriyle ve kahraman Rüştü'nün lâyetezelzel sadâkati ile, Hüsrev ile beraber bu büyük ve ağır ve kıymettar hizmet-i Kur'âniyeye kemâl-i tesânüdle çalışmak lâzımdır.

Ekseriyet-i mutlaka: Genellik, çoğunluk.
Hiss-i kable'l-vuku: Bir şeyi olmadan önce hissetme, içine doğma, önsezi.
Lâyetezelzel: Sarsılmaz.
Medrese-i Nuriye-i Kübrâ: Büyük Risale-i Nur medresesi.
Medresetü'z-Zehrâ-yı Ekber: Hz. Üstad'ın Van'da yapmayı plânladığı üniversitenin mânevî hüviyeti Isparta'da inşâ ve tesis edildiğinden Hz. Üstad buraya "Büyük Medresetü'z-Zehrâ" nâmını vermiştir.
Şuhûr-u selâse: Üç aylar. Recep, Şaban, Ramazan ayları.
Vech-i i'câz: Mu'cize yönü.

Sakın! Dikkat ediniz, ihtilâf-ı meşrebinizden ve zayıf damarlarınızdan ve derd-i maîşet zaruretinizden ehl-i dalâlet istifade edip birbirinizi tenkit ettirmeye meydan vermeyiniz. Meşveret-i şer'iye ile reylerinizi teşettütten muhafaza ediniz. İhlâs Risalesi'nin düsturlarını her vakit göz önünüzde bulundurunuz. Yoksa az bir ihtilâf, bu vakitte Risale-i Nur'a büyük bir zarar verebilir.

Hatta sizden saklamam. İşte şimdi Feyzi de Emin de biliyorlar ki, mâbeyninizde gayet ehemmiyetsiz bir tenkit bize burada zarar veriyor gibi, size hiç bilmediğim hâlde bu noktaya dair iki mektup yazdım. Ve ruhen çok endişe ediyordum. "Acaba yeni bir taarruz mu var?" diye muzdarip idim.

Hem o zarardandır ki, mübârek Hüsrev'in gelmesiyle yeni bir şevk ve süratle bize Hizb-i Nurî'nin arkasına ilhak edilen Münâcât parçası on beş gün tehire uğradı. On beş gün evvel bize geleceğini tahmin ediyordum. *İnsan kusursuz olmaz ve rakipsiz de olmaz.* Risale-i Nur'un kahraman şâkirtleri, her müşkülâta galebe ettikleri gibi, inşallah bu ehemmiyetli ve dehşetli mevsimde yine galebe ederler. Safvet ve ihlâslarını bozmayacaklar ve hizmetlerine fütur getirmeyecekler. Siz, tedbir-i maddiyeyi benden daha iyi bilirsiniz. Fakat madem Hüsrev ile Rüştü, Risale-i Nur'da çok ehemmiyetli rükünlerdir. Hem etraflarında Risale-i Nur'un çok ehemmiyetli şâkirtleri var. Ve madem Hâfız Ali, Tâhirî, Hâfız Mustafa, Küçük Ali, Risale-i Nur hizmetinde muvaffakiyetleri ile tam makbul oldukları tahakkuk etmiş; bu iki cereyan baştaki iki göz gibi olmalı. Tam bir tesânüd lâzım ki bu ağır defineye omuzları dayanabilsin.

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ederiz.

~ 143 ~

Sava Medrese-i Nuriye'nin kıymettar bir talebesi Marangoz Ahmed'in güzel ve hâlis manzumesi, bizi memnun edip Lâhika'ya girdi. Hususan Risale-i Nur'un sandalyesinden mâsumları inmedikleri ve "O nurlu sandalyede oturan; yangınlar, tuğyanlardan kurtulur." diye sözleri, güya tam Medresetü'z-Zehrâ'nın hakikî bir talebesi, istikbalden zamanımıza gelmiş bize tesellî veriyor ve mâsum talebelerin çoğalmasını müjde veriyor.

Risale-i Nur'un te'lifi başında başkâtip Şamlı Hâfız Tevfik'in haremi merhume Zehra, ben Barla'da iken, Şamlı Hâfız Risale-i Nur'u yazmasına

Fütur: Gevşeklik, usanç.
İhtilâf-ı meşreb: Yol, tarz, tabiat farklılığı.
Mâbeyn: Ara, arası.
Meşveret-i şer'iye: Dinî esaslara dayanan istişare, fikir alış verişi.
Münâcât: "Yakarış. Sessizce, içten içe dua etme" anlamında Şuâlar kitabında bulunan 3. Şuâ.
Teşettüt: Dağınıklık, karışıklık.

çalışmak için, o merhume, Hâfız'ın bedeline belinde odun taşımakla odun getiriyordu ve Hâfız'ın işlerini görüyordu, tâ Nurlar'ı yazsın. Biz de o merhumeyi, o iyiliğine mukabil, Risale-i Nur'un vefat etmiş has talebeleri içinde o vakitten beri duamızda şerik ediyoruz, hem dua edeceğiz.

144

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[3]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bu defa beni çok mesrur eden ve şükre sevkeden ve bu sıralarda hâsıl olan endişemi izale eden ve Isparta vilâyeti mânevî Medresetü'z-Zehrâ olduğunu ve Isparta şâkirtleri sebatında ve sadâkatte her yere fâik olduklarını gösteren Risale-i Nur erkânlarından üç-dört mektup ve o mektupta isimleri bulunan has kardeşlerimin, Risale-i Nur'a hizmet ve kalemleri ile yardım cihetinde bize gösterdikleri fedakârâne ulüvv-ü cenâb, böyle bir zamanda ve böyle bir mevsimde gayet parlak bir inâyet-i rabbâniye olduğuna kanaatimiz var.

Nur fabrikasındaki Ali'ler ve Tâhirî'nin istedikleri Mu'cizeli Kur'ân'ımızla İ'câz-ı Kur'ân, zeyilleri ile beraber İstanbul'da Hâfız Emin'in yanındadır; okutturuyorlar ve yazdırıyorlar. İsterseniz benim nüshamı Hâfız Emin'den alınız, onun yerine güzelce zeyilli nüshanızdan birisini veriniz, yanında kalsın.

Kur'ân'ın son yazılan nüshasını da lüzum olduğu ve bilfiil tab' etmek için geldiğiniz zaman İstanbul'a göndereceğim.

Hüsrev'in uzun ve tesirli ve kıymettar mektubu ve hâşiyesinde kahraman Rüştü'nün küçücük mektubu ve pek çok alâkadar olduğu ehemmiyetli kardeşlerimizin kalemleriyle bize yardımları ve Risale-i Nur'la iştigali her şeye tercih etmeleri ve Hüsrev'in de mütemâdiyen geleliden beri çalışması ispat ediyor ki Isparta tamamıyla Risale-i Nur'a sahip olmuş ve bir Said yerinde bin Said'i bulmuş. Cenâb-ı Hakk'a nihâyetsiz şükür, senâ ve hamdolsun.

---

[1] O yüce Zât'ın adıyla.
[2] "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
[3] Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Fâik: Üstün, yüksek, ileri.
İ'câz-ı Kur'ân: Kur'ân-ı Kerîm'in mu'cizeliğinden bahseden 25. Söz.
Ulüvv-ü cenâb: Şeref, haysiyet, yüksek karakter.
Zeyil: Ek, ilave.

Mu'cizeli Kur'ân'ımızın matbaa ve teclid masrafı otuz bin liraya çıkması cihetiyle, bu azîm mesele şimdilik tehir etmesine mecburiyet var.

Re'fet Bey'in bizi hayrete düşüren hayretli ve garip mektubunun baştaki kısmı, Lâhika'ya medar-ı ibret olarak yazıyoruz. Ve bilhassa "Ene ve Zerre nâmındaki Otuzuncu Söz'ü her müminin ezber etmesi zarurîdir." demesi; ve o eserin kıraatından sonra Barla'da "abdu'r-Rahîm" nâmını kazanan ve "Yâ Rahîm, yâ Rahîm!" zikrini bize işittiren mübârek kedinin bir kardeşi olarak diğer mübârek bir kedi, ezan-ı Muhammedî'yi *(aleyhissalâtü vesselâm)* müştâkâne, insan gibi dinlemesi, bize de sizin kadar hayret ve sürûr verdi. Ve ezan-ı Muhammedî'yi *(aleyhissalâtü vesselâm)* tam zuhuruna işaret müjdesi telâkki ettik.

Ve Kâtip Osman ve Mehmed Zühdü gibi hizmet-i Kur'âniyede eski ve ehemmiyetli ve kıymettar Tenekeci Mehmed'in* de rüyası ehemmiyetlidir. Allah hayretsin. Isparta için çok hayırlıdır. Onun içinde ehemmiyetli bir müjde var.

Re'fet kardeşimizin mektubu, dört cihetle beni memnun etmiş. Zaten eskiden beri Hüsrev, Re'fet, Rüştü, hayalimde, tasavvurumda birleşmişler. Cenâb-ı Hakk'a şükür ki onlardan ümit ettiğim kemâl-i sadâkat ve sebat devam ediyor.

Hem Hüsrev'in ve Hâfız Ali'nin mektuplarında isimleri bulunan sebatkâr kardeşlerime ve Kâtip Osman ve Mehmed Zühdü ve Isparta Hâfız Ali'si* ve Sava kahramanlarına birer birer selâm ve dua ediyoruz.

Şimdi bu mektubu yazarken, Risale-i Nur santrali Sabri'nin mektubunu Emin getirdi. Açtık, yağmursuzluk bahsine dair Risale-i Münâcât'ın kesretle yazılması bereketiyle yağmurun gelmesi ve rahmet-i ilâhiyenin fakir fukaraya imdat edilmesini yazdığını gördük. Benim için ehemmiyetli bir meseleyi halletti.

Burada da yağmura şedit ihtiyaç vardı. Yağmur gelecek hiçbir alâmet hissetmiyorduk. Bu kaht zamanında yağmursuzluk, fakir fukaraya çok ağır gelmişti. Ben üç defa, namazdan sonra mâsum fukaraları ve aç kalan hayvanları ve Risale-i Nur'u şefaatçi yapıp dua ettik. Birden aynı gece me'mulümüzün fevkinde duanın tam kabulünü gördük. Ben hayretle, bu cüz'î duamız, bu küllî meseleye ne derece dahli olduğunu bilemedim. Dedim: "Herhâlde çok mühim dualara, duamız da binden bir hissesi olmuş." Şimdi tahakkuk etti ki; Isparta nurânîleri, nurlu mânevî duaları, bizi de o rahmetten hissedar eyledi.

Kaht: Kıtlık, kuraklık. **Me'mul:** Umulan, ümit edilen. **Teclid:** Ciltleme.

Hatta o duama arkamdan âmin diyenlerden Feyzi'ye, bu manayı, bu hayretimi de ona şimdi söyledim. Evvelce söyleseydim, onun hüsn-ü zannını tâdil edemeyecektim. Çünkü o, Üstadına en büyük hisse veriyor.

Sabri'nin mektubunda, Sıddık Süleyman ve Barla'daki kardeşlerimizin selâmları ve eski alâkalarını tam muhafaza eylemeleri, Barla'daki hayatımı tahassürle hatırlattırdı. Ben de onlara çok selâm ederim.

Mübârek Hüsrev, mektubunda has kardeşlerimizden Re'fet, Rüştü, Kâtip Osman, Osman Nuri, Âtıf ve Feyzi'nin bir yâdigâr-ı tahattur olarak, birer nüsha yazılarını bizlere hediye edilmelerini yazıyor. Cenâb-ı Hak, onlara, yazdıkları her bir harfe mukabil bin hasene versin, âmin!

145

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Her vakit ihtiyat iyidir. Zaten Hazreti İmam Ali *(radiyallâhu anh)*, kerametkârâne bize ihtiyatı tavsiye ediyor.[1] Şimdi Şark tarafında yeni bir hâdise: Bir şeyh tarafından, kendi müridleri ve halifeleri vâsıtasıyla din lehinde, eskiden beri meşhur olmuş Şeyh Ahmed nâmında türbedâr-ı nebevî tarafından Vasiyetnâme-i Peygamberî *(aleyhissalâtü vesselâm)* nâmında bir eser; o havalide gezmiş, intişar etmiş. Oralarda çalışan kahraman Salahaddin'i bir derece ihtiyata sevkedip, bütün siyasetlerin fevkinde ve siyasetlere tenezzül etmeyen Risale-i Nur cereyanı, öyle siyasete temas edebilen cereyanlarla iştiraki görünmemek için daha ziyade ihtiyat ve tevakkufa mecbur olmuş. Bugün, beş ay Ankara'ya bir vazifeyle gitmek için buraya geldi. Bir hafiye onu takip edip o da arkasından girdi. Ben o casusa, Salahaddin kalktıktan sonra dedim ki:

Risale-i Nur ve ondan tam ders alan biz şâkirtleri, değil dünya siyasetlerine, belki bütün dünyaya karşı da Risale-i Nur'u âlet edemeyiz ve şimdiye kadar da etmemişiz. Biz ehl-i dünyanın dünyalarına karışmıyoruz. Bizden zarar tevehhüm etmek divaneliktir.

Evvelâ: *Kur'ân bizi siyasetten men etmiş, tâ ki elmas gibi hakikatleri ehl-i dünyanın nazarında cam parçalarına inmesin.*

---

1 Hz. Ali Efendimiz'in (r.a.) tavsiyesi için bkz.: "Nurun kandili gizlice, parlak bir şekilde yakılır. Kandiller kandili gizli gizli yakılır ve nurlanarak yayılır." (Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzelî)* s. 509).

Hafiye: Casus, ajan.
Kerametkârâne: Kerametli bir tarzda.
Şark: Doğu.
Tahassür: Hasret çekme, özlem.
Tevakkuf: Duraklama, duraksama.
Tevehhüm etmek: Sanmak, zannetmek, vehmetmek.
Yâdigâr-ı tahattur: Bir kimseyi veya bir şeyi hatırlatan hâtıra.

Sâniyen: *Şefkat, vicdan, hakikat, bizi siyasetten men ediyor. Çünkü tokata müstahak dinsiz münafıklar onda iki ise, onlarla müteallik yedi-sekiz mâsum bîçâre, çoluk-çocuk, zayıf, hasta, ihtiyarlar var. Belâ ve musibet gelse, o sekiz mâsumlar o belâya düşecekler. Belki o iki münafık dinsiz, daha az zarar görecek. Onun için siyaset yoluyla, idare ve âsâyişi ihlâl tarzında, neticenin husûlü de meşkûk olduğu hâlde girmek, Risale-i Nur'un mahiyetindeki şefkat, merhamet, hak, hakikat; şâkirtlerini men etmiş.*

Sâlisen: *Bu vatan, bu millet ve bu vatandaki ehl-i hükûmet, ne şekilde olursa olsun Risale-i Nur'a eşedd-i ihtiyaçla muhtaçtırlar. Değil korkmak veyahut adâvet etmek, en dinsizleri de onun dindârâne, hakperestâne düsturlarına taraftar olmak gerektir. Meğer ki bütün bütün millete, vatana, hâkimiyet-i İslâmiyeye hıyanet ola.*

Çünkü bu millet ve vatan, hayat-ı içtimaiyesi ve siyasiyesi anarşilikten kurtulmak ve büyük tehlikelerden halâs olmak için beş esas lâzım ve zarurîdir:

Birincisi: Merhamet.

İkincisi: Hürmet.

Üçüncüsü: Emniyet.

Dördüncüsü: Haram ve helâlı bilip haramdan çekilmek.

Beşincisi: Serseriliği bırakıp itaat etmektir.

İşte Risale-i Nur, hayat-ı içtimaiyeye baktığı vakit bu beş esası temin edip, hem âsâyişin temel taşını tesbit ve temin eder. Risale-i Nur'a ilişenler kat'iyen bilsinler ki onların ilişmesi, anarşilik hesabına, vatan ve millete ve âsâyişe düşmanlıktır. İşte bunun hülâsasını o casusa söyledim. Dedim ki:

"Seni gönderenlere böyle söyle. Hem de ki: On sekiz senedir bir defa kendi istirahati için hükûmete müracaat etmeyen ve yirmi bir aydır dünyayı herc ü merc eden harplerden hiçbir haber almayan ve çok mühim makamlarda çok mühim adamların dostâne temaslarını istiğna edip kabul etmeyen bir adama, ondan korkup, tevehhüm edip, dünyanıza karışmak ihtimali ile evhama düşüp tarassutlarla sıkıntı vermekte hangi mana var? Hangi maslahat var? Hangi kanun var? Divaneler de bilirler ki ona ilişmek divaneliktir." dedik. O casus da kalktı, gitti.

Herc ü merc etmek: Kargaşa çıkarmak, karıştırmak.
Husûl: Meydana gelme, olma.
Meşkûk: Şüpheli.
Tarassut: Gözetleme, gözetim.

Umum kardeşlerimize, hususan erkânlara ve matbaacılara, hususan Hizb-i Nuriye'nin nâşirleri olan Hâfız Ali, kahraman Tâhirî ve Hâfız Mustafa ve rüfekâlarına birer birer selâm ediyoruz.

~ 146 ~

Aziz, Sıddık, Mübârek Kardeşlerim!

Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükrediyorum ki bu acîb zamanda, sizin gibi hâlis, muhlis, mahviyetli, fedakâr kardeşleri bize ihsan eylemiş.

Bu defa Hüsrev'in, Hâfız Ali'nin, Hâfız Mustafa'nın, Küçük Ali'nin birbirine hitaben yazdıkları dört mektuplarını okudum. En derin kalbimde bir sürûr, bir hiss-i şükran, bir memnuniyet hissettim. Bu çok kıymettar kardeşlerimin ne derece âlihimmet ve yüksek ruhlu, Risale-i Nur hizmetinde ne derece fedakâr olduklarını anladım. Ve Risale-i Nur böyle kuvvetli ve hâlis ellere tevdî edildiğinden bize kat'î kanaat verdi ki Risale-i Nur mağlûp olmayacak. Bu kuvvetli tesânüd onu daima yaşattırıp parlattıracak.

Evet kardeşlerim! Sizler, ihlâs sırrını tam muhafaza ediyorsunuz. Bu kadar esbab-ı tefrika içinde vahdetinizi muhafaza, hakikaten bir harikadır. **Hâfız Ali**'nin hakikaten müstesna bir mahviyet ve tevazu içinde ihlâsı ve fenâ fi'l-ihvan düsturunu muhafaza etmesi.. ve **Hüsrev**'in hakikaten tedbirce bana ihtiyaç bırakmayacak bir derecede tedbir ve dirâyeti ve Hâfız Ali gibi yüksek ihlâsı ve mahviyeti.. **Hâfız Mustafa**'nın hizmet-i nuriyede büyük iktidarı içinde kuvvetli bir sadâkati ve fedakârâne teslimiyeti.. ve hem Abdurrahman, hem Lütfi, hem Hâfız Ali manasını taşıyan büyük ruhlu **Küçük Ali**, Risale-i Nur hizmetini dünyada her şeye tercihen hayatının en büyük maksadı yapması ve sebeb-i ihtilâfa karşı kuvvetli mukâvemeti bulunduğunu bu dört mektubunuz bana bildirdi.

Aynı sistemde, meselede alâkadar kahraman **Tâhirî** ve kahraman **Rüştü**'nün dahi aynı hakikatte ve aynı ahlâkta bulunduklarını hiç şüphe etmiyoruz. Bu **altı rüknün** bu muvakkat sarsıntıdan hakikî bir tesânüdle, birbirine el ele, omuz omuza, baş başa vermesi, altı yüz belki altı bin kıymet-i mâneviyeyi alıyor, diye Cenâb-ı Hakk'a Risale-i Nur hesabına hadsiz şükrediyoruz. Ve sizi de tebrik ediyoruz.

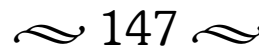
Dirâyet: Beceriklilik, kuvvetli zekâ.
Esbab-ı tefrika: Ayrılık, tefrika sebepleri.
Fenâ fi'l-ihvan: Arkadaşlarının arzu ve isteklerini şahsî arzu ve isteklerinin önünde tutma, gerektiğinde de arkadaşları için kendini feda etme, civanmertlik.
Rüfekâ: Arkadaşlar, yoldaşlar.
Tevdî etmek: Emanet etmek, vermek.
Vahdet: Birlik.

Isparta içindeki has ve hâlis kardeşlerimizden, bu âhir mektuplarda Mehmed Zühdü, Isparta Hâfız Ali'sinden* haber alamadığımdan merak ettim. Rahatsız değiller mi?

Sandıklı tarafında kemâl-i şevkle ve ciddiyetle faaliyette bulunan Hasan Âtıf kardeşimizin bir mektubundan anladım ki; orada, perde altında faaliyetini durdurmak için bazı hocalar, bir kısım tarîkata mensup adamları vâsıta edip fütur veriyorlar. *Hâlbuki mesleğimiz, müsbet hareket etmektir. Değil mübâreze, belki başkaları düşünmeye de mesleğimiz müsaade etmiyor. Hem, müşterileri de aramaya mecbur değiliz. Müşteriler yalvarmalı.*

O kardeşimiz, hakikaten hâlis ve tam sâdık. Kalemi gibi kalbi, ruhu da güzel. Fakat birden her şeyi mükemmel ister, onun için bıraz sıkıntı çeker. Mümkün olduğu kadar hem ihtiyat etsin, hem mübtedi' hocalara mübâreze kapısını açmasın. İnşallah Cenâb-ı Hak onu muvaffak eder. O mıntıkada kendi gibi hâlis rükünleri bulur, belki de bulmuş.

Biz, başta onu ve onun etrafındaki Risale-i Nur şâkirtlerini tebrik ediyoruz. Onların az hizmetlerine çok nazarıyla bakıyoruz. Ben buradan onlarla muhabere ve müşâvere edemediğimden sizler benim bedelime o kardeşlerimize hem selâmımızı, hem mânevî kazançlarımıza haslar dairesinde Âtıf'ın sâdık rüfekâsı unvanı altında dâhildirler. Her sabah yanımızda mânen bulunuyorlar.


147

Aziz, Sıddık, Müteyakkız, Samimî, Müttehid, Mübârek Kardeşlerim!

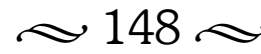
Ben de sizi tebrik ediyorum ki şeytan-ı cinnî ve insînin desiselerini akîm bıraktınız. Cenâb-ı Hak, sizi bu hizmet-i nuriyede daima muvaffak eylesin, âmin! Ve sizden ebeden razı olsun, âmin!

Eskide, bir zaman Barla'da bütün tarîkatların şecere-i külliyesini tanzim ve istinsah etmek için Hâfız Ali ile Hüsrev o vakit o işte bulundular, çalıştılar. Tâ o vakitte bu iki zât, ileride Risale-i Nur'a ehemmiyetli hizmette bulunacaklarını ve başta iki göz gibi, iki bakar bir görür, diye kuvvetli bir temenniyle ümit etmiştim. Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükrolsun ki o ümidim, o zamandan beri tahakkuk etti ve ediyor ve şimdi tam oldu.

Desise: Hile, oyun.
İstinsah etmek: Bir nüshayı elle yazarak çoğaltmak.
Mübâreze: Mücadele, kavga.
Mübtedi': Aslı dinde olmayan, dinin ruhuna aykırı bid'atları ortaya atan kimse.
Müşâvere: İstişare. Fikir alış verişinde bulunma, fikir danışma.
Müteyakkız: Uyanık, dikkatli.
Müttehid: Birleşmiş.
Şecere-i külliye: Soy ağacı.
Şeytan-ı cinnî ve insî: İnsan ve cin şeytanları.

Kardeşlerim! Sizde vuku bulan küçücük kusurları çok i'zam etmeyiniz. Yalnız ben değil, belki zannediyorum ki hakikate muttali olan herkes tasdik eder ki; Isparta ve havalisindeki Risale-i Nur şâkirtlerinde fevkalâde bir sadâkat ve sebat ve uhuvvet ve ihlâs ve kahramanlık var ki bu acîb zamanda binler esbab-ı fesad ve ifsad içinde vahdetlerini ve ittifaklarını ve hizmette ciddiyetlerini muhafaza ediyorlar. Bu kadar fırtınalı hâdiseler içinde Risale-i Nur'u muattal bırakmadınız, söndürmediniz. Belki öyle parlattırdınız ki bizi de ışıklandırıp gayrete getirdiniz. Ve bilhassa bahar mevsiminde, umumî gaflette ve derd-i maîşetin verdiği dehşetli belâ içinde böyle kemâl-i şevk ve gayretle Risale-i Nur'a çalışmak, hakikaten bir inâyet-i ilâhiyedir. Sizleri bütün ruhumuzla tebrik ediyoruz. Ve kalemlerini bizim hesabımıza çalıştırmaya karar veren altı müttehid kahraman, bir ruh altı ceset ve altı yeni Said yerinde ve yirmi bir kardeşimi yirmi bir Abdurrahman ve Abdülmecid yerinde kabul ediyorum. Cenâb-ı Hak, o kalemlerin siyah nur olan mürekkeplerini, hadis-i sahihin nassıyla,[1] her bir dirhemini yüz dirhem şehid kanı kıymetinde yevm-i haşir ve mizanda defter-i hasenâtlarına ilâve eylesin, âmin!

Nakkâş Mehmed ve Âsım'ın vârisi Babacan, hem hayatta, hem Risale-i Nur hizmetinde bulunmaları beni mesrur eyledi.


148

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Merhum Mehmed Zühdü'nün* vefatı, hakikaten Risale-i Nur cihetinde büyük bir zâyiattır. Fakat Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükrolsun ki o mübârek zât, az bir zamanda Risale-i Nur'a pek çok hizmet eylemiş. Kırk-elli sene vazife-i nuriyesini, sekiz-on senede tamamıyla yapmış. Ve mânen içimizde, dairemizde o fevkalâde hizmetiyle parlak bir surette yaşıyor. Hasenât cihetinde ölmemiş; daima defter-i a'mâline daha kesretli hasenât yazılıyor.

Hatta ben de eskide sarih ismiyle birkaç defa, "Risale-i Nur Talebesi" unvanıyla yüzer defa onu ve onu Risale-i Nur'a veren merhum pederini mânevî kazançlarıma şerik ettiğim gibi şimdi sarih ismiyle bazı gün elli defaya yakın

---

[1] Bkz.: Gazâlî, *İhyâu ulûmi'd-dîn* 1/6, 8; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-mîzân* 5/225; Münâvî, *Feyzu'l-kadîr* 6/466.

Dirhem: 3.25 gr.lık eski bir ağırlık ölçü birimi.
Esbab-ı fesad ve ifsad: Bozan, yıkan ve bozulmaya götüren sebepler.
İ'zam etmek: Büyütmek.
Kesretli: Çokça, çok sayıda.
Nass: Hükme esas olan âyet veya hadis metni.
Sarih: Açık.
Yevm-i haşir ve mizan: İnsanların Allah'ın (c.c.) huzurunda hesap vermek üzere toplanacağı ve amellerinin tartılacağı kıyamet günü.

hissedar oluyor. Demek, onun hayat kazancı ziyadeleşmiş. Cenâb-ı Hak, onun akâribine sabr-ı cemil ve ona mağfiret-i kâmile ihsan eylesin, âmin!

O mübârek, kalemini bize vermişti. Ben de onu hem Abdurrahman, hem Abdülmecid yerinde kabul etmiştim. Onu vefat etmemiş gibi daima kalemi işler hükmünde kabul ediyoruz. İki yüze yakın mâsumları hânesinde Kur'ân'ı ve Risale-i Nur'u ders veren o mübârek zât, aynen Abdurrahman gibi az bir zamanda uzun bir ömrün vazifesini çabuk görmüş, bitirmiş, gitmiş. Kardeşimiz Kâtip Osman'ın onun hakkında yazdığı parlak fıkra, Lâhika'ya girdi. Hakikaten o zât, o fıkraya lâyıktır. İnşallah Isparta'da o sistemde çoklar daha çıkacak, bu acıyı unutturacak. Benim tarafımdan onun vâlidesini ve çocuklarını tâziye ediniz.

Risale-i Nur'un gayet ehemmiyetli bir şâkirdi olan Hulûsi Bey'in ehemmiyetli bir mektubunu gördüm. Elhak o kardeşimiz, birinciliğini daima muhafaza ediyor. Ben onu daima kalem elinde, Risale-i Nur'un işi başında biliyorum. Hem bütün muhaberelerimde birinci safta muhataptır. Onun suâllerine yazılan Mektubat risaleleri ve onun yazdığı samimî mektupları, onun yerinde pek çok insanları Risale-i Nur dairesine celbetmiş ve ediyor. O, dediği gibi bizden uzak değil. Her gün çok defa beraberiz. Muhaberemiz hiç kesilmemiş. Sizlerle konuştuğum vakit Hulûsi'yi içinde buluyorum. Sabri, nasıl onun hesabıyla benimle konuşuyor; benim bedelime de onunla konuşsun.

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ederiz.

149

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Sizin çok mübârek ve çok faydalı olan nurânî hediyelerinizi ve elmas kalemlerin yâdigârlarını aldık. Cenâb-ı Hak, onları yazan o kalem sahiplerine, her bir harfine mukabil on rahmet eylesin, âmin! Bu nurlu İhtiyar Risaleleri'nin bir nevi kerameti şudur ki:

Emanet kapıya gelirken, sekiz seneden beri yalnız iki defa yanıma gelen buranın ihtiyar müftüsü, belediye reisi ile hilâf-ı me'mul bir surette gelmeleri ânında, Emin de emaneti kapıya getirmesi.. hem aynı günde İhtiyarlar emaneti geldiği vakit, bu şehirde Risale-i Nur'un ümmî ihtiyarların başında iki

---

Akârib: Akrabalar, yakınlar.
Hilâf-ı me'mul: Umulanın, beklenenin aksi.
Mağfiret-i kâmile: Noksansız, tam olarak bağışlanma, afvedilme.
Ümmî: Herhangi bir eğitim almamış, okuma yazma bilmeyen.

gayet ihtiyar zât, ayrı ayrı yerden, her ikisi ellerinde birer parça yoğurt teberrük getirmeleri.. ve aynı günde Isparta kahramanlarının bir mümessili ve yanımıza yalnız üç defa gelen Hilmi Bey, bir günlük mesafeden gelirken, hilâf-ı me'mul olarak, emanet ellerimizde iken güya hediyenin seyrine gelmiş gibi girmesi.. hem aynı vakitte bir-iki keramet-i nuriyeye medar Hayri isminde bir şâkirt ve Risale-i Nur'un ehemmiyetli bir şâkirdi ve Daday kasabasından gelen Fuad ile beraber girmeleriyle elimizdeki emanetlerden İstanbul'da okutmak için üç nüshayı Fuad'ın alması, elbette tesadüfî ve ittifakî değil, belki bu İhtiyarlar emanetine bir hüsn-ü istikbaldir ve bu havalide hüsn-ü tesirine bir işarettir.

Kardeşlerim! Erkân-ı sitteden iki Ali ile Tâhirî ve Hâfız Mustafa, bu iki-üç senede ve bilhassa bu havalide bana yardımları ve fütuhatları, ya fevkalâde ihlâslarından veya yüksek iktidar ve faaliyetlerinden o derecededir ki, bu vilâyette Risale-i Nur şâkirtlerini ebeden minnettar edip Risale-i Nur'u dahi buralarda ebeden yerleştirdiler. Cenâb-ı Hak, onlardan ve sizlerden ebeden razı olsun, âmin!

Kalemlerini ümmîliğime yardım veren Medrese-i Nuriye'nin üstadı Hacı Hâfız* ve mahdumu ve iki kardeş Mustafa ve Sâlih ve iki kardeş Ahmed* ve Süleyman* ve beş kardeş beraber talebe olup üçü bize yardım etmeleri.. ve Babacan* da Âsım'ın ruhunu şâd edip o sistemde yardımımıza koşması.. ve Zekâi de Lütfi'nin* ruhunu mesrur edip eski Zekâi* gibi vazifesine sarılması.. ve Marangoz Ahmed ve Kâtip Osman ve Mehmed Zühdü *(afallâhu)* ve Nuri ve Tenekeci Mehmed gibi, eski kıymettar hizmetleriyle Isparta'yı nurlandıran diğerleri gibi Kastamonu'nun tenvirine de koşmaları.. ve şimdi tanıdığım Mustafa ve Mustafa ve Mustafa ve Eyyüb, kalemleriyle eski dost gibi ümmîliğime yardım etmeleri, elbette, şüphesiz فَإِنَّكَ مَحْرُوسٌ بِعَيْنِ الْعِنَايَةِ[1] müjdesini tam tasdik ederler.

---

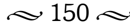
1 "Muhakkak ki sen, inâyet gözüyle gözetilip korunmaktasın." (Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzelî)* s.562).

Erkân-ı sitte: Altı rükün. (Hâfız Ali, Hüsrev, Hâfız Mustafa, Küçük Ali, Tâhirî ve Rüşdü Abiler).

Medrese-i Nuriye: Hz. Üstad'ın, Risale-i Nur'ların elle yazılıp çoğaltılmasında ve intişarında gösterdikleri gayretlerinden dolayı Isparta'nın Sav (Sava) köyüne, Barla nahiyesine ve buralardaki Nur talebelerine verdiği bir unvan.

Teberrük: Bereket niyetiyle, bereket umarak verilen veya alınan şey.

Tesadüfî / ittifakî: Rastlantı, rastgele, tesadüfen.



Aziz, Sıddık, Mücâhid Kardeşlerim Hasan Âtıf ve Sâdık Rüfekâsı!

Evvelâ: Bu şuhûr-u selâse-i mübârekenizi tebrik ediyoruz. Sizin kalemlerinizin yâdigârları ve Risale-i Nur'dan ayrılmamak ve sebat etmek senetleri olan yazılarınızı.. ve dininizi dünyanın çok fevkinde tutmanıza işaret veren dünya sureti üstündeki çizgilerinizi.. ve iman hizmetinde daima sebat etmenize vesikalar hükmündeki imzalarınızı.. kemâl-i memnuniyetle aldık, kabul ettik. Cenâb-ı Hak sizlere, hazine-i rahmetinden onların hurufâtı adedince defter-i a'mâlinize haseneler yazsın, âmin!

Aziz kardeşlerim! Bu defa yazılarınızda İhlâs Risaleleri'ni gördüğüm için sizi o gibi risalelerin dersine havale edip ziyade bir derse ihtiyaç görmedim. Yalnız bunu ihtar ediyorum ki; *mesleğimiz, sırr-ı ihlâsa dayanıp, hakâik-i imaniye olduğu için hayat-ı dünyaya, hayat-ı içtimaiyeye mecbur olmadan karışmamak ve rekabet ve tarafgirliğe ve mübârezeye sevkeden hâlâttan tecerrüd etmeye mesleğimiz itibarıyla mecburuz.* Binler teessüf ki şimdi müthiş yılanların hücumuna maruz bîçâre ehl-i ilim ve ehl-i diyanet, sineklerin ısırması gibi cüz'î kusurâtı bahane ederek, birbirini tenkitle, yılanların ve zındık münafıkların tahribâtlarına ve kendilerini onların eliyle öldürmesine yardım ediyorlar.

Gayet muhlis kardeşimiz Hasan Âtıf'ın mektubunda, bir ihtiyar âlim ve vâiz, Risale-i Nur'a zarar verecek bir vaziyette bulunmuş. Benim gibi binler kusurları bulunan bir bîçârenin, ehemmiyetli iki mazeretine binâen bir sünneti (sakal) terkettiğim bahanesiyle şahsımı çürütüp Risale-i Nur'a ilişmek istemiş.

Evvelâ: Hem o zât, hem sizler biliniz ki: Ben, Risale-i Nur'un bir hizmetkârıyım ve o dükkânın bir dellâlıyım. O ise (Risale-i Nur), Arş-ı Âzam'la bağlı olan Kur'ân-ı Azîmüşşan'la bağlanmış bir hakikî tefsiridir. Benim şahsımdaki kusurât, ona sirayet edemez. Benim yırtık dellâllık elbisem, onun bâki elmaslarının kıymetini tenzil edemez.

Sâniyen: O vâiz ve âlim zâta benim tarafımdan selâm söyleyiniz. Benim şahsıma olan tenkidini, itirazını, başım üstüne kabul ediyorum.

Arş-ı Âzam: Yerde ve gökte, maddî ve mânevî bütün varlıklarla alâkalı ilâhî emir, irade ve işleyişin ilk tecellî ve zuhur mahalli sayılan, fakat mahiyetini sadece Cenâb-ı Hakk'ın bilebileceği yüce bir âlem.

Dellâllık: Bir şeyi delilleriyle gösterme, ilan etme.

Hurufât: Harfler.

Sirayet etmek: Bulaşmak, yayılmak.

Rüfekâ: Arkadaşlar, yoldaşlar.

Tecerrüd etmek: Sıyrılmak, uzaklaşmak.

Tenzil etmek: İndirmek, düşürmek.

Sizler de o zâtı ve onun gibileri münakaşa ve münâzaraya sevketmeyiniz. Hatta tecavüz edilse de beddua ile de mukabele etmeyiniz. Kim olursa olsun, madem imanı var, o noktada kardeşimizdir. Bize düşmanlık da etse, mesleğimizce mukabele edemeyiz. Çünkü daha müthiş düşman ve yılanlar var.

Hem elimizde nur var, topuz yok. Nur, kimseyi incitmez; ışığıyla okşar. Ve bilhassa ehl-i ilim olsa, ilimden gelen enâniyeti de varsa enâniyetlerini tahrik etmeyiniz. Mümkün olduğu kadar وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا[1] *düsturunu rehber edininiz.*

Hem, Hasan Avni ismindeki zât, madem evvelce Risale-i Nur'a girmiş ve yazısıyla da iştirak etmiş, o, daire içindedir. Onun fikren bir yanlışı varsa da affediniz. Biz, değil onlar gibi ehl-i diyanet ve tarîkata mensup müslümanlar, *şimdi bu acîb zamanda, imanı bulunan ve hatta fırak-ı dâlleden bile olsa onlarla uğraşmamak.. ve Allah'ı tanıyan ve âhireti tasdik eden hristiyan bile olsa, onlarla medar-ı nizâ noktaları medar-ı münakaşa etmemeyi hem bu acîb zaman, hem mesleğimiz, hem kudsî hizmetimiz iktiza ediyor.*

Ve Risale-i Nur'un Âlem-i İslâm'da intişarına karşı hayat-ı içtimaiye ve siyasiye cihetinde mâniler çıkmamak için Risale-i Nur şâkirtleri musalâhakârâne vaziyeti almaya mükelleftirler.

Sakın hocaların Cuma ve cemaatlerine ilişmeyiniz. İştirak etmeseniz de iştirak edenleri tenkit etmeyiniz. Gerçi İmam Rabbânî demiş ki: "Bid'a olan yerlere girmeyiniz."[2] Maksadı, "sevabı olmaz" demektir; yoksa "namaz battal olur" değil. Çünkü selef-i sâlihînden bir kısmı, Yezid ve Velid gibi şahısların arkasında namaz kılmışlar. Eğer mescide gidip gelmekte kebâire maruz kalırsa halvethânesinde bulunması lâzımdır.

Sâlisen: Hasan Âtıf'ın mektubunda, cesur ve sebatkâr zâtlardan –ki "efeler" tâbir ediyor– bahis var. Biz, o cesur, sebatkâr yeni kardeşlerimizi ruh u canla kabul ediyoruz. *Fakat Risale-i Nur dairesine girenler,*

---

1 "O kullar, boş söz ve işlere rastladıklarında vakarla oradan geçip giderler." (Furkan Sûresi, 25/72).
2 Bkz.: İmam Rabbânî, *Mektubat* 1/ 146 (165. Mektup), 148-149 (168. Mektup), 327-329 (288. Mektup).

Bid'a: Dinde bir aslı olmayıp sonradan ortaya çıkan şey.
Fırak-ı dâlle: Dalâlete düşmüş, doğru yoldan ayrılmış gruplar.
Kebâir: Büyük günahlar.
Medar-ı nizâ: Çekişme, kavga sebebi.
Musalâhakârâne: Etrafıyla barışık hareket eder tarzda.
Selef-i sâlihîn: Ehl-i Sünnet'in ilk dönem rehberleri; güvenilir, dürüst ilim sahipleri.

şahsî cesaretlerini kıymetleştirmek için sarsılmaz bir sebat ve metânete ve ihvanlarının tesânüdüne cidden çalışmaya sarfedip o cam parçası hükmünde şahsî cesaretini, hakikat-perestlik sıddıkiyetindeki fedakârlık elmasına çevirmek gerektir.

Evet, mesleğimizde ihlâs-ı tâmmeden sonra en büyük esas, sebat ve metânettir. Ve o metânet cihetiyle şimdiye kadar çok vukuat var ki öyleler, her biri yüze mukabil bu hizmet-i nuriyede muvaffak olmuş âdi bir adam ve yirmi-otuz yaşında iken altmış-yetmiş yaşındaki velilere tefevvuk etmişler var.

Hem bir adam, kendi başına cesareti güzel de olsa, bir cemaat-i mütesânideye girdikten sonra, onların istirahatini ve sarsılmamalarını muhafaza etmek için o şahsî cesareti istîmal edemez.

سِيرُوا عَلٰى سَيْرِ أَضْعَفِكُمْ[1] *hadis-i şerifinin sırrıyla hareket etmek.. hem şimdilik bu müşevveş vaziyetlerde çok zararlı; hem hocaları, hem ehl-i siyaseti Risale-i Nur'a karşı cephe almaya ve tecavüz etmeye sebebiyet veren şapka ve ezan meseleleri ve deccal ve Süfyan unvanları, Risale-i Nur şâkirtleri yabanîlere karşı lüzumsuz medar-ı bahis ve münâzaa edilmemek lâzımdır. Ve ihtiyat etmek elzemdir. Ve itidal-i demmi muhafaza etmek vâciptir. Hatta sizde cüz'î bir ihtiyatsızlık, buraya kadar bize tesir ediyor.*

Risale-i Nur, bir daire değil; mütedâhil daireler gibi tabakâtı var. Erkânlar ve sahipler ve haslar ve nâşirler ve talebeler ve taraftarlar gibi tabakâtları var. Erkân dairesine liyakati olmayan, Risale-i Nur'a muhalif cereyana taraftar olmamak şartıyla daire haricine atılmaz. Hasların hâsiyeti bulunmayan, zıt bir mesleğe girmemek şartıyla talebe olabilir.

---

1 "Sizden en zayıf olanların durumuna göre hareket ediniz." (Sehâvî, *el-Makâsıdü'l-hasene* s.246; Aliyyülkârî, *Masnû'* s.112; Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 1/563).

Cemaat-i mütesânide: Birbiriyle dayanışma içinde olan cemaat, topluluk.
Deccal: Ahirzamanda geleceği bildirilen insanlara, ahlâka ve tevhid düşüncesine savaş açacak, inkâr düşüncesini yayacak şahıs veya hükmî şahsiyet.
İhlâs-ı tâmm: Yaptığını herhangi bir gaye, menfaat gözetmeden tamamen Allah emrettiği için yapma.
İtidal-i dem: Soğukkanlı, dengeli, ölçülü olma.
Medar-ı bahis ve münâzaa: Söz konusu ve mücadele, çekişme sebebi.
Metânet: Kararlılık, dayanıklılık, sağlam duruş.
Müşevveş: Karmakarışık, dağınık.
Mütedâhil: İçice.
Sebat: Kararlılık, yerinde sağlam durma.
Sıddıkiyet: Cenâb-ı Hakk'tan geleni hemen özümseyebilme; tertemiz, dupduru olma, sadâkat ve doğrulukta en ileri seviye.
Süfyan: Âhirzaman'da İslâm ümmeti içinden çıkıp, insanları aldatarak dinden uzaklaştıracak olan şahıs.
Tefevvuk etmek: Üstünlük kurmak, üstün olmak.
Vâcip: Gerekli, kesin.

Bid'a ile amel eden, kalben taraftar olmamak şartıyla dost olabilir. Onun için az bir kusurla düşman sınıfına iltihak etmemek için dışarıya atmayınız. Fakat Risale-i Nur'un erkânlarında ve haslarındaki esrarlar ve nazik tedbirlere onları teşrik etmemek gerektir.

151

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bu iki günde iki küçük hâdiseler, dört-beş meseleleri tahattur ettirdi.

Birincisi: Salahaddin Ankara'dan yazıyor ki, tarîkat aleyhinde tecavüze başlamışlar. Hem Ankara'da, hem şarkta o meselede tevkifât varmış. Risale-i Nur şâkirtleri, –her tarafta– inâyet-i rabbâniye altında mahfuz kalıyorlar. *Onların kuvvetli ihlâsı ve tesânüdleri ve ihtiyatları, o inâyeti haklarında devam ettiriyor.*

İkincisi: Bugünlerde herkes sıkıntıdan şekvâ ediyor. Âdeta mânevî havanın bozukluğundan maddî ve umumî bir sıkıntı hastalığını vermiş. Hatta bana da bir gün sirayet etti. Bizim her derdimize ilâç olan Risale-i Nur ile meşgul olanlarda o sıkıntı hastalığı, ya yok veya pek azdır.

Üçüncüsü: Merhum Mehmed Zühdü'nün* vefatı, Risale-i Nur'un hizmeti noktasında bizi çok müteessir etti. Fakat birden, geçen sene Hâfız Mehmed'in bütün müsâdere edilen risalelerini, on gün zarfında köyündeki Risale-i Nur şâkirtleri tarafından yazıp ona vermek, çok merdâne taahhütleri hatırıma geldi ve anladım ki; arslanlar yatağı olan Isparta ve havalisi, Mehmed Zühdü'nün hizmetini muzaaf bir surette yapacaklar ve o boşluğu dolduracaklar.

Dördüncüsü: Lâhika'ya giren, Ispartalı kardeşlerimizin mektuplarının bazılarında üstadları hakkında ifratla tavsifât gördüm. Kendime de baktım, o vasıflardan zekâtı da bana düşmüyor, benim hakkım değil. Dedim: "Acaba bu hakikat-perest kardeşlerim, çok îkazâtımla beraber bu hüsn-ü zan ifratında, hem devamlarında faydaları nedir?" Kalbe ihtar edildi ki: *"Onlar ve memleketleri ve Isparta havalisi, onların en büyük hüsn-ü zanları*

İfrat: Aşırılık, bir şeyin çok fazla olması (tefritin zıddı.)
İkazât: İkazlar, uyarılar.
Muzaaf: Kat kat, katmerli.
Müsâdere: Mahkeme sonucunda suçlu kabul edilen kişi veya kurumun suçu ile ilgili taşınır veya taşınmaz mal ve malî menfaatlerine devlet tarafından el konulması.
Tahattur etmek: Hatırlamak.
Tavsifât: Vasıflandırmalar, nitelemeler.
Tevkifât: Tutuklamalar.

derecesinde hüsn-ü zanlarının yümnünü gördükleri için Beşkazalı Osman-ı Hâlidî ve Topal Şükrü* gibi ehl-i velâyete iktidâen, o nokta-yı nazardan ifrat etmemişler, bir hakikat görmüşler. Fakat, nasıl keşfiyât te'vile ve rüyalar tâbire muhtaçtır; hususî hükümler tâmim edilse, bir cihette hata görünür. Öyle de onlar, Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsinin kendilerine ve memleketlerine ettiği faydayı, o şahs-ı mânevînin mümessillerinden birisi olan, "üstad" dedikleri bu kardeşlerine verip, o memleket hâdisesini umumî bir hâdise nazarıyla bakıp tâmim ederek, müfritâne bir hüsn-ü zan suretinde göründü."*

Beşincisi: Hatıra geldi ki Risale-i Nur'un eczaları çoktur. Herkes, muhtaç olduğu hâlde bütününü elde edemez. Birden Hüccetullahi'l-Bâliga mecmuası, hatıra cevap olarak geldi.

Evet, Risale-i Nur'dan kesretli mecmualar çıkar ki her biri küçük fakat kuvvetli Risale-i Nur olur. Her muhtacın eline geçebilir. Bu münasebetle Yirmi Beşinci Söz'ün zeyillerini düşündüm. Şimdi benim yanımda dört-beş nüsha var, zeyilsizdirler. Mübârekler'in bu defa gönderdikleri nüshanın zeylinde Rumûzât-ı Semâniye fihristesinden noksan alınmış. Sûre-i إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللّٰهِ[1] .. ve إِنَّا أَعْطَيْنَا[2] 'daki on üç "ا" parmak ile ve Fâtiha'da on üç "ال" ile işaretleri ve إِنَّا أَنْزَلْنَا[3] işareti gibi ehemmiyetli parçalar yoktur.

Dünkü gün اَللّٰهُ نُورُ السَّمٰوَاتِ[4] âyetine dair Yirmi Dokuzuncu Mektup'un âhirinde seyahat-i hayaliye ve seyr-i kalbî risaleciğini okudum. Ve Birinci Şuâ'da bu âyet, Risale-i Nur'a işaretini tahattur ettim. Dedim: Bu iki

---

1 "Allah'ın yardımı geldiği zaman ..." mealindeki âyetle başlayan Nasr Sûresi (110. Sûre).

2 "Hiç şüphesiz (sana bol ve kesilmez hayır) verdik." mealindeki âyetle başlayan Kevser Sûresi (108. Sûre).

3 "Biz (Kur'ân'ı Kadir gecesi) indirdik." mealindeki âyetle başlayan Kadir Sûresi (97. Sûre).

4 "Allah göklerin (ve yerin) nurudur." (Nûr Sûresi, 24/35).

Hüccetullahi'l-Bâliga: "Allah'ın en mükemmel ve kesin delili" anlamında Asâ-yı Musa kitabının ikinci bölümü.

İktidâen: Uyarak.

Keşfiyât: Tas.: Kalb ve ruh gözüyle, basiretle eşyanın perde ötesine nüfuz ederek vâkıf olunan bilgiler.

Mübârekler: Hz. Üstad'ın Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyünden olan Nur talebelerine verdiği bir unvan.

Müfritâne: İleri gider, aşırı bir tarzda.

Rumûzât-ı Semâniye: Kur'ân-ı Kerîm'in harflerine ait sırların beyan edildiği "Sekiz Remiz" anlamında Bediüzzaman Hazretleri'nin yazdığı bir eser.

Seyahat-i hayaliye: Hak yolcusunun kalb, ruh, fikir, hayal ve diğer latîfeleriyle mana âleminde varlığın yaratılış hikmeti, mahiyeti ve hedefi ile ilgili gerçekleştirdiği seyahat.

Seyr-i kalbî: Kalben seyretme, seyahat etme, izleme.

Tâmim etmek: Umumileştirmek, genelleştirmek.

Yümün: Bereket.

nükte-i nuriye ve تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ[1] hüccet, nükte ve hâşiyesiyle beraber Mu'cize-i Kur'âniye zeyilleri içine girse münasip olur. Siz dahi münasip görseniz yazılsın. İ'câz-ı Kur'ân nüktelerine ait mühim parça bulsanız ilâve edebilirsiniz.

Altıncısı: Seksen küsur sene mânevî ve bâki bir ömrü kazandırmak sırrını taşıyan şuhûr-u selâsenizi[2] ve Leyle-i Regâib'inizi bütün ruhumla tebrik ediyorum.

İki-üç gün evvel, Yirmi İkinci Söz tashih edilirken dinledim. Gördüm ki içinde hem küllî zikir, hem geniş fikir, hem kesretli tehlil, hem kuvvetli iman dersi, hem gafletsiz huzur, hem kudsî hikmet, hem yüksek bir ibadet-i tefekküriye gibi nurlar var. Bir kısım şâkirtlerin ibadet niyetiyle risaleleri, ya yazmak veya okumak veya dinlemekliğin hikmetini bildim. Bârekâllah dedim, hak verdim.

Bu mektuptaki beş-altı meseleyi yazarken, Nur fabrikası sahibi Hâfız Ali'nin mektubuyla, ihlâsta ve çalışmakta ve ince düşünmekte mümtaz Hasan Âtıf'ın mektubunu aldık. Hâfız Ali'nin mektubunda, Risale-i Nur şâkirtlerinde sırr-ı ihlâsın ne derece yüksek bir terk-i enâniyet ve hazz-ı nefsîden teberrî etmek gibi ihlâsın en yüksek seciyeleri Risale-i Nur şâkirtlerinde tezahür ediyor, diye bir delil oldu. Ezcümle Hâfız Ali diyor ki: Hüsrev kardeşimiz kendi kalemiyle yazılan Mu'cizâtlı Kur'ân'ı fotoğrafla tab'ına taraftar olmaması ve demir harflerle müsaade oluncaya kadar beklemeye taraftar olması, onun fevkalâde ihlâsına ve nefsin huzûzâtından teberrîsine kat'î delildir. Çünkü fotoğrafla tab' edilse, onun kendi hattı olduğu için, binler Kur'ân nüshalarını kendi eliyle yazmış gibi, Âlem-i İslâm'ın mânevî nazarında ve uhrevî sevap cihetinde büyük ve mâsumâne ve zararsız bir makamı terkedip, ihlâsın sırrı için hazzını unutarak demir harflere taraftar olmuş. Ve gösterdiği yanlışlar

---

1 "(Nihâyet Batıya ulaştığında) güneşi âdeta kara bir balçıkta batar vaziyette (buldu)." (Kehf Sûresi, 18/86). Ayrıca bu âyetin i'câzının anlatıldığı risale için bkz.: Lem'alar, On Altıncı Lem'a, s.165-167, Şahdamar Yayınları.

2 Bkz.: "Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır!" (Kadir Sûresi, 97/3). (Bin ay, yaklaşık seksen küsur senelik bir zamana mukabil gelmektedir).

Hazz-ı nefsî: Nefsin hoşuna giden haz, lezzet.
Huzûzât: Zevkler, hazlar.
İ'câz-ı Kur'ân: İnsanları, benzerini yapmaktan âciz bırakan Kur'ân-ı Kerîm üslûbu.
İbadet-i tefekküriye: Tefekkür tarzında yapılan ibadet.
Mu'cizâtlı Kur'ân: Tevâfuklu Kur'ân-ı Kerîm.
Mu'cize-i Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'in mu'cizeliğinden bahseden 25. Söz.
Nükte-i nuriye: Risale-i Nur'a ait nükte.
Seciye: Karakter, huy.
Teberrî etmek: Yüz çevirmek, uzaklaşmak.
Tehlil: "Lâ ilâhe illallah" diyerek Allah'ın birliğini ikrar ve ilan etmek.

düşmek sebebi ise demir harflerde üç defa tab'a girmek noktasında dahi o yanlışlar bulunabilir.

Elhâsıl: Hâfız Ali'nin ihlâsından gelen ifadesi ve Hüsrev'i fevkalâde ihlâs noktasında takdir etmesi ve Hüsrev de gayet büyük ve bâki bir hissesini bırakıp, benim eskiden beri tekrar ettiğim bir dâvâm ki: *Risale-i Nur'un hakikî şâkirtleri, hizmet-i imaniyeyi her şeyin fevkinde görür; kutbiyet de verilse ihlâs için hizmetkârlığı tercih eder.* Beni o dâvâda bilfiil tasdik etmesi cihetinden bütün kuvvetimizle bu gibi kardeşlerimizi tebrik ediyoruz.

Kardeşimiz Hasan Âtıf'ın mektubundan anladık ki hakikaten tam çalışıyor. Kendi tâbiriyle Risale-i Nur'un mücâhidlerinin ve efelerinin kalem yâdigârlarını bize hediye olarak irsal ettiğine mukabil deriz: Cenâb-ı Hak, ebeden onlardan razı olsun. Ve daha, çok mânidar yazdığı cümleler içinde bir parça ehl-i bid'aya şiddet gördüm. *Zaman, zemin, Risale-i Nur'un müsbet mesleği, ehl-i bid'a ile değil fiilen, belki fikren ve zihnen dahi meşgul olmaya müsaade etmez. İhtiyat her vakit lâzım.* O hâlis kardeşimiz, inşallah oralarda kendi gibi çok hâlis şâkirtleri yetiştirecek. Biz, buradaki duamızda Âtıf'la beraber oradaki bütün rüfekâlarını teşrik ediyoruz. Ben, bizzat onlarla muhabere etmek istiyorum. Fakat madem Isparta o vazifeyi daha mükemmel yapıyor; o vazifeyi onlara bırakıyorum.

Hâfız Ali'nin mektubunun âhirinde, Medrese-i Nuriye kahramanlarından ve Hüsrev sisteminde Ahmed* ve kardeşi Süleyman* hakkında takdirâtı, bizi mesrur eyledi. Zaten o Medrese-i Nuriye şâkirtleri, benim nazarımda eskiden beri bir gaye-i hayalim olan Medresetü'z-Zehrâ'nın talebeleri suretinde düşünüyordum. Ve derdim: "Onlar, bunlar oldu. Veya bunlar, onların dümdarlarıdır."

Dümdar: Ordunun güvenliğini sağlamak için geriden gelen artçı kuvvet.

Ehl-i bid'a: Dinde olmayan şeyleri dine sokarak onu aslından uzaklaştırmaya çalışan kimseler.

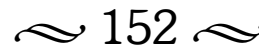
İrsal etmek: Göndermek, yollamak.

Kutbiyet: Veliliğin zirvesi. Büyük velilik makamı.

Medrese-i Nuriye: Hz. Üstad'ın, Risale-i Nur'ların elle yazılıp çoğaltılmasında ve intişarında gösterdikleri gayretlerinden dolayı Isparta'nın Sav (Sava) köyüne, Barla nahiyesine ve buralardaki Nur talebelerine verdiği bir unvan.

Medresetü'z-Zehrâ: Bediüzzaman Hazretleri'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan önce açılması için teşebbüs ettiği üniversite projesinin adı. Burada okuyan gençlere hem pozitif, modern ilimler; hem de dinî ilimler birlikte verilecek, böylece insanlar bütün yönleriyle yetişip gelişecek; kalb ve akıl bütünlüğü ile çağın problemleri gerçek anlamda çözüme kavuşacaktı. Daha sonra kaleme aldığı Risale-i Nur'u da bu manada değerlendirmektedir.

Rüfekâ: Arkadaşlar, yoldaşlar.



152

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[3]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Sizin Mirac'ınızı tebrik ve Miraç Sahibi'nin *(aleyhissalâtü vesselâm)* sünnet-i seniyyesine sizi ve bizi tam muvaffak eylemesine rahmet-i ilâhiyeden niyaz ediyoruz. Size, bu bir-iki gün zarfında nazar-ı dikkati celbeden bir-iki küçük meseleyi yazıyorum.

Evvelâ: Risale-i Nur şâkirtlerinin bir kısmı bekâr kalmaklığın çok sebeplerinden bir sebebini gösteren bir hâdise: Bugünlerde, gençlik darbesini yiyen ve bekâr kalan ve tesellî bulmak için Risale-i Nur'la alâkadarlığa çalışan ve mühim bir mektepte ders almaya meşgul ve ehemmiyetli bir adamın kerîmesi bulunan hanıma icmâlen bir hakikat söyledim. Belki o havalide bazılara faydası var, diye yazıyorum.

Dedim ki: Madem gençlik darbesini yedin, bir vazife-i fıtriye olan tenâsül kanununa daha girme. Çünkü o vazifenin mukabilinde ücret olarak erkeğin aldığı muvakkat lezzet ve keyif, bir derece bidayette kâfi geliyor. Fakat bîçâre kadın, o vazife-i fıtriyede bir sene ağır yükü çekmeye ve bir-iki sene veledin meşakkatine, beslemesine ve açık-saçıklık sebebiyle kocasının nazarında sadâkatsizlik ithamı ve kocasının da gözü dışarıda olmak ihtimali ve ona samimî merhamet etmemesi cihetiyle, dâimî sıkıntılara ve vicdanî azaplara mukabil, izdivaçta aldığı muvakkat bir keyif ve lezzet, bu bozuk zamanda ona o vazifeye mukabil yüzden birisine mukabil gelemiyor. Ve bilhassa "küfüvv-ü şer'î" tâbir edilen,[4] birbirine seciyeten veya diyaneten liyakat bulunmadığından daha ziyade azap çektirir. Ve bilhassa terbiye-i İslâmiye haricinde

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.

2 "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

4 Evlenecek adayların birbirine denk olmaları ve bu denklikte en önemli esasın dindarlık olması gerektiği ile alâkalı hadis-i şerifler için bkz.: Buhârî, *Nikâh* 15; Müslim, *Radâ'* 53, 54; Ebû Dâvûd, *Nikâh* 2, 25, 26.

Diyaneten: Dindarlık olarak.
Küfüvv-ü şer'î: Evlenecek adayların dindarlık noktasında birbirine denk ve lâyık olması.
Nazar-ı dikkati celbetmek: İnsanların dikkatini, ilgisini çekmek.
Seciyeten: Karakter, huy olarak.
Sünnet-i seniyye: Hz. Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) üstün söz, hâl, davranış ve buyrukları.
Tenâsül: Çoğalma, üreme.

müslüman nâmı altında olanlar, imandan gelen hürmet ve merhamet-i mütekabileyi bulamadıklarından bütün bütün saadet-i hayatiyeyi mahvediyor, cehennem azabını çektiriyor.

Hem peder, hem vâlide, tenâsül kanunundaki vazifede çektikleri çok meşakkat ve gördükleri çok hizmete mukabil; yalnız veledin, dünyada kemâl-i hürmet ve itaatle şefkatlerine ve hizmetlerine bedel **hâlis bir hürmet ve sâdıkâne bir itaat..**[1] ve vefatlarından sonra **salâhatiyle ve hayrâtıyla ve dualarıyla onların defter-i a'mâline hasenât yazdırmak..**[2] ve on beş seneden evvel mâsumen ölmüşse **onlara kıyamette şefaatçi olmak ve cennette onların kucağında sevimli bir çocuk olmaktır.**[3]

Şimdi ise terbiye-i İslâmiye yerine mimsiz medeniyet terbiyesi yüzünden, ondan, belki yirmiden, belki kırktan bir çocuk ancak peder ve vâlidesinin çok ehemmiyetli hizmet ve şefkatlerine mukabil mezkûr vaziyet-i ferzendâneyi gösterir. Mütebâkisi, endişelerle, şefkatlerini daima rencide ederek, o hakikî ve sâdık dostlar olan peder ve vâlidesine vicdan azabı çektirir. Ve âhirette de dâvâcı olur: "Neden beni imanla terbiye ettirmediniz?" Şefaat yerinde şekvâcı olur.

---

1 Bkz.: "Rabbin şöyle buyurdu: Allah'tan başkasına ibadet etmeyin. Anneye ve babaya güzel muamele edin. Şayet onlardan her ikisi veya birisi yaşlanmış olarak senin yanında bulunursa sakın onlara hizmetten yüksünme, "öff!" bile deme, onları azarlama, onlara tatlı ve gönül alıcı sözler söyle. Şefkatle, tevazu ile onlara kol kanat ger ve şöyle dua et: 'Ya Rabbî, onlar küçüklüğümde nasıl beni ihtimamla yetiştirdilerse, ona mükâfat olarak sen de onlara merhamet buyur!' Rabbiniz içinizdeki duyguları pek iyi bilir. Eğer siz iyi kimseler iseniz şunu bilin ki Allah kötülüklerden (özellikle anne ve babasına yaptığı kötü muamelelerden) tövbe edenlere karşı, günahları çok affedicidir." (İsrâ Sûresi, 17/23-25). Ayrıca Efendimiz'in (s.a.s.) anne-babaya hürmete ve iyi davranmaya dair bazı hadisleri için bkz.: Buhârî, *Edep* 1, 2; Müslim, *İman* 137, *Birr* 1.

2 Bkz.: "İnsan vefat edince artık amel defteri kapanır. Ancak şu üç şeyle gelen sevaplar amel defterine kaydedilmeye devam eder: Sadaka-yı câriye, kendisinden istifade edilen ilim, bir de (anne-babasını sürekli dua ve hayırlarla yâd eden) sâlih evlât." (Müslim, *Vasiyet* 14; Tirmizî, *Ahkâm* 36; Ebû Dâvûd, *Vesâyâ* 14; Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 2/372).

3 Bülûğ çağına gelmeden evvel vefat eden çocuğun "âhirette anne-babası ile buluştuğunda onların ellerinden tutup cennete onlarla beraber gideceğine", "sabreden ve ecrini Allah'tan bekleyen anne-baba için cennete girmeye vesile, cehennem ateşine karşı da –Allah'ın izni ile– bir perde, duvar olacağına"; ve çocuk "düşük (sıkt) olmuş olsa bile anne-babasına şefaat edeceğine" dair bazı hadisler için bkz.: Buhârî, *Cenâiz* 6, *Eymân* 9, *İlim* 36; Müslim, *Birr* 150-156; Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 5/241; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr* 2/245, 22/96, *el-Mu'cemü'l-evsat* 3/63, 6/44; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef* 3/37.

Merhamet-i mütekabile: Karşılıklı merhamet.

Mimsiz medeniyet: Değersiz medeniyet. "Medeniyet" kelimesinin başındaki "m" ve "e" harfi (Osmanlıca'da mim harfi) olmazsa "değersizlik, alçaklık" anlamında "deniyet" kalır.

Mütebâki: Geriye kalan, diğer.

Sâdıkâne: Sadâkatle.

Salâhat: Sâlih, dindar, faziletli olma.

Vaziyet-i ferzendâne: Bir evlâda yakışır, yaraşır bir vaziyet.

İkinci Mesele: Dünkü gün, beş tevâfuk-u latîfeden kat'î bir kanaat bize geldi ki; *en cüz'î ve ehemmiyetsiz işlerimizde de inâyetkârâne bir dikkat altındayız.*

Birincisi: Ben kapıya çıktığım vakit, me'mulün hilâfında Risale-i Nur şâkirtlerinden dört tane Ahmed'ler, –bana alâkadar birer maksadı yapacak– birden beraber kapıya geldiler. İki tane, köylerden; ikisi de burada ayrı ayrı mahallelerden.

Hem yine Risale-i Nur'un mühim bir talebesi Köroğlu Ahmed'e bir miktar yoğurt, hem teberrük, hem tayın olarak verdik. Daha elinde yoğurdu tutarken, Risale-i Nur'un mâsum talebelerinden Hilmi'nin mahdumu Ahmed, elinde öteki Ahmed'e verdiğim miktar yoğurtla kapıyı açtı. Risale-i Nur talebelerinden altı Ahmed'in bir günde bu çeşit tevâfukâtı, tesadüfe benzemez; belki o Ahmed'lere nazar-ı dikkati celbeden bir işarettir.

İkincisi: Muhacir, fakir bir kadın benden bir teberrük istedi. Ben de bir gömlek verdim. Beş dakika sonra aynı isimde bir kadın, bir gömleği bana kabul ettirmek için mühim bir vâsıtayı bulup gönderdi. Tevâfuk hatırı için kabul ettim.

Hem aynı gün, bazı müstahak zâtlara yarı yağımı verirken kap fazla almış, pek azı bana kaldı. Aynen, onlar daha o yağı almadan –benim niyetimde– bana kalacak miktar kadar uzak bir köyden kitaplarımı okumak mukabiline geldi. Onu da o tevâfuk hatırı için kabul ettim.

Üçüncüsü: Aynı günde ben, at üzerinde seyahate (gezmeye) giderken arkamda bir atlı süratle geliyor. İndi; ayağıma, üzengiye sarıldı. Tanımadığım bir adam. Dedim: "Sen kimsin, bu kadar dostluk gösteriyorsun?" Dedi: "Ben Kozca hatibiyim." Hâlbuki Kastamonu'da hiç bu nâmda bir karye bulunduğunu bilmiyordum. Sonra geldim. İki Ispartalı asker, yanıma geldiler. Birisi dedi: "Ben Kozca Hatibi'nden sana mektup getirdim."

Bu acîb tevâfuk bana, bu iki ayrı ayrı vilâyette, hem böyle tevâfuk etmeleri, *Risale-i Nur hizmetinde sadâkatle çalışmalarına bir işarettir.*

Bu münasebetle Sabri, Kozca Hatibi'ne benim tarafımdan çok selâm etsin. Onu has talebeler içinde mânevî kazançlarıma şerik ediyoruz. Hususî mektup yazmak âdetimiz olmadığından ona ayrıca mektup yazamadığımızdan gücenmesin.

İnâyetkârâne: Gayet ihtimamla yardım eder bir tarzda.
Karye: Köy.
Me'mul: Umulan, ümit edilen.
Tayın: Yiyecek, kumanya.
Tevâfuk-u latîfe: Güzel, hoş tevâfuk; uygun gelme.

Tatlı bir tevâfukun meyvesini aynı gün daha şirin bir tarzda gördüm. Şöyle ki:

İki asker, kemâl-i sevinçle, gayet dostâne, "Sen Ispartalısın, bizim hemşehrimizsin." Ben de dedim: "Maaliftihar, her cihetle Ispartalıyım. Isparta taşıyla, toprağıyla benim nazarımda mübârektir, benim vatanımdır ve her biri yüze mukabil yüzer ve binler hakikî kardeşlerimin maskat-ı re'sleridir."

Evet, bu havaliye gelen Ispartalılar asker olsun, başkalar olsun, ekseriyet-i mutlakayla beni hemşehri biliyorlar. Hangisi benimle görüşüyor, "Sen Ispartalı mısın?" Ben de diyorum: "Maaliftihar, ben Ispartalıyım." Ve Isparta'da o kadar hakikî kardeşlerim ve akâriblerim var ki maskat-ı re'sim olan Nurs karyesine pek çok cihetlerle tercih ediyorum. Ve büyük Isparta'nın bir küçük evlâdı hükmünde olan Isparit nahiyemize, büyük Isparta'nın birtek köyünü tercih ediyorum. O kadar hâlis, kahraman kardeşleri bana veren Isparta, taşı da toprağı da bana ve belki Anadolu'ya mübârek olmuş. İnşallah hem Anadolu'ya hem Âlem-i İslâm'a neşrettikleri Nur tohumları, birer rahmete mazhar olur, sümbül verir. Hem gıda, hem ziya, hem devâ olup mânevî galâ ve veba ve zulmü ve zulmeti dağıtır.

Dördüncüsü: Sâbık üç tevâfuku yazdıktan sonra Büyük Hâfız Ali'nin gayet güzel mektubuyla Hulûsi-i Sâlis Abdullah Çavuş'un* mânidar mektubu ve Hulûsi Bey'in ve Kâtip Osman'ın kıymetli mektuplarını aldım. Hâfız Ali'nin mektubunda yazdığı şu fıkra, Konya âlimlerinin Risale-i Nur'u yazmakta ve takdir etmekte olduklarını ve tefsir sahibi Hoca Vehbi'nin* *(rahmetullâhi aleyh)* Risale-i İhlâs karşısında mağlûbiyetle beraber, Risale-i Nur'a karşı hayran ve takdirkâr olması münasebetiyle Hâfız Ali demiş:

"Risale-i Nur'un bir kerametidir, öküze et ve arslana ot atmaz. Öküze ot verir, arslana et verir. O arslan hocanın en evvel İhlâs Risaleleri eline geçmiş."

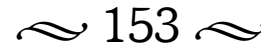
İşte, Hâfız Ali'nin bu mektubunu aldığımdan ya altı, ya yedi gün evvel Karadağ'dan inerken birden diyordum: *"Yahu, ata et, arslana ot atma; arslana et, ata ot ver."*

Bu kelimeyi beş-altı defa hoşuma gitmiş, tekrar ediyordum. Ya Hâfız Ali benden evvel yazmış, bana da söylettirdi veyahut ben evvel söylemişim, ona

---

Galâ: Pahalılık.
Hulûsi-i Sâlis: "Üçüncü Hulûsi" manasında Üstad Hazretleri'nin Abdullah Çavuş Abi'ye verdiği unvan.
Maaliftihar: İftiharla, sevinerek.
Maskat-ı re's: Doğum yeri.
Sâbık: Geçen, önceki.

yazdırılmış. Yalnız bu garip tevâfukta bir farkımız var. O, "öküze ot" demiş, ben "ata ot" demişim.



Aziz, Sıddık Kardeşlerim ve Hizmet-i İmaniyede Kuvvetli, Metin, Ciddî, Sarsılmaz, Fedakâr Arkadaşlarım ve Seyahat-i Berzahiye ve Uhreviyede Nurânî Yoldaşlarım!

Sizin, her bir dirhemi yüz dirhem şüheda kanı kadar kıymettar siyah nuru akıtan mübârek kalemlerinizin bu defaki kudsî hediyelerin her bir harfine mukabil, Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn sizlere bin rahmet eylesin, âmin!

Bu gaflet ve sıkıntılı ve usançlı mevsimde ve dünya meşgaleleri içinde bu fedakârâne gayretiniz ve sa'yiniz, hakikaten bir inâyet-i hâssadır ve bir keramet-i nuriyedir. Cenâb-ı Hak sizlerden ebeden razı olsun, âmin!

Elmas kalemlerini, bize yardım için yirmi bir Abdurrahman ve Abdülmecid'lerin bu kadar çabuk nüshaları yetiştirmeleri.. ve kabri pür-nur olan Mehmed Zühdü'nün* berzahta dahi kalemini bizim hesabımıza istîmal etmesi hükmünde onun metrûkâtından nüshaların gönderilmesi, bizi derinden derine sürûrla şükre sevketti.

Eski talebeliğim zamanında mevsuk zâtlardan, onlar da mühim imamlardan naklederek işittim ki: *"Ciddî, müştâk, hâlis talebe-i ulûm, tahsilde iken vefat ettikleri zaman, berzahta aynı tahsil misali ve bir medrese-i mâneviyede bulunuyor gibi o âleme muvâfık bir vaziyet ihsan ediliyor."* diye o zaman talebe-i ulûm içinde çok defa medar-ı bahis oluyordu. Şimdi bu vakitte talebe-i ulûmun en hâlisleri Risale-i Nur talebeleri olduğundan, elbette merhum Mehmed Zühdü, Âsım ve Lütfi gibi zâtların vazifeleri devam ediyor. Defter-i a'mâllerine hasenât yazmak için mânevî kalemleri, inşallah işliyorlar.

Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükrediyoruz ki sizdeki fevkalâde gayret ve çalışmak, matbaaya ihtiyaç bırakmıyor. Bu defa gönderdiğiniz risaleler çok güzel, çok mükemmel, çok da lüzumlu. Fakat ben sehvetmiştim. On Birinci Lem'a ile

---

Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn: Merhametlilerin en merhametlisi Cenâb-ı Hak.

İnâyet-i hâssa: Cenâb-ı Hakk'ın hususî yardımı, desteği.

Keramet-i nuriye: Risale-i Nur'la ilgili keramet.

Metrûkât: Vefat eden kimsenin geride bıraktığı eşyâ ve mallar.

Mevsuk: Güvenilir, doğru.

Pür-nur: Nurla dolu.

Sehvetmek: Yanılmak, hata yapmak.

Seyahat-i berzahiye ve uhreviye: Kabir ve âhiret âlemine uzanan seyahat, yolculuk.

Talebe-i ulûm: İlim talep edenler, öğrenciler.

Telvihat-ı Tis'a'yı yazmadığımız hâlde yazmışım zannediyordum. Minhâcü's-Sünne bizde var. On bir nükteden ibaret olan On Birinci Lem'a, Mirkâtü's-Sünne ve Telvihat-ı Tis'a ile ve ona zeyl olarak dört hatveden ibaret, Risale-i Kader'in zeyli iken, On Yedinci Söz'ün zeyline giren parça dahi Telvihat'a zeyil olarak yazılsa münasip olur. اَللّٰهُ نُورُ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ [1] âyetinin tecellîsine bakan bir seyahat-i kalbiye-i hayaliyeye dair iki-üç sayfalık Yirmi Dokuzuncu Mektup'un âhir kısımlarındaki parça dahi içlerinde bulunsa güzel olur.

Şimdi size, musibet yüzünden bir inâyet-i hâssayı fazla dua etmenize vesile olmak için yazıyorum:

Bugün dört saat evvel ben, yalnız, Karadağ'ın hâlî ormanları içinde idim. Gayet titiz bir ata binmiştim. Ben binerken, birden dizgin kayışı koptu. O da fena ürktü, ma'reke takıldı. Beni öyle fena bir tarzda çiftelerle yere düşürdü. Ben o hâlde sağ elim, sol ayağım kırılmış gibi ihtimal verdiğim gibi, vaziyet de öyle gösteriyordu. At da başkasının malı. O hâlî orman içine daldı. Etrafta hiç kimse yok ki imdada yetişsin. Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükrediyorum; el, ayağım kırılmamış, çok ziyade incitmiş iken yine şemsiyeyle yürüyebildim. O titiz at da ormana dalıp, yolsuz bir istikâmete benim yürüyüşümle yürüyerek on beş dakikalık bir mesafeye bir saatte yetiştik. At su içmekte iken Nuriye isminde bir kadın geldi. Elinde ekmek, bir parça ekmeği ata verip, tutuldu. Ben de Cenâb-ı Hakk'a şükür, o vakit binebildim, odaya geldim. Birden öyle bir tufanlı yağmur oldu; hücremin önünde bir sel olarak gördük. Eğer o su, o Nuriye'ye rast gelmeseydi, o hâlî yerde, o yağmur altında, at da başkasının malı, kaybolmak gibi çok musibetlerden Cenâb-ı Hak muhafaza eyledi.

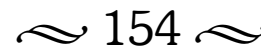
Bu küçük musibette dokuz cihette nimet olduğunu tasdik ettik. Ve bu nevi hıfz u himâyet, sizlerin samimî dualarınızın bir neticesi olduğu kanaatindeyiz. Ve bu dokuz cihetle medar-ı şükran hâdise, dün aldığımız hediye-i nuriyenin çok faydalı olduğuna işarettir. Çünkü darb-ı meselde meşhurdur ki: *"Bir şeyde zahmet, meşakkat, alâmet-i makbûliyettir."*

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ve dua ve dualarını istiyoruz.

---

[1] "Allah göklerin ve yerin nurudur." (Nûr Sûresi, 24/35).

Darb-ı mesel: Atasözü.
Hâlî: Boş, ıssız, tenha.
Hatve: Adım.
Minhâcü's-Sünne: "Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) Sünneti'nin genel metodu, takip ettiği geniş cadde" manasında 4. Lem'a'ya verilen isim.
Mirkâtü's-Sünne: "Sünnet'in dereceleri" manasında 11. Lem'a'ya verilen isim.
Seyahat-i kalbiye-i hayaliye: Hak yolcusunun kalb, ruh, fikir, hayal ve diğer latîfeleriyle mana âleminde varlığın yaratılış hikmeti, mahiyeti ve hedefi ile ilgili gerçekleştirdiği seyahat.
Telvihat-ı Tis'a: "Dokuz açıklama" manasında 29. Mektup'un 9. Kısmı.



Aziz, Sıddık, Mübârek Kardeşlerim!

Bu mübârek eyyâm ve leyâli-i şerifede mübârek dualarınıza daha ziyade ihtiyacımı göstermek için bundan evvelki mektupta, titiz atın yüzünden gelen musibet gerçi ondan dokuzu nimete inkılâb etti. Ondan birisi, eskiden beri bende bulunan kulunç illetine ve romatizma hastalığına iltihak edip beni yatağa düşürdü. Fakat merak etmeyiniz, ben kalkıyorum, geziyorum. Kat'iyen –bugün gönderdiğiniz risaleleri tashih ederken– kanaatim geldi ki; o musibetin bâki kalan ondan birisi, on derece bir nimet hükmünde oldu. Ve on adetten ziyade faydalarından bir faydası şudur ki:

Ben tashihatta gerçi usanmıyordum; fakat her tashihte yine ders alıp istifade etmek bir âdetimdi. Bazı çok zevk alıyordum. Bu mevsimde dağlarda, bağlardaki güzel sanat-ı ilâhiyeyi temâşâ zevki, o tashihteki zevkime galebe ediyordu. Bu yeni musibetteki mütemâdiyen kendini ihsas eden hastalık, kemâl-i zevk ve şevkle, Hazreti Eyyüb *(aleyhisselâm)*'ın Lem'ası'yla Hastalık Lem'ası'nı her nüshada yeniden görüyorum gibi okuyup tashih ediyorum. Kat'iyen şüphem kalmadı ki o zahmetli hastalık, o lezzetli, rahmetli vazife-i nuriye için verilmiş. Gerçi harekâtımızda namaz ve abdestte sıkıntı veriyor; fakat hastalıkla ubûdiyet muzaaf sevabı olduğu gibi, bu tashihat-ı vazife-i nuriyedeki zevk, o sıkıntıları hiçe indirdi.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى كُلِّ حَالٍ سِوَى الْكُفْرِ وَالضَّلَالِ[1]

Sâniyen: Sizin nüshalarınızda bazen bir yanlış, birkaç nüshada aynen bulunur. Demek mana iyi anlaşılmamış, öyle kalmış. Mesela, İktisad'ın âhirlerinde, Hüsrev'in hâşiyesinde, beşinci satırında "Ulemâ ise masraflarından, mallarının kıymetini bilmedikleri" cümlesi yanlıştır. Sahihi ise "Ulemâ ise marifetlerinden, mallarının kıymetini bildikleri için" Hem bu satırın arkasındaki "arkasında" kelimesi yanlış; sahihi, "arasında"dır.

---

1 "Bize uygun gördüğü her hâlimizden ötürü hamdolsun Rabbimize.. yeter ki küfür ve dalâlete düşüp de cehennemlik olmayalım.." (Bkz.: Tirmizî, *Deavât* 128; Ebû Dâvûd, *Edeb* 97, 98; İbn-i Mâce, *Edeb* 55, *Duâ* 2; Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 2/117).

Eyyâm: Günler.
İhsas etmek: Hissettirmek, duyurmak.
İktisad: Lem'alar'da 19. Lem'a olan İktisad Risalesi.
Kulunç: Vücutta, özellikle omuz başlarında duyulan şiddetli ağrı.
Leyâli-i şerife: Şerefli, mübârek geceler.
Tashihat-ı vazife-i nuriye: Risale-i Nur'ların tashihi vazifesi, görevi.

~ 155 ~

Aziz, Sıddık, Mübârek, Fedakâr Kardeşlerim!

Dün, altı ehemmiyetli mektuplarınızı aldım. Her mektubunuza uzun bir mektup yazmak cidden arzu ederdim. Hem de hakkınızdır. Fakat bu hurufâtı yazan Feyzi şahittir ki altı gecedir altı saat yatamadım. Yalnız bu altıncı gece, bir buçuk saat kadar yatabildim. Onun için bu ehemmiyetli mektuplara kısacık birer cümleyle iktifa ediyorum.

Evvelâ: Risale-i Nur santrali ve Hulûsi, Hakkı, Süleyman'ı temsil eden Sabri kardeşim! Öşür, şer'î zekâttır. Zekât ise müstahaklaradır.

Sâniyen: Gül fabrikası gülistanlarını ve merhum bedevî bülbüllerini konuşturan Hüsrev kardeş! Risale-i Nur, Isparta'yı âfât-ı semâviye ve arziyeden muhafazasına sebep olduğunu, çok hâdisâtla beraber, bu yeni zelzele hâdisesi ve muârız hocanın dolularla başının tokatlanması, yeni bir hücceti oluyor. Ve Mu'cizât-ı Kur'âniye lâhikasını, sizin isabetli fikrinize havale ediyoruz. Hem siz, yazdığınız miktarı gönderiniz. Biz burada tekmil eder, size de sonra haber veririz.

Sâlisen: Nur fabrikasının sahibi Hâfız Ali kardeş! Senin Risale-i Nur'a karşı harika ihlâs ve irtibat ve itikadın, inşallah o Nurlar'ı o havalide daima parlattıracak. Senin o büyük zelzelenin gürültüsünü işitmemen ve zelzeleyi hissetmemen, tokatını yiyen hoca gibi, Risale-i Nur'un bir nevi kerametidir. Demek, *değil şâkirtlere zarar vermek, belki inâyetkârâne, vücûdunu da bazı haslara bildirmiyor, korkutmuyor.*

Râbian: Bizi ve Kastamonu şâkirtlerini kıyamete kadar minnettar eden ve müstesna kalemiyle Risale-i Nur'un hemen umumunu bu havaliye yetiştiren ve evlât ve peder ve vâlideleri ve refikasıyla Risale-i Nur'a hizmet eden kahraman Tâhirî kardeşim! Cenâb-ı Hak, hânenizdeki hemşireme, hem bana şifa ihsan eylesin. Hastalığıma ait bir parça size geliyor. Peder ve vâlidenize de benim tarafımdan deyiniz ki: "Tâhirî gibi kahraman bir şâkirdi Risale-i Nur'a yetiştiren ve o vâsıtayla defter-i a'mâllerine daima hasenât yazdıran bir şâkirdi bize kardeş veren o mübârek zâtlar, inşallah bu saadeti daima idâme

---

Âfât-ı semâviye ve arziye: Allah'ın izni ve kudretiyle gökte ve yerde meydana gelen âfetler.
Hâmisen: Beşinci olarak.
İdâme ettirmek: Devam ettirmek, sürdürmek.
İnâyetkârâne: Yardım eder bir tarzda.
Muârız: Karşı gelen, muhalif.
Öşür: Toprak mahsullerinden onda bir oranında alınan zekât.
Râbian: Dördüncü olarak.
Sâlisen: Üçüncü olarak.
Şer'î: Dinî.

ettirecekler. Dünyanın cam parçalarını o elmaslara tercih etmeyecekler. Onlar, hususî duamızda dâhildirler."

Hâmisen: Mücâhidlerin üstadı ve efelerin hakikî bir nâsihi ve Risale-i Nur'un hâlis muhlis bir şâkirdi olan Hasan Âtıf kardeşim! Senin uzun ve tesirli ve ehemmiyetli mektubun içindeki edîbâne, gayet ince hissiyâtın ve sana mahsus latîf tâbirâtın hoşuma gitti.

Kardeşim! Mübtedi'lerin ve hodfürûşların ve mülhidlerin ilişmelerinden teessürâtın, beni senin hesabına müteessir etti. Evvelce size yazdığım mektup, inşallah o teessürâtı izale eder. *Risale-i Nur'un mesleği ise; vazifesini yapar, Cenâb-ı Hakk'ın vazifesine karışmaz. Vazifesi tebliğdir; kabul ettirmek, Cenâb-ı Hakk'ın vazifesidir.*

Hem, kemiyete ehemmiyet verilmez. Sen o havalideki birtek Âtıf'ı bulsan, yüzü bulmuş gibidir. Merak etme. Hem, mümkün olduğu kadar hariçten gelen küçük ilişmelere ehemmiyet verme, fakat ihtiyat eyle. Bu atâlet mevsimi ve gaflet zamanı ve derd-i maîşet ibtilâsı zamanında cüz'î bir iştigal de ehemmiyetlidir. Tevakkuf değil, muvaffakiyetsiz mağlûbiyet yok! Risale-i Nur'un her tarafta galibâne fütuhatı var.

Sâdisen: Eski dost ve kardeş ve Risale-i Nur'un o zamanda ciddî bir talebesi ve Isparta hayatımda bana hüsn-ü hizmetle samimî bir arkadaş ve himmeti uzun, eli kısa, aziz kardeşim Mehmed Celâl! Seni o zamandan beri unutmadım. Çok zaman Risale-i Nur dairesinde kalemiyle çalışanlar içinde isminle hissedar oluyordun. Senin yüksek istidadını ve ulüvv-ü himmetini Risale-i Nur'da istîmal etmek arzuluyordum. Demek, derd-i maîşet, sizi bir derece kayıt altına aldı. Başta mübârek baban, hânenizde bulunanlara bilmukabele selâm ediyorum. Ve bilhassa Mehmed Seyrani Hayyat'a* çok selâmla beraber; eğer benim orada iken tanıdığım ve Hüsrev sisteminde telâkki ettiğim Mehmed Seyrani ise onun bin selâmına selâmla mukabele edip, o Seyrani, o zamandan beri Risale-i Nur'un bir cüzüne bahsi girdiği ve silinmediği gibi hatırımda da silinmemiş. Çok defa bekliyordum ki Seyrani, Hüsrev'in arkasında koşup çalışsın. Demek, onu da derd-i maîşet bağlamış.

Atâlet: Tembellik.
Edîbâne: Bir edibe yakışır tarzda.
Hayyat: Terzi.
Hodfürûş: Kendini beğenmiş.
İzale etmek: Gidermek, yok etmek.
Kemiyet: Nicelik, sayı, miktar.
Mübtedi': Aslı dinde olmayan, dinin ruhuna aykırı bid'atları ortaya atan kimse.
Nâsih: Nasihat eden, nasihatçi.
Sâbian: Yedinci olarak.
Sâdisen: Altıncı olarak.
Ulüvv-ü himmet: Yüksek gayret.
Tevakkuf: Duraklama, duraksama.

Sâbian: Risale-i Nur'un erkân-ı mühimmesinden Halil İbrahim'in on dört yaşındaki evlâd-ı mânevîsi, Risale-i Nur dairesindeki mâsum şâkirtlerin dairesinde inşallah ehemmiyetli mevki alacak ve o küçük şahsiyette parlak, büyük bir şâkirt ruhu görünüyor. Mektubunda çocukça konuşmamış; gayet müdakkikâne büyük bir âlim gibi konuşması bizi çok sevindirdi. Mâşallah, bârekâllah dedirtti.

Sâminen: Evvelce haber aldığınız hastalığıma dair bir noksan parça, dualarınıza ve geçen Ramazan gibi mânen yardımlarınıza vesile olmak için, o hastalık münasebetiyle yanımıza gelen bazı zâtlara söylediğim ve noksan kalmış bir fıkrayı yazıyorum, şöyle ki:

Halimi soranlara dedim ki: Hem nazar, hem ervah-ı gayr-i tayyibe cihetinden başıma gelen bu musibet, rahmet-i ilâhiyeyle on adetten bire indi; dokuzu nimet oldu. Bâki kalan birisi de, dokuz menfaati oldu.

Birinci Menfaati: Hastalıkta her saat ibadeti, dokuz saat ibadet hükmüne getirdi.

İkinci Faydası: On beş Hasta Risalesi'ni tam zevkle tashih etmek ve bu hastalık zamanında hastalara ve muhtaç olanlara çabuk yetiştirmeye sebep oldu.

Üçüncü Faydası: Eski Said'i Yeni Said'e kalbeden eski bir hastalık gibi, şimdi de Risale-i Nur'un parlak bir tarzda intişarı, Yeni Said'i de dünyayla bir derece alâkadar ettiği cihetle o hâlin zararından kurtulmaya sebep oldu.

Dördüncüsü: Bu mübârek aylarda, pek çok iştiyak ve ihtiyaçla fazla a'mâl-i uhreviyede bulunmak arzusuyla beraber, mevsim ve bazı esbap cihetiyle muvaffak olamayarak fazla müteessir idim. Bu hastalık, tam bu aylara lâyık bir tarzda, hastalıktan gelen ihlâs ve kesret-i sevap cihetiyle azîm bir menfaati oldu. Beni gündüzde dağ ve bağları gezmekten men ettiği gibi, gece uyku ve gafletten kurtarıp kemâl-i tazarru ve niyazla geceleri ihyaya sebep oldu.

Beşincisi: Geçenki Ramazan'daki hastalık gibi bu hastalık dahi, fedakâr kardeşlerimin şefkatlerini heyecana getirip, benim hesabıma a'mâl-i uhreviyelerinin bir nevi zekâtını vermek; nâkıs, kusurlu sermayemi birden ona, belki yüze ve bine çıkarmaya sebep olmasıdır.

Erkân-ı mühimme: Önemli rükünler, ileri gelenler.

Ervah-ı gayr-i tayyibe: Kötü, zararlı, pis ruhlar.

Kalbetmek: Çevirmek, dönüştürmek.

Kesret-i sevap: Sevabın çokluğu.

Sâminen: Sekizinci olarak.

Altıncı Faydası: Hastalara yirmi beş devâ-yı imanî veren risalenin ilâçlarını nefsimde tatbik ederek, ayn-ı hakikat olduğunu tasdik edip; âsâb ve sinirden gelen ziyade hassasiyetimden, kıymetsiz fâni işleri; lüzumsuz ve endişeli meraktan ve faydasız ve zararlı alâkadan bir derece kurtulmaya sebep olmasıdır.

Umum kardeşler ve hemşirelerimize birer birer selâm ve selâmetlerine dua ve dualarını rica eden kardeşiniz

Said Nursî

156

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Size hastalığın dokuz faydasından bâki kalan üçünü yazıyorum ki, o hastalığın bir meyvesi sâbık Arabî fıkradır.

Yedinci Faydası: Risale-i Nur'un ehemmiyetli bir şâkirdinin ehemmiyetli bir hatasını tamir etmesidir. Şimdilik bu ehemmiyetli faydayı izah etmek münasip değil.

Sekizinci Faydası: Gayet incedir, izah edilmez; yalnız kısa bir işaret ederiz. Nasıl ki Hüsrev, yazdığı Kur'ân'ı fotoğrafla tab'ını kabul etmeyerek binler cazibedar Kur'ân'lar kendi hattıyla Âlem-i İslâm'da intişarıyla kutbiyet derecesinde bir mertebe-i ulviyeyi ve yüksek bir şeref-i imtiyazı bırakıp, Risale-i Nur dairesindeki sırr-ı ihlâsı muhafaza ve hazz-ı nefisten teberrî etmiştir. Aynen öyle de o hastalık ruhumda öyle bir inkılâp yaptı ki; *Risale-i Nur'un parlak fütuhatını müteşekkirâne temâşâ etmek ve sevapdârâne, mücâhidâne, bir nevi kumandan hizmetinde bulunmaktan gelen uhrevî zevki ve şerefi ve dünyada uhrevî meyvesini gösteren hizmet-i imaniyenin şahsıma ait lezzeti ve imtiyazı, o sırr-ı ihlâs için bırakmak ve kardeşlerime havale etmek ve onların şeref ve zevkleriyle iktifa etmeye nefs-i emmârem dahi muvâfakat ederek, dünyanın bu uhrevî ve güzel yüzünde gözünü kapamak ve eceli ve mevti ferahla karşılamaya tam kabul etmesidir.*

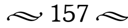
Dokuzuncu Faydası: Çoktan beri benim hususî bir virdim.. ve hiç kaleme alınmayan.. ve mesleğimizin dört esasından en büyük esası olan şükrün

---

Âsâb: Sinirler, damarlar.
Muvâfakat etmek: Razı olmak, uymak.
Sevapdârâne: Sevaplı bir şekilde.
Şeref-i imtiyaz: Başkalarından farklı ve üstün kılan özelliklere sahip olmakla kazanılan şeref, fazilet, haysiyet.
Teberrî etmek: Yüz çevirmek, uzaklaşmak.

en geniş ve en yüksek mertebesini ihata eden.. ve bende çok defa maddî ve mânevî hastalıkların bir nevi şifası olan.. ve İsm-i Âzam ve Besmele ile dokuz âyât-ı uzmâyı içine alan.. ve on dokuz defa şükür ve hamdi âzamî bir tarzda ifadeyle, tahmidâtın adetleriyle o eşyanın lisan-ı hâliyle ettikleri hamd ü senâyı niyet ederek, o hadsiz hamdlerin yekûnunu kendi hamdleri içine alarak azametli ve geniş bir tahmidnâme ve teşekkürnâme bulunan ve Sekîne'deki esmâ-yı sittenin muazzam yeni bir dersini izhar etmeye sebep olmasıdır.[1]

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ve dua ve beraatlarını tebrik ederiz.



Medar-ı ibret ve hayret bir hâdisedir.

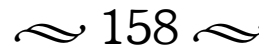
Risale-i Nur'un erkân-ı mühimmesinden bir zât yazıyor ki: "Adapazarı zelzelesinin aynı gününde, zelzeleden birkaç saat evvel, umumî ve herkese göstermek için bir büyük tiyatro teşekkülüyle ve oyuncu kızlardan dört güzelini çırıl çıplak olarak âlâyişle çarşı ve pazarda gezdirerek, o cazibedarlara kapılan tiyatro binasında toplanan bin kişiden fazla seyirciler, oyun başlarken, birdenbire arz, kemâl-i hiddet ve gayz ile onların hayasız yüzlerini dehşetli tokatladı, mahvedip zîr u zeber etti. Ve o binayı hâk ile yeksan eyledi."

Ben, dünyanın bu nevi hâdiselerinden iki senedir hiç haberim yoktu, bakmıyordum. Fakat bugünlerde hem Hüsrev ve hem kahraman Çelebi zelzeleden haber vermeleri ve Hüsrev ve rüfekâsının kanaati ile, Isparta'nın gürültülü zelzelesi karşısında Risale-i Nur'u kuvvetli bir kalkan bulmasıyla hiçbir zarar vermemesi ve Risale-i Nur'a muârız bir hocanın bütün hâsılâtını mahveden dolu, o muârıza has kalması, başkasına ilişmemesi bir derece kanaat verir ki; ekser vilâyetlere giren ve Adapazar'a girmeyen Risale-i Nur'un ehemmiyetli bir esası olan tesettür şiârını bu derece açık ihênetiyle, Risale-i Nur, onların yardımlarına koşmamış diye, yalnız bu hâdiseye baktım.

---

[1] Hz. Üstad'ın bu hususî virdi için bkz.: Hizb-i Hakâik-i Nuriye, Tahmidnâme.

Âlâyiş: Gösteriş, debdebe.
Âyât-ı uzmâ: Pek büyük âyetler.
Esmâ-yı sitte: Esmâ-yı hüsnâdan altı isim: Ferd, Hayy, Kayyûm, Hakem, Adl, Kuddûs.
İhênet: Hor, hakir görme; küçük duruma düşürme.
İsm-i Âzam: Kendisi ile dua edildiğinde Allah'ın icabet ettiği en büyük ismi.
Kemâl-i hiddet ve gayz: Tam bir hiddet ve öfke.
Medar-ı ibret ve hayret: İbret alınacak, hayret verici durum.
Rüfekâ: Arkadaşlar, yoldaşlar.
Sekîne: İçerisinde on dokuz harfli on dokuz âyet bulunan, sükûnet ve huzur kaynağı bir dua.
Şiâr: İslâm'a has özellik, alâmet.
Tahmidnâme: Hamd, teşekkür yazısı. Allah'a hamd ve şükrün seslendirildiği yazı.
Zîr u zeber/hâk ile yeksan etmek: Darmadağın, yerle bir etmek.



Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Risale-i Nur, dünya işlerine âlet olamaz, dünya işlerine siper edilmez. Çünkü ehemmiyetli bir ibadet-i tefekküriye olduğu cihetle dünyevî maksatlar onunla kasten istenilmez. İstenilse, ihlâs kırılır, o ehemmiyetli ibadet şekli değişir. Yani, çocuklar gibi dövüştükleri vakit Kur'ân'ı başına siper eder. Başına gelen zarar Kur'ân'a geldiği gibi Risale-i Nur, böyle muannid hasımlara karşı siper istîmal edilmemeli.

Evet, Risale-i Nur'a ilişenler tokatlar yerler; yüzer vukuat şahittir. *Fakat Risale-i Nur, tokatlarda istîmal edilmez ve niyet ve kast ile tokatlar gelmez. Çünkü sırr-ı ihlâs ve sırr-ı ubûdiyete münâfîdir.* Bizler, bize zulmedenleri, bizi himâye eden ve Risale-i Nur'da istihdam eden Rabbimize havale ediyoruz.

Evet, dünyaya ait harika neticeler, bazı evrâd-ı mühimme gibi, Risale-i Nur'a çokça terettüp ediyor. Fakat onlar istenilmez, belki veriliyor; illet olamaz, bir fayda olabilir. Eğer istemekle olsa illet olur, ihlâsı kırar, o ibadeti kısmen iptal eder. Çabuk bu hâdiseyi teskin ediniz. Yoksa münafıklar istifade edecekler; belki onların parmağı var.

Evet, Risale-i Nur'un o kadar dehşetli muannidlere karşı galibâne mukâvemeti, sırr-ı ihlâstan ve hiçbir şeye âlet edilmemesinden ve doğrudan doğruya saadet-i ebediyeye bakmasından ve hizmet-i imaniyeden başka bir maksat takip etmemesinden ve bazı ehl-i tarîkatın ehemmiyet verdikleri keşif ve kerâmât-ı şahsiyeye ehemmiyet vermemekten ve velâyet-i kübrâ sahipleri olan sahabîler gibi verâset-i nübüvvet sırrıyla, yalnız iman nurlarını neşretmek ve ehl-i imanın imanlarını kurtarmaktır.

Evet, Risale-i Nur'un bu dehşetli zamandaki kazandırdığı iki netice-i muhakkakası her şeyin fevkindedir; başka şeylere ve makamlara ihtiyaç bırakmıyor.

Birinci Neticesi: Sadâkat ve kanaat ile Risale-i Nur dairesine giren, imanla kabre gireceğine gayet kuvvetli senetler var.

Evrâd-ı mühimme: Belirli zaman aralıkları ile devamlı okunan önemli virdler, dualar, zikirler.
Hasım: Muhâlif, karşı taraf.
İllet: Herhangi bir şeyin var olması için şart olan, asıl sebep.
Keşif: Allah dostlarının ilâhî ihsan ve ilham ile bazı sırları, hakikatleri keşfetmesi.
Muannid: İnatçı.
Münâfî: Aykırı, zıt.
Terettüp etmek: Netice olarak çıkmak, meydana gelmek.
Teskin etmek: Yatıştırmak.
Velâyet-i kübrâ: Peygamberler ve vârislerinin (asfiyâ) velâyeti.
Verâset-i nübüvvet: Peygamber vârisliği.

İkinci Neticesi: Risale-i Nur dairesinde ihtiyârımız olmadan, haberimiz yokken takarrur ve tahakkuk eden şirket-i mâneviye-i uhreviye cihetiyle, her bir hakikî sâdık şâkirdi binler diller ile kalbler ile dua etmek, istiğfar etmek, ibadet etmek ve bazı melâike gibi kırk bin lisanla tesbih etmektir. Ve Ramazan-ı Şerif'teki hakikat-i Leyle-i Kadir gibi kudsî ve ulvî hakikatleri, yüz bin el ile aramaktır.

İşte, bu gibi netice içindir ki Risale-i Nur şâkirtleri, hizmet-i nuriyeyi velâyet makamına tercih eder; keşif ve kerâmâtı aramaz ve âhiret meyvelerini dünyada koparmaya çalışmaz ve vazife-i ilâhiye olan muvaffakiyet ve halka kabul ettirmek ve revaç vermek ve galebe ettirmek ve müstahak oldukları şan u şeref ve ezvâk ve inâyetlere mazhar etmek gibi kendi vazifelerinin haricinde bulunan şeylere karışmaz ve harekâtını onlara binâ etmezler. Hâlisen, muhlisen çalışırlar, "Vazifemiz hizmettir, o yeter." derler.

Ve sâniyen: Seksen küsur sene kıymetinde bulunan ve Ramazan-ı Şerif'in mecmûunda gizlenen hakikat-i Leyle-i Kadr'i kazanmak için, Risale-i Nur şâkirtlerinin şirket-i mâneviye-i uhreviyeleri muktezasınca her biri, mütekellim-i maalgayr sîgası olan أَجِرْنَا[1] ، اِرْحَمْنَا[2] ، وَاغْفِرْ لَنَا[3] *gibi tâbirâtta "biz" dedikleri vakit, Risale-i Nur'un sâdık şâkirtlerini niyet etmek gerektir. Tâ her bir şâkirt umumun nâmına münâcât edip çalışsın. Ve bu bîçâre ve az çalışabilen ve haddinden çok fazla hizmet ondan beklenen bu kardeşinize, o hüsn-ü zanları yanlış çıkarmamak için geçen Ramazan gibi yardımınızı rica ediyorum.*

~ 159 ~

Birden hatıra gelen bir meseledir.

Her şeyde, her musibette, hususan beşer eliyle gelen zulümlü musibetlerde Risale-i Kader'de beyan edildiği gibi iki sebep var.

---

1 Bizi sıyanetinle koru.
2 Bize merhametinle muâmele et.
3 Bize acı ve mağfiret et.

Ezvâk: Zevkler.
Hâlisen, muhlisen: Samimiyetle, sırf Allah rızası için.
Mukteza: Gerek, îcab.
Mütekellim-i maalgayr sîgası: Arapça'da birinci çoğul şahıs (biz) zamiriyle yapılan isim veya fiil çekimi.
Revaç: Rağbet, itibar.
Şirket-i mâneviye-i uhreviye: Çok kazanç sağlayan mânevî bir şirket hükmünde, birlikte yapılan dinî hizmetler.
Takarrur etmek: Sabit olmak, yerleşmek.
Velâyet: Velilik, Allah dostluğu.

Biri: Zâhiren esbaba bakan beşerdir.

Diğeri: Kader-i ilâhîdir.

Beşer, zâhirî esbaba bakar; bazen yanlış eder, zulmeder. Fakat kader, başka noktalara bakar, adalet eder. İşte, bugünlerde elîm bir endişeyle Risale-i Nur dairesine temas eden üç mesele, adalet-i kaderiye noktasında mânevî suâle cevaben ihtar edildi.

Birinci Suâl: Neden fedakâr, yüksek bir şefkati taşıyan vâlide, bu zamanda, veledinin malından irsiyet almasından[1] mahrum edildi, kader müsaade eyledi?

Gelen Cevap Şu: Vâlideler bu asırda, bir aşılama suretinde şefkatlerini yanlış bir tarzda sarfetmeleridir ki, "Evlâdım, şan ve şeref rütbesinde memuriyet kazansın." diye bütün kuvvetleriyle evlâtlarını dünyaya, mekteplere sevkediyorlar. Hatta mütedeyyin de olsa, Kur'ânî ilimlerin okumasından çekip dünya ile bağlarlar. İşte bu şefkatin bu yanlışından, kader bu mahrumiyete mahkûm etti.

İkinci Suâl: Risale-i Nur'la münasebettar bazı zâtlara acıdım. "Neden pederinin malından hakkı iki sülüs iken,[2] o haktan kısmen mahrumiyete kader-i ilâhî neden müsaade etti?"

Gelen Cevap: Şu asırda, öyle acîb bir aşılamakla, ebeveynine hürmet ve peder ve vâlidesinin şefkatlerine mukabil bilâ-kayd ü şart kemâl-i hürmet ve itaat lâzım iken ekseriyetle o hakikî hürmet ve itaat bozulduğundan iki sülüs almaktan zulmen mahrum edildiler. Kader, onların kusuruna binâen müsaade etti. Kızlar ise gerçi başka cihetlerde kusurları çok, fakat zaafiyetlerine binâen himâyetkâr ve şefkatkâr ellere ziyade muhtaç bulunduklarından, hürmetlerini peder ve vâlidelerine karşı ihtiyaçlarını hassasiyetle bir cihette ziyadeleştirdiklerinden, beşerin zâlim eliyle, kardeşlerinin –kısmen– haklarını muvakkaten onlara vermeye müsaade etti.

---

1 Anneye evladının malından miras hakkı tanıyan âyet-i kerîme için bkz.: "... Anne-babaya gelince, ölenin çocuğu varsa, onun terikesinden her birine altıda bir hisse vardır. Eğer çocuğu yoksa ve kendisine ana babası vâris oluyorsa annesine üçte bir hisse vardır. Şayet ölenin kardeşleri varsa, ölenin yaptığı vasiyetin ifasından ve borcunun ödenmesinden sonra annenin hissesi altıda birdir." (Nisâ Sûresi, 4/11).

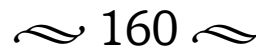
2 Erkeğin mirastan hakkının, kadının hissesine göre iki misli olduğunu belirten âyet-i kerîme için bkz.: "Erkek, kadın hissesinin iki mislini alır." (Nisâ Sûresi, 4/11, 176).

İrsiyet: Vâris, mirasçı olma. **Mütedeyyin:** Dindar, dinine bağlı kimse. **Sülüs:** Üçte bir. (İki sülüs: Üçte iki).

Üçüncü Suâl: Bazı mütedeyyin zâtların, dünyadâr haremleri yüzlerinden ziyade sıkıntı çekmeleri nedendir? Bu havalide o nevi hâdiseler çoktur.

Gelen Cevap: O mütedeyyin zâtlar, diyanetlerin muktezası, böyle serbestiyet-i nisvan zamanında öyle serbest kadınların vâsıtasıyla dünyaya girişmeleri hatalarından, o kadınların eliyle tokat yemelerine kader müsaade etti.

Mütebâkisi, bir mübârek hanımın şuursuz müdahalesiyle geri kaldı.



160

Evvelâ: Bu mübârek Ramazan-ı Şerif'teki dualar, ihlâsı bulmak şartıyla, inşallah makbuldür. Fakat maatteessüf, ekseriyetçe Risale-i Nur şâkirtlerinin nazarlarını dünyaya çevirmek ve huzur-u kalbi bozmak için bazı taarruzlar yüzünden o ihlâs, o huzur-u tam bir derece zedelenir. Merak etmeyiniz, her şeyi Cenâb-ı Hakk'a havale edip öyle taarruzlara ehemmiyet vermeyin. Âtıf'a da yazınız, merak etmesin ve müteessir olmasın. O da bir kaza-yı ilâhîdir. İnşallah, Sava Hâfız Mehmed'in hâdisesi gibi Risale-i Nur'un lehine dönecektir. (Hâşiye)

Hâşiye: Âtıf'a muâraza eden ve hücum eden tarîkatçı müftü ve taassuplu vâiz ve hoca ve ehl-i tarîkat, ehemmiyetli ehl-i ilim ve tarîkat, bu muârazada en son perdesini rejim hesabına ve tarafgirliğine ve himâyesine dayanıp, Âtıf'ın müdâfaa ettiği sünnet-i seniyye mesleğine taarruz suretine girdiğini; ve Risale-i Nur'a muâraza eden bilerek veya bilmeyerek zındıkaya yardım ettiğine bir delil, bu defa adliyece benden sordular ki: "Kürt Âtıf rejim aleyhine çalışıyor. Demek onun muârızları rejime dayandılar." Ben de dedim: Rejimi reddetmek ne vazifemizdir, ne de kuvvetimiz var. Ve ne de düşünüyoruz ve ne de Risale-i Nur izin veriyor. Fakat biz kabul etmiyoruz, amel etmiyoruz, istemiyoruz. Red başka, kabul etmemek başkadır; amel etmemek daha başkadır. Hazreti Ömer'in *(radiyallâhu anh)* taht-ı hükmünde, kanun-u adalet-i şer'iyesini reddetmeyen ve ilişmeyen yahudilere, nasârâya ilişmiyordular. Demek, kabul etmemek, tasdik etmemek, idarece bir cünha, bir suç teşkil etmiyor ki o çeşit muhalifler ve münkirler, en kuvvetli padişahların idaresi ve siyaseti altında bulunmuşlar.

İşte, bu nokta-yı nazardan Risale-i Nur'un şâkirtlerinden en müthiş bir muhalif, rejim müessesesini tel'in de etse, bilfiil idareye ilişmese onun mefkûresine kanunen ilişilmez. Hürriyet-i vicdan ve hürriyet-i fikir, onları tebrie eder.

Cünha: Cezayı gerektiren suç.
Diyanet: Dindarlık.
Kanun-u adalet-i şer'iye: Şeriat esaslarına dayanan adâletli kanun.
Mefkûre: İdeal, ülkü.
Muâraza etmek: Karşı çıkmak, mücadele etmek.
Muârız: Karşı gelen, muhalif.
Mütebâki: Geriye kalan, diğer.
Nasârâ: Hristiyanlar.
Serbestiyet-i nisvan: Kadınların açık-saçıklıkta aşırı serbestliği.
Taht-ı hüküm: Hükmü altında.
Tebrie etmek: Temize çıkarmak.
Tel'in etmek: Lânetlemek.

Hem Âtıf'ın parlak hizmeti tevakkufa uğraması(Hâşiye) ve gerilemesi.. ve merhum Mehmed Zühdü Bedevî'nin* yüksek ve geniş hizmetinin perdelenmesini düşünmesi beni ziyade mahzun ettiği hengâmda elime bir mektup verildi. O mektup, o endişemi izale etti. *"Risale-i Nur hizmetinde bir kapı kapansa, daha mühim kapılar açılır."* diye kaide, yine hükmünü icra etti ki; Sabri gibi Risale-i Nur'un gayet büyük bir rüknünün büyük amcası ve Risale-i Nur'un bir kahramanı olan Tâhirî'nin eniştesi ve Risale-i Nur'un saff-ı evvelinde ve şâkirtlerinin başında bir zaman nâzırlık vazifesini gören ve şimdiye kadar da *Risale-i Nur hakkında kalbini bozmayan* Büyük Hâfız Zühdü'nün* samimî kemâl-i sadâkat ve ihlâsı gösteren mektubuyla; ve Hulûsi-i Sâlis Abdullah Çavuş'un hâşiyesinde tasdikle, bu eski ve yeni gayûr kardeşimiz Büyük Zühdü, resmiyete bakmayarak, *Risale-i Nur'un mühim vazifelerinden olan mâsumlara Kur'ân dersini vermekle* gösterildi ki, merhum Zühdü Bedevî yerine bu Büyük Zühdü'yü yeni veriyor. Ve Âtıf'ın tevakkufu yerine bu müdakkik ve muktedir ve hatip Büyük Hâfız Zühdü'yü faaliyete getirdi. Cenâb-ı Hakk'a şükrediyoruz. Bugünden itibaren Risale-i Nur'un has şâkirtleri içinde şirket-i mâneviye-i nuriyeden hissedar olmasını ve ismiyle duaya girdiğini selâmımla beraber tebliğ ediniz.

~ 161 ~

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى نَعْمَائِهِ[1]

Risale-i Nur'un silsile-i kerâmâtından Mu'cizât-ı Ahmediye ve kerametli Yirmi Dokuzuncu Söz ve İşârâtü'l-İ'câz'ın himâyetkârâne ve mu'cizâne yeni bir kerametleri şudur ki:

Hâşiye: Şimdi aldığımız haber: Denizli Valisi, ehemmiyetli bir şifre ile bura valisine Âtıf meselesini i'zam ederek şifre yazmış. Hâfız-ı Hakikî'nin hıfzına dayanıp telâş etmeyiniz. Fakat ihtiyat ediniz. Hapsolan Âtıf ve arkadaşlarına tesellî veriniz. Ve merak etmesinler. Allah Kerîm'dir ve Rahîm'dir.

[1] Rahmân ve Rahîm Allah'ın adıyla. Bütün nimetleri ihsan eden Allah'a hamdolsun.

Gayûr: Çok duyarlı, çok çalışkan, çok gayretli.
Hâfız-ı Hakikî: Her şeyin gerçek koruyucusu Cenâb-ı Hak.
Hengâm: Vakit, zaman.
Himâyetkârâne: Koruyup gözeterek.
Hulûsi-i Sâlis: "Üçüncü Hulûsi" manasında Üstad Hazretleri'nin Abdullah Çavuş Abi'ye verdiği unvan.
İ'zam etmek: Büyütmek.
Kerîm: Pek cömert, yarattıklarına, dâima, hesapsız, bol bol veren, Hz. Allah.
Mu'cizâne: Mu'cizeli bir şekilde.
Müdakkik: İnceleme ve araştırmalarında alabildiğine hassas, dikkatli, titiz kimse.
Rahîm: Sonsuz, sınırsız şefkat ve merhamet sahibi, Hz. Allah.
Saff-ı evvel: İlk saf. Bir hareketin ilk sahipleri, temsilcileri.
Silsile-i kerâmât: Kerametler silsilesi.

Bu Ramazan-ı Şerif'in başında doktorun ihbarıyla ve kuvvetli emârelerin delâletiyle ve birden hararet kırk dereceden geçmesiyle tebeyyün eden, zehirlemekten gelen şiddetli hastalık hengâmında, kardeşimiz Âtıf'ın habbe gibi hâdisesini, hariç valiler kubbe yaparak buranın hem adliye, hem zâbıta, hem vilâyete şifrelerle Risale-i Nur aleyhine sevkedildiği aynı zamanda, iki saat evvel Mu'cizât-ı Ahmediye İstanbul'dan koşup imdada gelmiş. Masada iken, Yirmi Dokuzuncu Söz ve kerametli İşârâtü'l-İ'câz, Tosya kasabasından imdada gelmiş gibi aynı vakitte yaldızlı ciltleriyle masa üzerinde dururken, onların müsâdere endişesi ve elliden ziyade sâir risalelerin de namazsız ellerin zaptına geçmek ihtimali ve şiddetli hastalığın konuşturmamak vaziyetiyle beraber, Risale-i Nur'un o üç kerametli risaleleri, öyle harika bir himâyet ve muhafazaya vesile ve o zehirlendirmeye panzehir ve tiryak oldu ki bu hâle muttali olan bizler, şimdi de hayretteyiz. Güya hiçbir hastalık yokmuş gibi gayet kuvvetli, hem şiddetli tokatlar vurarak, o düşmanlık vaziyeti dostluğa çevrildi.

Hem adliyenin büyük memurları ve taharri komiserleri, şiddetli taharri ve müsâdere için geldikleri hâlde elliden ziyade kitaplardan hiçbirine el uzatmadan, yalnız o risalelerin kerametlerini kısmen dinleyerek onların mânevî himâyeti altında muhafaza edildi. Yalnız Müdâfaât ve On Altıncı Mektup ve Ramazaniye Risalesi'ni mütâlaa etmek için biz verdik.

Üçüncü günde, daha şiddetli arama ve taharri etmek, zâbıtanın siyasî komiseri bir taharri komiseriyle geldiği vakitten iki-üç saat evvel, üç kerametli risalelerin kumandasında bütün risaleler, kendilerini ellere vermemek için ortada görünmediler. Bütün iki saat o taharri neticesinde, Ankara'dan gelen bir Ramazan tebrikiyle, bir Ramazaniye Risalesi'ni elde ettiler. Mütâlaadan sonra iade etmek vaadiyle aldılar. Bütün bu hâlât, yüksekte duran Mu'cizâtlı Kur'ân-ı Azîmüşşan'la beraber i'câzlı Hizb-i Kur'ânî'nin nüshaları ve Hizb-i Nurî'nin risaleleri, bu harika vaziyeti gösterdiler.

Delâlet: İşaret etme, gösterme.
Habbeyi kubbe yapmak: Küçük, önemsiz meseleleri büyütmek, abartmak.
Hizb-i Kur'ânî: Üstad Hazretleri'nin, Kur'ân-ı Kerîm'den Risale-i Nur'un üstadı ve kaynağı kabul ettiği bazı âyetleri zikir ve dua maksadıyla okumak için derleyerek bir araya getirdiği dua kitabı.
Hizb-i Nurî: Hizb-i Nuriye de denilen, asıl adı Hizbü'l-Virdü'l-Ekber olan, Zülfikar adlı eserin sonunda yer alan ve bizzat Üstad Hazretleri'nin "On günde bir defa okunsa, imana büyük inkişaf ve kuvvet verir." dediği tefekkürî bir risale.
İ'câzlı: Mu'cizeli.
Mu'cizâtlı Kur'ân-ı Azîmüşşan: Tevâfuklu Kur'ân-ı Kerîm.
Müdâfaât: Hz. Üstad'ın 1935 senesinde Eskişehir Mahkemesi'nde yaptığı müdâfaaların yer aldığı risaledir. Külliyat içerisinde 27. Lem'a olmuştur. Daha sonraları diğer mahkeme müdâfaaları da ilave edilerek "Müdâfaât" olarak neşredilmiştir.
Müsadere: Mahkeme sonucunda suçlu kabul edilen kişi veya kurumun suçu ile ilgili taşınır veya taşınmaz mal ve malî menfaatlerine devlet tarafından el konulması.
Ramazaniye Risalesi: Ramazan-ı Şerif'in hikmetlerinden bahseden risale. (Bkz.: 29. Mektup / 6. Kısım).
Taharri (memuru): Sivil polis.
Tebeyyün etmek: Belli olmak, açığa çıkmak.

Cenâb-ı Hakk'a, onların hurufâtı adedince ve şehr-i Ramazan'ın dakikalarının âşireleri sayısınca hamd ü senâ ediyoruz. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى كُلِّ حَالٍ[1]

Hem hastalıktan gelen teessür ve Âtıf hâdisesiyle kalbime gelen teellüm ve onlara acımak ve Isparta'ya sirayet etmek endişesinden neş'et eden sıkıntı ve bu mübârek şehirde Risale-i Nur'un سِرًّا تَنَوَّرَتْ[2] perdesi altına girmesi ve üçüncü günde o iki taharriden sonra akşama kadar gelen ve gidenlerin mütemâdiyen tarassut edilmesi ve Emin'in hânesi de bir şey bulunmadan taharri edilmesi cihetiyle ziyade muzdarip ve müteellim iken, Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn'in rahmetiyle, şimdiye kadar devam eden inâyet-i ilâhiye himâyeti ve rıza, teslim, tevekkül ve ihlâsın verdikleri tesellî, bütün o müz'iç şeyleri akîm bıraktı. Kemâl-i ferah ve istirahat ile *"Görelim Mevlâ neyler, neylerse güzel eyler."* deyip kemâl-i teslimiyetle müsterih olduk. Siz de öyle olunuz, fütur getirmeyiniz.

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ve dua ederiz.

Hastalık devam ediyor, fakat tahammül haricinde değil. O musibet de Risale-i Nur'un parlak neşriyatına tevakkuf vermemek içindi.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[3]

Kardeşiniz

Said Nursî

---

1 "Her halükârda hamdolsun Allah'a!" (Bkz.: Tirmizî, *Deavât* 128; Ebû Dâvûd, *Edeb* 97, 98; İbn-i Mâce, *Edeb* 55, *Duâ* 2; Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 2/117).

2 "(Kandiller kandili) gizli gizli (yakılır ve) nurlanarak yayılır." (Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzelî)* s.509).

3 Bâkî olan yalnız Allah'tır.

Akîm: Neticesiz, sonuçsuz.
Âşire: Bir saniyenin 167 trilyon 961 milyar 600 milyonda biri.
Fütur: Gevşeklik, usanç.
Hurufât: Harfler.
Müz'iç: Rahatsız eden, sıkıcı.
Tarassut etmek: Gözetlemek.
Teellüm: Elem duyma, kederlenme, tasalanma.

بِسْــــمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

يَا اَللّٰهُ يَا رَحْمٰنُ يَا رَحِيمُ يَا فَرْدُ يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ يَا حَكَمُ يَا عَدْلُ يَا قُدُّوسُ[1]

İsm-i âzamın hakkına ve Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın hürmetine ve Resûl-i Ekrem *(aleyhissalâtü vesselâm)*'ın şerefine, bu mecmuayı bastıranları ve mübârek yardımcılarını ve Risale-i Nur talebelerini Cennetü'l-Firdevs'te saadet-i ebediyeye mazhar eyle, âmin…

Ve hizmet-i imaniye ve Kur'âniyede daima muvaffak eyle, âmin…

Ve defter-i hasenâtlarına Kastamonu Lâhikası'nın her bir harfine mukabil, bin hasene yazdır, âmin...

Ve Nurlar'ın neşrinde sebat ve devam ve ihlâs ihsan eyle, âmin…

Yâ Erhamerrâhimîn!.. Umum Risale-i Nur şâkirtlerini iki cihanda mesûd eyle, âmin…

İnsî ve cinnî şeytanların şerlerinden muhafaza eyle, âmin…

Ve bu âciz ve bîçâre Said'in kusurâtını affeyle, âmin...

Umum Nur Şâkirtleri Nâmına

Said Nursî

---

1 Ya Allah, yâ Rahmân: Ey Zât'ı itibarıyla merhametli olan! Yâ Rahîm: Ey rahmetiyle mahlûkâtına merhamet eden! Yâ Ferd: Ey eşi ve benzeri olmayan! Yâ Hayy: Ey her zaman var olan, diri olan, ezelî ve ebedî hayat sahibi olan! Yâ Kayyûm: Ey kendi Zât'ı ile var olup, zeval bulmayan ve bütün varlıkları varlıkta tutup onları yöneten! Yâ Hakem: Ey hükmü geçersiz kılınmayan Hâkim! Yâ Adl: Ey tam adalet sahibi! Yâ Kuddûs: Ey her şeyi tertemiz yapan ve kendisi bütün eksiklerden uzak ve yüce Zât!

Kaynakların Tesbitinde Faydalanılan Eserler

Abdullah b. Ahmed b. Hanbel (213-290 h.); ***es-Sünne,*** Dâru İbni'l-Kayyim, 1406.

Abdurrezzak, Ebû Bekr Abdurrezzak İbn-i Hemmâm (126-211 h.); ***Musannef,*** *[Tahkik: Habîburrahmân el-A'zamî],* 1-11, el-Meclisü'l-ilmî, Beyrut, 1403/1983.

Aclûnî, İsmâîl b. Muhammed (v. 1162); ***Keşfü'l-hafâ ve müzîlü'l-ilbâs,*** 1-2, Müessesetü'r-risâle, Beyrut, 1988.

Ahmed İbn-i Hanbel, Ebû Abdillah eş-Şeybânî (164-241 h.); ***Müsned,*** 1-8, Müessesetü Kurtuba, Mısır, tsz.

Aliyyülkârî, Ebu'l-Hasan Nureddin Ali b. Sultan Muhammed (v. 1014/1606); ***el-Esrâru'l-merfûa fi'l-ahbâri'l-mevdûa,*** *[Tahkîk: Muhammed b. Lütfi Sabbâğ],* el-Mektebü'l-İslâmî, Beyrut, 1406 h.

________; ***el-Masnû' fî ma'rifeti hadîsi'l-mevdû',*** *[Tahkîk: Abdülfettah Ebû Gudde],* Mektebü'l-matbûati'l-İslâmî, Kahire, 1984.

Bagavî, Ebû Muhammed Muhyi's-sünne Hüseyin b. Mesud, (v. 516/1122); ***Meâlimü't-tenzîl,*** 1-8, Dâru Taybe, Riyad, 1993.

Beyhakî, Ebûbekir Ahmed b. el-Hüseyin (384-458 h.); ***es-Sünenü'l-kübrâ,*** 1-10, Mektebetü dâri'l-bâz, Mekke, 1414/1994.

________; ***Şuabü'l-iman,*** *[Tahkik: Muhammed es-Saîd Besyûnî ez-Zağlûl],* 19-, Dâru'l-kütübi'l-ilmiyye, Beyrut, 1410/1990.

Bezzâr, Ebûbekir Ahmed b. Amr b. Abdülhâlık (215-292 h.); ***Müsned,*** *[Tahkik: Abdulkâdir Arafât],* 1-3, Müessesetü ulûmi'l-Kur'ân, Beyrut/Medine, 1409 h.

Buharî, Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmâîl (v. 256 h.); ***Sahîhu'l-Buharî,*** 1-8, el-Mektebetü'l-İslâmiyye, İstanbul, 1979.

Deylemî, Ebû Şucâ' Şîreveyh b. Şehredâr (445-509 h.); ***el-Müsnedü'l-firdevs bi me'sûri'l-hitâb,*** *[Tahkik: Muhammed es-Saîd Besyûnî ez-Zağlûl],* Dâru'l-kütübi'l-ilmiyye, Beyrut, 1986.

Ebû Davud, Süleyman b. Eş'as es-Sicistânî (202-275 h.); ***Sünen,*** *[Tahkik: Muhammed Muhsin Abdülhamîd],* 1-4, el-Mektebetü'l-İslâmiyye, İstanbul, tsz.

Ebu'ş-Şeyh, Abdullah İbn-i Muhammed İbn-i Câfer İbn-i Hayyan el-Esbahânî (274-369 h.); ***el-Azame,*** *[Tahkik: Rızaullah ibn-i Muhammed idris el-Mübarekfûrî],* 1-5, Dâru'l-âsıme, Riyad, 1408 h.

Gazâlî, Ebû Hâmid Muhammed b. Muhammed (450-505 h.); ***İhyâu ulûmi'd-dîn,*** 1-4, Dâru'l-ma'rife, Beyrut, tsz.

Gümüşhânevî, Ahmed Ziyaeddin Nakşibendî; ***Mecmûatü'l-ahzâb,*** 1-3, Sezgin neşriyat, İstanbul, 1311/1893.

Hâkim, Ebû Abdillah Muhammed b. Abdillah en-Neysâbûrî (321-405 h.); ***el-Müstedrek ale's-Sahîhayn,*** 1-5, Dâru'l-kütübi'l-ilmiyye, Beyrut, 1411/1990.

Hatîb el-Bağdâdî, Ahmed b. Ali Ebû Bekr (393-463 h.); ***Târîhu Bağdâd,*** 1-14, Dâru'l-kütübi'l-ilmiyye, Beyrut, tsz.

Heysemî, Ali b. Ebî Bekr (v. 807 h.); ***Mecmeu'z-zevâid,*** 1-10, Dâru'r-reyyan li't-türas/Dâru'l-kitabi'l-Arabî, Kahire/Beyrut, 1407 h.

Humeydî, Ebû Bekr Abdullah İbnu'z-Zübeyr (v. 219 h.); ***Müsned,*** *[Tahkik: Habîburrrahman el-A'zamî],* 1-2, Dâru'l-kütübi'l-ilmiyye/Mektebetü'l-Mütenebbî, Beyrut/Kahire, tsz.

İbn-i Ebî Şeybe, Abdullah b. Muhammed (v. 235 h.); ***el-Musannef fi'l-ehâdîs ve'l-âsâr,*** *[Tahkîk: Kemâl Yusuf el-Hût],* 1-7, Mektebetü'r-Ruşd, Riyad, 1409 h.

İbn-i Hacer, Ahmed b. Ali el-Askalânî (773-852 h.); ***Lisânu'l-Mîzân,*** 1-7, *[Tahkîk: Dâiretu'l-muarrif en-Nizamiyye el-Hind],* Müessesetü'l-A'lemî li'l-matbûât, Beyrut, 1986.

İbn-i Hibbân, Ebû Hâtim Muhammed el-Büstî (v. 354/965.); ***el-İhsan fî takrîbi Sahîh İbn-i Hibbân,*** *[Tertîb: Alâüddîn Ali b. Belbânî; Tahkik ve ta'lîk: Şuayb el-Arnavût],* 1-17, Müessesetü'r-risâle, Beyrut, 1988.

İbn-i Kayyim el-Cevziyye, Ebû Abdillah Muhammed İbn-i Ebî Bekr Eyyûb ez-Züreî (691-751 h.); ***Hidâyetü'l-hıyârâ fî ecvibeti'l-yahûd ve'n-nasârâ,*** el-Câmiatü'l-İslamiyye, Medine, tsz.

İbn-i Kesîr, Ebu'l-Fidâ İsmail b. Ömer İbn-i Kesîr ed-Dimaşkî (v. 774 h.); ***Tefsîru'l-Kur'âni'l-azîm,*** 1-4, Dâru'l-fikr, Beyrut, 1401 h.

İbn-i Mâce, Muhammed b. Yezîd el-Kazvînî (207-275 h.); ***Sünen,*** 1-2, Dâru'l-fikr, Beyrut, tsz. (ve Dâru ihyâi't-türâsi'l-Arabî, Beyrut, 1395/1975 baskısı).

İmam Rabbânî, Ahmed Fârukî Serhendî; ***Mektubat,*** 1-2, Fazilet Neşriyat, İstanbul, tsz.

İshâk b. Râhûye, İbn-i İbrâhim b. Mahled (161-238 h.); ***Müsned,*** 1-5, Mektebetü'l-iman, Medine, 1995.

Kalkaşendî, Ahmed b. Ali (v. 821 h.); ***Subhu'l-a'şâ fî sınâati'l-inşâ,*** 1-8, Dâru'l-fikr, Dimaşk, 1987.

Kannûcî, Muhammed Sıddık Hasan Han (1248-1307 h.); ***Ebcedü'l-ulûmi'l-veşyi'l-merkûm fî beyân-i ahvâli'l-ulûm,*** *[Tahkik: Abdülcebbar Zekkâr],* 1-3, Dâru'l-kütübi'l-ilmiyye, Beyrut, 1978.

Kudâî, Muhammed b. Selâme b. Ca'fer (v. 454 h.); ***Müsnedü'ş-Şihâb,***1-2, Müessesetü'r-risâle, Beyrut, 1407/1986.

Kurtubî, Muhammed b. Ahmed b. Ebû Bekr b. Ferah (v. 671/1273); ***el-Câmi' li ahkâmi'l-Kur'ân,*** 1-20, Dâru'ş-şa'b, Kahire, 1372 h.

Meydânî, Ebu'l-Fadl Ahmed b. Muhammed (v. 518 h.); ***Mecmeu'l-emsâl,*** 1-2, Dâru'l-ma'rife, Beyrut, tsz.

Mizzî, Yusuf b. ez-Zekî Abdurrahmân (654-742 h.); ***Tehzîbü'l-Kemâl,*** 1-35, Müessesetü'r-risâle, Beyrut, 1400/1980.

Münâvî, Muhammed Abdürraûf b. Ali (v. 1031/1622); ***Feyzu'l-kadîr şerhu Câmii's-sağîr,*** 1-6, el-Mektebetü't-ticâriyyeti'l-kübrâ, Mısır, 1356 h.

Müslim, Ebu'l-Hüseyin el-Haccâc en-Neysâbûrî (206-261 h.); ***Sahîhu Müslim,*** 1-5, Dâru ihyâi't-türâsi'l-Arabî, Beyrut, tsz.

Nesâî, Ebû Abdirrahmân Ahmed b. Şuayb (215-303 h.); ***Sünen,*** *[Tahkîk: Abdülfettah Ebû Gudde],* 1-8, Mektebetü'l-matbûâti'l-İslâmiyye, Halep, 1406/1986.

Nuaym İbn-i Hammâd, Ebû Abdullah el-Mervezî (v. 228/843); ***Fiten,*** *[Tahkik: Semir Emin ez-Zührî],* 1-2, Mektebetü't-tevhid, Kahire, 1412 h.

Sehâvî, Ebu'l-Hayr Şemsüddin Muhammed b. Abdirrahman (v. 902/1497); ***el-Makâsıdü'l-hasene,*** Dâru'l-kütübi'l-ilmiyye, Beyrut, 1399 h.

Suyûtî, Abdurrahman b. el-Kemâl Celâleddîn (849-911 h.); ***ed-Düreru'l-müntesira fi'l-ehâdîsi'l-müştehira,*** *[Tahkik: Muhammed Abdürrahîm],* Dâru'l-fikr, Beyrut, 1415/1995.

Şafiî, Ebû Abdillah Muhammed b. İdris (150-204 h.); ***Dîvânü'ş-Şâfiî,*** *[Terceme: A. Ali Ural],* Şûle yayınları, İstanbul, 2002.

Taberânî, Ebu'l-Kâsım Muhammed b. Ahmed (v. 360 h.); ***el-Mu'cemül-evsat,*** *[Tahkîk: Hamdi b. Abdilmecîd es-Selefî],* 1-10, Dâru'l-Harameyn, Kahire, 1415 h.

________; ***el-Mu'cemül-kebîr,*** *[Tahkîk: Hamdi b. Abdilmecîd es-Selefî],* 1-20, Mektebetü'l-ulûm ve'l-hikem, Musul, 1404 h.

Taberî, Muhammed b. Cerîr b. Yezîd b. Hâlid (224-310 h.); ***Câmiu'l-beyân fî tefsîri'l-Kur'ân,*** 1-30, Dâru'l-fikr, Beyrut, 1405 h.

Tayâlisî, Ebû Davud Süleymân b. Davud (v. 204 h.); ***Müsned,*** Dâru'l-ma'rife, Beyrut, tsz.

Tirmizî, Ebû Îsâ Muhammed b. Îsâ (209-279 h.); ***el-Câmiu's-Sahîh,*** 1-5, Dâru ihyâi't-türâsi'l-Arabî, Beyrut, tsz.

Şahıslar*

Abdurrahman Nursî

Bediüzzaman Hazretleri'nin büyük kardeşi Molla Abdullah'ın oğludur. 1903'te Nurs'ta doğdu. l. Dünya savaşı sonunda Üstad Hazretleri İstanbul'a gelmişti. Bunun üzerine yeğeni Abdurrahman da İstanbul'a Üstad'ının yanına gelmiş ve Çamlıca'da bulunan bir evde onunla beraber kalmıştı. Bediüzzaman Hazretleri'nin *"gayet zeki, fedakar, hem bir talebe, hem hizmetkâr, hem kâtib, hem evlad-ı mâneviye"*si olan Abdurrahman Nursî, Kurtuluş Savaşı'ndan sonra Birinci Millet Meclisi'nde bir süre katiplik yaptıktan sonra 25 yaşında henüz yeni evli iken vefat etmiştir. Vefatından sonra Hz. Üstad; *"benim yegane mânevî evladım ve medar-ı tesellim ve hakiki vârisim ve bir deha-i nurâni sahibi olacağı muhtemel olan biraderzadem Abdurrahman"* ifadeleriyle yeğeninin gönlündeki konumuna işaret eder. Abdurrahman Nursî Beyefendi, Hz. Üstad'a ait ilk biyografi çalışması olan "Bediüzzaman'ın Tarihçe-i Hayatı" adlı eseri kaleme almış ve 1919'da İstanbul'da yayınlamıştır.

Abdullah Çavuş (Yavaşer)

Risale-i Nur'un saff-ı evveldeki talebelerinden olan Abdullah Yavaşer, 1895 yılında doğmuştur. Isparta'nın Barla nahiyesinin Yokuşbaşı mahallesindendir. Barla'da aynı mahallede ikamet eden sevgili üstadı Bediüzzaman'a komşuluk yapmıştır. Hz. Üstad'ın *"bütün Ramazan'da benim idareme bakan mübarek bir hanenin sahibi ve sâdık bir arkadaşım"* iltifatına mazhar olmuştur. 1943'te Denizli hapsinde Üstad'la birlikte bulunan Abdullah Çavuş, 1960 yılında vefat etmiştir. Barla'da Yukarı Mezarlık'ta medfundur.

(İslâmköylü) Abdullah Çavuş (Kula)

İslâmköylü Abdullah Çavuş, Nur'un postacısı ve Hz. Üstad'ın mübârek bir

---

* Şahıslar hakkındaki bilgilerin tesbitinde aşağıdaki kaynaklardan istifade edilmiştir:

Gökbulut, Süleyman; ***Necmeddin Kübrâ,*** İnsan yayınları, İstanbul, 2010.

Gülen, Salih; ***Osmanlı Padişahları,*** Yitik Hazine yayınları, İstanbul, 2009.

İdiz, Ferzende; ***Van ve Çevresinde Yaşamış Mutasavvıflar,*** *[Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]*, Van, 2000.

Koçoğlu, Himmet; ***Isparta Kahramanları,*** Nesil yayınları, İstanbul, 2009.

Şahiner, Necmeddin; ***Son Şahitler,*** 1-6, Nesil yayınları, İstanbul, 2005.

Şahinoğlu, M. Nazif; *"Bahâeddin Veled"*, TDV İA, 4/460.

Özcan, Ömer; ***Ağabeyler Anlatıyor,*** 1-3, Nesil yayınları, İstanbul, 2008.

talebesidir. Hâfız Ali ağabeyle beraber Risale-i Nur'a çok hizmet etmiştir. Köy köy, kasaba kasaba dolaşarak yazılan risaleleri Hz. Üstad'a ve gerekli yerlere ulaştırmıştır. Abdullah Efendi, 1901'de İslâmköyü'nde dünyaya gelmiş, 1986'da da rahmet-i Rahmân'a kavuşmuştur. Kabri, İslâmköyü Mezaristanı'ndadır.

(Hulûsi-i Sâlis) Abdullah Çavuş

Hz. Üstad'ın nazarında *"(Küçük) Lütfi'nin ciddî ve hakikî bir vârisi"* olan Abdullah Çavuş, 1889 Atabey (Aras) doğumludur. Risaleleri hem yazmış, hem de postacılığını yapmıştır. İman ve Kur'ân hizmetine çok bağlı, ihlâslı ve sâdık bir Nur talebesidir. Tahir Mutlu ağabeyle beraber Atabey'deki hizmetlerinden dolayı Hz. Bediüzzaman'ın *"Aras Atabey'de, eskide Lütfi, Zekâi gibi iki kıymettar şâkirtlerin yerlerini boş bırakmayan, Aras kahramanları olan Tâhir ve Abdullah Çavuş"* iltifatını kazanmıştır. 1976 yılında da doğduğu yerde vefat etmiş ve Asri Mezarlığı'na defnedilmiştir.

Abdülmecid Nursî (Ünlükul)

Bediüzzaman Hazretleri'nin öz kardeşidir. 1884'te doğdu. Dinî ilimlere dair tahsilini tamamladıktan sonra Diyarbakır ve Van'da muallimlik, Nevşehir/Ürgüp'te müftülük, Konya İmam-Hatip ve Yüksek İslâm Enstitüsü'nde meslek dersleri hocalığı yapmıştır. Kardeşi Bediüzzaman Hazretleri'nin "el-Mesneviyyü'n-Nuriyye" ve "İşârâtü'l-İ'câz" adlı Arapça eserlerini Türkçe'ye tercüme ederek Türkiye'deki iman hizmetinde önemli bir vazife eda etmiştir. 1967'de Konya'da vefat etmiştir.

Ahmed Feyzi (Kul)

1898'de Isparta'nın Uluborlu kazasında doğdu. Nur Risalelerini 1930 senelerinden sonraki günlerde Milaslı Halil İbrahim Çöllüoğlu vasıtası ve vesilesiyle tanıdı. Bu tarihten sonra Bediüzzaman'ın yanında hizmet etmeyi, iman yolunda hizmeti en aziz bir gaye bildi. Bütün ömrü bu maksadın aşk ve heyecanıyla geçen Ahmed Feyzi beyefendi, 1948'de Bediüzzaman'la birlikte Afyon Hapishânesi'nde yattı. Bediüzzaman Hazretlerinin, kendisini, "Risale-i Nur'un manevî avukatı, Aydın havalisinin Hasan Feyzi'si ve o civarın bir Hüsrev'i" diye tavsif ettiği Ahmed Feyzi Kul 1972'de vefat etti.

Ahmed Nazif Çelebi

Risale-i Nur'un faal bir şakirdi olan Ahmed Nazif Çelebi, Kastamonu'nun İnebolu ilçesindendir. Bediüzzaman Hazretleri 1910 yılında İstanbul'dan bir heyetle İnebolu'yu ziyaret etmişti. İşte Ahmed Nazif Çelebi, ilk defa Üstad'ı burada tanıdı. Daha sonra Hz. Üstad'ın 1936 yılında Kastamonu'ya sürgün edilmesinin ardından, 1938'de kendisini ziyaret edip Risale-i Nur'u okuyup yazmaya başladı. Oğlu Salahaddin Çelebi ile birlikte Risalelerin gerek elle yazılmasında, gerekse teksir makinasıyla çoğaltılıp diğer vilayetlere dağıtılmasında önemli hizmetler gerçekleştirdi. Mesela yaptığı bir neşriyat neticesinde Üstad Hazretleri kendisini şöyle taltif etmişti: *"Nazif'e bin bârekâllah, bin mâşaallah! İkinci bir Hüsrev; İnebolu ikinci bir Isparta olduğunu isbat ediyor. Tarihçe-i Hayat'ın*

en mühim meselesi Medresetü'z-Zehra olması cihetiyle Nazif'in bu neşriyatı, Reis-i Cumhurun Medresetü'z-Zehra mânâsında ve Doğu Üniversitesi namında Şark Camiü'l-Ezherine ciddî çalışmasına bir vesile olduğunu zannediyoruz." Denizli ve Afyon hapishânelerinde Bediüzzaman Hazretleri'yle birlikte tutuklu kalan Ahmed Nazif Çelebi, 1964 yılında vefat etmiştir.

Ahmed (Altuğ)

Sav (Sava) Köyü Medrese-i Nuriye kahramanlarındandır. Nurlar'ı Medrese-i Nuriye'nin ilk müessisi Hacı Hâfız (Avşar) vasıtasıyla tanımış ve yazmaya başlamıştır. Özellikle sistemli ve düzenli yazısıyla çok ehemmiyetli hizmetler ettiğinden *"Hüsrev sisteminde Ahmed"*, *"Savalı Ahmed, Hâfız Ali'nin vazifesini yapmıştır."* gibi ifadelerle Üstad'ının takdirini ve memnuniyetini kazanmıştır. On üç yaşındaki mâsume kızı Hatice'nin üç adet Asâ-yı Musa Mecmuası yazması Hz. Üstad'ı çok sevindirmiştir. 1946 senesinde vefat etmiştir. Mezarı, Sava Merkez Camii yanındadır.

Âsım (Binbaşı Ahmed Âsım Önerdem)

1877 yılında İzmit'te dünyaya geldi. Trablusgarp, Şam, Muğla Manisa'da askerî vazifeli olarak bulundu. Bediüzzaman Hazretleri ile Burdur'da iken tanıştı ve istikâmet şehidi olarak ruhunu teslim edeceği ana kadar vefa ve sadakatla iman hizmetinde hep aziz Üstad'ının yanında oldu. 1935 yılında Risale-i Nur okuduğu için tutuklu olarak Isparta'ya götürüldü. Buradaki sorgulama esnasında *"bir su içer gibi kolayca, terhis tezkeresi telâkki ettiği ecel şerbetini içen"* Binbaşı Âsım Bey Isparta'daki Alâeddin mezarlığına defnedildi.

Âsiye Hanım (Mülazimoğlu)

Âsiye Hanımefendi, 1885 yılında Afyon'da dünyaya gelmiştir. Babası, Mevlânâ Hâlid-i Bağdadî Hazretleri'ne hizmet etme bahtiyarlığına eren Küçük Âşık lâkabıyla meşhur Mehmed Efendi'nin torunlarından Mehmed Bahaeddin Efendi'dir. Âsiye Hanım'ın Risale-i Nur'ların hanımlar arasında yayılmasında çok hizmetleri olmuştur. Ancak daha çok Üstad Hazretleri'ne teslim ettiği "mübarek emaneti" ile tanınmıştır.

Bu mübarek emanet, kendisine dedesi Küçük Âşık Mehmed Efendi tarafından intikal eden, bir önceki asrın müceddidi Hazreti Mevlânâ Hâlid'in cübbesidir. Bu emaneti yanında kemâl-i hassasiyetle korumuş ve gittiği her yere götürmüştür. Sonunda Âsiye Hanım, âilesi ile beraber Kastamonu'ya yerleşmiş, orada Üstad Hazretleri ile tanışmış ve asırlık emaneti sahibine teslim etmiştir. Hazreti Bediüzzaman bu cübbeyi *"Bu mübârek emaneti, Risale-i Nur talebelerinden ve âhiret hemşirelerimizden Âsiye namında bir muhterem hanımın eliyle aldım."*, *"Hazreti Mevlânâ Hâlid'in cübbesini tam muhafaza edip bize yetiştiren Âsiye Hanım"* ifadeleriyle teslim aldığını bildirmiştir.

Aydınlı Hasan Âtıf (Egemen)

Aslen Sinopludur. 1941 yılında, Kastamonu'da Hz. Üstad'ı ziyaret etmiştir. Yazısı inci gibi güzel ve ihlaslı bir Nur talebesi olan Hasan Âtıf Efendi, Üstad'ının *"O kardeşimiz, hakikaten hâlis ve tam sâdık. Kalemi gibi kalbi, ruhu da güzel."*, *"Aydınlı Hasan'ın hakikaten gayet müstesna bir kalemi var ve yazılarında tam bir ihlâs görünür."*, *"Mücâhidlerin üstadı ve efelerin hakikî bir nâsihi ve Risale-i Nur'un hâlis muhlis bir şâkirdi"* iltifatlarına mazhar olmuştur. 1988'de vefat etmiştir. Kabri, Ahmed Feyzi Kul ağabeyin kabri ile beraber İzmir/Selçuk ilçesine bağlı Çamlık Mezarlığı'ndadır.

Babacan Mehmed Ali

Üstad Hazretleri'nin *"Âsım'ın vârisi"* diye tavsif ettiği Babacan Mehmed Ali Beyefendi 1901 yılında Isparta'da doğmuş, 1943 senesinde Üstad Hazretleri'yle tanışmıştır. "Nurları yazdıkça gayet şirin ve ruhânî bir sevinç hissediyorum. Cenâb-ı Hakk'a nasıl hamd ve şükredeceğimi bilemiyorum" ifadeleriyle Risale-i Nur'a karşı aşk u alakasını müşahede ettiğimiz Babacan Mehmed Ali Beyefendi uzun ve bereketli bir ömrün ardından 1980'li yılların sonunda Hakk'a yürümüştür.

Barlalı Hacı Bekir (Dikmen)

İlk Nur risalesini bastıran kişi olma unvanını elde eden Barlalı Nur talebelerinden biridir. 1898'de Barla'da doğmuş ve burada ticaretle meşgul olmuştur. 1954'te İstanbul'da vefat etmiştir. Edirnekapı Şehitliği'nde medfundur.

Beşkazalı Osman-ı Hâlidî

Isparta'da meşhur Nakşî tarikatı şeyhlerinden keşif ve velâyet ehli, âlim bir zâttır. Muğla'nın Fethiye kazasından gelip Isparta'ya yerleşmiş ve orada Fethiye'nin eski ismine nispetle "Beşkazalı" lakabıyla tanınmıştır. "İmanı kurtaran bir müceddid çıkacak; o da bu sene tevellüd etmiş" müjdesiyle Hz. Üstad'ın dünyaya teşrifini tam tarihiyle beraber keşfen haber vermiştir. Kırk günde bir yemek yediği, hayatının çoğunu ibâdet, zikir ve erbaînlerle geçirdiği rivayet edilen Osman-ı Hâlidî Hazretleri, 1292(3) sene-i hicriyesinde âhiret yurduna irtihal buyurmuştur. Kabri, Isparta/Yenice Mezarlığı'ndadır.

Büyük Abdurrahman, Büyük Mustafa (Bkz.: Mustafa Hulûsi Ertürk)

Büyük Hafız Zühdü (Zühdü Ünal)

Hz. Bediüzzaman'ın *"Sabri gibi Risale-i Nur'un gayet büyük bir rüknünün büyük amcası ve Risale-i Nur'un bir kahramanı olan Tâhirî'nin eniştesi ve Risale-i Nur'un saff-ı evvelinde ve şâkirtlerinin başında bir zaman nâzırlık vazifesini gören ve şimdiye kadar da* ***Risale-i Nur hakkında kalbini bozmayan*** *Büyük Hâfız Zühdü'nün samimî kemâl-i sadâkat ve ihlâsı"* sözleriyle iltifatkârâne tavsif ettiği Hâfız Zühdü ağabey, 1883 yılında Atabey'de (Aras) doğmuş, 1951 senesinde de vefat etmiştir. Kabri, Atabey/Gezirler Mezarlığı'ndadır.

Eflatun

İlkçağ Yunan filozofudur. Atina'da doğan Eflatun, Sokrat'ın talebesidir. Eflatun'un en önemli görüşü "ideler âlemi" görüşüdür. Ona göre duyularla algılanan bu âlem gölgelerden ibarettir. Bizzat eşyanın kendisi bir takım yansıma ve hayallerdir. Asıl âlem ise ideler âlemidir.

Emin Çayırlı

Bediüzzaman'ın Kastamonu'daki ilk talebesidir. Esasında Van'daki Küresin aşireti eşrafındandır. 1926'da Kastamonu'ya sürgün edilmiştir. 1936 yılında Üstad'ın da Kastamonu'ya sürgün edilmesinden sonra kendisiyle tanışma imkanına kavuşmuştur. Üstad Hazretleri'nin sürekli takip altında bulundurulduğu, insanlarla görüşmesinin engellendiği o sıkıntılı günlerde, herhangi bir korku ve endişeye kapılmaksızın halisane ve samimi bir şekilde yaklaşık 8 yıl boyunca en yakın dairede Hz. Üstad'ın hizmetinde bulunmuştur. Kastamonu'nun merkezindeki Nasrullah Camii'nin şadırvanında bir çay ocağı kurarak çaycılık yaptığından "Çaycı Emin" lakabıyla bilinmektedir. 1943 yılında Denizli'de dokuz ay tutuklu kalmıştır. 1967'de Van'da bir trafik kazasında yanarak şehid olmuştur.

Galip Bey
(Muallim Ahmed Galip Keskin)

Bediüzzaman'ın Barla dönemi talebelerindendir. 1900 yılında Isparta/Yalvaç'ta doğmuştur. Mesleği öğretmenlik olmakla birlikte, aynı zamanda hattat ve şairdir. Üstad'ıyla birlikte Eskişehir Hapishânesi'nde tutuklu kalmıştır. Nur talebelerinden Hasan Feyzi Yüreğil Bey'in vefatından sonra Üstad Hazretleri kendisi için şu ifadeleri kullanmıştır: *"Bir Muallim Hasan gitti, yerine bir Muallim Hasan ve çok fedakâr diğer bir Muallim Ahmed geldi."* 1940'ta Yalvaç'taki bir çayhânede kaza kurşunuyla erken yaşta vefat etmiştir. Kabri Konya'dadır.

Gavs-ı Âzam Şâh-ı Geylânî

1077'de Hazar Denizi'nin güneybatısındaki Gilân eyalet merkezine bağlı Neyf köyünde doğdu. Küçük yaşta babasını kaybeden Abdülkadir'in bütün gayesi tahsiline devrin en önemli ilim ve kültür merkezi olan Bağdat'ta devam etmekti. On sekiz yaşına gelince annesinden izin alarak bir kafileye katılıp Bağdat'a gitti. Orada hadis, fıkıh, edebiyat okudu. Bu arada Bağdat mutasavvıflarıyla yakın dostluklar kurup tasavvufa intisap etti. Medresede hadis, tefsir, kıraat, fıkıh ve nahiv gibi ilimleri okuttu ve vaaz vermeye başladı. Ancak bir süre sonra bütün bunları bırakarak inzivaya çekildi. 1166'da vefat eden Abdülkadir Geylânî Hazretleri'nin tasavvufu, şeriata ve dinin zahiri hükümlerine titizlikle bağlı kalma esasına dayanır. O, her an Kur'ân ve hadislere uygun hareket etmeyi şart koşar. Ona göre bir zâhidin hayatında görülebilecek deruni hâller dini ölçülerin dışına taşmamalıdır. Gerek vaazlarında gerekse eserlerinde son derece sade bir üslup kullanan Abdülkadir Geylânî'nin verdiği vaazları dinlemek için yetmiş bin kişinin Bağdat'a geldiği rivayet edilir. Daha

hayatta iken kendisinden birçok keramet nakledilmeye başlanmıştır. Kendi adıyla anılan Kâdiriyye tarikatı bütün İslâm Âlemi'ne yayılmıştır. En önemli eserleri olarak "Gunye", "Fütuhu'l-Gayb" ve "Fethu'r-Rabbânî" sayılabilir.

Gönenli Mehmed Efendi (Mehmed Öğütçü)

1901 yılında Balıkesir/Gönen'de dünyaya gelmiştir. Fatih Camii dersiamlarından Serezli Ahmed Şükrü Efendi'den icâzet almıştır. Değişik camilerde imam-hatip olarak görev yaptıktan sonra en son kendi isteği ile Sultan Ahmed Camii baş imamlığına tayin olmuş ve orada uzun yıllar tesirli nasihatleriyle ve dinî yaşantısıyla çok hizmetleri olmuştur. Maddî-mânevî varlığını talebelerin geçimine ve eğitimine adamış, yüzlerce hafız yetiştirmiş, binlerce kişiye Kur'ân eğitimi vermiş bir ilim-irfan âbidesi ve gönül insanıdır. 1943'deki Denizli hapsinde Hz. Üstad ile beraber tutuklu bulunmuş ve Üstad'la tatlı sohbetleri olmuştur. Mehmed Efendi, Kur'ân yolunda tükettiği uzun ve bereketli ömrünü 2 Ocak 1991'de Hakk'ın rahmetine kavuşarak bitirmiştir. Kabri, Edirnekapı/Sakızağacı Şehitliği'ndedir.

Hacı Hâfız Mehmed (Avşar)

Sava Köyü Medrese-i Nuriyesi'nin mürşidi, müessisi, müdebbiri ve ilk temsilcisidir. 1877'de Sava'da dünyaya gelmiştir. Isparta'da Üstad'ın namını duymuş ve Barla'da Üstad'ı ziyaret etmiştir. Ziyaretin kendisinde bıraktığı tesirle köyüne dönmüş ve başta ailesinde olmak üzere bütün köyde başlattığı fevkalâden Risale-i Nur hizmetleriyle Sava Medrese-i Nuriyesi'nin temellerini atmıştır. Ayrıca hem hâfız, hem de imam olduğundan köyündeki çocuklara Kur'ân dersi vermiş, onları ve cami cemaatini risaleleri yazmaları için teşvik etmiştir. Çok geçmeden Sav karyesinde risaleleri yazanlar çoğalmış ve bu çok büyük hizmetlerinden dolayı da Hacı Hâfız Efendi, sevgili Üstad'ının duası, iltifatı ve takdirleriyle müşerref olmuştur. Onlardan birinde Hz. Üstad, Hacı Hâfız Efendi'ye ve onun mübarek evlâdlarına ve talebelerine karşı duyduğu kalbî alâka ve muhabbetini şu ifadelerle dile getirmiştir: *"Hayatım müddetince ona yakın olmak bütün canımla istedim. Ve vefattan sonra onların mezaristanında defnolmamı arzuladım."* 1947 yılında vefat eden Hacı Hâfız Mehmed'in kabri, Sav Camii yanındaki mezarlıktadır.

Hacı Osman (Gök)

Hacı Osman beyefendi, Kuleönü Mübârekler Heyeti'nin ilk mümessili ve Hz. Üstad'ın nazarında sevgili yeğeni Abdurrahman'ın birinci vârisi olan Sarıbıçak Mustafa Hulûsi ile onun küçük kardeşi Büyük Ruhlu Küçük Ali ağabeyin öz dayısıdır. Kendisi ümmî olmasına rağmen Risale-i Nur'un saff-ı evveldeki talebeleri içinde mühim yerleri olan yeğenlerine hizmet-i imaniye ve Kur'âniye'de hep yardımcı olmuştur. Yirmi Altıncı Lem'a'daki On İkinci Rica'da bahsi geçen "Hz. Üstad'ın içeriden sürgülü olan kapısının kendiliğinden açılarak Üstad'ın bedeline Kuleönülü Sarıbıçak Mustafa'yı

karşılaması" hâdisesinde orada yeğeniyle beraber bulunmuş ve Hz. Üstad'ı ziyaret etmiştir. Hacı Osman, 1966 yılında Hakk'ın rahmetine kavuşmuş ve Kuleönü köy mezarlığına defnedilmiştir.

Hâfız Ahmed (Karaca)

Üstad Hazretleri Barla'ya sürgün edildiği dönemde Barla eşrafından birisiydi. Tüccar, aynı zamanda hâfız ve hoca idi. Macaristan evlâd-ı fâtihanından olup Anadolu'ya hicret ettiğinden "Muhacir Hâfız Ahmed" lakabıyla tanınır. Hz. Üstad, Barla'ya ilk geldiğinde bir hafta kadar evinde misafir olmuştu. Hanımına; *"Başımıza devlet kuşu kondu. Ne yapıp yapıp Bediüzzaman'ı memnun etmeliyiz. Barla'dan memnun olarak ayrılmalıdır."* ifadelerini sık sık tekrar eder, Hz. Üstad'ı lâyıkıyla misafir etmeye çalışırdı. Bediüzzaman Hazretleri de; *"Sekiz sene çoluk çocuğuyla sadakatle bana hizmet eden ve evlâd ve ahfad (torunlar) ve refika (eş) ve damatlarıyla Nurlara ciddî çalışan.."* ifadeleriyle onun samimi hizmetlerine işaret eder. 1948'te vefat etmiştir. Kabri Barla mezaristanındadır.

Hâfız Ali (Ergün)

Hz. Üstad'ın Barla'ya sürgün edilmesinden sonra, onun saff-ı evveldeki ilk talebelerinden biridir. 1898'de Isparta-İslamköy'de doğdu. Yaklaşık 12 sene aralıksız bir şekilde Nur hizmetinde bulundu. Risaleleri gece-gündüz durmadan bir matbaa gibi el yazılarıyla çoğalttığından, Bediüzzaman tarafından kendisine "Nur fabrikası unvanı" verildi. O, Üstad'ının *"Yorulmaz ve usanmaz, ciddi, samimi, sıddîk, hakiki, gayur, zeki, fedakâr ve vefadâr kardeşi, Nur'un şehid kahramanı, haşirdeki büyük mahkemede Nur talebelerinin alemdârıdır."* Üstad'ına bedel olarak ömrünü nezredip şehadet mertebesine ermiştir. 1943 yılında Üstad'la birlikte bulunduğu Denizli Hapishânesi'nde iken rahatsızlandı. Kaldırıldığı Denizli Memleket Hastahanesi'nde ebedi âleme göç etti. Bediüzzaman Hazretleri, Hâfız Ali'nin vefatından sonra şu ifadeleri kullanmıştır: *"Gizli düşmanlar beni zehirlediler. Ve Nur'un şehid kahramanı merhum Hâfız Ali benim bedelime hastahaneye gitti ve benim yerimde berzah âlemine seyahat eyledi."*

Hâfız Ali (Yağcı)

Hâfız Ali Yağcı, aslen Eğridirli olup sonradan Isparta'ya yerleşen "Yağcılar" sülâlesindendir. Hz. Üstad, Isparta'da "Kambur Hâfız" lakabıyla bilinen bu ağabeyden Kastamonu Lâhikası'nda birkaç mektupta *"Isparta Hâfız Ali'si"* diye bahsetmektedir. Çok sayıda risale yazmıştır. Isparta'da değişik camilerde imamlık yapan ve köylerde çocuklara Kur'ân dersi veren Hâfız Ali ağabey, 1908 tarihinde Eğridir'de dünyaya gelmiş, 25 Temmuz 1998'de Isparta'da vefat etmiştir. Kabri, Isparta'da Karış Mahallesi Kabristanı'ndadır.

Hâfız Mustafa

Kuleönü Mübârekler Heyeti'ndendir. Risalelerin tab'ı ve neşri hususunda çok hizmetleri olmuştur. Hz. Üstad, 1950'de vefat eden Hâfız Mustafa hakkında şu

ifadeleri kullanmıştır: *"Hem Medresetü'z-Zehra şâkirtlerini, hususan Mübarekler Heyeti'ni ve Isparta vilâyetini merhum Hâfız Mustafa'nın vefatıyla tâziye ve Hâfız Mustafa'yı tam vazifesini yapmasıyla yirmi senede ikinci bir Hâfız Ali olarak yirmi seneden beri usanmadan, sarsılmadan Nurlar'ın neşrine çalışmasını bütün ruh u canımızla tebrik; hem onu, hem Isparta vilâyetini, hem Medresetü'z-Zehra'yı tebrik ediyoruz. Hakikaten bu merhum kahraman kardeşimiz, aynen Hâfız Ali gibi vazifesini bitirdi, âlem-i nura ve berzaha, Hâfız Ali ve Hasan Feyzî gibi kardeşlerinin yanına gitti."*

Hâfız Tevfik (Yakamercan)

Hz. Bediüzzaman'ın Kastamonulu talebe, hizmetkâr ve kâtiplerindendir. Dedesi, Sultan Mahmud devrinde yeniçeri ağalığına kadar yükselmiş ve kendisine sultan tarafından iki yakası mercanla kaplı bir hırka giydirilmiştir. Tevfik Efendi, Kastamonu Yakup Ağa Camii'nde imamlık yapmıştır. Kurrâ hâfızdır. 1943 yılında Denizli Hapishânesi'nde tutuklu bulunmuştur. Hapisten sonra İstanbul'a yerleşerek İstanbul Müftülüğü'nde Mushafları Tetkik Heyeti reisliği görevini yapmıştır. 1896 Küre doğumlu olan Mehmed Tevfik Efendi, 1965 yılında vefat etmiş ve İstanbul'da Sahra-yı Cedit Mezarlığı'na defnedilmiştir.

Hakkı Efendi (Tığlı)

1875 Isparta doğumludur. Risale-i Nur'un ilk talebelerindendir. Üstad Hazretleri, bir mektubunda kendisine *"gayretli ve ciddî, samimî kardeşim Hakkı Efendi"* diye hitap etmektedir. Risaleleri yazarak ve tashih ederek iman yolunda hizmet etmiştir. 1935 yılında Eskişehir Hapishânesi'nde Üstad'la birlikte hapis yatmıştır.

Halil İbrahim (Çöllüoğlu)

Muğla'nın Milas ilçesinde dünyaya geldi. Dört yaşında yetim kaldı. Şarklı bir Nur talebesi vasıtasıyla Nurlar'ı tanıdı. 1935'te tutuklanıp aynı yıl Üstad Hazretleri'yle Eskişehir Hapishânesi'nde kaldı. 1943 senesinde de Denizli Medrese-i Yusufiyesi'nde dokuz ay tutuklu olarak Üstad Hazretleri'yle beraber bulundu. Bediüzzaman Hazretleri tarafından *"Risale-i Nur'un mühim ve sebatkar ve daimi bir rüknü"* olarak tavsif edilen Halil İbrahim Çöllüoğlu, *"hiç sarsılmadan, değişmeden sadakatlerinde demir gibi devam edip duran"* ifadeleriyle de hüsn-ü misal olarak gösterilmiştir. *"Sadakati harika olduğu gibi, cesareti de o nisbette olan"* Halil İbrahim Çöllüoğlu, kalemiyle, beyan gücüyle çok çetin şartlar altında Risale-i Nur'un dellallığını, müdafîliğini yapmıştır. Üstad ve Nurlar hakkındaki şiir ve mektupları Risale-i Nur'da neşredilmiştir. *"O haslardandandır"* unvanına mazhar olan Halil İbrahim Çöllüoğlu Milas'ta vefat etmiştir. Kabri de Milas kabristanındadır.

Hazreti Ziyaeddin

Nakşibendî Halidî meşayihinin önde gelenlerinden biri olan Abdurrahman et-Tağî'nin evladıdır. 1856 yılında dünyaya geldi. Başta pederi olmak üzere,

Güneydoğu Anadolu bölgesindeki meşhur âlimlerden ders aldı. Birinci Dünya Savaşı başladığında gönüllü kuvvetler teşkil ederek harbe iştirak etti. İstiklâl Harbinde de vatan müdafaası için çarpışırken bir kolunu kaybetti. Yaptıkları hizmetler dolayısıyla Sultan Reşad tarafından bir madalya ile taltif edildi. 1925 yılında vefat eden Şeyh Ziyaeddin Efendi, Muş vilâyeti civarındaki Nurşin'de babasının yanına defnedilmiştir.

Hilmi (Erkal)

Kastamonu nur talebelerinden biridir. 1891'de Kastamonu'nun Tepelice köyünde doğdu. Bediüzzaman Hazretleri'nin Kastamonu'ya sürgün edilmesiyle kendisini tanıdı ve yıllarca hizmetinde bulundu. Hz. Üstad Emirdağ Lahikası'nda; *"Kastamonu'da, sekiz sene mübarek mahdumu ve merhum refikasıyla Risale-i Nur'a fevkalâde bir sadakatle çalışan ve kalemiyle Risale-i Nur'a çok hizmet eden ve çoklarını Nur dairesine getiren"* ifadeleriyle "Risale-i Nur'un bu has şâkirdi"nin iman yolundaki çalışmalarına işaret eder. 1943 Denizli hapsinde de Üstad'ının yanında olmuştur. 1960'da vefat etmiştir.

Hoca Haşmet (Tonus)

Yozgatlı olan Hoca Haşmet Efendi, 1894'de dünyaya gelmiştir. Küçük yaştan itibaren medresede ilim tahsil etmiş ve Arapça, Farsça, Fransızca öğrenmiştir. İmamlık, vâizlik ve müftülük vazifelerinde bulunmuştur. Bir gün rüyasında Bediüzzaman'ın elini öptüğünü ve ona talebe olacağını görmüştür. Bu rüya, 1952 yılında Gençlik Rehberi Mahkemesi münasebetiyle İstanbul'da Fatih semtindeki Reşadiye otelinde bulunan Hz. Üstad'ı ziyaret edip elini öpmesiyle gerçekleşmiştir. 1966 yılında da vefat etmiştir.

Hoca Vehbi (Mehmed Vehbi Çelik Efendi)

Osmanlı son dönemi âlimlerinden olan Mehmed Vehbi Efendi, 1862 yılında Konya'nın Hâdim ilçesinin Kongul köyünde dünyaya gelmiştir. Hâdim ilçesi ve bazı köylerinde medrese eğitimi aldıktan sonra Konya'da değişik medreselerde ders vermiştir. Daha sonraları değişik zamanlarda her ne kadar siyasetin ve bürokrasinin içinde bulunmuşsa da ilmî çalışmalarına devam etmiş ve "Hülâsatü'l-Beyan fî Tefsiri'l-Kur'ân" adlı tefsirini tamamlamıştır. Şahsî hayatında dinî değerlerinden taviz vermeyen ve kadirşinas biri olan Vehbi Efendi, Hz. Üstad'ın İhlâs Risaleleri kendisine ulaşınca takdir ve hayranlıkla karşılamıştır. Vehbi Efendi, 27 Kasım 1949 senesinde rahmet-i Rahmân'a kavuşmuştur.

Hulûsi (Yahyagil)

Hazreti Üstad'ın *"Hulûsi daima birinciliği muhafaza ediyor"*, *"Birinci muhatap Hulûsi'dir"* beyanlarıyla bize anlattığı "Risale-i Nur'un birinci talebesidir." 1896'da Elazığ Harput'ta dünyaya geldi. Rüştiye-i Askeriye'yi Elaziz'de başladığı tahsilini Kuleli Askerî İdadi'sinde devam ettirdi. Harbiye Mektebi'ne geçmiş iken 1. Dünya Savaşı'nın patlak vermesiyle Çanakkale, Kafkas cephelerine katıldı. Çanakkale Savaşı'nda yüzünden,

göğsünden ve sol kolundan yaralandı. Kurtuluş Savaşı'nda Antep ve Sakarya Muharebeleri'nde bulundu. 1925'te tekrar Harbiye'ye geri döndü. 1940'ta yarbay, 1944'te albaylığa terfi etti. 1950'te albay rütbesiyle emekli oldu. Hulûsi Bey'in Hz. Üstad'la ilk görüşmesi 1929'da gerçekleşir. Bu tarihten sonra artık o, Üstad'ının *"aziz, sıddık, gayur, ciddi, halis, muhlis âhiret kardeşi; iman hizmetinde hamiyetli, sebatkar, metin arkadaşı, saff-ı evveldeki gayretli talebesi"*dir. 31 yıl boyunca Üstad Hazretleri'yle 8 defa görüşmüş olmasına rağmen *"Elhak o kardeşimiz sebat, metânet ve ihlâsta birinciliği muhafaza ediyor."* ifadelerinden, "Hulûsi Bey"in Hz. Üstad'ın gözünde ve gönlündeki konumunu hep koruduğunu anlamaktayız. Sorduğu sorularla Mektubat'ın doğuşuna vesile olan *"Hacı Hulûsi Ağabey"* bir asra yaklaşan mübarek ve bereketli hayatıyla, bütün ömrü boyunca sürekli olarak hız kesmeden iman ve Kur'ân dâvâsına hizmetine devam etmiştir. Kabri Elazığ/Harput'taki aile kabristanındadır.

Hüsrev Altınbaşak

Bediüzzaman Hazretleri tarafından *"Nur'un en has ve kahraman bir talebesi"* olarak takdir edilen ve onun ilk talebelerinden biri olan muhterem Hüsrev Altınbaşak, 1899'da Isparta'da doğdu. Eskişehir, Denizli ve Afyon hapishânelerinde Üstad'la beraber bulundu. Ömrünü iman hizmetlerine adadı, bilhassa Risale-i Nur'un Kur'ân hattıyla yazılıp çoğaltılmasında büyük hizmetlerde bulundu. Üstad'ının işaret ve teşvikiyle Allah lâfz-ı celilinin alt alta aynı hizada yer aldığı tevâfuklu Mushaf-ı Şerif'i yazan Nur'un bu has ve kahraman talebesi 1977 yılında vefat etmiştir.

İmam Gazâlî

Eş'arî kelamcısı, Şafiî fakihi, tasavvuf ehli, felsefeye yönelttiği eleştirilerle tanınan İslam düşünürüdür. 1058'de İran'ın Horasan bölgesindeki Tus'ta (bugünkü Meşhed) doğdu. Okuma-yazma, Kur'an ezberi, dil bilgisi, aritmetik gibi alanlarda dönemin geleneksel ilk öğrenimini babasının yakın sufî bir dostundan aldı. Nişabur'daki Nizamiye Medresesi'ne girmesi ve orada dönemin en tanınmış kelâm âlimi olan İmamü'l-Haremeyn el-Cüveyni'nin öğrencisi olması eğitim-öğretiminde dönüm noktası oldu. Cüveyni'nin ölümünden sonra büyük devlet ve siyaset adamı Nizamülmülk'le görüşmesi ise hayatında yeni bir dönemin açılmasını sağladı. Nizamiye medreselerinde müderrislik makamına kadar ulaşan Gazâlî burada kelâm, felsefe, Batınîlik ve tasavvuf hakkında uzun soluklu araştırma ve çalışmalarda bulundu. Aklı, duyuları, tecrübe ve sezgiyi bilginin başlıca kaynakları kabul etmekle beraber, aklı aşan hakikatleri ancak vahiyle öğrenilebileceğini belirten Gazâlî, filozoflara karşı verdiği mücadele ile İslam düşünce tarihinde önemli bir konuma sahiptir. 1111 yılında vefat etmiştir.

İmam Rabbânî

Müceddid-i Elf-i Sânî (hicrî 2. bin yılın müceddidi) unvanıyla da tanınmaktadır. 1563'te Doğu Pencap'taki Sirhind'de

(Serhind) doğdu. Öğrenime babasının yanında başladı. Medresede tefsir, hadis yanında aklî ilimler tahsili de aldı. Hacca giderken Delhi'de Nakşibendiyye tarikatını Hindistan'da yayan Hace Bâkibillah ile karşılaştı. Teklifini kabul ederek bir süre yanında kaldı, sonra ona intisap etti. Kısa bir müddet sonra da onun en önemli bir halifesi konumuna geldi. Kendi ifadesiyle Nakşibendiyye tarikatına intisap etmesi onun bütün ruhî terakkisinin temelini oluşturdu.

Yaşadığı dönem ve coğrafyada İslâm inançları hurafe ve bâtıl inançlarla karıştırılmak isteniyordu. Hint kıtasında Babürlü Ekber Şah eliyle bir devlet politikası olarak bütün dinleri birleştirme gibi bir hedef doğrultusunda İslâmî inançların tahrif ve değiştirilme tehlikesi söz konusuydu. İşte İmam Rabbânî bu bâtıl hareketlere karşı sahih İslâm inancının yerleşmesi için büyük gayret ve çalışmalarda bulundu ve tarihe 2. bin yılın müceddidi olarak geçti. 1624'te vefat eden İmam Rabbânî'nin en önemli eseri Mektubat'tır. İmanın yakîn derecesine erdirilmesi, insanın ihsan derecesine yükseltilmesi, İslâm'ın insana sevdirilmesi vb. konularda İmam Rabbânî'nin görüşlerini yansıtan bu eser, 536 mektubun derlenmesiyle meydana gelmiştir. Birkaçı dışında bütün mektuplar Farsça yazılmış ancak gerek el yazması, gerekse matbu olarak Arapça tercümesiyle İslâm âleminde geniş bir okuyucu kitlesine ulaşmıştır.

İmam Şâfiî

İslâm dünyasının ikinci büyük mezhebi olan Şâfiî mezhebinin kurucusu. 767'de Gazze'de doğmuş olmakla birlikte, babasının vefatı dolayısıyla henüz iki yaşında iken annesi tarafından Mekke'ye getirildi. Küçük yaşta Kur'ân'ı ezberledi.

Fasih Arapça konuşan Huzeyl kabilesi arasında şiir ve edebiyat öğrendi. O dönem Mekke müftisinden ders aldı. Henüz 15 yaşında iken Mekke müftisinin yanında fetva verecek konuma geldi. Sonra Medine'ye gitti. Orada müçtehit İmam Mâlik İbni Enes'ten fıkıh ve hadis dersi aldı. Sufyan b. Uyeyne, Fudayl b. Iyaz, amcası Muhammed b. Şâfiî ve başkalarından hadis rivayet etti. 820'de vefat eden İmam Şâfiî, mutlak bir müçtehit olup, fıkıh, hadis ve usûlde imamdı. "er-Risale" adlı eseriyle ilk olarak fıkıh usûlü konularını ele alan Şâfiî, bu eseriyle fıkıh usûlünün de kurucusu sayılmıştır. Mısır'daki görüşlerini kapsayan "el-Ümm" adlı eseri de en önemli eserlerinden birisi kabul edilir.

İnce Mehmed

1897 Muğla/Milas'ta dünyaya gelmiştir. Risaleleri Milaslı Halil İbrahim vâsıtasıyla tanımıştır. Eskişehir Hapishânesi'nde bulunmuş ve Üstad'ın müdâfaasından sonra serbest bırakılmıştır. Hz. Üstad'ın beğendiği çok güzel bir yazısı vardır. Hattı gibi ruhu da ince ve zarif olan Mehmed Efendi, 1970 yılında vefat etmiştir. Milas/Asri Mezarlığı'na defnedilmiştir.

Karun

Hz. Musa ve Hz. Harun döneminde yaşayıp zenginliğiyle tanınan, mal ve servetinin çokluğuna güvenerek şımarıp

küstahlaşan ve neticede yerin dibine geçirilmek suretiyle cezalandırılan kişidir. Karun'un bu hâli Kur'ân âyetleriyle bize bildirilmiştir. Kasas Sûresi'nde (28/76-82) Karun Hz. Musa'nın kavminden, hazinelerinin anahtarlarını ancak güçlü bir topluluğun taşıyabildiği, zenginliğiyle mağrur bir kişi olarak takdim edilir. Karun gösterişi sevmekte, kavminin arasında ihtişamla dolaşmakta, bu ise bazılarının hayranlığını celbetmekteydi. Kavminin, servetiyle böbürlenmemesi gerektiği yönündeki uyarılarına karşı Karun, bu serveti kendi bilgisi sayesinde edindiğini ileri sürüyordu. Nihayet kendisi ve evi yerin dibine geçirilmiş, bu akıbetten ne kendini kurtarabilmiş ne de onu kurtaracak bir topluluk çıkmıştır. Diğer âyetlerde de (Ankebût sûresi, 29/39; Mü'min sûresi, 40/24) Hz. Musa'nın apaçık delillerle Firavun, Hâmân ve Karun'a gönderildiği, fakat onların Hz. Musa'yı yalancı bir sihirbaz olarak niteledikleri, ona karşı çıktıkları, yeryüzünde büyüklük tasladıkları, sonuçta her birinin farklı şekillerde cezalandırıldığı belirtilir.

Kâtip Osman (Yıldırımkaya)

Hz. Üstad'ın ifadeleriyle *"Nur'un demirbaş kâtibi"*, *"Risale-i Nur'un eski ve ehemmiyetli ve çalışkan bir şâkirdi"* olan Kâtip Osman ağabey, 1900 yılında Isparta'da dünyaya gelmiştir. Üstad'la beraber Denizli hapsinde yatmıştır. Güzel hattından dolayı Üstad'ının "Kalemin güzel, yazın güzel, imlân güzel!" iltifatına mazhar olmuştur. 1991 Ekim'inde de vefat etmiş ve cenazesi Isparta/Doğancı Mezarlığı'na defnedilmiştir.

Konyalı Sabri (Sabri Halıcı)

Aslen Erzurum'lu olup Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra ailesiyle beraber Konya'ya yerleşmiştir. Birinci Dünya ve İstiklâl Harbinde savaşmış ve gazilik rütbesi almıştır. Hz. Üstad'ın *"Sabri, hakikaten Nur'a ve Nur vasıtasıyla imana öyle bir hizmet eylemiş ki, bin hatasını affettirir."*, *"Sabri (Halıcı), öteki Sabri gibi gayet hâlis ve samimî ve çalışkan bir Nur talebesidir."* sözleriyle iltifat ettiği Sabri Halıcı, 1948'de Üstad'ıyla beraber Afyon Hapishânesi'nde yatmıştır.

Kozca Hatibi (Hüseyin Aslan)

Isparta/Sütçüler kazasının bir nahiyesi olan Kozca'da imamlık yapmıştır. Barla ve Isparta'da Üstad'la görüşmüş ve Risaleler'den bazı parçalar yazmıştır. Bediüzzaman'ın *"Onu has talebeler içinde mânevî kazançlarıma şerik ediyoruz."* dediği Hüseyin Aslan, 1888 doğumlu olup, 1965 yılında da vefat etmiştir.

Köroğlu Ahmed

Kastamonu'nun İnebolu ilçesindendir. Risale-i Nur'un postacılarından olan Ahmed Köroğlu, Kastamonu'da yazılan risaleleri İnebolu'ya götürerek Nurlar'a hizmet etmiştir. 1943'de Denizli hapsinde bulunmuştur. 1903 senesinde doğmuş, 1965'de vefat etmiştir. İnebolu Kabristanı'na defnedilmiştir.

Küçük Ali

Nur risalelerini el ile yazılarak çoğaltılmasında büyük hizmetleri bulunan

Risale-i Nur talebelerinden biridir. 1907'de dünyaya gelen Küçük Ali Beyefendi, Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyündendir. Ağabeyi Sarıbıçak Mustafa Beyefendi de kendisi gibi Nur talebesidir. *"Güzel, sıhhatli kalemiyle"* Risale-i Nur'un yazılmasında gösterdiği cehd ve gayret dolayısıyla birçok kez Üstad Hazretleri'nin *"hem Abdurrahman, hem Lütfi, hem Hâfız Ali mânâsını taşıyan büyük ruhlu Küçük Ali"* gibi takdir ve iltifatlarına mazhar olan Küçük Ali Beyefendi 1974 yılında Kuleönü köyünde vefat etmiştir.

Lütfi (Abdullah Lütfi Özerdem)

Üstad Hazretleri'nin Ispartalı ilk talebelerindendir. 1881'de doğdu. 1935 yılında Üstadıyla birlikte Eskişehir Hapishânesi'nde tutuklu kalmıştır. Saat tamirciliği yaptığı için "Saatçi Lütfi" olarak da anılmaktadır. Risalelerin elle yazılıp çoğaltılmasında büyük hizmetleri olmuştur. 1974'te İzmir'de vefat etmiştir.

Lütfi (Hâfız Küçük Lütfi)

Bediüzzaman'ın ifadesiyle *"has talebelerin içinde letâfet-i kalbiyle ve latif ruhuyla mümtaz"* biri olan Atabeyli Hâfız Küçük Lütfi Efendi, Hz. Üstad'ın saff-ı evveldeki talebelerindendir. 1900 yılında doğmuş ve 1935'deki Eskişehir hapsinde Üstad'ıyla beraber kaldıktan bir müddet sonra erken yaşta Rabb'ine yürümüştür. Lütfi ve Zekâi gibi ağabeylerin vefatıyla çok üzüntü yaşayan Hz. Üstad, Atabeyli iki kahraman olan Tahirî Mutlu ve Abdullah Çavuş (Hulûsi-i Sâlis) ağabeylerin Risale-i Nur hizmetlerine başlamalarıyla teselli bulmuş ve ikinci bir Lütfi, Zekâi yeniden hayata gelmiş kadar sevinmiştir.

Marangoz Ahmed

Üstad'ının ifadeleri içinde *"Sava Medrese-i Nuriyesi kahramanlarından ve sâdık, faal, tam çalışkan Risale-i Nur talebelerinden ve Barlalı Marangoz Mustafa Çavuş ve Hâfız Mehmed'in tam bir vârisi"* olan Marangoz Ahmed Efendi, 1904 senesinde Sav köyünde dünyaya gelmiştir. Risalelerle Sava Medrese-i Nuriyesi'nin üstadı Hacı Hâfız Mehmed vesilesiyle tanışmış, sonra da risaleleri hem yazmış, hem de başta ailesi olmak üzere kadın-erkek, çoluk-çocuk herkese yazdırmıştır. Özellikle birçok mâsum çocuk talebelere risaleleri anlattığından ve yazdırdığından Hz. Üstad tarafından "mâsumların çavuşu" lakabıyla taltif edilmiştir. İman ve Kur'ân hizmetlerinde yorulma nedir bilmeden çalışan Ahmed Efendi, 1958 yılında vefat etmiştir. Kabri, Sav köyü mezaristanındadır.

Marangoz Mustafa Çavuş

Bediüzzaman'ın Barla hayatındaki yakın talebelerindendir. 1882'de doğdu. Hayatının on sekiz senesini askerlikle geçirdi. Çanakkale Müdafaasında ve İstiklâl Harbinde bulundu. Hz. Bediüzzaman'a Barla'da "harika sadakatle" hizmet eden Mustafa Çavuş 1939'da vefat etmiştir. Vefatından sonra Üstad Hazretleri; *"Merhum ve kıymettar ve çok vefakâr ve fedakâr ve sekiz sene bana hizmet eden bir kardeşimiz Marangoz Mustafa Çavuş*

yerine, Cenâb-ı Hak, rahmetiyle, kahraman Marangoz Ahmed'i verdi." ifadeleriyle onun iman davasındaki yerine işaret eder.

Mehmed (İbişoğlu Hacı Mehmed)

Hz. Üstad'ın Kuleönü Mübârekler Heyeti'nden ihlâslı, sadâkatli bir talebesidir. Nurlar'ı okuma ve okutma sevdalısı olan Mehmed Efendi, aynı zamanda Risaleleri yazmış ve yazdırmıştır. 1900 yılında Kuleönü Köyü'nde doğmuş, 1986'da da vefat etmiştir. Cenazesi köy mezarlığına defnedilmiştir.

(Küçük Hüsrev) Mehmed Feyzi (Pamukçu)

1912'de Kastamonu'da doğdu. Arapça tahsili almış bulunan ve ilim ehli bir zat olarak tanınan M. Feyzi Pamukçu, 1936 yılında Üstad'ın Kastamonu'ya sürgün edilmesinden sonra Nurlarla tanıştı. Üstad'la birlikte Risaleleri baştan sona kadar okuyup Risale-i Nur düşüncesinin anlaşılıp yayılmasında önemli hizmetlerde bulundu. Ömrünü iman ve Kur'ân hizmetine adayan Pamukçu 1990 yılında Kastamonu'da vefat etti.

Mehmed Seyrani Hayyat (Mehmed Gezgiç)

Esas ismi Mehmed Gezgiç'tir. 1896'da Isparta'da doğmuştur. Asıl mesleği terziliktir. Bir ara Seyrani ismindeki camide iki yıl kadar imamlık yaptığından kendisine "Seyrani" lakabı verilmiştir. Âlim ve fâzıl bir Nur talebesi olan Mehmed Gezgiç Risale-i Nurlar'ı yazarak Nur hizmetlerinde bulunmuştur.

Mehmed Zühdü Bedevî

Keçeci Şeyh Mustafa'nın oğludur. Üstad'ın ziyaretine babası ile beraber gitmiştir. Evlerini bir Nur medresesi haline getiren Mehmed Zühdü Efendi ve babası, Kur'ân'ın ve Nurlar'ın öğretilmesi ve yazılması uğrunda fedakârâne hizmet etmişlerdir. Hz. Üstad, 1884'de Isparta'da doğan ve 1943'te vefat eden bu çalışkan talebesinin vefatına çok üzülmüş ve onun hakkında şu ifadeleri kullanmıştır: *"Merhum Mehmed Zühdü'nün vefatı, hakikaten Risale-i Nur cihetinde büyük bir zâyiattır. Fakat Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükrolsun ki o mübârek zât, az bir zamanda Risale-i Nur'a pek çok hizmet eylemiş. Kırk-elli sene vazife-i nuriyesini, sekiz-on senede tamamıyla yapmış. Ve mânen içimizde, dairemizde o fevkalâde hizmetiyle parlak bir surette yaşıyor. Hasenât cihetinde ölmemiş; daima defter-i a'mâline daha kesretli hasenât yazılıyor.", "İki yüze yakın mâsumlara hânesinde Kur'ân'ı ve Risale-i Nur'u ders veren o mübârek zât, aynen Abdurrahman gibi az bir zamanda uzun bir ömrün vazifesini çabuk görmüş, bitirmiş, gitmiş."*

Mesûd (Karaca)

Üstad'ın kâtiplerinden olan Şamlı Hâfız Tevfik'in küçük kardeşidir. Asker olan babasının Şam'a tayini dolayısıyla gençlik yıllarında Şam'da bulunmuştur. Şam dönüşü, aslen Atabeyli olmasına rağmen İslâmköyü'ne yerleşerek, orada ve civar köylerde kâtiplik yapmıştır. Nur hizmetiyle tanıştıktan sonra ağabeyi Şamlı Tevfik gibi risalelerin elle yazılıp çoğaltılmasında çok hizmetleri

olmuştur. Risale-i Nur'da *"kalemi kerametli Mesûd"* unvânıyla yâd edilen ve Eskişehir maznunlarından olan Mesûd Karaca, 1890'da doğmuş, 1955 yılında vefat etmiştir. İslâmköyü Mezarlığı'na defnedilmiştir.

Mevlânâ Celâleddin Rumî

Horasan'ın Belh şehrinde doğdu. Beş yaşında iken babasıyla birlikte Belh'ten çıkıp hacca gitti. Bir müddet seyahat ettikten sonra Anadolu'ya gelip Erzincan ve Karaman'da oturdu ve nihayet Konya'ya yerleşti. Kendisine Rumî denilmesi o vakit (Diyar-ı Rum) tabir edilen Anadolu'ya yerleşmiş olmasındandır. Konya'da yüzlerce talebesi olan ve o dönemin önde gelen âlimlerinden olan Mevlânâ, Şems Tebrizî ile tanıştıktan sonra tasavvufa yöneldi. Çeşitli eserleri içinde en meşhuru "Mesnevî" adlı eseridir.

Mevlânâ Hâlid-i Bağdadî

Nakşibendiyye tarikatının Hâlidiyye kolunun kurucusudur. 1779'da Süleymaniye şehrine bağlı Karadağ kasabasında dünyaya geldi. Karadağ'da çeşitli hocalardan ders aldı. Daha sonra mantık ve kelam ilmi üzerine yoğunlaşarak bölgedeki diğer ilim merkezlerini dolaştıktan sonra Bağdat'a gitti. Süleymaniye'deki medresenin sorumluğunu üstlenerek burada yaklaşık yedi yıl müderrislik yaptı. Bu yıllarda siyasi otoriteye uzak durmasını sağlayan zühdü ve derin ilmiyle tanındı. 1805'te hac niyetiyle çıktığı yolculuk esnasında tasavvufa ilgi duymasını sağlayacak hadiselerle karşılaştı. 1809'da Süleymaniye'yi ziyaret eden Hindistanlı bir derviş kendisine Hindistan'a giderek Delhili Nakşibendi şeyhi Abdullah Dihlevî'den el almasını tavsiye etti. Bunun üzerine Delhi'ye gidip Abdullah Dihlevî ile görüşerek kendisine intisap etti. Bir müddet sonra şeyhi tarafından halife olarak Süleymaniye'ye geri gönderildi. Süleymaniye'den sonra Bağdat'ta da irşad faaliyetinde bulunan Mevlânâ Hâlid'in etrafında çok sayıda mürid toplandı. Osmanlı topraklarında sayıları gün geçtikçe artan mensuplarını, irşad etmeleri için birçok halife tayin etti. Daha sonra Şam'a yerleşen Mevlânâ Hâlid Hazretleri, Şam civarında yayılan bir veba salgını sonucunda 1827'de burada vefat etti. Kabri Şam yakınlarındaki Cebelükâsiyun'un civarında bulunmaktadır. Mevlânâ Hâlid'e nisbet edilen ve Nakşibendiyye'nin bir kolu olan Hâlidiyye, tarikatın geleneksel inanç ve uygulamaları yanında şeriata bağlılığı ve cehrî zikirden kaçınmaya özel bir önem vermesiyle tanınmıştır. Hâlidiyye, Mevlânâ Hâlid'in yüzlerce halifesi aracılığıyla son derece geniş bir sahaya yayıldı. Balkanlar ve Kırım'dan Güneydoğu Asya'ya kadar ulaştı. Ancak tarikatın asıl tesir sahası Osmanlı Devleti'ne bağlı Kuzey Irak, Güneydoğu Anadolu ile Kuzeybatı İran bölgeleriydi.

Molla Abdullah

Üstad Hazretleri'nin *"müdakkik bir âlim"* olarak takdir ettiği Molla Abdullah, Üstad'ın ağabeyidir. Üstad'ın ilim tahsiline yönelmesinde ağabeyi Molla Abdullah'ın önemli bir tesiri vardır. Üstad Hazretleri 9-10 yaşlarında iken

ağabeyinin ilim tahsili sayesinde elde ettiği güzel ahlâkını ve üstün meziyetlerini görüp hayran kalmış ve böylece ilim tahsil etme hususunda ciddi bir şevk duymuştur. Derin bir âlim olan Molla Abdullah'ın Molla Halil Hazretleri'nin Ma'fûvât isimli eserine yazmış olduğu bir şerhi vardır. Üstad Hazretleri'nin ağabeyi Molla Abdullah 1914 yılında Nurs köyünde vefat etmiş olup Nurs mezarlığında medfundur.

Muhyiddin İbn-i Arabî

İslâm düşünce ve tasavvuf tarihinde önemli bir yeri olan Muhyiddin İbn-i Arabî Hazretleri, 1165 yılında Endülüs'ün güneydoğusunda bulunan Mürsiye'de doğdu. İbnü'l-Arabî olarak tanınmakta olup tasavvuftaki otoritesine istinaden "Şeyhü'l-Ekber", dinî ilimlerdeki vukufiyeti ve mücceddidliğinden dolayı da "Muhyiddin" lâkaplarıyla anılmaktadır. Sekiz yaşına gelinceye kadar Mürsiye'de kaldı. Daha sonra ailesi ile birlikte Endülüs'ün başşehri olan İşbiliye'ye göç etti. Endülüs idaresi o sıralarda ilim ve irfana çok önem verdiğinden, başşehir önemli bir kültür merkezi hâline gelmişti. Böylece buraya gelmiş bulunan âlim ve filozoflardan istifade etme imkânını buldu. İbn-i Arabî ilk Kur'ân derslerini tarikat mensubu olan Ebû Abdullah el-Hayyat adlı kişiden aldı. Uzun bir süre zâhiri ilimlerle uğraştıktan sonra mânevî ilimlere ağırlık vermeye başladı. Yirmi altı yaşlarında bulunduğu sırada Sebte, Fas ve Tilimsan ve oradan da Tunus'a giderek buralardaki tasavvuf erbabı kişilerle görüştü. İki yıl geçtikten sonra tekrar İşbiliye'ye döndü. Diğer yandan bir kaç kez gittiği Fas'ta yaklaşık dört yıl kaldı. 1200 tarihinde Mekke'ye giderek ilk defa hac farîzasını yerine getirdikten sonra geri döndü. Bilahare tekrar hac farizası için Mekke'ye uzun bir yolculuktan sonra ulaştı ve yol güzergahındaki bazı kabirleri ziyaret etti. Mekke'ye vardıktan sonra uzun bir süre burada kaldı. Fütuhat-ı Mekkiye adlı eserini ilk defa burada kaleme almaya başladı. Buradan ayrıldıktan sonra Bağdat ve Musul'a gitti. Musul'da yaklaşık bir yıl kaldıktan sonra Urfa, Diyarbakır, Sivas ve Malatya'yı da ziyaret etti. Bir ara Konya ve diğer bazı yerlere de gittikten sonra Malatya'ya döndü. Dımaşk'a gidip yerleştikten sonra 1240'da Benîzekilerin mâlikânesinde Hakk'ın rahmetine kavuştu. Kasiyun Dağı eteklerindeki kabristanda defnedildi. Zamanla buralar harap olup, türbe kaybolmuşsa da Yavuz Sultan Selim tarafından tespit ettirilerek onarıldı ve yanına bir câmi ile bir tekke yaptırıldı. Daha sonraki yıllarda da tamir ve onarım gören türbe hâlen ziyarete açık bulunmaktadır. Onun şeriatın zâhirine zıt görünen söz ve düşünceleri, bilhassa vahdet-i vücûdla ilgili görüşleri İslâm tasavvuf ve düşünce tarihinde birçok tartışmaya yol açmıştır. En meşhur eserleri Fütuhat-ı Mekkiye ve Füsûsü'l-Hikem'dir.

Mustafa Gül

1915 Sav Köyü'nde doğan Mustafa Gül ağabey, Risale-i Nur'un kâtiplerindendir. Üstad Hazretleri'ni ilk defa ziyareti, 1942 sonlarında Üstad'ın Kastamonu'dan Isparta Medrese-i Yusufiyesi'ne sevkinden sonra hapishânede

olmuştur. Yazısıyla Nurlar'a çok hizmet etmiştir. İman ve Kur'ân hizmetlerinde asla isme, resme, görüntüye kıymet vermeyip hep ihlâslı olmayı esas alan bu gül ağabey, 1985 Kasım'ında Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur.

Mustafa Hulûsi (Ertürk) (Sarıbıçak Mustafa)

Üstad Hazretleri'nin *"Merhum Abdurrahman'ın elhak tam bir halefi"*, *"Onun rûhundaki ihlâs ve ileride Risale-i Nur'a edeceği kıymettar hizmeti, güyâ hiss-i kable'l-vukû ile rûhum o gencin rûhunda okudu."* iltifatlarına mazhar olan muhterem Mustafa Bey, 1905'te Isparta'nın Kuleönü köyünde doğdu. Büyük ruhlu Küçük Ali'nin ağabeyi olup, Nur'larda geçen "Mübarek Heyeti"nin ilki ve ilk temsilcisidir. Denizli hapsinde yatan Nur talebelerinden olan Mustafa Bey 1955 senesinde Kuleönü'nde vefat etmiştir.

Necmeddin Kübrâ

Başta Orta Asya ve çevresi olmak üzere İslâm çoğrafyasının bazı bölgelerinde Tasavvuf geleneğinin ve düşüncesinin yayılmasında çok etkileri olmuş büyük mutasavvıflardandır. 1145 senesinde Özbekistan sınırları içindeki Hârezm'in bir köyü olan Hîve'de dünyaya gelmiştir. Asıl adı Ahmed olmasına rağmen "Necmeddin Kübrâ" ismiyle meşhur olmuştur. İlim öğrenme çağına gelince birçok İslâm memleketine seyahatler yapmış ve oralardaki meşhur âlimlerden dersler alarak hadis, fıkıh, tefsir, kırâat gibi İslâmî ilimlerdeki tahsilini tamamlamıştır. Tasavvuf eğitimini ise daha çok Baba Ferec, İsmail Kasrî ve Bitlisli Şeyh Ammâr-ı Yâsir gibi dönemin meşhur mutasavvıflarının irşad ve terbiyeleri ile almıştır. Böylece zâhirî ve bâtınî ilimlerde kendini yetiştirdikten sonra irşada başlamış, yaşantısıyla ve ilmiyle imana ve İslâm'a çok hizmet etmiştir. Hizmetlerini İslâm düşüncesine zenginlik ve renk katan; Mecdeddin Bağdadî, Baba Kemâl Cendî, Necmeddin Dâye gibi birçok meşhur talebe yetiştirerek taçlandırmıştır. Öyle ki o dönemde "tâlipleri ve sâlikleri kısa zamanda terbiye edip onlara velayet mertebesini kazandıran şeyh" unvanıyla şöhret bulmuştur.

Necmeddin Kübrâ Hz., Orta Asya ve civarlarında zuhur edecek olan bozgun ve istilâları talebelerine haber vermiş; onların zarar görmemeleri, irşad faaliyetlerinin selâmeti ve devamı için talebelerini memleketlerine göndermiştir. Kendisi de bozguncularla savaşırken 1221 senesinde şehid olmuştur. Kübreviyye (Zehebiyye) tarîkatının da bânîsi olan bu büyük veli, kendisinden sonra Tasavvuf ilmine kaynaklık edecek çok kıymetli eserler te'lif etmiştir. Bursevî'nin de şerh ettiği "Usûl-ü Aşere" adlı eseri, en meşhurlarındandır.

Nuri (Benli)

Hz. Üstad'ın ilk talebelerindendir. Bir eli sakat olduğundan "Çolak Nuri" lakabıyla da bilinen Nuri Benli, Isparta'da Saray Palas adında bir otel açmış ve Hz. Üstad orada bir müddet kalmıştır. Denizli hapsinde Üstadıyla hapis yatmıştır. 1889'da doğmuş, 1963 yılında da vefat etmiştir. Kabri, Isparta/Yenice Mezarlığı'ndadır.

Re'fet (Barutçu)

Bediüzzaman'ın ilk kâtiplerinden ve birinci talebelerindendir. 1906'da Arnavutluk'un İşkodra şehrinde doğdu. Yüzbaşılılıktan emekli oldu. 1935'te Eskişehir, 1943'te Denizli, 1948'de Afyon hapishânelerinde Bediüzzaman ile beraber bulundu. Üstad Hazretlerinin *"aziz, sıddık, ciddi, samimi, âhiret kardeşim ve hizmet-i Kur'âniye'de çalışan bir arkadaşım"* diye hitab ettiği Re'fet Barutçu, Üstad'ına sorduğu sorularla da bazı mühim risalelerin yazılmasına vesile oldu. Yüzlerce Risale-i Nur kitabı yazan, binlerce kişiye Kur'ân-ı Kerim öğreten Re'fet Barutçu ömrünün sonuna kadar iman ve Kur'ân dâvâsı yolunda bulundu. 1971'de Ankara'da vefat etti.

Rüştü (Süleyman Rüştü Çakın)

Bediüzzaman Hazretleri'nin yakın talebelerinden biridir. 1899'da Isparta'da doğdu. Hz. Üstad Isparta'ya sürgün edildiğinde yanına gidip sobasını yakma, suyunu getirme, yemeğini pişirme gibi hususî işlerinde hizmet etti. Üstad'ın *"Tevkif zamanında bile o merdane hissiyle benim gibi zaif ve hizmete muhtaç bir bîçâreye herkes gözünü benden kaparken, o yardıma koşuyordu."* ifadeleriyle anlattığı Rüştü Bey, *"mertlik ve misafirperverlik noktasında âli bir seciye"*ye sahipti. 1935'de Eskişehir, 1943'de Denizli ve 1958'de Ankara hapishânelerinde tutuklu bulundu. 1974 Temmuz'unda, doğduğu şehir Isparta'da vefat etti.

Sabri (Arseven)

1893'de doğan muhterem Sabri Arseven, Bediüzzaman'ın yakın talebelerindendir. Eğridir'in Bedre köyünde imamlık yapmış, Denizli hapsinde bulunmuş, Bedre köyünden risaleleri *"nur iskele memuru"* olarak diğer köylere gönderme vazifesini yerine getirmiştir. Çok sâdık ve bağlı bir talebe olduğu için Bediüzzaman Hazretleri kendisine *"sıddık"* diye hitap etmiştir. Ayrıca *"Santral Sabri, Hacı Hâfız Sabri, Hulûsi-i Sani (İkinci Hulûsi)"* olarak da tavsif edilmiştir. 1954 yılında vefat eden muhterem Sabri Arseven beyefendinin cenaze namazına Üstad Hazretleri bizzat iştirak etmiştir. Bedre Köyü mezarlığında medfundur.

Salahaddin (Çelebi)

Kastamonu'nun İnebolu ilçesinden olan Salahaddin Çelebi, babası Ahmed Nazif Çelebi gibi *"Risale-i Nur'un ehemmiyetli şakirtlerinden"* biridir. 1913'de doğdu. 1938'de babası vasıtasıyla Üstad Hazretleriyle tanıştı. Risale-i Nur'u ilk kez teksir makinasıyla çoğaltan kişilerden biri olarak tarihe geçti. Bu durumu kendisi şöyle anlatır: "İstanbul'da bir ticarethanede teksir makinası gördüm. Bu makinanın bir dakikada yüz sahife bastığını öğrenince hemen makinayı satın alarak İnebolu'ya getirdim. İlk defa Nurlardan Yedinci Şua, "Kâinat Seyyahının Müşahadeleri" olan Âyetül-Kübra Risalesini teksirle çoğalttık. İlk nüshayı Üstad'a götürdüğüm zaman fevkâlade memnun oldu. Eserin sonuna hissiyatını şu cümlelerle ifade etti: *"Ya Rabbi! bir kalemle beş yüz nüsha*

yazan Nazif Çelebi ve mübarek yardımcılarını Cennetü'l-Firdevste mes'ûd kıl." Salahaddin Çelebi, Denizli ve Afyon hapishânelerinde Üstad'ıyla birlikte bulunmuştur. Hz. Üstad'ın; *"Bu havalide, hakikaten ümidimin fevkinde, Risale-i Nur talebelerinden iki kahraman yetiştiler: baba, oğul Ahmed Nazif, Salâhaddin. Bu iki zat Risale-i Nur'un neşrinde iki yüz adam kadar çalıştıklarını görüyoruz."* ifadeleriyle anlattığı Salahaddin Çelebi, 1977'de vefat etmiştir.

Seyyid Şefik (Arvasî)

Bediüzzaman'ın ilk talebelerinden biridir. 1884'te Van'ın Bahçesaray ilçesine bağlı Arvas köyünde dünyaya geldi. Van'daki Horhor Medresesinde Bediüzzaman'a talebelik yaptı. İşârâtü'l-İ'câz adlı eserin muhatap ve kâtiplerinden biri olan Seyyid Şefik Arvasî İstanbul'a göç etmiş ve yaklaşık on yedi yıl Sultanahmet Camii'nde baş imamlık vazifesi yapmıştır. 1943'teki Denizli hapsinde o da Üstad'ıyla birlikte dokuz ay mevkuf bulunmuştur. 1970 yılında vefat eden Seyyid Şefik Arvasi Edirnekapı Şehitliğindeki kabristana defnedilmiştir.

Sıddık Süleyman (Kervancı)

Risale-i Nur'a olan bağlılığı dolayısıyla Bediüzzaman Hazretleri tarafından kendisine "sıddık" unvanı verilen, Barla'da Üstad Hazretleri'ne yardım ve hizmette bulunan Risale-i Nur talebesidir. 1965 yılında Ankara'da vefat etmiştir.

Sokrat (Socrates)

Antik Yunan felsefesinin kurucularındandır. Yazılı bir eser bırakmadığından hayatı hakkında pek bilgi bulunmamaktadır. Felsefe'de ahlâk felsefesinin kurucularından addedilir. Sokrat'ın hayatı ve felsefe anlayışı hakkındaki bilgiler, daha çok meşhur talebesi Eflâtun (Platon) ve (Eflâtun'un talebesi) Aristoteles vasıtasıyla gelmiştir. Felsefî görüşlerinden dolayı hakkında dâvâ açılmış ve idama mahkum edilmiştir. Eflâtun "Sokrat'ın savunması" adlı eserinde hem hocasının haksız yere idam edilmesini eleştirmiş, hem de Sokrates'in felsefe dünyasının ana temalarını ele almıştır.

Sultan Reşad (5. Mehmed)

Otuz beşinci Osmanlı padişahıdır. Sultan Abdülmecid'in oğludur. Kardeşi 2. Abdülhamid Han'ın tahttan indirilmesinden sonra 1909 senesinde tahta çıkartılmış, 1918'de vefat edinceye kadar saltanatta kalmıştır. Birinci Dünya Savaşı gibi devletin sonunu hazırlayan hâdiselerin patlak verdiği sıkıntılı bir dönemde padişah olmuştur. İttihad ve Terakki'nin devlet idaresindeki hâkim rolü, Osmanlı'nın tahta çıkan en ihtiyar padişahının ülke idaresinde söz sahibi olmasına mani olmuştur. Ancak yumuşak fıtratlı olduğundan iç siyasette herkesi idare etmeye çalışarak meydana gelebilecek muhtemel kargaşaları biraz olsun önlemiştir. Dinî ve mânevî değerlere sahip çıkan Sultan Reşad, Topkapı Sarayı'ndaki Hırka-i Saadet Dairesi'nde, Has Oda'da ve Seferli Koğuşu'nda tâdilatlar yaptırmıştır. Hz. Üstad Şam'dan döndükten

sonra Van'da tesis etmeyi düşündüğü Medresetü'z-Zehra Üniversitesi'ni anlatmak için İstanbul'a geldiğinde, Sultan Reşad'a Rumeli seyahatinde refakat etmiştir. Sultan, bu büyük mütefekkirin eğitim projesinin ehemmiyetini anlamış ve 19.000 altın lira yardımda bulunmuştur. Sultan Reşad, 3 Temmuz 1918'de Kadir Gecesi sabahında vefat etmiştir.

Sultanü'l-Ulemâ (Bahâeddin Veled)

Mevlânâ Celâleddin Rumî'nin babasıdır. 1151'de Belh'de dünyaya gelmiştir. Orta Asya mutasavvıflarından addedilen Bahâeddin Veled'in, menâkıbnâme kitaplarında daha çok "Sultanü'l-Ulemâ" lakâbıyla iştihar ettiği kaydedilmektedir. Kesin olmamakla birlikte Necmeddin Kübrâ'nın müridlerinden olduğu rivâyet edilir. Kendisine izafe edilen "Maârif" adlı kitapta onun, eşya ve hâdiselerin hakikatlerine, tasavvuf ve zühd hayatına, şeriatın zâhirine bağlılığın önemine dair görüşleri yer almaktadır. Bu eser, Tahran'da Bediüzzaman Fürûnzanfer tarafından neşredilmiştir. Bahâeddin Veled, 1231 senesinde vefat etmiştir.

Süleyman (Altuğ)

Sav köyü kahramanlarından Ahmed Altuğ'un kardeşidir. Ağabeyi gibi kendisi de risaleleri yazmak vazifesini aksatmadan ciddiyetle yerine getirmiştir. 1984 yılında hac ibadetinden dönüş sırasında vefat ederek Rabb'ine kavuşmuştur.

Şâhide (Yüksel)

Hanımlar Rehberi'ndeki "Şâhide durma böyle, / Hakkı her yerde söyle. / Risale-i Nurlar'la, / İmana hizmet eyle." mısralarıyla tanıdığımız Şâhide Yüksel Hanımefendi, 1921 Afyon doğumludur. Hazreti Üstad'ı ve Risale-i Nur'u aşk derecesinde seven bir Nur talebesidir. Hazreti Bediüzzaman'ın "Kız kardeşim Âlime Hanım'ın yerine seni kabul ediyorum." iltifatına mazhar olmuştur. Kendisi Kur'ân'ı, Nurlar'ı ve şiir yazmayı Üstad Bediüzzaman'ı ziyaret ettikten sonra öğrendiğini nakletmektedir. İstanbul'da vefat etmiştir.

Şamlı Hâfız Tevfik Göksu

1887'de Barla'da doğdu. Şam'da bulunduğu için Risalelerde *"Şamlı Hâfız"* lâkabıyla anılmaktadır. *"Risale-i Nur'un tesvid ve tebyizinde çok hizmeti sebkat eden"* Şamlı Hâfız Tevfik, bizzat Bediüzzaman Hazretleri'nin ifadesiyle *"Nur'un birinci kâtibidir."* Ömrü boyunca, güzel hattıyla Risalelerin yazılıp çoğaltılmasında önemli bir misyon eda etmiş, 1935 Eskişehir, 1943 Denizli hapislerinde yatmıştır. 1965'te vefat eden muhterem Şamlı Hâfız Tevfik'in kabri Barla mezarlığındadır.

Şefik (Sarıoğlu)

Risale-i Nur talebelerindendir. 1905'de Milas'ta doğdu. Bediüzzaman Hazretleri "Yirmi Sekizinci Lem'a"da bir yazısı bulunan Milâslı Şefik Sarıoğlu'nu Eskişehir Mahkemesinde *"Böyle kıymettar gençleri ehemmiyetsiz bahanelerle çürütmeyi*

vicdan kabul etmez” ifadeleriyle müdafaa etmiştir. Milâs’ta Şefik Bey olarak bilinen bu Eskişehir maznunu 1954’te vefat etmiştir. Kabri Milâs’tadır.

Şeyh Fehim

Osmanlı’nın son dönemlerinde Doğu Anadolu’da yetişmiş büyük velilerdendir. 1825 senesinde Van’ın Bahçesaray (Müküs) ilçesinin Arvas köyünde dünyaya gelmiştir. Küçük yaşta ilim tahsiline başlamış ve Kur’ân-ı Kerîm’i ezberlemiştir. Gavs-ı Hizan nâmıyla meşhur ve aynı zamanda amcasının oğlu olan Seyyid Sıbgatullah Arvasî’nin vasıtasıyla Hakkari’nin ilçesi Nehri’ye gidip orada Hz. Mevlânâ Hâlid-i Bağdadî’nin halîfelerinden Seyyid Tâhâ-yı Hakkarî’ye intisap etmiştir. Şeyhinin terbiyesinden geçtikten sonra kemâle ermiş ve onun halifesi olmuştur. Sonra da mürşidi tarafından memleketine gönderilip irşadla vazifelendirilmiştir. Bu şekilde Nakşîliğin başta Van ve çevresi olmak üzere bütün Doğu Anadolu’da yayılmasına hizmet etmiştir. 1895’de vefat etmiş ve doğduğu köye defnedilmiştir.

Şükrü Efendi (İçhan)

Üstad Hazretleri’nin Ispartalı talebelerindendir. Eskişehir hapsinden önce 10 ay kadar Isparta’da kalan Üstad’ı evinde misafir etme bahtiyarlığına ermiştir. Risale-i Nur’un telif ve tanzimi burada devam etmiş, İktisat Risalesi ve Hastalar Risalesi gibi bazı mühim kısımlar Şükrü Efendi’nin evinde yazılmıştır. Bitişiğindeki bina bir yangın neticesi yanarken Şükrü Efendi’nin ahşap evi bu yangından kurtulur. Üstad Hazretleri bu hâdise hakkında şunları ifade eder: *“… Şükrü Efendi Risale-i Nur’un telifine bu iki köşkü verdiği için, onun bereketiyle, harika bir surette, hem kendi hanesi, hem merhum kardeşinin (Nuri Efendi) hanesi o müthiş yangından kurtuldu.”* Şükrü Efendi 1966 yılında vefat etmiştir.

Tenekeci Mehmed (Özer)

Isparta Nur talebelerinden Mehmed Özer Beyefendi 1892 yılında doğmuştur. “Tenekeci Mehmed” olarak bilinen Mehmet Efendi aynı zamanda hattatlık yapmaktadır. Isparta ve civarındaki camilerde yazmış olduğu levhalar mevcuttur. Üstad Hazretleri’ni tanıması Üstad’ın Burdur’dan Isparta’ya gelişiyle gerçekleşir. Üstad’ın Barla’ya nefyedilmesine kadar sohbetlerine katılmış daha sonra güzel hattıyla Risale-i Nur’un Isparta’da intişarına hizmet etmiştir. Mehmed Özer Beyefendi 1981 yılında vefat etmiştir.

Tevfik
(Bkz.: Hâfız Tevfik Yakamercan)

Topal Şükrü

Isparta’nın Osman-ı Hâlidî gibi seneler önceden Bediüzzaman ve Risale-i Nur’un Anadolu’da tulûunu ve zuhurunu haber veren meşhur ehl-i kalb âlimlerindendir. Isparta’da Kepeci Mahallesi’ndeki evinin yanındaki medresede ders okutmakla meşgul olmuştur. Kabri, Isparta/Sermet Mahallesi Mezarlığı’ndadır. Ayrıca Sikke-i

Tasdîk-i Gaybî risalesinde Süleyman Rüştü ağabeyin yazdığı bir mektupta bu zâttan ve müjdeli şiirinden bahis vardır.

Veli Efendi (Huban)

1898 yılında Eğirdir Gölü içindeki Nis adasında (Yeşilada) dünyaya gelmiştir. Doğduğu adadaki camide imamlık yapmıştır. Hz. Üstad'la tanıştıktan sonra peder ve vâlidesiyle beraber risaleleri yazmak ve muhafaza etmek suretiyle Risale-i Nur'un hizmetinde bulunmuştur. Üstad'ını kendi kayığıyla birkaç kez Nis'den Barla'ya götürmüştür. Hz. Üstad'ın ilk talebelerinden olan Veli Efendi, 1962 senesinde vefat etmiştir. Cenazesi, imamlık yaptığı caminin dibine defnedilmiştir.

Zekâi

Çok kıymetli aziz Üstadına karşı duyduğu derin muhabbetini ve Risale-i Nur'la olan ciddî alâka-yı kalbiyesini, sadece Lahikalardaki hararetli yazılarından ve Hz. Üstad'ın onun hakkında söylediği *"Cenab-ı Hakk'a şükrediyorum, yine Zekâi namında ve suretinde biraderzadem Abdurrahman'ı yine bana verdi."* gibi ifadelerden tanıyabildiğimiz Atabeyli (Ağros) Zekâi ağabey; Nur'un samimî, sinesi imanın heyecanıyla dolup taşmış bir talebesidir. Hz. Üstad'ın Lâhikalarda geçen ifadelerine bakıldığında onun Hâfız Ali (Ergün), Küçük Lütfi, Mehmed Zühdü Bedevî, Âsım ağabeyler gibi erken yaşta vazifesini tamamlayıp rahmet-i Rahman'a kavuşmuş olduğu anlaşılmaktadır. (Hz. Üstad'ın ifadeleri için bkz.: Barla Lâhikası, 255. Mektup; Kastamonu Lâhikası, 45, 149. Mektuplar. Zekâi ağabeyin bazı yazıları için bkz.: Barla Lâhikası, 72, 184, 192. Mektuplar).

Zühdü Bedevî
(Bkz.: Mehmed Zühdü Bedevî)

İndeksler

Âyet İndeksi

Konu İndeksi *

Hazreti Üstad'la Alâkalı Bazı Hususlar

Risale-i Nur'un Bazı Husûsiyetleri

* Bu kısımdaki (m.) harfi mektup numaralarını, (s.) harfi sayfa numaralarını ifade etmektedir.

Risale-i Nur Hizmetinin Bazı Husûsiyetleri

Risale-i Nur Mesleğinin Bazı Esasları

Şefkat, Tefekkür, Şevk, Şükür

Şefkat

Tefekkür

Şevk

İhtiyat (Tedbirli Olma)

Risale-i Nur Talebeleri ve Bazı Husûsiyetleri

Kastamonu Lâhikası'nda İsmi Geçen Bazı Nur Talebeleri

Hulûsî Abi

Hâfız Ali Abi

Tâhir Mutlu Abi

(Atabeyli) Abdullah Çavuş

Kastamonu Lahikası'nda Üzerinde Durulan Bazı Risaleler

Kastamonu Lahikası'nda Üzerinde Durulan Bazı Konular

İman

Hastalık, Sıkıntı, Kıtlık, vb. Musibetler

Gıybet

İktisat ve Kanaat

Dünya Hayatını Âhiret Hayatına Tercih Etmemek

Siyaset Hakkında

Zelzele (Deprem)

2. Dünya Savaşı

Isparta

Medresetü'z-Zehra

Tevâfuk ve Cifir ve İstihrac-ı Gaybî

Âhirzaman'a Dair

Karma İndeks

A

B

C

D

E

F

G

H

I

K

N

O

S

T

U

V

Y

Z